

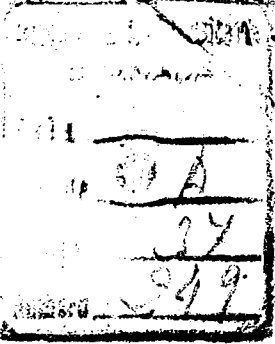
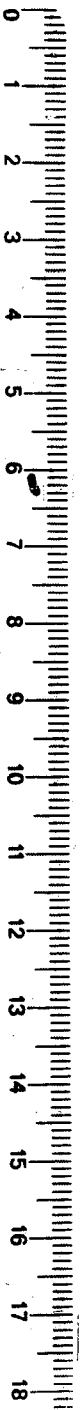
me. Se. pi
is. v. olscup
allis bene
mp babe bi

Ait illis pilatus. Il
Ite / cust odite sicu

te. tis denari
3. Et. nembe
em dixit. Sin
Iestificis: 750

[Handwritten scribbles]

[Handwritten scribbles]

J-4-166

R. 12. 801

EPITOME OMNIVM successionum ex testamento

& abintestato iure communi
& regio,

*Ad Illustrissimum ac Reuerendissimum dominũ Didacum
à Spinosa. S. R. E. presbyterum Cardinalem, Episcopum
Seguntinum, generalemque causarum fidei cognito-
rem, necnon supremi regij senatus sum-
mum Præsidentem*

*Excell. & la Compañia de
Canada
Medicina*

A V T H O R E I O A N N E A R O I A S V T R I V S Q V E
Iuris Licenciato, olim collega celeberrimi Collegij diui Iacobi Za-
bedæi Salmanticensis, vulgò Conchenfis; nunc verò
Inquisitore hæreticæ prauitatis
Valentino.

V A L E N T I A E,

*Ex typographia Petri à Huete, in platea Herbaria.
M. D. L X V I I I.*

EPISTOLA.

Hieronymus
ad Rusticum
monachum.

magis detestabilem esse, quam quæ homini ab otio nascere-
tur. Vagatur enim (vt diui Hieronymi verbis vtar) varijs
& perniciosis cogitationibus mens otiosa. Pro mea ergo vi-
rili semper conatus sum summorum virorum dicta sectari,
ac omni tempore aliquam saltē, Apellis more, ducere lineam.
Ideo præter illas quotidianas sex horas audiēdis fidei cau-
sis destinatas, reliquum tempus, quod aut somno, aut ani-
mi remissioni, quieti, tranquillitatiq̄ fuerat impendēdum,
id omne ad scribendum mihi assummo. Quinetiam diebus
ipsis festis labori non parco, meq̄ue totum à multorum con-
suetudine & amicorum frequentia subtraho. Et vt huius-
modi laboris assidui aliquod testimoniū existeret, omnes suc-
cessionēs ex testamento et abintestato in hac epitome scripsi.
Et cum totum penē ius varijs doctorum opinionibus contur-
batum sit, vt rectē Iustinianus affirmat, nihilq̄ue tam labo-
riosum in tota legali scientia inueniri possit, quàm leges opi-
nionē multorum inter se pugnantes conciliare: iudicium ta-
men meum huic tātæ rei haud temerē interposui; ac in tanta
rerum, locorumq̄ue communium varietate, ea potissimū
delegi, quæ mihi cæteris vtiliora, magisque necessaria
viderentur; apes imitatus, quæ omnes vagando flores per-
quirunt, vtiliores tamen delibant, quibus mel & faui dul-
ciores existant. Hunc autē meum laborē in tuo nomine ap-
parere volui, vt & amplitudine tua non minimam haberet
liber authoritatem, & memoriæ tuorum erga me meritorū,
diutinaq̄ue beneuolentiæ singulare extaret testimonium.

Atque

L. r. C. de ve-
te. iure enu-
cle.

Plinius de
natu. hist.
lib. ii.

EPISTOLA.

Atque cum oculos, mentemq̄ue vndique conijcio, neminem
ex tā longa vetustate reperio, non dico Græcorū, aut Lati-
norum, sed ne exterarum quidem gentium, cui non te in
omnibus consilijs, dictis, ac factis antepōnam. Non enim sa-
pientiam solam, qua vna virtute Socrates oraculo Apolli-
nis sapientissimus excelluit, in te quærimus; non iustitiam
solam, qua præstitit Aristides; non humanitatem solam, qua
Lucius Paulus inter Romanos vixit; non grauitatem so-
lam, qua is idem Cato, quem initio commemorauī, floruit:
sed omnes simul virtutes, inter se copulatas, atque cōnexas
in te esse videmus: in quo vno in causis decernendis ingeniū
fœlicissimum, in controuersijs dirimendis iudicium acerrimū,
in litibus componendis facilitatem inauditam, in om-
nibus deniq̄, rebus gerendis incredibilem prudentiā, agnosci-
mus. At quāta integritate, ac rectitudine vnicuique ius tri-
buas; quāta facilitate priuatis aditū patefacias; quāta seue-
ritate in impios & nefarios animaduertas; quanta denique
sanctitate, pietate, & religione diuina & humana tuæaris,
nemo profectō est qui dubitare possit. O ingens Hispaniæ
gloria! O Rex Philippe fortunatissime, qui prudentissimo
Cardinali Spinoso, tāquā de cælo de lapso, totius Hispaniæ
lumini, raro virtutū, & probitatis exēplo regnorū tuorum
gubernacula cōmiseris! Si priscis tēporibus, (vt refert Ca-
ius Iuris cōsultus) pro regū, ac principū salute post calēdas
Ianuarias singulis annis eorū subditi orationibus ac ieiunijs
numina supplices deprecabantur; nunc pro incolumitate, ac
salute

L. obseruan-
dum. ff. de
offi. præ.

L. si calum-
nietur. ff. de
verbo. sig.

EPISTOLA.

salute religiosissimi Regis nostri Philippi, tot rebus periclitantibus, nullum preces offerendi tempus erat pratermittendum. Ego vero Illustrissime Præsul, toto animi conatu, tam in publicis, quàm priuatis sacrificijs Deum Op.

Maximumq; vt clarissimum Regem nostrum, ac te nobis sospites, incolumesq; diutius seruet, assidue precari & obsecrare non desinam.

Vale.

M. H. Oliuerii Iuriconsulti

Valentini in laudem authoris &
libri octasticon.

Consultus quisquis Latias cognoscere leges,
Et cupit Hesperia iuribus institui:

Vt successori valeat sua reddere iura,
Et bona defuncti, prædia, rura, domos:

Hoc opus egregium paruo sibi comparet are,
Quod Rojas miro schemate composuit:

Qui genus illustri clarum de sanguine ducens
Iure quidem generi iungere iura parat.

Epitome

1

E P I T O M E O
m n i u m s u c c e s s i o n u m e x t e
S T A M E N T O E T A B I N T E
S T A T O I V R E C O M M V N I , E T R E G I O .

Summarium.

- 1 **M**elius ac facilius qualibet res eius diuisione cognoscitur.
- 2 Diuisio tria singularia adfert commoda.
- 3 Res notatu digna seipsam commendat, alia non eget commendatione.
- 4 Successionum gradus tres precipue sunt.
- 5 Quandiu habet locum successio ex testamento, cessat ab intestato successio.
- 6 Filij in successione primum semper locum obtinent.
- 7 Multiplices sunt filiorum species & conditiones, & varia eorum nomina.
- 8 Filij legitimi & naturales qui sunt.
- 9 Filij naturales tantum qui dicantur.
- 10 Filij alij legitimi tantum.
- 11 Filij spurij qui proprie nominentur.
- 12 Filij vulgo quesiti qualiter cognoscantur.
- 13 Filij incestuosi qui vocentur.
- 14 Filij nefarij qui proprie sunt.
- 15 Filij manxeres alij nuncupantur.
- 16 Filij alij vulgari nomine bastardi.
- 17 Filij alij sunt adulterini.
- 18 Filij norhi alij appellantur.
- 19 Filij sacrilegi alij nominantur.

- 20 *Filij alij varij, quasi ex vario semine nati.*
 21 *Filij Clericorum qui proprie dicantur.*
 22 *Filij spirituales qui sunt, & de omnibus predictis filijs remissive nu. 23.*

Cap. primum.

FACILIVS (inquit Seneca epistola. 88.) per partes in cognitionem totius deducimur; ac Cicero in Rhetorica affirmat Diuisionem, illustrem ac perspicuam reddere Oratione. Tres præcipuos operatur effectus relectionis diuisio; videlicet, animum legentis incitat,

- 2 mentem audi entis præparat, memoriam artificiosè corroborat, vt refert glo. in proæ. insti. §. igitur, quam dixit singularem Cardi. in troitu lecturæ decreta, & Ias. in rub. ff. de legatis prim. nu. 22. & in rub. insti. de actio. nu. 38. Guilier. bene. in rep. cap. Rainūtius. in verbo & vxorem nomine Adelasiam. nu. 175. de testa. & Bonus de cur. de nobili. parte. 2. in prin. nu. 9. Petrus de Vnzo. in arte Notariatus post prin. idè hanc successio[n]um materiam nimis vtilem, actuque practico passim & frequenter in iudicijs versatam, quæ seipsam cõmendat, aliaq; non eget commendatione, vt verbis Iurisconsulti Vlpiani vtar, in. l. i. in prin. ff. de inte. restit. in hunc modum diuidendam esse censeo, videlicet in tres successio[n]um gradus, ascendentium, & descendentium, & collateralium. iuxta Auth. de hære. & falci. §. semper igitur. col. 1. & in Auth. de hære. abintesta. venien. in prin. col. 9. Auth. vt cum de appella. cogno. §. hæc autem disposuimus col. 8. Auth. cessante. C. de leg. hære. & in. §. 1. de gradi. insti. & in. §. fina de hære. quæ abintest. defer. l. regia. 2. tit. 13. par. 6. l. 1. tit. 6. li. 3. Fori. ll. l. fi. tit. 13. par. 6. & quia quã diu potest succedi ex testamẽto, cessat abintestato successio. l. quã diu. ff. acqui. hæred. l. ante quã. C. comm. de succe. l. ex testamẽto. C. vnde lib. l. quã diu. ff. de reg. iuri. idè primo loco materia successio[n]is ex testamẽto meri-

tò

- 6 tò à nobis examinanda erit deinceps successio abintestato, & in vtraq; successio[n]e primũ locum filij obtinent, Auth. in successio[n]e. C. suis & leg. hære. l. inter cætera. ff. de lib. & posthum. l. 1. ff. de iniusto rup. irri. fact. testa. l. si quis enim. ff. de vul. & pupi. subst. l. 3. tit. 13. par. 6. lib. 53. ti. 6. part. 1. Ob id in primis de filiorum successio[n]e actiua, id est, descendentium; deinde successio[n]e passiua, id est, ascendentium videndum est. Filiorum verò multiplices sunt species seu conditiones, de quorũ successio[n]ibus separatim suo loco opportunè examinabimus.

- 8 ¶ Quidã sunt filij legitimi, & naturales, nati ex legitimo matrimonio vero, vel putatiuo. l. filiũ cum diffinimus. ff. de his qui sunt sui vel ali. iuris. Authen. quibus modis natu. effi. sui. §. legitimi si quidem. col. 7. & in princ. insti. de nup. & in prin. insti. de Patri. potest. cap. peruenerabilem. qui filij sunt leg. cap. fina. 32. quæstio. 4. l. 1. tit. 13. part. 4. l. 2. tit. 15. part. 4. & in princ. summæ, titu. 7. par. 2.

- 9 ¶ Alij sunt filij naturales tantũ, vt in rubro, & nigro. C. de natu. lib. & in. l. in cõcubinaru. ff. de cõcubi. l. 1. C. eodẽ, tit. c. fi. 32. q. 4. l. 1. tit. 15. par. 4. & sunt illi, qui ex concubina, cum qua matrimoniũ esse poterat, nati sunt, & nouissimè lex. ii. Tauri. de quorũ successio[n]e latius infra, cap. 10.

- 10 ¶ Alij nũcupantur filij legitimi tantũ, in quibus natura nihil operatur, sed legis ministeriũ, vt sunt filij adoptiui, & arrogati. l. si arrogatur. ff. de adopti. l. cum adoptiuis. C. de adopti. glossa, & interpretes in. c. 1. de cogn. lega. l. 1. tit. 16. par. 4. l. 5. tit. 6. lib. 3. fori. ll. de quorum vera diffinitione, & successio[n]e latissimè infra, cap. 16. cum sequentibus.

- 11 ¶ Alij sunt filij spurij, nati ex muliere publica, & patre incerto. l. si spurius. ff. vnde cogna. l. vulgo concepti: ibi qui spurij appellantur, ff. de statu. homi. l. 11. tit. 13. par. 6. l. 1. tit. 15. par. 4. vnde versus, vt seges ex spica, sic spurius ex amica: cui pater est populus, parter est sibi nullus, & hoc nomen spurius est nomen generale, & speciale, vt latius inferius. c. 19. cum sequentibus declarabitur.

A ij ¶ Alij

- 12 ¶ Alij dicuntur filij vulgò quæsit, qui patrem demonstrare non possunt, vt ex ipso nomine apparet, l. vulgò concepti. ff. de statu homi. quæ lex inquit hisce verbis: Vulgò concepti dicuntur, qui patrem demonstrare non possunt. l. 2. l. modestinus. ff. vnde cognati. §. nouissimè. insti. ad offici. §. si. insti. ad Tertu. l. 11. tit. 13. part. 6.
- 13 ¶ Alij sunt filij incestuosi nati ex linea trãsuersali in gradu prohibito affinitatis, vel consanguinitatis. l. si adulterium cum incestu. ff. de adul. l. etiam. ff. de ri. nupti. §. inter eas, & §. fratris verò. inst. de nupti. Auth. de incest. nupti. in prin. colla. 2. vbi gloss. in verbo sancimus, & alia in rub. C. de incestis nup. c. lex illa. §. incestus. 36. quæ. l. 1. l. 19. tit. 13. par. 6. l. 1. tit. 18. par. 7. l. 2. ti. 17. par. 4. & l. 6. ti. 18. par. 4.
- 14 ¶ Alij filij nefarij dicuntur, geniti ex patre & filia, vel alijs ascendentibus, vel descendentibus. l. quinetiã. ff. de ri. nupti. & in. §. ergo non omnes, insti. de nupti. glossa in ru. C. de incestis nupti. & in Authe. de incestis & nefarijs nupt. in prin. col. 2.
- 15 ¶ Alij filij manzeres dicuntur, nati ex meretricibus, de quibus in c. nisi cum pridem. §. persone de renuncia. c. per venerabilem. in fine, qui filij sunt legi. l. 1. tit. 11. par. 4.
- 16 ¶ Alij vulgari nomine bastardi, qui legitimi dicuntur, cuiuscũq; generis sint, glo. in rub. C. cõcubinis. Decius. conf. 433. num. 14. Gabri. Pale. de nothis. c. 17. nu. 7.
- 17 ¶ Alij sunt filij adulterini, ex adulterio nati. c. per venerabilem. §. quod autem. qui filij sunt legitimi. l. si adulterium cum incestu. ff. de adulterijs. l. 1. tit. 15. par. 4.
- 18 ¶ Alij filij appellãtur nothis, ex adulterio etiam geniti, vt in dict. c. nisi cum pridem. §. pro graui. l. 1. in fin. tit. 15. par. 4. de quibus optimum scripsit tractatum Gabriel Paleotus de nothis, vbi latissimè.
- 19 ¶ Alij sunt filij sacrilegi, habiti ex aliqua Moniali, vel Religiosa. c. Virginibus. c. impudicas. c. si quis sacro. 27. quæst. 1. qui etiam incestuosi & adulterini filij vocantur, cum moniales sint sponsæ Christi. c. quæ Christo. c. peruenit. 27. quæst. 1. vnde meritò inquit gloss. in dicto. c. Virginibus, quòd qui violat monialem, tria delicta committit, sacrilegium, quia lædit rem sacram, incestum, quia cõsanguine spiri-

- ne spiritualis est; item adulterium, quia sponsa Christi, quam gloss. dixit sing. Abb. in cap. monasteria. in fine. de yita, & honest. Cleri. & in. c. cum dilectus, nu. 2. de pur. Cano. Dec. cõf. 579. incip. in presenti casu, nu. 5. & in consi. 338. in casu proposito in prin. Hippo. in l. 1. nu. 40. de rap. Virginũ. Ioan. Baptista Cacci. in rep. l. si qua illustris, nu. 15. C. ad Orphici. Paulus Grillandus de pœnis omnifariam coitus, quæst. 1. nu. 10. vbi latè examinat quòd ex coitu cum moniali, non tantum tria, sed quatuor delicta oriãtur. Ioannes Lupus in l. 9. nu. 46. Tauri. gloss. magna in l. 10. tit. 5. lib. 3. Fori. l. 1. sing. 5. tit. 15. lib. 8. Ordinamenti. l. 6. tit. 18. part. 4.
- 20 ¶ Alij dicuntur filij varij, quasi ex vario semine nati, Et hoc nomine fuit vocatus Imperator Eliogabalus, vt refert Gabriel Paleotus, de nothis, & filijs spurijs, cap. 16. nu. 8. sed Iurisconsulti hoc nomine non vtuntur, neq; apud eos me legisse memini.
- 21 ¶ Clericorum verò filij, iuxta gloss. in verbo adulterinis, in dic. c. per venerabilem, dicuntur adulterini, cum clerici in sacris Ecclesiarum mariti spirituales censeantur, vt in dict. cap. nisi cum pridem. cap. Cenomanensem. 56. dist. quam gloss. in dict. c. per venerabilem. dixit menti tenendam. Abb. ibi. nu. 32. & Paulus Delea. in c. 1. de offi. ordi. Bart. verò in l. 2. nu. 3. ff. de accusationi. filios sacerdotis, vel monachi nepharios vocat. Sed gloss. in l. 2. in verbo filij. C. de Epif. & Cleri. vocat incestuosos, quã glo. optimè declarat Feli. in cap. cum dilectus, nu. 5. de accusati. & eam Bart. & Angelus, in proprio loco. dict. glo. sequuntur. Sed Cynus, Butricarius, Bald. Sali. eam ibi reprobant. Idem Bal. in l. Si quis incesti, nu. 3. C. de incest. nupti. & Anto. Cor. in singulari, incipiẽte fornicatio, in fine, & Couarru. in. 4. de spons. cap. 8. §. 5. nu. 14. part. 2. Omissis circa hoc Docto. opinionibus, magis communis opinio est, filios clericorum in sacris, esse spurios. gloss. in verbo non licet, in dict. l. vulgò concepti, gloss. in verbo hæreditate, in c. eu multz. 15. quæst. vlti. glo. in Authe. quibus modis natu. effi. sui. §. fin. in verbo participium. col. 7. alia in l. 10. tit. 5. lib. 3. Fori. in verbo Ni a homo de religion. pro quibus est tex. in c. ad Abolendam, de filijs presby. tenet Bart. in l. fina. nu. 2. ff.

de his quibus vt indi. & in confi. 143. incipiente, Paulus filius. nu. 2. Cynus, & cōmuniter docētes. in dic. l. 2. Ioa. Andr. in addi. ad Specu. tit. qui filij sunt legi. in addi. 1. magna. Abbas in c. fi. nu. 3. de cogn. spirit. & in c. Innotuit. num. 19. de electi.

22 ¶ Alij sunt filij spirituales, qui mediante aliquo actu spirituali efficiuntur, vt ex Baptismate, Confirmatione, vel sacramentali Confessione. c. super eo. c. veniens. c. fi. de cogn. spiri. c. 1. §. fi. eo. tit. lib. 6 c. nō debet. c. ad limina. c. omnes. 13. quēst. 1. c. Si quis ex vno. 13. quēst. 4. l. 6. tit. 4. par. 1. Omnes diocēfani dici possunt filij Episcopi spirituales, & omnes parochiani filij Rectoris. c. Omnes, quos in pœnitentia suscepimus. 12. quēst. 1. & in c. fin. ea caus. quēst. Abb. optimē. in c. tanta. nu. 11. qui filij sunt legi.

23 ¶ Nonnullas igitur prædictorum filiorum species ac conditiones refert glo. in verbo manzeres. in dic. c. nisi cū pridem. glo. in verbo repellendus in dic. c. tanta. glo. in pri. de adop. insti. in verbo naturales. glo. in verbo adulterinis in dic. c. peruenabilem, & alia ibi in verbo non naturalibus. glo. in rub. C. de incest. nup. glos. in verbo nec naturales. in Authen. ex complexu. C. de incest. nup. glo. in verbo liberi: vbi optimē per Cardi. de Turreque. in c. fi. 32. quāst. 4. glo. in l. 2. tit. 13. par. 6. l. 1. tit. 15. par. 4. Speculator tit. de successiōnibus abintest. post. prin. qui plures filiorum species refert. Et Dinius in tracta. de successi. abintest. in prin. Bart. in l. ff. de his quibus vt indig. Bal. in l. Si qua illustris. in prin. C. ad Orfi. vbi plenissimē Ioa. Bap. Caccia. nu. 4. cum sequentibus. Ludo. de Asar. de natu. libe. in 2. parte. in prin. Gabriel Paleotus de nothis & spurijs. c. 16. egregiē Doc. de Couar. in 4. de sponsalibus. 2. parte. c. 8. §. 5. De omnibus ergo prædictorū filiorū successiōnibus, separatim ordine à nobis superius tradito ex testamēto, & abintestato videndū est.

Summarium.

- 1 **D**E vniuersalibus, facilius ad cognitionē particulariū deuenim⁹.
 - 2 Errans circa principia, non poterit principiata cognoscere.
 - 3 Ad cognitionem specierum debet precedere cognitio generis.
- Filius

- 4 Filius legitimus & naturalis dicitur natus ex matrimonio legitimo vero, vel putatiuo.
- 5 Filius à φίλ & Græcè, id est amor, dicitur.
- 6 Liberorum vita, parentibus chara est.
- 7 De parentum amore in filios. (Scrimento.)
- 8 Inter filios legitimos & naturales, inspecta lege naturali, nullum est di-
- 9 Versus intellectus ad. 5. natura siquidem, quibus modis natura. effi-
- 10 sui. col. 7.
- 10 Facte sunt leges, vt earum metu humana coherceatur audacia.
- 11 Proles censetur legitima propter ignorantiam alterius coniugum.
- 12 Ignorantia eum excusat, qui dat operam rei licite.
- 13 Ignorantia facti regulariter à iure presumitur.
- 14 In ijs, que de genere prohibitorum sunt, nulla est differentia an actus fiat clam, vel palam.
- 15 Quando matrimonium dicatur publicè contractum.
- 16 Sensus verus & literalis sacrosancti concilij Tridentini.
- 17 Ignorantia iuris neque mulieribus prodest.
- 18 Quando ignorantia iuris excuset.
- 19 Filius naturalis per subsequens matrimonium efficitur verè & propriè
- 20 legitimus, & nu. 20.
- 21 Matrimonium posse contrahi à sene decrepito in articulo etiā mortu.
- 22 Substantialia matrimonij sunt, fides, proles, & sacramentum.
- 23 Intellectus ad. c. cām inhibitiō, de clan. despon. (monij.)
- 24 In matrimonio quedā sunt de honestate, & quedā de substantia matri-
- 25 Filius censetur legitimus, natus ex muliere etiā adultera.
- 26 In ambiguis, pars benignior tenenda est.
- 27 Presumendum est potius possibile honestum, quàm possibile inhonestum.
- 28 Assertio matris nihil prorsus filio nocet.
- 29 Aduersus probationē iuris & iure, probatio in cōtrariū nō admittitur.
- 30 Filius post mortem mariti natus, mariti & non adulterij presumitur.
- 31 Propter nimiam mariti absentiā, nō mariti, sed adulterij filius presumitur.
- 32 Barba. reprehenditur, & merito.
- 33 Practica ac forma probandi filiationem.

Cap. secundum.

GREGIE, inquit Philosophus in lib. i. Physicorū, quod de vniuersalibus facilius ad particularium cognitionem deuenimus. Idem in 2. lib. Metaphy. quod errans circa principia, non poterit principiata cognoscere. & ad cognitionem specierum debet precedere cognitio generis. l. i. ff. si cer. peta. l. i. ff. de acqui. posse. Ideo ne per terminos ignotos procedamus, prius de significatione nominis, eiusq; diffinitione nonnulla oportet prius referre, more iuriscōsulti in dic. l. i. ff. Si cer. peta. & in l. i. ff. de testa. & in l. i. §. dolum. ff. de dolo. Filij ergo legitimi & naturales dicuntur, nati ex legitimo matrimonio, vero, vel putatio; siue ab initio, siue ex post facto. Quā diffinitionem probat l. filium eum diffinimus. ff. de his qui sunt sui, vel alieni iu. l. quia semper. ff. de in ius voca. iuncto textu in c. 2. & in c. ex tenore, qui filij sunt legitimi. l. 2. tit. 15. par. 4. Et vt omnia clariū ac faciliū percipi possint, singula huius diffinitionis verba oportet discutere. ¶ Dicuntur filij à *græcè*, quod est amor. l. libero rum. §. Sed & Papyrius. ff. de verbo. signi. vbi Bar. num. 2. glo. pe. in. §. si. inst. qui tes. tuto. dari possunt. Bal. in. l. maximum vitium, num. 9. C. de lib. præte. vel exhære. Abb. consi. 85. nu. 5. volu. i. quia maximus amor & dilectio parentum est in filios. l. iste quidē. ff. quod metu. causa. l. scripto hærede, in fine. ff. vnde lib. l. si. in prin. C. de curato. furio. dicens quod nullus amor est, qui vincat paternum; & plus pater diligit filium, quàm seipsum, vt in dicta l. Iste quidē, & in §. si. inst. de Noxa. actio. Feli. in. c. adferre nota. 2. de præsumpti. Hippol. in l. i. §. inauditū, nu. 7. ff. de sicarijs, quo in loco nonnulla notatu digna scripsit. Alex. cō sil. l. col. pe. volu. i. Andre. Tiraque. in præfatione repe. l. Si vnquam. nu. 11. cum sequentibus. C. de reuocandis dona. Aristo. lib. 8. Ethic. 12. inquit, quod parentibus, vita liberorum chara est, vt sua. Et illud Virgilianum lib. i. Aeneid. Omnis in Ascanio chari stat cura parentis. Bal. in c. super eo, in 2. per tex. ibi quod pater diligit honorem & incrementum sui filij ardenti desiderio, glo. docentes, in l. quidam cum

cum filium. ff. de hære. insti. quod filius nō potest inuenire maiorem amicum, quàm patrem. Bald. in c. Per tuas. de proba. quod pater est melior amicus totius mundi. Quo in loco similiter affirmat amorē parētum in filios minimē abscondi posse. Id liquidē apparet ex lib. 3. Regum. c. 3. de matre petente filium coram rege Salomone, quod commota fuerunt viscera eius. habetur in c. afferte. de præsump. Et mirabile illud huius rei exemplum omittendum minimē est, ex lib. 2. Regum. c. 18. quod cum Absalon, Amon ipsius Dauidis filium primogenitum necasset, & ad concubinas sui patris ingressus fuisset, & ipsam patrem à regno & vita priuare omnibus viribus cōtendisset; illius tamen mortem pater anxie, muliebri & lacrymabili voce deplorauit, dicens: Fili mi Absalon, Absalon fili mi! quis mihi tribuat vt ego moriar pro te? Hoc memorabile exemplum docet christianissimos nostræ tempestatis Reges in ignoscendis filijs, delictisq; illorum remittendis pronos esse, si eorum filij aliquid forsam machinati fuerunt; dummodo regia Maiestas, ac Reipublicæ status incolumes in posterum seruentur: nam misericordia & veritas custodiunt Regem, & roboratur clementia thronus eius. vt Prouerbi. c. 20. & Diuus Isidorus lib. 12. Ethymologiarū. c. de Regibus, inquit, quod apes electus in regem, statim amittit aculeum. Quamplurima de parentum amore in filios congestit Oldra. consi. 15. Gomezius in §. actiones. insti. de actio. Plutarchus in lib. de amore parentū in liberos vberimē Tiraque. in præfatione. l. Si vnquam. nu. 9. cū sequen. C. de reuocand. dona.

¶ Præterea dicitur in prædicta diffinitione, filij naturales, quia naturaliter sunt geniti: cum sit de iure naturali maris & fœminæ coniunctio: vt in prin. Insti. de iure natu. genti. & ciui. l. hos accusare. §. omnibus ibi natura communis est omnibus. ff. de accusat. Authen. quibus modis natu. effi. legi. §. Si quis verò. co. 6. Bal. in l. executorē. nu. 32. C. de exe. rei iudi. & in l. humanitatis. nu. 44. C. de impu. & alijs substi. & inspecta lege naturali tantum, nihil interest inter filios legitimos & naturales. Authen. quibus modis natu. effi. su. §. natura siquidē ab initio. col. 7. quod omnes filij olim liberi legitimiq; nascuntur

bantur. Per quem text. Bart. in l. in concubinato. num. 3. & 5. ff. de concub. Alber. in l. 1. §. ius naturale. ff. de iusti. & iur. Bald. Noue; in tracta. de dote; in 3. part. num. 7. dicunt quod de iure naturali ante. II. scriptas, omnes filij ex quacunque muliere nati legitimi dicebantur: sed contrariū videtur, cum matrimoniū à principio mūdi in paradiso in statu innocentie ab ipso Deo fūisset institutum, ut inquit text. in cap. 1. de voto. lib. 6. cap. 1. diuina: 27. quæst. 2. cap. fina. de frigidis, & Gene. cap. 2. Constat ergo semper, & omni tempore inter filios legitimos, & illegitimos fuisse discrimen. Et ante leges Moyſis legimus filiorum illegitimorum factam mentionem, ut Gene. cap. 21. & 22. & 25. & 34. & 36. & 38. dicendum ergo pro solutione videtur, quod quodam tempore, quo homines bestiarum more vagabantur, & sibi victu ferino vitæ agebant, nuptias legitimas ignorantes, ut Ciceronis verbis, in procæmio suæ Rhetoricæ. utar, de illo fortassis tempore Imperator Iustinianus, cogitabat in dict. §. Natura si quidem, dicens natura legitimos omnes filios equè producebat: vel quod dicamus quod secundum ea quæ meram naturam tangunt, filios legitimos, & illegitimos, non differre quantum ad naturale fœdus, filius naturalis tantum pro legitimo habeatur, & quod ita intelligatur dict. §. natura si quidem, & sic. §. omnibus. ibi natura cōmunis est omnibus, ita Bald. in cap. quæ in Ecclesiarum, in fine. de constitut. Ancharrana, consi. 225. incipi. videtur. Melius Tiraque. in l. Si vnquam in verbo donatione largitus, num. 288. C. de reuoca. dona. ut ad id allegat. l. adoptiuus. §. seruiles. ff. de adopt. Sed hæc ratio, & solutio simili modo hodie militat, & adhuc vrget prædicta obiectio: ideo rectius pro vera solutione dicendum esse iudico, quod quando homines rationem tantum sequentes naturalem, singulis suis contenti nuptijs viuebant, ut inquit Salustius, in procæmio Catilinario, dicens, vita hominum, sine cupiditate agitabatur, sua cuiq; satis placebant; iuxta illud vulgatum, aurea secula feruntur sub Saturno fuisse, & erat natura adhuc nullis hominum vitijs inquinata, ideo legitimi omnes equè producebantur, & in hunc modum sunt intelligend-

telligenda dicta iura. Postea verò natura corrupta, homines ad libidinem prouisi, factæ fuerunt leges, quæ libidinem cohiberent, & appetitus noxius sub iuris regulis limitaretur, ut ait Gregorius Summus Pontifex in suo Procæmio decreta. in princ. Vnde merito inquit Isidorus in libro Ethymologiarum, quod factæ sunt leges, ut earum metu humana coërceatur audacia. Et habetur in cap. 2. 4. dist. & proditæ leges, positum fuit per consequens discrimen, & differentia inter filios legitimos, & illegitimos, iuxta legum formam & sanctionem: non tamen erant ab initio concubitus promiscui, ut quidam, & male, sentiunt. Et iuxta hunc sensum à nobis traditum, sunt intelligenda scripta à Bart. in dict. l. in concubinato, quod sanè est notatu dignum, & alibi non ita inuenitur expositum.

¶ Præterea dicitur in diffinitione legitimi, quia parentum coniunctio à lege, & iure est approbata. l. filium eum diffinimus. ff. de his qui sunt sui. Authent. quibus modis natu. effi. sui. §. legitimi siquidem. colu. 7. cap. liberi. 32. quæsti. 14. & in princ. in l. de nupti. l. 1. titu. 13. part. 4. Item ponitur illud verbum matrimonio vero, id est, nullo stante iuris impedimento, & quod super ijs. de consanguinita. & affinitat. cap. perlatum, qui filij sunt legitimi.

¶ Rursus additur in prædicta diffinitione, vel matrimonio putatiuo: nam reputatur legitimum matrimonium, propter ignorantiam coniugum, vel alterius eorum, qui impedimentum aliquod inter eos esse ignorabant. Proles etenim ex tali matrimonio putatiuo, legitima erit censenda. cap. 2. cap. ex tenore, qui filij sunt legi. l. 2. titu. 15. part. 4. & l. 1. titu. 13. part. 4. & l. 4. titu. 6. lib. 3. Fori. II. Vnde singulariter inquit Bald. in l. qui contra. num. 4. per text. & glōf. ibi. C. de incest. nupti. quod si Berta acceperit aliquem Sacerdotem in maritum, credens esse solum, & non presbyterum, iuxta ignorantia ducta, ut puta, quia ille Sacerdos erat Anglicus, & ipsa mulier Perusina; quod filij ex tali matrimonio nati, pro-

pter mulieris ignorantiam censentur legitimi & naturales, quo in loco aliud ipsemet Bald. subdit exemplum, quod simonialis de Francia venerat ad civitatem Perutij, & quispiam eius conditionis ignarus eam duxerat in vxorē, & nati sunt inde filij, huiusmodi filij erūt legitimi, & naturales, & per cōsequēs ab hæreditate paterna nō repellēdī: vt pote in figura matrimonij nati parentibus, vel altero eorum impedimentum probabiliter ignorāte, quæ dicta Baldi tenuit prius Oldra. consi. 256. incipi. Clemens Episcopus, in fine. Sequitur Abb. in dict. cap. tanta, nu. 8. & in c. si. de clandest. sponsa. & aditiona. Abb. in cap. ex tenore. qui filij sunt legi. Decius in cap. inter cetera, nu. 5. de rescrip. & in consi. 153. incipiēte, in effectu quæritur. & in consi. sequen. 154. Charolus Rui. consi. 51. nu. 16. volumine. 5. & in consi. 14. nu. 10. volu. 3. Zasius, in tracta. Feudo. nu. 88. part. 8. Charodorus de decisione vnica, tit. de sponsalibus. Ioā. Lupus Segouien. sis, tracta. de matrimon. in fine, nu. 12. Gabri. Paleotus, de filijs nothis, c. 9. Pala. Rub. in rep. rub. de donationibus inter vir. & vxo. §. 36. nu. 2. Xuares, in l. i. tit. 6. lib. 3. fori. Casti. in l. 11. Tauri, nu. 10. Franciscus Marchus de decisione. 885. incip. quæritur. part. 1. vbi inquit, quod valet hæredis institutio de illo filio, qui erat genitus de matrimonio, quod nō poterat stare propter impedimentū affinitatis. vbi ad id allegat Bal. & alios iuris professores. & in specie idem tenuit Barth. Brix. in quæst. Dominicalib. quæst. 47. per totā, & Dec. in d. consi. 154. in casu, de quo quæritur in prin. Prædictorū ratio est secundū Antonij, & Abb. in d. c. Tanta. nu. 8. quia cōtrahens matrimonij dat operam rei licitæ, ideo ignorātia eum excusat, & simili modo fauore prolis, & filiorū id statutū fuit. Filijs enim maximus à iure deferretur fauor. l. & seruorum. ff. de statu hominū, & in §. i. insti. de ingenuis, & c. Peruenit, qui filij sunt legitimi. Quæ omnia optime declarat Hippol. in l. qui ignorans, num. 15. ff. de falsi, & in l. qui falsam monetam. num. 83. eum sequentibus. ff. eodem tit. & Tannus Papanandez, in l. 6. Tauri. numer. 7. & 8. Quæ omnia prædicta sunt intelligenda, si tale matrimonij in facie Ecclesiæ esset contractum. Nam si clandestinum fuisset, non ignorātes, sed

sed ignorantia affectatores à iure præsumuntur. c. cum inhibitio §. 1. de clandestina despon. l. 2. tit. 15. par. 4. Huius cōclusionis ratio est, quia ignorantia facti regulariter à iure præsumitur. l. si ignorans. ff. loca. c. si beneficia. de præben. lib. 6. Et iuriconsultus in l. 2. ff. de iuris, & facti ignoran. inquit hisce verbis: Ignorantia facti prudentissimos sæpe fallit. Sed in actu prohibito ac celebrato palam ac publice prætextu ignorātiæ facti potest quis excusari. Secus si clam & occultè tex. singu. vbi Bart. edocentes in l. si. ff. de ri. nup. l. 1. Vbi glo. magista C. de interdic. matri. inter pupi. & tuto. Abb. in c. cum quidam, nu. 3. de iureiurando, vbi magistraliter docet, quod in his, quæ sunt de genere prohibitorum, non est differētia, an fiant palam, vel clam. Nam semper præsumitur dolus. l. 1. C. de fidei. c. 1. de præsump. Sed si sunt de genere permissorum, vt in nostro casu, matrimonij contrahere, vel vendere, vel aliud simile facere. Sed in specie, si propter aliquam causam sunt prohibita, si fiunt palam & publice, non præsumitur dolus, sed potius error, vel ignorantia; secus si fiunt clam. Bal. in l. Nemo clericus. C. de summa trini. fide catho. Alexan. consi. 31. incipiente, habita. in fine, volumine 7. & matrimonij dicitur publice ac palam contractum, quando coram amicis, & consanguineis fuerit celebratum. Abb. & Præpo. in c. si. de clandestina desponsatione. Ioā. Andre. & Art. in c. pen. qui filij sunt legitimi, quod fat est quod vocentur amici & affines, nullo excluso: quāuis nō seruetur forma, dic. c. cum inhibitio, Oldra. cōs. 156. Dec. cōs. 153. in prin. Charolus Rui. cōs. 14. nu. 10. vol. 3. Gabriel Paleotus de filijs nothis c. 9. nu. 3. Ioā. Lupus de matrimonio, in parte si. nu. 25. & 18. Cōtrarium tenuit dictus Charolus Rui. con. 51. circa casum in prin. volu. 5. Sed in hoc meretur reprehendi, & hodie stante prohibitione concilij Tridentini, non est in hoc vis; ideo amplius circa hoc nō insisto, nisi quod supra dicta intelligantur de ignorantia facti, quæ regulariter per supradicta excusat; quod aliter dicendum esse videtur de ignorantia iuris; quæ neq; mulieribus prodest. l. quā diu. l. iuris ignorantia. C. qui admitti. l. Si emancipata. C. de iuris, & facti igno. leges & iura ab aliquo nō debent ignorari: ideo sciētia iuris semper præsumi-

præsumitur. l. Constitutiones, C. de iuris & facti igno. l. Leges sacra-
tissimæ. C. de legi. cuius verba sequentia sunt. Leges sacratissimæ,
quæ constringunt hominum vitas, intelligi ab omnibus debēt. Iu-
uatur ex lege. Sed etsi lege §. scire. ff. de peti. hære. Quod error iu-
ris tollit bonam fidem quoad faciendum fructus suos. Idem dicen-
dum est respectu prolis, quæ est fructus matrimonij; nam lex resistit
tali coniugio; ergo error iuris non prodest. l. quemadmodum. C.
de agri. & censi. lib. II. l. vbi lex. ff. de vsu capi. cuius verba sunt: Vbi
lex inhibet, bona fides possidenti nihil prodest. Abb. in ca. si diligen-
ti. nu. 24. de præscrip. & in ca. ad nostram, in fine de rebus Eccle. non
alien. Ex quibus merito dicere possumus, quod si mulier coniugata
iuris ignorantia lapsa, contrahat secundum matrimonium, credens
id iure & licite posse contrahere, viuente adhuc suo primo marito;
18 quod proles inde suscepta, non erit legitima. Idem dicendum esse
censeo de ea, quæ post cõcilium Tridentinum, sessi. 24. c. 1. de refor-
matione matrimonij, cõtrahat matrimonium publicè, vel occultè,
non existentibus testibus, & parochio indicto matrimonio; cùm ad-
sit in hoc casu iuris ignorantia, & non est vis an publicè, vel occul-
tè matrimonium esset contractum. Hoc tenuit Abb. licet dubitãter
in c. perlatum, nu. 6. & in c. referente, nu. 5. qui filij sunt legitimi. Et
in c. per venerabilem, nu. 36. eodem tit. id limitans, nisi error iuris
esset probabilis. Et Caro. Rui. consi. 51. incip. circa casum, nu. 3. vol.
5. allegans Angelum idem tenentem in l. fi. ff. de conditione. ob cau-
sam: & Gabri. Paleo. in tractatu de filijs nothis, c. 9. nu. 11. Contra-
rium verò videtur probare glo. 1. in dic. c. perlatum. Quam ponde-
rat Abb. in dic. c. per venerabilem, nu. 36. Vbi eam intellexit quan-
do error iuris fuisset probabilis & verisimilis. Sed reuera bene in-
specta dic. glo. id, meo iudicio, non probat. Fateor tamen errorem
iuris dubij in præscribendo excusare glo. vbi docentes in c. de quar-
ta de præscrip. & error iuris, non impedit fructuum acquisitionem
in beneficialibus; vt optimè differit Casiodorus, decisio. 11. super
reg. de trienna. possessio.

19

¶ Præterea dictum fuit in prædicta diffinitione siue ab initio, si-
ue ex

ue ex post facto. Quia licet ab initio ex matrimonio filius non sit
natus, secuto tamen matrimonio, filius antea genitus, fit legitimus,
& naturalis. l. cùm quis. C. de natu. lib. Et in Auth. quibus modis
natu. effi. su. §. Si quis igitur, col. 7. & in §. quibus connumerari. in-
fti. de hære. quæ ab intest. deferuntur. c. tanta. c. 1. qui filij sunt legiti-
mi. l. 2. tit. 13. part. 4. l. 2. tit. 15. par. 4. & l. 12. Tauri. Et talis filius legiti-
matus per subsequens matrimonium, est verè & propriè legitimus,
20 Auth. Quibus modis natu. effi. legi. §. penul. col. 6. Auth. de incest.
nup. §. dubitationem, col. 2. Auth. quibus modis natu. effi. sui. ibi
nihil à legitimis differentes. Et in §. licet, ibi nihil etiam à legitimis,
col. 7. l. 12. Tauri; vbi æqua fit comparatio quoad successionem, &
alia inter legitimos ab initio, & legitimatos ex post facto, per subse-
quens matrimonium, glo. 1. in dicto c. tanta. Anto. de Bu. in c. inno-
tuit, de electio. Paulus Castre. in l. fi. C. de his, qui veni. æta. impetra.
Chafeneus in consue. Bru. tit. de successione. rub. 7. §. 1. nu. 7. Ripa in
rep. l. Si vnquam, nu. 86. C. de reuocan. dona. Contrarium verò te-
nuit Barba. & male, more suo, in l. cùm acutissimi, nu. 241. C. de fi-
deicõmis. Pau. Pari. in consi. 13. nu. 37. volu. 2. quod adeò verisimilè
de iure esse censeo, etiam si tale matrimonium fuisset contractum à
21 sene decrepito in etate senili, & in articulo mortis, cù propria cõcu-
bina, quod filij antea nati legitimi verè efficiuntur. Hanc cõclusionem
post longã disputationem tenuit Ioã. And. in reg. sine culpa. 3. col. de
reg. iu. li. 6. Idè in dic. c. tanta: vbi Præp. nu. 7. Abb. in c. 2. de frugi. &
in c. cõmissum de spons. Fel. in c. in præsentia, nu. 36. de probationi-
bus. Couarruias de sponsa. 2. parte. c. 8. §. 2. nu. 10. Ange. in §. fin. de
nupti. Alber. in l. quis quis. C. de natu. lib. Nicolau. de Vbal. de suc-
cessio. ab intest. in prin. nu. 63. Ludo. de Sar. in tracta. de natu. lib. ca.
de legitimatione per verum matrimonium, nu. 3. & 4. Ioan. Gual-
den. in arte testandi, tit. 1. cautela. 14. nu. 2. Andr. Tiraque. in l. Si
vnquam, in verbo. susceperit, nume. 73. C. de reuocatio. dona.
Guilierm. Mayne. in l. Quoties, numer. 22. ff. de regu. iur. Paulus
Parisi. consil. 13. numer. 68. volumin. 1. Charol. Rui. consili.
163. numer. 6. volumin. 3. latissimè. Ioan. Brune. de sponsalibus.

2. con-

2. conclusione, nume. 10. Anton. de Roca. de legitimatione, cap. de causa materiali legitimationis, à nume. 25. vsq; ad nume. 43. Licet dubius in hac conclusione in fine remaneat. Hanc tãdem dixit esse communem opinionem Alex. in l. Si quis posthumus, in prin. ff. de liberis, & posthu. Ias. in l. Sed & questum, col. 3. ff. eo. tit. Castillo. in l. 12. Tauri, vbi Cifuentes, nu. 13. Et est glo. in l. 2. tit. 6. lib. 3. fori. Contrariam verò opinionem, non legitimari filium naturalem per subsecues matrimonium in articulo mortis à sene decrepito, tenuit Bal. in l. Eam quam, nu. 27. C. de fideicomm. & in l. nuper, C. de natu. lib. per tex. ibi dicens, quòd matrimonium sequens prolem reddit legitimam, quando contrahitur spe prolis. & quia in prædicto casu deficit vnum ex substantialibus matrimonij, videlicet fides, proles, & sacramentum. c. omne itaque. 27. quæst. 2. l. 1. tit. de los matrimonios. lib. 5. ordi. Huic etiam cõclusioni suffragatur text. in c. 2. de frigidis, vbi prohibetur matrimonium contrahi ab eo qui generare non potest. Item text. in c. nobis, & in c. puberes desponsa. impu. vbi est incapax ad contrahendum matrimonium, qui generare non potest. Sed reuera prima opinio est communior & verior, & Doct. in ea superius citati, præsertim Abb. & Cardi, in dic. c. tanta. & Couarru. in dic. §. 2. num. 10. meritò eam reprehendunt, & respondent ad prædicta iura & rationes, quòd quando ex naturali defectu, & ex propria vi naturali quis non potest generare: vt frigidus à natura, hoc casu matrimoniũ ab eo cõtractum, est nullum; secus ab eo, qui habuit potentiã & habitũ generãdi; & ille habitus, siue exercitiũ sit senectute, vel infirmitate suspensum, cum talis habitus possit reduci ad exercitiũ, & actum: ideo meritò glo. Abb. & communis in c. 2. de frigidis, asserunt matrimonium à sene contrahi posse. l. pen. vbi glo. C. de nupti. & per supradicta indubitãter teneo, pro vt à me diebus præteritis fuit responsum, filios naturales ex concubina à quodam aduocato consanguinitate mihi valde coniuncto in ciuitate de Chinchilla habitos, verè legitimos esse, cum consanguineus meus, dum lethali morbo tenebatur, tẽpore eius mortis cum propria cõcubina matrimonium contraxerat, dummodo haberet ordinatum intelle-

intellectum, & coram parochò, & duobus, vel tribus testibus tale matrimonium fuisse contractum, etiam si non præcesserint tres denunciationes, de quibus in concilio Tridentino, sessio. 24. cap. 1. de reformatione matrimonij. & in c. Cùm inhibitio. de clandest. despõsa. & in ca. Cùm in tua. de sponsa. verus & germanus sensus est ad dictũ concii. pro vt ex eius tenore & serie apparet; quod ad veritatem matrimonij sat est fuisse contractũ coram Cura parochiali, & duobus, vel tribus testibus, etiam si denunciationes non interfuerint: licet eis omisis contrahentes parochus & testes arbitrio Ordinarij grauius puniantur. Sed non ob id matrimonium coram parochò & testibus contractum annullatur. Ita pluries à me, dum eram iudex ecclesiasticus, maxima cum ratione fuit iudicatum. In dicto enim concilio Tridentino quædam solennitates referuntur, quæ sunt de honestate, & quædam de substantia marimonij. De honestate, vt sunt publicationes, & edicta & bãnã in ecclesijs; quibus omisis matrimonium nõ ob id vitatur. De substantia verò matrimonij, vt coram parochò, & duobus, vel tribus testibus matrimonium contrahatur. Omissa itaq; hac solennitate tanquam substantiali matrimonium redditur nullum.

25 ¶ Iuxta prædictam materiam non est omittendum filios censerì legitimos & naturales, ex matrimonio natos. ex quo probatũ fuisse, vxorem esse adulteram, etiam si talis mulier cõiugata in lupanari, vel in prostibulo extitisset: potius enim & meritò talis filius presumendus est mariti, quàm adulteri. l. miles. §. defuncto. ff. de adulte. Quem text. esse nota. asserit Bal. in ru. C. de proba. nu. 6. & in l. si vicinis. nu. 2. C. de nup. Et non est alibi secundum eun. Bal. in l. cum matre. nu. 2. C. de suis, & legi. hære. & in l. fin. C. de commu. ser. manu. in prin. & in l. 1. nu. 34. C. qui accusa. non poss. Angelus in l. septimo mense. ff. de sta. homi. Paulus Cast. in l. 3. in prin. ff. de lib. & posthu. Hippo. in l. 1. §. ad quæstionem. nu. 20. ff. de quæst. & in rub. ff. de fide iu. nu. 51. & in l. 1. nu. 70. C. de sica. & in singulari. 530. incip. Propter peccata. Abb. Feli. & Decius in c. per tuas. in prin. de proba. Idem Abb. in c. transmissæ. nu. 9. qui filij sunt legit. Idem Decius cõ-

fi.272. incip. viso processu. nu.2. & cōsi.288. incip. quæritur in principio, & consi.376. pro resolutione. nu.10. idem cōsi.657. incip. plene & eleganter. vbi bene intelligit dictum. §. defuncto. Alex. consi.88. incip. omisissis. nu.6. vol.7. & consi.37. in causa mota. nu.4. vol.1. Gozandi. consi.13. incip. in consultatione. nu.48. vbi dat plures intellectus ad dict. §. defuncto. Ioa. Corraci. in dict. l.7. mense. nu.5. Paulus Pari. consi.11. nu.13. vol.2. & cōsi.29. nu.12. vol.2. Sebas. Sapia. in rep. l. Si emācipati. nu.33. C. de colla. Ioa. Neuiza. in sua Sylua nupti. fol. in meo lib.17. & 93. Petrus Raue. in suo alpha. aureo. verbo. filiatio. Francif. Cremen. singu.126. incip. mortuo marito. Gabri. Paleo. de nothis. c.24. in prin. Palatius Rub. de dona. inter vi. & vxo. in rub. §.60. nu.12. glo. magna. in. l.9. tit.14. part.3. glo.3. in. l. fi. tit.6. lib.3. Fori. l. singu.9. tit.14. par.2. l.7. in fine. tit.2. par.4. Optimè Nicol. Boc. decisio.299. incip. & videtur. nu.2. Francif. Mar. decisio.514. incip. quæritur an vxor. nu.18. part.1. Tellius Fernā. in. l.13. Tauri. in prin. qui omnes referunt prædictum. §. defuncto. tanquā singularē. Adde tamen casum similem in. l. quia semper. ff. de in ius. vocan. ibi, Pater verò is erit, quem nuptiæ demonstrant. Idem probat. l. si vicinis. C. de nup. & dic. l.9. tit.14. par.2. & l.7. in fine. tit.2. par.4. Ratio huius conclusionis est secundum Abb. in dic. c. transmissæ. nu.9. quòd cū talis filius nō possit esse vtriusq;, videlicet mariti & adulteri. fauore matrimonij & prolis, debemus potiùs præsumere esse mariti, quàm adulteri. Et hæc præsumptio alijs præualet cōiecturis & præsumptionibus, & in dubijs, ambiguis, vel obscuris in meliorem,

26 benignioremq; partem inclinare tenemur. l. Arrianus. ff. de actionibus & obligatio. l. meritò. ff. pro socio. l. semper in obscuris. ff. de regu. iur. Et præsumendum est potiùs possibile honestum, quàm

27 possibile inhonestū: vt vtar verbis Bal. in dic. l. filiū eū diffinimus. Et procedit hæc præsumptio, etiam si talis filius asimuletur adultero, & non marito. l. si. §. penultimo. ff. ad munic. l. quòd si nolit. §. si mancipia. ff. de ædili. edic. Quia illud fieri poterat propter cogitationē mulieris, tempore conceptionis: vt probat glo. fi. in. l. quærit aliquis. ff. de verbo. signi. glo. in. l. non sunt liberi. ff. de statu hominum

minū. Plenè Ias. in. l. Gallus. in prin. nu.67. cum sequen. Vbi defenditur mulier de accusatione adulterij, cū Aethiopem peperisset propter cogitationē tēpore conceptionis, ex imagine nigra in cubiculo posita. Quo in loco alia huius rei exēpla scripsit Ias. adeò prædicta sunt vera, quòd matris accersio in contrarium, nihil profus

28 nocet filio, vt censeatur genitus ex adultero, & non ex marito. l. i. §. Si quis ab aliquo. ibi, & si testator eum negauerit. vbi Bar. & alij notant. ff. de carbo. edict. l. fi. §. mulier. ibi vt spurium in actis professæ est iuncta glo. fi. ibi. ff. de probationibus. l. singu.9. tit.14. par.3. glo. in. l. Si vicinis. C. de nup. glo. nota. in. l. Si posthumus. §. fi. verbo. probetur. ff. de lib. & posthu. glo. verbo. iuditijs. in dict. c. transmissæ. notat Bal. in dict. l. filium eum diffinimus. nu.2. Bal. & Alex. in. l. neque professio. C. de testa. Abb. in. c. officij. nu.3. & 4. de pœni. & remi. & in. c. Per tuas. nu.5. de probationibus. vbi optimè Deci. nu.4. idem Abb. in dict. c. transmissæ. in prin. & in. c. per tuas. nu.3. & 8. qui filij sunt legitimi. Ias. in dict. l. Gallus. nu.66. Hippol. in. l. i. §. ad quæstionē. nu.21. ff. de quæst. Nicol. Boeri. decisio.299. nu.6. Alcia. de præsumptionibus regula.3. præsumpti.37. nu.6. ratio est secundum prædict. Doct. quia dictum patris, vel matris prodesse, & non obesse filio debet. l. transactione matris. C. de transact. l. ad probationem seruitutis. C. de probati. Vnde facile inferitur, ineptè fecisse illum filium primogenitum regis in renunciatione regni, ob id quòd regina eius mater in extremis posita dixit, non esse filium primogenitum Regis, sed cuiusdā militis: vt refert Bar. in dic. l. filium eum diffinimus: in fi. Abb. & Propositus in dic. c. transmissæ. nu.5. & in dic. c. officij. Ange. Alberi. Salice. in dic. l. si vicinis. Bar. batus in. c. per tuas. num.8. de probationibus. Hippol. in. l. i. §. ad quæstionē. nu.35. ff. de quæst. Nicolaus Boeri. decisio.299. incip. Et videtur Ioan. Nauiza. in Sylua nup. num.86. Andre. Alciat. in di. regula.37. nu.6. Ratio est, quia hæc est præsumptio iuris, & iure: vt eleganter affirmat Paul. de Cast. in cōsi.275. vol.1. latè Hippol. in di. §. ad quæstionē. nu.36. & cōtra præsumptionē iuris & iure, probationē in contrarium nō admitti indubitātū est. l. Si quis adul

B ij terij

terij. C. de adulte. l. antiquè. C. ad Velleia. l. fin. C. arbi. tute. glo. fin. in l. siue possidetis. C. de probatio. glo. ordinaria. in. c. is. qui fidem. de sponsa. glo. in c. ferrum. 50. dict. glo. in cap. fraternitatem. 54. dist. regulam. & 9. fallen. scripsit Sozi regu. 384. incip. prolatio in contrarium. Latè Iaf. in l. 2. nu. 6. cum sequen. C. qui testa: face. pos. Hippo. in rub. C. de proba. nu. 72. eum sequen. quod procedit, etiam si mor tuo marito statim fiat mulier concubina alicuius, atq; intra nouem proximos menses filius nascatur, mariti mortui, etiam filius existi mandus est. Bal. in l. Si mater. C. de suis. & legi. hære. Francisc. Cremè. in singu. 126. incip. mortuo marito. Ad quod optimè facit Authen. de restitu. & ea que Pa. in vndecimo mense post mortem mariti. vbi glo. in §. vnum siquidem. & in §. fin. colla. 4. & quid iuris erit si ita tim mortuo marito intra vnum, vel duos menses mulier alij nupse rit, cuius filius erit, si intra nouem menses post mortem mariti na scatur, & ad quem hæreditatem primi, vel secundi mariti admitta tur: cum septimo mense etiam poterat nasci, & esse primi mariti. l. 7. mense. ff. de sta. homi. l. in testamèto. §. si. ff. de suis & legi. hære. vbi Iurifconsultus diffiniuit legitimum esse partum natum centesimo octogesimo secundo die: & sic sexto mense & duobus diebus. In quæstio. proposita. Bal. & Ioa. Dimo. in dict. l. Gallus tenent, quòd secundo marito tantum succedat filius. Sed Ange. in l. ex facto. §. penultimo. ff. ad Trebe. asserit, quòd vtriq; patri succedat. Alij tenent, quòd vnam tantum hæreditatem, quam maluerit filius eligat. Quas opiniones refert Tellius Fernan. in l. 13. Tauri, in fine. Et miror quòd ille non alleget Albericum in rub. ad Officia. in vltima quæstio. & Lucam de Pena. in l. mulieres. in fine. C. de incolis, dicè tem, quòd suo tempore contingit quandam mulierem intra quindecim dies à tempore mortis primi mariti, alios duos viros super duxisse: & natus fuit filius intra nouem menses; & super filiatione, & hæreditate dictorum trium virorum, quæstio fuit deuoluta ad sedem Apostolicam. Refert Nicola. Boeri. decisioe 186. incip. quid sit maritus. nu. 3. Et ad tollendas huiuscemodi difficultates iura ciuilia meritò statuere, mulieres transeuntes ad secundas nupti. as intra

intra annū luctus, esse puniendas. Auth. ex testamento. C. de secun. nup. l. fœminæ. l. pater. C. ad Tertul. Latissimè per Ripam in dict. l. fœminæ, & glossatores in l. 15. Tauri.

31 ¶ Nō me latet prædicta à me superius scripta, posse limitari, quā do propter absentiam mariti, vel infirmitatem verisimiliter probe tur filium nō esse mariti. dict. l. filium eum diffinimus. quam ad hoc allegat Abb. in dict. c. per tuas. nu. 3. & in dict. c. transmissæ. nu. 9. & in. c. causam quæ. in prin. nu. 3. qui filij sunt legi. & in. c. intelleximus. nu. 6. de adulte. l. singu. 9. tit. 14. part. 3. l. 13. Tauri. Notat Paulus de Cast. confi. 115. super primo. nu. 7. vol. 1. Optimè Decius confi. 288. incip. quæritur. nu. 5. veluti si per annum, per biennium absens fue rit maritus, elapso anno nascatur filius. Item limitatur dictus. §. de functo. quando filius natus fuerit claudus, cæcus, vel luscus, vel a liter corpore vitiatus; & probatum fuerit adulterium. Quo casu po tiùs filius adulteri, quàm mariti præsumendus est. Corporis enim viciatio præsupponit natiuitatem, & conceptionem fuisse in pecca to, id est, ex adulterio. Hac ratione id expresse affirmat Barba. in c. in præsentia. nu. 97. de probationibus. quod sequitur Hippo. in sin gu. 530. incip. propter peccata. & Docto. Dueñas in regu. 345. vbi plu res alias limitationes scripsit ad dict. §. de functo. Sed dictum Barba tij proximè relatū, semper iudicauit esse falsum: nā cæcitas, & clau dicatio, membrorumq; defectus, atq; deformitas, nō propter pec cata eueniunt, sed propter aliquos defectus naturales: vt explicat sanctus Thomas in 3. parte. quæst. 1. arti. 3. ad quartum. Alber. Mag. in. 2. Physi. tex. 82. ca. 3. & in Euangelio Ioannis cap. 9. habetur ibi, Neque cæcus peccauit, neque parentes eius: sed vt manifestetur opera Dei in illo.

33 ¶ Practicam verò, & formam probandi filiationem docet Bart. in dic. l. filium eum diffinimus. in prin. & in. l. 1. §. Item per contrariū in fine. ff. de lib. agno. & in. l. 1. §. ad quæstionē. nu. 3. ff. de quæst. dicens, quòd periti aduocati semper recurrūt ad illā practicā. Abb. Feli. & Deci. in. c. per tuas. de proba. & in. c. perueni. in fin. & in. c. per tuas. in prin. qui filij sunt legitimi. Iaf. in. l. posthumus. §. si quis ita. nu. 10.

cum sequen. ff. de lib. & posthu. Plenè Sebas. Sapi. in rep. l. si emancipati. nu. 33. C. de colla. Latissimè Licenciatus Abotallora, tractatu de nobilitate. 2. parte. 3. partis princi. c. 3. nu. 2. Ac plures probandi modos filiationem scripsit Ioa. Corracius in dict. l. Filium eum diffinimus. De quibus latissimè inferius à me est differendum cap. II. Et an in dubio quis præsumatur legitimus, vel illegitimus. Vide magistralem distinctionem Ioa. Andræ in. c. fi. de presbytero non baptizato. Enri. in. c. lator. qui filij sunt legi. 2. distinctione. præpo. in rub. qui filij sunt legi. Decius consi. 343. viso consilio. in prin. Telli. Fernan. qui in hoc optimè distinguit in. l. II. Tauri.

Summariū.

- 1 **F**iliorum legitima de iure Digestorū erat quadrans, id est, quarta pars totius hereditatis.
- 2 Legitima de iure Authenticorum est triens, id est, tertia pars.
- 3 De iure Regio, omnia parentum bona sunt filiorum legitime, præter tertium & quintum.
- 4 Bona testatoris, tempore eius mortis considerantur.
- 5 Filij no.: sunt pro anima defuncti intestati morientis, compellendi, quintum distribuere. & nu. 5.
- 6 Transuersales ab intestato succedentes, quintum pro anima distribuere tenentur.
- 7 Voluntas defuncti, etiam præsumpta, sequenda est.
- 8 Antonius Gomezius reprehenditur, & merito.
- 9 Inter filios equaliter pater bona sua diuidere poterit.
- 10 Qua ratione inuidia inter fratres oriatur.
- 11 Titulus de Collationibus cur inuentus.
- 12 Licet parentibus aliquem ex filijs in tertio & quinto meliorare.
- 13 Legitime filiorum in regno Nauarræ quantitas.
- 14 In regno Valentia filiorum legitima quanta sit.
- 15 Regnum, Ducatus, vel Maioricatus, inter filios non diuiduntur.
- 16 Seruandū est pactū, matrimonij tempore initum quod primogenitus in tali Ma-

- tali Maioricatu succedat, & secundogenitus in alio.
- 17 Qui differentias inter masculos & foeminas inducunt, quasi nature accusatores sunt.
 - 18 Statutum quod foemina non admittantur, est odiosum, & ob id restringendum.
 - 19 Per filios conseruatur agnatio, & familia, & nomen testatoris.
 - 20 Plurimum Reipub. interest, Maioricatus, & primogenituras esse.
 - 21 Priuilegium pro se & filijs suis concessum, ad filias nuptas non extenditur.
 - 22 Filia nupta non est de genere, & est finis familie suæ.
 - 23 Ius primogeniture aduersatur omnibus successionum regulis iuris communis.
 - 24 Statutum pro parte odiosum, & pro parte fauorabile.
 - 25 Declaratur cap. 101. in curijs de Madrid.
 - 26 An filia meliorari possit, existente nepote ex filio.
 - 27 Alia ratio ad dictum cap. regium.
 - 28 In legibus correctorijs ex identitate rationis, non fit extensio.
 - 29 Interpretatio virtualis & intellectiua, semper est permissa.
 - 30 An dictum cap. regium habeat locum in nepote ex filia.
 - 31 Mutato sexu, non mutatur ratio exclusiua sexus.
 - 32 Propter medium inhabile, impeditur acquisitio extremorum.
 - 33 Filia in regno Franciæ non succedunt.
 - 34 Foemina de iure communi in regno non succedit.
 - 35 In regno Castellæ, & Legionis, Nauarræ, & Aragoniæ de consuetudine diutina, foemina succedit.
 - 36 Toto excluso, per consequens, quælibet eius pars.
 - 37 Iura regia secundum ius commune sunt intelligenda.
 - 38 Verba narratiua non probant.
 - 39 In morte filiam meliorare, prohibitum non est.
 - 40 Multa in vita sunt prohibita, quæ in morte conceduntur.
 - 41 Dictum cap. 101. regium obligat in conscientia.
 - 42 Meliorationes, & Maioricatus liciti, & permissi sunt in foro conscientia.

Cap. tertium.

Apitulo supra proximo diffinitionem filiorum legitimorum satis abundè exposuimus, modò videamus de eorù ex testamento, & abintestato successione: & vt nihil antiquitatis penitus ignoremus, sciendum est quòd de iure antiquo siue vnus, siue plures esset filij, eis quarta pars in testamèto paterno erat relinquenda. l. Papinianus §. quoniam. & §. quarta autem. ff. de in offi. testa. l. cum quæritur. l. parentibus. C. eodem tit. & in §. si. instit. eodem tit. l. Deo nobis. §. hoc etiam. C. de Epif. & cler.

Iure tamen nouissimo Authenticorum statutum est, tertiã partem totius assis, si sunt quatuor filij, vel pauciores esse legitimam filiorum: sin autem plures esse, trientem, id est, dimidiam partis totius assis. Authen. de trien. & semi. §. i. colla. 3. Authen. nouissima. C. de in officioso testa. Authen. de nup. §. si. col. 4. bene declarat Fulgo. confi. 26. stante statuto. Decius confi. 236. nõ parua difficultas. nu. ii. concordat. l. regia. 17. tit. i. par. 6.

Sed de iure nouissimo regio omnia bona parentum, præter tertium & quintum, sunt legitimè filiorum. l. 9. tit. 5. lib. 3. Fori. l. 7. tit. 12. lib. 3. Fori. l. 28. Tauri. glo. in dict. l. 17. Quod intelligendum est, si sunt plures filij: sin autem vnus tantum existat filius, ex testamento omnia bona paterna sunt huius vnici filij legitima, præter quintum. Vnico enim filio melioratio tertij fieri non potest. Tenuit Segura in. l. vnum ex familia. §. sed si fundum. nu. 88. ff. de lega. Segundo. Ioa. Lup. in. l. 27. Tauri. nu. 23. Couarru. lib. i. resolutionum. c. 19. nu. 3. vbi optimas huius rei rationes reddit. & in filiorum legitima, & eius quantitate consideratur tempus mortis testatoris, quantum eius facultates illo tẽpore valerent. l. cum quæritur. C. de in officioso testamento. l. 19. Tauri. Deci. confi. 228. casu proposito. nu. 3. & abintestato certum est omnia bona parentum, nullo subtracto

tertio, vel quinq; esse filiorum legitimam. Segura in. l. cohæredi. §. cum fili. & nu. 33. ff. de vulgari. & pupi. Et probatur in Authentica, in succes-

- successione. C. de suis, & legitimis hæredibus. & in. §. i. Inst. de hære. quæ abintest. defer. Decius optimè confi. 231. viso casu. nu. 7.
- 6** Ob id diebus præteritis in Episcopatu Zamorensi à me in eo Prouifore & Vicario generali existente, fuit iudicatum, filios omnia bona paterna abintestato habentes, non esse à procuratore animarum illius Diœcesis compellendos distribuere pro anima sui patris defuncti quintam partem bonorum, cum abintestato omnia parentum bona sunt filiorum legitimè, vt proximè dictum est; & cum sint filij, hæredes abintestato, quòd necessaria iuxta eorum statum & honorem pro anima sui patris eos distribuere, piè credèdum est.
- 7** Id affirmat Tellius Fernan. expressè in. l. 36. Tauri. nu. 4. quòd aliter esse cenfeo in transuersalibus succedentibus abintestato: quippe qui teneantur pro anima defuncti quintam partem hæreditatis distribuere, & ad id compellèdi. Cum nihil penitus sit legitima eorum. Sed testator liberè, si testamentum fecisset de bonis suis potuerat disponere. Et ex præsumpta mète testatoris, credendù est quòd si ipse testator testamentum condere potuisset, pro anima sua quintam saltèm bonorum partem reliquisset. Voluntas etenim testatoris non solùm expressa, sed etiam præsumpta & tacita, sequèda est, l. Titius. §. Lucius. ff. de lib. & posthu. l. si. ff. de hære. insti. l. mulier.
- 8** C. ad Treb. l. si mater. C. de instit. & subst. sub cõdi. fac. Quod bis in actu pratico habui. Sed Anto. Gome. in dic. l. 36. Tauri contrariam tenuit sententiã. quòd succedentes abintestato, non tenentur quintum expendere: & nullo alio fundamento & ratione, nisi quia hoc lege cautum non est. Quæ opinio mihi nunquam placuit, nec eam bene intuenti placebit. Ideo sequenda est prædicta distinctio tanquam æqua, iuri atque rationi congrua.
- 9** Inter filios suos poterit testator bona sua æqualiter, & pro virili portione diuidere. l. inter filios. C. fami. hercis. l. si. C. commu. vtriusq; iu. Authen. de nup. §. si. col. 4. lex enim æquitatem vult inter fratres seruari. l. cum pater. §. euictis. ff. legatis. 2. atq; .lex suadet
- 10** vt pater æqualiter inter filios testetur. l. illud. §. si. C. de colla. l. quæsitum. §. Sed & ipse. ff. de fundo instructo. l. Si post mortem. §. si.

ff. de bonorum possess. contra Tabu. Vnde dicit Angelus in dicta
Auth. de nup. §. Illud quoque. Decius in consi. 388. in casu propo-
12 sito. nu. 2. quòd nascitur inter fratres nimia inuidia, quando æqua-
liter inter eos hæreditas suorum parentum non est diuisa. Et ob id
meritò fuit inuentus titulus de Collationibus. Alexand. consi. 175.
incip. Contingit. num. 6. volum. 6. Sed in regno Castellæ permis-
13 sum est parentibus in tertio & quinto suorum bonorum, aliquem
ex suis filijs meliorare. l. 9. titu. 5. lib. 3. Fori. l. 7. titu. 12. eo. lib. 3.
Fori. l. 28. Tauri. Et in Cantabria, atque in regno Nauarræ forus,
14 & Lex vsitata est, quòd pater possit totam hæreditatem vni filio
relinquere, & alijs vnum digitum tantum terræ dare. loco legi-
time. in. l. 11. titu. 20. in Foro Cantabriæ. Et in regno Valentia
15 legitimæ filiorum sunt quinque Solidi, singuli eorum. 18. Mara-
betinos Castellæ continentes: quibus relictis, libera est parentibus
facultas liberos exhæredâdi. Forus. Totes aquelles perfonas. tit. de
testa. vt filij parentibus sint obedientes. Sed quando hæreditas est
16 indiuisibilis, vt Regnum, Ducatus, Marchionatus, vel Maiorica-
tus, inter fratres talis hæreditas non est diuidenda: sed ad maiorem
natu tantum pertinet. cap. Imperialem. §. Prætereà Ducatus. de
17 prohib. feu. alie. cap. Licet. vbi glos. & docen. de voto. & quan-
do tempore contractus matrimonij fuit ininitum pactum, vt die-
bus præteritis vidimus, quòd filius primus masculus succedat in
tali domo, vel Maioricatu. Et secundo genitus, in tali casu, vel
domo. Quæ conuentio tanquam iuridica seruanda est. l. Diui Cō-
stantini. ibi pactis, quæ matrimonij tempore. C. de natu. lib. tenuit
expresse Ioan. Fab. in. l. fin. C. de pactis. Optimè Decius consi. 225.
in causa quæ. nu. 2. vbi ad hoc plures Doctorum allegationes refert.
¶ Nullaq; regulariter est differentia, & discrimen in successio-
18 nibus inter filios & filias. Authen. de hæredi. abintest. veni. §. 1. &
§. Nullam. col. 9. Authen. in successione. C. de suis & legi. hære-
di. & in prin. & in. §. Sed fœminæ. & in. §. Sed hæc. instit. de ex-
hæreda. lib. quamuis de iure antiquo aliter erat, vt ibi apparet.
Sed. l. maximum vitium. C. de lib. præ. vel exhære. inquit, quòd
quasi

quasi naturæ accusatores existunt, qui inter masculos & fœminas
tales differentias inducunt. l. Lege duodecim tabularum. C. de le-
gi. hære. Authen. defuncto. C. ad Tertul. ibi exclusa prorsus om-
ni differentia sexus. Authen. de trien. & semisse. §. Confidere-
mus. ibi. non autem distinguemus de filijs siue masculi, siue fœmi-
næ sint. l. penultima. C. Qui bonis cede. pos. l. omnes. C. de agri.
& censi. lib. 11. ibi sine vlllo sexus discrimine. l. Quoties. §. Imper-
rator ff. de post. ibi non tantum masculos, sed etiã fœminas. l. 2. §. 1. ff.
vnde legi. l. 3. titu. 13. part. 6. Ideo appellatione descendantium ve-
niunt non solum masculi, sed etiam fœminæ. l. fi. C. de suis & le-
gi. hære. l. 1. §. Generaliter. ff. de lega. præta. per quæ iura ita cō-
sultuit Alexand. consi. 160. viso themate. volu. 2. dicens, quòd de-
scendentes ex fœminis admittuntur ad donationem factam alicui
pro se, & suis descendentibus. Similiter appellatione proximorum,
vel propinquorum veniunt fœminæ. Decius vbi ad id plurima al-
legat. consi. 223. in casu proposito. num. 2. & 3. Ideo statutum dis-
ponens, quòd stante masculo, fœmina non succedat; est nimis o-
diosum, & ob id restringendum. Bart. in. l. cunctos populos. nu. 13
19 33. C. de summa tri. & fid. Catho. Idem post antiquos in dicta. l.
Maximum vitium. num. 3. Bald. in. l. inter filios. per tex. ibi. C. fam-
il. hercif. dicens, quòd tale statutum est contra ius, & natura-
lem æquitatem. & in. l. Certum est. num. 2. C. Vnde cogna. Sed
ipse Bal. sibi contrarius oppositum tenuit, in dict. l. Cunctos po-
pulos. nu. 19. & in. l. 2. nu. 4. C. de in ius vocan. & Iaf. in. l. 1. §. hoc
autem iudicium. lectu. 2. nu. 10. ff. ad Trebel. dicentes, quòd illud
statutum est favorabile, & filiorum favore fuit factum, & in fau-
20 rem publicum, inductum; vt conseruetur agnatio, & familia, & no-
men testatoris. l. Cùm legitimè. ff. de statu. hominum. Atque vt
Respu. re ditibus & patrionijs dictata, nobilibus ac militibus, &
Maioricatibus polleat. l. super statu. C. de quæst. l. sing. 1. §. Quãuis
sit manifestum ibi publicè enim interest, vt ordinum dignitas, familia-
riusq; salua sit. ff. de ven. inspi. quã. l. ad hoc allegat Bar. in. d. l. cunctos
populos. nu. 19. & in. l. 2. num. 4. de in ius voca. Iaf. in. l. qui filiabus.
nu. 22.

nu. 22. ff. de lega. primo. Tiraquel. plenissimè in tracta. de iure primigeniorum. quæst. 4. num. 22. Decius. consi. 159. visis his. num. 3. Latissimè Guilier. de Monte Serrato in tracta. de successione Regum, primo dubio. nv. 26. Et vt quælibet familia antecessorum suorum memoriam habeat, & antiquorum laudabiliter gestorum retributionem, vt descendentes, maiorum factis prouocati, ad paria, vel maiora aggrediantur. l. More maiorum. ff. de iuris omni. iudica. fin. 20. disti. Quam ob causam in Repub. maioricatus, & primogenituræ, non immeritò permittuntur propter hoc commodum publicum, ac patriæ decus. Quæ omnia rectius ac melius in masculis, quàm in fœminis conferuantur: vt in specie affirmat Bal. in l. Vnica. nu. 5. & 6. C. quâdo nõ pete. par. peten. accref. Nam fœmina est finis familiæ suæ, vt inquit. l. pronuntiatio. §. si. ff. de verbo. signifi. & in §. i. insti. de legi. agna. tute. vbi inquit tex. quòd agnatio trahitur ex linea masculina, & non fœminina. Vnde meritò dicebat Bar. in l. Quoties. num. 2. C. de præui. scho. lib. 12. Quod priuilegium datum alicui pro se, & filijs suis masculis & fœminis, non competit filiabus nuptis, neque ad eas extenditur. Quod sequitur Romanus in l. i. in prin. ff. ad Sylla. & in l. Cùm quædam puella. ff. de iuris. omni iudi. Felinus in. c. nouit. num. 2. de iudicis. Decius consi. 223. in casu proposito. in prin. Ratio est illa, de qua supra. Quia filia nupta non est de genere: sed est finis familiæ suæ, vt dicitur in dict. l. Pronuntiatio. §. si. Ideo in lib. Numerorum cap. 27. lege sancitum erat, quòd si homo fuerit mortuus absque filio masculino, ad filiam eius transibit hæreditas. Sed quidam asserunt, quòd maioricatus, & primogenituræ in Repub. tollerantur, contra naturalem æquitatem, & contra ius commune, quòd omnes filij & filiæ equaliter ad hæreditatē admittantur. Et ita dicunt, quòd ius primogenituræ aduersatur omnibus successioinum regulis iuris communis. l. inter liberos. C. Famil. Hercif. l. fin. C. Cõmunia vtriusq; iudi. Notat Ioa. Andr. in addi. ad speculũ. tit. de succes. abintest. vers. Est sciendum. Iaf. in l. is potest. nu. 40. ff. de acqui. hære. Et propter hæc publicam vtilitatē aliquãdo licet contrauenire æquitati tēdenti in natura

naturalē rariōnalē. l. i. ff. de vsu cap. l. ita vulneratus. ff. ad l. Acqui. Nam si statutum, vel constitutio ex vna parte contineret odium, & ex alia fauorē, potius est censenda fauorabilis, quàm odiosa. Si principaliter fuit propter fauorem facta. glo. in verbo liberis. in dict. l. 2. C. de in ius voc. vbi Bal. plenissimè de hoc. & glo. in verbo Primian. ni. in c. Si propter. de rescrip. lib. 6. glof. in verbo alios. in c. Sciant cuncti. de electio. lib. 6. Abb. in c. non dubium. nu. 3. de sentent. excommu. Bar. in rep. l. Si arrogator. nu. 27. ff. de adopti. & in l. Si quis neq; causam. vbi Paulus Cas. ff. si certum peta. glo. in l. Sed si hac. §. si. ff. de in ius voca. tex. in l. qui exceptionē. vbi Bar. ff. de cõdict. indebiti. Ideo statutum excludens fœminas propter masculos ceteretur fauorabile, quia in filiorum fauorem principaliter fuit introductum, quamuis respectu filiarum sit odiosum. Ex quibus facilē infertur declaratio ad. c. 101. in curijs de Madrid, anno 1534. quòd transumptiuè habetur in l. i. tit. 5. lib. 5. ordi. noui. Et prædictum. c. regiũ refert Tellius Fernan. & Castillo in l. 26. Tauri. Idem Casti. in l. 18. Tauri. in gloss. El tercio de mejoría, & in l. 10. Tauri in gloss. Mas de la quinta parte. in quibus locis duos notandos intellectus scripsere: quorum vnus est, quòd licet in dict. cap. regio patri prohibitum sit in tertia & quinta parte bonorum suorum filiam meliorare; pater tamen habens plures filias, nulloq; filio existente, vnã ex eis poterit in. 3. & 5. meliorare, cum hoc non sit in præiudicium filiorum: in quorum fauorem dict. cap. regium fuit introductum. Quòd arbitror esse limitandũ, nisi pater habuisset nepotem ex filio præmortuo; quo casu filiam minimè poterit meliorare. Ad quod dicendum duo principaliter fundamenta mihi persuadent. Primum, quòd dictum statutum filiorum fauore fuit factum; ideo tanquam fauorabile ad nepotes extendendum & ampliandum erit per supradicta. Quibus suffragatur. l. i. C. de condi. incer. quòd filiũ dicitur habere, qui nepotem ex filio mortuo habet superstitem. Et dispositio facta de filijs, nepotes etiam regulariter comprehendit. l. filium habeo. ff. ad Macedo. l. vxorem. §. concubinæ. ff. de lega. 3. l. Lucius. ff. de hære. insti. l. miles. ff. de ri. nup. iuncta lege Diuo Marco. C.

eo. C. de quæst. Bar. in l. liberorum. ff. de verb. significati-
 one. Opti-
 mè Alexander in consi. 37. nu. 14. lib. 6. Anchar. consi. 27. col. 2. So-
 ci. consi. 113. col. 3. vol. 2. Latè Pinellus Lusitanus in allegatione pro
 Sanctio à Cardona, aduersus Ducem de Gandia. nu. 40. cum sequē-
 tibus. Et per nepotes simili modo generatio, & familia, & memoria
 defuncti conseruatur, vt in dict. l. pronuntiatio. Fulgosus con. 78.
 supposito statuto. Romanus consi. 139. Ias. in l. qui filiabus. nu. 21. ff.
 de leg. primo. Secundū erit fundamentum, quòd stāte statuto, quo
 cautum sit, quòd stantibus filijs masculis, filiaē fœminæ non succe-
 28 dant. Tale statutum locum habet, etiam si nepotes existant: quòd ta-
 les nepotes fœminas excludant. Bal. in l. 2. C. de in ius vocā. Iacobi.
 in repetitione legis. qui se patris. nu. 43. C. vnde lib. Fulgosus in dic.
 cōsi. 78. incip. supposito statuto. Dec. cōsi. 87. incip. pro solutione,
 in prin. & in cōsi. 348. in casu supposito, nu. 2. & in cōsi. 443. in casu
 ad me trāsiisso. nu. 9. & in cōsi. 372. incip. visis. nu. 8. vbi hāc affirmat
 cōmunē opinionē. Et Ias. in l. de quibus. nu. 16. ff. de legi. Hipp. in
 sing. 303. inci. filiorū appellatione. Corneus cōsi. 116. difficultas prin-
 cipalis. vol. 2. & cōsi. 180. in hac cōsultatione. vol. 2. allegādo Paulū
 Cast. & alios, dicens hāc theoricā esse verissimā, & iuridicā. Eadē
 ergo ratione idem dicendum videtur in dict. c. 101. regio. Nec huic
 29 conclusioni obstat regula iuris, quòd in. ll. correctorijs ex idētitate
 rationis, non est licita extensio. Authen. quas actiones. vbi Doct. C.
 de sacrosan. Eccle. Bal. in l. præcipimus. §. si. C. de appella. Ias. in l. de
 quibus. nu. 21. ff. de legi. & in rub. nu. 11. ff. de re iud. Sed dicta petitio
 regia corrigit ius cōmune: vt patet in dict. l. maximum vitium. Er-
 go non est extendenda: pro solutione dicendum est, quòd non est
 30 interpretatio extensiuā, sed intellectiuā & virtualis, illa quæ fit ex
 idētitate rationis. glo. singu. in verbo. Italiæ. in. c. 1. de tempo. ordi.
 lib. 6. glo. in verbo. mente. in. c. Si postquam. de elect. lib. 6. Bal. in l.
 post fratres. C. de legi. hære. Decius consi. 372. visis diligenter. nu. 7.
 Hippo. cōsi. 61. post redditum. nu. 6. vol. 1. Neq; prædictis obstat cō-
 silium Philip. Cornei. 246. prima facie, in litera, c. volu. 2. allegando
 dict. l. maximum vitium. in quo loco inquit, statutum, excludēs fœ-
 minas

minas esse odiosum. ideoq; restringendum. Vnde dicebat Bal. in l.
 quicunq; in fine. C. de feruis fugitiuis. quòd statutum excludens
 auum ab hæreditate nepotis, non extenditur ad excludendam auia.
 Quæ omnia intelligi possunt, quando prorsus & absq; aliqua legiti-
 ma filius, vel filia eilet exclusa. Sed in dict. c. regio. integra fœmi-
 nis datur legitima. Ideo cessant fundamenta superius tradita, & ad
 theoricam. Bar. in l. sed & miles. ff. de excusationibus tutorū. quòd
 stante statuto, quòd filius excludat sororem, nepos ex filio nō ex-
 cludit amitam, optimis rationibus & fundamentis respōdit Decius
 in consi. 333. licet propositi mei. nu. 3. quæ breuitatis causa in præsen-
 31 tiarum non refero. Similiter intelligo dictum. c. regium in nepote
 ex filia, quòd simili modo non poterit in. 3. & 5. meliorari: quia non
 debet esse melioris cōditionis nepos, quàm filia. l. si viua matre. C.
 de bonis maternis. l. heredē. ff. de regu. iu. Itē iste nepos descēdit ex
 persona inhabili: ergo si dic. l. regia excludit radicem, quicquid ex
 ea oritur videtur esse exclusum. c. 1. §. hoc autem notandū. qui feu-
 dare po. c. Apostolicæ. de re iudi. lib. 6. Notat Cynus in. l. 1. in fine,
 quæ sit longa consue. Ias. in l. Gallus. §. nūc de. l. Velleia. nu. 12. ff. de
 32 li. & posth. & mutato sexu, nō mutatur ratio exclusiua legis. l. quòd
 ipsis. ff. de regu. iuris. l. siue à matre. C. de bonis mater. Latè Tiraq.
 de iure primig. quæst. 12. nu. 10. nā nisi in capite principiū assumat, suc-
 cessio vltierius produci nō poterit. Exclusa ergo matre à 3. & 5. iux-
 ta tenorem dic. c. regij: per cōsequēs videtur esse exclusa tota linea,
 quæ ex ea descendit. l. quæcunq; gerimus. ff. de actio. & obli. l. 2. C.
 de liber. & eorū lib. Bal. in l. Deo nobis. §. hoc etiā. nu. 4. C. de Epif.
 33 & clericis. Et propter medium inhabile impeditur acquisitio extre-
 morum. l. si. ff. de sumi. l. qui sella. §. si. ff. de serui. rusti. prædi. Mater
 est quoddam medium inhabile, propter quod eius filio melioratio
 fieri nequit. Vnde inquit Bal. in. l. 1. ff. de sena. & Ioa. Andre. per tex.
 ibi in. c. ad Apostolicę. de re iudi. lib. 6. vt latè tradit Tiraque. de iu-
 re primigeni. quæst. 12. num. 5. Quòd cū successor non debeat
 34 esse melioris conditionis, quàm autor suus, à quo causam habuit,
 & in causa nō poterit esse plus virtutis, quàm procedit ab effluente
 poten-

potentia causæ; ideo cū filia regis Francorū non succedat in regno, filius eius, videlicet rex Angliæ, in regno Franciæ, nullum ius potest prætere; & propter hoc sunt inimicitia & bella inter regnū Angliæ, & regnum Franciæ. Supposito, quòd in regno Franciæ fœmina, etiam primogenita, non succedit in regno; vt optimè tradit Guilielmus de Monte Ferrato, de successione regum, primo dubio. nu. 11. & 20. & Ioa. Sirier. de primogenitura. lib. 1. quæst. 22. per totam. vbi latissimè scripsit, quòd triplici ratione filia in regno Franciæ non succedit; videlicet iure communi, & iure speciali illius regni, & iure consuetudinario. Et quòd ita sit de iure cōmuni, quòd à successione regni fœmina excludatur. Est text. in c. 1. §. hoc autem notandum de ijs, qui feu. dare pos. l. fœminæ. ff. de regu. iu. Bart. in l. si defunctus. C. de suis. & legi. hære. Fran. in c. grandi. de supplen. negli. præla. lib. 6. Abb. & Doct. in c. dilecti. de arbitri. Latè Ioa. Ieraldus de priuilegijs regni Francorum. nu. 44. qui tenent, quòd ex consuetudine, potius quàm de iure fœminæ filia in regno succedunt: quæ consuetudo est diutina, & nimis vsitata in successione regnorū Hispaniæ. Pluries in chronicis Hispaniæ legimus fœminas in regno Castellæ, & Legionis successisse: vt fuit Infans domina Vela, filia Comitis Didaci Burgensis; quo tempore Castella Comitatus erat. Item filia Sanctij Comitum nomine Eluira, quæ matrimonium contraxit cum rege Nauarræ. Item regina nomine Vrraca, & regina Berengueræ, & inclyta regina Isabella. Item eius filia regina Ioanna. Et in regno Aragoniæ successit Petronilla coniux Raimundi Berengarij Comitum Barcinonæ, & regina Blanca. In regno verò Lusitaniæ id nondum decisum est, an in prædicto regno filia succedat: ob id magnum fuit prælium inter Castellam & Lusitaniam, tempore Ioa. 1. propter vxorem suam Beatricem, filiam regis Lusitaniæ hæredem. In quo memorabili prælio de Arjubarro ta Ioannes rex Castellæ malo consilio ductus, fuit superatus.

37 ¶ Prætereà, quòd filius ex filia excludatur à melioratione tertij & quinti, si cutius mater, iuuatur hac ratione, toto excluso quælibet eius pars, de iure per consequens excluditur. l. si quis cum to

tum

tum. ff. de excep. re. iudi. reg. in toto. de regu. iu. lib. 6. c. pœnale. 14. quæst. 5. Sed mater excluditur; ergo eius filius, qui est pars suæ matris. l. Sed si ades. §. si quis mulierē. ff. loca. l. Cū simus. C. de agri. & censu. lib. 11. Ac ita per nonnulla ex prædictis fundamentis in specie tenuit Bal. in di. l. maximū vitium. nu. 3. Et in hac proposita quæstione, & intellectu dic. c. regij. consuluit Bar. in. l. 2. §. videndum. ff. ad sena. consul. Tertu. & Corneus in consi. 180. in hac consultatione. vol. 2. quàmplurima circa hanc quæstionem congestis Andr. Tiraque. de iu. primi geni. quæstio. 12. nu. 5. cum sequent. Neq; prædictis obstat. l. 9. tit. 5. lib. 3. Fori. ibi. Pero si quis iere mejorar alguno de los hijos, o de los nietos, puedalo mejorar. Et. l. 18. Tauri. ibi. pue da mejorar a qualquiera de sus nietos, o descendientes legitimos.

38 Nam prædicta iura regia sunt intelligenda, & reducenda ad terminos iuris cōmunis. l. 2. C. de noxa. actio. c. cū dilectus. de consue. Bar. in. l. omnes populi. nu. 55. ff. de iusti. & iur. etiam si statutorum verba improprientur, secundum ius commune sunt intelligenda: vt decidit Abb. consi. 19. in prin. vol. & in consi. 13. incip. casus est, in fine. eodem. vol. 1. præsertim quòd in nostro casu verba non impropriantur, sed potius id ex tenore dictæ. l. 18. Tauri. colligitur. ibi Pueda hazer el tercio de mejoría, que podría hazer a sus hijos. Et sic prædicta. l. capacitatem in filijs requirit, & non est casus aduersus, sed potius similis, & probans nostram conclusionem, & verba dictæ. l. Fori sunt narratiua, quæ regulariter non probant, iuxta cōmunem theoreticam glossæ, & Doct. in. l. vnica, quando non peten. par. peten. accref. iuxta hanc materiam illud omittendum non est, ne decipiamur quod scripsit Pala. Rub. in rep. c. per vestras. 2. parte. §. 22. nu. 11. de dona. inter vi. & vxo. vbi affirmat, quòd si pater dat dotem magnam filia suæ, in tertio & quinto, ultra suam legitimā, videtur meliorare. allegat ipse. l. cū pater. §. è victis. ff. de lega. 2. & l. 26. Tauri. quod hodie nullo modo potest procedere stante prohibitione dicti. c. regij. Sed in vltima voluntate, vt ex tenore dicti. c. regij apparet filiam in tertio & quinto meliorari prohibitū non est, & hoc iure parētes, filias suas meliorare volētes in. 3. & 5. vt possūt.

C Plurima

- 41 plurima fanè in iure prohibita sunt in vita, quæ in morte conceduntur. l. pater filium. §. fundum. in fine. vbi Bar. & alij. ff. de lega. 3. Ias. in. l. non dubium. nu. 2. C. de testa. Hippol. singulari. 465. incip. aliqua sunt prohibita. & circa di. c. regium longam scripsit relectione Licentius de Baeça in qua eloquentè potiùs, quàm se iuris peritum ostendit. Et quando in vita filia suæ aliquid pater donauerit ultra id quod in dicto. c. 101. conceditur, peccat mortaliter. Et idem dicendum est, si in vita, siue in morte aliquid donat filio, vel filia, vitra tertium & quintum. ita affirmat Menchaca de successio-
num creatione. par. 1. lib. 1. §. 1. Et Tellius Fernan. in. l. 29. in fine Tauri. propter transgressionem legis, meritò pater in utroq; casu peccat. Nam omnis lex siue statutum iustum obligat in conscientia. Innoc. in. ca. quia plerique. in fine. de immunitate ecclesiarum. Bald. post glo. ibi. in. c. quæ in ecclesiarum. de cõstitutionibus. Idem in. l. cum quis. nu. 4. C. de iuris & facti ignorantia. Bar. in. l. si quis pro eo. nu. 9. ff. de fidei. Ias. in. l. si post diuisionem. nu. 6. C. de iur. & facti igno. & in. l. finali. nu. 14. C. vnde legi. & in rub. nu. 24. ff. de acqui. hæredi-
tate. Sed meliorationes tertij & quinti, iuxta formam & tenorem legu, atq; primogenituræ, & Maioricatus, liciti & permisi sunt in foro conscientia: iuxta illud Genesis cap. 48. in fine. vbi Iacob filiũ suum vndecimum Ioseph meliorauit, dicens: Do tibi partem vnã extra fratres tuos, quam tuli de manu Amorrhæi in gladio & arcu meo. Et quòd tales meliorationes sunt licitæ in conscientia, tenet Prepo. in. c. ius naturale. 3. col. 1. distinct. Andreas Tiraquel. de iure primigeni. quæst. 4. nu. 13. Couarru. in. 4. par. 2. cap. 8. §. 6. num. 3. & in lib. 3. resolutionum. c. 5. nu. 5. Pala. Rub. in. c. per vestras nota. primo. §. 22. Et meliùs. §. 26. de dona. inter vir. & vxor. Menchaca. de successio. crea. part. 1. §. 1. nu. 16. Tellius Fernan. in. l. 27. Tauri. in fine. propter cõmoda, & bonum cõmune, quæ ex meliorationibus ad Rempub. proueniunt, vt superius latissimè dictum est.

Summarium.

Emanci-

- 1 **M**ancipationis, & patriæ potestatis regulariter non est differencia.
2 Tertium bonorum an respectu filiorum sit legitima.
3 De iure antiquo filius emancipatus pro extraneo reputabatur.
4 Non parua est differencia ex testamento inter filios in potestate, & emancipatos.
5 Emancipato pupillaris substitutio fieri nequit.
6 Emancipatus, hæreditatem non transmittit.
7 Quis propriè dicatur præteritus.
8 Filio in potestate præterito competit ius dicendi nullum.
9 Filio in potestate præterito competit etiam bono. posse. contra tab.
10 Emancipatio per quos actus inducatur.
11 Quando testamentum paternum sit nullum.
12 Quid exheredationis causa operetur.
13 Remedium vnde liberi, cui competat.
14 De remedio causa litis agnoscendæ.
15 Causæ iustæ exheredationis.
16 Filius ex alia causa simili, vel maiori exheredatur.
17 Lex nunquam videtur casus similes, vel grauiores excludere.
18 Quibus causis donatio reuocatur.
19 Dictiones solummodo, tantum, dumtaxat, casus similes non excludunt.
20 Etiam in materia pœnali, & nu. 21.
21 Dictum singulare Archi.
22 Heres eadem persona cum defuncto censetur.
23 Declaratur. l. 4. & 5. tit. 8. lib. 3. ordi.

Cap. quartum.

MANIA superius in. c. proximo dicta de legitima filiorum, & filiarum, locum habent in filijs etiam emancipatis; quibus eadè legitima de iure debetur. Omnia enim bona paterna sunt filiorum legitima, excepta quinta parte bonorum, quam cui maluerit relinquere pater potest.

Tauri, & iura Fori ſuperius relata. Excipitur etiam tertia pars reſi-
 2 dui, quam vni ex filijs ſuis legare, & non extraneis, poterit: vt in
 dict. l. 27. Tauri. vbi docentes dicunt hanc tertiam partem, reſpectu
 extraneorum, quibus nullo modo, exiſtētibus filijs, poſſe relinqui,
 eſſe quodammodo legitimam. Quod optimè explicat Xuarez in. l.
 quoniam in prioribus quæſt. 7. in prin. C. in offi. teſtat. Reſpectu ve-
 ro filiorum eſt prælegatum, quod ſanè patitur onus & grauamen:
 vt in dict. l. 27. Tauri. Et quod idem pari ratione ſit dicendum in fi-
 lijs emancipatis, eſt tex. in Authen. de hærede. abinteſt. §. nullam vo-
 lumus eſſe differentiam. col. 9. Authe. in ſucceſſione. C. de ſuis & le-
 gi. hære. & in. §. ſed hæc quidem. inſtituta de exhære. lib. & in. §. emā-
 cipati. ibi perinde ac ſi in poteſtate parentis eſſent inſti. de hære-
 di. quæ abinteſta. defere. Quāuis à iure ciuili antiquo, vt ibi dicitur,
 filius emancipatus pro extraneo reputabatur. Ideo eius pater non
 3 tenebatur talem filium emācipatum ad validationem teſtamēti in-
 ſtituere, vel exhæredare. §. emancipatos. inſti. de exhæredatione lib.
 §. cæteri. inſti. de hæredū quali. & diffe. Et ita nullo iure per. II. duo-
 decim tabularum, emancipati ad paternam ſucceſſionem vocaban-
 tur. Sed de iure Prætorio, & Authēticorum vnà cum filijs in pote-
 ſtate exiſtentibus, emancipati admittuntur: quod eſt intelligēdum,
 abinteſtato, nulloq; condito teſtamento; quod tunc nulla eſt diffe-
 rentia emancipationis, & patriæ poteſtatis. glo. in verbo. emancipa-
 tus. in. l. Gallus. §. & quid ſi tantum. ff. de lib. & poſthu. glo. in verbo
 venientem. in. l. ſi emancipati. C. de colla. glo. in verbo. initium. in
 Auth. ex cauſa. C. de lib. præ. vel exhære. glo. in verbo. aſignatio-
 nis. in. l. finali. C. de codici. tenet Bar. in. l. 2. nu. 7. ff. de vul. & pupi.
 ſubſti. & in dic. §. & quid ſi tantum. nu. 7. vbi Iaſ. latè. nu. 52. Idem
 Iaſ. in. l. ſi emancipati. nu. 36. C. de colla. & in. l. qui ſe patris. nu. 26.
 C. vnde lib. & in. l. emancipata. nu. 6. C. qui admittit. vbi hanc fate-
 tur eſſe communem opinionem, allegando Bal. in. l. in ſucceſſionē.
 4 C. de ſuis & legi. hære. & in. l. ſi fratris. C. de iure de libe. Et Dida.
 Couarru. in. c. Rainuncius. nu. 5. de teſtamentis. Ex teſtamento ve-
 ro eſſe differentiam inter filios in poteſtate, & emancipatos, certum
 eſt. Filio

eſt. Filio itaq; in poteſtate exiſtenti pupillariter poteſt pater ſubſti-
 tuere: vt in prin. inſtituta de pupi. ſubſtit. l. 2. ff. de vul. & pupi. ſubſt.
 l. cohæredi. §. cūm filia. ff. eo. tit. l. 5. & l. 10. tit. 5. part. 6. Quod aliter
 eſt in filio emancipato. cui pupillaris ſubſtitutio fieri nequit. l.
 Lucius. ff. de vul. & pupi. ſubſti. l. 2. l. quāuis. C. de impu. & alijs ſub-
 5 ſti. Bart. & alij. in. l. 2. nu. 7. ff. de vul. & pupi. ſubſti. Iaſ. plenè in di. §.
 & quid ſi tantum. nu. 52. cum ſequentibus. Et quoad ius tranſmiſ-
 ſionis eſt ſimiliter maxima differētia; filius enim in poteſtate tranſ-
 6 mittit hæreditatem paternam, nondum additam ex potentia ſuita-
 tis. quod ſecus eſt in emancipato. Ange. Pau. Alex. & Iaſ. in dic. l. Si
 emancipati. Vbi Iaſ. ſi. col. quatuor notandas differentias inter fi-
 lios in poteſtate & emācipatos ſcripſit. Simili modo in forma ſucce-
 dendī ex teſtamento, non minimum eſt diſcrimen. Nam licèt ſiue
 ſuus, ſiue emancipatus ſcriptus hæres habeat bonorum poſſe. ſecū-
 dum tabulas: vt. C. & ff. de bonorum poſſe. ſecundum tab. l. emanci-
 pata. C. qui admitti. Filius tamen in poteſtate præteritus, habet ius
 dicendi nullum. Et ille dicitur propriè præteritus, qui non eſt inſti-
 7 tutus hæres, neque nominatim exhæredatus. l. poſthumo nato. Vbi
 Pau. & Iaſ. nu. 5. C. de bono. poſſe. contra tab. §. Eadem hæc obser-
 uantur. inſtituta de hære. quæ abinteſt. defe. l. 10. tit. 7. par. 6. quæ in-
 cipit. præterito en Latin tanto quiere dezir en Romāce como, paſ-
 famiento que es fecho calladamente, no faziendo mencion el teſta-
 dor en el teſtamento. Et tam de iure ciuili, quàm Prætorio filio in
 8 poteſtate præterito exiſtenti competit ius dicendi nullum aduer-
 ſus teſtamentum, vt nullum declaretur. glo. in verbo. præteritio. in
 l. vnica. §. ſi. ff. ſi tab. teſta. nullæ ex tab. glo. verbo. filio. in. l. 2. ff. de
 excep. re. iudi. Et eſt communis ſententia ſecūdem Alex. & Iaſ. plu-
 rima in hac materia congerentes in dic. l. poſthumo nato. nu. 28. cū
 ſequent. pro qua communi accerſione eſt tex. in dic. l. vnica. §. ſi. ibi
 perinde ac ſi nullas tabulas pater reliquiſſet. l. ſi. ff. de lib. & poſthu.
 & in prin. inſtituta. de exhære. lib. Quæ opinio tenenda eſt, licèt nō-
 nullæ gloſſæ teneant contrarium, dicentes, quod tale teſtamentum
 de iure ciuili ſit ipſo iure nullum: ſed de iure Prætorio valeat & te-

neat, prout fuit. glo. in verbo. exhæredatus. in. l. si ita scriptum. ff. de lib. & posthu. & glof. in verbo. iura naturalia. in. l. non putauit. §. si quis emancipatum. ff. de bono. posse. contra tab. glof. in fine. in. l. quod vulgo. ff. eodem tit. glo. in verbo. tuebitur. in. l. filio præterito. ff. de in ius. rup. irri. factò testa. glo. verbo. contra tabulas. in. §. Sunt autem. instituta de bonorum posse. contra tab. Quæ glo. affirmat, quod ultra hoc remedium iuris dicendi nullum, quod est de iure ciuili; aliud etiam remedium filio in potestate præterito competit: videlicet, bonorum possessio. cōtra tabulas. glo. in verbo. eundem. in. §. sed hæc quidem vetustas. instituta. de exhære. lib. l. i. ff. de bonorum posse. contra tab. Et hoc discrimen est inter ius dicendi nullum, & bonorum possessionē. contra tab. secundum iura. & Docto. proximè relatos; quod per ius dicendi nullum dicitur testamentum, ipso iure nullum, sed per bonorum posse. contra tab. non dicitur nullum, sed annullandum. Et hoc solum remedium contra tabulandi, & non ius dicendi nullum filijs emancipatis præteritis cōpetit. l. maximum vitium. §. Sancimus itaque. C. de lib. præter. vel exhære. l. is qui. ff. de legatis præstandis. l. 2. ff. de exceptione rei iudi. l. cū emancipatus. ff. de bono. posse. cōtra tab. Et est glo. singu. in dic. §. Sed hæc quidem vetustas. & emancipatio qualiter, & per quos actus inducatur, habetur in. l. i. & 2. vbi Docto. C. de patria potest. Xuarez optimè in. l. 9. tit. ii. de los pleytos. li. i. Fori. nu. 20. & habetur in. l. 47. Tauri. & in. l. 15. cum sequen. tit. 18. par. 4. quod supra dictū est, quod testamentum, in quo filius emancipatus fuit, præteritus nō est ipso iure nullū; sed annullandū, est intelligendū, quādo cū insertione causæ fuit præteritus; secus est si præteritus fuisset sine causæ insertione. Quo casu testamentum ipso iure est nullum. glo. singu. in verbo. noluit. in Authen. de hære. & Falcidia. §. exhæredatos. col. i. quam sequitur Bart. in. l. filio præterito. nu. 18. de in ius. rup. irri. & in. l. Gallus. §. in omnibus. nu. 2. ff. de lib. & posthu. Et est communis dicta glo. vt affirmat Iaf. in Authen. ex causa. nu. 8. C. de lib. præter. vel exhære. & in. l. in arenam. nu. 3. C. de inofficioso testa. vbi opinionem ultra montanorū reprobat. Et in hoc similiter differt

12 differt emancipatus à suo: nam suus præteritus sine causa, & etiam cum causa, habet ius dicēdi nullum; vt tenet Bar. & alij, in locis modo allegatis. Practica verò iuris dicēdi nullum est, quod præteritus per officium iudicis, postulet testamentum pronunciarī, ac declarari à iudice nullum; & ita declaratum petat filius hæreditatem ab-

13 intestato. Per remedium, vnde liberi. l. non putauit. in prin. ff. de bono. posse. contra tab. l. si. ff. de lega. præstā. glo. in rub. C. vnde liberi. Quam practicam scripsit Bar. in dic. l. filio præterito. nu. 24. & latissimè eā declarat Ioa. Igne. in repe. dic. Authen. ex causa. nu. 25. cum sequent. vbi refert omnia remedia, quæ filio exhæredato, vel præterito cōpetūt. Aliud etiam est discrimen inter suos, & emancipatos; quod si suus fuerit exhæredatus, & incerta fuit in testamento à testatore causa exhæredationis legitima, filius poterit agere querela inofficiosi testamenti; & si ab hærede scripto prædicta causa incerta probetur esse vera, filius omnino repellitur. Authen. de hæredi. & fal. §. exhæredatos. Vbi glo. in verbo. iuste. & in verbo. noluit. col. i. Authen. cū de appella. cogno. §. illud quoque. & §. siue agitur. col. 8. l. omnimodo. C. de inofficioso testa. l. 10. tit. 7. part. 6. l. i. tit. 9. lib. 3. Fori. Sed filius emancipatus in vtroq; casu habet bono. posse.

14 causa litis agnoscedē, qua mediāte cognoscitur à iure ciuili, à quo, vt superius dictū est, erat incognitus: & facta hac cognitione, filius emancipatus exhæredatus habet querelam. l. Papinianus. §. i. vbi glo. in verbo. bonorum. ff. de inoffi. testa. Iaf. in. l. 2. C. eodem tit. & in. d. l. Posthumo nato. nu. 12. & in. l. si posthumus. §. si quis ita. nu. 5. ff. de libe. & posthu. vbi latè examinat, an hodie titulus de inoffi. testa. sit

15 correctus, per dispositionem, Authen. ex causa. Iustæ tamen causæ exhæredationis filiorum sunt. 14. quæ habentur in Authen. cū de appella. cogno. §. causas autem iustas. col. 8. Authen. non licet. C. de lib. præter. vel exhære. glo. si. in. §. si. insti. de inoffi. testa. glo. magna. in. c. Quintaballis. de iure iuran. l. 4. & 5. & 6. tit. 7. par. 6. Et non solum propter prædictas quatuordecim causas, in prædictis iuribus expressas: sed etiā ex alia causa simili, vel grauiori ultra prædictas filius poterit exhæredari. Tenuit Ang. in. l. lex Cornelia. ff. de iniurijs.

Ita consuluit Alexand. consi. 203. super themate. volu. 2. Idem Alex. in Authen. non licet. nu. 9. C. de libe. præter. vel exhæred. vbi hanc affirmat esse communem opinionem. & in l. si quis id quod. num. 19. ff. de iuris. omni iudi. sequitur Hippol. in l. vnus. §. cogniturum. num. 76. ff. de quæst. in l. Qui falsam monetam. §. accusatio. num. 5. ff. de falsis. & in singu. 78. incip. plures sunt causæ. Felin. in c. Pastoralis. num. 3. de rescriptis. Palat. Ruuius in rep. rub. de dona. inter vi. & vxor. §. 16. num. 10. Segura in l. 1. §. si vir. num. 119. ff. de acqui. possess. Berna. Diaz in reg. 273. incip. exhæredare. Couarru. in c. Raynuncius. num. 16. de testa. Menchaca de succe. crea. lib. 1. §. 10. num. 193. glossator ordinamenti in l. 1. in fine. tit. 1. de los juyzios. lib. 3. ordi. Qui omnes fatentur prædictam opinionem esse communem; quâuis Curtius Iunior in dic. Authen. licet. num. 23. nonnullis fundamentis & rationibus nitatur tenere contra communem. Sed non inficior, quòd communi opinioni aduersari videatur tex. in d. Authen. cum de appella. cogno. §. Aliud quoque cap. ibi præter ipsas causas nulli liceat ex alia lege ingratitude causas opponere. Et l. 8. tit. 7. part. 6. ibi. Si por alguna razon que no fuesse de las sobredichas, desheredasse el padre a su hijo, no le valdria el tal desheredamiento. Sed his iuribus facile respondere possumus, quòd lex nunquam videtur casus æquæ similes, vel grauiores excludere. l. si mora. Vbi docentes, præsertim Ias. num. 5. cum sequen. ff. Solu. matri. l. 1. ff. Si men. fal. mo. dix. Clementina. exiui. §. cum autem. de verbo. signi. glo. sing. in verbo. voluerit. in l. si. C. de reuocan. dona. vbi reuocatur donatio præter alias quinque causas. in l. expressas. ex alia causa æquali vel maiori. Et est. l. penul. tit. 4. par. 5. glo. singu. 1. in ordine. in l. ob æs alienum. C. de prædis minorum. Bar. in l. Si cõstante. ff. Solutio matrimonio. in prin. & in l. 1. vbi Doct. ff. si quis ius dicen. nõ obten. etiam si lex loquatur per dictionem solum, vel solam. glo. in l. cum notissimi. C. de præscrip. 30. vel. 40. anno. glof. in verbo. solus Imperator. in l. si. C. de legibus. Ias. in l. Gallus. §. institues. num. 35. ff. de lib. & posthu. Bald. & Sali. in l. 1. C. de Bono. possess. contra tab. Quod procedit etiã in materia pænali, quòd dictiones

dictiones taxatiuæ etiam casus similes non excludunt. glo. in dic. l. si. C. de reuocad. dona. Salic. ibi eam notant. & est tex. in ca. 1. §. porro. vbi Bal. quæ fuit prima causa beneficij admittendi in vsu. feudo. quem tex. esse singu. affirmat Ias. in l. 1. num. 81. ff. de offi. eius cui mandata est iuri. & in l. 1. num. 10. C. de bono. possess. contra tab. etiã si lex loquatur per dictiones taxatiuas tantum, tantummodo, & dumtaxat, non excluduntur casus similes, vel similem rationem, vel maiorem habentes. l. ferui nomine. vbi glo. in verbo possidet. & ibi Bar. ff. de vsu capi. glo. verbo. dumtaxat. in l. eum qui. §. si petenti. ff. de publi. in re actio. tex. & ibi glo. Et Alex. Areti. & Ias. in l. 1. §. per feruum corporaliter. num. 3. ff. de acqui. possess. Vnde dixit singulariter Archidia. in c. 2. de accusa. lib. 6. quæ sequitur. Bal. in l. 1. de bono. posse. contra tab. Vbi Ias. latè. num. 7. Quòd si aliquod statutum disponat, quòd solus Episcopus aliquid faciat, non videtur excludere cap. suum, quia non censetur excludere id quod est conexum, quâuis dictiones taxatiuæ sint exclusiuæ. l. ijs solis. ff. de cõdi. indebi. l. aduersus. C. si aduersus rem iudi. Ideo dictiones taxatiuæ positæ in personis defunctorum, non excludunt personam hæredum. Bal. in l. si. de actionibus empti. in fine. Decius plenè in l. hæredem. ff. de regu. iu. Ex quibus facile deducere possumus intellectum ad legem. 4. & 5. tit. 8. lib. 3. ordi. quod ultra exceptiones ibi contentas, aliæ similes, vel maiores contra instrumentum guarentigium admittantur, quâuis prædicta iura loquantur per hæc verba: No embargante otras qualesquiere excepciones. Ita Xuarez in l. post rem iudicatam. parte. 2. prima & secunda col. ff. de inofficioso testa. Glossatores Hispanij. in l. 64. Tauri. Bar. in l. Diuus Traianus. in prin. de militari testa. Ange. in l. Sciendum. ff. de euictionibus. & in l. Hominem. §. in ædilitijs. per tex. ibi. ff. de ædili. edic. Ias. in l. 1. num. 82. ff. de offi. eius cui mandata est iuris. Abb. in cap. fuscitatus. num. 7. de in integ. resti. Hippol. singulari. 88. stante statuto, latissimè Decius in c. ex parte. in. 2. num. 5. vsque ad finem lecturæ. de offi. de lega. In quo loco triginta fallentias, & notados intellectus ad dicta. l. regiam scripsit. Quæ omnia

nia in presentiarum omitto, ut ad nostram propriam materiam tra-
seamus.

Summarium.

- 1 **N**epotes auis suis ex testamento, & ab intestato legitimi sunt heredes.
- 2 Nulla est differentia inter filios, & nepotes in ascendentium successione.
- 3 Remedia quæ competunt filiis, competunt etiam nepotibus.
- 4 Filia à patre est dotanda.
- 5 Paternum officium est filias dotare, & in matrimonium collocare.
- 6 Pater iudicis officio compellendus ad filiam maritandam.
- 7 Filia etiam nupta à patre est dotanda.
- 8 Mulier indotata à suo solet contemni marito.
- 9 Mulier indotata non tanquam vxor, sed tanquam soror alenda est.
- 10 Vxorem indotatam maritus à domo expellere poterit.
- 11 Maximum dedecus est accipere vxorem sine dote.
- 12 Tale est officium aui erga neptes, quale est patris erga filias.
- 13 Nepoti competit querela inoffi. testa.
- 14 Opinio Bal. reprobatur.
- 15 Nepotes qualiter ab intestato succedant.
- 16 Lex si defunctus. C. de suis & legi. lib. corrigitur.
- 17 Nepotes cum patruis in stirpem, & non in capita succedunt.
- 18 Ioannes Faber reprehenditur, & merito.
- 19 Nepotes in locum suorum parentum succedunt.
- 20 In successione descendentium non attenditur proximitas graduum, sed representatio.
- 21 Proximior in gradu ad hereditatem transversalium admittitur.
- 22 Regnum, Ducatus, seu Maioricatus, non est diuisibilis.
- 23 Vnus in Repub. erit Rex, & vnus Princeps.
- 24 Propter peccata populi, erunt multi Principes.

Plura

- 25 Plura capita habere, esset quid monstruosum.
- 26 Rixæ & discordiæ oriuntur super re communi.
- 27 Communio est mater discordiæ.
- 28 Homines ad discordiam sunt proni.
- 29 Commune vitium est negligi, quod communiter possidetur.
- 30 Regna Hispaniæ pluries inter filios fuerunt diuisa.
- 31 An Regibus licuit regna sua diuidere.
- 32 Individua non conferuntur.
- 33 Indiuisibilia, facultate regia diuiduntur.
- 34 Rex iura primogenituræ, & Maioricatus potest diuidere.
- 35 Succedens in regno, seu Maioricatu, alios fratres alere tenetur.
- 36 An nepos ex primogenito, excludat secundogenitum.
- 37 Dux communes opiniones inuicem contrariæ.
- 38 Lex regia. 40. Tauri utilis & necessaria fuit.
- 39 Nemo plus iuris in alium transfert, quam ipse habet.
- 40 Quod dicitur de patruo secundogenito, idem de tertio, & quarto ge-
nito.

Cap. quintum.

- R**AECEDENTIBVS capitulis abundè
tractauimus de legitima, quæ de iure filijs ac filiabus,
etiam emancipatis, debetur: oportet modò excutere,
an eadem legitima nepotibus, neptibusque debeatur.
Circa quod affirmatiuè dicendum est, mortuis suis parentibus, ne-
potes, & neptes ex testamento, & ab intestato auis suis legitimos
esse hæredes, & in locum suorum parentum succedere. l. 2. l. ma-
ximum vitium. §. Sancimus itaque. ibi. non solum in filiabus ob-
tinere, sed etiam in nepotibus, & neptibus; & deinceps. C. de
libe. præter. vel. exhæreda. Vbi Docto. notant, quòd in succes-
sione ascendentium nulla est differentia inter filios, & nepotes. l.
posthu-

posthumus. §. si quis ex his. ff. de in offi. testa. l. posthumorum. ibi.
 nepotem, neptemue necesse est mihi vel hæredes instituere, vel ex-
 hæredare. ff. de in ius. rup. irrito q; facto test. l. sed etsi conditioni. §.
 nepotes. ff. de hære. insti. l. i. §. sciendum. ff. de suis & legi. hære. l. 2. &
 3. & in Authe. in successione. C. de suis & legi. lib. & in. §. posthumo-
 rum. & in. §. si instituta. de exhære. lib. §. ita demum. & §. cum filius
 filiaue. & in. §. si institu. de hæreditatibus, quæ ab intest. defe. l. 2. &
 3. tit. 13. part. 6. l. 9. tit. 5. lib. 3. Fori. l. i. & 7. tit. 6. eo. lib. 3. Fori. l. 6. &
 40. Tauri. & omnia remedia quæ competunt filiis præteritis, vel ex-
 hæredatis, competunt etiam nepotibus & neptibus; & deinceps, nõ
 existente patre nepotum in medio; vt apertè probant iura modò ci-
 4 tata. Hinc est quòd quemadmodum pater filias suas tenetur dota-
 re. l. dotem dedit. Vbi Bar. ff. de col. bonorù. l. qui liberos. ff. de ri.
 nupti. l. si verò. vbi glo. i. ff. de in rem verso. l. sed Iulianus. §. sed etsi
 filius. vbi glo. in verbo. pro filia. ff. ad fena. consul. Macedo. l. pater. ff.
 5 de euicti. quia paternum officium est filios dotare & in matrimoniũ
 collocare. l. si. §. vtramque igitur. C. de dotis promi. l. regia. singu. 8.
 tit. ii. part. 4. ibi. Ca. tenuto es el padre casar su hija, y la dotar. & l. 9.
 tit. ii. par. 4. ibi. Pue dele apremiar el juez que la case, e le establez ca
 dote. Ex quibus legibus satis colligitur, quòd non solùm ad dotan-
 6 dam filiam pater compellitur, sed etiam ad maritandam, si ætate nu-
 bilis est filia. l. qui liberos. ff. de rit. nupti. ibi coguntur in matrimo-
 nium collocare & dotare. Vbi Bar. inquit, quòd ad id compellitur
 pater officio iudicis. Idem Bart. in dic. l. dotem dedit. & in. l. i. nu. 15.
 solu. matri. Abb. optimè in. c. accedès. nu. 6. de procu. Alex. consi. 33.
 videtur. nu. 3. vol. 4. Ias. in. §. fuerat. nu. 99. institu. de actio. decisio q;
 Capellæ Tolosanæ. quæ st. 290. tradit plenè Ioa. Corraci. in. l. filium
 quem habentem. num. 190. C. fami. hercis. Et est. l. expressa in dic. l.
 9. tit. ii. part. 4. quod procedit etiam, si filia iam sit nupta, pater tene-
 7 tur eam dotare. glo. singu. in verbo. lege. in. l. obligamur. ff. de actio-
 nibus & obligationibus. quam sequuntur Paulus, & Angel. in
 Authen. res quæ. vbi Bald. num. 10. C. communi. de lega. & Ias.
 in. l. si donatarius. §. Si quis indebitam. num. 5. de condi. cau. da. &
 in. l.

in. l. de alimentis. in fine. C. de transa. & in di. §. fuerat. nu. 97. Alex.
 in consi. 138. viso themate. nu. 8. vol. 2. Idè videtur tenere Bal. in rub.
 de officio iudicis. & in. l. fi. C. de sententijs, quæ sine cer. quan. & in
 l. i. soluto matrimonio. vbi vterque Immola & Romanus, & com-
 munitè omnes, & Paul. Cast. in. l. si focer. in fine. solu. matri. vbi hæc
 esse communem opinionem fatetur contra Bar. oppositum tenen-
 tem in dic. l. obligamur. in prin. & in Authen. res quæ. nu. 6. C. com-
 munia de legatis. & Salicetum in dic. l. qui liberos. Quam opinio-
 nem Bar. sequitur. Mathesi. in singulari. 106. incip. Nota quòd si pa-
 ter. Abb. in. c. i. nu. 6. de adulte. & in. c. cum causa. nu. 5. de rpto. &
 in. c. accedens. nu. 6. de procurato. vbi refert & limitat hoc dictum
 Bar. Prima tamen opinio contra Bar. & sequaces cõmuniõr est, ideò
 tenenda. Nam mulier indotata à suo solet contemni marito. l. fi. C.
 8 ad Velleia. l. seruo legato. §. si testator. in fine. ff. de legatis primo.
 vnde dicunt iura, quòd qui vxorem sine dote accepit, nõ tanquam
 vxorem, sed tanquam sororem tenetur alere. l. quòd si nulla. ff. de
 9 religio. & sump. fune. Authen. de nup. §. si quis enim. col. 4. Notat
 Inno. in. cap. per vestras de dona. inter vi. & vxor. Abb. consi. 39.
 Christi saluatoris. nu. 4. vol. 2. vnde inquit Bart. in. l. si donaturum.
 in prin. ff. de conditione ob causam, quòd maritus potest expellere
 vxorem indotatam, ex quo eius pater negat dotem. quod refer Ias.
 10 in. §. fuerat. nu. 98. instituta de actio. Bal. in. l. si voluntate. C. de do-
 tis promi. quod maximum dedecus est accipere vxorem sine dote.
 Ias. in. l. si diuortio. nu. 10. ff. de verbo. obliga. eodè modo, eademq;
 11 ratione auus, neptes suas tenetur dotare, sicut filias: tale enim debet
 esse officium aui circa neptes, quale est patris erga filias, vt probat
 dic. l. dotem dedit. l. cognouimus. C. de hereticis. ibi dotes pro filia-
 12 bus, & neptibus dare tenetur. l. hac edictali. vbi Bal. nu. 12. C. de se-
 cund. nup. quòd charitatem, quam debemus filijs, eadè debemus
 nepotibus, & pronepotibus, & proneptis. l. & adeò. §. si. cum. l. se-
 quen. ff. de in rem ver. Bal. in. l. fi. C. de dotis promi. Bar. in. l. i. nu. 13.
 ff. solu. matri. & in. l. fi. C. de dotis promi. Stephanus Aufre. in capella
 Tholo. quæ st. 289. Segura in. l. cohæredi. §. cum filia. nu. 12. ff. de
 vulga.

vulga. & pupi. subſti. Palatius Rub. in. c. per veſtras. §. 24. in. 2. parte de dona. inter vi. in quo loco non fideliter iura regia, quæ ibi allegat, refert: ſed potiùs eſt. l. 8. tit. ii. part. 4. ibi: El abuelo que huuie- re ſu nieta en ſu poder, tenuto es de la dotar, maguer no quiera. Idem dicendum eſt de proauo, quoad ſuam pronepotem: vt ex ver- bis dictæ legis partitæ clarè apparet, ibi: Eſſo miſmo es del biſabue- lo. &c. Duobus tamen modis id limitandum eſt, in quibus auus non tenetur dotare ſuam neptem: quos refert Iaf. in. l. auus. in prin. ff. de pactis. Et quod ſuperius dictum eſt, quòd nepoti competit quere- la inofficioſi teſtamenti ampliandum eſt, etiamſi eius pater exhære datus teſtamentum paternum approbauerit, nihilominus nepos te- ſtamentum poterit querelare. Alex. in. l. ſi quis poſthumus. §. i. ff. de lib. & poſthum. vbi plenè Iaf. & idem Iaf. in rub. nu. 6. C. de ſucceſ. edic. Caſtillo in. l. 24. Tauri. verbo. Si ſe rompiere. Eſt ad id tex. in. l. Si is qui. in prin. ff. de inofficioſo teſtamento. & l. ſi non mortis. & l. qui repudiantes. ff. eo. tit. vbi coipſo quòd filio exhæredato delata eſt querela, eo excluſo, aperta eſt via deſcendentibus ad impugnan- dum teſtamētum. Et hæc conſuſio eſt probabilior, reprobatō. Bal. oppoſitum tenente in. l. in ſuis. oppoſi. ii. in repe. ff. de lib. & poſthu. prout Iaf. & alij in dict. rub. de ſucce. edic. maxima cum ratione re- prehendant.

13 ¶ Haçtenus de ſucceſſione ex teſtamēto, viſum eſt oportunè nūc æqualiter nepotes ad ſucceſſionem aui & proauis, & deinceps abin- teſtato vocentur, explicabimus. Vetuſtatem tamen quandam in pri- mis repetendam eſſe cenſemus, quòd de iure antiquo nepotes ex fi- lia, & pronepotes ex nepte non vocabantur ad aui & proauis hæredi- tatem, niſi poſt agnatos: Per aliquas verò conſtitutiones. deinceps prouulgatas. admittebantur cum diminutione tertiæ partis, quam eorū mater, vel auia erat acceptura. vt in. §. ſi. inſtituta de hære. que abintest. deferū. & in. §. ceterū de legi. agna. ſucce. inſt. Quòd ſanè iā prorsus ſublātū eſt; quæ enim lance, ſine aliquo discrimine, & dimi- nutione, nepotes, neptes, pronepotes, proneptes, ex filia cū nepotibus, & pronepotibus ex filijs admittuntur. l. poſt fratres. l. 12. tabula- rum.

rū. C. de legi. hære. Authē. in ſucceſſione. C. eo. tit. Auth. de hæredi- abintest. veni. in prin. col. 9. & in. §. ſin. inſt. de hæredi. que abintesta- deferuntur. l. 3. tit. 13. part. 6. Et vt omnia clariùs, ac faciliùs percipi poſſint, notandū eſt, quòd quādo in hæreditate aui, vel auia, nepo- tes & pronepotes, cū proauis & alijs aſcendētibus cōcurrunt nepo- tes, & pronepotes; proauis, & alijs aſcendētibus præferūtur. Authē. in ſucceſſione. C. de ſuis & legi. lib. Authen. deſuncto. C. ad Sen- na. conſul. Tertu. Authen. ceſſante. C. de legi. hære. l. i. tit. 6. lib. 3. Fori. l. 6. Tauri. Et quando concurrunt cum patruis magnis, vel auūculis magnis; qui fratres aui, & auia dicuntur, idem dicen- dum eſt quòd in caſu proximo. l. i. C. ad Sena. conſul. Orphi. l. in teſtamento. C. de ſuis & legi. lib. 1. deſunctis. C. de legi. hære. l. 3. in prin. tit. 13. par. 6. quæ corrigi legem, ſi deſunctus. C. de ſuis & legi. lib. in qua erat diſpoſitum contrarium.

16 ¶ Præterea quoties nepotes cum patruis ad hæreditatem ſui aui vocantur in ſtirpem, & non in capita ſuccedunt; veluti ſi auus moriatur, ſuperſtite vno filio, & duobus nepotibus ex alio filio præmortuo, dimidiam hæreditatis partem, ſolus filius ſuperſtes obtinebit: & aliam dimidiam prædicti duo nepotes. l. vt in teſtato. C. de ſuis & legi. lib. 1. 3. C. de bonisq; liberis. §. cū filius filiaue inſtituta de hære. que abintest. defe. §. hoc etiam. de legitima agnatorum ſucceſſione. Authentico. de hære. abintest. veni. §. i. ibi. quam ſucceſſionem in ſtirpem vocat antiquitas. l. 3. tit. 13. par. 6. ibi: Todos hereden en lugar del padre con el tio. aquella parte de los bienes del abuelo, que haurie el padre, ſi biuiſſe. l. 7. tit. 6. lib. 3. Fori. Ratio eſt, quia nepotes in parentum ſuorum locum ſucce- dunt, vt dicunt prædicta iura. Et non ſolū nepotes, ſed etiā pro- nepotes, & abnepotes; & deinceps, veluti ſi Titius duos filios ha- buiſſet: quorū vnus mortuus fuiſſet relinqueſ abnepotes, dicti abne- potes cū filio ſuperſtite dicti Titij ad hæreditatē eiusedē Titij abauis admittuntur modo ſupra dicto. Sed Ioa. Faber tenuit contrarium in dic. §. cū filius filiaue. num. 5. dicens, quòd repræſentatio nō ex- tenditur ultra perſonas nepotum, allegat Authen. de hære. abintest. veni.

veni. §. huiusmodi. col. 9. Et ita secundum eum predicti pronepotes & abnepotes essent à predicta hæreditate exclusi, quod in iure est falsissimum. Ideo in hoc Ioan. Faber meretur reprehendi per tex. in dic.

18 §. cum filius, filiæ. Ibi pari ratione, etsi nepos neptisq; sit ex filio, ex nepote pronepos, proneptisue simul vocatur: quia in parentis & sui locum succedunt. Idem probat tex. in §. si. in sti. eo. tit. ibi, portionem nepotum, vel neptum, vel deinceps; & ibi pronepotes & proneptes locum patris sui ad successio[n]em aui vocantur. Id etiã probat Authen. in successio[n]e. C. de suis & legi. lib. ibi nepotes adu[er]siores succedunt. Certum est sub illo nomine adu[er]siores pronepotes, & abnepotes comprehendi. Dicta conclusio probatur etiam per. l. i. §. si quis. in fine. ibi pronepos iste suus hæres mihi erit. ff. de suis & legi. hære. vbi Bar. inquit. nota tex. quod pronepotes in locum suorum parentum veniunt. Item id iuuatur ratione, quod in hæreditate ascendentium, respectu descendentium, non consideratur proximitas gradus; sed representatio, vt in. l. vt intestato. C. de suis & legi. lib. l. 3. tit. 13. part. 6. Ideo quauis pronepotes, & abnepotes respectu filiorum in gradu sui proauis, vel abauis, sint remotiores: non tamen ob id ab hæreditate sunt repellendi, sed vnã cum predictis filijs proauis, vel abauis in stirpes, propter representationem admittendi. Et hoc est verissimum de iure contra Ioan. Fabrum. De qua conclusione optimè Montaluis in glo. No pueda, in. l. 9. tit. 5. lib. 3. Fori. & in. l. 3. tit. 13. par. 6. Couarru. in quæst. practi. cap. fi. nu. 5. Antonius Gome. in lib. i. resolutionum. c. i. nu. 12. Quod intelligendum esse censeo, quoties de successio[n]e, vel hæreditate aui, vel alterius ascendentis agitur: vt probat iura modò citata: & quando agitur de hæreditate patris tantum. Secus tamen si esset contentio super hæreditate aliorum transuersalium; quo casu proximior in gradu ad hæreditatem admittitur, alijs exclusis. Huius rei exemplum subijcio: Titius, qui auus Sempronij erat, habebat fratrem, qui patruus magnus nuncupatur, & duos filios; vnum superstitem, & alium præmortuum; ex quo nepotem habebat, mortuus fuit auus, ac deinceps patruus magnus obiit. Quo casu patruus carnalis solus ad hæreditatem

reditatem dicti patris magni admittitur, excluso nepote, qui non subrogatur in locum sui patris: quia de hæreditate transuersalis agitur neque in capita, neque in stirpes admittitur. Bart. & Bald. in Authen. post fratres. in fine. per tex. ibi. C. de legi. hære. Ange. in Authen. de hære. abintest. veni. §. reliquum. in. 3. nota. col. 9. Ias. in. l. is potest. nu. 35. ff. de acqui. hære. Singulariter Decius confi. i. incip. memini. nu. 2. & confi. 217. casu proposito. in prin. & confi. 484. æquitati. nu. 7. & confi. 527. in ciuitate Rabenæ. nu. 9. & confi. 553. in ciuitate Lucana. in prin. Alex. confi. 44. videtur prima facie. nu. 15. vol. 5. per tex. in. l. auiculo. C. commu. de succes. l. 2. C. de succ. edic. l. cõsanguinitatis iure. C. de legi. hære. §. si plures. instituta. de legi. agnatorum successio[n]e. Authen. de hære. abintest. veni. §. reliquum. ibi. vt suorum iure parentum succedant, solis filijs ac filiabus fratrum conceditur, & nulli alij omnino personæ.

22 ¶ Quod superius latè scripsimus, nepotem ad hæreditatem aui simul admitti intelligendum esset, nisi talis hereditas sit indiuisibilis, vt puta Regnũ, Principatus, Ducatus, Comitatus, Marchionatus, vel Maioricatus. Huiusmodi enim dignitates non diuiduntur inter plures, sed penes vnum remanent. c. Imperialem. §. præterea Ducatus. de prohibita fei. alienatione per fede. in ufi. feudo. Licet contrarium videatur disponere. l. 6. tit. 26. par. 4. Sed id quod dictus §. præterea Ducatus probat. tenet. glo. fi. vbi Abb. nu. 6. in. c. licet de voto. glo. in verbo. interdicitur. in. c. si hæres. de testamentis. Vbi Abb. & alij. glo. in verbo. consideretur. in fine. in. l. communi diuidundo. ff. commu. diui. Bal. in Authen. hoc amplius. nu. 8. C. de fideicommi. & in. l. si plures. nu. 5. C. de cõdi. incer. Albericus in procæmio. ff. veteri. Ias. in. l. stipulationes non diuiduntur. nu. 31. ff. de verbo. obli. Alex. confi. 6. visa in vestitura. in prin. vol. 5. Oldra. confi. 94. elegãter Ancharrana cõfi. 341. pro maiori intelligentia. Socinus in reg. 189. incip. feuda dignitatu. vbi regulam. & tres fallen. in hoc scripsit. Quas refert Ias. in dic. l. stipulationes non diuiduntur. nu. 31. Decius in c. prudentiam. nu. 12. vbi Felin. nu. 7. de officio. de lega. Latè Tiraqu. de iure primigeniorum. quæst. 68. nu. 7. Latissimè Menchaca de suc-

cefſionum creatione. lib. 3. §. 26. nu. 92. Et ratio poterit eſſe, quòd
 prædictæ dignitates non diuidantur, quia omne perfectum indi-
 23 uiſibile eſt, teſte Philoſopho. 12. Metaphy. nec bonum eſt in Repu-
 pluralitas Principum. Vnus ergo debet eſſe Rex & Princeps. l. 2. §.
 deinde quod difficile. ff. de origine iu. cap. in apibus. 7. quæſtio. 1.
 Bal. in dic. Authen. hoc amplius. num. 8. Bar. de regimine ciuitatis.
 num. 9. Vnde Dominus per Ezechielem dixit: Seruus meus Dauid
 24 Rex ſuper eos erit, & paſtor vnus erit omnium illorum. Et Prouer-
 biorum cap. 28. Propter peccata populi erunt multi Principes. Re-
 fert Bal. conſi. ſchiſmatis. poſito in rub. C. ſi quis aliquè teſtari pro-
 25 hibuerit. num. 24. Et Philoſophus. 3. lib. Politicorum cap. 11. quòd
 vnus omnium habebit poteſtatem. Et quemadmodum in membro-
 rum hominis pluralitate vnū eſt caput, & plura capita habere eſſet
 quid monſtruoſum. l. non ſunt liberi. ff. de ſtatu hominum. l. quæret
 aliquis. ff. de verbo. ſigni. Ita in Repub. eſſet quid monſtruoſum plu-
 26 res habere Reges & capita. Et ſuper re communi ſemper ſolent rixæ
 & diſcordiæ naſci. l. in re communi. l. i. propter immenſas conten-
 tionem. ff. de ſerui. vrba. prædi. l. cohæredibus. C. fami. herciſ. com-
 27 munitas enim diſcordias excitat, vt inquit. l. cùm pater. §. dulciſſi-
 mis. ff. de lega. 2. l. ſancimus. §. ſin autē. C. de dona. Vnde dicit glo.
 in. l. ſi. C. de iure domi. impetra. glo. in. c. illud. 71. diſ. gloſ. in. l. 13. tit.
 14. part. 3. cap. ex tenore. Vbi Abb. nu. 3. de ſenten. excommu. quòd
 28 communitas eſt mater diſcordiæ, cùm homines proni ſint ad diſſen-
 tiendum. l. item ſi vnus. §. principaliter. ff. de recep. arbi. Et commu-
 ne quippe vitium eſt, negligi quod cõmuniter poſſidetur: vt hiſce
 29 verbis inquit tex. in. l. 2. poſt prin. C. quando & quibus. 4. pars de
 bea. lib. 10. l. 3. §. quãuis. verſi. apparet igitur. ff. de adminiſtra-
 tione tutorum. glo. verbo. religio. in. c. 1. ne ſede vacante. Et in Euã-
 gelio Luca cap. 11. habetur quòd regnum in ſe diuiſum deſſolabi-
 tur. Quod refert Bal. in. l. ſi plures. nu. 7. C. de conditionibus incer-
 30 tis. Et ita rex Alphonſus. 7. dictus Imperator Hispaniæ, regna ſua
 diuiſit inter filios ſuos Sanctium & Ferdinandum. Sanctio dedit re-
 gnum Caſtellæ, & Ferdinandus Legionis regnũ; & fecit eos iurare,
 quòd

quòd poſt eius mortem ſtarent huic diuiſioni. Et Ferdinandus pri-
 mus regna ſua ſimiliter diuiſit inter ſuos filios, deditq; Sanctio na-
 tu maiori regnum Caſtellæ, & Alphonſo regnum Legionis & Ha-
 ſturiarũ, & Garcia regnum Galleciæ cum Portugallia. Ex qua diui-
 ſione quamplurima inter eos bella orta fuere: vt in chronicis Regũ
 Hiſpaniarum apparet; quam dictorum regnorum diuiſionẽ refert
 Iaf. in Authen. ſacramenta puberum. nu. 69. C. ſi aduer. vendi. Vbi
 examinat validitatem iuramenti præſtiti in dicta diuiſione. Sed
 31 mea quidem ſententia, prædicta diuiſio potiùs de factò, quàm de iu-
 re fuit facta: vel ea forſitan ratione, quia regna prædicta erant de
 nouo adquiſita. Ideo Regibus quodammodo licebat regna ſua diui-
 dere, vt tradit Palatius Rub. rub. de donq. inter vi. & vxor. §. 62. nu. 15.
 Vel fuit factum illud propter euitandas inter filios diſſentiones, vt
 inquit Bal. in Authen. hoc amplius. nu. 10. C. de fidei commi. X Suarez
 in allegatione illa, vtrũ in bonis Maioricatus pater habeat vſum fru-
 ctum. nu. 27. Et eſt notandum, quòd omnia indiuidua, & quæ ad ali-
 32 quem filium iure primogenituræ veniunt, non conferuntur, ſed ea
 præcipuè habet filius, quia non recipiunt diuiſionem, ſeu ſepara-
 tionem. Ideo meritò non conferuntur, nec eſt poſſibile conferri.
 Bal. in Authen. ex teſtamento. in fine. C. de colla. Optimè Mencha-
 ca de ſucceſſionum creatione. lib. 3. §. 26. nu. 92. in fine. Sed omnia
 33 bona indiuiſibilia, vt Ducatus, & Maioricatus cũ licentia & facul-
 tate regia poſſunt inter filios diuidi. Ita Andr. Deifer. in cap. 1. in
 prin. de feudo. Marchiæ. in vſibus feudorum. X Suarez optimè in. l.
 quoniã in prioribus. 11. limita. fol. 88. col. prima. C. de inoffi. teſta.
 Quod eſt optimum remedium parentibus volentibus inter filios
 ſuos bona Ducatus, vel Maioricatus equaliter diuidere. Ita pluries
 conſuluit Iaf. conſi. 236. viſo tit. quæſtionis. lib. 2. & conſilio. 107.
 in præſenti conſultatione. vol. 4. & alij plures, quod refert Tiraqu.
 de iure primigeniorum. quæſt. 77. in fine. & quæſt. 79. vbi affirmat,
 34 quòd Princeps ſine aliqua cauſa, de plenitudine poteſtatis, poteſt
 diuidere ius primogenituræ, vel Maioricatus inter fratres.
 35 ¶ Succedens tamen in Regno, vel Maioricatu, alijs fratribus
 D ij tenetur

tenetur, secundum eius facultates alimenta præstare. Ioa. Andr. in c. licet. vbi Abb. nu. 10. de voto. Idem Ioa. Andr. in reg. sine culpa. de reg. iu. lib. 6. Bal. in l. alimenta. nu. 3. C. de nego. gestis. & in l. cunctos populos. nu. 17. C. de summa trin. & fide catho. & in l. cum lege. C. de Episco. & cler. Ancharrana in rep. c. 1. de constitutionibus. quæst. 13. & confi. 339. pro maiori intelligentia. Oldra. confi. 93. Eleganter Feli. c. prudentiam. nu. 7. de offic. de lega. Castillo in l. 40. Tauri. in glo. Por su orden. Et ista est communis Doctorum conclusio, quod frater succedens in Maioricatu, fratres alere, & sorores dotare, iuxta facultates Maioricatus tenetur. Hanc fatetur esse cōmunem Andre. Tiraque. de iure primigeniorū. quæst. 4. nu. 33. & quæst. 27. in prin. Latius ac melius quæst. 62. per totā. & Palatius Rub. in c. per vestras. in. 1. parte. §. 24. nu. 4. Xvarez in dic. l. quoniam in prioribus. secunda limita. nu. 10. pro qua comunni. est. l. qui filiū. ff. vbi pupi. educa. debe. Vbi hæres vniuersalis tenetur alios fratres alere, & sorores dotare. l. cum plures. §. fi. vbi glo. in verbo. alio patre. ff. de adminis. tuto. glo. verbo nulla ratione. in. l. non omni. C. eo. tit. l. 18. tit. 16. part. 6. ibi. O por casar algunas hermanas del moço. De cuius intellectu optimè Palatius Rub. in dicto. §. 24. nu. 3. & 4. in fine. vbi scripsit, an bona Maioricatus frater teneatur vendere, vel alienare, pro alendis fratribus, & sorore dotanda.

¶ Opportunè nunc iuxta prædictam materiam examinanda est illa
 26 quæstio nimis difficilis, an nepos ex primogenito excludat filium secundum genitum à Regno, vel Maioricatu aui, mortuo prius primogenito, pro parte nepotis, quod ipse patruos, id est, secundo genito præferatur. tenet Ioa. Faber in dicto. §. cum filius filiaue. nu. 4. per textum. ibi Ioa. Andr. in addi. ad Specu. tit. de feudo. in rub. Oldra. confi. 94. Eleganter Ancharrana. confi. 78. dicta facti narratio. & in c. licet. vbi Abb. nu. 8. de voto. Barba. confi. 4. vol. 2. Ioa. Durā. in arte testandi. tit. 3. cau. 8. qui hanc esse communem opinionem fatetur, & ita fuit iudicatum: vt patet in deci. tholo. quæst. 433. Thomas Grammat. decisione. 1. Ias. in l. maximum vitium. nu. 4. C. de lib. præte. vel exhær. & in l. is potest. nu. 27. ff. de acqui. hære. Corcetus de potestate

de potestate & excellentia Regis. quæst. 115. Caro. Ruinus confi. 13. præsupponitur. in fine vlt. vol. Latissimè Menchaca de success. erea. lib. 3. §. 27. nu. 19. cum sequē. Castillo in l. 40. Tauri. Qui omnes hanc esse comunem opinionem affirmant. pro qua est dict. licet de voto. & alia iura rationes & fundamenta per Docto. supra relatos, adducta. Bal. tamen pro vtraq; parte hanc quæstionem examinavit in l. cum antiquioribus. nu. 11. C. de iure & lib. vbi tadem indecisam reliquit, dicens, quod ad Principem est recurrendum, & quod tam soluat Apollo. In fauorem tamen patruī aduersus nepotem, esse magis
 37 communem opinionem affirmat Alex. in confi. 34. ponderatis verbis testamenti. vol. 3. & confi. 4. vol. 4. Decius confi. 443. in casu ad me transmissio. Ias. in dic. l. maximum vitium. nu. 4. Hodie tamen
 38 in regno Castellæ propter has Doctorum opiniones euitandas, cōdita fuit lex Regia. 40. Tauri, disponens nepotē in successione Maioricatus præferri patruo, etiam si decedat primogenitus, viuo eo, qui tenebat Maioricatum. Ad id est. l. singularis. 2. tit. 15. par. 2. Ratio poterit esse, quia licet primogenitus plus iuris non potuit in filium suum, id est, nepotem transferre, quam ipse habebat. l. traditio. ff. de acqui. rerū domi. l. cum tabernas. ff. de contra. empti. l. nemo plus
 39 iuris. ff. de regu. iu. Et cum ipse nōdum Maioricatum habebat, eius morte nihil transferre potuerat in filium. Negari tamen non potest quin primogenitus in habitu, licet non in actu & exercitio Maioricatum obtinebat, quod quidem ius per mortem in filium translātū fuit, & mortuo auo, actus & exercitium consecutiue, tanquam ad suum fontem accedunt. Et hac ratione omnia fundamenta & rationes contrariæ cessant. Quàm plures alias rationes & fundamenta abundantissimè scripsit Andre. Tiraque. de iure primigeniorum quæst. 40. per viginti & plures paginas, dicens hanc esse communem obseruatiam in Hispania, Gallia, & Anglia. Pulchre Ias. in l. is potest. nu. 27. cū sequen. ff. de acqui. hære. Couarru. 3. lib. resolutionū, c. 5. nu. 8. & in quæst. practicis. c. fin. nu. 5. Et Menchaca in dic. §. 27. nu. 19. Ervsque adeo dicta opinio est vera, quod eadem ratione nepos
 40 secundogeniti excludit patruum, tertio genitum à successione
 D iij Maiori-

54

Epitome successioinum

Maioricatus, Socinus confi. 252. visis instrumentis. vol. 2. Thomas Gramma. decisione. i. nu. 30. dicens, quod ita fuit iudicatum, & quod omnia iura & rationes pro nepote ex primogenito, militant in nepote ex secundogenito contra patruum tertio genitum, quo est notandum.

Summarium.

- 1 **N**epotes qualiter ad hereditatem aui vocentur.
- 2 *An nepotes soli in stirpem, seu in capita succedant.*
- 3 *An nepotes ex propria persona, vel iure paterno succedant.*
- 4 *Nepotes non à parentibus, sed à legis dispositione hereditatem habent.*
- 5 *Filius & nepos instituti ordine successiuo succedunt.*
- 6 *Quando inest affectio, quo ordine instituti succedant.*
- 7 *Plures in diuersis gradibus instituti, iuxta ordinem graduum succedunt.*
- 8 *Testator in casu dubio videtur disponere, & velle id quod lex vult & (disponit.)*
- 9 *Testator presumitur cogitare quod lex disponit.*
- 10 *Pater & filius quo ordine in iure emphyteotico succedant.*
- 11 *Fratres utrinque coniuncti & uterini tantum instituti, quo modo succedant.*
- 12 *Causa Cordubensis fuit decissa.*
- 13 *Plures nomine collectiuo vocati, pro vna persona censentur.*
- 14 *Nomina collectiua sunt singularia in voce, & pluralia in intellectu.*
- 15 *Quae sunt nomina distributiua.*
- 16 *De dictione aequè & eius effectu.*

Cap. sextum.

Hactenus qualiter nepotes cum ascendentibus, & patris magnis, & carnalibus ad hereditatem aui vocentur, exposuimus. Reliquum est vt videamus praedictis non stantibus, qualiter soli nepotes ad aui hereditatem admittantur; veluti si quispiam duos habuisset filios, & ex vno eorum tres nepotes, ex altero vero vnum tantum nepotem, mortuis parentibus ad hereditatem aui qua forma nepotes vocentur. In qua re dicendum est, quod praedicti nepotes in stirpes, & non in capita succedunt. Taliter quod vnus nepos dimidiam hereditatis

2 tis partem aui habebit, aliamque dimidiam tres fratres nepotes. l. 2. C. de suis & legi. lib. Auth. de hæredi. abintest. veni. §. si quis igitur. & §. sic tamen. col. 9. §. cum filius. in fine. & §. si. insti. de hære. quæ abintesta. defe. l. 3. in fine. tit. 13. par. 6. l. 7. tit. 6. lib. 3. fori. Ratio est ex eo quod nepotes vocantur, propter representationem suorum parentum, & in eorum locum, vt in. d. Authent. cessantes, & in iuribus modò citatis; & ad praedictam hereditatem admittuntur, non iure paterno, sed ex propria sua persona, & iure proprio. Bar. in. l. 2. in fine. C. de lib. præteritis, vel exhære. & in. l. 1. §. si sit filius. ff. de cõiun. cum emancipa. lib. eius. & in. l. qui superstitis. nu. 2. ff. de acqui. hæredi. tex. vbi expresse Bar. in. l. 1. §. si sit. ff. de col. dot. Iaf. in. l. Gal. lus. §. & quid si tantum. nu. 60. ff. de lib. & posth. Propter quod diebus præteritis consultus circa hanc quaestionem ausus fuit affirmare, videlicet quod nepotes non tenentur ad debita suorum parentum, persoluenda, dato quod in eorum locum succedant: non tamen (vt dictum est) iure paterno, neq; iure transmissionis, sed ex propria sua persona, & iure. Hereditatem enim & successionem aui, non habent nepotes à patribus suis, sed à legis dispositione. Ita hisce verbis, inquit Bar. in dicta. l. qui superstitis. nu. 2. & in. l. 1. §. si sit nepos. de col. dotis. & in dic. l. 1. §. si sit filius. Iaf. in repe. l. si arrogator. nu. 20. ff. de adop. Alex. confi. 4. ponderatis verbis. num. 13. vol. 4. Decius confi. 443. in casu ad me transmissio. nu. 20.

¶ Ex testamento vero, si filium & suum nepotem hæredes auus instituisset, non videtur eos simul instituere: sed ordine successiuo. Primo itaque loco censetur vocatus pater, quo mortuo eius filius, id est, nepos. l. peto. §. fratre. ff. de lega. 2. Vbi ad reuocationem legati non omnes de familia admittuntur, sed ordine successiuo. l. quoties idem seruo. ff. de usufruc. l. si. de verb. sign. c. Rainuntius. de testa. glo. in verbo. exprimat. in. l. Gallus. §. quidam re. ff. de lib. & posth. quæ sing. est secundum. Bal. & Bar. ibi. nu. 3. & eam affirmat esse communem. Albe. Ange. Alex. & Iaf. ibi. nu. 12. licet contra eam teneant Io. Dimola. Salice. & Aretin. ibi. nonnullis iuribus, & rationibus motis, quibus respondet Iaf. nu. 6. nam quando plures persone à testatore

D iij vocantur

- 6 vocantur, inter quas charitatis & affectionis ordo cadit, & non est aliqua necessitas, saltem causatiua instituendi, vt in iuuo, qui aliqua iuris necessitate ad institutionē nepotis nō compellitur, filio stante & viuente in medio, tunc à testatore intelliguntur. vocati ordine successiuo, & nō simul, vt Bar. & ferè omnes in d. §. Quidam rectè hanc dixit esse communem opinionem. Alex. consi. 14. super quaestione proposita. nu. 4. vol. 4. Ex quo affirmabat. Bal. in l. i. nu. 7. per tex. ibi. C. de secundis nupt. quod si aliqua lex, vel statutum deferat aliquod ius, vel hæreditatem pluribus existentibus in diuersis gradibus, intelligitur deferre ordine successiuo, secundum ordinem graduum, iuxta quem ab intestato prædicti erant successuri. Propter quod non abs re erit dicendum, quod si auus filium superstitem hæredem instituat, & nepotes ex alio filio præmortuo, quod non simul & in capita nepotes cum filio superstite ad hæreditatem admittantur, sed in stirpes (vt superius dictum est). Nam ita ab intestato erant successuri: testator enim in dubio videtur velle dispo-
 8 nere id, quod lex vult & disponit. l. cum quidam. §. quemadmodū. ff. de verb. signi. l. si duo sunt hæredes. ff. de acqui. hæredi. l. si ita fuerit. Vbi Bar. ff. de manu. missis testa. l. peto. §. fratres. ff. de lega. 2. Vnde inquit Bal. in l. precibus. nu. 4. C. de impu. & alijs subst. quod testator semper præsumitur cogitare id, quod lex disponit. Idē Bal. in l. quidam elogio. nu. 3. in fine. C. de iure deliberandi. Alex. consi. 55. nu. 17. vol. 4. Decius consi. 205. in causa istorum nobilium. Vnde inquit Bar. in l. quod dicitur. ff. de verbo. obliga. quod si aliquis pro se & filijs suis bona aliqua emphitheotica recepit, intelligitur ordine successiuo. Ancharrana consi. 143. pro domina Paula. nu. 3. Decius consi. 239. primò videtur. nu. 4. & consi. 562. accuratè. vbi idem esse affirmat, de donatione facta patri & eius filijs. Quæ donatio intelligitur, facta ordine successiuo. Nam semper præsumitur testator dispo-
 10 nere secundum ius, & non contra ius. Bal. in l. 2. de condi. incer. Paul. in Auth. defuncto. C. ad Tertu. Decius consi. 153. in effecta queritur. nu. 4. Ideo si aliquis habuisset fratres vtrinque con-
 11 cios, & alios fratres vterinos tantum, & instituisset in suo testamen-
 to fra-

- to fratres suos, intelligitur de fratribus vtrinque coniunctis, & nō de vterinis; quia ab intestato erant successuri prædicti vtrinque coniuncti, & nō vterini. Per supra dicta ita fuit decisum in causa ardua Cordubensi, vt affirmat Fellius Fernand. in l. 8. Tauri. in fine. Sed
 13 quando plures sunt à testatore vocati nomine collectiuo, cum aliquo tertio, illi nominati nomine collectiuo, pro vna persona iudicantur. Ideo tertius eandem portionē habebit, quam plures ita nominati. l. final. C. de impuberum; & alijs subst. Vbi Bar. & alij. l. planè. in prin. ff. de lega. 1. l. Julianus. l. Lucius. l. interdum. ff. de hære. in situ. ubi probatur, quod si testator dixerit Titium & fratris mei filios hæredes instituo, semissem Titius habebit, & semissem fratres filij; cum plures sub nomine collectiuo sint vocati, qui omnes pro vno iudicantur. Nomen autem collectiuum est, quod in singulari numero multitudinem significat, & sunt nomina singularia in voce, & pluralia in intellectu: vt populus, gens, vniuersitas, collegium,
 14 cognatio, & familia, & alia huiusmodi. l. grege. ff. de lega. 1. l. sicut. ff. de quod cuiusque vniuer. nomi. l. proponebatur. ff. de iudicijs. l. si. C. de verbo. signi. Bal. in d. l. si. in prin. C. de impu. Et nomen hæredes, fratres, filij, posthumi, nepotes sunt nomina etiam collectiua, vt notant Bar. & Paul. in dic. l. si. Ias. in l. reconiuncti. num. 29. ff. de lega. 3. Alex. consi. 178. in occurrenti casu. nu. 11. vol. 2. Quæ omnia intelligenda & limitanda sunt, nisi additum fuisset aliquod nomen distributiuum: vt puta quisquis, quilibet, vterque, æque, vel æqualiter. l. interdum. ff. de hære. inst. Vbi iurisconsultus inquit, quod si Titius
 15 & filij fratris testatoris æque hæredes sunt instituti, illa adiectio æque, declarat omnes, scilicet Titium, & filios fratris ex vniuersilibus partibus esse institutos. Quod lōgè aliter esset, si dicta adiectio, æque, vel æqualiter, vel alia similis detracta fuisset. Ias. latissimè regulam & sex fallentias in hac re scripsit in dic. l. si. nu. 5. vsque ad finem lecturæ. Alex. consi. 14. super quaestione proposita. vol. 4. & in consi. 55. perspectis his. co. vol. 4. plenè. Decius consi. 239. primò non videtur. nu. 4. & 5. & consi. 382. verba testamenti. Matthæus de Afflicis
 decisio. Napo. 309. incip. pater quidam.

Epitome successio- narum

Summarium.

- 1 **F**iliorum legitima est de iure naturali.
- 2 Legitima dicitur portio iuris naturæ.
- 3 Naturalia iura omni tempore sunt immutabilia.
- 4 Legitima, statuto, lege, consuetudinèue in totum non tollitur.
- 5 Dinus communi opinioni aduersatur.
- 6 An omnes successiones sint de iure ciuili.
- 7 Legitimæ quota an sit de iure positiuo.
- 8 Non parui refert inter ius naturale primæuum, & secundarium.
- 9 Ius naturale ad homines relatum, de iure gentium est intelligendum.
- 10 Pater cum filijs, nullo condito testamento, decedens, non dicitur intestatus decedere.
- 11 Patri succedens, non dicitur de nouo acquirere, sed acquisitum capere.
- 12 Legitima, viuente patre, est quasi debita.
- 13 Viuentis nulla est successio, neque hereditas.
- 14 De filio prodigo dicitur.
- 15 Ne des in vita tua possessiones tuas.
- 16 An legitima filijs sit debita in vita parentum.
- 17 Filius in vita patris dominus rerum paternarum dicitur.
- 18 Filius Regis, Princeps & Rex vocatur.
- 19 Filiorum legitima, æs alienum censetur.
- 20 Filius reuocat bona à patre in ludo amissa.
- 21 Si pater bona sua dissipat, in vita etiam filijs constituitur legitima.
- 22 Publicatis bonis paternis, filius legitima non priuatur.
- 23 Possidens bona publicata, filios alere, & filias dotare tenetur.
- 24 Propter adulterium vxoris bona publicantur.
- 25 Propter incestas nuptias ipso facto bona publicantur.
- 26 Renunciatio an intelligatur de bonis postea etiam acquisitis.
- 27 Iuramentum ultra intentionem iurantis non extenditur.
- 28 Actus agentium non operatur ultra eorum intentionem.
- 29 Renunciatio quænis generalis, legitimam non includit.
- 30 De renunciatione Monialis tempore ingressus.

Decretum

- 31 Decretum Tridentinum de regula. Sessione. 25. cap. 16.
- 32 Donatio vt in legitimam computetur valida est.
- 33 Donatio inter patrem & filium est prohibita.
- 34 Donatio vsque ad legitimam nulla indiget insinuatione.
- 35 In legitima, prohibitio alienationis est nullius momenti.
- 36 Legitima non patitur onus, neque in quantitate, neque in loco, neque in tempore, neque in modo.
- 37 De alienatione per fratrem auctoris huius libri facta.
- 38 Grauumen reijcitur in eo etiam quod ultra legitimam relinquitur.
- 39 An expensæ in studio factæ in legitimam sunt computandæ.
- 40 Casus in quibus expensæ in studio factæ computantur.
- 41 Sumptus in legendo, scribendo, Grammatica; addiscenda non computantur.
- 42 Expensæ domi faciendæ, in computatione sunt deducendæ.
- 43 Filius à patre domi est alendus.
- 44 Dictum singu. Inno.
- 45 Victus victori in expensis est condemnandus.
- 46 Datum filio ad titulum patrimonij vt ordines suscipiat, non computatur ei in legitimam.
- 47 Donatio quælibet simplex non confertur.
- 48 Differentia inter donationem simplicem, & ob causam.
- 49 Pater non poterit compelli ad dandū titulum pro ordinibus recipiendis.
- 50 Egregius Doctor à Couarru. sua opinione fuit deceptus.
- 51 Officium Decurionatus in legitimam non computatur.
- 52 Decurionatus an sit vendibilis, vel ad hæredes transmissibilis.
- 53 Si filius inuentarium non fecerit, non ob id suam perdit legitimam.
- 54 Non faciens inuentarium, ultra vires hereditarias tenetur.
- 55 An quartam Trebellianicam acquirat qui inuentarium non fecerit.
- 56 Pro delicto filij, pater non tenetur.
- 57 In publicatione bonorum non veniunt bona futura, vel conditionalia.
- 58 An pecunia pro delicto filij soluta, in suam legitimam sit computanda.
- 59 Executio in bonis aduentitijs pro delicto filij non est faciendæ.
- 60 Bona aduentitia, viuente patre, prohibita à filio sunt alienari.

Cap.

Cap. septimum.

DE filiorum legitimis, eorumq; ex testamento, & ab intestato successione superius latissimè dictum est. Reliquum est vt differamus quò iure filijs legitima sit debita. Qua in re communis Doctòrum conclusio est legitimã filijs iure naturali deberi. l. f. C. quorum bonorum. ibi. cum prudentiũ omnia responsa. & lex ipsa naturæ successores eos faciãt. ubi Bal. in prin. inquit, quòd illa lex etiam probat consanguineis etiã successione deberi lege naturæ largo modo. quæ lex alibi non reperitur. l. cum ratio naturalis. in prin. ff. de bonis damnatorum. l. scripto hærede. in fine. ff. vnde lib. ibi. admittat liberos naturæ simul & parentum commune votum. l. nam & si parentibus. ff. de inoffi. testa. ibi. naturalem erga filios charitatem. l. fin. §. ipsum autem filiũ. C. de bonisq; lib. ibi. nõ propter hæreditates, sed propter ipsam naturam & leges. Authen. hoc amplius. C. de fideicommissi. ibi. debitum naturale percepit. Authen. de hæred. & fal. §. primum itaque. col. 1. ibi. hæc pars secundum ipsam naturam eis debetur. Authen. de trien. & semi. §. frequenter igitur. col. 3. ibi. natura primò curata competenter. cap. Rainuncius. §. cum autem de testamentis. ibi. legitima portio iure naturæ debita. cap. si pater. eodem tit. lib. 6. ibi. siue portio iuris naturæ. l. 17. tit. 1. par. 6. ibi. Legitima se dize en Latin parte debita iure naturæ. l. 2. tit. 1. par. 1. & l. 2. tit. 19. par. 4. ibi. La vna es por el mouimiento natural. glo. in verbo. naturali. in. l. Si quis à liberis. §. Si pater. de lib. agnos. glof. in verbo. quale est. in. d. Auth. de hære. & falci. glo. in verbo. successio. in cap. ius naturale. prima dif. glo. in verbo. parentibus. in cap. prædicatur. 16. quæst. 1. Bar. & Paulus in. l. Ex hoc iure. ff. de iustitia & iure. Bal. in. l. lege. 12. tabularũ. in prin. C. de legi. hære. Oldradus. cõsi. 107. circa municipale. nu. 3. Alex. cõsi. 69. super primo. in prin. volu. 2. & consi. 134. æterni numinis. num. 32. volu. 6. Decius in. l. iura sanguinis. in fine. de regu. iu. Abb. in dicto. c. Rainuncius. num. 12. Segura in. l. cohæredi. §. Cum filia. num. 180. ff. de vulga. & pupi.

& pupi. substi. & cum ea quæ de iure naturali sint, omni tempore
³ immutabilia, saltem in genere suo, remanēt. l. ius agnationis. ff. de pactis. l. eas. ff. de cap. dimi. in. §. sed naturalia. in sti. de iure naturali gen. & ciui. §. si. instituta. de legi. agna. tute. cle. pastoralis. de re iudi. Bar. in. l. omnes populi. nu. 29. ff. de iustitia & iure. Abb. & alij in. c. quæ in ecclesiarum. de constitut. Ideo, statuto, lege, cõsuetudinèue
⁴ aliqua, in totum legitima, tolli nõ potest. Bar. in. l. Titio centum. §. Titio genero. nu. 6. de condi. & demonstra. Et est Docto, communis opinio, vt testatur Abb. in dicto. c. Rainuncius. & in. c. fin. nu. 23. de consuetudine. Alex. consi. 75. visis diligēter. vol. 5. Corneus cõsi. 107. hac consultatione. vol. 2. Pau. de Montepico in Authen. præterea. nu. 35. C. vnde vir & vxor. Iaf. in Authen. nouissima. nu. 56. C. de inoffi. testa. Palatius Rub. in. c. per vestras. par. 2. §. 4. nu. 3. additionator dini. in reg. indultum. de reg. iuris. lib. 6. & Additionator Decij. in. l. iura sanguinis. de reg. iuris. Vbi circa hoc refert Forum Valentia. Veruntamen Dinus Docto antiquus & non parue auctoritatis. in dic. reg. indultum. tenuit quòd de iure ciuili, & nõ naturali filijs debeatur legitima. Sequitur Salicetus in dicta Authen. nouissima. Bal. in dic. l. lege. 12. tabu. post principium, dicens, omnes successiones esse de iure ciuili. l. lege obuenire. ff. de verbo. signi. glof. in. l. 1. de acqui. rerum domi. glo. vbi Bar. & Pau. in. l. ex hoc iure. ff. de iusti. & iu. glo. magna. in. l. frater à fratre. ff. de condi. indeb. Bar. & alij in rub. ff. de acqui. hære. Xuarez in. l. quoniam in prioribus. 2. limitatione. C. de inoffi. test. Ideo vt omnis obiectio in hoc articulo reijciatur, pro concordia opinionum dicendum est, quòd legitima
⁷ simpliciter sumpta, non respectu cotæ, est de iure naturali: sed ipsa cota, vel legitimè taxatio, cum à lege, vel statuto augeatur, vel diminuatur (vt superius visum est) de iure ciuili est. Vel aliter dicere possumus secundum Bal. & alios in. d. l. lege. 12. tabu. Quod quando dicitur, quòd filijs de iure naturali debetur legitima, non est intelligendum de illo iure naturali, quod brutis, & hominibus commune est; quòd diffinitur in. l. 1. §. ius naturale. ff. de iusti. & iu. & in prin. instituta. de iure natu. gẽ. & ciui. l. 2. tit. 1. par. 1. Sed de iure naturali
 secunda-

secundario intelligendum est, id est, de iure gentiū; quod sanè ius gentium vocatur illud, quod naturalis ratio inter omnes gentes cōstituit; idq; apud omnes populos peræque custoditur. l. i. §. ius gentium. ff. de iusti. & iure. §. pri. instituta. de iure naturali gentium & ciui. c. ius gentium. pri. distinctione. l. 2. ibi. otrosi ius gentium en Latin. tit. i. par. i. de quo iure gentium intelligendum est, quotiescunque in aliqua lege, canone, statuto ve. Hoc nomen ius naturale relatum ad homines inuenitur. l. vt vim. ff. de iusti. & iu. ibi. cū inter nos cognationem quandam natura constituit. glo. verbo. naturali ratione. in. l. 2. ff. de in ius vocando. Bart. per tex. ibi. in. l. omnes populi. 2. oppo. de iusti. & iu. Abb. in cap. si. nu. 23. de consuetudine. Sed prima opinio est verior, quòd filijs est legitima debita de iure naturali. Vnde singulariter inquit Bald. in. l. vnica in fine. C. quando non peten. par. peten. accres. quem refert Xuarez in. l. quoniam in prioribus. 2. limi. C. de inoffi. testa. quod pater qui decessit cum filijs, non dicitur decedere intestatus, etiam si nullum condidit testamentum. Quodammodo enim ab ipsa natura & lege filij censentur instituti. Ideo ipsemet Bald. affirmat in cap. i. §. si. de feu. agna. hisce verbis. Succedens patri non dicitur acquirere de nouo, sed acquisitum capere. Refert Chafaneus confi. 23. incip. Decessit Catherina. nu. 27. Et quāuis filijs legitima sit debita in bonis paternis, in vita tamen patris filius eam à patre petere non poterit, nisi alimentis. l. si. ff. de lib. agno. Bart. in Authen. si qua mulier. nu. 22. C. de sacrosanct. Eccle. Bal. in. l. illud. nu. 7. C. eo. tit. & in. l. i. ff. de lib. agno. & in. l. 2. de lib. præte. vel exhære. & in. l. quāquam. C. ad legem Falcidiam. Idem Angelus, & Immola in. l. lex Cornelia. ff. de vul. & pu. subst. Socinus in regu. 355. incip. Pater eo viuente. Iaf. in. l. in suis. nu. 18. ff. de lib. & posthu. & in. l. cūm quæritur. num. 2. C. de inoffi. testa. quia viuentis nulla est successio, neque hæreditas. l. i. §. si impuberi. ff. de colla. bono. l. neminem. ff. de acqui. hære. l. i. ff. de hære. vel actio. ven. & d. Authe. Si qua mulier. Licet in Euangelio Lucæ cap. 15. habeatur quòd ille filius prodigus dixit patri suo. Da mihi portionem substantiæ, & bonorum, quæ me contingit: & pater ei dedit.

dedit. Sed ibi à patre volente, & non inuito legitima data fuit. Quā auctoritatem refert Bal. in. l. quāuis. nu. 6. C. de fidei cōmi. Segura & eius additionator in. l. vnū ex familia. §. sed & si fundū. nu. 94. ff. de lega. 2. Sed circa hoc sit pater cautus, ne filijs suis in vita sua bona distribuatur. In Ecclesiastico cap. 33. legitur, filio, & mulieri, fratri, & amico nō des potestatem super te in vita tua; nec dederis possessionem tuam, ne fortè pœniteat te. Melius est enim, quòd filij te rogent, quàm te respicere manus filiorum tuorum. Sed in vita parentum, legitima filijs est quasi debita. glo. singu. verbo. nullis rationibus. in. l. si emancipata. C. de iu. & facti ignorantia. Quam affirmat esse singularem. Bal. & Iaf. ibi. Idem Bal. in. l. 2. in fine. C. de lib. præte. vel exhære. & in. l. iuris ignorantia. C. qui admitti. Romanus confi. 125. mater & soror. Decius confi. 408. in causa quæ contingit. num. 18. Ioa. Rub. confi. 156. circa primum dubium. nu. 15. Xuarez in dic. l. quoniam in prioribus. in prin. nu. 4. Segura in. l. 3. §. si. num. 115. ff. de lib. & posthu. vbi eius additionator plures refert Docto. & in. l. vnū ex familia. §. sed & si fundum. nu. 98. ff. de lega. 2. glo. est similis. in verbo. scire potui. in. l. si duo sunt hæredes. ff. de acqui. hære. glo. in verbo. parentibus. in cap. prædicator. 16. quæst. 1. pro quibus est. l. Sed quia. ff. pro socio. ibi. plerunque apparente quasi debita nobis hæreditas obuenerit. l. si. §. sin autem. C. de cura. furi. l. si patronus. ff. de donati. l. vnica. C. de his qui ante aper. tabu. l. i. §. pe. C. de codici. Bal. in. l. quāquam. in prin. C. ad lc. Falc. & in. l. 2. ff. de lib. & posthu. Ideo filius in vita patris dicitur dominus rerum paternarū. l. in suis. ff. de lib. & posthu. §. sui. instituta. de hære. quali. & diffe. Bar. in rub. nu. 5. ff. de peculio. l. 21. tit. 13. par. 6. Filius itaq; Regis vocatur Princeps & Rex. glo. singu. in. c. si. 24. quæst. 1. glo. 2. in. c. Adrianus. 73. dist. Bal. in. d. l. in suis. col. 1. Abb. in. c. tãta. nu. 10. qui filij sunt legitimi. Quod est intelligendū quoad honorè & nomè tantum, & nō quoad iurisdictionè & administrationè: vt optimè declarat Anto. Gome. in. 1. tomo resol. c. 1. nu. 5. Atq; filiorū legitima reputatur æs alienū. tex. sing. vbi Bar. in. l. Si quis legatū. §. Si patronus. ff. de falsis. & vero creditori. filius simili modo in legitima æquiparatur.

tex. vbi Bar. in. nu. 10. in Authen. de hære. & falci. §. si quis ita. col. r. Alex. confi. 69. super primo. nu. 3. vol. r. Decius confi. 236. nō parua. nu. 6. & in confi. 480. in fine. Latius Ioa. Corratius in rep. l. filium quem habentem. nu. 101. C. fami. hercis. Additionator Seguræ in. l. quo hæredi. §. cūm filiæ. nu. 6. ff. de vul. & pupi. substi. Xuarez in. l. quoniam in prioribus. ii. amplia. nu. 11. C. de inoffi. testa.

- 20 ¶ Hinc est quod eleganter inquit Bal. in. l. r. in fine. C. si in frau. patro. aliena. fac. sit. dicens, quod si pater amisit omnia bona sua in ludo Azardi, filij possunt ea reuocare vsque ad eorum legitimas. Sequitur Ias. in. l. si arrogator. nu. 23. ff. de adoptio. Vbi ad id allegat eundem Bal. in rub. C. de cōdi. ob turpem cau. qui male allegat. Sed potius est in. l. si. C. de cōdi. ob cau. dato. & in Authe. ex testamēto. in fine. de coll. C. Ioa. Dimola in. l. si quis cūm sciret. ff. de vsu capi. pro emp. Idē. Ias. in. l. si rem tibi. nu. 5. ff. de præscrip. ver. & in. l. iuris gentiū. §. Prætor ait. nu. 6. ff. de pactis. & in. l. ait Prætor. §. Sed & si quis iusiurandum. nu. 5. ff. de iure iu. & in. §. item si quis in fraudem. nu. 3. insti. de actio. Pau. de Monte Pico in repe. Authen. præterea. num. 36. C. vnde vir & vxor. Segura in. l. 3. §. si. nu. 130. ff. de lib. & posthu. Ripa in. c. sæpe. nu. 74. de restitutione spo. Palat. Rube. in. c. per vestras. par. 2. §. 22. in fine. de dona. inter vir. & vxor. Est casus à nullo allegatus in. l. alearum vsus. C. de reli. & sump. fune. ibi. aut eorum hæredibus. Et ratio prædictorum est, quia legitima filiorum est quasi debita, vt prædiximus. Quod habet locum etiam, si pater in vita sua incipiat dissipare & dilapidare bona sua, eius filij rectē possint apud iudicem petere & instare, vt assignet eis legitimā, vel saltem aliqua bona, ex quibus possint alimenta percipere. Bal. in. l. 2. C. si in frau. patro. alie. Quod refert Pau. Roma. & Alexa. in. l. Imperator. ff. ad Trebe. Idem Roma. in. l. 2. §. quod si in patris. ff. solu. matri. Ias. in. l. ait Prætor. §. sed & si quis iusiurandum. nu. 4. ff. de iu. iura. & in. §. si quis in fraudem. nu. 4. insti. de actio. Bar. in. l. si constante. nu. 69. ff. solu. matri. & in. d. §. quod si in patris. Socinus reg. 355. incip. pater eo inuito. Petrus Raue. in alphabetico aureo. verbo. officium iudicis. fol. 99. col. 2. Palatius Rub. in. c. per vestras. parte. r.

parte. r. §. 17. nu. 12. & 14. fol. 56. Contrarium tenuit Bal. sibi contrarius. in. l. non potest. ff. de adoptio. Quas opiniones nititur concordare Ias. in. d. §. Sed & si quis iusiurandum. nu. 4. Idem dicendū est, si pater sua bona alienasset in fraudem legitimæ filiorum; quod talis alienatio à filijs poterit reuocari. non vsque. ff. si quis à paren. sue. manu. Vbi Bar. & in. l. hæreditariū. ff. de bonis aucto. Iudis. possi. Ias. in. l. filium quem habentem. nu. 9. C. fami. hercis. & in. l. qui se patris. nu. 62. C. vnde lib. & in Authen. nouissima. num. 40. de inoffi. testa. & in. d. §. si quis in fraudem. in prin. Barba. in. l. cūm acutissimi. nu. 47. C. de fideicommi. Ioa. Nicolaus in rep. generaliter. nu. 226. C. de secundis nup. Decius confi. 231. vifo casu. nu. 70.

- 22 ¶ Hinc etiam est quod si propter crimen hæresis, vel aliud delictum bona paterna publicarentur; filij non ob id suis priuantur legitimis, dummodò sint Catholici. l. Manicheos. l. quicumque. C. de hæreticis. l. 2. & 3. tit. 26. par. 7. l. 7. tit. 7. par. 6. l. 9. tit. 13. lib. 8. ordi. glo. singu. in summa. 27. quæst. 7. Villadie. de hæreticis. quæst. 15. Ioa. Nicolaus de hæreticis. nota. 14. nam vt in sacra scriptura habetur Ezechielis cap. 18. Filius nō portabit iniquitatem patris; neq; pater iniquitatem filij. cap. Iudg. i. quæst. 4. c. si abest. 24. quæst. 3. l. sanctimus. C. de pœnis. Late Bal. in rub. res inter alios actas. Felinus in. c. vergentis. nu. 3. cum sequen. de hæreticis. c. ius gentium. d. distin. Hip. pol. singulari. 551. pœna debet. & in singu. 602. ex delicto. quæ intra hodie videntur esse correctæ per tex. in. c. Vergentis. in fi. de hæreticis. & per. c. eum secundum leges. eo. tit. lib. 6. Sed Bal. in. l. si. nu. 9. C. de dotis promi. inquit, quod etiam de æquitate canonica, is qui bona publicata possidet, filios alere & filias dotare tenetur. Sequitur Ioa. Corratius in. l. filium quem habentem. nu. 188. C. fami. hercis. Pau. de Montepico in. l. post contractum. nu. 29. ff. de donati. & in Authen. præterea. nu. 36. C. vnde vir & vxor. Vber. Zucardus. in. l. i. nu. 55. C. qui admitti. Expresse Septimā. in insti. Catho. cap. 29. in prin. Palatius Rub. in. l. 77. Faurin. in. l. Latius. in. l. per vestras. 2. parte. §. 23. nu. 14. Et late in meis singularibus singu. 27. incip. damnatorū bona. Et id expresse in Instructionibus Sancti officii habetur. Fautore

24 tur. Fauore etiam legitime filiorum statutū est, quōd licet propter adulterium vxoris eius bona publicentur, quæ maritus lucratur. l. cum mulier viri. ff. solu. matri. l. consensu. §. vir quoq; de Repu. l. quamuis, & Authen. Sed nouo iure. C. de adulte. Authen. vt liceat matri, & auia. §. si de adulterio, & §. si verò quædam mulieres. col. 8. cap. plerumq; de dona. inter vi. & vxor. cap. fin. de adulte. l. 2. in fine. tit. 15. lib. 8. Ordi. l. 2. tit. 7. lib. 4. Fori. l. 82. Tauri. Id tamen intelligendum est, dummodo filij non existant, eis verò existentibus non ad maritum, sed ad filios pertinebunt, vt in. d. §. si de adulterio, & in. d. §. Si verò quædam mulieres. l. 2. & §. tit. 7. lib. 4. Fori. ne propter maternum delictum filij à legitime successione priuentur, quod ampliatur etiam si sint filij alterius matrimonij. glos. r. in cap. quoniam frequenter, vt lite non contes. glos. communiter recepta in. l. si ita quis. §. ea lege. ff. de verbo. obli. Bald. in. l. hac edictali. num. 5. C. de secundis nup. Franciscus Creimen. Singulari. 86. statuto cauetur. Casti. in. l. 81. Tauri, in fine, & in. l. 82. vbi scripsit rationē ad hęc conclusionē, quæ iuuatur ratione. bona enim contrahētium incestas nuptias ipso facto sunt cōfiscata. Sed quādo filij existūt in eorū fauorē introductū est, vt talis bonorū cōfiscatio non habeat locū. Auth. incestas nuptias. C. de incestis nup. Auth. de incestis nup. §. 1. col. 2. l. fin. tit. 18. par. 7. quod ampliatur etiā si filij sint vxorati, & filij maritatz, bonisq; maternis, & paternis Iureiurando renūciassent, hac igitur renūciatione nō obstante filij excludunt fiscū. Huiusmodi enim renūciatio non intelligitur in bonis, quæ propter delictum acquiruntur. Bart. in Authen. hoc amplius. quæsti. vltim. C. de fideicommi. Oldra. consi. 293. vltra iam dicta Guido Papæ, quæsti. 228. ex dicto processu. Decius. consi. 235. in casu magnifici. num. 6. consi. 230. proponitur. num. 2. Tiraquell. de Iure primigeniorum, quæsti. 55. num. 2. Est & alia ratio, quia de hoc in renūciatione filij non cogitauerunt, ideo meritò ad id renūciatio nō extēditur. l. mater. ff. de in offic. testa. l. tres fratres. ff. de pactis. Iuramentum enim vltra intentionem iurātis nō extenditur, neq; auget, nec confirmat dispensationem extensiuē, sed tantū intensiuē. cap. ad nostram

28 nostram de Iureiurando cap. ne quis. 22. quæstio. 2. Actus itaque agentium non operatur vltra eorum intentionem. l. non omnis. ff. si cer. peta. l. neque ignorans. C. de dona. Ideo renunciatio generalis successio-
29 nis, vel hæreditatis paternæ non includit renunciatio- nem legitime, nisi id expresse dictum fuerit. l. si quando. §. & generaliter. C. de in offic. testa. ibi. nisi hoc specialiter. vbi. Bald. Paul. & Salicetus, Ancharrana. consi. 152. plura sunt dubia. nu. 8. Decius. cōf. 236. non parua difficultas. num. 8. tenuit prius Bald. in. l. cum lege nota. 3. per text. ibi. iuncta. Authen. presbyteros. C. de Epif. & Cle. latè Tiraquell. de Iure primigeni. quæsti. 55. num. 2. Nicolaus Boërius. decisio. 14. breuiter videtur. num. 6. etiam si aliqua filia ante ingressum monasterij renunciauerit cum iuramento hæredita-
30 ti paternæ vel maternæ, facta professione & mortuo patre, poterit monasterium petere hæreditatem patris ipsius monachæ, non obstante iuramento, & renunciatione, quod est notandum. Ita tenent Paul. Castren. Ioann. Dimmola, in. l. qui superstitis. ff. de acqui. hæred. Idem Paul. & Alexand. in. l. pactum dotali. C. de colla. Corneus, consi. 272. volum. 3. Marianus Socinus, consi. 183. volum. 2. Couarru. in cap. 1. num. 20. de testa. & in cap. quamuis pactum, in 3. part. §. 2. in princ. de pac. lib. 6. vbi hanc affirmat esse communem opinionem, & nonnullas huius conclusionis rationes refert. Sed
31 nuper in sacro consilio Tridentino Decretum fuit, sessione. 25. cap. 16. de regularibus, quod nulla renunciatio, vel obligatio etiam cum iuramento in prædicto casu valeat, nisi interueniat in ea licētia Episcopi, vel eius Vicarij generalis, & fiat inter duos mēses proximos ante professionē, & quod postea sequatur professio. Fauore etiā legitime introductū est, quod licet donatio inter patrē, & fi-
32 liū in potestate sit à iure prohibita, & reuocabilis. l. 2. C. de in offic. dona. l. cum de bonis. C. de dona. l. 1. §. si pater, & l. si pater filia. ff. de vsu cap. pro dona. l. 4. tit. 15. par. 6. donatio tamē facta & tradita hac lege, & cōditione, vt in legitimā cōputetur, valet inter patrē, & fi-
33 liū in potestate, & efficitur irreuocabilis. l. Si nō mortis. & ibi. expresse Angelus. ff. de in offi. testa. Bald. in. l. cum oportet. nu. 8. C. de E ij bonis

bonis quæ liberis. Plene Xuaréz in dicta. l. quoniam in prioribus, in prin. euidentiâ. nu. 4. Decius confi. 86. viſo puncto. nu. 8. Ratio est illa de qua supra: quia non cenſetur mera donatio, ſed ſolutio debiti naturalis, cum in vita parentum (vt dictum est) legitima filijs ſit quaſi debita. Unde etiam est, quod donatio facta per patrem filio, vsque ad legitimam, aliqua non indiget inſinuatione. Bal. expreſſe in l. illud. nu. 7. C. de ſacroſanct. Eccle. & in l. executionem. nu. 30. C. de executione rei iudi. Romanus in l. Modestinus. ff. de dona. Xuaréz vbi ſupra. nu. 8. quamuis Bal. ſibi cōtrarius, contrariam tenuit ſententiã. in l. data. nu. 2. C. de dona. Eadem ratione dicendū est, quod cum legitime portio filijs debeat, potius iudicio legis nature, quam iudicio teſtatoris. Quod etiam ſi filius dixerit teſtamentū paternum non iure factum, & ſuccubuerit, vel non obedierit præceptis teſtatoris, non ob id ſuam perdidit legitimam. glo. est ſingu. magna in fine. Vbi optimè Iaſ. num. 4. in l. Polla. C. de ijs quibus vt indig. glo. in l. 12. tit. 5. lib. 3. Fori. Ex quibus ſimili modo dicendum est, quod ſi filius à patre fuerit prohibitus, bona ab eo relicta vendere, aut alienare, hac prohibitione paterna, non obſtante vsque ad ſuã legitimã de bonis prohibitis, filius vèdere & alienare rectè poterit. l. Mureſſus. §. ſi res. Vbi Doct. ff. ad Trebe. & in l. in quartã. ff. ad l. Balen. Alex. confi. 3. vol. 3. Ac ita ſuit iudicatum, vt refert Thomas Gramma. deciſione. 105. incip. magnus. nu. 46. allegando dictã legem, quoniam in prioribus. Vbi latiſſimè Xuaréz, præſertim fol. 48. & Menchaca de ſucceſſione creati. lib. 1. in expoſitione. d. l. quoniam in prioribus. nu. 180. & num. 270. cum ſequen. Vbi plenèſſimè examinat, quod legitima non patitur onus neque in quãtitate, neq; in tempore, neque in loco, neque in modo. In quo loco plures ampliationes, & limitationes ad prædictã. l. quoniam in prioribus. ſcriptæ, & ideo frater meus Franciſcus à Ludeña, qui à patre meo fuit in molendino inſtitutus & grauatus, ne illud venderet extra cognationem & familiam, vsque ad ſuam legitimã, Petro Carrãſco vèdere iure potuit. Neq; prædictis obſtat, quod illud onus fuit à fratre ſpōtè ſuſceptū & approbatū, iuxta tex. in. c. licet. de voto. Tum propter

minorem ætatem, tum etiam quia requiritur vt fiat præiuditiū legitime, quod expreſſa, & ſpecifica ſit mentio de legitima. tex. ſingu. in l. ſi quãdo. §. & generaliter. C. de in offi. teſta. ibi. niſi hoc ſpecialiter. Decius, confi. 236. non parua difficultas, nu. 4. Tiraquel. de iure primigeni. quæſtio. 55. in prin. ideo cum talis prohibitio ſit nimis damnoſa filio, cui in vita, & in morte alienãdi facultas tollitur, merito à legitima reiſcienda est, per iura, & Doct. ſupra relatos. In eo etiam quod vltra legitimam à patre fuit relicta grauamen, & onus ſimiliter reiſciatur. Xuaréz, in dict. l. Quoniam in prioribus. 2. ampliatione, & Menchaca vbi ſupra, nu. 218. vbi ad id allegat ſingu. l. ii. tit. 4. par. 6. Sed quicquid in hoc. Doct. teneant. l. verò. 27. Tauri, omnem nobis dubitationem remouet.

39 ¶ Hinc etiam est, expenſas à filio in ſtudio factas in ſuam legitimam non cōputari, ne legitima diminuat, vel in totū tollatur, vt l. quæ pater, in. 2. ff. fami. hercis. l. filia eius. C. cod. tit. l. Sed Iulianus. §. proinde ſi acceperit. ff. ad Mace. l. Regia ſingu. 5. titu. 15. par. 6. l. 3. tit. 4. part. 5. Bart. in. l. 1. §. neque Caſtrenſe, num. 8. ff. de colla. bono. Bald. vbi docentes, in Authent. ex teſtamento, nu. 12. C. de colla. & in l. filia licet. C. cod. tit. Iaſ. in. l. Quidam cum filium, num. 33. ff. de verbo. obliga. & in. §. fuerat, nu. 111. in ſti. de actio. Ioã. Coratius, in. d. repe. l. Filiū quem habentem, num. 201. & 226. Pala. Rub. in. l. 17. Tauri, num. 16. quod limitandum eſſe cenſeo, niſi in teſtamento, vel

40 in libro rationis, vel aliter ex iudicio, vel volūtate paterna præſumatur prædictas expenſas, & ſumptus in ſtudio factos, in legitimam computari: quo caſu expenſæ prædictæ cōputandæ ſunt, quod ſatis colligitur ex. dict. l. Quæ pater. ibi. ſi non credendi animo, & ibi expreſſe Bart. ad id etiam. l. Neſennius. ff. de nego. geſt. ibi maxime ſi in ratione impenſarum ea retuliſſe. gloſſ. Verb. repetiturus, quã ibi notat Bart. in. l. Si paterno affectu. C. de nego. geſt. optimè Deci. cōſ. 21. viſo pūcto, nu. 7. ratio est quã ſcripſit Bar. in. d. §. neq; Caſtrẽſe, & in. l. de bonis. §. nō ſolū. ff. de Carbo. edic. quia huiusmodi expenſas pater nō tenetur in ſtudio pro filio facere, & in. d. §. nō ſolū, inquit Bar. quod ſumptus, vel expenſas, quas fecit pater cū filio

- in legendo, scribendo, & Grammatica addiscenda non poterit pater in legitimam filij computare. Et ad hoc ponderat tex. ibi. Bart. in dict. §. non solum. ad idem est. l. Qui filium. iuncta glos. instituetur. ff. vbi pupi. edu. deb. hanc dicit esse magis communem opinionem Alexan. in. l. Si donatione. num. 21. C. de colla. Ias. in dict. l. Quidam cum filium. num. 33. Bologninus, in Authenti. habita. col. 38. versi. quid enim si pater emit libros. C. ne filius pro patre. Roma. consi. 145. in hac ego materia omittendum non est, quod singulariter scripsit Ias. in additionibus ad Christophorum Por. in princi. insti. per quas personas nobis acqui. nu. 5. dicens quod in casibus in quibus filius ea quæ in studijs cõumpsit ad collationem teneatur, & in legitimam suam computare, ante omnia illæ expensæ sunt de ducendæ, seu subtrahendæ, quas domi paternæ, secundû dignitatē, & facultates paternas, verisimiliter filius esset consumpturus: quod ea potissima ratione iuuatur, quia filius à patre suo, domi erat alienus. l. Si quis à liberis. ff. de liber. agno. l. Nec filium. C. de patri. potes. cap. fina. de conuersione infidelium. l. 4. & 5. titu. 29. par. 4. pro quo dicto Ias. considero. glos. in verbo. solebat, in. l. Sed Iulianus. §. pro inde. ad Macedo. ff. ad quod accedat in simili dict. Singu. Innocentij, in cap. finem litibus. num. 3. de dolo, & contu. ibi. deducuntur autem expensæ, quas domi faceret: vbi Innocen. affirmat in expensarum condemnatione deducendas esse expensas quas domi, quis esset factururus, & ibidē Abb. nu. 31. optimè declarat glos. ad id in verbo moderatas, in. c. statutû. §. in super de rescriptis, lib. 6. Speculator, titu. de expensis. §. fina. Lamfra. in cap. Quoniam cõtra. verbo. expensæ, num. 24. de proba. Guido Papæ, decisio. 625. incip. Si quis condemnatur. in quo loco huius conclusionis subdit exemplû, quæ est optima limitatio ad iura dicentia, quod victus victori in expensis sit condẽnandus. l. properandum. §. Sin autẽ alterutra parte. C. de Iudi. l. Eum quem temere. ff. eod. titu. §. hæc autem omnia insti. de pœna, teme. liti. cap. finem litibus, de dolo, & contumacia, cap. calumnia de pœnis. l. 7. titu. 22. par. 3. Hippo. qui regulam, & plures fallencias in hoc scripsit, in. l. patre vel marito. num. 17. cum sequen.

- sequen. ff. de quest. & in singu. 545. incip. litigantes.
- 46 ¶ Et id quod datum fuit filio à patre ad titulum patrimonij, vt ordines ipse filius suscipiat, simili modo in legitimam filij non computabitur, sed illud præcipuum vltra legitimam suam habebit filius. Ioan. Fabr. in. §. si emancipati, num. 3. instituta de in offi. testa. Sequitur Ioan. Igneus, in. l. 3. §. subuenitur, nu. 177. ff. ad Syllam. Aymon. consi. 136. Cafaneus in consue. Burgun. rub. 7. §. 5. fol. 246. col. pri. Anto. Gom. in. l. 26. Tauri. num. 21. vbi optimè Tellius Fernan. num. 16. vbi hanc fatetur esse communem opinionem & veram, & ratio est secundû eum, quia talis donatio ad titulum patrimonij est donatio simplex, & quælibet donatio simplex nõ cõfertur, vt in. l. 26. Tauri. quæ lex probat hæc cõmunem opinionem. cõtrariû tenuit Couarru. in cap. Rainutius. §. 2. nu. 7. de testa. Abẽdaño, de exequẽdis mãda. respõ. 17. q. cõferatur talis donatio ad similitudinẽ donationis, quæ sit propter nuptias iuxta legẽ. 29. Tauri. Sed prima opinio mihi semper placuit. Maximum enim discrimen est, & diuersitatis ratio inter prædictas donationes, quia pater non potest compelli ad dandum titulum patrimonij ad ordines recipiendos, vt affirmat Aymon, in dict. consi. 136. Sed ad dotandam filiam officio iudicis pater compellitur. l. dotem dedit. ff. colla. bono. l. Qui liberos de ri-
- 47
- 48
- 49
- 50
- 51
- 52
- nuptial. l. 8. titu. 11. part. 4. ideo Couarru. in hoc, sua opinione fuit deceptus. Idemque dicendum est in officijs Decurionatus, vulgò de regimentos, & notariatus, & alijs officijs similibus perpetuis, quæ in legitimam non computantur, sed illa habebit filius præcipua. Bald. Angel. Paul. Ias. in. l. Omnimodo. §. imputari. per text. ibi. C. de in offic. testa. & in. l. 1. §. Sed an id quod. ff. de colla. bono. Idem tenuit Nicolaus Boeri. decisio. 14. incip. Breuiter videtur. in princi. Palat. Rub. in. l. 17. num. 16. Tauri, ac melius, & elegantius Tellius Fernan. in. l. 26. Tauri. num. 7. vsque ad finem, quia talia officia non sunt vendibilia, neque transmissibilia ad hæredes, vt in Pragmati. 65. in volumi. Pragmati. & ea quæ non sunt vendibilia, neque transmissibilia nõ cõputantur. per text. in. d. §. imputari. Et cum legitima sit de iura naturali debita (vt pluries à me dictum

33 dictum est) si filius inuentarium non fecerit, non ob id suam perdit legitimam. gloss. in verbo. sacramento. vbi Alexan. optimè num. 8. in. l. fi. §. sin autem. C. de iure delib. gloss. in verbo. intra annum, in Authent. hoc amplius, vbi Bart. & Ange. C. de fideicommi. Bal. in Authent. Sed cum testator, in princ. C. ad. l. Falci. & in. l. filium quem habentem, num. 37. C. fami. hercis. vbi hanc dixit esse communem. Ange. in. l. i. §. hæc stipulatio. ff. si cui plus quã per. l. Falci. Ancharra. in dict. cap. Rainuntius. col. 5. Oldraldus. consi. 242. tota præsens quæstio. num. 9. Et hanc etiam dixit communem Alexan. cõsi. 67. visis, & ponderatis, num. 2. volum. 4. & in consi. 139. eleganter. in princ. volum. 2. Guido Papæ, decisio. 53. Ioan. Durand. in arte testandi. titu. ii. cautela. 8. Calcaneus. consi. 36. Ias. in. l. Polla. nu. 4. de his quibus vt indig. latissimè Francif. Porce. in tracta. de Inuentario, cap. 5. per totum. Per quæ omnia limitantur, & intelliguntur

34 iura, q̄ heredes nõ cõficientes inuētarium, tenētur in solidū, vltra vires hæreditarias creditoribus & legatarijs. l. fi. §. sin autem. C. de Iure delib. Auth. de hered. & Falci. §. Quia verò. §. Sed nostra bene uolentia. insti. de hæred. quali. & disse. gloss. & ibi. Abb. in cap. 1. de Solu. neque filius perdit quartam Trebellianicam, etiam si omit-
tat facere inuentarium, licet in alijs hæredibus extraneis aliter sit. Refert. Corneus Peru. cõsi. 148. Decius. cõsi. 236. non parua difficul-
tas. num. 5. Similimodo pro maleficio filij condemnati legitimam
pro condemnatione perfoluere, pater non tenetur, neque aduer-
sus patrem condemnatio, vel executio est facienda in legitima. tex.
36 & ibi. Bar. in. l. i. §. Si impuberi, in fine. ff. de colla. bono. & in. l. Sthicus. num. 2. ff. de Pec. lega. Clarius in Authent. de Hære. & Falci. §. Si quis autem, num. 11. col. 1. Bald. in. l. Quamquam. num. 2. C. ad. l. Falci. & in. l. omnimodo. §. imputari. num. 5. C. de in offic. testa. & in. l. i. C. ne filius, pro patre. Ias. in. l. frater à fratre. 2. lectu. num. 23. de condi. in deb. Ias. in. l. lex Cornelia. num. 6. ff. de vulga. & pupi. & in. §. actiones. num. 91. institutu. de actio. Paul. cõsi. 32. omisso ordine. vol. 2. Alex. cõsi. 75. visis, & diligētèr perspectis. nu. 13. volum. 1. Decius. cõsi. 438. accuratè. num. 8. & 13. solet ad hoc al-
lega-

legari. l. si filius. C. de bon. dāna. gloss. in rub. C. de decre. Decu. lib. 10. gloss. in verbo, por el hijo, in. l. 9. titu. 5. lib. 4. Fori. quòd sequenti cõprobatum ratione, in bonorū publicatione futura bona, vel sub conditione debita, nõ venire certū est. gloss. est singu. in verbo. præsens in. l. non ad ea. ff. de condi. & demonst. Bald. in. l. etiam. num. 4. C. ad. l. Falci. & in. l. i. num. 22. C. de hæredi. insti. prædictam gloss. voeat aureã. Feli. in. cap. in præsentia. nu. 56. in fine, de proba. vbi alios commendantes refert, & Decius. consi. 235. in casu magnifici. nu. 5. pro qua. gloss. est. l. eius qui. §. i. ff. de testa. ibi. bona quæ tunc habuit cum damnaretur publicabuntur, vbi singulariter ibi Paul. & l. intercedit legatum. ff. de condi. & demonstra. l. Si mandauero tibi, in 2. §. is cuius bona. ff. mada. ibi. publicatis bonis, quicquid postea adquiretur non sequitur fiscum. c. felicis. §. verū. de pœnis, lib. 6. ibi. de postmodum adquisitis, repetitio non negatur: de qua re plurima scripsit Feli. in. cap. ad deliberandum. col. 1. de Iudæis. Decius. cõsi. 445. in casu ad me transmissio. num. 65. Abb. consi. 51. ad dilucidationem. nu. 2. volum. 2. Ias. in. l. Si stipulatus fuerit. §. cum stipulamur, num. 6. de verbo. obliga. sin autem pater de facto condemnationem & pecuniam pro maleficio sui filij soluerit, ne fortè pecunia, & cõdemnatione nõ soluta filius verberaretur, vel deportaretur. An illa pecunia seu cõdemnatio in partē legitimæ filij sit cõputāda, vide magistralē distinctionē. Bar. in. d. l. Sthicus. Bal. in Auth. ex testamēto. nu. 24. C. de colla. & in Auth. cõtra rogatus. nu. 8. C. ad Treb. & in. l. i. in fine, ne filius pro patre, & in. l. certū. C. fami. hercis. Ias. in. d. §. actiones. num. 90. Hippo. in. l. Infans. nu. 31. ff. de sicarijs. Decisio Tholo. 121. Item fuit quæsitum, vbi latè eius additionator eodē quoque modo pro condemnatione filij non est executio in bonis aduentitijs faciēda, habitis ex successione materna, vel aliunde extra rem patris quæsitis, in quibus ad patrē vsusfructus pertinet. l. fi. §. ipsum autem. C. de bonis, quæ lib. ibi. nec de his rebus testari permittimus, & ibi, dominium rei ad eos pertinentis alienare. l. fi. C. de vsufruc. & habi. ibi, sed remanere intactum. l. penul. C. qui testa. facc. pos. Nam quemadmodū filius, viuente patre, prædicta bona ad-

E v uentitia

60 uentitia directè alienare nõ poterit, vt in prædictis iuribus; ita neq; indirectè delinquendo. glo. verbo. patre. in. l. fi. C. senten. pas. glo. verbo. conueniri, in. §. si. instituta. de noxa. actio. Tenuit in specie Bar. in. l. si. finita. §. si. de vectigalibus. nu. 12. ff. de dā. infec. & in. l. cum filius familias. ff. de verbo. obli. & in. l. i. nu. 4. de bonis dāna. Abb. confi. 66. quāquam multa. vol. 2. optimè Guido Papę decisio. 526. executio sententię. capel. Tholo. decisio. 120. vbi optimè eius addicionator hanc tandem dicit esse comunē opinionem plurima referendo. Couarru. in lib. 2. resolu. c. 8. nu. 7. illud enim ius quod iam patri erat quęsitū, ratione vsusfructus non debet ex delicto sui filij tolli. l. sancimus. C. de pœnis. l. 1. §. sed si filius. ff. de his qui de ie. vel effu. §. filius fami. instit. de obli. quę quasi ex delict. naf. c. 2. vbi optima glo. de dīctis puero. c. nõ debet. de reg. iu. lib. 6. Et in rubro & nigro. C. ne filius pro patre, vel pater pro filio conueniatur.

Summarium.

- 1 *Ilis legitima quo titulo est relinquenda.*
- 2 *Legitima titulo institutionis relinquenda erat de iure Digestorum.*
- 3 *Filius dicitur præteritus, cui legitima iure fideicommissi fuit relicta.*
- 4 *Quis dicatur præteritus.*
- 5 *Legitima iure. C. & authenticorū antiquo, relinqui quoquo titulo poterat.*
- 6 *Legitima iure authenticorum nouissimo, titulo institutionis est relinquenda.*
- 7 *De iure etiā canonico necessarius est institutionis titulus.*
- 8 *Graue nimis est discrimen inter ius canonicum, & civile inducere.*
- 9 *Iura iuribus concordare oportet.*
- 10 *Legum correctio omnino vitanda.*
- 11 *Per subauditos intellectus non debet legum correctio induci.*
- 12 *Stultorum refugium est dicere, aliud secundum leges, & aliud est secundum canones.*
- 13 *Ferdinandus à Menchaca more suo, & male tenuit contra communē Clausula*

- 14 *Clausula codicillaris, quid operetur.*
- 15 *Glossa in Authen. ex causa, communiter reprehenditur.*
- 16 *An sufficiat aliquam legitimam partem titulo institutionis relinqui.*
- 17 *Filius agit ad supplementum legitime.*
- 18 *Titulus institutionis alijs titulis honorabilior, & præstantior est.*
- 19 *Ius accrescendi non est inter succedentes diuerso iure.*
- 20 *Filius in legitima institutus, propria auctoritate eam apprehendit.*
- 21 *Quando testator videatur dare facultatem, propria auctoritate, apprehendere rem relictam.*
- 22 *Quid iuris in tutore, curatore, seu executore.*
- 23 *Opinio Bald. sibi contraria.*
- 24 *Institutus in recerta, loco legatarij habetur.*
- 25 *Verus intellectus ad. l. si quis in suo. C. de in offi. testa.*
- 26 *Due communes opiniones ex diametro distantes concordantur.*
- 27 *Verus sensus ad. l. 2. C. quando, & qui, 4. pars. debe. lib. 10.*
- 28 *20. Fallen. & 12. amplia. quod legitima quoquo titulo relinqui poterit.*
- 29 *Iure regio titulus institutionis est necessarius.*
- 30 *Etiā si augeatur, vel minuatur legitima.*

Cap. octauum.

T ad rem, vnde egressi fuimus, noſter reuertatur ſermo, id eſt, ad filiorum legitimas, quæ an titulo institutionis, vel ſubſtitutionis, vel quoquo relictū titulo ſint relinquendæ, in hoc præſenti capitulo erit examinandum. Non me latet plures hac in re iuris profeſſores quamplurima ſcripſiſſe, præſertim Iaſ. in Authen. nouiſſima, nu. 13. cum ſequen. C. de in offi. teſta. & in. l. inter cætera, nu. 10. ff. de lib. & poſthu. Copioſius Alex. ibi poſt Bal. Ioa. de Imo. Areti. nu. 2. Idem Iaſ. in. l. i. nu. 14. ff. de acqui. hære. & in. l. cum ex filio, nu. 4. & 6. ff. de vul. & pupi. ſubſt. Archidiaconus, Ancharrana, Domi. & pleniſſe ibi Præ. in. c. ſi pater, nu. 36. cū ſequen. de teſta. lib. 6. 10. de Imo. vbi Abb. nu. 13. in. c. Rainutiſ. de teſta. Deci. cõſi. 228. in caſu ppoſito. Corne. confi. 298. ante vniuerſa. vol. i. Soci. in regu. 196. vbi regulam. & 4. fallen. len.

len. scripsit Xuarez in l. quoniam in prioribus. 15. limita. col. 4. C. de inoffi. testa. Montal. in l. 9. tit. 5. in glo. Dela quinta parte. in fine. lib. 3. Fori. Casti. in l. 33. Tauri. in glo. O se rompiere. Et vberimè Ferdi. à Menchaca de succes. crea. lib. 2. §. 20. à. nu. 259. vsque ad. nu. 282. vbi. 12. amplia. & 20. fallen. in hoc scripsit. Ex quibus auctoritatibus & iuribus allegatis, & inferius allegandis, resolutiue procedendo, tenendū est, de iure Digestorū. titulo institutionis, & non legati, seu fideicommi. vel donationis causa mortis, legitimā esse relinquentam, aliās testamentum erit nullum. tex. singu. in l. ita tamē. §. Marcellus. versi. qui rogatus. ff. ad Trebe. quē lex hisce verbis inquit. qui rogatus est filio restituere hæreditatem, cogi debet adire, & restituere, quāuis filius contra tabulas bonorum possessionem accipere possit. Vbi filius dicitur præteritus, cui iure fideicommissi legitima, vel hæreditas fuit relicta: cum ibi detur contra tabulandi remedium, quod præterito competit. l. non putau. in prin. & in §. si. ff. de bono. posse. contra tab. §. sunt autē. instituta. eo. tit. Et ille dicitur præteritus, qui de necessitate erat instituendus, vel nominatim exhæredandus; vt superius. c. 4. à me latè traditum est. Idem probat. l. posthumorum. ff. de in ius. rup. irri. fac. testa. ibi. necesse est mihi hæredem instituere, vel exhæredare. l. inter cætera. Vbi Bal. & alij. ff. de lib. & posthu. l. Gallus. §. in omnibus. vbi optimè Ange. ff. eo. tit. l. filium. §. omnibus. ff. de lega. præstan. Bart. in l. cum ex filio. nu. 4. ff. de vul. & pupi. & in d. §. Marcellus. Bal. in l. omnimodo. in prin. C. de inoffi. testa. Ioa. de Imo. in l. suus quoq; in prin. ff. de hære. insti. & in l. ex alse. ff. ad l. Falci. Fran. in d. c. si pater. nu. 38. Alex. in d. l. inter cætera. nu. 2. vbi optimè ad l. Papinianus. §. si quis mortis. ff. de inoffi. testa. respondet & ad alia iura, quē cōtrariam sententiā probare videntur. Et hæc est verior & communior opinio contra Ange. sibi contrariū in d. l. suus quoq; in prin. & cōtra glo. verbo. præteritum. in l. nam & is. ff. de inoffi. testa. & contra glo. verbo. celebrari. in l. sancimus. §. cum autem. C. de inoffi. testa.

¶ De iure verò codicis & antiquo Autheticorū sufficiat filijs relinquare legitimā quoquo relicti titulo. l. omnimodo. C. de inoffi. testa.

testa. ibi aliquam eis quantitatem in hæreditate, vel legato, vel fidei commissio reliquerint. l. scimus. §. cum autem. C. eo. tit. ibi. fideicommissi causa permittitur legitima relinqui. Authen. de trien. & semi. §. 1. col. 3. Authen. de monachis. §. illud quoque decernimus. col. 1. Authen. nouissima. C. de inoffi. testa. ibi. semis debeatur eis quoquo relicti titulo hanc fatetur esse communē opinionē. Iaf. in d. Authen. nouissima. & Gallionus in Authen. ex causa. nu. 624. Et ibi Ioa. Igneus. nu. 74. C. de lib. præte. Menchaca de succes. crea. lib. 1. §. 10. num. 192. Sed de iure nouissimo Authenticorum non sufficit, quod legitima filijs quoquo relicti titulo relinquatur, nisi tit. tantum institutionis. Authen. eum de appel. cogno. §. illud quoque cap. col. 8. vbi necesse est ne filij dicantur præteriti, vt eis titulo institutionis legitimā relinquatur. glo. verbo. præteritum. in d. l. Nam & his. glo. verbo. pleniore. in l. filium. §. sed & si portio. ff. de lega. præstan. glo. in verbo. testamento. in §. Sed hæc. & in §. igitur. instituta de inoffi. testa. glo. verbo. titulo in d. Authen. nouissima. Bar. in l. Papinianus. §. si conditioni. ff. de inoffi. testa. l. regia. §. tit. 8. par. 6. ibi. No como a hæredero; mas como en razon demanda, entonces pudrie quebrantar el testamento. Et hæc opinio tenenda est, reprobata. glo. quæ oppositum tenuit, in verbo. celebrari. in l. scimus. §. cum autem. C. de inoffi. testa. quæ affirmat legitimam posse hodie relinqui iure fidei commissi. Quam glo. reprehendit Bart. Bal. & alij ibi. idem Bar. in d. l. cum ex filio. nu. 4. Bal. in d. l. inter cæteras. Iaf. in d. Authen. nouissima. nu. 27. Fran. in d. c. si pater. nu. 39. Ripa in d. l. in quartā. nu. 141. vbi Iaf. nu. 13. Xuarez in d. l. quoniam in prioribus. in loco supra allegato. Menchaca de succes. crea. lib. 1. §. 10. nu. 193.

¶ Quod similiter procedit de iure Canonico, de quo necessitas parentibus est, legitimā filijs suis relinquare titulo institutionis. glo. verbo. relinquens. in d. c. Rainuntius. glo. ff. verbo. instituit. in d. c. si pater. quæ glo. plures circa hoc referendo opiniones. Tandem in fine in hac opinione residet, quā ibi Archi. Ioa. Andre. Bal. Domini. & ibi Fran. nu. 36. Sequuntur. idem Ancharrana, & Anto. & Ioa. Dimo. num. 31. in d. c. Rainuntius. Idem Ioa. Dimola. in l. 1. §. si ex fundo.

do. circa finem. ff. de hære. insti. Fede. de se. consi. 12. Et est communis conclusio, vt affirmat Alex. consi. 70. viso cõsilio. nu. 5. volum. 2. & Ias. in. d. Authen. nouissima. nu. 31. Ripa in rub. Solu. matri. nu. 44. Ioan. Cora. in. l. filium quem habentẽ. nu. 192. C. fami. hercis. Coua. in. d. c. Rainuntius. §. 1. in prin. de testa. quæ opinio tanquam verior & communior tenenda est contra Bald. contrarium tenentem, in. l. fin. nu. 10. C. fami. hercis. & contra Abb. antiquum, in. d. cap. Rainũ tius: cui opinioni contra communem adherere videtur Abb. sicu. ibi. nu. 3. & contra Alex. Dimo. sibi contrarium, in consi. 168. ponderatis, nu. 5. volu. 4. Vbi hanc dixit inaduertẽter esse communem opinionem, & in. d. l. inter cætera, quæ verè non est cõmunis. Ideo
 8 ipse, & supradicti in hoc merẽtur reprehendi: graue enim est, discrimen ac differentiam inter ius canonicum, & ciuile inducere in casibus à iure non expressis, sed potiùs vtrumq; ius inuicem concordare in casu dubio tenemur. l. Vnica. C. de in offi. doti. c. cum expediat. de electione. lib. 6. c. periculose. de pœni. di. 1. glos. penul. in. c. cum dilectus, de consue. glos. in. c. ad nostram in tertio de Iure iu. legum correctio omnino vitanda est. l. præcipimus. in fine. C. de appella. l. sancimus. C. de testa. Authent. de non eligen. secun. nuben. §. cum igitur. col. 1. vnde glo. in verbo. petere, in. c. cupiẽtes. §. quòd si per viginti. de electio. lib. 6. inquit, quòd per cõiecturas, vel subauditos intellectus nõ debet induci legũ correctio. Quæ glos. est
 11 singu. secundũ Romanũ, in. d. Authẽ. ex testamẽto, & Ias. in. d. Authen. nouissima, nu. 38. & in. d. l. filiũ quem habentem, nu. 28. ideo, inquit, glo. si. in. c. fi. 29. distinctione, quòd ineptè agunt, qui in canonũ, legumũ intellectu ponunt diuersitatem ac discrimen, dicentes aliud secundũ leges, & aliud secundũ Canones. Inter quos fuit
 12 Ferdi. à Menchaca, qui more suo tenuit cõtra cõmunem, affirmans de Iure Canonico, quoquo titulo legitimã posse relinqui, de success. crea. lib. 2. §. 20. nu. 260. vbi summatim. 20. fallen. 12. amplia. refert. Et quãquã supradictũ sit, testamẽtũ esse nullũ, in quo, legitima titulo institutionis nõ fuit relicta: substatetur tamẽ tale testamẽ
 14 rum propter clausulã codicillare, videlicet, si nõ valet iure testamẽ

ti, va-

ti, valeat iure codicillorum; vel eo in meliori modo, quo de iure valere potest: quo casu hæreditas ad filium deuoluitur in vim fideicõmissi vniuersalis, taliter quòd filius qui fuit exhæredatus ab intestato, succedit, retẽta tantũ sua legitima, tanquã si grauatus per fideicõmissum esset residuũ hæreditatis hæredibus institutis tenetur restituere. Bart. in. l. 1. nu. 8. ff. de iure codici. Alex. & Ias. hanc dicunt esse cõmunem opinionẽ in. Authen. ex causa. nu. 22. C. de lib. præteri. vel exhære. cõtra glo. ibi. in parte irrita. in fine, & hãc etiã fatetur esse cõmnem. Soci. consi. 245. licet in hoc. volu. 3. Decius, consi. 228. in casu proposito in prin. Bernar. de Luco reg. 90. incip. clausula
 15 codicillaris dicẽtes, quòd prædicta glo. in. d. Auth. ex causa. cõmuniter reprehenditur, non tamen requiritur ad testamenti vallidationem totã legitimam, titulo institutionis relinqui, sed sat est aliquam rem relinquere, atq; filium instituere, saltem in vno numo.
 16 Authen. vt cùm de appellatione cognoscitur. §. cæterum col. 8. ibi. tẽstamentum quidem nullatenus solui præcipimus, quicquid autẽ minus ei quã legitima portio relictuũ est, glo. 1. in. d. §. illud quoq; capitulum, glo. verbo. patrimoniũ. in fine, in. l. 3. §. sed vtrum. ff. de mino. l. Si quis priore. vbi glos. verbo. ex certis. ff. ad Trebe. §. sed hæc insti. de in offi. testa. Bal. in. d. l. omni modo in prin. & in. l. Antequã. in fine. C. commu. de succe. l. 5. in fine, tit. 8. part. 6. ibi. maguer nõ le
 17 dexe toda su legitima. Poterit tamen ad supplementum legitime filius agere, vt in prædictis iuribus, quod optimè & singulariter declarat Anto. Rub. consi. 115. & non est sine ratione, quòd filius institutus in vno numo valeat testamentum, & si decem millia, vel quæuis maior quantitas iure legati, vel fideicommissi ei relicta sit, quod non valeat tale testamentum, quia institutionis titulus alijs
 18 titulis honorabilior, ac præstãtiõr est. l. filiũ. §. sed & si portio, vbi glo. ff. de lega. præstã. Maiorẽ itaq; adfert vtilitatẽ, ac commodum institutionis titulus, quã legati, vel fideicõmissi. Instituto itaq; filio, si eius cohæres repudeat hæreditatẽ, portio repudiata filio accrescit. l. 1. §. si ex fũdo. ff. de hære. insti. d. l. recõiũcti. cũ sua materia, q; aliter est in titulo legati, vel fideicõmissi. l. eã quã. C. de fideicõmissi

- 19 misi. l. si nemo. in. i. ff. de testa. tute. l. sed & si plures. §. si ex asse. ff. de vul. & pupi. Quòd inter hæredes & legatarios ius accrescendi cessat, tanquam succedentes diuerso iure. l. sed cum patrono. in prin. ff. de bono. posse. l. vnica. C. quando non peten. par. peten. accrel. Ias. in. d. l. reconiuncti. nu. 211. Menchaca de succe. crea. lib. 1. §. 10. nu. 194. hãc dixit esse communem. Couarru. in. c. Rainuntius. §. 1. nu. 9. de testa. quia vnus succedit titulo vniuersali hereditario. altero verò tit. par. ticulari legati. Plures alias vtilitates secum habet titulu institutionis, quas refert Ioa. Cora. in. l. filium quem habentem. nu. 192. cum sequen. C. famil. hercif. Et Menchaca in loco modò citato. Illa tamẽ differentia omittenda non est, q̄ filius in legitima institutus sua auctoritate, sine aliquo iudicis mado, accipere & capere poterit eã.
- 20 Bar. in. l. ex facto. in. 2. ff. de hære. insti. Bal. in. l. si quis in suo. num. 3. C. de inoffi. testa. Fran. in. d. c. si pater. nu. 39. Paul. in. l. quoties. C. de hære. insti. vbi Alex. & Ias. nu. 8. Idem Alex. in. l. nemo potest. ff. de lega. pri. Imola in. l. 1. §. si ex fundo. in repe. in fine. ff. de hære. insti. & in. d. c. Rainuntius. sup. glo. 2. Idem Ias. in. l. non est dubium. nu. 4. C. de lega. Ripa. l. in quartã. nu. 116. ff. ad legem Falci. Cast. in. l. 24. Tauri. in parte. Se rompiere. Xuarez in. l. 8. in prin. & in. nu. 36. tit. 6. De las herencias. lib. 3. Fori. Et hæc est verior & cõmuniõ opinio.
- 21 Cuius rationem scripsit Bar. in. d. l. ex facto. nu. 2. dicens, quòd quando institutio est directa, ex ea voluntas testatoris colligitur: quòd institutus propria auctoritate hæreditatem possit apprehendere. Quemadmodum tacitè videtur testator institutis hanc facultatem & licentiam concedere. l. hęc si res. ff. de rei vendi. vbi iubendo hæredibus, ne legatarios molestant, in possessionibus legatis tacitè videtur testator legatarijs licentiam & facultatem ingrediendi possessionem rei legatæ propria auctoritate largiri. Declarat Ias. in. d. l. nemo potest. pri. lectu. nu. 36. & in. d. l. non est dubium. nu. 4. Eodẽ modo dicimus de tutore, & curatore, seu executore testamenti, qui propria auctoritate res in testamento relictas possunt occupare. l. istas. §. 1. ff. de contra. emptio. Bal. in. l. cum ipse. nu. 6. eo. tit. Bar. &
- 23 alij. in. l. 1. §. si quis in prin. ff. ad Trebe. Ias. in. d. l. non dubiũ

à for-

- à fortiori ergo in casu nostro filio instituto à lege & testatore, ingrediendi facultas propria auctoritate censetur esse concessa, propter nimiam patris in filium affectionem & charitatem. l. scripto. ff. vnde lib. l. iste quidẽ. ff. quòd metus causa. l. si. C. de cura. furio. Sed contrariam opinionem tenuit Bal. sibi contrarius in. d. l. ex facto dicens, quòd filius in legitima institutus, propria auctoritate eam occupare non poterit. Et Bar. in. l. 2. per tex. ibi, nu. 3. C. quando & quibus. 4. pars debe. lib. 10. Alex. sibi etiam contrarius, nonnullis rationibus & fundamentis hanc affirmat esse communem opinionẽ. cõ. si. 134. attentis narratis. vol. 4. & Decius consi. 236. non parua difficultas. nu. 9. Sed prima opinio semper mihi placuit, & veriorẽ esse censeo; quia non obstat. l. quoties. C. de hære. insti. in qua principaliter hæc opinio fundatur, quòd institutus in re certa, dato hærede vniuersali hæreditatem adente, loco legatarij habeatur. l. regia. 14. tit. 13. par. 6. Et sicut legatario rem sibi legatam propria auctoritate capere nõ licet, alioquin ab omni iure, quod in re illa legata habebat cadit. l. non dubiũ. C. de lega. quæ est singu. secundũ Pau. & alios, ibi. de qua optimè Palat. Rub. in rub. de dona. inter vi. & vxõ. §. 59. Ioa. Bernar. in regu. 407. incip. legatarius. vbi vnam ampliationem, & 4. fallen. ad. d. legem scripsit. Quæ dic. l. quoties. procedit secundum verum eius sensum, quoad actiones actiuas & passiuas, vt ex tenore eius apparet, ibi, in omnibus hæreditarijs actionibus vti vel conueniri decernimus. Simili modo nõ obstat. d. l. si quis in suo. qui probat quòd filius in iudicio suam legitimam petat. Ex quo. datur intelligi, quòd propria auctoritate eam capere non possit. Quæ lex intelligenda est quãdo hæres vniuersalis erat in possessione totius hæreditatis, & nõ quãdo hæreditas erat iacens, vel vacua: & ita ibi Bal. nu. 4. & alij eam intelligunt, quo casu locum habere poterit cõmunis opinio contraria, si communis dici meretur; ac ita duæ communes opiniones inuicẽ cõtrarię, & ex diametro distates cõcordantur, vt tacitè eas ad concordia reducit Xuarez in loco supra citato.
- 27 ¶ Præterea si quispiã voluerit obijcere de. l. 2. C. quando & quibus. par. de be. lib. 10. in qua Bar. principaliter fundatur. Cui legi

F facile

facile multipliciter respondere possumus, ea potissima ratione in d.l.2. curialibus occupandi sua auctoritate quartam, facultas denegatur: quia non ipsis curialibus, sed curiæ in bonis Decurionis ex testamento, seu abintestato decedentis, extraneo hærede succedente, quarta debetur, & non succedunt curiales, sed ipsamet curia: vt ex.d.l.2. aperte constat. Ideo merito prædictis curialibus non proprio nomine succedentibus, facultas capiendi propria auctoritate quarta non conceditur; quod secus est in legitima debita filijs, quæ ipsismet debetur, ac suo nomine & iure proprio & fauorabiliore succedunt filij. Vel aliter dicendum censeo, quod cum.d.lex. sit facta in præiudicium successorum ex testamento, seu abintestato; qui saltim quoad illam quartam, quæ curiæ datur, defraudantur. Merito ergo non extenditur eius dispositio tanquam odiosa sed limitatur. I. cū quidam. ff. de lib. & posthu. cum alijs, nonnullas fallentias, in quibus sufficit quod legitima filijs relinquatur quoquo relictæ titulo. Refert Ias. in d. Authen. nouissima. nu. 23. cum sequentibus. Et Soci- nus in regu. 196. incip. filius legitimæ. & Matthæus Matthæ. singu. 28 104. vbi octo casus refert. Menchaca. 20. fallentias, & 12. ampliatio- nes. scripsit. de succes. crea. lib. 2. §. 20. nu. 260. cum sequen. & de iure nostro regio notissimum est in legitima filiorum, institutionis titu- lum esse necessarium. l. 5. tit. 8. par. 6. Latissime Segura in. l. cum pa- tronus. nu. 40. cum sequen. ff. de lega. secun. Vbi affirmat esse com- munem opinionem, quod etiam si lege, vel statuto augeatur, vel mi- nuatur legitima, nihilominus institutionis titulus est necessarius. 30 contra Bal. & aliquos eius sequaces in. d. l. maximum vitium.

Summarium.

- 1 **L**egitima an sit quota bonorum, vel quota hereditatis.
- 2 **L**egitima an sit quota bonorum, vel quota hereditatis. Quota hereditatis omnia iura & actiones actiue & passiue in se includit.
- 3 **L**egatarius à creditoribus non conuenitur.

Bona

- 4 **Bona intelliguntur, deducto ere alieno.**
- 5 **Legitima debetur, deducto prius ere alieno.**
- 6 **Qualiter articuli à peritis aduocatis sunt formandi.**
- 7 **Cautela ad tollendam, vel diminuendam filiorum legitimam.**
- 8 **Legitima an titulo oneroso, vel lucratiuo alienari possit.**
- 9 **Filij an bona à patre alienata reuocare possint.**
- 10 **Fraus in certis casibus præsumitur.**
- 11 **Fraus propter odium paternum præsumitur.**
- 12 **Dolus in duodecim casibus præsumitur.**
- 13 **Dolus præsumitur in contractu, in quo inest enormis læsio.**
- 14 **Intellectus ad Authen. sacramenta puerum, & adiura similia.**
- 15 **Assertio patris filio non nocet.**
- 16 **Cessio multoties simulata præsumitur.**
- 17 **Confessio iuramento vallata filio minime nocet.**
- 18 **Omnis moriens non est sicut Diuus Ioannes Baptista.**
- 19 **Cautela, vt filij suis legitimis priuentur.**
- 20 **In conscientia non est tutum cautelis atque cauillationibus uti.**
- 21 **Consilium Diui Augustini pietate plenum.**
- 22 **Legitima an fauorabilior sit pia causa.**
- 23 **Funeris Impense an ex legitima sint soluenda.**
- 24 **Declaratio ad. l. 30. Tauri.**
- 25 **Et ad. l. 26. Tauri.**
- 26 **Extraneo herede instituto, non de quinto, sed de corpore hereditario funeralia sunt persoluenda.**
- 27 **Lex, generaliter loquens, in omni casu est intelligenda.**
- 28 **Quando filij sunt instituti, de quinto soluantur funeralia.**
- 29 **Iura regia qualiter sunt intelligenda.**
- 30 **Extraneum & penitus ignotum heredem instituere quis poterit.**
- 31 **Doctor à Castillo merito reprehenditur.**
- 32 **Legitimæ ascendentium & descendantium à pari procedunt.**
- 33 **Eadem est correlatiuorum ratio.**

F ij Cap. nonum.

Cap. nonum.

1 oportune nunc nobis se offert examinanda illa singularis questio: An legitima filiorum sit quota bonorum, vel quota hæreditatis: nõ enim parui refert inter quotam bonorum, & quotam hæreditatis. Quota enim hæreditatis includit in se omnia iura, & actiones actiue, & passiuæ .l. Si quis seruum. §. si. ff. de lega. 2. vbi si alicui

2 certa pars hæreditatis relicta sit, neque prætia manumissorũ, neque

3 funeris impensa deducitur, ante quàm illa pars hæreditatis ei hæredi tradatur. Quòd aliter in legatario quotæ bonorũ, quæ quidẽ actiones, & omnia iura passiuæ excludit, taliter quòd à creditoribus minimè conueniri poterit. l. Quoties. C. de hære. Insti. Bar. in. l. fin. §. in cõputatione, num. 6. C. de iure deli. Pars itaque bonorum debetur deducto ære alieno. l. Subsignatum. §. bona. ff. de verbo.

4 signi. cuius legis verba sunt, bona intelliguntur quæ deducto ære alieno supersunt, l. Princeps bona. ff. eod. titu. l. fin. ff. de vñfruc. lega. l. Cùm autem pars bonorum. ff. de lega. 2. optime declarat Soci. consi. 15. volum. 4. X Suarez, in. l. 1. titu. de las arras, num. 5. lib. 3. Fori. ac ita. l. 50. Tauri, est intelligẽda, vt eam intelligit, & declarat X Suarez in loco modo citato. Legitima enim filiorũ dicitur, & filijs debetur deducto æro alieno. l. Papinianus. §. quarta autem. ff. de inoffi. testa. cuius verba sunt, quarta autem sic accipitur deducto ære alieno, & funeris impensa. l. Lucius. §. media. ff. ad Treb. l. Titius. §. Lucius, & ibid. Bart. ff. de lega. 2. l. controuersia. ff. de transa. l. Pro hæreditarijs. ff. de hære. actio. glos. magna, in. l. cum à matre. C. de rei vendi. Bar. in. d. lex facto, in. 2. in prin. Bald. in. dict. l. quoties, & in. l. 2. in fine. C. de inoffi. testa. dicẽs quòd peritus aduocatus debet articulare, quod tot sunt bona deducto ære alieno. Alexã. in. l. Planẽ. §. si duobus, nu. 5. ff. de lega. pri. & in. l. Quia poterat. nu. 22. ff. ad Trebe. Iaf. in. d. Authen. nouissima, nu. 3. & in Auth. vnde & si parens, nu. 4. C. de inoffi. testa. & in. l. Gallus. §. 1. num. 14. ff. de lib. & posthu. & in. l. Pro hærede. §. Si quid tamen, num. 21. ff. de acqui. hære.

hære. & in. §. si quis in fraudem. nu. 50. insti. de actio. X Suarez in. l. 8. tit. De las herẽcias. nu. 40. lib. 3. Fori. Segura in. l. 3. §. si. nu. 128. ff. de lib. & posthu. & in. l. cùm patronus. nu. 49. ff. de lega. 2. Vbi hanc affirmat esse communem opinionem, quam videtur probare. l. 12. tit. 13. par. 1. & l. 8. tit. 6. par. 6. Ex qua conclusione deducitur cautela per quam pater legitimam filiorum diminuere, vel in totum tollere possit: vt puta bona sua vendendo, vel eam post mortem suam promittendo tradere. cum legitima, vt superius dictum est, deducto prius omni ære alieno, dicatur. Quæ cautela optimè colligitur ex l. hæreditariũ. ff. de bo. autho. iudi. possi. Et ibi notat expressè Bar. Idem probat. l. cùm emancipati. §. illud. ff. de colla. bono. cuius. §. verba sunt: Illud autem intelligendum est, filium in bonis habere, quod deducto ære alieno, superest. l. non vsque. Vbi Bar. ff. si quis à paren. fue. manu. glo. magna. in. l. si. verbo. confundantur, in. §. in cõputatione. Vbi Bar. nu. 6. C. de iure deli. glo. in. l. 1. C. de inoffi. dona. & Bal. ibi, nu. 8. & 14. & in. l. Papinianus. §. quarta autẽ. ff. de inoffi. testa. Iaf. in. l. si arrogator. nu. 23. ff. de adop. & in. l. 1. in prin. ff. de eo per quem fac. erit & in. d. Authen. nouissima. nu. 3. & in. d. Authẽ. vnde si parens. nu. 4. & in. d. §. si quis in fraudem. in prin. Cepola cautela. 36. Segura in. d. l. 3. in. §. si. nu. 131. & in. d. l. cohæredi. §. cùm filix. nu. 126. vbi plenè eius additionator. ff. de vul. & pupi. substi. Quod sanè intelligendũ est, dũmodo sit facta talis alienatio. titulo oneroso; vt puta emptionis, vel vẽditionis titulo. Vel si pro aliquo

8 fide iussisset, vel aliter bona fide absq; ali qua fraude suas dilacerauerit substantias & bona. Quo casu absque dubio. d. cautela procedit: quod aliter de iure esset, si titulo lucratiuo donationis, seu infiliorum fraudem debita aliqua fuerunt contracta, ficta, ac simulata; vel alienatio huiusmodi fuerit facta. Quo casu optimè filij vsque ad eorũ legitimas bona à patre suo alienata reuocare poterint. Authẽ. Vnde & si parens. C. de inoffi. testa. l. 1. C. de reuocan. dona. l. 4. in fine. tit. 15. par. 6. l. 7. tit. De las donaciones. lib. 3. Fori. l. 6. tit. 9. lib. 5. ordinamenti. l. 29. Tauri. Bar. in. d. l. non vsque. & in. d. l. hæreditarium. Bal. in. l. 1. C. de reuocan. dona. Anto. in cap. Rainuntius. vbi

9 F iij Abb.

Abb. nu. 23. Barba. in. l. cum acutissimi. nu. 47. C. de fideicommi. Ioa. Nico. in. l. generaliter. nu. 226. C. de secun. nup. Ias. in. l. filium quem habentem. nu. 9. C. fami. hercis. & in. d. Authen. nouissima. num. 40. & in. l. qui se patris. nu. 62. C. vnde lib. & in. l. ait Prætor. §. sed & si quis iusiurandum, in prin. ff. de iureiu. & in. d. §. si quis in fraudem, in prin. Pau. de Montepico in Authen. præterea. nu. 36. C. vnde vir & vxor. & in. l. post contractum. nu. 34. vbi plene Ioan. Annibal in sua repe. nu. 56. ff. de dona. Ioa. Cora. lib. 2. Miscellaneorum. c. 19. nu. 19. & fraus præsumitur, si de proximo bona paterna fuerunt alienata, vel ex magna quantitate alienationis. d. l. post contractum. Vbi Bar. & alij. Bal. in. c. 1. §. donare. in fine, qualiter olim feudum possit alienare. Vbi inquit, quod etiam præsumitur, dato paruo pretio, pro magna alienatione. Bal. in. l. fraus. ff. de legibus. Bar. in. l. non solum. ff. de ri. nuptia. Decius consi. 587. coram magnificis. nu. 9. & consi. 231. viso casu. nu. 7. Alex. consi. 47. circa primum. vol. 1. Cepola caute. 22. Soci. reg. 350. incip. pater. Pau. de Montepico in. d. l. post contractum, nu. 19. vbi plenius Ioa. Annibal in repe. nu. 92. Simili modo huiusmodi fraus colligitur propter odium, quod pater erga filium gerebat, vel ex alijs indicijs, vt inquit. l. dolus ex indicijs. C. de dolo. Ias. in. l. Titia. §. idem respondit, nu. 4. ff. de verbo. obliga. & in. l. si is qui ex bonis, nu. 8. & ff. de vulgari. & pupi. & in. d. §. si quis in fraudem, nu. 46. glo. magna, in verbo: Todo lo que houi. in l. 7. tit. 12. lib. 3. Fori. & plures casus, in quibus præsumitur dolus & fraus, refert Decius, consi. 659. incip. conclusionem. & 12. casus referunt Fel. & Decius, in. c. fin. autem, de rescriptis. Et quoties in aliquo contractu interuenit enormis læsio, præsumitur dolus. Bart. in l. si. in fine. ff. de Præto. stipu. Bal. in. l. vnica, nu. 23. C. de his que penes no. relin. & in rub. C. de pœna iudicis, qui male iudi. Decius in. l. fraudis interpretatio. ff. de regu. iu. & in consi. 349. consuluit, nu. 6. Felinus in. c. in præsentia, nu. 8. de proba. Ex quo optimus datur intellectus ad Authen. Sacramenta puberum. C. si aduer. vendi. & ad c. cum cõtingat. de iureiu. & ad. c. quamuis. de pactis, lib. 6. & ad iura similia. Et confessio patris asserentis in aliquo instrumento præ-

tium

tiū rei veditę recepisse, filio nõ nocet, vt ipse sua priuetur legitima. Ioa. de Pla. expressè in. d. §. si quis in fine, nu. 23. insti. de inuti. stipu. allegado Auth. Sed iam necesse. C. de dona. ante nup. Bal. in. l. per diuerfas. C. mandati, dicens, quod quando in cessione non apparet de reali solutione, sed cedens sibi solutam pecuniam confitetur, talis cessio præsumitur simulata. glo. in. l. qui testamentum. ff. de proba. Ioa. Andre. ad Spe. tit. de conse. §. nunc videndum. versi. Sed nunc quid patris confessio. Bar. in. l. cum quis decedens. §. codicillis, nu. 4. ff. de lega. tertio. Abb. & Anto. in cap. pœ. de iudicis. Cepola in. d. cau. 36. Alex. consi. 45. habita super eo. in fine, vol. 2. & in consi. 47. circa primum. nu. 6. vol. 1. & consi. 26. viso & considerato, nu. 3. vol. 2. & consi. 18. non minuitur legitima. vol. 4. Ias. in. l. si arrogator. nu. 24. ff. de adoptio. vbi quædam Alex. consilia male allegat. Idem in d. Authen. & si parens. nu. 4. Idem Ias. in. l. 1. nu. 5. ff. de eo per quem fac. erit. & in. l. ait Prætor. §. sed & si quis iusiurandum. nu. 2. & 3. ff. de iureiu. Segura in. d. §. cum filia. nu. 127. & nu. 129. illud ampliatur, dicens procedere, etiam si talis confessio iureiurando sit confirmata, filio quoad suam legitimam nõ noceret. Idem Segura in. l. 3. §. si. nu. 132. ff. de liberis & posthu. glo. expressa. in verbo. emptione, in fine. in. l. 3. C. plus valere quod agitur. quã esse notabilem affirmat Abb. in. c. ad nostram. de emptione & vendi. & in. c. cum cõtingat, nu. 20. de iureiurando. Bal. in. l. 1. nu. 3. C. de ope. lib. Ias. in. l. nemo potest. nu. 44. ff. de lega. 1. & in. d. §. si quis in fraudem. nu. 7. & §. fuerat. nu. 87. instituta. de actio. Hippo. optimè. singulari. 474. contractus simulatus. Etiam si id pater in extremis vitæ suæ constitutus iuramento firmauerit. l. si quis in graui. §. si quis moriens. ff. ad Syllani. l. 1. §. si quis filius. ff. de Carbo. edic. c. sicut. de testibus: Omnis enim moriens non est sicut Diuus Ioan. Baptista, licet corpus Christi receperit, vt inquit Bald. in titu. de pace constantiæ. in verbo. vassalli, in. 2. in prin. Ias. in. l. 1. num. 16. ff. de eo per quem fac. erit. Hippo. in prac. criminali. §. restat. nu. 11. ac ita prædicta cautela est limitanda, & intelligenda. Alias duas formas, & cautelas, quibus vt sua legitima filius priuetur, scripsit Cepola, cautela. 37. quibus parenti-

F iij bus

- 20 bus aduersus suos filios vti non est in conscientia tutum Bart. in. l. cum emancipati. §. illud. ff. de colla. bono. & in dict. l. hæreditarium vbi inquit, id esse contra pietatem paternam, & contra consilium Diui Augustini, in cap. quicumque. 17. quæstione. 4. quod quicumque vult filio exhæredato alium hæredem instituere, quærat alterum qui suscipiat, & non Augustinum. quem text. refert. glos. in verbo. simili modo, in. l. Si quis ad declinandam. C. de Epif. & cle. glo. in verbo. Trebelianica, in cap. Si pater detesta. lib. 6. glo. fin. in. l. 9. titu. 6. lib. 3. Fori. dict. tex. refert Bart. in rep. legis. 1. nu. 55. C. de sacro. Eccles. Ias. in Authenti. Si qua mulier. num. 4. de sacro. sanc. Ecclesijs. Decius. consi. 426. in duobus dubijs, num. 5. & cons. 480. in casu, num. 20. Guilier. Bene. in cap. Rainuntius, verbo. in eodem testamento, in pri. num. 7. de testamentis. Xuarez, in dict. l.
- 22 Quoniam in prioribus, quæsti. 9. nu. 22. & 27. Bernar. Diez regu. 213. donatio facta. 3. fallen. potior, & fauorabilior est causa filiorum, quoad legitimam. causa pia, vt inquit, Socinus, in. l. Pactum quod dotale, in prin. C. de pactis. allegando dict. cap. quicumque, & Authenti. Si qua mulier. C. de sacro. sanc. Eccles. latè. Ias. in. l. Licet inter priuatos. num. 5. C. de pactis. & quod superius, in limine huius cap. dictum fuit, ex legitima, funeris impensam deduci, est intelligendum quando hæreditas paterna filijs abintestato defertur, vel ex testamento nullo facto alicui filiorum prælegato, nullisque donationibus gratuitis seu liberalibus à testatore factis. l. Impensa enim funeris. ff. de reli. & sump. fune. l. si. §. in computatione. C. de iure de lib. cum abintestato omnia bona paterna sint filiorum legitimæ. vt plenè scripsit Segura in. l. cohæredi. §. cum filia, num. 239. ff. de vulga. & pupi. & à nobis superius, cap. 3. scriptum est. Nam
- 24 si alicui siue ex filijs, siue extraneis prælegatum, seu melioratio quinti fuerit facta, missæ & exequiæ, aliaque funeraria detrahuntur de prædicto quinto. Et similiter omnes donationes liberales, & non ex filiorum legitimis, neque ex corpore hæreditatis, etiam si à testatore contrarium fuerit dispositum. Hæc omnia probat. l. Regia. 30. Tauri. ex qua facillè infertur, quod si pater, vel mater alicui

- cui filio fecerit donationem vltra legitimam, quod cum talis donatio, vel prælegatum in. 3. vel. 5. fieri censeatur, licet de tertio, & quinto, nihil profus à patre dictum fuerit. vt in. l. 26. Tauri, quod ex tali donatione sunt funeraria persoluenda, & non ex corpore hæreditatis, saltem vsque ad concurrentem quantitatem quinti. Infertur in super ex dict. l. 30. Quod si quis ascendentibus, & descendentibus non existentibus, extraneum hæredem instituisset, alteriq; quintam bonorum partem reliquisset, funeraria de quinto, & non de corpore hæreditatis esse persoluenda. prædicta enim. l. 30. generaliter, & indeterminatè statuit funeraria de quinto detrahi, nulla facta ascendentium, seu descendentium mentione. Generaliter ergo in omni casu est intelligenda. l. Si plures. ff. de lega. 3. l. Si cui simplici. ff. de seruitutibus. qui intellectus ad dict. l. licet ab aliquibus glossatoribus approbetur, mihi tamen falsus, & erroneus videtur, ex mente enim & tenore dictæ legis Regiæ facillè colligitur funeraria de quinto exoluenda esse, quando inter liberos, & non extraneos defunctus testaretur. Ibi. quanquam testator iubeat contrarium, nam quod ad filiorum legitimas attingit, voluntas defuncti, ne vltra quintum progrediatur est limitata à iure. l. 27. & 28. Tauri. l. 7. titu. 12. lib. 3. Fori. l. 9. cod. titu. & lib. Fori. & ex eo, inquit dict. l. Regia, testatorem contrarium iubere non posse, sed in casu nostræ quæstionis non est limitata à iure voluntas defuncti, sed omnino libera, siquidem extraneum, & penitus ignotum hæredem instituere possit. l. extraneum. C. de hære. instit. & in. §. fin. instituta eod. titu. l. Fratres. C. de inoffi. testa. l. Cum pater. §. eorum. ff. de lega. 2. l. ab eo. C. de fideicommissi. l. 3. & 4. titu. 9. par. 6. Ideo dispositio dictæ legis. 30. in casu superius posito locum non habet: sed iura communia in eo sunt seruanda, quod ante omnia funeris impensa ex corpore hæreditatis tanquam æs alienum persoluatur, & non de prælegato quinti. Ac ita de iure esse censeo quicquid alij teneant in prædicta lege. 30. Tauri, Palatius Rub. ibid. num. 2. & Castillo, in fine affirmant, quod si vxor non habens filios, sed ascendentes tertiam suorum

- suorum bonorum partem marito suo relinquat, iuxta tenorem legis. 6. Tauri, & parentem suum in alijs bonis vniuersalem heredem instituisset, dicunt prædicti Doct. quòd optimum, & conueniens esset remedium, quòd antequam tertium extrahatur de corpore hæreditatis, debent extrahi, & solui expensæ funerales: quòd mea sententia, falsum esse iudico, salua eorum auctoritate. Nam quemadmodum filiorum legitimæ sunt omnia bona parentum, præter quintum (vt pluries plenè dictum est) ita eodem modo omnia filiorum bona, non extantibus descendētibus, sunt parentum legitimæ, præter tertium. l. 6. Tauri. Ideo de tali parentum legitima funera non sunt exoluenda, sicut de filiorum legitimis non soluuntur.
- 32 Ac ita Castillo sibi contrarius contrariam tenuit sententiã, in dict. l. 6. Tauri; nam ea quæ disposita sunt in legitima filiorum regulariter locum habent in legitima parentum. Authen. cum de appellatione cognoscitur. §. Siue igitur colla. 8. l. Nam et si parentibus. ff. de inoff. testa. Authent. de hære. & Falc. §. i. col. i. & statutum.
- 33 in vno ex correlatiuis censetur per consequens esse statutum in alio. l. fin. ff. de accepti. l. fin. C. de indic. vidui. tollen.

Summarium.

- 1 **F**ilij naturales dicuntur ex soluto, & soluta nati.
- 2 **B**ona diffinitio conuertitur cum diffinito, atq; eius naturam per genus, & substantiales differentias euacuat.
- 3 Diffinitio est substantiæ rei demonstratio.
- 4 Diffinitio est oratio explicans naturam rei.
- 5 Filij naturales, vulgò dicuntur bastardi.
- 6 Filij incestuosi, & adulterini, quando dicantur naturales.
- 7 Natura omnibus filijs communis est.
- 8 Declaratio ad. l. i. tit. 15. part. 4.
- 9 Filius est naturalis quando inter parentes poterat esse matrimonium.
- 10 Item ex vnica concubina domi retenta.

Maiores

- 11 **M**aior affectio & voluntas est circa vnam, quàm circa plures concubinas.
- 12 **D**e iure nouissimo regio non requiritur, quòd sit ex vnica concubina.
- 13 **M**atrimonium præsumitur de iure ciuili, propter mutuam cohabitationem.
- 14 **D**e iure canonico non præsumitur matrimonium.
- 15 Solennitates quando præsumantur.
- 16 **D**ictum singu. Inno.
- 17 **F**ilius ex concubina extra domum non dicitur naturalis.
- 18 **M**aior affectio, & dilectio ex mutua cohabitatione inducitur.
- 19 **F**ilius ex concubina extra domum per subsequens matrimonium non legitimitur.
- 20 **D**e iure nouissimo regio aliter est.
- 21 **C**oncubinatus à iure ciuili erat permissus.
- 22 **S**ine vitio carnis pauci inueniuntur.
- 23 **Q**uælibet fornicatio, etiam simplex, est peccatum mortale.
- 24 **H**ereticum esset affirmare, fornicationem non esse peccatum mortale.
- 25 **N**unquam plures simul habere vxores licuit.
- 26 **N**on legitur, legibus aut moribus aliquando sancitum fuisse, vt vni vxori liceret plures viros simul habere.
- 27 **L**upanarium in republica sub dissimulatione permittit Ecclesia.
- 28 **P**ropter maius malum euitandum, minus malum permittitur.
- 29 **H**abens hospitium publicum inuitus hospites tenetur recipere.
- 30 **N**otarius instrumenta conficere tenetur.
- 31 **P**hilippus Decius merito reprehenditur.
- 32 **M**edicus persuadens infirmo ad coitum pro salute, peccat mortaliter.
- 33 **S**ex requisita de iure ciuili sunt necessaria, vt filius sit naturalis.
- 34 **D**uo tantum necessaria de iure regio sunt, vt filius sit naturalis.
- 35 **M**atrimonium inter tutorem, & pupillam prohibitum est.
- 36 **I**us canonicum, dictum matrimonium non irritat.
- 37 **I**us canonicum circa matrimonij vinculum est seruandum.

An

38. *An tempore conceptionis, vel partus inspiciatur habitatio parentum.*
 39 *Dictiones vel, aut. disunctiue sunt.*
 40 *Ad veritatem disunctiue sufficit alteram esse veram.*
 41 *Optima declaratio ad. l. ii. Tauri.*
 42 *Partus pro nato habetur quando de eius commodo agitur.*
 43 *Filius non naturalis sed incestuosus est ex consanguinea genitus, data etiam ignorantia parentum.*
 44 *Propter ignorantiam coniugum filius efficitur legitimus.*
 45 *Ignorantia danti operam rei illicita non prodest.*
 46 *Filiatio quo modo probetur.*
 47 *Nominatio sola paterna infirma, & debilis est filiationis probatio.*
 48 *Extraneos, etiam filios charitativo sermone vocamus.*
 49 *Educatio liberorum magis naturali charitati coniuncta est, quam sola nominatio.*
 50 *Practica & forma probandi filiationem.*
 51 *An fama sola probet filiationem.*
 52 *Filiatio naturalium, qua forma probetur.*
 53 *Filiationis probatio respectu patris est presumptiua.*
 54 *An filiationis probatio sit iuris, & iure.*
 55 *Probatio per absentiam diutinam admittitur.*
 56 *An vitietur legatum filio factum, si de filiatione non constat.*
 57 *Casus in quo vera, & non presumpta filiationis datur probatio.*
 58 *Casus Metaphysicus admittendus non est.*

Cap. decimum.

His in superioribus capitulis de filijs legitimis, & naturalibus, & eorum legitima, & ex testamēto, & ab intestato successione. Reliquum est, vt de filijs naturalibus tantum eorumq; definitione, atq; ex testamēto, & ab intestato successione videamus. Dicuntur filij naturales tantū, & non legitimi, filij nati ex soluto, & soluta, & vnica tāquam concubina

concupina in domo retenta, ex coitu à iure ciuili permisso, & iure canonico reprobato, quę diffinitio secundum ius commune optimè procedit, & cum suo diffinito conuertitur, & euacuat naturam diffiniti per genus, & substantiales differentias. l. i. §. i. ff. de dolo. l. quintus, in. 2. §. cum aurum. ff. de au. & argen. leg. l. i. si certum petatur. l. i. vbi optimè Bar. ff. de tute. glo. in. l. nihil aliud est. ff. de verb. significa. glo. in prin. insti. de obliga. glo. in rub. de summa Trini. & fide Cath. in decre. Abb. in rub. de sentētia excōmuni. Ias. in rub. de acquirēda hæreditate. nu. 6. Deci. in rub. de iudi. in decre. lectu. 2. nu. 4. nā diffinitio est substantiæ rei demonstratio, vt inquit. Bal. in. l. Cum quis, nu. 4. in fine. C. de Iu. & fac. igno. & in rub. nu. 2. C. qui admitti: vel vt testatur philosophus, in. 2. lib. Perher. diffinitio est oratio explicans naturam rei, quę diffinitio superius tradita optimè colligitur ex textu in Authē. quibus modis natu. effi. sui. §. palam, & §. discretis colla. 7. ibi. indubitatus omnino est concubinæ in domo affectus Authen. de trien. & femi. §. consideremus, col. 3. ibi non hæc venit libera mulier in habitu concubinæ, cum eo degens, & ibi. indubitata concubinæ in domo habitæ. l. fi. ff. de concu. l. Si quis officiu. ff. de ri. nup. §. si instituta de nuptijs. §. quibus cōnumerari. insti. de hære. quę abintesta. defe. glo. in prin. insti. de adoptio. c. innotuit. vbi Abb. nu. 17. de electio. glo. verbo Māzeres, in. c. nisi cum pridem de renūcia. glo. in. c. Tāta, vbi. Præpo. nu. 28. qui filij sunt legi. glo. verbo. non naturalibus in. c. per venerabilem, vbi idem Præpo. nu. 9. & Abb. nu. 31. eod. tit. glo. in rub. ff. de cōcu. dicens, quod isti filij naturales tantum propriè dicuntur bastardi. Bar. in. l. Ex facto. §. Si quis rogatus, nu. 12. ff. ad Treb. Bal. in. l. cum acutissimi, nu. 10. C. de fideicommi. Alex. consi. 128. nu. 13. volu. 1. & consi. 2. visis codicillis. nu. 57. vol. 1. glo. vbi. Bart. & alij in. l. fi. ff. de his qui sunt sui. Et hæc diffinitionem scripsit Ioā. Andre. ad Spe. in. rub. qui filij sunt legitimi. Oldra. consi. 196. Præpositus in. c. Lator. nu. 10. qui filij sunt legitimi. Alex. in. l. 2. in fine. ff. de in ius vocan. & cōf. 60. visa legitimatione, vol. 2. Decius, cōf. 433. visa copia. nu. 10. & 14. Mar. Anto. in. l. Hac cōsultissima. §. ex imperfecto, nu. 67. C. de testa.

de testa. Vber. Zucardus, in. l. posthumo. nu. 18. de bono. posse. cōtra tab. Ioan. Coratius, in. l. Nepotes. nu. 3. de his qui sunt sui, & in. l. hæres instituta, num. 5. de impu. & alijs substi. Ruinus. confi. 88. circa legitimationem, num. 3. vol. 3. Pau. Pari. confi. 15. nu. 54. vol. 2. Manu. à Costas, in. l. Gallus. §. & quid si tantum. in vltima parte, nu. 60. ff. de lib. & posthu. X Suarez, in. l. i. tit. 6. versi. hoc præsupposito. lib. 3. Fori. Villalpan. in. l. 22. titu. 1. par. 7. parte. 2. §. 42. num. 5. Fortunius Garcia, in. l. i. §. ius naturale. nu. 104. ff. de Iusti. & iu. Id etiam probat. l. 2. titu. 15. par. 4. l. 8. & 9. titu. 13. par. 6. l. 2. titu. 17. par. 4. l. 1. titu. 13. par. 4. l. 2. titu. 6. lib. 3. Fori. Oportet ergo omnia huius diffinitionis verba ad vnguē exponere. Dicitur in dicta diffinitione, filij naturales, loco generis; nam incestuosi, & adulterini, & nepharij, & alij huiusmodi largo modo dicuntur naturales, quia secundum naturam sunt geniti. l. Hos accusare. §. omnibus. ff. de accusa. ibi. natura omnibus est communis. Authen. quibus modis natu. effi. sui. §. natura siquidē colla. 6. Bald. in. l. humanitatis, num. 44. C. de impu. & alijs sub. Et in. l. executorem, num. 32. de execu. rei iudi. cap. fina. 32. quæsti. 4. glo. verbo. nō naturalibus, in. d. cap. per venerabilem. vbi Abb. num. 31. Alex. confi. 2. visis codicillis, num. 58. volum. 1. Decius confi. 443. num. 10. Ioan. Coratius, in. dict. l. hæres instituta. num. 5. vnde Diuus Isidorus. lib. 1. Ethymo. inquit, quòd hos filios sola natura, & non honestas coniugij, vel matrimonij generavit, quamuis dict. l. i. tit. 15. part. 4. teneat contrarium, quòd prædicti largo modo non dicantur naturales.

¶ Præterea dicitur in prædicta diffinitione. ex soluto, & solota. causa differētię filiorū, qui ex adulterio, vel ex sacrilegio nati sunt. inter alia enim quæ ad cognitionem filiorū naturaliū requirūtur, id præcipuum est, quòd ex soluto, & solota sint geniti. l. Cū quis. l. Nuper. C. de natu. lib. ibi. eā tamē cum qua poterat habere cōnubiū. Authē. Si quis liberos. C. eo. tit. Authē. vt liceat ma. & aui. §. ad hoc autem. colla. 8. c. innotuit de electio. ibi. ab eo ex quadam ingenua, & non coniugata susceptum. glof. verbo. intestatus, in. d. §. Si quis autem. glof. verbo. præterijt Authen. de trien. & semi. §. & hoc dicimus

dicimus, col. 3. Bart. in. d. l. in concubinato, nu. 4. Decius, in. d. cōfi. 443. Pala. Rub. in. c. per vestras. §. 36. nu. 14. l. 2. titu. 6. lib. 3. Fori. l. 2. tit. 25. par. 4. & l. 11. Tauri.

¶ Rursus dictū fuit in prædicta diffinitione. vnica in domo retēta, quia ad hoc, quòd filius sit naturalis tantum requiritur, quòd vnica tantum concubina habeatur. l. Matre. C. de natu. lib. ibi. Si sola sit concubina. Authen. licet. C. eod. titu. ibi quæ sola fuerit ei indubitato affectu coniuncta. Authenti. de trien. & semi. §. confideremus colla. 3. ibi. Si vni concubinæ cohabitauerit. glof. in. l. Vnica. C. de concubi. glof. verbo. indubitatus in Authen. quibus modis natu. effi. sui. §. Si quis autē defunctus. colla. 7. glof. in. dict. cap. Nisi cū pridem. Bart. & alij in. l. Lucius. ff. de vul. & pupi. & in. l. ex facto. §. Si quis rogatus. ff. ad Trebel. Alexand. in. l. 2. num. 13. ff. de in ius vocan. l. 2. in fine. titu. 14. par. 4. ratiopotērit esse, quia plus affectionis, & voluntatis penes vnā, quā circa plures habere vir præsumitur.

¶ De iure tamen nouissimo regio siue vnā, siue plures quisquam cōcubinas habuerit, filius ex cōcubinato natus, dicitur naturalis: vt in. l. 11. Tauri. de cuius expositione latius inferius à nobis erit differendum, insuper additum fuit in diffinitione. tanquam cōcubina. ex eo, quòd tanquam concubinam mulierē illā in contubernio suo habere protestari tenetur. Alioquin propter mutuā inter eos cohabitationē matrimoniū à iure civili præsumitur. l. in libere. ff. de ri. nup. quæ. l. Inquit hisce verbis in liberę mulieris consuetudine non concubinatus, sed nuptiæ intelligēdæ sunt. l. in cōcubinato. ff. de cōcubi. ibi. sine testatione hoc manifestū faciēte nō cōceditur. l. 2. tit. 14. par. 4. glo. verbo. indubitatus. alia in verbo. vitiarū, in. d. §. Si quis autē defunctus. glof. verbo. vxorē, in. c. illud. de præsump. glo. magna in. c. aliter. 20. quęstio. 5. glo. & Doct. in. c. vidua. d. regularibus. Pala. Rub. in. rub. de dona. Inter vi, & vxo. 39. nu. 14. præsertim si inter eos diutina interfuit cohabitatio, propter quā solēnitates legitime necessariæ à iure præsumuntur. l. cū de in re. verso. ff. de vsu. l. qui in aliena. §. 1. ff. de acqui. hære. l. si filius familias. C. de peti. hæredi.

hæredi. l. sciendū. vbi Doct. ff. de verbo. obliga. Ias. in rep. l. admonē di, circa finē. ff. de iureiu. & in. l. i. nu. 10. C. qui admitti. Hippo. Singu. 323. diuturnitas tēporis, & singu. 454. cursus tēporis. Iure verò nouissimo Authenticorū atq; de Iure Canonico, per solā cohabitationem etiam diutinā nō præsūmitur neq; probatur matrimo-
 15 nium. Authen. quibus modis natu. effi. legi. §. quoniam, col. 7. cap. illud. vbi glōf. & Abb. num. 8. & 14. de præsump. cap. aliter. 30. quæstio. 5. Per quæ iura. d. l. in libere, & iura similia sunt hodie correctā etiam si proles existat, respectu ipforum parentum nō præsūmitur
 16 matrimonium, sed fornicatio, sed fauore prolis ad hunc tantū effectum, vt proles sit legitima ex diutina cohabitatione præsūmitur matrimonium, præsertim si se cōiuges inuicem vocabant. ita Innocentius. in. cap. ex parte de resti. spo. Abb. in. c. Lator. nu. 6. Qui filij sunt legi. Decius, consi. 153. in effectu quæritur, nu. 2.

17 ¶ Præterea in diffinitione dictum fuit, in domo retenta. Nam ad hoc quòd filius naturalis cēseatur, requiritur, quòd quis habeat concubinam in domo, & non extra domum suam. Authen. de trien. & semi. §. consideremus. col. 3. ibi. concubinē in domo habitante, & ibi. in habitu concubinæ cum eo degens. glōf. vbi Bart. in. l. fi. ff. de concu. glōf. in verbo. Manzeres, in. d. c. nisi cum pridem. glōf. in. d. c. Tāta. Ange. in. §. fi. in prin. insti. de nup. Oldra. consi. 196. factum tale est, num. 2. l. 8. tit. 13. par. 6. per cohabitationem mutuam inducitur maior affectio, & dilectio. l. si collataneus. ff. de manu. vindic. l. etiam. in ratione sui. C. de testibus, & filij in domo nati sunt magis certi, quàm nati extra domum. glōf. est singu. in. c. Michaël, de filijs presby. Abb. in cap. Per tuas. de proba. in. c. officij. nu. 3. de pœni. & remis. latē Hipp. in. l. i. §. ad quæstionē. nu. 20. ff. de quæst. Vnde nō immerito affirmabat Bart. post glōf. ibi. in. l. in cōcubinato. ff. de cō-
 18 cubi. quòd filij procreati ex concubina extra domū non legitimātur per subsequens matrimoniū. Sequitur Ang. in. §. 2. instr. de nup. ita consuluit Bald. consi. 406. casus talis est. volu. 1. Decius, consi. 155. & diligenter. dicens, quòd requiritur, quòd mulier sit retenta in domo, & in stomate concubinæ, & vbi plurima ad hoc allegat. Sed
 19 illud

illud, meo iudicio, non est vtique verum, vt non contineat maximam in se dubitationem.

20 ¶ De iure verò recentiori Regio minimè requiritur, vt filius sit naturalis, q̄ sit genitus ex concubina in domo retenta. Nam etiam si sit extra domum, filius dicitur naturalis, vt in. l. ii. Tauri. Postremò in prædicta diffinitione verba illa dicuntur, ex coitu à iure ciuili permisso, & iure Canonico reprobato: quia concubinatus à iure ciuili erat permittus, vt in. l. concubinato, in fine. ff. de concu. & in. l. i. C. eo. tit. & in. d. l. in libere. glōf. fi. in prin. insti. de patria potestate. l. 2. tit. 14. par. 4. Moti forsan legislatores, vt grauiora delicta in Repub. euitarentur; vel quia nimis difficile continere iudicabāt.
 21 c. quid sit. 33. quæst. 5. cap. de ijs. 28. distinc. c. quia sanctitas. 50. distinc. vbi inquit tex. quòd sine vitio carnis pauci inueniuntur. Præpositus in rub. de spō. in prin. & in. c. fi. notabili. 4. de eo qui cognoscant. vxō. fu. & Diuo Paulo carnis abstinentia erat molesta, vt ipse affirmat. 2. epist. ad Corinth. c. 12. dicens, datus est mihi stimulus carnis meæ, qui me colaphizet. De iure verò Canonico nullo modo
 22 concubinatus est permittus, quælibet fornicatio, etiam simplex, est peccatum mortale. c. nemo sibi blandiatur. 32. quæst. 4. c. prædicandum. 22. quæst. 1. c. 1. 80. pri. distinc. c. nō mœchaberis. 32. quæst. 6. c. Deus qui. de pœniten. & remi. Clementina. ad nostrā, de hære. Pau. ad Galla. cap. 5. præmissa fornicatione, & alijs vitijs; dixit, qui talia agunt, regnum Dei non possidebunt. Et ad Corinthios: Fugite fornicationem. Et est præceptum Decalogi. Exodo. c. 20. Deuteronomo. c. 23. Ioa. Faber in prin. de patria potesta. Præpositus in rub. de sponsa. Anania in. c. qualiter & quando. §. ad corrigendos. de accusa. Palatius Rub. in rub. de dona. inter vir. & vxō. §. 61. nu. 4. dicentes esse hæreticum contrarium affirmare, quod iam est decisum in. d.
 24 Clementina. ad nostram. Et si quispiam obijcere voluerit de Abraham, de Iacob, qui plures concubinas, aut vxores habebant, vt Gene. legitur. c. 16. & 21. & 37. & in. c. 4. Gene. habetur, quòd Lamech accepit duas vxores causa voluptatis. Dicendum est quòd prædictis
 25 diuina reuelatione fuit permittum, vt inquit tex. in. c. gaudemus. de

G diuor-

diuortijs, & in. c. ex parte. in. 2. de cōuersi. cōiu. & Imperator Valēri-
 nianus statuit lege vniciq; licere duas simul vxores habere: vt ha-
 betur in historia Tripartita, lib. 8. c. 11. & Thraces, & Aegyptij, Per-
 sę, ac Mauri, & nostro tēpore Indi, plures habebāt vxores: vt refert
 26 Tiraque. de. ll. connubia. l. 6. nu. 15. cum sequen. Nunquam tamen
 permissum fuit, quòd vxor possit habere plures viros. Nam cūm e-
 ducatio filiorum sit de iure naturali, per consequens plures habe-
 re viros esset contra ius naturale. Nam propter incertitudinem pa-
 rentum à nullo ex parētibus filius aleretur: vt optimè declarat Ioa.
 Lupus Segouic. de mat. 1. par. nu. 21. Et per consequēs proles esset
 incerta. Ex prædictis ergo apparet, omnem coitum, præter vxoriū,
 esse peccatum: vt in. d. Auth. quibus modis natura. effi. sui. §. illud
 tamen. col. 7. ibi. mulier tamen non sine peccato est apud eum. Et
 nuper in conc. Tridentino, sessio. 24. de sacramēto matrimonij.
 cap. 1. lupanarium verò publicum, quod vnaquęque ciuitas, vel po-
 27 pulus continet, sub dissimulatione permittit Ecclesia, propter gra-
 uiora delicta in Repub. euitanda: vt dixit glo. 1. in. c. inter opera. de
 sponsa. quam optimè declarat Feli. in. c. omnes leges. 3. col. 1. distin-
 ctione. Ripa in. l. si plagij. nu. 12. ff. de verb. obliga. Ioa. Cora. in lib. 1.
 28 Micella. c. 3. nu. 3. propter maius malum euitandum, sæpe minus ma-
 lum permittitur. c. duo mala. c. nerui. 13. distinc. pro glo. in. d. c. inter
 opera. consideratur tex. in. c. cūm iam dudum. de præbēdis. ibi. mul-
 ta per patientiam tollerantur, quæ si deducta fuerint in iudicium,
 exigente iustitia, non tollerarentur. l. 1. §. penul. ff. de ijs qui notam
 29 infā. Ex superioribus dictis cōstat falsum esse dictū Philippi Decij,
 in. l. inuitus, nu. 9. ff. de regu. iu. dicentis, quòd quemadmodum qui
 habet hospitium, inuitus tenetur hospites recipere, & Doctor con-
 30 sulere, & notarius instrumenta conficere, & denique quilibet arti-
 fex officio suo vti compellitur, vt declarat Bar. in. l. 1. ff. furti aduer.
 nau. & in. l. 1. §. 1. nau. cau. stabu. & in. l. 1. §. cura carnis. ff. de offi. præ-
 fec. urb. quod ita eodem modo meretrix in lupanario existens, si
 corpus suum alicui, data solita pecunia, non præbet, ad id est com-
 31 pellenda. Quod quidem dictum Decij falsissimum est, quia cūm id
 sit peccatum

fit peccatum mortale (vt superius dictum est) ad peccandum nullus
 est cogendus. Ita reprehendit Ioan. Neuisa in sua sylua nuptia. fol.
 meo lib. 116. columna quarta. & Castillo in. l. 62. Tauri, in fine. & fa-
 cit. l. in re mandata. C. mandati. & l. 2. C. de noxa. actio. l. si. tit. 7. lib.
 4. Fori. Eadem ratione Medicus mortaliter peccat, qui pro sanitate
 32 infirmo ad coitum persuadet. c. cūm infirmitas. de pœni. & remi. re-
 fert Fulgo. in. l. si. in fine. ff. de pig. actio. Ioa. Neui. in sua Sylua nupt.
 rub. diuiti non est nubendum. fol. meo lib. 85. columna quarta.
 33 ¶ Ex omnibus ergo superius dictis planè cōstat de iure ciuili sex
 requisita esse necessaria, vt filius dicatur naturalis tantūm. Primū,
 quòd sit natus ex soluto & soluta: secūndum, quòd matrimoniū in-
 ter concubinarium & concubinam, nullo stante iuris impedimēto,
 existere poterat. Tertium, quòd sit de vnica concubina. Quartum,
 quòd talis concubina domi sit retenta. Quintum, quòd interueniat
 protestatio, se talem mulierem in concubinam habere. Sextū, quòd
 filius non sit habitus ex concubina humili vel abiecta, & à patre in
 dignitate constituto. l. 1. C. de natu. lib. l. 2. tit. 14. par. 4. Optimè Ol-
 dra. confi. 196. factum tale est. Cui conclusioni aduersari videtur. l.
 34 1. tit. 14. par. 4. De iure verò nouissimo regio, iuxta dispositionē le-
 gis singularis. 11. Tauri, duo tantūm requisita sunt necessaria, vt fi-
 lius sit naturalis. Primum requisitum, possibilitas matrimonij tem-
 pore conceptionis vel partus, id est, quòd parentes siue tempore cō-
 ceptionis, siue partus, matrimonium inter se, absque aliqua dispen-
 satione, contrahere poterant. Nam si parentes, affines, vel consan-
 guinei, vel coniugati essent, eorum filios nō naturales, sed nefarios
 vel incestuosos, vel adulterinos esse, certum est: vt plenè dictum est
 in limine huius libri. c. 1. Secūdū requisitū est, q̄ pater cognoscat ta-
 lē naturalē in filiū, & tanquā filiū habeat, & nominet, vt inferius la-
 tissimè in probāda filiatione declarabitur. Ex. d. l. 11. Tauri, datur in-
 telligi q̄ si tutor, vel curator cōtrahat matrimoniū cū sua pupilla,
 35 vel eā in concubinā habeat, eius filios nō esse naturales, cū. l. ciuili-
 huic matrimonio resistat, & illud inter tutorē & pupillā prohibeat.
 l. 1. l. si tutor. l. 1. fin. C. de interdicto matr. inter pu. & tuto. l. vnica.

36 **C.** si quis eam, cuius tute. fue. corru. l. si. ff. de lega. pri. l. 6. tit. 17. par. 7. quod de iure canonico arbitror non procedere, cum interpretatiōs matrimonium sit validum, & illud ius canonicum non irritat, sed potius approbat. glo. si. in. c. 1. 30. quæst. 3. Hosti. in. c. vlti. de secun. nup. Sali. in. d. l. si. de interdicto matrimonio inter pupi. & tuto. Abb. & Præpositus in rub. de cogna. lega. Ange. in. §. illud, in prin. de nuptijs. In qua re ius canonicum, & non ciuile, est seruandum: vt idem Angelus tenet in prin. de nup. post glo. ibi. c. si. de secun. nup. & c. 2. vbi Abb. nu. 3. de coniu. seruo. Authen. de Eccles. tit. in prin. vbi optima glo. colla. 9. c. gemma. de sponsalibus. l. si. tit. 10. par. 4. Sequitur etiam ex. d. l. ii. Tauri. Quod si coniugatus cognouerit mulierem solutam, & tempore partus erat sine vxore prædictus cōiugatus, quia eius vxor iam erat mortua. Denique tempore conceptionis filij erat cōiugatus, & tempore partus solutus. Ex. d. l. iii. Tauri. apertè colligitur, quod talis filius dicatur naturalis. ibi. Al tiempo que nasciere, o fuere concebido. Particula enim, o, est disunctiua, seu alternatiua, idemq; Latine significat, quod aut, vel
 39 quod particula, vel: que dictiones disunctiuę sunt. l. hæc verba ille, aut ille. l. sæpe ita cōparatum est. ff. de verbo. obli. l. si ita stipulatus fuero decem. ff. de verbo. oblig. l. si ita legatū. ff. de lega. secun. l. sciendum. §. i. ff. qui satis cogit. & ad veritatem disunctiuę sufficit alterum tantum esse verum. l. si quis ita stipulatus. ff. de verbo. oblig. l. plerumque. §. pe. ff. de iure do. l. penul. C. de condi. indebi. §. si plures. insti. de hære. insti. c. inter cætera. Vbi latissimè Docto. de rescrip. c. referente. de præben. Qui intellectus ad. d. l. ii. satis colligitur ex. l. nuper in fine. C. de natu. lib. & ex Authen. quibus modis natu. esse. sui. §. si quis igitur. colla. 7. §. i. insti. de ingenuis. ibi. sufficit autem liberam fuisse matrem eo tēpore, quo nascitur; licet ancilla conceperit. Quam conclusionem tenent Hosti. Ioa. Andre. Anto. in. d. c. tanta. vbi Præpositus latè. nu. 10. Ioa. Faber, & Ange. in. §. si. in. fine. insti. de nup. Vbi hanc esse communem opinionem affirmāt, referendo aliquos iuris Docto. contrariam sententiam tenentes. Quod tempore etiam cōceptionis, esset necessaria habilitatio matrimonij

trimonij per legē. Paulus. ff. de sta. homi. l. ex libera. C. de suis & legi. lib. & d. c. tanta. quibus iuribus optimè respondet Præpositus in prædicto. c. tãta. præfertim in hoc regno. Castellę nulla dubitatio est inspecta dispositione dictæ legis. ii. Tauri. in casu etiã cōtrario colligitur ex dict. l. ii. Tauri, quod si filius fuerit cōceptus ex soluto & soluta, & tempore partus parētes, vel alter eorum esset coniugatus, talis filius diceretur naturalis tātū per. d. l. ii. Tauri. cōsiderādo eius verba, vt superius à me fuit expositū. Pro hac conclusione est. l. diui Cōstāti. in prin. C. de natu. lib. l. Paulus. ff. de statu homi. §. i. institu. de ingenuis. tex. singu. à nullo allegatus in. c. 2. qui filij sunt legi. ibi. filij eorum qui ante diuortium habuerant, & qui concepti fuerant. Illud etenim tempus quod partui vtilius est, inspicitur, atq; partus
 41 pro nato censetur quoties de eius commodo agitur. l. qui in ytero. ff. de statu homi. l. emancipatum. §. si quis cōceptus sit. ff. de senato. §. i. insti. de inge. l. cum addes. §. si quis mulierem. ff. locati & ita vtilius est partui vt tempus conceptionis consideretur: vt in. d. l. ii. deciditur, per quam hodie approbatur opinio. Sali. in. d. l. nuper. C. de natu. lib. vbi optimè d̄ eius materia scripsit. Sequitur Casti. in. d. l. ii. ibi. iustamente sin dispensaciō. Quod si aliquis iusta ignorantia ductus cōcubinam habuisset, non credeus esse affinem, consanguineā, vel cōiugatam, filius ex tali muliere, quod non erit naturalis tantū: sed potius incestuosus, ex eo quod neq; tempore cōceptionis, neq; natiuitatis inter prædictos licitè ac sine dispensatione matrimonij existere poterat. glo. & clarius ibi Ioa. Andre. & Anto. & Abb. nu. 8. in. d. c. tãta. & plenissimè Xuarez in. l. i. tit. 6. versi. ad prædicta, vt de naturalibus lib. 3. fori. Castillo in. d. l. ii. in verbo. podrian casar. vbi Pala. Rub. nu. 16. Quod aliter dicendum est in matrimonio, fauore eius & prolis, veluti si quis ignoranter contrahat matrimonium cū coniugata vel consanguinea, propter eorum vel alterius ignorantia filij inde geniti legitimi & naturales iudicantur. c. 2. c. ex tenore. qui filij sunt legimi. l. 2. tit. 15. par. 4. l. 4. tit. 6. lib. 3. fori. de qua cōclusione latius à me in. c. 2. examinatū est. Ratione verò diuersitatis inter hos casus scripsit Abb. in. d. c. tanta, & Tellius Fernan. in. l. 6. Tauri.

- 45 nu. 7. dicētes, quòd quando vir habet mulierem in concubinā citra matrimonium, cūm det operam rei illicitæ, maritò eius ignorantia non prodest: quòd aliter est si matrimonium interuenisset, & ne ex delicto suo præmium consequatur. c. suscepimus. c. dilectus. c. tua. de homicidio. c. intelleximus. de iudi.
- 46 Quòd attinet ad secundum requisitum in. d. l. 11. Tauri positum, id est, ad probationem filiationis, propter recognitionē & nominationem paternam, per quam probatur filiatio. Idem probat. l. si. & l. etiā matris. ff. de probatio. l. 1. §. Iulianus. ff. de lib. agno. l. nō nudis. l. non epistolis. C. de proba. l. neq; professio. C. de testa. §. si. in sti. de adoptio. l. si. tit. 7. pa. 6. l. 8. & 9. tit. 14. par. 3. Veruntamē sola nominatio parentum debilis & infirma est filiationis probatio, vt docet
- 47 Bar. in. l. 2. §. idem per contrarium. nu. 2. ff. de lib. agno. Bal. in. d. l. nō nudis. Anto. in. c. Michael. de filijs presby. quam dixit esse communem opinionem. Decius in. c. per tuas. nu. 7. Vbi Feli. nu. 16. de proba. magis enim præsumitur filius illius à quo alimentatur, quàm si filius nominetur: blando enim & charitatiuo sermone extraneos etiam vocamus filios. Sed alimentatio est magis coniuncta naturali
- 48 charitati, quàm sola nominatio. Ita inquit Bal. in. l. non ignoret, in prin. C. qui accu. non pos. Iaf. in. l. si posthumus. §. si quis ita, nu. 11. ff. de lib. & posthu. Decius consi. 54. in causa domini Antonij, nu. 3. Gabriel Palæo. de lib. nothis. c. 23. Menchaca in controuersia. 85. nu. 20. Pala. Rub. in rub. de dona. inter vi. & vxo. §. 60. nu. 13. Formam
- 50 verò ac practicam probandi filiationem scripsit Bar. in. l. filium eum diffinimus, in prin. ff. de his qui sunt sui vel alie. iu. videlicet quòd si filius probet se esse natum ex Titio & Seya, & fuisse & esse in quasi possessione filiationis; & quòd prædicti Titius & Seya eius parētes vt filium suum tractauerunt, & tractant, & tanquam filium educabant, & suum filium appellabant, & nominabant, & eorum filius ab omnibus publicè ac secretè reputabatur & tenebatur. Eandemq; articulandi practicam in probanda filiatione scripsit idem Bar. in. l. 2. §. item per contrarium. in fine. ff. de lib. agno. & in. l. 1. §. ad quæstionem. nu. 3. ff. de quæstio. dicens, quòd hac practica quotidie vtuntur

- tur aduocati ad probandam filiationem. Idem Bar. in. l. 1. nu. 3. C. quorum bo. & in. d. l. non nudis. & intracta. de tyrannide, in fine. Floria. in. l. quidam. ff. de probatio. Iaf. in. d. §. si quis ita. num. 10. Abb. Feli. & Decius in. d. c. per tuas, nu. 9. Idem Abb. in. c. per tuas, qui filij sunt legi. & in. d. c. Michael. & in. c. intelleximus. de adul. Lamfra. in. c. quoniam contra, in parte, testiū depositiones. nu. 179. de proba. Alex. consi. 51. viso & discusso processu, nu. 3. vol. 1. & cōsi. 90. in causa & lite. in prin. vol. 2. & consi. 74. viso processu. vol. 2. & cōsi. 25. in causa vertete. nu. 7. vol. 4. vbi latissimè examinat an ad im-
- 51 probandā filiationē sit sufficiens sola fama antiqua. Idē Alex. consi. 88. omisis tribus. nu. 8. & 11. vol. 7. Ancharrana, cōsi. 225. videtur prima facie, nu. 6. Decius consi. 54. in causa domini Antonij. & consi. 272. viso processu. & consi. 188. quæritur. in prin. Sebast. Sapi. in. l. si emancipati. nu. 33. C. de colla. Ioa. Cora. in. d. l. filium eū diffinimus. Paul. Pari. consi. 11. nu. 10. vol. 2. Gozandinus consi. 13. in hac causa. nu. 21. & nu. 29. vbi plenissimè scripsit qualiter probetur filiatio naturalis, vel spurij filij. Rugulariter verò eisdem modis probatur filiatio filiorum naturalium, quibus filiorum legitimorum & naturalium filiatio probatur. glo. est singul. in. d. c. Michael, quam dixit singu. Abb. in. d. c. per tuas. in prin. & in. c. penul. adulte. & in. c. officij. de pœni. & remi. & in. c. transmissæ. nu. 9. qui filij sunt legi. Bal. in. d. l. si vicinis. in prin. Iaf. in. l. si quis ex argentarijs. §. Prætor ait. nu. 20. ff. de edendo. Ancharrana in. d. cōsi. 225. in fine. Lamfran. in. d. c. quoniam contra. in verbo. testiū depositiones. nu. 182. Hippo. in. l. 1. §. ad quæstionem. num. 20. ff. de quæstio. Palat. Rub. in. d. §. 60. nu. 13. Et Menchaca in dicta controuersia. 85. num. 20. Per omnes ergo
- 53 supradictos modos & formas probatur filiatio præsumptiue, sed non verè; nam respectu patris directè nullo modo probari potest filiatio, nisi per coniecturas & præsumptiones superius dictas. glos. fa singu. in. l. 1. ff. de proba. glos. fin. per tex. ibi in. l. Lucius. ff. de condi. & demonstra. glo. in. dic. c. Michael. Bal. in. l. nam hoc. in fine. C. vnde cogna. Felin. in. c. in præsentia. num. 15. de probatio.
- 54 Huic tamen præsumptioni standum est donec contrarium probetur

cur. Bene ergo aduersus hanc probationem admittitur probatio in contrarium text. glos. Bart. Bal. & Sali. in. l. neq; professio. C. de testat. & in. d. l. non epistolis. Bart. in. l. 2. §. idē per cōtrarium in fine, & in. §. Iulianus. de lib. agno. Anto. in. d. c. per tuas, & in dict. cap. trāsmisse vbi optima glos. in verbo. negabant. l. singu. Regia. fin. titu. 7. par. 6. l. 13. Tauri. Probatio in contrarium fieri potest per absentiam diutinam concubinarij, vel concubinæ, vel propter infirmitatem, vel impotentiam generandi, vel temporis breuitatem; veluti si intra quatuor, vel quinque menses à tempore quo concubinaris in suam concubinā accepit ipsa peperit. Atq; ita diebus præteritis in Senatu regio Pincia, in causa ardua Frāncisci à Blanco, fuit iudicatum, in qua causa dubium etiam fuit an si alicui tanquam filio à patre aliquid in testamento fuit relictum, & non constat illum non fuisse testatoris filium, an ei debeat tale legatū, & videtur, quòd non. l. Si pater. l. nec apud. C. de hære. insti. l. si. tit. 7. par. 6. ita in casu prædicto consuluit Alex. consi. 88. omis. vol. 7. Castillo. in. d. l. r. Tauri. in verbo. fueren concebidos, in fine. Vnum tamen casum scripsit Bart. in. l. i. in prin. C. quorum bonorū, in quo respectu patris probatur filiatio non solum præsumptiua, sed directa, & necessaria veluti: si vir & mulier fuerint in carcellati, & reclusi per annū, & duo stiterunt ad custodiā, quo tempore natus fuit filius, illi duo possunt verè testificari de directa prohabitatione filiationis, si nullus alius intrauit, neque ingredi potuisset. Qui casus licet Bartolo placeat, mihi tamen perfectò Metaphysicus videtur.

Summarium.

- 1 **D**e iure digestorum successio filiorum naturalium non erat expressè statuta.
- 2 De iure. C. successio naturalium est vnica vncia, legitima etiā prole existente.
- 3 An vltra vnciam aliquid causa ad implendā conditionis relinqui possit.
- 4 Filius ancillæ non erit hæres cum filio liberæ.
- 5 Statutum in validum esse, quòd naturales cum legitimis succedant.

Natus

- 6 Natus de adulterio hæres esse non potest.
- 7 Contra bonos mores esse naturales simul cum legitimis succedere.
- 8 Aequale commodum non affert luxuria, & castitas.
- 9 Verbi, volo, nõ præcisam necessitatē, sed liberam voluntatem significat.
- 10 Verbum, licet, absolutam voluntatem denotat.
- 11 Intellectus ad. l. 10. Tauri.
- 12 Aduersus testamentū paternū nullum remediū filio naturali competit.
- 13 Neque dicendi nullum, neque querela, neque contra tabulas filio naturali competit.
- 14 Naturalis legitimatus cum legitimis succedit.
- 15 Legitimatus censetur verè legitimus.
- 16 Legitimatus primogenitus, legitimo in Maioratu præfertur.
- 17 Nullum inter legitimos, & legitimatos ex testamento & abintestato discrimen est.
- 18 Legitimis iuste exhereditatis, naturales succedunt.
- 19 Exhereditatus pro mortuo censetur.
- 20 Qui non facit partem, non admittitur ad partem.
- 21 Verba ciuilitè, & non naturaliter sunt intelligenda.
- 22 Aliquod nõ præstat impedimentū, quod de iure nullū operatur effectū.
- 23 Inutilia non sunt in aliqua iuris consideratione.
- 24 Quando naturales cum legitimis succedant.
- 25 Naturales curiæ traditi, an cum legitimis succedant.
- 26 Naturalis ratione substitutionis pupillaris succedit.
- 27 Naturales succedunt quando filij legitimi sunt monachi.
- 28 Monachi de generali Franciæ consuetudine non succedunt.
- 29 Statuta quæ excludunt fœminas stantibus masculis, sunt intelligenda si masculi sunt capaces.
- 30 Naturalis, hæres hæredis esse non prohibetur.
- 31 Spurius ab extraneo non prohibetur institui.
- 32 Egitimati principis rescripto cum legitimis succedūt & nō. 33.
- 34 Plures fallentias in quibus naturales succedunt.
- 35 De iure regio in quinta bonorum parte naturales suis parentibus succedere possunt.

Succes-

- 36 *Succesio naturalium de iure regio in libera parentū voluntate est.*
 37 *Verbum potest, affirmatiuè prolatum, non inducit necessitatem.*
 38 *Ius alendi liberos à iure naturali deriuatur.*
 39 *Naturale ius omnibus filijs commune est.*
 40 *Alimenta omnibus filijs etiam nefarijs, & incestuosis debentur.*

Cap. vndecimum.

- 1 **C**apitulo superiori, qui filij dicantur naturales tantum satis superq; demonstrauius: nunc verò eorū ex testamento & ab intestato successionē paternā, ac deinceps maternā explicabimus. De iure digestorū, vt dicit Bar. in. l. Lutius. ff. de vul. filiorū naturalium successio nō erat expressa neq; à iure statuta, quod optimè declarat ibi Ias. nu. 6. idē Ias. in. l. si is qui ex bonis. in prin. ff. de vul. & pupi. subti. optimè Gabriel Paleō. de filijs nothis. c. 37. vbi veram & nouā declarationem scripsit ad. d. l. Lucius. de iure verò codicis & Authenticorū ex testamento legitimis filijs & naturalibus, vel nepotibus vno, pluribusve
 2 existentibus in vna tantum vncia, id est, in duodecima parte totius substantiæ paternæ. Filius naturalis à patre est instituendus vel quouis alio titulo prædicta vna vncia à patre relinquenda, quæ vncia inter filiū naturalem & suam matrē erat diuidenda. l. 2. C. de natu. lib. Authen. quibus modis natu. effi. sui. §. discretis. col. 7. Auth. de trien. & sem. §. consideremus, col. 3. glos. in verb. primum casum. in. d. l. Lucius. vbi. Bart. Imola. & Ias. glo. 1. in. l. cogi. §. ij qui solidum. ff. ad Trebe. glos. singu. in. l. qui testamentum. ff. de proba. glos. fin. in. §. si insti. de nup. Bar. in. d. l. si is qui ex bonis. Soci. regu. 352. pater filijs naturalibus: Frā. Mar. decisione. 12. incip. quaritur parte pri. l. 8. tit. 13. par. 6. & vltra prædictam vnam vnciam filio naturali, causa etiam ad implendæ conditionis relinqui non potest. Vbi
 3 optimè declarat Ias. in. l. pro hærede. §. Papinianus, num. 3. ff. de acqui. hære. Deci. cōf. 433. visa copia, nu. 16. Alex. conf. 134. animaduersus, nu. 13. vol. 6. iniustum enim esset eiusdem fortunæ, & cōditionis filios naturales tantum ac filios legitimos, & naturales censerī: vt in
 Gene.

- Genesi. c. 21. legitur, & refert Paulus ad Galathas. c. 4. Ecce ancillam & filium eius non erit hæres filius ancillæ, cum filio liberæ habetur
 4 in. c. dicat aliquis. 32. quæst. 4. & in. c. non omnis mulier. 32. quæst. 2. Bar. in. l. 3. in fine. ff. de testa. Vbi referendo dictam auctoritatem sacre scripturæ, affirmat non valere statutum, in quo cauetur quòd
 5 filij naturales tantum simul cum filijs legitimis & naturalibus succedant; cum id contra ius diuinum sit. Et in lib. Iudicum. c. 11. legitur, quòd filij legitimi Galaad dixerunt fratri suo spurio Iephte; hæres
 6 res in domo patris nostri esse non potest, quia de adultera matre natus est. Idem tenet Bal. in. l. 1. nu. 13. C. de summa trini. & fide Catho. dicens, tale statutū esse nutritium peccati, & quod inuitat ad delinquendum. Idem Bal. in. l. finali. nu. 2. C. de natu. lib. & in. l. 1. nu. 9. de his quæ penè nomi. relin. dicens, hoc esse statutum contra bonos mores. & in. l. 1. nu. 3. de iure aureo. annulo. Ancharra. in. c. 1. 10. quæst.
 7 de constitutio. hanc tandem esse communem opinionem affirmat Barba. in. c. in præsentia. nu. 90. de proba. Et ibi Decius, nu. 43. Ioan. Duran. de arte testadi tit. 1. cautela. 14. Ias. confi. 26. nu. 13. vol. 1. contra Calde, qui contrariam tenuit sententiam. Et ne inter naturales tantum & legitimos & naturales sit æqualitas in successione, si duodecim filios legitimos testator habuisset, & vnum tantum naturalem, non poterit filio naturali prædictam vnam vnciam relinquere. l. cōmunium. in fine. C. de natu. lib. Authen. de nup. §. quoniā variæ. colla. 4. Albe. in Authen. licet. C. de natu. lib. Xuarez in. l. 1. tit. 6. nu. 12. lib. 3. Fori. ne plus habeat naturalis, quàm legitimus, & æquale commo dum afferat luxuria & castitas, vt inquit Authen. de restitū. & ea quæ parit. in. ii. men. §. si. colla. 4. glo. in verbo. volumus. in. c. statutum.
 8 in. 2. de hære. lib. 6. Bal. in. l. quisquis. C. ad. l. Iuli. Maief. Alex. in. l. 2. num. 11. ff. de in ius vocan. & in confi. 60. visa legitimatione. nu. 13. vol. 2. Si verò aliquid vltra prædictam vnciam filijs naturalibus in vita, siue in vltima voluntate directè, vel obliquè per interpositam personā fuerit à parentibus relictum à prædictis filijs naturalibus aufertur, atq; filijs legitimis & naturalibus dabitur. l. 1. C. de natu. lib. Authen. quibus modis natu. effi. sui. §. discretis colla. 7. l. si. tit.

fin. titu. 7. par. 6. & quod dictum est, quod filijs naturalibus, legiti-
 mis existentibus vnica tantum vnica à parentibus relinquenda sit,
 est intelligendum, si parentes relinquere voluerint, nam id. in eorū
 voluntate existit. l. humanitatis intuitu. C. de natu. lib. ibi. Si hoc pa-
 ter naturalis voluerit, verbum illud voluerit, non præcisam ne-
 cessitatem importat, sed liberam & absolutam voluntatem. l. fi-
 deicommissa. §. sic fideicommissum. ff. de lega. 3. ibi. quāquam
 fideicommissum ita relictum, si volueris non debetur. l. fideicom-
 missaria libertas, in. 2. in prin. ff. de fideicommissis liber. l. cum qui-
 dam. l. Senatus. §. legatum. ff. de lega. 2. l. vtrum. §. cum quidam.
 ff. de rebus dub. l. centesimis. §. fin. vbi Bart. num. 8. de verbo. o-
 bliga. l. hæc venditio. vbi. glos. & Bart. ff. de contra. emptio. idem
 Bart. in extraua. ad reprimendum in parte. videbitur. Quomodo
 in crimi. læsæ maiest. proce. Ias. in. l. si domus. nu. 24. ff. de lega. 1. &
 in. l. si sic legatum. nu. 27. ff. eo. tit. Idem quod. d. l. humanitatis pro-
 bat. l. iubemus. C. de natu. lib. ibi. si voluerit transferre. & l. si. C. eo.
 tit. Authen. quibus modis natu. effi. sui. §. si quis igitur. Vbi. Bar. in
 sine. colla. 7. & Authen. licet. C. eo. tit. de natu. lib. considerando ver-
 bum illud, licet, quod absolutam voluntatem denotat. l. licet. C. de
 affesso. Abb. in. c. magnè. nu. 3. de voto. Ias. in. d. l. si sic legatum. num.
 20. & l. 10. Tauri, ita intelligenda est. ibi. Pueda mandar, id est, si vo-
 luerit non tamen aliquid relinquere præcisè tenetur. vnde inquit
 glos. singu. verbo. naturales, in. l. 1. ff. de bono. posse. contra tab.
 quod licet ex testamēto filius naturalis patri suo in vna vnica suc-
 cedat. Sed contra testamentū paternum nullum remedium habet
 quamuis in eo nihil à parente relictum sit, & in eo exhæredatus,
 vel præteritus existat, si verè præteritio, vel exhæredatio de filio
 naturali dici possit. Aduersus quod testamentum neque ius dicen-
 di. nullum, neque quærela, neque contra tabulas, neque aliud simi-
 le remedium filio naturali cōpetit, ita inquit prædicta. glos. quam
 ibi Bart. sequitur idem in. l. Gallus. §. etiam si parente, num. 2.
 ff. de lib. & posthu. & in Authen. quibus modis natu. effi. sui. §.
 Si quis igitur, num. 8. col. 7. Bal. in. l. si. num. 8. C. vnde legi. & in. l. 1.
 in prin.

in prin. C. quorum bonorum, & in. l. quidam, & in. l. si. in prin. C. de
 natu. lib. dicens, naturalibus tantum nullam deberi ex testamento,
 seu abintestato legitimam. Soci. in. l. cum auus, nu. 55. ff. de condi. &
 demonstra. Albe. in. l. si suspecta. §. de inofficio. ff. de inoffi. testa.
 Ias. in. l. generaliter. §. cum autè, nu. 2. C. de insti. & substi. sub. eod. di-
 facta. & l. Gallus. §. quidam rectè. nu. 22. ff. de lib. & posthu. Idem in. l.
 fratres, nu. 6. C. de inoffi. testa. & in. l. ex facto, nu. 20. ff. de vul. & pu-
 pi. substi. Alex. in. l. ex facto. §. si quis rogatus, nu. 25. ff. ad Trebe. &
 in confi. 134. animaduersis, nu. 13. vol. 6. Decius confi. 264. reuoca-
 tur in dubium, nu. 2. Guilier. Benedi. in. c. Rainuntius. §. si absque li-
 beris. 2. num. 108. de testa. Fran. Mar. de cōsuetudine. 12. par. 1. nu. 4. Tira-
 quel. in. l. si vnquam, in verbo. susceperit liberos. nu. 47. C. de reuo-
 ca. dona. Qui omnes prædictā glossam esse singularem fatentur, pro
 qua est. l. si suspecta. §. 1. ff. de inoffi. testa. glo. simi. in verbo. natura-
 les. in. §. 1. instituta. de inoffi. testa. Habemus ergo ex supradictis re-
 gulam cum nonnullis declarationibus, quod in successione ex te-
 stamento, stante legitima prole, vltra vnā vniciam, filijs naturali-
 bus pater relinquere non poterit. Quæ regula nonnullas limitatio-
 nes & fallencias patitur: quarum prima est, quando filius naturalis
 14 efficitur legitimus per subsequens matrimonium; quo casu vnā cū
 filijs legitimis & naturalibus æquis portionibus suis parentibus suc-
 cedit. l. Diui Constantini. l. cum quis à muliere. C. de natu. lib. Auth.
 quibus modis natu. effi. sui. §. illud tamen. colla. 7. Authen. quibus
 modis natu. effi. legi. in prin. col. 5. Authen. de incestis nuptijs. §. du-
 bitatum. col. 2. §. si. insti. de nup. l. 2. tit. 6. lib. 3. Fori. l. 1. in fine. tit. 13.
 par. 4. & l. 12. Tauri. Vbi probatur quod matrimonium sequens pe-
 rinde à iure censetur, tanquam si ab initio fuisset contractum. Ex
 15 quo, orta fuit illa nimis difficilis inter iuris professores cōtrouer-
 sia, an præferatur secundogenitus legitimus primogenito per subse-
 quens matrimonium legitimo: veluti si quis haberet primogenitū
 naturalem, & postea secundogenitum legitimum, & mortua vxore
 legitima, primogenitum naturalem per subsequens matrimonium
 16 legitimauerit; quis eorū sit præferendus. Quæ quæstionē pro vtraq;
 parte

- parte examinat Ioan. Andre. in regula sine culpa de regulis iuris, lib. 6. & in c. innotuit. de electio. Antoni. in d. c. Tanta. Bald. in l. eā quam, nu. 44. C. de fideicom. & in l. quoties, nu. 6. C. de rei vendi. Ioā. de Imo. in l. ex facto. ff. de vulga. & pupi. Iaco. in d. Auth. quibus modis natu. effi. sui. §. tribus. Iaf. in l. Si is qui pro emptore, nu. 265. ff. de vsu cap. de qua re latissimè Tiraque. de iure primigeniorum, quæstio. 34. Casti. in l. 13. Tauri, in parte. siguiente matrimonio. vbi Pala. Rub. num. 28. ex quibus omnibus colligere possumus probabiliorem, veriore, & communio-rem opinionem esse, legitimū legitimo per subsequens matrimonium in Regno, Ducatu, vel Maioricatu præferri: in alijs verò bonis in successione ex testamento seu abintestato inter verè legitimos, & legitimatos sequuto matrimonio, nullam differentiam neque discrimen existere: omnibus enim æqualia iura, & remedia competunt, videlicet quærela inofficiosi testamenti, si iniuste sint exheredati, & ius dicendi nullum & contra tabulandi remedium si sint præteriti. Bart. Authen. de nup. §. dubitatum, num. 3. colla. 3. Bald. in l. Cum adoptiuus, num. 5. C. de adoptio. l. certū. vbi Ange. & Bald. ff. de in ius. rup. irri. fac. testa. Iaf. in l. Si is qui pro emptore, num. 236. ff. de vsu cap. & in rub. ff. de acqui. hære.
- 17 ¶ Secundò fallit quando filij legitimi, & naturales iuste essent exheredati: quo casu, vltra prædictam vnciam, quod voluerit, etiā omnia bona sua filijs naturalibus pater poterit relinquere: quia filius iuste exheredatus pro mortuo à iure reputatur, ac perinde censetur si non esset in rerum natura. l. 1. §. Si pater emancipatus. ff. de coniūgen. cum eman. lib. eius. l. 1. §. fina. ff. de bono. posse. contra tab. Bal. in dict. Auth. nouissima, nu. 8. & in l. vnica, nu. 20. C. quādo nō petēt. par. petē. accref. Bar. in l. qui in aliena. §. interdū, in prin. ff. de acqui. hære. & in Auth. de triē. & semi. in prin. nu. 9. col. 3. glo. in parte. q̄ hayā de heredar. in l. 9. tit. 5. lib. 3. Fori. Guido Papæ decisio. 599. incip. itē etiam, nu. 2. Frācus, in cap. Si pater, nu. 23. de testa. lib. 6. Iaf. in l. Si quis posthumus. §. si filiū. nu. 15. ff. de lib. & posth. & in dict. l. Si is qui pro emptore, nu. 385. & in dict. Authen. nouissima

- 20 nu. 47. cuius conclusionis ratio est, quia non admittitur ad partem ille, qui non facit partem. l. planē. §. si duobus. ff. de lega. pri. §. sed nostra insti. de succe. liberto. paria enim sunt filios nō existerē, vel
- 21 stare, & non succedere. l. 1. §. filium. ff. de contra tab. l. Si necesse. §. deportatus, & l. Si ex modica. §. si filius. ff. de bonis liber. & quia verba ciuili modo, & non naturaliter sunt intelligenda. l. Si cui simplici. ff. de seruitu. l. penul. ff. ad exhiben. & ita quando dicitur, si extāt
- 22 filij legitimi: id intelligendum est ciuilitē, & nō naturaliter, quia nomen liberorum ad intellectum iuris refertur. l. 1. §. fin. ff. de contra tab. illa quæ suum non operantur effectum non sunt in iuris cōsideratione. l. 3. §. condēnatum. ff. de re iudicata. l. Non putauit. ff. cōtra tab. regu. nō præstat de regu. iu. lib. 6. glo. in verbo. orbitātes,
- 32 in l. si. ad. l. Flau. de pla. quod pater dicitur esse sine filio, & orbatus, licet filius viuat, quādo sibi est inutilis. De qua re plurima scripsit Iaf. in d. §. cōdēnatū, & in d. l. Si is qui pro emptore, nu. 185. Hippo. singu. 431. dixi tibi. & singu. 274. licet regulariter, & cōf. 120. vol. 2.
- 24 ¶ Tertiò fallit dicta regula filijs legitimis, & naturalibus cōsentientibus, vt simul cum eis naturales tantū succedant, cū id in eorum fauorem fuit introductum, quod legitimis non existentibus naturalibus tantū, omnia bona pater relinquere poterit, vt inferius à nobis erit vidēdum. Ideo meritò huic iuri legitimi renūciare valent. l. Si quis in conscribendo. C. de pactis. l. Si iudex. ff. de mino. l. si. §. penul. ff. ad Velleia. cap. gratum, de offi. de lega. cap. ad Apostolicam. de regula.
- 25 ¶ Quartò fallit in casu legis. communium rerum. §. fin. C. de natu. lib. in filijs naturalibus curiæ traditis, quibus legitima etiā prole existēte vltra vnam vnciam legitima debetur, & ij simul cum legitimis equa lance succedunt, quod de iure regio arbitror non procedere. per. l. 12. Tauri.
- 26 ¶ Quintò fallit in casu legis, si is qui ex bonis. ff. de vul. & pupi. substi. quæ lex est singu. secundū. Bal. & alios. ibi. vbi ratione pupularis substitutionis vltra dictā vnā vnciam filio naturali poterit aliquid relinquere: veluti si quis filiū tantū naturalē & legitimū, & natura-

- turalem habuerit, poterit legitimum, & naturalem vniuersalem hæredem pater instituere, & naturalem tantum pupillariter ei substituere, & sic propter substitutionem, naturalis tantum ultra prædictam vnciam succedit, vt in d.l. Si is qui ex bonis. glo. & communiter Doct. in l. 2. C. de natu. lib. glof. in verbo. participium. in Authē. quibus modis natu. effi. sui. §. si. col. 7. Bart. in l. Quod conditionis. ff. de cōditione causa mortis. Soci. regu. 352. pater filijs naturalibus. Guiliermus Benedi. in d. c. Rainuntius. verbo. si absq; liberis, in . 2. nu. 74. Gabri. Paleo. de filijs nothis. cap. 37.
- 27 ¶ Sexto fallit quando filij legitimi, & naturales essent monachi ordinis minorum Diui Francisci. Bald. in d. Authen. nouissima, nu. 8. & in l. Papinianus. §. vnde si quis. ff. de inoffi. testa. & in l. vnica. §. in primo. nu. 11. C. de cadu. tollen. & in l. cū acutissimi, num. 22. C. de fideicommi. glof. in verbo. de la quinta parte, in l. 9. tit. 5. lib. 3. Fori. Guido Papæ decisio. 599. incip. Item etiam. Fran. c. Si pater. de testa. lib. 6. in regno Franciæ, in alijs quibuscunq; monachis cuiuscunq; ordinis sint, idem dicendum erit, quia de generali consuetudine regni Franciæ, monachi non succedunt: vt refert Guiliermus Benedic. in d. c. Rainuntius, in prin. 220. Aufrerius de stylo Parliamenti. 4. parte. §. 56. Masuerius, tit. de successioꝝibus, fol. 84. Nicola. Boë. de statu, & vita eremitarum, nu. 23. non enim facit partē qui non admittitur ad partem. l. planē. §. si duobus. ff. de lega. pri. &
- 28 in §. sed nostra. in l. de succe. liberto. vnde est, quod stante statuto, quod masculi succedant exclusis fœminis, vel quod cognati succedant exclusa matre, intelligenda sunt huiusmodi statuta, si masculi sunt capaces, & possunt succedere. Bart. in l. 2. §. si duo in fine. ff. de colla. bono. in l. 2. §. & videndum. ff. de Tertu. optimē. Decius, cōf. 375. viso motiuo, num. 3.
- 30 ¶ Septimo fallit in casu legis. qui Titij testamētum. ff. de his quibus, vt in dig. vbi ultra modum taxatum à iure hæres patris naturalis potest filios naturales, vel spurios, hæredes instituere in bonis à testatore habitis, dummodo tacitam fidem de restituendo filio naturali, vel spurio in fraudem non accōmodasset. Bart. in d. l. Si is qui

- 31 is qui ex bonis. nu. 3. Bal. in d. l. eam quam. nu. 54. Alex. in addi. ad Bar. in l. 1. de iure fisci. & in consi. 51. viso themate. nu. 3. vol. 2. vbi ad hoc allegat glo. singu. in Authē. quibus modis natu. effi. sui. §. si. col. la. 7. quod non est prohibitū naturalem, vel spurium ab extraneo hæredem institui, quam glo. allegat Bar. in l. si. nu. 9. ff. de his quibus vt in dig. Abb. in c. cū haberet. in fine. de eo qui duxit in ma. Syluef. in sua summa. verbo. filij. quæst. 4.
- 32 ¶ Octauo fallit, quando filius naturalis Principis rescripto fuisset legitimatus; quo casu legitimatedum succedunt cum filijs legitimis & naturalibus. l. si parens. C. de suis & legi. lib. Authē. Præterea. de natu. lib. c. per venerabilem, qui filij sunt legi. l. si. tit. 15. par. 4. plures alias fallentias ad dictam regulam superius positam scripsit Galdensis in arte testandi. tit. 1. cautela. 14. & Cepola. cau. 38. Gabriel Pal. de filijs nothis. c. 45. Segura in l. cohæredi. §. cū filij, nu. 122. cū sequē. ff. de vul. & pupi. substi. Couarru. in 4. par. 2. c. 8. §. 5. nu. 11. De iure verò nostro Regio, stante etiam legitima prole, alia forma & modo filij naturales ex testamento patris sui succedunt, videlicet in quinta bonorum parte, quam in vita pro alimētis dare, vel in morte relinquere patri permissum est. l. 9. tit. 5. lib. 3. Fori. l. 1. tit. 6. lib. 3. Fori. l. 9. & 10. & 12. & 28. Tauri. Sed id in libera patris voluntate relinquitur,
- 33 nisi tantum alimenta: vt inferius in materia alimentorum à nobis latius erit differendum. Quod rectē colligitur ex tenore. d. l. 9. Tauri. ibi. Puedā mandar. Nam verbum, potest, affirmatiuē prolatum, nõ necessitatem, sed voluntatem inducit. glo. sing. c. 1. de regu. iu. lib. 6. quā pro singu. refert Abb. in c. 1. nu. 4. de cau. posse. & prop. & in c. 1. de fide instru. & in c. si quis contra clericum. in fine. de foro cōp. Ias. in l. 1. nu. 3. ff. de iuris. omni iudi. & in l. sed & si quis. §. quæsitū. nu. 26. ff. si quis cau. Anto. Corse. in singulare. in verbo. potest. Sed ad alimenta filijs naturalibus præstanda pater compellendus est. l. si quis à liberis. §. 1. vel §. Item rescriptum. ff. de lib. agno. Bal. in Authen. ex cōplexu. C. de incesti. nup. c. cū haberet. de eo qui diu in matri. quam Pol. l. 8. in fine. tit. 13. par. 6. l. 5. tit. 19. par. 4. l. si. tit. 8. lib.
- 34 3. Fori. Nam hoc iusalēdi liberos deriuatur à quodā iure naturali. l.

1. §. ius naturale. ff. de iusti. & iu. & in prin. insti. de iure natu. gen. & ciui. l. 2. tit. 19. par. 4. ibi. Por el mouimiento natural. Quod ius naturale omnibus filijs, tam legitimis, quàm naturalibus tantùm cōmune est. l. hos accusare. §. omnibus. ff. de accusa. ibi. Natura omnibus communis est. Auchen. quibus modis natu. effi. legi. §. si. quis verò, col. 6. Bal. in. l. Executorem. nu. 32. C. de execu. rei iudi. Ideo meritò omnibus filijs, etiam nefarijs, & incestuosis alimenta debentur: vt inferius in materia alimentorum latissimè explicabimus.

Summarium.

- 1 **D**e successione filiorum naturalium abintestato, legitima prole non existente.
- 2 Naturales tres vncias habere olim poterant.
- 3 Pater de iure Authe. omnia bona naturalibus relinquere poterat.
- 4 Lex decima Tauri ius commune corrigit.
- 5 Parentum legitima in bonis filiorum de iure Digestorum erat quarta pars.
- 6 De iure Authenticorum est tertia pars.
- 7 Legis sextæ Tauri declaratio,
- 8 An lex sexta Tauri per legem decimam Taurinam corrigitur.
- 9 Doctor à Castillo reprehenditur, & meritò.
- 10 Plures notandi intellectus ad legem sextam Tauri.
- 11 Parentibus an in vita sit permissum omnia bona naturalibus donare.
- 12 Donatio omnium bonorum non est permissa.
- 13 Doctor à Castillo iterum hallucinatur.
- 14 An lex. 79. Tauri ius commune corrigit.

Cap. duodecimum.

- 1 **H**ætenus de successione filiorum naturalium ex testamento, legitima prole existente, dictum est: nunc verò qualiter prædicti filij naturales, etiam ex testamento, nulla prole legitima stante, patribus suis succedat, summatim hinc erit examinandum. De iure antiquo, legitimis filijs & naturalibus non existentibus, parentibusq; testato-

- ris iam defunctis, patri permissum erat inter viros donare, vel in vltima voluntate filijs naturalibus tres vncias tantùm relinquere, & de iure Codicis sex vncias. Hæc omnia probat. l. humanitatis intuitu. C. de natu. lib. l. fi. vbi glo. & Doct. C. de testa. tute. l. fi. C. quãdo mulier offi. tute. fungi po. l. generaliter. §. cum autem. C. de insti. & substi. sub condi. fac. Auchen. de trien. & femi. §. consideremus. col. 3. glo. in. l. qui testamentum. ff. de proba. glo. in. c. fi. de nup. De iure verò Authenticorum filijs legitimis & ascendentibus non extantibus, patri permissum erat totam suam substãtiam & bona filijs suis naturalibus in vita largiri, vel in morte relinquere. Authen. quibus modis natu. effi. sui. §. nec igitur. col. 7. ibi. Si filios non habuerit. l. iubemus. & l. fi. C. de natu. lib. Authen. licet. eo. tit. C. glo. in. l. fi. C. de confir. tuto. glo. in. §. fi. de nup. l. 8. tit. 13. par. 6. l. 6. tit. 15. par. 4. l. 10. Tauri. quæ lex Taurina est singularis, & noua decisio, corrigens in hoc ius cōmune, de quo cautum erat, quòd stãtib; ascendẽtib; nõ erat alicui permissum omnia bona sua filio naturali relinquere, sed legitima parẽtib; erat relinquẽda; & residuum bonorũ, vel hæreditatis, filijs naturalib; relinquere licebat. Id probat. d. Authe. licet. & Authe. de trien. & femi. §. 1. col. 3. & l. 8. tit. 13. par. 6. Legitima verò parentũ in bonis suorũ filiorũ ex testamẽto de iure Digestorũ erat quarta pars bonorũ filiorum. l. nam & si parentibus. ff. de inoffi. testa. l. Papinianus. §. quoniã autẽ quarta. ff. eo. tit. Bar. in. l. pater filiũ. nu. 6. ff. eo. tit. & de iure Autheticorũ, est parentum legitima tertia pars bonorũ filij. Auth. de triẽ. & femi. §. 1. col. 3. glo. in. l. Pãtonius. ff. si quis à parẽtib; fuerit manumis. glo. in. d. Authe. nouissima. Vbi Ias. nu. 36. hæc dixit esse cōmunẽ opinionẽ. & Alex. in. l. in ratione. §. quæ vulgò. nu. 12. ff. ad. l. Falci. Fran. in. c. si pater. nu. 22. de testa. lib. 7. l. 8. tit. 13. par. 6. Quod aliter est de iure nouissimo regio, vt in. l. 6. Tauri, quã inferius in materia successioinũ ascendentiũ pleniũs explicabimus. Quæ quidẽ tertia pars tanquã parentũ legitima necessariorũ eis erat relinquẽda, & residuum filijs naturalibus dare licebat. Quæ iura hodie arbitror esse correctã per. l. 10. Tauri. In qua lege expressè cauetur patrẽ iustè posse, existentibus etiam ascendentibus,

omnia bona sua filijs naturalibus relinquere. Veruntamen huic cō-
 clusioni nimis aduersari videtur. d.l.6. Tauri. ibi. Descendentes le-
 gitimos. & ibi. O que hayan derecho de les heredar. Nam ascenden-
 tes ex testamento & abintestato, sunt legitimi hæredes, filijs nō exi-
 stentibus legitimis, sed filios naturales tantum, neq; ius succedendi
 habere, neq; querelam, neq; contra tabulandi ius, neq; aliud reme-
 dium aduersus testamentum paternum, obtinere certum est: vt ple-
 nius supra. cap. ii. demonstrauius. Cū nullum ergo ius succedē-
 di filijs naturalibus competat, eos excludere debent ascendentes. Do-
 9 ctor Casti. in. d.l.10. Tauri, in verbo. Toto lo que quisiere. inaduer-
 tenter respondit, quòd olim filij naturales ius succedendi in bonis
 patris habebant, quando erant hæredes instituti. Quæ solutio mini-
 me quoad. d.l.6. Tauri procedit. Tum quia. d.l.6. Tauri, tam in suc-
 cessione ex testamento, quàm abintestato loquitur. Tum etiã quia
 extraneus & penitus ignotus, si deficientibus legitimis hæredibus,
 hæres institutus esset, ius succedendi haberet. Non tamen ex eo se-
 quitur, quòd extraneus ascendentes excludat, vt in. d. Authen. de
 trien. & femi. §. i. col. 3. & in. d. Authen. licet. Ideo pro solutione di-
 cendum esse arbitror quod illa alternatiua, o, que hayan derecho de
 les heredar. posita. in. d.l.6. Tauri. quæ communiter in omnibus fe-
 10 rē legibus reperitur impressorū incuria sit posita, quæ sublata illa
 alternatiua, o, litera illius legis sextæ Tauri erit plana, & erit sensus
 escendentes ex testamento & abintestato sunt legitimi hæredes: si
 non sunt filij legitimi, & descendentes, qui ius succedendi habeant:
 quia forsitan erant iustè exheredati, vel aliter incapaces: quo casu
 cum ius succedendi legitimi filij non habeant. d.l. 6. Tauri voluit
 quod in isto casu ascendentes descendentes excludāt, vel quod illa
 alternatiua (o) intelligatur de hæredibus substitutis, filijs legitimis
 datis, & nō de filijs naturalibus, vel quod filij naturales ius succe-
 dendendi dicantur habere, cum abintestato, stantibus etiam ascenden-
 tibus, ad duas vncias vocentur: vt in. d. Authē. licet, & in. l. 8. tit. 13.
 par. 6. quod aliter est in quolibet extraneo, vel quòd verba illius le-
 gis. 6. Tauri intelligantur iuxta tenorem. d.l. 10. Tauri: vt omnis cō-
 trouersia

- trouersia & obiectio cesset. In hoc omittendum non est, quòd licet
 11 de iure communi omnia bona sua filijs naturalibus, legitima prole
 non stante, pater poterit donare: vt in. d. Authen. licet. & in Authen.
 de trien. & femi. §. nec igitur. & in. d.l. 8. partitē. De iure tamen Re-
 gio arbitror hoc non procedere, de quo patri minimè licet omnia
 12 bona sua inter viuos filijs naturalibus largiri; etiam si bona tantum
 sint præsentia, & non futura, per. l. 69. Tauri, per quam arbitror di-
 cta iura esse correctā. Qua in re fuit hallucinatus Castillo in. d.l. 10.
 Tauri, in parte. Lo pueda mandar. dicens, etiam hodie posse filio ná-
 13 turali omnia bona sua inter viuos patrem donare. Quod me latet
 qua ratione illud de iure procedat, propter. d.l. 69. Tauri, per. l. 7.
 tit. 12. lib. 3. Fori. quòd donatio omniū bonorum est nullius momē-
 ti, licet nullos donator habeat filios. Quod aliter erat de iure com-
 muni. l. omnes. §. Lucius. ff. de his quæ in frau. credi. glo. Vbi Docto.
 14 in. l. fi. C. de pac. Alex. Ias. & alij in. l. stipulatio hoc modo concepta.
 de verbo. obliga. Et hanc dicit esse cōmunem Abb. in consi. 48. Vi-
 detur vol. 2. Ias. in. d.l. stipulatio. nu. 20. & in consi. 5. vol. 3. Decius
 consi. 225. in causa. nu. 4. l. i. tit. 4. par. 5.

Summarium.

- 1 **D**E successione filiorum naturalium abintestato.
- 2 Naturales abintestato ad duas vncias tantum vocantur.
- 3 An naturalibus ultra duas vncias alimenta sint danda.
- 4 Naturales legitima prole existēte, in nihilū patri abintestato succedūt.
- 5 Dispositum in sensu directo, oppositum arguit in sensu contrario.
- 6 An vxor defuncti excludat filios naturales.
- 7 Filius adoptiuus naturalem excludit.
- 8 Filij adoptiui simul cum legitimis succedunt.
- 9 A pari potentia cause par effectus producitur. & nu. 10.
- 11 Qualiter naturales cum ascendentibus succedant
- 12 Posito vno correlatiuorum reliquum per consequēs censetur esse positū.
- 13 Ascendentes & descendentes in successione equiparantur.
- 14 Exclusio vnius est exclusio alterius.

- 15 *Argumentum de legitima patronorum, ad legitimam parentum vstitatum est.*
 16 *An fratres simul cum ascendentibus ad hereditatem vocentur.*

Cap. decimum tertium.

1 **V**isa ex testamento filiorum naturalium successione, superest vt de eorum abintestato successione loquamur. De iure communi prædicti filij naturales abintestato ad duas tantum vncias ad bona paterna vocantur. Dummodo filij legitimi & naturales, & coniux legitima nõ existat.

2 Authen. licet. C. de natu. lib. Authen. quibus modis natu. effi. sui. §. si quis autem defunctus col. 7. Authen. de trien. & semi. §. consideremus. col. 3. l. 8. tit. 13. par. 6. glo. singu. in. l. qui testamentum. ff. de proba. glo. in. verbo. eum legitimis in. l. si qua illustris. C. ad Orfi. glo. in verbo. admitti. in. §. nouissimè. insti. eotit. glo. in. §. si. insti. de nup. glo. in verbo. manzeres in. c. nisi cum pridem. de renuntia. glo. in verbo. repellendus. in. c. tanta. qui filij sunt legi. quæ duæ vnciæ vt probant prædicta iura, inter prædictos filios naturales & matrem sunt diuidendæ: & vltra has duas vncias, filijs naturalibus sunt alimenta præstanda. vt voluit glos. singu. in verbo. vncias. & ibi. Bar. num. 2. in Authen. quibus modis natu. effi. sui. §. si quis autem defunctus. col. 7. & idem Bart. in. d. §. consideremus. per tex. ibi. col.

3 3. si verò legitima sit proles patri abintestato morienti, filij naturales in nihilum succedunt. vt probant iura supra allegata. & glos. in dic. l. qui testamentum. & glos. in. d. l. si qua illustris. & glos. in. d. §. nouissimè. Sali. & alij. in. l. humanitatis. C. de natu. lib. sed eis tantum alimenta sunt danda. vt probat. d. l. 8. in fine, & inferius in materia alimentorum declarabitur. Idemque dicendum est de iure communi, si tantum coniux legitima istius abintestato morientis existat, quod in nihilum filij naturales succedant, quod satis colligitur ex. d. Authen. licet. per argumentum à contrario sensu, & in. d. §. si quis autem defunctus. Quæ iura dicunt, quod si coniux legitima

legitima non est in duas vncias, filij naturales abintestato succedunt. A contrario ergo sensu coniux legitima stante, in nihilum succedunt, dispositum enim in casu directo oppositum arguit in sensu contrario. l. i. §. huius rei. ff. de offi. eius cui man. est eius iuris. l. qui testamento. §. mulier. ff. de testamentis. l. si procuratorem. §. ignorantes. ff. manda. Et hanc conclusionem, quod stante muliere legitima, naturales non succedant. tenuit glo. in verbo. manzeres. in. cap. nisi cum pridem. de renun. glo. si. in. c. auctoritate Martini. de conce. præbe. lib. 6. Ioa. Andre. in. c. lator. qui filij sunt legi. Sali. & alij. in. d. Authen. licet. per tex. ibi. quod aliter videtur dicendum de iure regio. l. 9. tit. 13. parte. 6. quæ disponit, quod vxor legitima defuncti non

6 excludit filium naturalem, vt non succedat in duas vncias paternæ substantiæ. Quod dictum est, quod legitima prole existente, in nihilum filij naturales abintestato succedant: ampliandum est etiam si

7 filij adoptiui existant, ita Ange. in Authen. quibus modis natu. effi. sui. §. si. col. 7. tex. in. d. Authen. licet. ibi. cum desit soboles ciuilibus, id est, filius adoptiuus, qui est soboles ciuilibus. vt in. §. i. insti. de hæredi. di. quæ abintesta. defe. Quod patet ratione, quia filij adoptiui abintestato simul cū filijs legitimis, & naturalibus succedunt. l. cū in adoptiuus. & ibi glo. C. de adoptio. §. adoptiui. insti. de hære. quali. & diffe. glo. in Auth. in successione. C. de suis & legi. lib. l. 9. tit. 16. par. 4. Sed filij legitimi & naturales, naturales tantum abintestato in totum

9 excludunt, vt superius dictum est. Eadem ergo ratione filij adoptiui: nam à pari potentia causæ par effectus producitur. l. i. §. veteres. ff. de acqui. posse. l. si focer. ff. solu. matri. l. si mater. C. de insti. & sub

10 sti. sub condi. fac. Sed meo iudicio difficilis est quæstio, qualiter

11 filij naturales cum ascendentibus succedant, veluti si aliquis relictis tantum ascendentibus, & filijs naturalibus intestatus moriatur. glos. in. §. si. insti. de nup. tenuit quod in nihilum succedant in hoc casu naturales. & glos. in. l. 8. tit. 13. par. 6. Hanc opinionem tenuit Ange. in. d. Authen. quibus modis natu. effi. sui. §. si. col. 7. Palat. Rube. in. l. 10. Tauri. num. 49. Quæ opinio hac iuuatur ratione, posito vno correlatiuorum, per consequens reliquum

- 12 censetur esse positum. l. si. ff. de accepti. l. si. C. de indic. vidui. tollen. l. i. C. de cypressis. lib. ii. gol. in prin. insti. de succes. subla. Bar. in. l. si. de exacto. tribu. lib. 10. Abb. in. rub. pro. œ. decre. 2. lectu. nu. 10. Iaf. in Authen. nouissima. nu. 38. C. de inoffi. testa. Hippo. in. l. circumcidere. §. Seruo. nu. 5. ff. de fica. Sed existente filio legitimo nõ succedunt filij naturales (vt superius dictum est) Per consequens ergo neq; parente existente cum sint correlatiui parentes & filij. Item
- 13 ascendentes & descendentes quoad successioꝝem in iure equiparantur. l. nam etsi parentibus. & ibi. Bar. ff. de inoffi. testa. Authen. de here. & falci. §. i. col. i. glo. in. d. Authe. nouissima. l. 6. Tauri. disponens quod eadem forma & modo, quo, ex testamẽto & abintestato descendentes ascendentibus sunt legitimi hæredes, eodem itaq; modo ascendentes descendentibus: sed descendentes legitimi naturales in totum excludunt; ergo per consequens ascendentes. Contrariam verò sententiam tenuit Cynus in illa magistrali distinctione, quam scripsit in Authen. itaque. C. commu. de succe. v. ersi. secundo casu. dicens, filium naturalem in duas etiam vncias in bonis patris abintestato succedere: stantibus etiam ascendentibus defuncti. Pro qua opinione consideratur tex. in. d. Authen. licet. in eo quod probat, quod stante legitima prole filij naturales abintestato in nihilo succedunt. Ergo extra illum casum quãdo nõ est legitima proles, licet sint ascendẽtes. filios naturales. d. Authen. licet. videtur admittere, & non excludere. Exclusio itaq; vnus casus, est alterius inclusio. l. cum Prætor. ff. de iudi. l. quæsitũ. §. idem respondit. ff. de fun. instru. inst. lega. l. ex. eo. ff. de testi. Item facit Authen. quibus modis. natu. effi. sui. §. si quis autem. ibi. aut etiam manumissor. col. 7. vbi probatur quod stante manumissoꝝe, in dictas duas vncias abintestato naturales succedunt. Eodem ergo modo stãte patre illius abintestato morientis, qui manumissor pater quoq; à iure vocatur. l. i. §. si parentes. vbi. glo. ff. si à paren. quis sue. manumi. præsertim
- 15 quod argumentum de legitima patronorum ad legitimam parentũ validum & vsitatum est in iure. l. si patronus. ff. de dona. l. cum patronus. vbi latè Segura. nu. 9. & 10. ff. de lega. secun. l. Diuus. vbi. glo.

- glo. in verbo. constituti. ff. si à paren. quis sue. manu. §. præterea. vbi. glo. in verbo. patrono. insti. quibus modis ius patri. potes. sol. sed legitima patronorum non impedit filiũ naturalem in prædictas duas vncias succedere. Eadem ergo ratione neq; legitima parentũ data
- 16 (vt prædiximus) terminorum paritate. Id etiam patet alia ratione, q̃ agnati, seu cognati: & ascendẽtes defuncti quoad eius successioꝝem ad paria iudicãtur: cum fratres vel sorores simul cũ ascẽdentibus ad hæreditatem vocentur. Authe. de hære. abintest. veni. §. cõsequens. col. 9. Authe. defuncto. C. ad fena. consul. Tertu. l. 4. tit. 13. par. 6. quod hodie prorsus est mutatũ (vt inferius suo loco declarabitur) Sed agnati quoad prædictas duas vncias filios naturales non excludunt. vt in. d. Authen. licet. vbi. glo. cõmuniter recepta in verbo. coniux. l. 8. tit. 13. par. 6. Ergo neq; ascendentes propter supra dicta. Quam conclusionem verissimam esse arbitror, inspecto iure antiquo, vt dictum est.

Summarium.

- 1 **N**aturales ex testamento & abintestato vnã cũ legitimis, matribus suis succedunt.
- 2 Mater semper est certa, pater verò incertus.
- 3 Naturalis matri etiam illustri succedit.
- 4 Verus sensus ad. l. si qua illustris. C. ad Orficia.
- 5 Naturales iure nouissimo regio, existẽte legitima prole, neq; ex testamẽto, neq; abintestato, matribus succedunt.
- 6 Naturales, si non est legitima proles, matribus, legitimi sunt hæredes.
- 7 Naturales cognatos, & agnatos matris excludunt.
- 8 Præteritio matris pro exheredatione habetur.
- 9 Naturalibus remedium. l. si. C. de edict. Diui Adri. competit.
- 10 Filij naturalis natiuitate, annullatur testamentum maternum.
- 11 Mater in cura & tutela naturalium, alijs præfertur.
- 12 Natiuitate filiorum naturalium, donatio materna reuocatur.
- 13 An naturales excludant substitutum.

14. *Mulier luxuriosa & incontinens, maximum totius cognationis est de-
decus & ignominia.*
15. *Maior castitas in foeminis, quam in masculis requiritur.*
16. *Optima declaratio ad. l. 9. Tauri.*
17. *Pater suas filias dotare compellitur.*
18. *Turpe nimis est, aliorum scripta tantum referre, & nihil novi addere.*

Cap. decimumquartum.

A verò quæ de successione filiorum naturalium superius scripsimus, locum in successione paterna tantum habent: ideo nobis necessarius est transitus ad successione dictorum filiorum naturalium in bonis matris. De iure communi filij naturales seu nepotes, vel deinceps ex testamento & abintestato, matri & auiæ, alijsq; per lineam foemini- nam ascendentes simul cum filijs legitimis & naturalibus succedunt: perinde ac si verè filij legitimi & naturales essent, exclusis ascendentibus & agnatis, & cognatis. l. hac parte. l. Modestinus. ff. vnde cognat. l. 1. §. sed & vulgò. ff. ad Orficia. l. 2. in prin. ff. eo. tit. l. si qua illustris. C. eo. tit. & in. §. nouissimè. instituta. eo. tit. l. 11. tit. 13. par. 6. ponens rationem diuersitatis cur tam variè inter successione paternam & maternam à iure fuit statutum, dicens quòd mater femina per est certa, pater verò incertus. l. quia semper mater est certa. ff. de in ius vocan. l. vulgò concepti. ff. de statu homi. l. 5. in fine. tit. 19. par. 4. Ideo naturales tantum cum filijs ex legitimo matrimonio habitis simul matri succedebat. Quod ampliari poterit etiam si mater esset illustris persona, naturales tantum vnà cum filijs legitimis & naturalibus ad hæreditatem matris illustris vocantur. Ange. in. d. §. nouissimè. col. 2. Bar. in. l. si. nu. 4. ff. de his quibus vt indig. Probat. d. l. 1. in fine. tit. 13. par. 6. & ex tenore. d. l. si qua illustris. Secundum verum sensum id colligitur, quæ lex de filio spurio, & non de naturali, tantum loquitur: inter quos filios spurios & naturales magna est differentia & discrimen, vt suo loco inferius dicemus.

De iure

5. ¶ De iure verò nouissimo Regio filij naturales tantum, neque ex testamento, neque abintestato matri suæ cum filijs legitimis & naturalibus succedunt: sed in vita, seu in mortis articulo, eorum mater eis quintam bonorum partem, legitimis stantibus, relinquere poterit. l. 9. Tauri. Per quæ legè omnia iura superius à me relata, in hac parte sunt correctæ: & ultra dictam quintam partem, neque ratione alimètorum, neque alterius rei, filijs naturalibus aliquid mater relinquendi facultatem habet. Legitima verò prole non existente naturales tantum verè ex testamento, & abintestato, in bonis matris sunt legitimi hæredes, & omnes ascendentes legitimos & agnatos, & cognatos ex parte materna excludunt: vt in. d. l. 9. Tauri. Ex qua sequitur, quòd si filij naturales iniuste essent exhæredati per quem relam in officio si testamenti, testamentum maternum rumpere, & abintestato erunt successuri. l. si suspecta. in fine. ff. de inoffi. testa. §. tam autè. insti. eo. tit. Plate. & Ange. & alij in. d. §. nouissimè. Eadè ratione, si naturales filij fuerint à matre præteriti, eis competit aduersus testamentum maternum quærela in officio si testamenti, & non bonorum possessio contra tabulas: quia præteritio matris pro exhæredatione habetur. l. filiã præteritã. C. de inoffi. testa. l. si. C. de suis & legi. hære. l. illud. §. ad testamèta. vbi. glos. ff. contra tabu. §. si insti. de exhered. libe. cum remedium quòd exhæredatis, vel ijs qui pro exhæredatis habentur, nõ sit cõtra tabulã remediũ, sed quærela in officio si testamèti. l. 1. l. non putabit. ff. contra tabu. §. si in autem. insti. eo. tit. sequitur etiam ex. d. l. 9. filijs naturalibus ad consequenda bona materna remedium. l. si. C. de edic. di. Adri. Tollen. cõpetere. vt declarat Bal. in. l. 3. C. de inoffi. testa. Sequitur etiam ex prædicta. l. 9. Tauri. donationem immensam, vel inofficiosam vni ex filijs factam, posse per alium filium naturalem reuocari: de qua donatione loquitur Authen. vnde si parens. C. de inoffi. testa. l. 1. & 2. C. de inoffi. dona. quòd semper intelligendum est, filijs legitimis non existentibus, vt in. d. l. 9. expresse habetur. Sequitur etiam ex prædicta. l. 9. quòd quemadmodum natiuitate filij legitimi annullatur testamentum maternum, ita eodem modo natiuitate

natiuitate filij naturalis. l. si mater. C. de inoffi. testa. l. posthumus. ff. eo. tit. Plat. in prin. insti. quibus modis testa. infir. cum naturales legitimi hæredes matri existant: vt in. d. l. 9. Tauri. Ex qua etiam deducitur, quod sicut mater in tutela & cura legitimorum filiorum alijs tutoribus legitimis & datiuis præfertur. Authen. matri, & auia. C. quando mulier offi. tute. fungi potest. Authen. de hære. abintest. veni. §. ex his. col. 9. l. 4. tit. 16. par. 6. glo. & Doct. in. c. ex parte. in. 2. de appella. Ita in tutela & cura filiorum naturalium. l. si. C. quando mu. tute. offi. fun. potest. Authen. vt sine prohibi. mat. debito. & credi. tute. gerant mino. glo. & docentes. in. d. Authen. matri & auia. Albe. in. l. si qua illustris. in fine. C. ad Orficia. Item sicut donatio facta alicui, natiuitate filij legitimi reuocatur. l. si vnquam. C. de reuocan. dona. l. si totas. C. de inoffi. dona. l. 8. tit. 4. par. 5. Ita eodem modo natiuitate filij naturalis donatio facta à matre reuocatur per rationem dictæ legis. 9. & eius dispositionem. De qua re. de iure communi est videndus Oldra. consi. 278. licet quantum. Plenius Barba. in. l. cum acutissimi. nu. 219. C. de fideicommi. Gabriel Palæo. de filijs nothis. c. 34. Latissimè omnium Tiraque. in. d. l. si vnquam. in verbo. susceperit liberos. nu. 56. cum sequen. Et quod dictum est, naturales matri ex testamēto & abintestato legitimos esse hæredes, prole legitima deficiente; id intelligendum esse cenfeo, nisi mater hac lege & conditione hæres fuisset instituta: vt si sine filijs decesserit, hæreditas ad substitutum perueniat; quo casu naturales substitutū non excludunt. Bart. in. l. hæredibus. §. Titius. nu. 2. ff. ad Trebe. Ange. Imola, & Alexa. in. 3. fallen. in. l. ex facto. §. si quis rogatus. ff. ad Trebe. Abb. in. c. in præsentia. num. 21. de proba. Vbi Decius. num. 41. hanc fatetur esse communem opinionem, reprobata glo. contrarium tenente. in. l. hæredibus. §. Titius. verbo. conditioni. ff. ad Trebe. & Bart. sibi contrarius in hoc meretur reprehendi. in. l. ex facto. §. si quis rogatus. num. 4. & Castillo in. l. 9. Tauri. in parte. Herederos legitimos. quæ est notanda limitatio ad dict. §. si quis rogatus. & ad. l. Cum pater. §. volo. & ad. l. Lucius. §. vltimo. ff. de lega. secun. & ad. l. 1. C. de condi. insér. & ad glo.

ad glo. in verbo. filium in. c. Raynuntius. de testa. & ad glo. r. in. c. in præsentia. de proba. Quæ omnia iura probant quod natiuitate filij naturalis omnis euanescit substitutio, & secundum supradicta est intelligenda. l. cum auus. ff. de condi. & demonstra. & d. l. cum acutissimi, & l. generaliter. §. cum autem. C. de insti. & substi. sub condi. fac. l. 10. tit. 4. par. 6. Quæ iura in masculis, & nõ in fœminis institutis sunt intelligenda. Ratione diuersitatis scripsit Bar. in. d. §. Titius, nu. 2. quia magna ignominia & dedecus est totius cognationis fœminas filios naturales habere, vt inquit. l. vnica. C. de sena. Cõsul. Clau. Tollen. dicens, quod mulier luxuriosa & incontinens totius cognationis est dedecus, & ignominia. Maior enim castitas in fœminis, quàm in masculis requiritur. l. palam. §. qui in adulterio. vbi glo. ff. de ri. nupti. l. penul. C. ad Orf. l. 2. in fine. tit. 15. lib. 8. Ord. Iaf. in. l. in arenam. nu. 10. C. de inoffi. testa. & in Ecclesiastico. c. 42. habetur, quod melior iniquitas viri, quàm mulier benefaciens. Itẽ ex. d. l. 9. Tauri facile etiam deducitur, matrẽ filiam tantum naturalem teneri dotare, & ad id compelli, cum ei naturales ex testamēto & abintestato sunt legitimi hæredes. Quemadmodum pater ad filias suas dotandas compellitur. l. qui liberos. ff. de ri. nupti. l. dotem dedit. ff. de colla. bono. l. si. C. de dotis promissione. l. 8. tit. 11. par. 4. de qua dote filiabus naturalibus dada, optimè scripsit Bar. in. l. vxor. §. naturalis. ff. de lega. 3. Bal. in. l. neq; mater. C. de iure doti. in. l. si. C. de dotis promi. Iaf. in. §. fuerat. nu. 104. cum sequen. insti. de actio. Pala. Rub. in. d. c. per vestras. §. 9. & §. 23. nu. 4. fol. 97. in quo loco latissimè hanc scripsit materiam, quam hîc non refero, quia mei moris non est, aliorum scripta tantum referre: nihil noui addendo vel declarando, vt sequar doctrinam Bal. in. l. non est dubium. num. 28. C. de legi. & in repe. l. 1. in fine. C. de Sacro Sancta Ecclie. dicentis, turpe esse aliorum scripta tantum referre, & nihil noui addere: qualiter verò consanguineis suis naturales succedat, inferius in materia successionum collateralium erit videndum.

Epitome successionum Summarium.

- 1 **N**aturales an nobilitate paterna gaudeant.
- 2 Naturales non veniunt appellatione liberorum.
- 3 Naturales nobilitatem patris, & non matris sequuntur.
- 4 Omne agens nobilius est suo patiente.
- 5 Nobilior & potentior est forma, quam materia.
- 6 Filius ex matre nobili & patre plebeio non est nobilis.
- 7 Adumbratur nobilitas mulieris, si plebeio nupsit.
- 8 Illegitimi infames infamia facti censentur.
- 9 Filij ex meretricibus degeneres & ignobiles nascuntur.
- 10 Infames honores non merentur.
- 11 Paterna flagitia hereditaria successione descendunt.
- 12 Filius imitator incontinentie paternae praesumitur.
- 13 Qui viret in folijs, venit à radicibus humor,
& patrum in natos abeunt cum semine mores.
- 14 Non ingrediatur manxer in Ecclesiam Dei vsq; ad 10. generationem.
- 15 Illegitimi sunt manifesti testes iniquitatis paternae: & evidens argumentum eius incontinentiae.
- 16 Illegitimi non sunt honorabiles, neq; Deo amabiles, neq; in bello fortes,
neq; in fide stabiles.
- 17 Qui vocat alium spurium actione iniuriarum tenetur. (re merentur.)
- 18 Quamplurimi illegitimi insignes fuerunt, legitimosq; natos antecede-
- 19 Christophorus à Rojas Episcopus Cordubensis, & Ioannes à Ribera
Episcopus Pacensis laudantur.
- 20 Hieronymi Mamvrique Inquisitoris Valentini laus.
- 21 Notandae solutiones adiura Regia ex diametro distantia.
- 22 Illegitimi de generali consuetudine nomen & nobilitate, & arma suorum parentum retinent.
- 23 Spurijs signo quodam in scuto vtuntur ad cognoscendam spuritatem.
- 24 Filij ex damnato coitu, omni prorsus privilegio carent.
- 25 Pragmatica Pinciana anno 1542.
- 26 Adulterij poena, est mors.

Dispensatio

- 27 Dispensatio restringenda est.
- 28 Qui ex damnato & punibili coitu dicantur.

Cap. decimūquintum

Ropter mutuam duarum legum partitarum in se repugnantiam opportunè hoc in loco excutere operè pretium esse duximus, an filij naturales tantum, nobilitate, immunitate, paternaq; ingenuitate gaudeant. Quia in re. Bar. inquit, quòd naturales paternis privilegijs & dignitatibus, & immunitatibus non potiuntur. in. l. Tutelas. nu. 4. ff. de capi. dimi. & melius in. l. r. nu. 50. C. de digni. lib. 12. & in. l. fi. in prin. C. de verbo. signi. & in. l. pronuntiatio. ff. eo. tit. & in. l. r. in fine. ff. ad munici. & in tracta. de infig. & armis. nu. 11. Bald. in. l. id quod pauperibus. num. 35. C. de epil. & cleri. & in. l. cum pater. §. volo. ff. de lega. 2. & in. l. cum legitime. ff. de statu homi. & in. l. generaliter. §. cum autem. in fine. C. de insti. & substi. sub condi. fac. 102. de Pla. in. l. si Senator. in fine. C. de dig. lib. 12. hanc fatetur esse communem opinionem Alex. in. l. ex facto. §. qui rogatus. nu. 54. ff. ad Trebe. dicēs, quòd nobilitas paterna nō transit ad naturales seu bastardos. & in confi. 25. circa primum. nu. 7. volu. 1. Iaf. in. l. fi. nu. 13. C. de verbo. signi. Prepo. in. c. per venerabilē. nu. 9. vbi Abb. nu. 34. qui filij sunt legi. Guido Papæ decisio. 580. an bastardus. Feli. in. c. in presentia. nu. 23. de proba. & in. c. super eo in. 2. nu. 5. de testi. latē Segura in. l. coheredi. §. cum filia. nu. 122. ff. de vul. & pupi. Pa. Rub. in. c. per vestras. §. 10. nu. 5. & 14. de dona. inter virū & vxō. Plurima circa hoc scripsit Tiraque. in tracta. de nobilita. c. 14. & 15. numero 10. cum sequen. Gabriel Palçotus de filijs nothis. c. 60. Iacobus de Villalpando. in. l. 22. tit. 1. par. 7. parte. 2. nu. 4. plenè glossator ordi-namenti in. l. 1. versicu. est tamen dubium. tit. 1. de los Caualleros. lib. 4. ordi. glos. 1. in. l. secunda. §. in filijs. ff. Decurio. glos. singu. in Clem. vnica. in verbo. liberi. in fine. de baptis. glossa. in verbo. volumus. in cap. statutum. in. 2. de hære. lib. 6. quòd appella. liberorum

liberorum quantum ad honores & eorum commoda naturales nō veniūt, refert Iaf. in. l. fi. nu. 13. C. de verbo. sign. Ripa in. l. ex facto. §. si quis rogatus. nu. 62. ff. ad Trebe. glo. lingu. in parte del. 5. in. l. 1. tit. 6. lib. 3. Fori. pro quibus est. l. cum legitime. ff. de statu homi. cuius verba sunt. Cū legitimæ nuptiæ factæ sunt, patrem liberi sequuntur. Ergo si non sunt legitimæ nuptiæ patris, conditionem non sequuntur. Nam quoad honores & dignitates, ac immunitates, filij legitimi sequuntur conditionem ac nobilitatem patris, & non matris.

3 l. nullus in. 2. & l. exēplo. C. de Decurio. lib. 10. l. fi. C. de murile. lib. 11. l. filiam, & l. liberos. ff. de senatu. glo. in. l. partum. C. de rei vendi. glo. in. l. fi. C. de seruis fugi. l. 2. tit. 21. par. 4. ibi. Siguen la condicion del padre, quanto a las honrras y fuero del siglo. l. 5. in fine. tit. 1. lib. 4. Ordi. idem probat. l. humilem. C. de inces. nup. ibi. ex ingenuis parentibus. l. liberos. vbi glo. in verbo. naturales. ff. de senato. l. ex libera. vbi Bal. C. de suis & legi. lib. 1. 3. tit. 15. par. 4. l. 2. tit. 13. eadē par.

4 4. & ratio est, quia omne agens nobilius est suo patiente, & potentior est forma, quàm materia: vt vt inquit Bal. in. d. l. fi. C. de seruis fugi. refert Iaf. in. l. 1. nu. 2. ff. de verbo. obliga. Feli. in. c. nouit. nu. 2. de iudicijs. Vnde filij nati ex muliere nobili & patre plebeio nō sunt nobiles per dictam legem. exemplo. & tenet Bal. in. d. l. fi. de seruis fugi. & in. l. 2. de iure emphi. Feli. in. c. super eo, in. 2. nu. 5. de testi. nā adūbratur nobilitas mulieris, si plebeio nupserit. l. fœminę. ff. de senato. quia nobilitas non prouenit ex genere materno, sed paterno: vt in. d. l. exemplo. l. liberos. ff. de senatu. latē Pala. Rub. in rub. de dona. inter vi. & vxō. §. 32. & ratio quòd naturales nobilitate paterna non gaudeant, ea potissima est, vt ab omni fornicatione & licita copula homines coherceantur: vel quia illegitimi infames infamia facti cēsentur: vt inquit Azo. in summa. C. ex quibus causis infamiroga. Bal. in. l. 1. nu. 2. de iure aure. Ann. Hosti. in summa. de filijs præbyterorum. §. quæ ex causa prohibitionis. Abb. in. c. per venerabile, nu. 3. qui filij sunt legi. Iaf. in. l. fi. is qui proemprore, nu. 260. ff. de vsucapi. & in. l. fratres. in fine. C. de inoffi. testa. Caccialupus in. l. si qua illustris. nu. 7. ad Orfi. Alex. con. 60. nu. 5. volu. 2. latē Tiraqu. de nobili

nobilitate. quæstione. 15. nu. 14. Hippo. singulari. 273. notissimum. Vnde inquit Cardinalis in. c. si gens Anglorū. 56. dist. quòd nati ex

9 meretrice viles, & degeneres, & ignobiles communiter sunt. c. si quis cū militibus. 6. quæst. 1. Latē Pala. Rub. in. c. per vestras. §. 10. nu. 3. fol. 89. de dona. inter vir. & vxō. est. l. lingu. 2. tit. 6. par. 7. & infames indignos esse honoribus, dignitatibus, ac ingenuitatibus certū

10 est. l. vnica. C. de infami. lib. 10. l. infamia. l. neque infames. C. Decurio. eo. lib. 10. Ideo meritò illegitimi honores paternos, & dignitates habere non merentur, vt dixit tex. in. c. penul. 56. dist. adulterorū filij abominatio sunt Domino, & paterna flagitia hæreditaria successione descendunt. Meritò à iure præsumitur is incontinens, cuius pater fuit incontinens. c. 1. c. si gens Anglorum. 56. dist. Alcia. de præsump. regu. 1. præsump. 24. Et sæpe solet filius similis esse patri. glo. in. l. quod si nolit. §. si mancipia. ff. de edili. edic. glo. verbo. progenitores. in. c. venerabilem. de electio. Vnde versus Mantuani;

Qui vires in folijs venit à radicibus humor,

Et patrum in natos abeunt cum semine mores.

Et in Deuterono. c. 23. legitur: Non ingrediatur manzer in Ecclesiam Domini vsq; ad decimam generationem. Vnde tex. in. c. præsumptam. 24. disti. inquit, quòd filij illegitimi sunt manifesti testes iniquitatis paternæ, & euident argumentum eius incontinentiæ. c. vestra. c. fi. de vita & honest. cleri. Abb. in. c. cū dilectus. nu. 4. de purga. Cano. Et Bonifatius martyr scribēs ad Regem Anglorum, affirmat hanc prolem illegitimā non esse honorabilem hominibus, neq;

14 Deo amabilem, neque in bello seculari fortem, neque in fide stabilem: vt habetur in. c. si gens Anglorum. 56. dist. quòd refert Bal. in. l. 1. nu. 9. de his quæ penē no. relin. Et Ioa. Cora. in. l. hæres. instituta. nu. 5. C. de impuberum, & alijs substi. Rochus de Curte de iure patro. verbo. competēs alicui. nu. 6. Curtius Iunior confi. 35. statuto. verfi. non sunt Deo amabiles. Rabuffus in praxi beneficii. tit. de dispensatione super defectu natalium. nu. 5. Casti. in. l. 9. Tauri. in prin. Pala. Rub. in. d. c. per vestras. §. 10. nu. 2. fol. 89. Vnde inquit Andre. de

17 Icer. in. c. 1. §. iniuria. de pace & iuramento firman. in vfi. feudo. Quē

I sequitur

sequitur Abb. in. c. cum te. num. 27. de re iudi. Ias. in. l. et si præceperit. num. 7. ff. de lib. & posthu. & in. l. turpia. num. 7. ff. de lega. pri. Thomas Gramma. decisio. 307. magnificus. num. 10. quod qui vocat alium spurium, etiam si sit spurius, tenetur actione iniuriarum.

- 18 ¶ Quamplurimos tamen illegitimos, seu naturales tantum, multis magnisque animi virtutibus, diuinarum ac humanarum literis, fortitudine, consilio, ac prudentia pollere legimus; legitimosque natos antecedere. cap. Osius Papa. 56. dist. qui tex. plures summos Pontifices, qui illegitimi fuerunt, refert. Et Gratianus copillator Decreti, & eius frater Petrus Lombardus, qui Magister sententiarum vulgo nūcupatur, fuerunt illegitimi. Et Ioa. Andre. fuit spurius, vt ipse refert in addi. ad Spe. tit. de filiis presby. in rub. Abb. in. c. inter cæteras. primo nota. de rescrip. Et Homerus, Demosthenes, Bar. Ias. & Erasmus Roterodamus. De Bar. ipsemet affirmat in. l. quidam cum filiū. nu. 8. de verb. obli. alios refert Bonus Decur. de nobili. 3. parte. nu. 67. Et Nicol. Dubal. de succes. abintest. in. 1. parte in 4. specie filiorum. Et Tiraque. de nobili. c. 15. nu. 30. cum sequen. & plenissimè Gabriel Pale. de filiis nothis. c. fi. Et Iephte filius Galaad natus ex adultera matre, qui fuit vir fortissimus atque pugnator magnus, vt legitur in lib. Iudicum. c. 11. & vir ille fortissimus Goliath fuit spurius, vt in lib. 1. Regum. c. 17. habetur, & refert Bal. in. c. super eo, de electio. Nostra etiā tempestate proprijs oculis perspeximus Reuerendissimum Archiepiscopum Cæsarugustanum Ferdinandum ab Aragonia. & Ioa. Bernardie de Luco Episcopum Calagurritanum, ac dominum Christophorum à Rojas Episcopū Cordubensem, necnon dominum Ioa. à Ribera Episcopum Pacensem: quos non tantum stemmate clarissimos, sed etiam sanctitate vitæ, morum grauitate, eruditione non vulgari, omnibusque animi, corporisque dotibus præstantissimos esse cognouimus. Inter quos nō dedignabor referre meum in hac Inquisitione Valentina collegam Dominum Hieronymum Manrique subtilem profectō in hæresibus inquirendis indagatorem, & in actu practico satis versatū. His
- 19

ergo

- ergo omisis. ex superioribus liquidè constat, præsertim ex. d. l. 3. tit. 15. par. 4. & ex. l. 2. tit. 13. par. 4. filios tantum naturales paternis honoribus, & immunitatibus minimè frui. Contrariū verò expressè probat. l. 1. tit. 11. par. 7. videlicet filium esse nobilem seu patritium, seu vulgari nomine filium Dalgo, natum ex concubina, dummo dō eius pater esset nobilis. Ad idē. l. fi. in fine. tit. 22. lib. 4. Fori. l. 12. Tauri. in fine. disponēs nullam esse differentiam, neq; discrimen quoad honores consequendos, & immunitates habendas inter filios illegitimos & legitime natos. Ecce repugnātiā, & expressam duarū legū partitarum contradictionem; quæ sanè ex diametro distant. Sit igitur prima ad. d. ll. solutio & concordia, quod. d. l. 3. tit. 15. par. 4. & l. 2. tit. 13. eadem par. procedant de iure; & d. l. 1. tit. 11. par. 7. procedat de cōsuetudine, ita affirmat Guido Papæ quod fuit iudicatum, decisio. 580. an bastardus, & quod de consuetudine generali bastardi retineant nobilitatem generis, & nomen, & arma suorum parentum; & quod alijs priuilegijs & prerogatiuis gaudeant, & secus de iure. tenuit Bar. de insignis & armis. nu. 11. Decius confi. 85. & diligēter in fine. Otalora de nobilitate. 2. parte tertiæ partis principalis. c. 3. nu. 3. Melius Tiraque. de nobilitate. c. 15. nu. 30. Gabriel Palæo. de filiis nothis. c. 60. nu. 6. dicens, quod de iure spurij gentilitia insignia & arma ferre non possunt. Secus de consuetudine, vt in Germania, & in Gallia, & in alijs Prouincijs, in quibus linea transuersa in scuto, & insignibus ponitur; quod est signum iniustorum natalium. Secunda solutio colligitur ex dic. l. 3. tit. 15. par. 4. quod quando nobilitas & immunitas ratione priuilegij ad patrem pertinebat, quod tale priuilegium, vel immunitas ad filios naturales non extendatur. & dic. l. 1. tit. 11. par. 7. procedat quoties nobilitas prouenit ex genere & ratione sanguinis, quo casu nobilitate & immunitate gaudeant naturales. l. ius agnationis. ff. de patris. l. iura sanguinis. ff. de regu. iu. Quæ solutio satis colligitur ex traditis à Bald. in. l. generaliter. §. cum autem. num. 5. C. de. institu. & substi. sub condi. fac. Tertia & verissima erit solutio ad. d. ll. regias. quod. d. l. 3. loquatur & procedat in filijs spurijs &
- I ij adulte-

adulterinis, seu nefarijs, seu incestuosis. & d.l.i.tit. ii.par.7. in filijs naturalibus tantum ex concubina genitis, quod satis ex verbis d.l.i.constat. ibi. amiga que tenga conofcidamente por fuya. inter quos naturales, & legitimos, parum interest: quod aliter est in filijs ex damnato & punibili coitu, qui omni prorsus beneficio carēt, vt
 24 inquit. d. Authen. licet. C. de natu. lib. ita tenet Pala. Rub. in. d. §. 10. nu. 7. & Grego. Lopez. in. l. i. in verbo. amiga. tit. 2. par. 7. & Otolora. de nobilitate. 2. par. 3. par. prin. c. 3. nu. 3. Ioa. ab Orozco in. l. cum legitime. nu. 20. ff. de statu homi. Didacus Perez. in. l. i. in fine. tit. 7. lib. 4. ordi. Et propter repugnantiam dictarum legum partitarū cōdita fuit. l. 12. Tauri. disponens, quod quantum ad honores & dignitates paternas nulla sit differentia inter filios illegitimos & filios ex legitimo matrimonio natos. Sed adhuc facta illa lege, dubium erat, vtrum filij nefarij, seu adulterini, vel incestuosi nobilitate, priuilegijsq; paternis gauderēt. Ob id facta fuit Pincianæ quædam pragmatica. Anno. 1542. quæ habetur in ordinamento nouo. in. l. 2. tit. 2. lib. 4. illius ordi. quod omnes filij illegitimi sint nobiles & immunes: sicut eorum patres, priuilegijs, paternisq; prærogatiuis omnino vtantur, ac fruuntur, nisi ex damnato & punibili coitu sint geniti; etiam si sint principis priuilegio legitimati. Ex qua sanctione Pinciana, iuncta lege. 9. Tauri. facile sequitur, filios ex consanguinea, vel affini genitos nobilitate, paternisq; priuilegijs non gaudere, cum pœna incestus, sit pœna adulterij. l. si adulterium cum incestu. in fine. & §. nonnunquã. vbi glo. ff. de adulte. l. inter liberas. §. i. vbi. glo. ff. co. tit. 1. 3. tit. 18. par. 7. & pœna adulterij, est pœna mortis. l. Gracchus. C. de adulte. l. 13. tit. 17. par. 7. l. 2. tit. 15. lib. 8. ordi. l. i. tit. 7. lib. 4. Fori. l. 81. & 82. Tauri. neq; hodie obstat tex. in Authen. vt nulli iudicium. §. si verò quando. col. 9. & Authe. sed hodie. C. de adulte. l. 15. tit. 17. par. 7. quæ iura probant mulierem adulteram pœna mortis non puniri, sed verberatam in monasterium recludi. Nam. diura hodie videntur esse correctæ per. l. i. tit. 7. lib. 4. Fori. quæ est expressè approbata per. d. l. 81. Tauri. atq; ita pœna adulterij, de iure Regio, est pœna mortis, & per consequens iuxta tenorē. d. l. 9. Tauri. idem dicendum

dicendum est de filijs incestuosis & adulterinis. Deducitur etiam ex. d. pragmatica sanctione. filium ex damnato & punibili coitu natum, principis rescripto etiam legitimatum, priuilegijs, honoribus, immunitatibus paternis non gaudere: nisi in legitimatione id expressè dictū fuerit. Notat Præpositus in. c. per venerabilē. §. quod autem. nu. 112. qui filij sunt legi. Legitimatio enim est quædam iuris dispensatio, quæ regulariter restringenda est. c. 1. §. 1. de filijs presby. lib. 6. c. non potest. de præben. eo. lib. c. quod dilectio. de consan. & affini. ex quibus omnibus constat filios illegitimos, præter illos qui ex damnato & punibili coitu sunt geniti, dignitates, prærogatiuas, immunitates, & priuilegia paterna habere. & qui dicantur ex damnato & punibili coitu optimè declaratur, in Authe. quibus modis natu. effi. sui. §. si. col. 7. glo. Bal. in. l. si qua illustris. vbi latissimè Baptif. Caccialup. nu. 75. cum sequē. C. ad Orfi. glo. Ange. & alij in §. nouissimè. in sti. eo. tit. l. ii. tit. 13. par. 7. & d. l. 9. Tauri.

Summarium.

- 1 **A**rrogati filij qui dicantur, atq; de eorum diffinitione.
- 2 Arrogatio qua ratione à iure fuit inuenta.
- 3 Arrogatio vnde originem habuit.
- 4 Arrogare, nihil aliud est quàm valde rogare.
- 5 Mulier aliquem arrogare non poterit.
- 6 Fœmina filios in potestate non habet.
- 7 Iusta causa in arrogatione requiritur.
- 8 Filiorum procreatio humano generi immortalitatem tribuit.
- 9 Habenti. 12. filios. à muneribus de iure conceditur immunitas.
- 10 Antalis immunitas sit realis, vel personalis.
- 11 Habens filios, non habenti in honoribus publicis præfertur.
- 12 Mulier sterilis, maledicta & infamis in lege veteri censebatur.
- 13 In arrogatione, principis autoritas est necessaria.
- 14 Arrogatum sui iuris esse oportet.
- 15 In arrogatione solennis fieri debet scriptura.

- 16 *In arrogatione an consensus tacitus sufficiat.*
 17 *Adoptio est nomen generale, & in eo differt ab arrogatione, quod genus ab specie.*
 18 *notanda differentia inter adoptionem & arrogationem.*

Cap. decimum sextum.

- 1 **D**icitur filios naturales, de legitimis filijs tantum, id est, de adoptiuis & arrogatis, eorumque ex testamento & ab intestato successione, hoc in loco videndum est. Filij arrogati dicuntur illi, quos vir Sexagenarius principis auctoritate in filios solemniter recipit: interueniente eorum expresso consensu. Quam definitionem probat. l. si Paterfamilias. §. si. l. neque ei permittitur. §. 1. ff. de adoptio. l. 2. l. arrogationes. C. de adoptio. glo. in. §. 1. insti. eo. tit. glo. in. c. v. nico de cogna. lega. glo. in summa. 3. quæstio. 3. Azo in summa de adoptio. Ange. & Plat. in. §. 1. in prin. insti. de adoptio. Abb. & Præpositus. in rub. de cogna. lega. Ioa. Cora. in rub. ff. de adoptio. nu. 2. l. 7. tit. 16. par. 4. Et hæc filiorum species
- 2 hac ratione à iure fuit inuenta; ad solatium eorum, qui filios non habent, nec habere possunt: vt facta arrogatione filiorum naturalium, tristitiam atque desiderium admittat. l. nec ei. §. 1. ff. de adoptio. l. mulierem. C. eo. tit. Et ex eo arrogati dicuntur, quia pater legalis tempore arrogationis interrogabatur, an velit eum quem arrogat sibi iustum filium esse. vt in. §. 1. vbi. glo. & Docto. insti. de adoptio. vel dicitur à rogatione, id est, supplicatione, que principi vel populo fieri solebat, vt concederetur rescriptum ad faciendam prædictam arrogationem: nam arrogare nihil aliud est, quam valde rogare, vt Nebrißensis in Lexicon iurisciuiilis, verbo arrogare declarat. Item dictum fuit in
- 3 diffinitione, quos vir sexagenarius, quia mulier aliquem in filium arrogare non poterit. l. mulierem. l. in adoptionem. in. 2. C. de adoptio. l. nam & femine. ff. eo. tit. §. femine. insti. eo. tit. l. 2. tit. 16. par. 4. l. 4. tit. 22. lib. 4. Fori. Ratio est, quia filius arrogatus, & eius liberi trãseunt
- in arro-

- in arrogatis potestatem. l. 2. l. si Paterfam. ff. de adoptio. l. cum in adoptiuis. §. si. C. eo. tit. §. illud. insti. eo. tit. l. 7. tit. 16. par. 4. Et cum femine filios in potestate non habeant. l. nulla femina. ff. de suis & legi. hære. l. illud. §. ad testamenta. ff. contra tabu. §. femine. insti. de adoptio. l. 7. tit. 17. par. 4. ideo aliquem arrogare femine non poterunt. Dicitur in diffinitione Sexagenarius, quia minor sexaginta annorum regulariter arrogare non potest. l. si Paterfamilias. §. si. ff. de adoptio. quam affirmat esse singu. Ias. in repeti. si arrogator. nu. 3. ff. de adoptio. nisi sit coniuncta persona arrogatis, vel infirmus sit arrogator; vel alia iusta causa subit, propter quam in quacunq; ætate etiã minori poterit quis arrogare. vt in. d. l. si Paterfamilias. §. si. magis enim Reipub. interest filios procreare, quam liberos arrogare. l. 1. ff. solu. matri. l. hoc modo. §. si. ff. de condi. & demonstra. sola filiorum pro-
- 8 creatio humano generi immortalitatem tribuit, vt vtar verbis Authen. de nuptijs. in prin. col. 4. l. cum ratio. §. penul. ff. de bo. damna. Propter hoc commodum & vtilitatem quæ ex filiorum procreatione ad Rempub. prouenit, habenti. 12. filios à muneribus realibus & patrimonialibus datur immunitas, licet non sit Decurio. l. semper. §. 1. vbi. Bar. ff. de iure immu. l. si quis Decurio. C. de Decu. lib. 10. & est communis sententia secundum Ange. & Plate. in prin. insti. de excusa. tuto. & Ioã. de Ana. in confi. si. per totum. reprobata glo. contrarium tenente in. l. 1. C. de his qui. nu. lib. excu. Meren. lib. 10. in qua re diebus præteritis Pincie per consiliarios Regios fuit iudicatum huiusmodi immunitatem tantum esse personalem, & ad filios non transmitti. vt voluit glo. in. d. l. si quis Decurio. dicens quod patre viuente, filij hac immunitate gaudent. Vnde etiã est, quod in honoribus in Repub. adipiscendis & ordine sedendi, & scribendi præ-
- 11 fertur is qui habet filios, non habenti. l. in albo Decurionum. C. de Decu. lib. 10. Ias. in. l. 1. lectu. 1. nu. 13. ff. sol. matri. Rauena. in Alphabeto Aureo. fol. 153. col. 4. & in. l. veteri, mulier sterilis maledicta dicebatur & infamis, vt in Deutero. c. 7. c. recurrat. §. is itaque. 22. quæst. 4. vbi optima. glo. in verbo. maledicta. Insuper in diffinitione dicitur, principis auctoritate, quia principis rescriptum

- 13 seu eius authoritas in arrogatione est necessaria. l. 2. l. fin. ff. de adoptio. l. 2. & 3. l. arrogationes. l. adoptatū. C. de adoptio. §. 1. insti. eo. tit. poterit similiter fieri apud iudicem cōpetētem. l. 1. l. adoptio. C. de adoptio. quod secus est in adoptione, vt in. d. §. 1. insti. eod. titu. & in. l. 4. tit. 16. par. 4. Item addendum est in diffinitione, si sui iuris essent. ad hoc enim quod habeat locum arrogatio, necesse est filium arrogatū sui iuris esse. l. 2. ff. de adoptio. l. cum adoptiuis. §. fi. C. eo. tit. §. 1. insti. eo. tit. l. 1. & 7. tit. 16. par. 4. quod aliter est in filio adoptato. Rursus in diffinitione dictū fuit, sollemniter recipit, ex eo quod sollemnis stipulatio requiritur, videlicet quod arrogator interrogetur, an vellet eum qui arrogandus est in filium, & is qui arrogatur, an id fieri patiatur. l. 2. ff. de adoptio. & de hac re sollemnis fieri debet scriptura. l. nec ei permittitur. §. 1. ff. de adoptio. l. fin. C. eo. tit. l. 4. tit. 16. par. 4. Finaliter dicitur in diffinitione, interueniente eorū expresso consensu, ex eo quod in arrogatione consensus expressus arrogatoris, & illius qui arrogatur, requiritur. l. in adoptionibus vbi glos. & Bart. ff. de adoptio. quod aliter est in adoptione, vt ibi deciditur. l. 2. tit. 16. par. 4. in qua arrogatione tacitus etiam consensus sufficit. Arrogatio ab adoptione eo differt, quod genus ab specie; adoptionis nomen generale est, & non arrogationis. l. 1. ff. de adoptio. §. 1. insti. eod. titu. nonnullæ in iure constituuntur differentia inter arrogationem, & adoptionem, quarum prima est proximè dicta.

¶ Secunda differentia inter arrogationē, & adoptionem est, quod adoptio fit de filiofamilias: arrogatio verò de eo qui sui iuris est. l. 1. ff. de arroga. l. cum in adoptiuis. C. eod. titu. vnde versus quem refert. glos. in §. 1. insti. de adoptio. & glos. in cap. vnico. de cognatione lega. arrogo qui suus est, sed habet meus esse necesse. patris adopto suum, sed patris permanet idem.

¶ Tertia differentia, quod tam arrogatus, quàm eius filij transeunt in potestatem arrogantis, sed adoptatus non mutat patriam potestatem, neque in adoptantis potestatem transit, nisi ab auo, vel alio ascendente fuerit adoptatus. l. Si paterfamilias. l. arrogato patre. ff.

re. ff. de adoptio. l. cum in adoptiuis. §. Si verò pater naturalis. C. eod. titu. §. illud. §. Sed hodie. §. in primis. insti. eod. titu. §. Sed & si pater. insti. Quibus modis ius pa. potes. sol. l. 9. titu. 16. par. 4. & talis adoptatus à patre, vel ascendentibus potius dicitur verus filius, quàm filius adoptiuus. l. filio quem pater. ff. de lib. & posthu. Nam quando concurrunt causa naturalis, & accidentalis, præualeat naturalis, & potentior est. l. qui habet. ff. de tute. l. profecticia. §. fin. ff. de iure dotio. ne imagine naturæ veritas obumbretur, vt inquit. d. l. filio quem pater.

¶ 4. differentia, in arrogatione requiritur principis rescriptum, in adoptione verò cuiusuis iudicis competentis licentia sufficit. l. 2. ff. de adoptio. §. 1. insti. eod. tit. l. 8. tit. 16. par. 4. l. 6. tit. 22. lib. 4. Fori.

¶ 5. differentia est quoad modum succedendi, vt inferius cap. proximo declarabitur.

¶ 6. differentia, quod in arrogatione expressus cōsensus tam arrogantis, quàm arrogati requiritur. In adoptione verò sufficit presumptus. l. in adoptionibus. l. Si pater naturalis. ff. de adoptio. l. 1. tit. 16. part. 4.

¶ 7. differentia, quod infans, id est, minor septem annorum in adoptionem, & non in arrogationem dari potest. l. etiam. vbi glos. & Doct. & in. l. in adoptionibus. ff. de adoptio. glos. 1. vbi docentes in. l. 2. ff. eo. tit. l. 4. tit. 16. par. 4.

¶ 8. differentia, quod arrogatio sine iusta, & legitima causa non dissoluitur; sed adoptio ad libitum, & voluntatem adoptantis, dissoluitur. §. cum autem impubes. insti. de adoptio. Azo in summa. C. eod. tit. num. 6. expresse. l. 8. tit. 16. part. 4.

¶ 9. differentia, quod libertus alienus arrogatur, sed nō adoptatur. l. fi. vbi glos. & Doct. ff. de adoptio. l. Si paterfamilias. §. fin. ff. eod. titu.

¶ 10. differentia, quod filio arrogato fit substitutio pupillaris, cum sit in potestate arrogantis, & non filio adoptato, qui est extra potestatem. l. Si arrogator. ff. de adoptio. l. Sed si plures. §. in arrogato. ff. de vul. & pupi. substi. l. 9. tit. 5. part. 6.

¶ 11. Differentia satis colligitur ex.l.in adoptionibus. ff. de adoptio.

¶ 12. Differentia fumitur ex.l.neque ei permittitur. §.i. ff. de adoptio. iuncta.l.4. tit.16. par. 4.

¶ 13. Differentiam scripsit Ioan. de Plate. in. §. tam autem, num. 8. in offi. testa. dicens quod arrogato competit querela contra testamentum arrogantis, & non filio adoptato. quæ fanè differentie sunt notandæ quia ab aliquo scriptæ non reperiuntur.

Summarium.

- 1 **D**e testamentaria arrogatorum successione.
- 2 Arrogati bona arrogatori olim acquirebantur.
- 3 An arrogator hodie vsusfructu tantu obtineat, & num. 4.
- 5 Pater non habet vsusfructum in bonis filij primæ ton sur.e.
- 6 Filio arrogato quarta debetur propter commoditatem vsusfructus.
- 7 Patria potestas prodest ad acquirendum & effectum operatur ad succedendum.
- 8 Arrogato quarta qua actione acquiratur.
- 9 Querela est remedium subsidiarium.
- 10 An in fraudem alienata ab arrogato reuocentur.
- 11 Arrogati bona ultra quartam ei sunt restituenda.
- 12 Arrogatus in quarta non potest grauari.
- 13 Feudum ad filios adoptiuos transit.
- 14 Adoptiuus originem patris naturalis non amittit, & domicilium adoptiui consequitur.
- 15 Et nomen & arma patris adoptantis.
- 16 Arrogato quarta debetur, stantibus etiam filijs legitimis.
- 17 Arrogato quarta ex dispositione legis & non testatoris debetur.
- 18 Quarta ex potentia suitatis transmittitur.
- 19 Filius arrogatus alienata in fraudem reuocat.
- 20 Arrogatus an consanguineis arrogantis succedat.

Per

- 21 Per arrogationem rumpitur testamentum prius factum.
- 22 An quarta hodie sit aucta vsque ad trientem.
- 23 An arrogato de iure regio quarta debeat.
- 24 Arrogatus extraneo in nihilum succedit.
- 25 De adoptione Regi Alfonso ab Aragonia facta, à regina Ioanna Neapolitana.
- 26 Propter ingratitudinem arrogatus non succedit arrogatori, ibidem an Iuste fuit exheredatus Rex Alfonso qui à Regina Ioanna ad regnu Neapolitanum fuit adoptatus.
- 27 Arrogati plus iuris quam legitimi non habent.
- 28 Arrogatis quarta quoquo titulo relinquitur.
- 29 Quarta arrogatis de omnibus bonis non debetur.
- 30 Adoptiui non excludunt substitutum.

Cap. decimumseptimum

I Vob ad successioem verò attinet filij arrogati ex testamento in.4. partem omnium bonorum patris arrogatoris succedunt. Itaque arrogator hanc quartam filio arrogato in vita dare vel in morte relinquere tenetur. l. Si arrogator. ff. de adoptio. l. Papinianus. §. Si quis impubes. ff. de in offi. testa. l. i. §. Si impuberi arrogato. ff. de colla. bono. l. fi. ff. Si quid in frau. Pat. fac. fit. l. Si te parés. C. de suis, & legi. lib. l. 2. C. de adoptio. §. cum autè impubes. insti. de adoptio. §. i. vbi glos. in verbo. adoptati. insti. de in offi. testa. §. adoptiui. insti. de exhæreda. lib. & in prin. insti. quibus modis testa. infr. l. 8. & 9. titu. 16. part. 4. l. 5. titu. 22. lib. 4. Fori. Bart. & alij in. d. l. Si arrogator. Bald. & Salice. in. l. 2. C. de adoptio. Ange. in dict. §. cum autem. Dinus in tracta. de succe. ab intest. nu. 9. Prepositus in. c. per venerabile. §. quod autè. nu. 59. qui filij sunt legi. Segura in. l. coheredi. §. si filia. nu. 217. cū sequen. ff. de vul. & pupi. substi. Ratio est, quod hæc

quarta

quarta pars debeat arrogato, quia olim omnia bona istius filij arrogati, arrogatori acquirebantur. l. si paterfamilias. l. arrogato patre. ff. de adoptio. l. si adoptauro. ff. de precario. l. in arrogatorem. ff. de pecu. §. sed hodie. insti. de adoptio. §. sed et si pater. insti. quibus modis ius Pa. potest. sol. & illud quoad proprietatem, & vsum fructu ad arrogatorem olim pertinebat: sed hodie tantum quoad vsum fructu. vt in prin. insti. de acqui. per arroga. l. 8. tit. 16. par. 4. & ita arrogator in bonis filij arrogati vsum fructum obtinet, ad similitudinem patris naturalis. l. 1. l. cum oportet. C. de bonis q; lib. l. 1. l. si viua matre. C. de bonis mater. §. igitur. §. hoc quoq; insti. per quas perso. no bis acqui. l. 5. & 6. tit. 17. par. 4. l. 24. tit. 13. par. 5. l. 7. tit. 4. lib. 3. Fori. quod singulariter limitandum & intelligendum est: nisi filius sit clericus primæ tonsuræ; quo casu in bonis filij siue intuitu ecclesiæ, vel maternis, vel aliunde à filio clerico in potestate paterna existente acquisitis, pater non habet vsum fructum. Auth. presbyteros. vbi Bal. C. de epis. & cleri. idem Bal. in l. sacrosanctæ. nu. 4. C. eo. tit. Innocentius. Hosti. Abb. in c. quia nos. de testa. idem Abb. in c. in presentia. nu. 56. de proba. & in c. constitutus. in fine. de in integrum resti. Ias. in l. si. nu. 4. & 5. C. qui testa. face. pos. & in l. licet. nu. 6. C. de colla. Pala. Rub. in rub. de dona. inter vi. & vxo. §. 24. nu. 6. Segura in J. Imperator. nu. 68. ff. ad Trebe. Optimè Xuarez in illa allegatione, an pater habeat vsum fructum in bonis Maioricatus. nu. 31. cum sequen. vbi affirmat ita iudicatum fuisse in fauorem. Ioa. de Oualle clerici in minoribus ordinibus constituti. de qua re est optima. l. 3. tit. 22. par. 1. Bar. tamen contrariam tenuit sententiam in d. l. sacrosanctæ. in prin. dicēs qd in bonis filij clerici intuitu ecclesiæ acquisitis, pater tantum habet vsum fructu: sed non in alijs bonis. sed comuniter in hoc per Doctores superius relatos. Bar. reprehenditur, quod non solum in filio clerico locum habet, sed etiam in filio clerico arrogato.

vt in prin. insti. de acqui. per arrogationem. Ideo hæc quarta filio arrogato debetur propter commoditatem vsus fructus, qui vsus fructus in bonis arrogati arrogatori acquiritur, vt dictum est. Et quia pater in hoc honoratur, merito in prædicta quarta grauatur

l. vnica

l. vnica. §. pro secundo. C. de cadu. tollen. l. si. §. sed cum in secundam. C. de furtis, vel alia efficacior poterit esse ratio propter patriam potestatem, quæ prodest ad acquirendum: & operatur vinculum ad succedendum, vt dicit Bal. per tex. ibi. in l. cum adoptiuus. nu. 4. C. de adoptio. quamuis glo. in verbo. dentur. in l. 1. §. si impuri. ff. de colla. bono. dicat quod non est laborandum, qua actione vel iure hæc quarta in testamento arrogatoris est petenda, sed quod sat est, quod actione ex testamento peti possit. Bar. in d. l. si arrogator. in lectu. in fine, & in repe. nu. 14. quam opinionem esse communem affirmant Albe. ibi. & Ias. nu. 51. Sed si filius arrogatus sine aliqua iusta causa, à prædicta quarta fuerit exclusus seu exhæredatus, si est impubes, ad consequendam quartam habet remedium ordinarium ex constitutione diui Pij, de qua in J. Papinianus. §. si quis impubes. ff. de inoffi. testa. & in l. si. ff. si quid in frau. patro. fac. sit. & cum hoc competat remedium, cessat querela, quæ est subsidiaria, quæ cum remedio ordinario non concurrat, vt in §. 1. insti. de inoffi. testa. Sin autem filius pubes fuerit, competit querela eum aliud ei remedium non competit. l. 2. C. de adoptio. Ias. in repe. l. si arrogator. nu. 53. ff. de adoptio. & ita est intelligenda. J. Papinianus. §. si quis impubes. ff. de inoffi. testa. & §. tam autem. insti. eo. tit. Inter quæ remedia hoc interest,

quod impubes reuocat alienata in fraudem, & non pubes. vt in d. l. si si quid in frau. patro. quæ lex & iura similia, in impubere tantum sunt intelligenda. sed si filius arrogatus fuerit præteritus, cum sit suus & in potestate rumpit testamentum. l. filium quem pater. §. si. vbi. glo. si. ff. de lib. & posthu. §. adoptiuus. insti. de exhæreda. lib. & §. 1. & §. eadem hæc. insti. de hære. quæ abintesta. defe. similiter competit bonorum possessio contra tabulas. l. non putauit. §. in adoptione. l. si post. §. si in adoptione. ff. de bono. posse. contra tab. Ex superioribus dictis regu. & vnam ampliationem habemus, videlicet quod quarta in bonis arrogatoris, non tantum filio impuberi, sed etiam puberi est debita.

¶ Secundò dicta regula ampliatur, quod ultra dictam quartam, omnia bona arrogati sunt ei, vel eius hæredibus restituenda. l. non enim

enim

enim aliter. l. his verbis. ff. de adoptio. l. 2. C. eo. tit. §. cum autem. ff. sine. insti. eo. tit. l. 4. & 8. tit. 16. par. 4.

- 12 ¶ Tertio ampliatur, quod filius arrogatus in d. quarta, non potest grauari. l. si arrogator. vbi glo. & Bar. num. 9. & Iaf. nu. 26. ff. de adoptio. Sali. in. l. 2. C. eo. tit. Idem Iaf. in. l. cum filius familias. nu. 45. ff. de lega. pri. ad similitudinem filiorum legitimorum, qui in suis legitimis grauari nequeunt. l. omnimodo. l. scimus. §. cum autem. l. quoniam in prioribus. C. de inoffi. testa. Nam filij arrogati sunt ad imaginem filij legitimi & naturalis, vt inquit glo. & Platea. ibi. in. l. cum adoptionem. C. de Decuri. lib. 10. Vbi Alex. in addi. ad Bar. inquit, quod quando rescripto Principis alicui conceditur feudum, quod illud transit ad filios etiam adoptiuos. l. 2. §. in filijs. ff. de Decurio. Et priuilegiū militis ne torqueatur, transit etiam ad filios adoptiuos. Fran. Mar. decisione. 887. queritur an priuilegium. in prin. parte. 1. nam adoptio imitatur naturam. §. minorem natu. insti. de adoptio. non tamen propter superius dicta adoptatus amittit originem, & nobilitatem patris naturalis. l. origine. §. si. ff. ad munici. & consequitur domicilium, nomen, & arma patris adoptatis. l. ciues. C. de inco. lib. 10. glo. Bar. & Plate. in. l. filios. C. de munici. & origina. lib. 10. Fran. Mar. decisione. 881. queritur, an per adoptionem. parte. 1.
- 13 ¶ Quarto ampliatur dictam quartam habere locū, stantibus etiam filijs legitimis & naturalibus ipsius arrogatoris, siue ante arrogationem natis, siue post. l. si te parens. C. de suis & legi. lib. 6. §. cum autem. vbi glo. insti. de adoptio. §. adoptiu. insti. de exhæreda. lib. glo. Bar. & alij in. d. l. si arrogator. glo. in verbo. sola. in Authe. in successione. C. de suis & legi. lib. De iure verò regio aliter videtur, quod stantibus filijs legitimis & naturalibus, quod hæc quarta filio arrogato non sit debita. l. 5. tit. 6. lib. 3. Fori. Clarius in successione ex testamento, in. l. 1. tit. 22. lib. 4. Fori. Segura in. l. cohæredi. §. cum filia. à num. 217. vsque ad num. 224. ff. de vul. & pupi. substi. Quo in loco iura regia & communia nititur concordare. Mihi sanè videtur, omisissis in hac re solutionibus, ius commune in hac parte, per

- per. II. regias corrigi, dummodo in viridi sint obseruantia, cum sint leges Fori secundum tenorem legis primæ Tauri. Præsertim quod stantibus filijs legitimis, & naturalibus, vltra quintum bonorum, pater nullam prorsus testandi, seu disponendi facultatem habeat. l. 9. tit. 5. lib. 3. Fori. l. 7. tit. 12. eo. lib. Fori. l. 1. tit. 22. lib. 4. Fori. l. 28. Tauri. Ad quam partem quinti de iure regio arrogatus tantum potest admitti. De quo quinto subtrahenda funeraria, & aliæ donationes liberales sunt, secundum. l. 30. Tauri: de cuius intellectu latius superius scripsimus.
- 17 ¶ Quinto ampliatur, quod dicta quarta non ex dispositione testatoris, sed legis, filio arrogato debetur. l. 1. §. si impuberi. ff. de colla. bono. l. si. si quid in frau. patro. l. cum in adoptiuis. C. de adoptio. Effectus enim maximus est, nam illud quod effertur à lege, & non à dispositione hominis iudicatur æs alienum. l. si. C. de indic. vidui. tollen. Bald. in. l. si cum dotem. §. cum pater. ff. solu. matri. Latè Segura in. l. cohæredi. §. cum filia. nu. 213. ff. de vul. & pupi.
- 18 ¶ Sexto ampliatur dicta regula, quod hæc quarta, licet non sit agnita ex potentia suitatis, cum sit suus, vt dictum est, transmittitur. l. apud hostes. C. de suis & legit. lib. 1. ex militari. §. fin. ff. de testa. mili. l. vnica. C. de his qui ante aper. tabu. l. si arrogator. ff. de adoptio. Vbi Bart. in repe. nota. 12. & Iaf. num. 13. & de materia transmissionis vltra tradita in dic. l. vnica, & in. l. ventre. ff. de acqui. hæredi. & in. l. si infanti. C. de iu. de libe. Latè Iaf. in. l. emancipata. nu. 4. C. qui admitti. & in. l. Lucius Titius. num. 34. ff. de vul. & pupi. & in. d. l. si arrogator. num. 14. cum sequen. Soci. regu. 168. hæreditas. & regu. 173. hæres suus. Castillo. l. 13. Tauri. De qua re est singu. l. 2. tit. 6. par. 6.
- 19 ¶ Septimo ampliatur dicta conclusio, quod filius arrogatus poterit reuocare alienata per suum arrogatorem in fraudem dictæ quartæ. l. si. ff. si quid in frau. patro. glo. in verbo. raptam. Vbi Docto. in. l. 2. C. si in frau. patro. à libe. alic. fac. sit. Bar. in. l. non vsque. ff. si quis à paren. suc. manu. & in. d. l. si arrogator. in repe. num. 8. Vbi Iaf. nu. 23.

- nu. 23. idem Ias. in. §. Item si quis in fraudem. nu. 9. cum sequē. insti. de actio.
- 20 ¶ Octauò ampliatur, quòd vltra prædictam quartam, patri legitimo & naturali, alijsq; consanguineis arrogatus succedit. l. cum in adoptiuis. C. de adoptio.
- 21 ¶ Nonò ampliatur, testamentum prius ab arrogato conditum, facta arrogatione rumpi. l. non putauit. §. si quis emancipatum. ff. contra tab. & in prin. insti. quibus modis testamentum infirmetur. Alex. & Ias. in rub. de lib. & posthu.
- 22 ¶ Decimò ampliatur, secundum opinionem Cyni. in. l. 2. C. de adoptio. & Albe. in. d. l. si arrogator, hodie hanc quartam esse auctā vsq; ad trientem, sicut in filijs legitimis & naturalibus. Contrariam verò sententiam tenuit glo. in verbo. hoc obseruando. in Authen. de trien. & semi. §. 1. colla. 3. glo. in. l. 5. tit. 22. lib. 4. Fori. Bar. & Bal. in. d. l. si arrogator. vbi. Ias. nu. 53. hanc fatetur esse communem opinionem, contra Cynum. quæ regula nonnullas patitur exceptiones & fallentias.
- 23 ¶ Primò, dicta regula limitatur locum nō habere de iure nostro Regio, filijs legitimis & naturalibus existentibus, vt superius ampliatione quarta aperte ostendimus.
- 24 ¶ Secundò limitatur in filio adoptiuo, qui patri suo extraneo adoptatori ex testamento in nihilum succedit. l. cum in adoptiuis. §. sed ne articulum. C. de adoptionibus. notant Alex. & Ias. in rub. de lib. & posthu. num. 17. §. sed hodie. insti. de adoptio. l. 8. tit. 16. par. 4.
- 25 ¶ Tertio, dicta regula fallit in feudo, quia filius siue adoptatus, siue arrogatus sit, ad successione feudi nō admittitur neq; ex feudo prædicta quarta detrahitur. c. 1. §. adoptiuus filius. si de feudo fuerit cōtro. inter domi. & agna. vassa. c. 1. de successione feudi. in vsibus feudorū. notat Ioa. Faber. & Ange. in. §. 1. in prin. insti. de hære. quæ abintest. defe. Decius. cōsi. 399. cōclusionē. nu. 3. quod intelligendū est, nisi hac lege & conditione fuisset adoptatus, vt in feudo succedat, vt fuit Rex Alphōsus ab Aragonia à Ioāna Regina Neapolitana. Hanc dixit esse communem opinionē Cursi. Iunior. cōsi. 138. nu. 7.

Quartò

- 26 ¶ Quartò fallit, quando aliqua ingratitudinis causa à filio arrogato in arrogatorem fuerit commissa, quo casu cessat prædicta quarta. l. fin. ff. Si quid in frau. patro. ibi. Sed si causa cognita fuerit emancipatus quartam perdit. l. nōnunquam. ff. de adoptio. §. cum autem. in fine. insti. eo. tit. l. 7. tit. 16. par. 4. & propter easdem causas, propter quas filius legitimus, & naturalis poterit exheredari, de quibus in Authen. cum de appellatione cognoscitur. §. causas autem iustas. col. 8. authen. licet. C. de lib. præte. vel exher. glo. in. §. fin. insti. de inoffi. testa. glof. magna in. c. Quintaballis, de iureiu. l. 4. 5. & 6. tit. 7. par. 6. ex eisdem causis filius adoptiuus poterit exheredari. glof. vbi Docto. in. l. quidam cum filium. ff. de verbo. obliga. Imò maior vrget ratio exheredationis, in filijs adoptiuis, quàm in filijs legitimis. Ne eundem effectum veritas & fictio operetur, ideo iuste fuit exheredatus Rex Alfonso ab Aragonia, qui fuit adoptatus à Regina Ioāna ad regnum Neapolitanum, quia dictus Rex insidiabatur vitæ Regine, & eius statui, vt refert Archiepiscopus Antoni. in 3. par. tit. 22. cap. 8. §. 6. & 7. & Frā. Mar. decisione. 884. incip. quæritur an filius adoptiuus, in fine, parte. 1. Sed id ex Chronicis nō cōstat, ideo arbitror non esse verum.
- 27 Quintò fallit, quando arrogator sex vel plures filios legitimos, & naturales habuisset, ne illud incōueniens sequatur, filium arrogatum plus iuris, quàm legitimam, & naturalem haberet. glof. Bar. & Docto. in. d. l. Si arrogator. §. Sed hodie. insti. de adoptio. glo. in verbo. quartam, in. §. cum autem, insti. eod. tit. facit. l. communium, in fine. C. de natu. lib. Albe. in Authē. licet. C. eo. tit. X Suarez. in. l. 1. versi. viso qui dicantur. tit. 6. lib. 3. Fori.
- 28 ¶ Sextò, dicta regula limitatur, quòd prædicta quarta titulo institutionis non est relinquēda, sed alio quouis titulo particulari tenet Cynus in. l. 2. C. de adoptio. vbi Sali. nu. 4. & alij communiter.
- 29 ¶ Septimò, cōclusionē limita prædictā, quòd hæc quarta nō est omnium bonorū arrogatoris, sed illius partis, quā habuisset, si arrogator abintestato esset moriturus. glo. in parte quartā. in. d. l. Si arrogator, glof. in. d. §. cum autem. Bar. & Bald. in. d. l. Si arrogator, vbi Ias. nu.

K 52. hanc

52. hanc fatetur esse communem opinionem contra glos. in verbo. liberis in Authen. de hære. & Falc. §. i. col. r. quæ glos. cõmuniter reprehenditur.

30. ¶ 8. limita, filium arrogatum siue adoptatum substitutum nõ excludere. l. Si ita, quis. §. is cui. ff. de lega. secun. l. fideicommissum. ff. de cõdi. & demontra: Bart. in. l. Si cognatis. in prin. ff. de rebus du. optimè Decius, consi. 393. incip. conclusionem.

Summarium.

- 1 **D**E successione arrogatorum abintestato.
- 2 **A**doptiui in omnibus bonis abintestato succedunt.
- 3 **A**doptiui de iure regio cum legitimis non succedunt.
- 4 **L**eges Fori quando sunt in usu & viridi obseruantia, ab omnibus sunt seruande.
- 5 **A**lleganti leges Fori onus probandi esse in usu & obseruãtia incùbit.
- 6 **T**estes deponentes de usu & consuetudine Fori, rationem dicti sui reddere tenentur.
- 7 **F**acta non præsumantur nisi probentur.
- 8 **L**eges stili sunt legum Fori declarationes.

Cap. decimum octauum.

- 1 **A**binestato verò tam filij adoptiui, quàm arrogati vnà cum filijs legitimis, & naturalibus æquis portionibus patri arrogatori etiam extraneo succedunt. l. Si te patrens. C. de iuis & legi. lib. l. cum in adoptiuis. §. Sed ne articulum. C. de adoptio. l. i. §. suos hæredes. ff. de suis & legi. hæredi. §. i. §. eadem hæc. §. sed ea omnia. insti. de hære. quæ abintesta. defe. & in prin. insti. quibus modis testa. infir. §. adoptiui de exhære. lib. l. 8. & 9. tit. 16. par. 4. quod de iure communi ampliatur, siue legitimi, & naturales sint ante, vel post arrogationem nati.
- 2 d. l. Si parës, & d. l. 8. & 9. tit. 16. par. 4. in quibus etiam iuribus probatur filios adoptatos seu arrogatos legitima prole nõ existente in omnibus bonis arrogatoris abintestato succedere, filijs verò, vel cõ-

sanguini-

- sanguineis adoptatis arrogati in nihilũ succedũt, vt in. l. cũ in adoptiuis. §. Sed ne articulũ. C. de adoptio. §. Sed ea omnia. vbi gl. in verbo. abintestato. insti. de hære. quæ abintesta. defe. l. 9. in fine, titu. 16. par. 4. l. 5. tit. 22. lib. 4. Fori, quod aliter erat statutũ de iure antiquo. l. i. §. cognationẽ. ff. vnde cognat. l. qui in adoptionẽ. ff. de adoptio.
- 3 **D**e iure verò nostro regio legitimis filijs & naturalibus existẽtibus, filij arrogati, seu adoptati abintestato non succedunt. l. 5. tit. 6. lib. 3. Fori, quæ loquitur in successione abintestato, & ita glossa eam intelligit dicens, quòd in hoc. d. l. Fori ius cõmune, & partitarũ cor-
 - 4 rigat. Idem probat. l. i. titu. 22. lib. 4. Fori. glos. in. l. 5. titu. 22. eodem lib. 4. Fori, quàm opinionem verissimam esse arbitror in his locis in quibus. d. l. Fori sunt in usu, & viridi obseruãtia, vt dicitur in. l. 4. tit. 4. lib. 1. Ordi. & in. l. i. Tauri. & ei siue actori, siue reo qui intentionem suam in usu, & obseruãtia legum Fori fundat onus
 - 5 probandi incùbit, & non asserenti dictas leges Fori non esse in usu. l. i. vbi glos. verbo. probatis, & Bald. num. 3. C. quæ sit lon. confue. l. præscriptione vbi glos. C. Si contra ius, vel vtili. publi. Bart. in. l. omnes populi, nu. 67. ff. de iusti. & iu. Decius consi. 215. in causa, nu. 3. latissimè Xuarez in proemio legum Fori, vbi concludit prædi-
 - 6 ctas leges Fori esse in usu & obseruãtia probandas, & Decius vbi supra, nu. 3. inquit, allegando Bart. & alios, quod testes deponentes de usu & consuetudine Fori tenentur rationem dicti sui reddere,
 - 7 aliàs nõ probant. Ratio est, quia illud ex facto p̄det, ideo ab eo qui factum allegat illud est probandum. l. Si emancipati. C. de colla. l. in bello. §. factæ. ff. de capti. & post lim. reuer. Bald. in rub. C. de fideiussio. quòd facta non præsumuntur nisi probentur. Eadem ratione idem in legibus stili dicendum est, leges enim stili legum Fori sunt declarationes, vt in earum subscriptione legum stili apparet,
 - 8 & titulus quo nominantur earũ naturã, & vim indicat. l. 2. de statu hominũ. l. fin. ff. de hære. insti. l. imperator. ff. de in diem adie. late Iaf. in prin. insti. de actionibus, num. 14. cum sequen. ita expressè tenuit Castillo in tractatu rationum, quarta parte propè finem dicens quòd leges stili, vt pro legibus seruentur requiritur quòd sint vtitatæ, & in usu & obseruãtia. Vnde reuoca-

8 tris legibus seu statutis, per consequens omnes reformationes ac declarationes earum censentur esse reuocatae. l. vnica. in prin. vbi Bal. nota. 3. C. de latina libertate tollen. l. vnica. in prin. C. de cadu. tollē. Bar. in. d. l. omnes populi. nu. 31. ac ita, leges stilli tāquam legum Fori declarationes virtualiter continentur in prohibitione contenta in l. 4. tit. 4. lib. 1. ordi. & in. l. 1. Tauri. licet de illis expressē non fuisset cautum, sed tantum de legibus Fori, quæ requiruntur vt sint in vsu & viridi obseruantia.

Summarium.

- 1 **S**purius filius quis sit, & vnde illud nomen fuerit deductum.
- 2 Spuriij nomen non Latinum, sed Græcum est.
- 3 Spurius quasi sine patre filius.
- 4 Spurius dicitur quasi de spuma riuualium.
- 5 Nomen Spurius est nimis generale, & aliquando in genere, & aliquando in specie sumitur.
- 6 Spurius aliquando pro vulgō concepto accipitur.
- 7 Spurius aliquando dicitur filius incestuosus, sacrilegus, vel nefarius.
- 8 Spurius aliquando dicitur filius naturalis.
- 9 Argumentum de specie ad genus affirmatiuē validum est.
- 10 Prædictum argumentum negatiuē prolatum minimè procedit.
- 11 Argumentum de genere ad speciem affirmatiuē efficax non est.
- 12 Remoto genere, per consequens omnes eius species remouentur.
- 13 Vera filiorum spuriorum diffinitio.
- 14 Glossa in. c. nisi cum pridem. de renuntia. defenditur.

Cap. decimum nonum.

1 **D**istinctio filios legitimos & naturales: & naturales tantum, & adoptiuos, & arrogatos, eorumq; ex testamento & ab intestato successione; operæpretium erit de alijs filijs, id est, spurij & nefarijs, & eorū successione nunc scribere. Spuriij verò nomen, non est latinum, sed Græcū, quapropter

pter propriij vocabuli penuriam auctores Latini vtuntur, vt inquit Quintilianus, lib. 3. institutionum. c. 6. in fine Alciatus lib. 1. prætermisiorum in dictione spurius, & appellantur spurij Græcè *πατρὶς ἀπορῆν* & *ἀπατρῶες* quasi sine patre filij, ex eo quòd pater est incertus. l. vulgò concepti. ff. de statu homi. §. si aduersus. insti. de nup. Et vt quidam putant spurij dicuntur quasi extra puritatem matrimonij nati. Abb. in. c. nisi cum pridem. §. personæ verò, nu. 20. de renuntiatione, & ibi Anto. de Bu. Ias. in. l. 2. nu. 4. ff. de verbo. obli. ga. Baptif. Caccialup. in repe. l. Si qua illustis, nu. 2. C. ad orfi. Castillo in. l. 9. Tauri in fine. Couarru. in. 4. parte. 2. cap. 8. §. 5. allegando Budęum, & Alciatum. Sed rectius arbitror hoc nomen spurij dici ab infinitiuo Græco *αποραδῆν*, id est, sporadin, quod significat vulgò conceptum quasi sine patre filium, vt voluit Alciatus vbisupra, vel deriuatur à genitiuo Græco. *απορῆς*, id est, sporu, hoc est, à semine proprio: quia nihil habet à patre nisi tantum semeni ita hoc nomē interpretatur Calepinus. verbo spurius, & Catellianus Cotta, & Iacobus Spiegel in dictione spurium, & aliter interpretatur Cardinalis in cap. liberi. 32. quæstio. 4. quod spurij dicuntur quasi de spuma riuualium, pro vera huius nominis intelligentia, quod iste terminus spurius est nimis generalis, & aliquando accipitur in genere, & aliquando in specie: in genere omnes filios natos ex quocunq; damnato coitu, siue nefario siue adulterino, siue incestuoso comprehendit, & omnes qui ex legitimo matrimonio nati non sunt ac ita spurij quandoq; naturales licet improprie vocantur: vt inferius declarabitur. in specie verò spurius accipitur pro filio vulgò quæsito habito ex meretrice & patre incerto. l. Si spurius. ff. vnde cog. l. vulgò concepti. ff. de statu homi. l. Si qua illustis. C. ad orfi. l. 1. titu. 15. par. 4. l. 3. tit. 14. par. 4. l. 11. in fine. tit. 13. par. 6. ibi. spurio, es llamado el que nascio de muger puta que se da a muchos, & plerumq; filiū de adulterio genitum hoc nomen spurius significat, cap. tanta. qui filij sint legitimi, quod notat ibi Anto. de Bu. nato. 3. l. 3. C. solu. matri. l. generaliter. §. spurios. ff. de decu. Authen. quibus modis natu. effi. sui. §. fin. coll. 7. notat glos. in verbo. coniugata, in cap. inno-

tuit. de electione. Ancharrana consi. 401. & in consi. 337. viso diligenter. in prin. Decius consi. 306. in casu proposito. num. 5. Caccialup. in. d. l. si qua illustris. in prin. Bal. consi. 31. volu. 1. Gabriel Palæo. de filijs nothis. c. 16. num. 4. Interdum etiam filius ex consanguinea, vel affini, vel sacerdote, vel moniali, vel nefario coitu genitus, dicitur spurius. §. si aduersus. insti. de nup. c. ad abolendam. de filijs presbyte. expressè Bar. in. l. si. in prin. ff. de his quibus vt indig. glo. in. d. l. vulgò concepti. Præpositus in. d. c. tanta. nu. 11. & 13. Dinus de succes. abintesta. nu. 12. Idem Præposi. in. c. transmissæ. nu. 7. & in. c. per venerabilem. §. quod autem. num. 21. qui filij sint legi. Cardinalis in. c. liberi. 32. quæstio. 4. Ias. in. l. 2. nu. 4. de verbo. obliga. Ange. in. l. si suspecta. §. de inofficioso. ff. de inoffi. testa. Guido Papæ decisione. 280. incip. Titius coniuga. Couarruu. in. 4. par. 2. c. 8. §. 5. Xuarez. in. l. 1. tit. 6. lib. 3. Fori. verfi. qui autem dicantur filij. Castillo in. l. 9. in fine Tauri Aliquando dicitur spurius natus ex seruo & lib. l. ex libera. C. de suis & legi. hære. glo. in verbo. conparienta. in. l. 10. tit. 5. lib. 3. Fori. & aliquando dicitur filius naturalis spurius. glo. verbo. naturalem. in. c. per venerabilem. qui filij sint legi. Alex. consi. 2. visis codicillis. num. 58. volu. 1. Gabriel Palæo. de filijs nothis. cap. 16. ex quibus apertè constat nomen spurius esse generale; comprehendens sub se plures filiorum species, & habet se tanquam genus ad suas species, ideo ex eo sumitur argumentum de specie ad genus, affirmatiuè. l. si quid earum. §. 1. ff. de lega. 3. l. 2. §. doli mali. ff. de vi. bono. rap. l. inter agna. ff. vnde legi. l. 3. §. genera. ff. de acqui. posse. Hoc ergo argumentum affirmatiuè rectè procedit, veluti filius est incestuosus, ergo per consequens spurius: est adulterinus, igitur spurius rectè dicimus; & sic de alijs filiorum speciebus. Quod sanè argumentum negatiuè prolaturum minimè procedere poterit. l. duobus. §. si quis iurauerit. ff. de iureiu. notat. glo. & Ange. in. §. plebiscitum. insti. de iure natu. genti. & ciui. Decius in. l. in toto. ff. de regu. iu. Ioan Neuisa in Sylua. nupti. fol. 49. 2. colu. veluti si quis iam dixerit incestuosus filius non est, ergo neque spurius: non sequitur

quitur: nã poterat esse adulterinus, vel vulgò quæsitus; & ita esset spurius. De genere verò ad speciem affirmatiuè argumentum non procedit. l. si quid earum. §. 1. ff. de lega. 3. nota. Bart. in dic. §. doli mali. & in. l. iuris gentium. §. Sed si fraudandi. ff. de pac. Ias. in. l. 1. num. 20. ff. si cert. peta. Exemplum est filius esse spurius. Ergo adulterinus non sequitur, quia poterat esse incestuosus. Ad positionem enim generis, non sequitur positio specierum, vt probant iura modò allegata: remoto tamen genere, per consequens omnes eius species remouentur. l. fin. C. de rebus alienis non alien. c. denique. 4. distinctio. glos. & Docto. in. l. si causa cognita. C. de transac. Et ita argumentum negatiuè positum est infallibile: vt non est spurius, igitur neque adulterinus, neque incestuosus, neque vulgò quæsitus. Remoto itaque genere, omnes per consequens species remouentur. Definitio verò filiorum spuriorum ex prædictis clarè colligitur, videlicet quòd propriè filius spurius dicitur ille, qui est natus ex coitu ab vtroque iure reprobato. Hanc diffinitionem scripsit Bart. in. l. fina. in princ. ff. de his quibus vt indig. glo. in. c. tanta. Vbi Abb. num. 13. & proposito num. 28. qui filij sint legitimi. Idem Præposi. in. c. per venerabilem. §. quod autem. num. 11. eodem tit. & in. c. cum haberet. num. 9. de eo qui duxit in ma. qua polluit per adul. Ponuntur in diffinitione verba illa, ex coitu ab vtroque iure reprobato: vt in his verbis omnes filiorum species, de quibus superius dictum est, comprehendantur; & etiam causa differentie filiorum, qui ex iustis nuptijs sunt procreati. Authen. de nup. in prin. col. 4. & in prin. insti. de patri. potest. & in prin. de nup. c. gaudemus. de diuor. Item in diffinitione ob id verba illa scripta fuerunt, vt filij spurij à filijs naturalibus tantum distinguantur, qui naturales non sunt nati ex coitu ab vtroque iure reprobato: sed potius à iure ciuili permisso, & iure Canonico reprobato. l. in concubinato. in fine. ff. de concub. l. 1. C. eodem tit. glo. in. l. in libere. ff. de ript. nupt. glo. fin. in princ. institui. de patri. potesta. l. 2. tit. 14. part. 4. Ex quo valde redditur dubia glossa in verbo. manze-

res in cap. nisi cum pridem. de renun. dicens quod spurius dicitur natus ex concubina, quam. glos. reprobat. Bart. in l. fin. in princ. ff. de his quibus, vt indig. Sed aliquo modo prædicta glos. poterit sustineri, si intelligatur ex concubina, nõ in domo retenta, quasi loco vxoris: tunc enim non spurius, sed naturalis filius diceretur. Auth. quibus modis natu. effi. sui. §. discretis. colla. 7. Auth. de trië. & femi. §. consideremus, col. 3. Sed ex concubina extra domum habitante, quæ cum pluribus coeundi consuetudinem habebat. l. vulgo concepti. ff. de statu homi. l. ii. in fine, titu. 13. par. 6. quod de iure nouo regio aliter dicendum puto, iuxta tenorem. l. ii. Tauri.

Summarium.

- 1 **R**egula cũ. 44. ampliacionibus & declarationibus cõstituitur.
- 2 Quod spurius est omnino incapax hereditaris paternæ.
- 3 Spurius de foro Cõtabriæ, & Valentie hereditatis etiam maternæ est incapax.
- 4 Paternum vitium, in filijs puniendum esse.
- 5 Spurijs sunt geniti in offensam Dei, & in cõtemptum matrimonij.
- 6 Adulterorum filij abominatio sunt Domino.
- 7 Manxer in Ecclesiam dei nõ ingrediatur vsque ad. 10. generationem.
- 8 Spurius non solùm humano, sed etiam diuino iure à successione paternæ repellitur.
- 9 Nõ erit heres filius ancillæ cum filio liberæ.
- 10 Illegitimos neque in bello fortes esse, neque in fide stabiles, neque Deo amabiles, neque hominibus honorabiles.
- 11 Spurijs de iure etiam canonico esse incapaces.
- 12 Filius spurius lege municipali non potest effici capax successio[n]is.
- 13 Statutum admittēs spurios ad successio[n]em, esse contra bonos mores.
- 14 Spurius non efficitur capax per statutum disponēs etiã per modũ pœnæ.
- 15 Institutio facta de spurio est ipso facto, & iure nulla.
- 16 Verba presentis temporis significant ipso iure.
- 17 Verbum irritum quid operetur.

- 18 Duo notandi effectus quod actus sit ipso iure nullus.
- 19 Quod spurio relinquitur proximioribus testatoris defertur.
- 20 Spurijs nulla etiam prole existente non succedere.
- 21 Nepos spurius ex filio spurio seu legitimo an auo succedat.
- 22 Nepos legitimus an possit ab auo heres institui.
- 23 Prohibitio facta de filio vtrum ad nepotem extendatur.
- 24 Incapacitas patris filio non nocet.
- 25 Dicitio, ex, denotat causam proximã, & immediatam, & nõ remotam.
- 26 Odia restringi, & non ampliari oportet.
- 27 Filiorũ appellatione in odiosis nepotes nõ cõprehenduntur. (dicitur.)
- 28 Prohibitio alienationis facta familiæ, vltra quartum gradũ non extẽ-
- 29 Quicquid acquirit filius in potestate, suo patri acquirit.
- 30 Opinio verior cõtra Bald. & Ange.
- 31 Nepos ex filio incestuoso non potest heres institui.
- 32 Verus ac germanus sensus ad. l. si quis incesti. C. de incesti. nup.
- 33 Nepos ex filio ex cõsanguinea genito, heres non potest institui.
- 34 Idem dicendum est si impedimentum publicæ honestatis iustitiæ esset.
- 35 Filius clerici in sacris ordinibus cõstituti, nõ dicitur incestuosus.
- 36 Nepos filij clerici ab auo potest heres institui.
- 37 Clericus an vxorem filij sui spurij instituere poterit.
- 38 Glossator ordi. opinione sua fuit deceptus.
- 39 Glossa in. l. 2. C. de Epis. & Cle. defenditur.
- 40 Spurijs non sunt de familia, neque de cognatione parentum.
- 41 Spurijs nõ cõtinetur in dispositione facta de parètela, vel cõsanguinitate.
- 42 Spurijs quoad ius sanguinis coniuncti & cõsanguinei dicuntur.
- 43 Spurijs esse incapaces etiam successio[n]is cõsanguineorum patris.
- 44 Spurijs succedunt cognatis, & cõsanguineis maternis.
- 45 Spurijs inter se mutuo succedunt.
- 46 Agnati & cõsanguinei bona sua spurijs relinquere possunt.
- 47 Spurius respectu agnatorum extraneus censetur.
- 48 Spurius etiam ex substitutione vulgari bona paternæ capere nõ potest.
- 49 Per substitutionem vulgarem succeditur testatori.
- 50 Spurius ex substitutione pupillari bona paternæ capere potest.

- 51 Pupillo & non testatori per substitutionem pupillarem succeditur.
 52 Spurius etiam est incapax substitutionis fideicommissariæ.
 53 Pater filio spurio neque per se, neque per interpositam personam aliquid relinquere potest.
 54 Quod directo quis consequi non potest, neque per obliquum.
 55 Quod quis non potest per se, neque per alium.
 56 Propter fraudem est locus delationi in fiscum.
 57 Spurius neque causa implendæ conditionis instituitur, vel ei aliquid relinquitur.
 58 Spurius neque pretextu adoptionis efficitur capax successionis paternæ.
 59 Spurius neque titulo donationis, seu venditionis paterna bona capere potest.
 60 Confessio paterna iureiurando etiam confirmata filio spurio non prodest.
 61 Glossa in l. qui testamentum. ff. de proba. communiter à Doctoribus reprehenditur.
 62 Glossa supradicta in aliquibus casibus sustinetur.
 63 Fraus & dolus regulariter non presumuntur.
 64 Error vel ignorantia potius est presumenda, quam fraus vel dolus.
 65 Confessio mutui vel venditionis, est de fraude suspecta.
 66 Fraus legi fit, si is, cui aliquid donatum est, incontinenti id filio spurio dederit.
 67 Spurius bona illa habere non potest, quæ suo nomine à patre fuerunt empta.
 68 Spurius omni fraude cessante titulo oneroso à patre, & ab alijs extraneis lucratiuo, bona capere potest.
 69 Institutio pupillaris, vel exemplaris à patre filio spurio fieri nequit.
 70 Filius spurius, vel naturalis, nõ est in potestate paternæ.
 71 In substitutione pupillari, vel exemplari patria potestas est necessaria.
 72 Filio spurio nõ datur tutor testamentarius.
 73 Quod aliter est in filijs naturalibus.

Dummodo

- 74 Dummodo decretum iudicis interueniat.
 75 Consanguinei, vel affines spurij ad eius tutelam non admittuntur.
 76 Spurius factus executor testamentarius nullum ex officio executoris cõmodum consequi potest.
 77 Pater executor à testatore nominatus, ad bona sua diuidenda, filio suo spurio bona donare non poterit.
 78 Nicolaus Boerius merito reprehenditur.
 79 Spurius immunitatibus, priuilegijsque paternis non gaudet.
 80 Spurius à ferendo testimonio repellitur.
 81 Iuramentum non defertur in defectum probationis habenti vnum testem spurium.
 82 Filius spurius est incapax gradus Doctoratus.
 83 Doctoratus gradus est dignitas.
 84 Spurius tãquam cõiuncta persona in iudicio sine mädato nõ admittitur.
 85 Spurius non est de familia, neque de cognatione paternæ.
 86 Spurius arma & insignia generis & familiæ non potest ferre.
 87 Spurius in feudo non succedit.
 88 Spurius non est capax successionis Regni, Ducatus, seu Maioricatus.
 89 Argumentum de feudo ad Maioricatum validum & vsitatum est.
 90 Spurij ad successionem emphyteusis ecclesiasticæ non admittuntur.
 91 Emphyteusis pro se & filijs suis ad spurium non extenditur.
 92 Spurius neque ad ius patronatus admittitur.
 93 Spurij vel illegitimi in dispositione legali appellatione filiorum non continentur.
 94 Ius patronatus rebus spiritualibus est annexum.
 95 Habentes defectum natalium, rerum spiritualium sunt incapaces.
 96 Ius patronatus est honorificum.
 97 Spurij ad honores & dignitates non admittuntur.
 98 Spurius non est legitimus testis.
 99 Spurius est infamis infamia facti.
 100 Nati ex meretricio viles & degeneres, & ignobiles sunt.
 101 Infamia facti testem à testimonio repellit.
 102 Qui vocat alium spurium actione iniuriarum tenetur.

Spurius

- 103 *Spurius non admittitur ad retractum.*
 104 *Ius retractus qua ratione fuit institutum.*
 105 *Spurij nõ meretur nũcupari filij.*
 106 *Ius retractus sequitur ius successionis.*
 107 *Glossa in. l. 13. tit. 10. lib. 3. Fori defenditur.*
 108 *Spurius nõ succedit in ius accusandi mortem patris.* (dit.
 109 *Spurius in paternis dignitatibus atq; beneficijs ecclesiasticis nõ succe-*
 110 *dictum sing. Inno. in. c. dilectus. in. 3. de præben.*
 111 *Omnes dispensationes sunt odiosæ.*
 112 *Nepotes ex filio spurio ad dignitates, & ecclesiastica beneficia aui nõ*
admittuntur.
 113 *Sanctuarium Dei iure hereditario nõ possideatur.*
 114 *Extravagãs clemẽtis. 7. cõtra filios, & nepotes Clericorum.*
 115 *Spurij, legitimis etiam non existẽtibus, in Regno, Ducatu, vel Maiori-*
catu non succedunt.
 116 *Illegitimi non dicuntur de domo, neque de cognatione parentum.*
 117 *Plures illegitimos in regnis successisse refertur.*
 118 *Spurios tutores dari non posse.*
 119 *Neque ad legitimam consanguineorum tutelam admitti.*
 120 *Spurios ad ius sepeliendi in sepulchro parentum non admitti.*
 121 *Ius sepeliendi heredibus, & ijs qui sunt de cognatione & familia com-*
 122 *spurius substitutum non excludit.* (petit.
 123 *Spurius bona paterna præscribere non poterit.*
 124 *Præscriptio absque iusto titulo minimè procedit.*
 125 *Alienationis verbum vsucapionem continet.*
 126 *Alienatione prohibita, per consequens vsu capio censetur esse prohibi-*
 127 *An dos præscribi possit.* (bita.
 128 *An dos alienari possit.*
 129 *Opinio Angeli, quod spurius potest præscribere.*
 130 *De præscriptione immemoriali.*
 131 *Spurio de facto heredi instituto non competit remedium. l. fi. C. de edict.*
Diui Adri. tollen.
 132 *Spurios in ius compromittendi non succedere.*

Charolus

- 133 *Carolus Ruinus reprehenditur & merito.*
 134 *Spurius inter coniunctos maternos ad compromittendum compellitur.*
 135 *Pater filio suo spurio non succedit.*
 136 *Inter patrẽ, & filiũ spurium nullũ ius agnationis, vel cognationis inest.*
 137 *Successio ascendentium & descendentium æquiparatur.*
 138 *Correlatiuorum eadem est ratio.*
 139 *Spurius non potest in foro conscientie possidere bona parentum.*
 140 *Omnis lex humana iusta & rationalis, quæ disponit per rationem, &*
non per præsumptionem, obligat in Foro animæ.
 141 *Cor regis in manu Dei est, & ubi voluerit inclinabit illud.*
 142 *Statuta municipalia iusta, seruanda etiam sunt in foro animæ.*
 143 *Leges prohibentes filios institui, sunt iustæ & ob id in foro conscientie*
seruandæ.
 144 *Dominicus à Soto, salua eius summa extimatione, & auctoritate, sua*
opinioe fuit deceptus.
 145 *Spurius, legitima etiam prole non existente, est incapax successionis pa-*
ternæ contra doctissimum fratrem Dominicum à Soto,
 146 *Legis. 9. & 10. Tauri declaratio.* (netur.
 147 *Filius spurius ante sententiæ declarationem bona paterna restituere te-*
 148 *Leges etiam pœnales in conscientia obligant.*
 149 *Plures notandæ declarationes ad glos. vulgatam, in cap. fraternitas. 12.*
quæst. 2.
 150 *Leges pœnales quæ aliquem incapax vel inhabilem reddunt, in con-*
scientia, obligant absque iudicis declaratione.
 151 *Leges impeditiue translationis dominij statim obligant.*
 152 *Quid agendum sit quando patri data est tacita, vel expressa fides resti-*
tuendi bona filio spurio.
 153 *Egregius doctor à Couarru. merito reprehenditur.*
 154 *Hæres tuõ bona possidet, quamuis esset verisimilis coniectura, quod bo-*
na relinquuntur, vt spurio daret.
 155 *Propositum in mente retentum nihil prorsus operatur.*
 156 *Præsumptio in foro conscientie non obligat.*
 157 *Forus conscientie est forus boni, & æqui coniunctim, tribunal verita-*
tis, &

- tis, & non fictionis.*
- 158 *Conscientia est quædã consonantia animæ ad Deum, ex concordia spiritus, & voluntatis.*
- 159 *Bona cui restituenda sunt, quæ contra prohibitionem relinquuntur.*
- 160 *An maius delictum sit publicum, quàm occultum.*
- 161 *Bona clerici delinquentis, an ad fiscum Ecclesiasticum, vel regium pertineant.*
- 162 *Fructus etiam restituendi sunt.*
- 163 *Prædo tenetur fructus perceptos, & percipiendos restituere.*
- 164 *Fructus partes rei esse dicuntur.*

Cap. vigesimum

- 1 **H**is itaq; præmissis, consequens est vt ad eorum successio[n]em transeamus. Et vt omnia clarius ac facilius percipi valeant, regulam, & 44. ampliaciones, ac nonnullas fallencias referam. Sit igitur in hac nostra materia
- 2 regula, filios spurios ex testamento & abintestato, esse omnino incapaces, nullamq; in bonis paternis successio[n]em habere. I. si quis incest. in prin. & I. qui contra. Authen. ex complexu. C. de incest. nup. l. 2. C. de hære. insti. l. 1. Authen. licet. in fine. C. de natu. lib. l. ex libera. C. de suis & legi. lib. Authen. quibus modis natu. effi. sui. §. fi. col. 7. Authen. quibus modis natu. effi. legi. §. fi. col. 6. l. non intelligitur. ff. de iure fisci. in prin. insti. de fideicommissarijs hære. glo. fi. in. §. fi. insti. de nup. glo. in verbo. testamenti. in. §. legari. insti. de lega. glo. fi. in. c. tanta. qui filij sint legi. l. 4. tit. 3. par. 6. l. 10. tit. 13. par. 6. l. 17. tit. 6. lib. 3. Fori. l. 10. tit. 5. lib. 3. Fori. l. 11. tit. 20. in foro Cantabriæ. Idemq; statutum est in Foro regni Valentia, in Foro qui incipit: Lo fill que sera procreat e nat. tit. De his quibus vt indignis. Qui Forus vsq; adeo spurium excludit à successio[n]e, qui expressè disponit, quod nõ solum à successio[n]e paterna, sed etiam à materna successio[n]e spurius excludatur. Ratio nostræ regulæ & conclusio[n]is est. de lege. fi. C. de natu. lib. ibi. quia vitium parentum refrenandum esse existimauerunt. Ias. in. l. Gallus. §. & quid si tantu. nu. 18. ff. de lib.
- 3
- 4

- 5 de lib. & posthu. Et quia filij spurij sunt geniti in offensam Dei, & contemptum matrimonij, vt inquit Cardinalis in. c. si gens Anglorum. §. 6. dif. allegado. c. si quis cum mulieribus. 6. quæsti. 1. & est tex. in. c. penul. §. 6. dif. dicens, adulterorũ filij, abominatio sunt domino, & paterna flagitia hæreditaria successio[n]e descendunt. & in Deute. c. 23. legitur, non ingrediatur manzer in ecclesiam Domini vsq; ad
- 7 decimam generationem. transumptiue habetur in. c. per venerabile. qui filij sunt legi.
- ¶ Primo ampliatur, non solum in successio[n]e ex testamento, sed etiam in successio[n]e abintestato. I. fi. C. de natu. lib. Authen. quibus modis natu. effi. sui. §. filium. col. 7. & in omnibus ferè iuribus superius allegatis.
- 8 ¶ Secundo ampliatur, iure etiam diuino, filius spurius à successio[n]e repellitur iuxta illud, eijce ancillam & filium eius, non erit hæres filius ancillæ cum filio liberæ. vt Gene. c. 21. & Paulus ad Galatas. c. 4. Et habetur in. c. non omnis. 32. quæsti. 2. & in. c. dicat aliquis. 32. quæsti. 4. & filij legitimi Galaad dixerunt fratri suo spurio Iephthe: hæres in domo patris nostri esse non poteris, quia de meretrice natus es. Et in lib. Sapientia cap. 3. legitur: Adulterorum filij abominatio sunt Deo. & habetur in. c. penul. §. 6. dif. & in Deute. c. 3. Non
- 10 ingrediatur māzer. & c. Et Bonifacius martyr scribens ad regem Anglorum inquit: Filios illegitimos neque in bello fortes, neque in fide stabiles, neque Deo amabiles, neque hominibus honorabiles. Et habetur in. c. si gens Anglorum. §. 6. dif. & Paulus in epist. 1. ad Corinthios. c. 7. inquit: Filij vestri illegitimi immundi sunt. Et Diuus Augustinus super Leuitico. c. 77. quod tales filij non reputantur filij, & quod nullo iure parentibus succedunt. & dicitur nullo iure, id est, nullo iure diuino & humano. c. 1. 35. quæsti. 7. expressè Bal. hos filios spurios de iure etiam diuino esse incapaces in. l. eam quam. nu. 33. C. de fideicomm. & in. l. 1. nu. 29. C. de summa trini. & fide catho. Nicola. de Vbal. de succes. abintest. par. 1. nu. 40. Gabri. Palæo. de filijs nothis. c. 54.
- 11 ¶ Tertiò ampliatur, id etiam de iure canonico procedere. c. dicat aliquis

aliquis. 32. quæsti. 4. c. quid est. 35. quæsti. 7. c. deinde. 26. dif. c. cū multæ. 15. quæstio. 8. c. viuda. 34. dif. c. per venerabilem. §. si. c. tanta. c. referēte. c. lator. qui filij sunt legitimi. c. cū haberet. de eo qui dux. in ma. quam pol. per adul. glos. in verbo. volumus. in. c. statutum. in. 2. de hæreticis. lib. 6.

- 12 ¶ Quartò ampliatur, statuto aliquo, lege, vel consuetudine induci non posse, quòd filij spurij suis parentibus succedāt. Bar. in. l. testamēti factio. nu. 7. ff. de testa. Bal. in. l. i. nu. 13. C. de summa Trini. & fide Catho. dicens, tale statutum esse nutritium peccati. & in. l. i. nu. 9. C. de his quæ pæne. nomi. relin. quòd statutum esset contra bonos mores. & in. l. i. nu. 3. C. de iu. aure. anu. & in. l. eam quam. nu. 33. C. de fideicommi. Plate. in. l. vnica. in fine. C. de his qui se deferunt. lib. 10. dicentes non valere statutum: quòd spurij succedant parētibus suis, & quòd tale statutum tanquam nutritiū peccati Episcopus poterit annullare. Petrus de Raue. de cōsue. nu. 25. Gabri. Palæo. de filijs nothis. c. 54. Nicola. de Vbal. de succe. ab intef. parte. r. nu. 40. Guilier. Bene. in. c. Raynuntius. in prin. nu. 39. de testa. Nicola. Boeri. decisione. 127. Decius in. c. in præsentia. nu. 43. de proba. vbi hanc affirmat esse communem opinionem. & Aretinus in. l. cūctos populos. nu. 15. C. de summa Trini. & fide Catho. Thomas Ferracau. 41. incip. Doctores. Ioa. Durā. in arte testandi. tit. i. cau. 14. Ias. in. l. Gallus. §. & quid si tm. nu. 115. ff. de lib. & posthu. & in. l. ait Prætor. nu. 12. de iureiu. & in consi. 26. nu. 13. volu. r. Ferdina. à Loazes de matrimonio. secundo dubio. §. 5. nu. 7. Couarru. in. 4. c. 8. §. 5. nu. 6. Pala. Rub. in. c. per vestras. §. 9. nu. 12. de dona. inter vir. & vxo. nu. 90. Qui omnes concludunt hanc esse communem opinionem, quòd ampliandum est, quòd etiam per modum pænæ, lege municipali effici non potest, vt filius sit capax successiōnis paternæ. veluti si statutum disponat, quòd quicumque obiecerit talem esse spurium tali pœna puniatur. Bar. in. l. Senius & Augerius. ff. ad. l. falci. vbi. Imola. Pau. & alij communiter & latè. Menchaca de succe. crea. lib. 1. §. 7. nu. 35. sed Calderinus tenuit contrarium in consi. 4. an valeat statutum sub tit. de consi. dicens, quòd quemadmodum omnes successiōnes

cessiōnes sunt inuentæ de iure ciuili, eodem modo earum prohibitiones. Et Decius sibi contrarius, in consi. 271. nu. 13. vbi plurimis rationibus & fundamētis nititur impugnare istam communem opinionem contra Marehionem de Tarifa, & in fauorem Ducis Metinæ Sidoniæ, sed communis opinio indubitatè sequenda est.

- 15 ¶ Quintò ampliatur, quòd institutio huiusmodi facta de ipso spurio, est ipso iure nulla, & ipso facto & iure filius spurius est incapax. l. r. Authen. licet. in fine. C. de natu. lib. Authen. quibus modis natu. effi. sui. §. si. col. 7. Authen. ex cōplexu. C. de incef. nup. l. si pater. vbi. glo. C. de hære. insti. l. si spurius. ff. vnde cogna. quòd optimè declarat Lance. Galia. in. l. Gallus. §. quidā rectè. ff. de lib. & posthu. & quoties. l. loquitur per verbum præsentis temporis, intelligitur ipso iure, & nō ope exceptionis. r. glos. in verbo. habeatur in. l. in criminali. C. de iurisdic. omni iudi. glo. verbo. afficerētur in. l. r. C. ne liceat potentioribus. glos. magna in. l. Si quis in tantā. C. vnde vi. glo. & Bar. in. l. iubemus, in. 2. §. sanè de sacro. eccle. glo. in regu. in pœnis de regu. lib. 6. Abb. in. c. cæterum, nu. 5. de rescrip. Ias. in. l. non dubium, nu. 25. C. de legi. & in. l. cum posteaquam. num. 4. C. de pact. vbi examinat an verbum irritum significet ipso iure. effectus huius rei erit, quòd quando ipso iure nō est necessaria sententia declaratoria: quòd aliter est quando ope exceptionis, vt volunt glos. & Docto. modò relati. aliū etiam effectus erit, quòd quando ope exceptionis, si nō opponatur à parte processus, & omnia gesta valent: quòd aliter est quādo ipso iure, vt optimè exēplificat Abb. in. d. c. Cæterum. nu. 5.
- 19 ¶ 6. ampliatur, quòd si aliquid de facto à patre filio spurio fuerit relictū, id legitimis liberis, vel agnatis proximioribus de iure defertur. l. r. vbi Bal. & Sali. C. de natu. lib. Bart. in. l. fin. in fine. ff. de his quibus, vt indig. Decius consi. 311. in casu proposito. Gabri. Palæo. de lib. nothis. c. 43. hanc dixit esse communem opinionem. Alexan. in. l. hæreditas. C. de ijs quibus, vt indig. & in consi. 74. nu. 6. volu. 3. Ias. in. l. 2. nu. 9. C. de hære. insti. Sed si intra duos menses filij legitimi, vel venientes abintesta. noluerint contra spurium agere, admit

- titur fiscus, & ad eum bona pertinent. l. i. §. quibus tacentibus. C. de natu. lib. Bald. in l. certum. num. 27. C. unde legi. Ludou. de Sar. de natu. lib. in fine, quod probare videtur. l. 10. tit. 13. par. 6.
- 20 ¶ 7. ampliatur etiam ascendente, vel descendente, vel consanguineo testatoris non existente, Spurius neque ex testamento, neque ab intestato succedere. l. i. C. de natu. lib. l. 10. tit. 13. par. 6. circa quod tanquam notissimum non insisto.
- 21 ¶ 8. ampliatur dicta conclusio, quæ non solum locum habet in filio spurio, sed etiam in nepote siue ex legitimo filio, siue ex spurio nato, qui nepos ab intestato ad successionem aui, vel proavi sui non admittitur. l. Si quis incest. C. de incest. nup. l. fi. C. de natu. lib. c. ex tenore. vbi Abb. in prin. qui filij sint legi. Idem. Abb. in c. lator. nu. 2. eod. tit. Bald. in l. fi. in fine. C. de verbo. signi. Alex. consi. 174. super eo. volu. 5. Soci. consi. 148. memini iam. vol. 1. Decius. consi. 472. visa legitimatione. nu. 16. & consi. 45. & diligenter. nu. 9. Ioan. Cora. in l. hæres. instituta, nu. 5. C. de impu. & alij subf. Bap. Caccia. in l. Si qua illustri. num. 55. & 82. C. ad orfi. Hippo. singu. 143. filio bastardo. Pala. Rub. in l. 10. Tauri, nu. 15. glof. in verbo. en adulterio. in l. 10. tit. 5. lib. 3. Fori. l. 22. tit. 3. lib. 1. Ord. l. 2. tit. 3. lib. 5. Ord. Cifuètes in l. 9. Tauri. nepos enim ad successionem sui aui vocari non poterat, nisi ex persona patris sui: sed pater non admittitur per iura superius allegata. per consequens ergo neque eius filius, quæ conclusio in successione ab intestato indubitata est in iure, ex testamento vero difficilis, ambigua, & nondum à nostris iuris professoribus bene intellecta est quæstio. in qua conclusione summam vera & necessaria referendo procedat. Bart. Ioan. de Imo. Areti. Alex. & Iaf. in l. Gallus. §. quod si is qui. ff. de lib. & posthu. post. glo. ibi. tinet nepotem legitimum, vel naturalē, vel spurium ex filio spurio genitum posse ab auro suo hæredem institui, legitima prole deficiente. Idem Bar. Albe. Bal. & Sali. in l. fi. C. de natu. lib. Idem Bar. in cōf. 118. incip. Odocius habens filium. vbi pro utraq; parte plures rationes & fundamenta scripsit, & tandem in hac opinionem residet dicēs, quod ita fuit iudicatum. Quam opinionem fateatur esse communem Iafini. hæreditas, nu. 7. & 8. C. de his quibus, vt
- indig.

- indig. Bap. Caccia. in. d. l. Si qua illustri. nu. 82. Corne. cōf. 25. in presenti consultatione. nu. 10. volu. 1. Bal. consi. 487. quæritur vtrum. vol. 4. Alex. consi. 74. circa primum dubium volu. 3. & in consi. 158. viso testamento. nu. 3. vol. 7. Fede. de se. consi. 57. Decius. consi. 462. visa legitimatione, nu. 20. Ioan. Durā. in arte testan. tit. 1. cau. 14. nu. 12. Guilier. Bene. in c. Rainūtius. verbo. vxorem nomine Adelaßiam. decisio. 5. nu. 131. Nicola. Boë. decisio. 127. nu. 16. qui omnes hæc dicunt esse communem opinionem. & Xua. in l. 1. nu. 16. tit. 6. lib. 3. Fori. idem. in l. 9. nu. 5. tit. 11. lib. 1. Fori. ll. Castillo in l. 9. Tauri. in parte ex testamento. col. 4. vbi Cifuètes, nu. 7. Segura in l. cohæredi. §. cum filiæ. nu. 77. ff. de vul. & pupi. subf. Couarru. super. 4. parte. 2. c. 8. §. 5. nu. 13. pro qua communi conclusione est tex. & ibi. glo. fi. in l. fi. C. de natu. lib. ibi. in nepotibus autem non eadem obseruatio,
- 23 & ibi quia vitiū parentū refrenandum esse existimauerūt, vbi probatur prohibitionem de filio non extendi ad nepotem. glo. in l. Gallus. §. quod si is qui. ff. de lib. & posthu. glo. in parte de nepotibus. in Authen. quibus modis natu. effi. sui. §. Si quis igitur. col. 7. glof. Authen. de resti. fideicommi. §. nos igitur. col. 9. glo. in l. 9. tit. 5. lib. 3. Fori. fa. cit. l. 1. §. fin. ff. de bono. posse. contra tabu. ibi. verius est in utroque casu nepotem admittendum. l. Si necem. §. deportatus. ff. de bonis liber. vbi habens filium deportatum, eum hæredem instituere non poterit. l. deniq; §. l. ff. de pœnis. l. i. C. de hære. insti. l. 4. tit. 3. par. 6. nepotem tamē ex prædicto filio deportato hæredem instituere optimè poterit, vt in d. l. 1. §. fi. & in d. §. deportatus quibus accedat. l. cognouimus, & Authen. de Nestorianis. C. de hære. & l. 4. tit. 3. par. 6. & l. 10. tit. 5. lib. 3. Fori. & l. 16. ti. 6. eo. lib. 3. For. vbi probatur patri esse prohibitum filium suum hæreticum, vel Iudæum hæredem instituere, sed non suum nepotem orthodoxum. Itaq; incapacitas patris eius filio, id est, nepoti non nocet, ad idem Authen. ex complexu. in prin. C. de incest. nup. qui text. tantum loquitur de filijs ex nefario aut damnato coitu natis, & non de nepotibus. Illa enim dictio, ex, denotat causam proximam, & immediatam, & non remotam, & mediatam. l. i. §. ex incendio. ff. de incen. rui. nau. l. ex eo tempore. ff. de pecu. l. 1. §. nunc
- L ij vide-

videamus. ff. de coniun. cum emanci. lib. eius. l. vnica. vbi Bald. C. si ser. exte. se emi manda. Bald. in. l. non dubium, nu. 23. C. de legi. vbi latè Ias. nu. 24. Bart. in. l. ex hoc iure. ff. de iusti. & iu. in. l. ex placito. 26 C. de re. permu. præsertim, quòd sumus in materia odiosa & penali, & ob id restringenda, & non extendenda ad nepotes. l. cum quidam. ff. de lib. & posthu. l. cum hi. §. qui transigit. ff. de transa. l. legatis. ff. de adimen. lega. & filiorum appellatione in penalibus & odiosis nepotes non comprehenduntur. l. quòd si nepotes. ff. de testate. Bart. in. l. liberorum. ff. de verbo. signi. Abb. in. c. ad extirpandas, nu. 8. de filijs presbyterorum, quemadmodum prohibitio alienationis facta filijs ad nepotes non extēditur, & facta familię quartum gradum non egreditur. Ias. in. l. filius familias. §. Diui. in. 2. ff. de lega. pri. hanc dixit esse communem opinionem Cur. Iunior, confi. 27 III. & Decius, confi. 373. Præterea pro hac parte suffragatur sequens ratio, quòd licet bona profectitia acquisita per filium in potestate 29 patri suo quòd proprietatem, & vsum fructum adquiratur. l. cum oportet. C. de bonis que lib. l. placet. ff. de acqui. hære. §. i. insti. per quas per. nobis acqui. l. 5. tit. 17. par. 4. l. 7. tit. 4. lib. 3. Fori. ea tamen quæ auus nepoti suo reliquisset, dicuntur aduentitia, & non profectitia. Ideo earum rerum proprietates ad patrem non pertinet, nisi ad nepotem, cui fuerunt relicta. glo. singu. in verbo. faciet hæredem. in l. qui in aliena. §. interdum. ff. de acqui. hære. Vbi Bal. Ange. Alex. & Ias. nu. 27. affirmat esse communiter receptam. Idem Ias. in. d. l. Gallus. §. quod si is. nu. 22. glo. fimi. in verbo. seruo. in. l. quæ situm. ff. de lega. pri. glo. in verbo. Sed quidam putant, in. d. l. Gallus. §. quidam rectè. glo. in. l. auus. ff. de iure do. Sed in casu nostro neq; proprietates, neque vsum fructus filio spurio acquiruntur harum rerum, quæ nepoti ab auo relinquuntur, vt modò dictum est, & tenuit Bar. in. d. §. quod si is. in fine. vbi Ias. nu. 18. & Decius confi. 462. visa legitimatione. in fine. meritò prohibitio ad nepotes non extenditur, vt communis testatur opinio. Sed rectiùs semper esse arbitror, vt omnis fraus, & suspitio cesset. Quòd expresse auus in institutione de nepote prohibeat vsum fructum, seu proprietatem filio spurio 30

adquiri, præsertim quādo nepos in potestate filij spurij esset, vt in-
nuit Bar. in. d. cōsi. 118. Odu. Quæ conclusio intelligēda & ampliāda
30 in nepote etiam spurio, vt tenuit Ioan. de Imo. in. d. §. quòd si is qui.
& Pau. & Alex. ibi. per tex. in. l. si. C. de natu. lib. contra. Bal. in. d. l.
Gallus. §. quidam rectè. & contra Ange. in. l. si. num. 5. C. de nat. lib.
& hanc opinionem contra Bal. & Ange. videtur tenere Xuar. in. l. 1.
nu. 17. tit. 6. lib. 3. Fori. & Casti. in. l. 9. Tauri. in verbo. ex testamento.
& hęc arbitror esse veriorem opinionem, propter. d. l. si. qui videtur
casus expressus pro ea. Et quia omnia fundamenta iura, & rationes
superius pro nepote naturali, vel legitimo relatæ simili modo vr-
31 gent pro nepote spurio. Sed id limitandum & intelligendum est, ni-
si talis nepos, siue legitimus, siue naturalis sit ex filio incestuoso na-
tus, quo casu nullo modo ab auo hæres institui potest, tenuit sin-
gulariter Bal. in. l. si quis incesti. nu. 2. per tex. ibi. C. de incest. nup. &
in. c. in præsentia. nu. 35. de proba. dicens quòd ad id est casus vnicus
in iure. in. d. l. si quis incesti. Quod dictum Bal. sequitur, ibi Barba. &
in additionibus ad e. Bal. in. d. l. si. & Sali. in. d. l. si quis incesti. & Ale.
in. d. §. quod si is qui. Guilier. Bene. in. c. rainuntius. verbo. vxorem
nomine Adelasiam. decif. 5. nu. 131. Marti. Lauden. de legitima. nu. 73.
Corne. confi. 25. in præsentia consultatione. nu. 15. vol. 1. Plate. in prin.
insti. ad Orfi. Anto. Corse. singu. verbo hæres licet nepos. Hippo. sin-
gu. 143. filio bastardo. Xua. in. l. 1. tit. 6. lib. 3. Fori. nu. 18. Casti. in. d. l.
9. Tauri. in parte. ex testamento. col. 4. & ibi Cifuētes. nu. 7. Couar.
super. 4. parte. 2. c. 8. §. 5. nu. 13. dicens, hanc esse communem opinio-
nem. & Dueñas in regu. 366. filius spurius limitatione. 2. aduersus
quam opinionem tenuit Pau. Castren. in. d. §. quòd si is. vbi Ias. nu.
25. quæ opinio iuuatur ex eo quòd. d. l. si quis incesti. in qua princi-
32 paliter Bal. & communis opinio fundatur: id si rectè inspiciatur, nō
probat: nā ob id in illa lege cōtrahēs incestuosas nuptias, neq; vxo-
rem, neq; aliquem hæredē extraneum instituere potest: præter per-
sonas in. d. l. contentas, quia bona illius incestuosas nuptias contra-
hentis, ad fiscū pertinet. Auth. incestuosas nuptias. C. de incest. nup.
Authen. de incest. nup. §. 1. col. 2. l. 2. & 3. tit. 18. part. 7. l. 5. tit. 15. lib. 8.
L ii) ordi.

ordi. Sed si aliqua bona essent quæ ad fiscum non pertinerent, ut puta, quia nuptiæ incestuosæ ignoranter fuissent contractæ, vel post condemnationem & restitutionem bona aliqua acquisita fuissent. In illa l. non negatur hæredem extraneum. & per consequens, nepotem ex filio incestuoso tanquam extraneum posse in illis bonis institui. Præterea contra communem videtur tex. in d. l. fi. C. de natu. libe. ibi. quia vitium paternum refrenandum esse existimauerunt: sed auus respectu sui nepotis, nullum vitium in eius generatione contraxit, ideo in nepote filij incestuosi ratio in d. l. fi. posita cessat. Item omnia fundamenta superius de institutione nepotis filij vulgò quæriti vel adulterini, simili modo militant pro nepote ex filio incestuoso genito. Ijs verò non obstantibus, communis opinio sequenda est, ex qua facile deducitur nepotem ex filio, ex consanguinea vel affini, intra quartum gradum genitum ab auo, hæredem institui non posse; prole etiam legitima deficiente, cum talis filius sit incestuosus. l. si adulterium cum incestu. in prin. ff. de adulte. §. ergo insti. de nup. c. lex illa. §. incestus. 36. quæstio. 1. glos. in rub. C. de incest. nup. l. 1. & 2. tit. 18. par. 7. l. 5. tit. 15. lib. 8. ordi. Ex quo simili modo infertur, quod si aliquis filium & ex eo nepotem ex vxore vel concubina habuisset cuius consanguineam prius carnaliter cognouit, quod filius esset incestuosus, tanquam ex affini natus. c. discretionem. c. penul. c. fi. de eo qui cognouit consanguineam vxoris suæ. l. 5. tit. 6. par. 4. Et talis nepos, iuxta communem opinionem superius positam, successio-
nis ex testamento & abintestato erit incapax. Idemque dicendum est, si subest impedimentum publicæ honestatis iustitiæ, cum talis coitus à iure censetur incestuosus. c. referente qui filij sint legitimi. c. lex illa. §. incestus. 36. quæstio. 1. quod dubium esse iudico, ex eo quod improprie talis coitus dicitur incestuosus, & sumus in materia pœnali, quæ videtur non extendenda ad impedimentum publicæ honestatis iustitiæ, iuxta glos. singula. in clem. vnica de consangu. & affin. Obiter etiam infertur, quod clericus in sacris
nepotem ex filio spurio instituere non poterit, cum filius clerici in sacris natus ex incestu dicatur. glos. in verbo. filij. in l. 2. C. de epis.
& cle-

& cle. quæ ibi Bar. Pau. & Ang. sequuntur. Sed ibi Sali. inquit, quod glo. illa cõmuniter reprobatur. & Corfe. in sing. incip. fornicatio. in fine. Feli. in. c. cum dilectus. nu. 6. de accusa. Ideo cum non sit filius sacerdotis incestuosus, sed potius spurius, ut voluit glo. in l. vulgò. cõcepti. ff. de stat. homi. in l. fi. nu. 2. ff. de his. quibus. ut indig. vel adulterinus filius, ut inquit glo. in. c. per venerabile. §. quod autem. vbi Abb. nu. 32. qui filij sint legi. Ideo opinio Bal. & cõmunis, quæ loquitur de nepote ex filio incestuoso, in nepote filij sacerdotis locum non habet, ut affirmat Couarru. in. 4. 2. parte. c. 8. §. nu. 14. Xuar. in l. 9. col. 2. vers. subdit elegantius. tit. 11. lib. 1. fori. vbi allegat Ange. in l. & qui vxores. ff. de adoptio. Vbi Ange. dat remedium & cautelam ut sacerdos nepotem ex filio instituere possit, videlicet ut nepotem adoptet, & facta adoptione eum instituatur. Sed hac cautela & remedio secundum Xuar. vbi supra, opus non est, cum possit nepos filij clerici ab auo suo absque aliqua cautela institui. Hanc dixit esse cõmunem Cifuentes, in l. 9. Tauri. num. 7. & ibi Anto. Go. nu. 17. Et prius hoc tenuit Corfe. in d. singu. incip. fornicatio. & Couarru. in 4. parte. 2. c. 8. §. 5. num. 11. & Didacus Perez, in l. 22. tit. 3. lib. 1. ordi. & Dueñas in regu. 346. incip. filius spurius. fallen. 2. in fine.
In quo loco tenuit, quod dato quod clericus non possit filium suum instituere, possit tamen vxorem filij sui spurij instituere: quia vxor censetur extranea, & extranei non prohibentur à iure institui: & quod lex est pœnalis, & non extendenda ultra casum & personas in lege pœnali expressas. c. statutum. de elec. lib. 6. glos. in verbo. obseruare. in cle. vnica de vsuris. Sed arbitror quod glossator ordi. in hoc deceptus fuit. Et Dueñas vbi supra. Nam quemadmodum clericus non potest donare, vel instituere filium spurium, eodem modo, eademque ratione nec nurum, id est, vxorem sui filij spurij. Tenuerunt expressè Hosti. & Ioa. Andr. in. c. 1. de testa. quos sequitur ibi Cardinalis. num. 3. tum quia talis institutio, vel donatio censetur fraudulenta; tum etiam quia ex tali institutione acquiritur commodum ipsi filio spurio, & opinio glossæ in d. l. 2. C. de episcop. & cler. poterit sustineri, quando sacerdos ex filia spiritali fi-
L iij lium

- lium habuisset. c. omnes. c. si quis sacerdos. 30. quæsti. i. Anto. Corf. in. d. singu. incip. fornicatio. in fine.
- 40 ¶ Nonò ampli. quòd filij spurij & illegitimi, nò sunt de parentela, neque de familia, neque de cognatione parentum, ideo non dicuntur consanguinei. l. si spurius. l. hac parte. C. vnde cognat. l. tutelae. Vbi Bar. ff. de capi. dimi. & in. l. pronuntiatio. §. familiae. de verbo. sign. Bal. in. l. humanitatis. nu. 4. C. de impu. & alijs substi. Alex. in. l. ex facto. §. si quis rogatus. nu. 56. ff. ad Trebe. Anto. de. Bu. in. c. per venerabilem. qui filij sint legi. Feli. in. c. in præsentia. nu. 22. de proba. Ideo in dispositione facta de parétela, vel de còsanguineis, nò veniunt filij illegitimi, vt tenet Docto. modò citati, & Rochus de Cur. de iure patronatus. in verbo. ipse, vel is à quo causam habuit. nu. 13. & glossator ordi. in. l. i. verfi. 2. còclusio, tit. i. lib. i. ordi. Quod verù esse intelligo quòd successiones, & tutelas, & alia huiusmodi secus quòd ius sanguinis, & còsanguinitatè. Tales enim filij spurij & illegitimi dicuntur còiuncti & consanguinei. l. iura sanguinis. ff. de reg. iuris. l. nò faciliè. §. affines. vbi. gl. ff. de gradib. & in. §. sed maxima. vbi glo. inst. de capitis dimi. & ita intelligèda est. d. l. si spurius.
- 43 ¶ Ito ampli. dictos filios spurios nullum ius succedendi abintestato in bonis consanguineorum vel coniunctorum ex parte patris habere. l. si. C. de natu. lib. Authen. quibus modis natu. effi. sui. §. filium verò. col. 7. §. vulgò quæstos. insti. de successio. cognat. l. si. tit. 13. par. 6. Si verò sunt cognati, vel consanguinei ex parte matris, eis filij spurij succedunt, vt inferius suo loco examinabimus. & optimè declarat Caccia. in. l. si qua illustris. nu. 79. C. ad Orfi. & Iacobus de Villalpando in. l. 2. tit. i. par. 7. parte. 2. §. 24. num. 9. sed inuicem inter se spurij rectè succedunt. l. si spurius. l. hac parte. ff. vnde cognat. l. si is qui ex bonis. vbi. Bar. ff. de vul. & pupi. §. penul. de suc. cognat. l. si. tit. 13. par. 6. Quod intelligendum est quando ex eadem matre filij spurij sunt nati: videlicet quòd sint vterini fratres: secus si ex diuersis matribus & eodè patre sint nati. d. l. hac parte. vbi glo. in verbo. nascitur. quod optimè declarat Dinus, de successioibus abintestato. nu. 21. Alex. cò. 174. super eo vol. 5. Caccia. in. d. l. si qua illustris. nu. 66.

- 46 nu. 66. Sed ex testamèto nò est prohibitù agnatis vel còsanguineis, filijs spurijs bonà sua relinquere. glo. est singu. in verbo. participiù. in Authen. quibus modis natu. effi. sui. §. si. coll. 7. dicens, quòd licet à patre filio spurio aliquid nò possit relinqui, à quocunq; tamen extraneo hoc non est prohibitum: sed respectu agnatorum, seu consanguineorù patris, quòd successiones, vt dictum est, spurius est omnino extraneus. l. si spurius. ff. vnde cog. §. pen. insti. de succe. cognat. Ideo meritò glo. supra allegata disponit spurium à consanguineis posse institui. Quam glo. affirmat esse singularem Bar. in. d. l. si is qui ex bonis. vbi Iaf. nu. 3. Idem Bar. in. l. quòd còditionis. nu. 2. de cond. cau. mortis. & in. l. i. in prin. de iure fisci. & in. l. si. nu. 9. ff. de his quibus vt indig. & Bal. in. l. eam quam. nu. 54. C. de fideicommi. & in. c. naturales. si de feudo fuerit contro. inter domi. & agna. Alex. consi. 51. viso themate. nu. 3. vol. 2. Franc. Mar. decisio. 258. incip. quæritur. parte. i. Abb. in. c. cum haberet. in fine. de eo qui dux. in ma. quã pol. per adul. Syluester in sua summa. verbo. filij. quæstio. 4.
- 48 ¶ Ii. Ampli. quòd neque ratione substitutionis vulgaris spurius succedit patri. glo. in verbo. participium. in Authen. quibus modis natu. effi. sui. §. si. col. 7. Itaq; pater non poterit hæredi ab eo instituto filium spurium vulgariter substituere. l. si is qui ex bonis. & l. Lucius. ff. de vul. & pupi. substi. Et ibi Bar. Idem in. l. si. nu. 3. & 9. ff. de his quibus vt indig. Bal. in. l. eam quam. nu. 52. C. de fideicommi. Secura in. l. cohæredi. §. cum filia. nu. 115. ff. de vul. & pupi. substi. Co-uarru. in. 4. par. 2. c. 8. §. 5. nu. 4. Ratio est, quia per substitutionè vulgarem succeditur testatori. l. si. C. de insti. & sub. sub còditione. fac. & in prin. inst. de pup. sub. Bar. in. l. i. nu. 38. & in. d. l. si is qui ex bonis. ff. de vul. & pupi. Ob id meritò prohibetur filius spurius patri suo succedere ratione substitutionis vulgaris: quod aliter est in substitutione pupillari, in qua spurius à patre potest substitui: veluti si testator dixerit: Instituo filium meum legitimu, etsi in ætate pupillari decesserit substituo ei filiu meum spurium. tex. est. sing. in. d. l. si is qui ex bonis. vbi Bar. Bal. Ang. & alij. Idè Ang. in. l. 2. C. de here. insti. Bal. in li. eam quã. nu. 3. C. de fideicommi. & in. c. sollicitudinè. in fine. de ap-
- L v pella.

- 51 pella. Bar. in. l. quod. cōditionis. nu. 3. de cōdi. causa mor. Guilier. Bene. in. c. rainūtius. verbo. si absq; liberis. in. 2. nu. 74. de testamentis. Gabri. Palæo. de filijs nothis. c. 37. vbi refert bonū intellectū ad. d. l. Lucius. & Couarru. in. d. §. 5. nu. 4. Et est glo. in d. Auth. quibus modis natu. effi. sui. §. si. Ratio diuersitatis inter prædictas substitutiones est, quia pupillo, & nō testatori per substitutionē pupillarē succeditur. l. fed & si plures. ff. de vul. & pupi. substi. & in prin. in lti. de pupi. substi. c. si pater. de testa. lib. 6. Bar. in. l. 2. nu. 29. vbi recentiores. ff. de vul. & pupi. substi. quod secus est in vulgari substitutione, vt superius dictum est.
- 52 ¶ 12. ampliatur, quod etiā filius spurius est incapax substitutionis fideicommissariæ; videlicet si instituat per fideicommissam, vt alteri restituat hæreditatē, quia nō solūm quoad se, sed etiā quoad alium est omnino incapax. glo. magna. in. l. eam quam. Vbi Bal. & alij. C. de fideicommi. glo. in. l. cogi. §. hi qui solidum. ff. ad Trebe. hāc dixit esse communem opinionem. X Suarez in allega. 27. nu. 22.
- 53 ¶ 13. ampli. quod neq; per aliū, neq; per interpositā personam filio spurio aliquid à patre relinqui possit. l. i. §. siue itaq; C. de natu. lib. l. si quis incesti. in prin. C. de incest. nup. l. neq; per se. C. de hære. in. sti. l. vnica. in fine. de cōtractibus iudicū. l. penul. C. de ijs que vi me. vel cau. fi. l. pupillus. §. item ipse testator. ibi. fed si per interpositam personam. ff. de autho. tuto. & curato. Ratio est, quia si directo hoc consequi nō potest filius spurius, neq; per obliquū, id est, per aliū. l. si tibi & mihi. §. regula. ff. de lega. 1. l. quæ sub cōditione. §. si quis sub iurifurandi. ff. de cōdi. in. sti. l. quæritur. ff. de bonis liber. l. si. C. si manu. ita ven. ne prosti. l. aristo. in fine. quæ res pignori obli. po. regu. cūm quid de regu. iu. lib. 6. illud enim quod quis nō potest per se, neq; poterit per aliū. l. si spōsus. ff. de dona. inter vi. & vxō. l. si mi nor. vbi las. plenē in prin. ff. de verb. obli. l. nō minus. ff. de hære. in. sti. ex quo singulariter affirmat Ioa. de Plat. in. l. vnica. in fine. C. de his qui se deferūt. lib. 10. allegādo Bar. & alios, quod si pater filij spu rii donauit bona sua alicui extraneo, qui extraneus post mortē pa tris de proximo bona vēdidit, vel donauit filio spurio, propter illā fraudem

- 56 fraudē præsumptā, est locus delationi in fiscū. Sed si omni fraude & dolo cessante hæres scriptus à testatore dat hæreditatē spurio, nulla vt dictū est, habita fide de restitutione, hoc casu optimē acquiritur spurio hæreditas: quia eā nō capit à testatore, sed ab eius hæredē; & sic ab extraneo. glo. in Auth. quibus modis natu. effi. sui. §. si. col. 7. l. si is qui. ff. de vul. & pupi. Frā. Mar. decisione. 238. quæritur an hæ res scriptus. in. i. parte. & in decisione. 841. quæritur circa leg. nu. 6.
- 57 ¶ 14. ampliatur, quod neq; spurio causa implendæ cōditionis ali quid relinqui potest: velut si centū ei relinquatur ea lege & condi tione, vt sepulchrū cōstruat, vel sub alia cōditione. glo. singu. in ver bo. nō potest. in. l. quod cōditionis. & ibi Bar. ff. de dona. cau. mor. Idem Bar. in. l. si is qui ex bonis. i. oppositione. ff. de vul. & pup. substi. Bal. in. l. eam quam. nu. 55. C. de fideicommi. & in. c. i. §. natu rales. si de feudo fue. contro. inter domi. & agna. Ias. in. l. pro hære de. §. Papinianus. nu. 3. ff. de acqui. hære. Ratio est secundum glo. modò citatam, ne fraus legi fiat. l. contra legem. ff. de legi. non du bium. C. eo. tit. l. si quis id quod. ff. de iu. om. iudi. Id est, ne hac oc casione, vel prætextu filij spurij à parentibus instituantur, & prohi bitioni legis fraus fiat.
- 58 ¶ 15. ampli. etiā si filius spurius à patre adoptetur, nihilominus pa tri suo est insuccessibilis, & talis adoptio est nullius momēti. l. legē. C. de natu. lib. Auth. quibus modis natu. effi. legi. §. & vos latuit. coll. 6. quæ iura ad hoc refert Lud. Ro. sing. 621. incip. an naturalis. Frāc. Mar. decisione. 883. quæritur. nu. 4. parte. 1. Gabriel Palæo. de filijs nothis. c. 43. num. 7.
- 59 ¶ 16. ampliatur, quod neq; tit. donationis, vel vēditionis filius spu rius ex cōtractu oneroso, seu lucratiuo, per se, vel per aliū bona pa terna poterit obtinere. l. i. C. de natu. lib. ibi, quicquid talibus lib. pa ter donauerit, & ibi, vel emptione collatū. l. si quis incest. in prin. C. de incest. nup. l. 10. tit. 13. par. 6. l. si. tit. 3. lib. 5. ordi. Bar. in. l. si is qui ex bonis. in fine. ff. de vul. & pupi. substi. Idē in. l. qui testamentū. ff. de proba. Bal. in. l. iubemus. §. in supradi. c. nu. 4. C. ad Trebe. Gabriel Palæo. de filijs nothis. c. 42. Alex. consi. 18. cōsideratis ijs. in prin. vol. 3. Decius

3. Decius confi. 311. in casu proposito. vbi post longā disputationem concludit confessionem patris, iuramento etiā firmatam, filio spurio non prodesse, in qua pater iureiurando fatetur se debere ratione mutui, vel conditionis centum. singu. l. cum quis decedens. §. titia. Vbi Bar. ff. de lega. 3. reprobata glos. contrarium tenente, in. d. l. qui testamentum. quæ glo. magis communiter reprobat, vt affirmat Alex. vbi supra. & Ioa. Galden. in arte testandi. tit. 1. cau. 14. nu. 3. Iacobi. in. d. l. qui testamentū. nu. 8. Guilier. Bene. in. c. rainuntius. in verbo. vxorem, nomine Adelasiam. decisione. 5. nu. 109. & Thomas Ferra. cau. 41. incip. Docto. conantur. Casti. in. l. 9. Tauri. in verbo. la quinta parte. & Dueñas regula. 366. incip. filius spurius ampliatione. 11. sed in casu in quo Alex. in. d. confi. 18. loquitur prædicta glo. aliquo modo potest sustineri: si non sunt coniecturæ aduersus venditionem, vel donationem paternam, quas cōiecturas refert Ias. in. d. l. si is qui ex bonis & poterit similiter. d. glo. sustineri in casibus quos refert Thomas Ferra. in. d. caute. 41. & Casti. vbi supra: videlicet quòd filius bona illa aliud habuisset, vt cesset aduersus eū omnis prorsus sinistra suspitio. De qua re optimè Ioa. de Plate. in. §. Itē si quis. nu. 23. insti. de inuti. stipula. Ias. in. l. si arrogator. nu. 24. ff. de adoptio. & in. l. 1. nu. 5. ff. de eo per quem. fac. erit. & in Authē. vn de si parens. nu. 4. C. de inoffi. testa. Segura in. l. cohæredi. §. cum filia. nu. 127. ff. de vul. & pupi. substi. Ratio prædictorū est, quia licet fraus vel dolus in iure regulariter nō præsumatur. l. quoties. §. qui dolo. ff. de proba. l. meritō. ff. pro soci. l. elegāter. §. qui reprobos. ff. de pign. acti. c. si. vbi glo. & Doct. de renūciatione. lib. 6. potius enim error vel ignorātia est præsumēda, quā fraus vel dolus. l. penu. C. de his qui sibi ascri. intes. Hip. in. rub. ff. de falsis. nu. 7. Tamē inter personas, inter quas à iure est prohibita donatio vel heredis institutio, confessio mutui vel vditionis est suspecta de fraude; & fraus in ea præsumitur. l. cū quis decdēs. §. titia. ff. de lega. 3. l. si forte. vbi. Bar. ff. de Cast. pecu. l. nō solū. vbi Bar. ff. de rip. nup. idē Bar. per tex. ibi. in. l. qui testamētū. ff. de prob. Ias. in. l. si donatione. nu. 4. C. de coll. Alex. in. d. cōsi. 18. vol. 3. Hip. sing. 610. incip. nō statuer assertioni patris. ideo

inquit

- 66 inquit Bar. in. d. l. qui testamentum in. 2. nota. Quòd quando bona patris penes filium spurium reperiuntur: quod est euidentis præsumptio contra filium, quòd aliqua fraude seu machinatione filius spurius illa bona obtinet.
- 67 ¶ 17. ampli. quòd neq; filius spurius possit habere illa bona, quæ nomine dicti filij pater emit; quia in fraudem talis emptio nomine filiorum, vel concubinæ facta præsumitur, & filij legitimi vel sanguinei dicta bona possunt repetere. l. 1. C. de natu. lib. l. 10. tit. 13. par. 6. optimè Pala. Rub. in. c. per vestras. §. 27. in fine. fol. 65. Cepola de simula. cōtrac. c. præsumptio. 9. sed Gabri. Palæo. de filijs nothis, c. 43. in fine, affirmat, quòd omni fraude cessante. tit. oneroso, & ab alijs extraneis. ti. lucratiuo, res paternas filius spurius capere potest.
- 68 ¶ 18. ampliatur, quòd filio spurio vel naturali substitutio pupillaris, vel exemplaris à patre fieri non potest. l. Lucius. ff. de vul. & pupi. substi. Bar. in. l. 2. nu. 3. ff. eo. tit. & in. l. 3. nu. 3. ff. de his qui sunt sui, vel alii. iu. & in. l. ex facto. nu. 7. ff. de vulga. Bal. in. l. 2. in fine. C. de hære. insti. & in. l. humanitatis. C. de impub. & alijs substi. & in. d. l. Lucius. nu. 4. & in. d. l. ex facto. nu. 20. ratio est, quia filij spurij vel naturales non sunt in potestate paterna. l. item in potestate. ff. de his qui sunt sui vel alie. iu. & in prin. insti. de patri. potes. glo. in verbo. volumus. in. c. statutum. in. 2. de hæreticis. lib. 2. l. 2. tit. 17. par. 4. & necessè est vt filius sit in potestate, vt ei fiat substitutio pupillaris. l. 2. ff. de vul. & pupi. substi. l. 2. & l. quamuis. C. de impub. & alijs substi. & in prin. insti. de pupi. substi. l. 5. & 10. tit. 5. par. 6.
- 72 ¶ 19. ampli. quòd neq; pater filio suo spurio poterit tutorē dare. l. si. vbi Doct. de confirmando tutore. glo. in verbo. parentibus. in. l. 1. ff. de testa. tute. Bar. in. l. 3. nu. 3. ff. de his qui sunt sui, vel alie. iu. Romanus singulari. 82. incip. quòd spurio. vbi ad id allegat. l. siquidē. ff. de testa. tute. Ratio est illa, de qua supra, quia isti filij spurij nō sunt in potestate paterna; & filijs in potestate non existentibus, nō datur tutor testamentarius. l. 1. ff. de testa. tute. §. permissum est, insti. de tute. l. 3. tit. 16. par. 6. quod aliter videtur in filijs naturalibus tantum; quibus pater poterit in testamento suo tutorē constituere, sed talis

tutella

- 74 tutela à iudice erit confirmanda. l. naturalibus. C. de confir. tuto. l. 2. tit. 16. par. 6 Fran. Mar. decisio. 11. incip. queritur an officium tutelæ. Gabriel Palæo. de filiis nothis. c. 5 2. Qui omnes dicunt, quòd si intestatus pater moriatur; vel cum testamēto filijs spurijis relictis,
- 75 ne tales filij indefensi remaneant à iudice, debet tutor seu curator decerni, sed consanguinei vel affines ad hoc munus tutelæ ratione consanguinitatis de iure non vocantur, quemadmodum neque ad eorum successioinem. l. si fororis. C. qui dare tutores possunt, & in prin. insti. de Attilia. tuto.
- 76 ¶ 20. ampliatur, quòd licet filius spurius ad distribuenda bona paterna executor sit nominatus seu electus, nullum tamē cōmodū ex hoc executoris officio consequi poterit. l. si quis quos. ff. de lega. 2. quam ad id allegat Bal. in. l. ab eo. nu. 5. C. de fideicommi. Ange. & Imola. in. l. in tempus. ff. de hære. insti. optimè Pala. Rub. in. c. per vestras. §. 10. nu. 12. fol. 90. de dona. inter vi. & vxo.
- 77 ¶ 21. ampli. ex scriptis per Bal. in. l. id quod pauperibus. num. 34. C. de epi. & cle. quòd si aliquis fuerit datus executor à testatore ad bona sua diuidenda, non poterit executor bona testatoris eius filio largiri; quia non videtur datum arbitrium executori, vt contra ius, disponat. l. quanquā. ff. de rip. nup. l. Lucius. ff. ad munici. Idē quòd in hac ampliacione tenuit ipsemet Bal. in. l. illa institutio. versu. circa hoc. ff. de hære. insti. Barba. in. c. cūm tibi. nu. 14. de test. Philip. Cor. confi. 236. volu. 2. Alex. confi. 54. in prin. volu. 7. Guilier. Bene. in. c. Rainuntius. verbo. vxorem nomine Adelasiam. decisio. 5. nu. 122. de testamentis. Gabrie. Palæo. de filiis nothis. c. 4. nu. 4. Xvarez. in. l. 1. num. 21. tit. 6. lib. 3. Fori. Pala. Rub. in. l. 9. nu. 16. Tauri. contra Nicola. Boer. qui contrariū & malè consuluit. decisio. 127. nu. 10. & Alex. sibi contrariū in. l. si is qui. in fine. ff. de vulga. & Romanus. confi. 436. neque liceret patri, tanquam executori inrer filium suum bona testatoris distribuere: & proprium filium eligere, potius expilator, quàm distributor bonorum diceretur, quasi in rem suam bona defuncti conuertendo, vn inquit Bal. in repeti. l. 1. nu. 48. C. de sacrosanct. eccle. & Gabri. Palæo. de filiis nothis. c. 44. nu. 4.

¶ 22. am-

- 79 ¶ 22. ampliatur, quòd neque in dignitatibus, immunitatibus, priuilegijs, honoribusq; paternis filius spurius succedit. l. cūm legitime. ff. de statu homi. l. liberos. ff. de Senat. l. ex libera. vbi Bal. C. de suis & legi. lib. glos. in verbo. volumus. in. c. statutum. in secūdo. de hæreticis. lib. 6. l. 3. tit. 15. par. 4. l. 2. tit. 13. eadem. 4. par. Bar. in. l. tutelæ. nu. 3. de capitis dimi. & in. l. 1. nu. 50. de dignitatibus. lib. 12. & in tractatu de insigni. & armis. nu. 11. De qua re plenissimè à nobis dictum fuit supra. c. 15. vbi duę leges partitæ inuicem contrariæ ad cōcordiam à nobis redactæ sunt.
- 80 ¶ 23. ampli. filium spurium à testimonio etiā ferendo repelli. Bal. in. l. cūm acutissimi. nu. 9. C. de fideicommi. glos. in. c. testimonium de testibus. c. præceptum. 32. quęstio. 5. Pala. Rub. in. c. per vestras. §. 10. fol. 89. de dona. inter vi. & vxo. vnde affirmat Lodonicus Romanus in. l. admonendi. nu. 83. de iureiurando. ff. quòd si quis haberet pro se vnum testem spurium, non defertur ei iuramentū in defectum probationis. Sequitur Hippo. singu. 273. incip. notissimū. & Pala. Rub. vbi supra. quæ est optima declaratio ad. d. admonendi. & ad. l. in bonæ fidei. de rebus cre. & iu. & ad. c. si. §. si. de iureiuran. & ad. l. 2. tit. 11. par. 3.
- 82 ¶ 24. ampliatur, quòd filius spurius similiter non poterit doctorari. Cardinalis in proce. cle. nu. 4. allegādo. l. generaliter. §. spurius. ff. de Decuri. Feli. in. c. quāto de magistris. nu. 2. Ancharra. in proce. 6. Bar. in proce. Codicis. nu. 10. & ratio est, quia doctoratus est dignitas. vt in. d. c. quantò. & tenet Bar. in proce. ff. nu. 12. & in. l. generaliter. in fine. de Decuri. lib. 10. & in. l. si. C. de iudejs. Alex. cōfi. 94. consideratis his. vol. 1. Abb. in. c. proposuisti. nu. 15. de proba.
- 83 ¶ 25. ampliatur, quòd neque spurius tanquam coniuncta persona in iudicio pro patre vel consanguineo sine mandato comparere poterit. Inno. in. c. nonnulli. in fine. de rescriptis. Barto. in. l. 2. ff. de accusa. Bal. in. l. cūm acutissimi. num. 8. C. de fideicommi. Angel. in. l. 1. & 2. ff. de libera. cau. Ias. in. l. exigendi. numer. 9. C. de procura. Ratio est, quia spurij non sunt de familia, vel cognatione, neque personæ coniunctæ dicuntur. l. si spurius. l. hac parte. ff.

te. ff. vnde cognat. l. tutelae. vbi Bar. ff. de cap. dimi. & in l. pronuntiatio. §. familiae. ff. de verbo. signi. Bal. in l. humanitatis. nu. 44. C. de impub. & alijs substi. Feli. in. c. in praesentia. nu. 22. de proba. quae est optima declaratio ad. d. l. exigendi. & ad. l. sed & hæ personae. ff. de procura. & ad. l. 10. tit. 5. par. 3. & l. 5. tit. 8. lib. 1. Fori.

86 ¶ 26. ampli. per rationem proximè dictam; quòd spurij cùm non sint de genere; neque de familia, vel cognatione armis sui generis & familiae vti non poterint, neque insignijs nobilium. Bar. de insigni. & armis. nu. 10. Guido Papæ decisione. §. 80. incip. an bastardus. Decius. confi. 85. & diligenter Tiraque. tracta. de nobili. c. 15. nu. 13. Nicolaus de Val. in tracta. de succe. abintest. 1. par. nu. 53. Gabri. Palæo. de filijs nothis. c. 60. nu. 6. vbi inquit, quòd spurius gentilitia arma, & insignia familiae non possit ferre, sed in Gallia, & Germania, & in alijs prouincijs linea quaedam transuersa ponitur in scuto, quod est signum iniustorum natalium. Otallora de nobili. 2. parte. 3. partis. c. 3. nu. 3. Franc. Marc. decisio. 1140. incip. quæritur an arma. parte. 1.

87 ¶ 27. ampliatur, quòd filius spurius seu naturalis in feudo, similiter non succedit. c. 1. §. naturales, si de feudo fue. contro. inter domi. & agnā. vassa. Bar. in. l. ex facto. nu. 7. ad Trebe. Bal. in. l. generaliter. §. cùm autem. nu. 2. C. de insti. & substi. sub condi. fac. & in. l. eā quā. nu. 39. C. de fideicommi. Alex. confi. 2. visis codicillis. nu. 11. volu. 1. Abb. in. c. cū vintoniensem. nu. 2. de electio. Præpositus in. c. lator. nu. 13. qui filij sunt legitimi. Guiliel. Vene. in. c. rainuntius. verbo. vxorem nomine Adelasiam. decisio. 5. nu. 191. Pala. Rub. in. d. c. per vestras. §. 10. nu. 4. fol. 89. & in. l. 12. Tauri. nu. 21. & 38.

88 ¶ 28. ampli. spurium simili modo in Maioricatu, seu Ducatu, seu Marchionatu nō succedere. tex. & glo. in. d. c. 1. §. naturales. Ioa. Andre. in regu. sine culpa. de regu. iu. lib. 6. Bal. in. d. l. eam quā. nu. 43. Decius. confi. 269. consultus ab illustri. nu. 19. Barba. in. l. cum acutissimi. nu. 261. C. de fideicommi. circa quod quàm plurima scripsit

89 Tiraque. de iure primigeniorum. quæst. 34. Et argumentum de feudo ad Maioricatum validum est, vt refert Pala. Rub. in repe. rub. de dona.

dona. inter vi. & vxor. §. 69. nu. 36. Couarru. lib. 1. reso. c. 15. nu. 14.
90 ¶ 29. ampliatur, quòd neque ad successionem emphiteusis ecclesiasticæ filij spurij, vel naturales admittuntur. Bald. vbi subdit rationem in. l. generaliter. §. cùm autem. nu. 2. C. de insti. & substi. sub condi. fac. idē in addi. ad Spe. tit. de locato. versu. emphiteusis Ecclesiæ. & in Authen. si quas ruinas. nu. 3. C. de sacrosanct. Eccle. Bar. in. l. ex facto. §. si quis rogatus. nu. 8. ff. ad Trebe. Ancha. confi. 306. circa primum. Alex. confi. 128. consideratis verbis. nu. 14. volu. 1. Iaf. in rep. l. 2. nu. 205. C. de iu. emphi. Vnde sequitur quòd si aliquis pro se, & filijs suis emphiteusin Ecclesiasticam accipiat, filij spurij ad talem emphiteusin non admittuntur. vt affirmat Alex. vbi supra. & Bar. in. d. §. si quis rogatus. vbi latè Ripa. num. 62. & Barba. in. c. in praesentia. nu. 100. de proba. glossator ordi. in. l. 1. in fine. tit. 1. lib. 4. ordi. nisi in casu posito à Bal. in. d. l. eam quā. nu. 39. & in alijs quinque casibus, quos scripsit Bernar. Diaz de Luco, in regu. 231. incip. emphiteusi Ecclesiastica.

¶ 30. ampli. quòd filius spurius neque ad ius patronatus admittitur. Ita consuluit Bal. confi. 375. incip. præmittendum. in fine volu. 1. quem sequitur Cæsar Lambe. de iure patro. 2. par. 2. quæstionis principa. arti. 26. nu. 2. Rochus de Cur. de iure patro. verbo. competens alicui. nu. 6. Præposit. in. c. 1. nu. 16. 19. distinct. Ioan. Bertachi. in repertorio. verbo. Bastardus. in fine. Pala. Rub. in. c. per vestras. §. 10. in fine. fol. 90. de dona. inter vi. & vxor. glossator ordi. in. l. 1. tit. 6. de los Patronos. versu. pulchra est quæstio. lib. 1. ordi. & in. l. 1. versu. hinc etiā est. tit. 1. lib. 4. ordi. pro qua cōclusio est. l. si patronus testamento. §. si quis nō mala mēte. ff. de bonis liber. Ratio huius cōclusionis est. Quia licet regulariter filij ad successionem iuris patronatus Ecclesiastici vocentur. c. filij vel nepotes. 16. quæsti. 7. c. quia clerici. de iure patro. Filiorum tamen appellatione in dispositione legali filij spurij vel illegitimi non continentur. l. cùm legitime. de statu homi. glo. singu. communiter recepta. in clementina vnica. in verbo. liberi de baptismo. glof. in verbo. volumus. in. c. statutum. in. 2. de hæreticis. lib. 6. Ioa. de Imo. in. l. ex facto. §. si quis rogatus. nu. 56. ff. ad

Trebe. nisi in quinque casibus relatis per Alexa. consi. 60. visa legitimatione. nu. 19. volu. 2. Et quia vt dictum est, illegitimi nō sunt de
 94 domo, neque de familia, neque de cognatione. Et quia ius patronatus rebus spiritualibus est annexum. c. quanto de iudi. c. de iure. de iure patro. Sed patientes de defectum natalium rerum spiritualium nō
 95 sunt capaces. c. 1. & 2. c. literas de filiis presbyterorum. c. 2. eo. tit. lib. 6. Per consequens ergo, neque capaces annexorum. l. quæ religio-
 96 fis. ff. de rei vendi. c. quod in dubijs de consecratione Eccle. vel alta. Item ius patronatus est honorificum, vt ex eius definitione cōstat,
 97 quā scripsit Abb. in rub. de iure patro. & Rochus de Cur. vbi supra in prin. sed spurij non admittuntur ad honores & dignitates. l. gene-
 98 raliter. §. spurios. ff. de decu. vt superius abundè dictum est. neq; ad ferendum testimonium admittuntur. c. præceptum. 22. quæsti. 5. glof.
 99 in. c. testimonium de testibus, præsertim in illis casibus, in quibus testes omni exceptione maiores requiruntur. vt refert Hippolitus sin-
 100 gu. 273. allegando Lodouicum Romanum & alios. Idem tenuit Pala. Rub. in. d. c. per vestras. §. 10. num. 5. foli. 89. ex eo quod spurij in-
 101 famas infamia facti cēsentur. Bal. in. l. 1. in. prin. C. de iure aure. annu. & in. l. generaliter. §. cūm autem. C. de insti. & substi. sub condi. fac. Ias. in. l. fratres. in. fine. C. de i. off. esta. & in. l. si is qui pro emptore. nu. 260. ff. de vsu cap. Caccialup. in. l. si qua illustres. nu. 76. C. ad or-
 fi. Alexan. consi. 60. visa legitimatione. nus. volu. 2. Tiraquel. de nobili. quæsti. 15. nu. 14. c. si quis Anglorum. 56. dif. Quod nati ex meretricio sunt viles & degeneres, & ignobiles. l. regia. 2. tit. 6. par. 7. ibi. In
 famado es de derecho aquel que no nasce de casamiento segun manda la sancta madre iglesia. & sola infamia facti repellit aliquem à testimonio. glo. in verbo. turpitudinem. in. l. Casius. ff. de sena. glof. 1. in. l. 1. ff. de his qui notantur infa. Bar. in. l. cunctos populos. nu. 12. C. de summa Trini. & fide Catho. vbi. Ias. 1. lectu. nu. 68. & 2. lect. nu. 51. Hippo. consi. 101. incip. illumina quæso. nu. 8. Ideo meritò spurij tãquam infames ad testimonium non admittuntur (vt dictum est) Vnde singulariter affirmat Isernia in. c. 1. §. iniuria de pace iuramento firmian. in vsu. feu. quem sequitur Thomas Grammati. decisio. 37. num.

102 nu. 10. Quod tenetur a cōtione iniuriarum, qui alium vocat spurium, licet sit spurius. quod prius tenuit Abb. in. c. cūm te. num. 27. de re iudi.
 103 ¶ 31. ampliatur, filios spurios simili modo non succedere in ius retrahendi rem auitam, vel paternam venditam, pro eodem pretio, pro quo fuit vēdita, vt concludit Andr. Tiraque. de vtroq; retractu. §. 1. glo. 8. in prin. num. 6. Couarru. in. 4. 2. parte. c. 8. §. 10. num. 3. glossator ordin. in. l. 1. versu. infertur. 2. tit. 1. lib. 4. ordi. Ratio euidentis est, quia ob id ius retractus fuit institutum & inuen-
 104 tum, vt res vendita in familia, vel cognatione remaneat, Sed spurij non sunt de cognatione & familia. l. si spurius. l. hac parte. ff. vnde cognat. l. tutelae. Vbi Bar. ff. de cap. dimi. idem in. l. pronuntiatio. §. familiae. in prin. ff. de verbo. signi. Bal. in. l. si. C. de verbo. signi. & in. l. humanitatis. num. 44. C. de impub. & alijs substi. Alexa. in. l. ex facto. §. si quis rogatus. num. 56. ff. ad Trebe. Neq; spurij merentur nuncupari filij. Authen. ex complexu. C. de inces. nup. Authen. quibus modis natu. effi. sui. §. si. colla. 7. & quia retractus sequitur per omnia ius successiois, vt latè scripsit Tiraque. in. d. tractatu. §. 26. in prin. Pala. Rub. in. l. 73. Tauri. num. 3. Sed successio spurij non competit, igitur neque retractus. & ita intelligenda est
 105 l. 13. tit. 10. lib. 3. fori. & l. 6. & 7. tit. 7. lib. 5. ordi. & 230. stili. & l. 70. cum sequen. Contrariam verò sententiam tenuit glo. in verbo. cambiar. in. d. l. 13. tit. 10. lib. 3. Fori. quod spurij admittantur ad retractum. & Pala. Rub. in. l. 9. Tauri. num. 12. & Cifuentes in. l. 70. Tauri, quæsti. 5. quæ opinio mihi nunquam placuit, nisi intelligatur in re vendita à matre, cūm ei spurij sint hæredes: & per consequens à retractu non repellendi.
 106 ¶ 32. Ampliatur, quod neque filij spurij succedunt in ius accusandi mortem patris. Bald. in. l. id quod pauperibus. num. 36. C. de sacrosanct. ecclesi. & in. l. quisquis. num. 6. C. ad. l. Iuli. maieft. & in. l. cūm acutissimi. C. de fideicommi. Hanc fatetur esse communem opinionem Iacobus de Villal. in. l. 27. tit. 1. par. 7. parte. 2. §. 42. num. 7. & 9. vbi disputat an idem sit in filiis na-
 108 M ij tura-

- turalibus. Contrarium consuluit, & malè Carolus Ruinus, consi. 9. incip. quæstio prima. nu. 6. & 7. vol. 4. qui in hoc, meo iudicio, meretur reprehendi.
- 109 ¶ 33. ampli. spurios in paternis dignitatibus, atque beneficijs ecclesiasticis, citra dispensationem Apostolicam minimè succedere. c. præsentium. c. ex transmissa. c. Michael. c. dilectus. de filijs presbyt. c. ex parte, 2. de testi. c. Apostolica. 8. quæstio. 1. glo. in verbo. volumus in. c. statutum. in. 2. de hære. lib. 6. Vnde inquit Inno. in. c. dilectus. in. 3. de præbendis. quòd si aliquis filius sacerdotis à summo Pōtifice sit dispensatus ad omnem dignitatem obtinendā, non obstat defectu natalium, quòd propter hanc dispensationem, non poterit habere beneficium ecclesiasticum, nisi de eo specialem dispensationem obtineat. Quod sequitur Feli. in. c. veniens. in. 1. de accusa. Hippo. singu. 293. incip. bastardus. Ratio est, quia omnes dispensationes sunt exorbitantes à iure communi, & odio sæ. c. non potest. de præben. lib. 6. c. 1. §. si. de filijs presby. eo. lib. Ideo huiusmodi dispensationes sunt restringendæ. l. cum quidam. ff. de lib. & posthu. reg. odia. de regu. iu. lib. 6. Et quod dictum est de filijs presbyterorum, idem & meritò, dicendum est de eorum nepotibus etiam legitimis ex filio spurio natis, qui ad beneficia ecclesiastica, & ad dignitates habendas nō admittuntur. c. ad extirpandas. vbi glo. & Inno. & Abb. nu. 8. de filijs presbyterorū. glo. in. d. c. Apostolica. ne beneficia ecclesiastica iure hæreditario possideantur. c. 1. de præben. c. ex transmissa. c. conquereute. de filijs presbyterorum. & ne sanctuariū Dei iure hæreditario habeatur. c. ad decorem. de institu. c. consuluit de iure patronatus plures alias rationes scripsit Petrus Rebuffus in praxi bene. tit. de dispensa. super defectum natalium. in prin. quod hodie extenditur & ampliatur per extrauagantem Clementis. 7. quod nullo vnquam tempore neque mediatè, neq; immediatè filius, vel nepos clerici beneficia ecclesiastica patris, seu aui habere poterit: quam extrauagan. refert Rebuffus, vbi supra. nu. 24. & Doctor Nauarro, in. c. si quando. de rescriptis. in quo loco de verbo ad verbum prædictam extrauagantem refert.

34. amplia.

- 115 ¶ 34. ampliatur, nec spurios in Regno, Ducatu, vel Maioratu, legitimis filijs etiam non existentibus, succedere. c. 1. §. naturales. vbi glof. si de feudo fuerit contro. inter domi. & agna. vassal. Bal. in. l. eam quam. num. 43. C. de fideicommi. Barba. in. l. cum acutissimi. num. 271. C. de fideicommi. Decius consi. 269. consultus ab illustri. num. 19. Tiraque. de iure primi geni. quæstio. 34.
- 116 Ratio est, vt pluries dictum est, quia illegitimi non dicuntur de domo, neque de cognatione parentum. l. si spurius. ff. vnde cognata. Bar. in. l. tutelam. in prin. de cap. dimi. & in. l. pronuntiatio. §. familiae. de verbo. signi. & in. l. fi. C. eo. tit. & in. l. humanitatis. num. 44. C. de impub. & alijs substi. Alexan. in. l. ex facto. §. si quis rogatus. nu. 56. ff. ad Trebel. Tiraque. de nobili. c. 15. nu. 12. nonnullos tamen illegitimos ac spurios in Regnis successisse legitimus: vt fuit Artaxerxes, & Alexander, Seuerus Imperator, & Alexander. à Medicis Dux Florentiæ. & Constantinus Magnus Imperator. & Rex Darius, & Enrricus secundus Rex Castellæ, & Ferdinandus Rex Neapolitanus. & Ioa. Rex Portugalliæ, & Ramirus primus hoc nomine, & alij plures, quos refert Gabri. Palæot. de filijs nothis. c. 66.
- 118 ¶ 35. ampli. spurios ad legitimas tutelam non admitti, neque in testamento paterno filijs legitimis tutores dari posse. l. testamentum tutores. ff. de testamentaria tutela. vbi glof. & glof. in verbo. parentibus. in. l. 1. vbi Bar. ff. eo. tit. Idem Bar. in consi. 143. incip. Paulus in fine. Alex. consi. 4. ponderatis verbis. vol. 4. Ruinus consi. 9. incip. quæstio prima. num. 4. vol. 4. Ratio est, quia hi ad legitimam consanguineorum tutelam admittuntur, qui ad eorum successio-
nem à iure vocantur. l. 1. l. tutela legitima. ff. de legiti. tuto. & in. §. vnico. insti. de legi. patro. tute. & in. §. vnico. insti. de legi. paren. tute. Sed spurij ad hæreditatem consanguineorum ab intestato non vocantur (vt superius abundè demonstraui-
mus) ergo neque ad eorum tutelam.
- 120 ¶ 36. ampli. spurios neque in ius funerandi, seu sepeliendi in sepulchro parentum succedere. l. si sepulchrum. l. ius sepulchri. C. de
- M iij reli.

- reli. & sump. fune. Syluester. in verbo. sepultura. quæstione. 8. dif. 4. ratio est, quia ius sepeliendi competit hæredibus, & his qui sunt de
 121 cognatione, & familia: sed spurij non sunt, neque esse possunt hæredes, neque de cognatione, & familia, vt superius pluries dictum est, ideo eis hoc ius sepeliendi non competit.
- 122 ¶ 37. ampliatur, spurios non excludere substitutum. l. generaliter. §. cum autem. C. de insti. & subti. sub condi. fac. Latè Bal. in. l. cum acutissimi. num. 7. vbi Barba. num. 219. C. de fideicommi. Tiracquel. in. l. si vnquam. in verbo. susceperit liberos. num. 56. C. de reuo. can. dona. Carolus Rui. consi. 87. quia Mathæus. num. 13. volu. 3. & in consi. 106. num. 5. volu. 3. Gabriel Palæot. de filijs nothis. c. 34.
- 123 ¶ 38. ampliatur, quod vsque adeo spurius est incapax ad bona paterna obtinenda, quod ea non poterit tempore. 10. annorum inter præsentés, & 20. inter absentes præscribere, etiam si spurius arbitretur se esse legitimum. l. nemo potest. Vbi optima glo. ff. de vsu cap. pro lega. Bal. in. l. nullo iusto. num. 4. C. de rei vendi. & in. l. id quod pauperibus. num. 34. in fine. C. de epif. & cler. & in. c. 1. §. naturales, si de feu. fuerit contro. inter domi. & agna. Hippo. singu. 478. inci. spurius. glof. in. l. 10. tit. 5. lib. 3. Fori. Sali. in. l. 1. C. de vsu cap. pro hære. Alex. in addi. ad Bar. in. l. 1. ff. de iure fidi. Alex. consi. 74. circa primum. in fine. vol. 3. Franc. Bal. de vsu cap. in. 4. parte quintæ partis principalis, quæstio. 28. Gabriel Palæotus de filijs nothis. c. 51. Pilipp. Cor. consi. 236. num. 4. volu. 2. Cifuentes. in. l. 9. Tauri. Ratio est, quia præscriptio sine iusto titulo minimè procedit. l. celsus. ff. de vsu cap. l. nullo iusto tit. C. de rei vendi. l. diutina. C. de præscrip. longi tem. & in prin. & in. §. error. insti. de vsu cap. l. 9. tit. 29. par. 3. Sed iustum titulum spurius habere non poterit, videlicet nec pro hærede, nec pro legato, nec pro donato titulus ei competit, & tali titulo ius resistit. Ergo præscriptio à filio spurio fieri nõ potest, præsertim quod expressè leges prohibent hæreditatis paternæ dominium in filios spurios transferre, vt in principio dictum est, per consequens ergo videtur prohibere vsucapionem, seu præscriptionem, alienationis enim verbu vsucapionem continet. vt inquit. l. alienationis

- nationis verbum. de verbo. signi. l. vbi lex inhihet. ff. de vsu cap. l. 3. §. res quæ. ff. ad treb. vbi est glo. sing. in. d. l. vbi lex quod cũ prohibita sit alienatio reru minoris, per cõsequens earu vsucapio est prohibita. quã glo. dixit esse notabile Bar. ibi. & Abb. inc. cũ nõ liceat. nu. 7. de præscriptionibus. Nicola. Euerar. in topicis iuris. c. 52. Iaf. in Authè. res quæ. in prin. C. cõmunia. de lega. Vnde videtur dicendum, quod prohibita alienatione à testatore, per cõsequens censeatur prohibita vsucapio. l. 2. vbi glof. & Bar. C. de vsu cap. pro emptore. & Bar. in d. l. vbi. lex. glof. & Ange. in. l. 1. de præscrip. longi. tẽ. Iaf. in. dic. Authen. res quæ. in prin. Ideo quemadmodum dos non potest alienari, vt in. l. 3. de fundo dotali. l. lex Iulia. ff. eo. tit. l. 1. C. eo. tit. & in prin. insti. Quibus alienare licet, vel non: ita neque præscribi, si de facto à marito fuerit alienata. l. si fundum. ff. de fundo dota. ibi. pertineat etiam ad huiusmodi acquisitionem. l. in rebus. C. de iure do. ibi. siue per vsucapionem. & dicta. l. cum notissimi. §. illud. de præscrip. 30. vel. 40. anno. Iaf. in rub. sol. mati. ff. 2. lectu. in prin. ex quibus omnibus habemus spurios bona paterna non posse præscribere. Contrariam verò sententiam tenuit Ange. in. d. l. nemo potest. ff. de vsu cap. pro legato, allegãdo. glo. si. in. l. 1. ff. de vsu cap. pro dote. Sed hæc opinio Angeli poterit procedere in præscriptione. 30. vel. 40. annorum. In qua saltem quantum ad ius excipiendi, non requiritur titulus. quod secus videtur quoad effectum agendi. l. si quis emptionis. C. de præscrip. 30. vel. 40. anno. glo. & Doct. in. c. 1. de præscriptionibus ita tenuit Bal. in. d. l. nullo iusto. num. 4. & in. d. l. id quod pauperibus. nu. 34. & Hippo. singu. 478. incip. spurius. à fortiori ergo dicendum est de præscriptione immemoriali, de qua. l. hoc iure. §. ductus atque. ff. de aqua. plu. arce. c. super quibusdam. §. præterea. de verbo. signi. c. dudum. de decimis. c. 1. de præscrip. lib. 6.
- 131 ¶ 39. ampli. quod filio spurio de facto à patre hærede instituto, non competit remedium. l. si. C. de edicto diui Adri. tollen. Ita Bal. in. l. 2. ff. de peti. hære. & in. l. si. C. fami. herci. & latè Vbertus Zucar. in repetitione. d. l. si. C. de edicto diui Adri. tollen. nu. 350.

- 132 ¶ 40. ampliatur, spurios non succedere in ius compromittendi, quando viget statutum prout in ciuitatibus Italiae, quod super con-
trouersijs & litigijs inter consanguineos ortis, fiat compromissum.
ita Bal. in. d. l. id quod pauperibus. num. 36. & in. l. cum acutissimi.
num. 8. C. de fideicommi. Guilier. Bene. in. c. Rainutius, in verbo.
declera. num. 23. de testa. Hippol. singu. 467. incip. viget statutum.
Feli. in. c. in praesentia. num. 22. in fine. de proba. vbi hanc dixit esse
communem opinionem. Et Petrus de Rauena in Alphabeto au-
reo. verbo. bastardus. Robertus Maranta de ordine iudiciorum. fol.
196. num. 20. col. 1. Ratio est, quia spurius non est coniunctus, vt sa-
pe dictum est. & inter coiunctos viget praedictum compromissum.
133 Contra hoc expressè consuluit Carolus Rui. consi. 9. incip. quaestio. 1. volu. 4. nonnullis motiuis & rationibus motus. Quod sanè
consilium nullo modo potest sustineri, nisi tale compromissum sit
inter coniunctos & cognatos ex parte matris, quo casu bene ad co-
promittendum spurius & coniuncti compelluntur: vt concludit
134 Alex. in. l. ex facto. §. si quis rogatus. num. 50. ff. ad trebel. & in consi.
60. num. 8. 2. volu.
- 135 ¶ 42. ampliatur è conuerso, quòd neque pater succedit filio suo
spurio. Azo in summa. C. de hære. insti. Bal. in Authen. licet. C. de na-
tu. lib. dicens quòd ex eo quòd inter patrem & filiū nullum ius co-
gnationis reperitur, ideo inter eos non datur successio. l. si spurius.
136 l. hac parte. ff. vnde cognat. Hanc nostram ampliationem tenuit Bart.
in. l. si. nu. 5. ff. de his quibus vt indig. Mathesi. de succe. abintesta. 2.
membro. 2. arti. princi. nu. 6. Ias. in. §. pœnales. nu. 61. insti. de actio.
Guilier. Bene. in. c. Rainutius. verbo. vxorem nomine A delasiam.
nu. 133. de testa. Caccial. in. l. si qua illustris. nu. 77. C. ad Orfi. Et quia
successio ascendentiū & descendentium per omnia ferè æquiparatur,
137 & ad paria iudicatur. l. nam etsi parentibus. ff. de inoffi. test. Auth. de
hære. & falci. §. primū itaq;. coll. 1. Auth. vt cum de appella. cogno.
§. siue igitur. coll. 8. l. 6. Tauri, & pater & filius sunt correlatiui, &
statutū in vno, per consequēs censetur statutū in reliquo. l. si. C. de
138 in dic. vidui. tollen. l. si. ff. de accepti. Bar. in. l. si. C. de exacto. tribu.
bus lib.

- lib. 10. latè Hipp. in. l. circūcidere. §. seruo. nu. 4. cum sequē. ff. de fidei-
139 ¶ 43. ampli. spurium non solum in foro exteriori, sed etiam in fo-
ro conscientiae, non posse relicta, seu donata à parente obtinere. Sed
statim ea restituere esse obnoxium. Bar. in. l. si. nu. 9. ff. de his quibus
vt indig. Frater Domini. Soto de iusti. & iu. lib. 4. quaest. 5. arti. 1. ad
4. argu. Couarru. in. 4. 2. parte. c. 8. §. 5. nu. 8. Ratio est, quia omnis
lex humana iusta condita ab habente potestatem, quæ disponit per
140 rationem, & non per praesumptionem, obligat in foro conscientiae.
Inno. in. c. quia plerique. in fine de immuni. eccle. Bal. post glo. ibi.
in. c. quæ in ecclesiarum. de constitutionibus. & in. l. cum quis. nu.
14. C. de iu. & fac. igno. & in. l. quidam cum testamento. §. illo vide-
licet. C. de nece. ser. hære. insti. Bar. in. l. si quis pro eo. nu. 9. ff. de fi-
deiu. flo. in. l. nemo martyres. C. de sacrosan. eccle. Melius in rub. de
acqui. hære. vbi Ias. nu. 24. & in. l. si post diuisionem. vbi Ias. nu. 6. C.
de iu. & fac. igno. Idè Ias. in. l. si. nu. 14. C. vnde legi. Abb. in. 2. proœ.
decre. nu. 4. & in. c. 1. nu. 9. de const. Vbi plenè Feli. nu. 47. quod au-
ctoritate sacrae scripturae probatur, Proderb. c. 8. Per me Reges re-
141 gnant, & legum conditores iusta decernunt, quod transumptiue ha-
betur in epistola inter claras. C. de summa trin. & fide catho. & Pro-
uerb. c. 21. Cor Regis in manu Dei est, & vbi voluerit inclinabit il-
lud. & in. lib. 1. Regū. c. 13. habetur, qui nō obedierit principi morte
142 moriatur. c. 2. de maio. & obed. & etiā statuta municipalia iusta ser-
143 uanda sunt, & obligant in foro conscientiae. glo. est singu. 1. in ordi-
ne, in. c. quæ in ecclesiarum. de consti. quā Bal. ibi dixit nō esse. alibi
Ias. in. l. si. nu. 14. C. vnde legi. & in. d. l. si post diuisionem. nu. 8. & in
rub. de acqui. hære. nu. 24. Sed praedictæ leges prohibentes filios in-
stitui, sunt iustæ & cōditæ ab habete potestaté legē condendi. l. si. C.
de legi. ibi. leges condere Imperatori concessum est. §. sed & quod
principi placuit. insti. de iu. natu. & ciui. Et has leges esse iustas in li-
mine huius. c. apertius ostendimus. ideo in conscientia meritò sunt
144 seruandæ. Sed in hoc Frater Domini. de Soto, salua eius summa sti-
matione & auctoritate, sua opinione fuit deceptus, dicens quòd de
iure cōmuni nihil expressum reperitur, quo parentes prohibeantur

extra testamentū filijs spurijis, aut viuentes donare, aut moriētes relin-
 quere. & ita donationis titulo, vel quouis alio extra testamentū
 pater filio spurio recta cōscientia poterit largiri, & filium citra pec-
 catum bona paterna possidere. Ita Dominicus à Soto in. d. quæst. 5.
 arti. 1. ad. 4. argu. Miror equidem doctissimū & religiosissimum vi-
 rum hunc magnū errorem protulisse, cū sint. II. regiæ & iuris cō-
 munitatis contrariū expressè probātes. videlicet. I. si quis incesti. C. de
 incest. nup. ibi. neq; superstes donet, neque moriturus relinquat. I. 1.
 C. de natu. lib. ibi. quicquid talibus liberis pater donauerit. I. 10. tit.
 13. par. 6. l. 9. Tauri. Bar. in. l. si is qui ex bonis. in fine. ff. de vul. & pup.
 substi. Decius consi. 311. in casu proposito. Sed cū sit extra cancel-
 los suæ professionis Frater Dominicus à Soto aliquantulum eius
 error subleuandus est. Quo in loco aliud nō minus erroneū, quàm
 145 falsum scripsit, dicens, quòd legitimis filijs non existentibus, pater
 filijs ex adulterio conceptis omnia bona sua poterit dare, & per cō-
 sequens amicus, cuius fidei bona sua testator cōmisit, vt det filio ex
 adulterio genito, quòd talis amicus licitè ac iustè filio adulterino
 hæc bona poterit dare. Quod vtrunq; mea quidem sententia, & o-
 mnium rectè sentientium, falsissimum esse censeo. quod euidenter
 apparet ex. I. 1. §. siue itaque. C. de natu. lib. ibi. aut si non existant fi-
 fci iuribus vendicabunt. I. 10. tit. 13. par. 6. l. si. C. de natu. lib. l. 9. & 10.
 Tauri. Quod aliter est in filio naturali, legitima prole non existēte,
 146 qui naturalis ex testamento omnium bonorum sui patris est capax.
 Authen. licet. C. de natu. lib. Authen. quibus modis natu. effi. sui. §.
 nec igitur. versi. si filius non habuerit. coll. 7. l. 8. tit. 13. par. 6. etiam si
 ascendentes testatori existant. I. 10. Tauri, quæ in hoc est nimis sin-
 gu. quam plenius supra in materia successioinis naturalium exposui-
 mus. Quod ad restitutionem verò attinet, filius spurius, qui contra
 legis humanæ prohibitionē bona paterna possidet, ea in consciētia
 147 nulla iudicis sententia expectata restituere tenetur. Ita Dominicus
 à Soto vbi supra. Segura in. l. cohæredi. §. cū filia. nu. 124. ff. de vul.
 & pupi. substi. Couarru. in d. §. 5. nu. 8. & ratio est de qua supra, quia
 agit contra prohibitionem legum ciuiliū, quæ in foro conscien-
 tiæ

148 tiæ obligant, vt dictum est, neque dictæ conclusioni obstat quòd ta-
 les leges sint pœnules & odiosæ. & ob id ante iudicis cōdemnatio-
 nē in conscientia ad restitutionē nō obligare. Sanctus Thomas. 2.
 secundæ quæstio. 62. arti. 3. Syluester in summa. verbo. lex. quæst. 9.
 fallen. 7. Bal. in. d. l. id quod pauperibus. nu. 22. & in. l. post decisio-
 nem. in fine. C. de fur. glo. vulgata, in. c. fraternitas. 12. quæst. 2. quam
 149 dicit singu. Bal. in. d. l. post decisionem. in fine. & in. l. 2. C. de vecti.
 & commi. & in. d. l. id quod pauperibus. nu. 22. Io. de Imo. in. l. si pe-
 nē. ff. de condi. inde Romanus in rub. ff. de arbi. Iaf. in. l. si. num. 16. C.
 vnde legi. & in. d. l. si post diuisionem. nu. 7. & in. l. ex hoc iure. in fi-
 ne. ff. de ius. & iu. Decius in. l. quod à quoquam. nu. 3. ff. de regul. iu.
 Abb. in. 2. pro. decre. nu. 4. & in. c. 1. nu. 10. de consti. vbi Feli. nu. 43.
 quinque fallentias ad dictam glo. scripsit. Idē Abb. in. d. c. quia ple-
 rique. nu. 41. & in. c. Reinaldus. nu. 25. & in. c. tuam. nu. 3. de pœnis. &
 in rub. de appell. nu. 16. & in. c. si. nu. 6. de sepulturis. & in. c. si egres-
 sus. in fine. de iniurijs. Optimè Fel. vbi quinque rationes, & totidem
 fallentias refert in. c. audiuius. de simonia. Hippo. in. l. patre, vel
 marito. num. 6. ff. de quæstio. Adria. Papa. in quolibeto. II. Nauarro
 in. c. sacerdos. nu. 148. de pœnitentijs. dif. 6. Castro de. l. pœnali. lib. 2.
 c. 9. Dominicus à Soto de iust. & iu. lib. 1. quæst. 6. arti. 6. Couarru.
 super. 4. 2. parte. c. 8. §. 5. nu. 8. Berna. Diez de Luco, in regu. 544. in-
 150 cip. pœna. Cui obiectioni facilè possums respondere, quòd. d. glof.
 & sequaces procedunt in legibus pœnalibus, quæ executionē iudi-
 cis requirunt, & non in legibus pœnalibus, quæ non requirunt
 aliquem actum iudicis, sed quempiam inhabilem & incapacem
 alicuius actus reddunt. Quo casu ille inhabilis & incapax absque
 aliqua iudicis sententia ab illo actu tenetur abstinere, pro vt est
 in casu nostro. Vel aliter dicendum esse censemus, quòd prædi-
 ctæ leges non solum sunt pœnales, sed etiam impeditiæ trans-
 151 lationis dominij: veluti si pupillus donaret, vel simoniacus, vel
 vsurarius aliquid cum vsura susceperet. c. dilectus. c. sicut. de simo-
 nia. c. cum tu. c. consuluit. c. quia frustra. de vsuris. Qui vsurarij, vel
 simoniaci in foro animæ absque aliqua iudicis condemnatione

res simonia, vel usura adquisitas restituere tenentur; idemque, meo iudicio, dicendum est in casu, in quo testatoris amicus ab eo fuisset rogatus & institutus sub conditione, ut filio suo spurio post eius mortem hereditatem restituat: quod talis amicus in foro animæ dicta bona non poterit retinere, neque filio spurio dare, iuxta præceptum testatoris. Ita Bar. in l. si. nu. 9. ff. de his quibus ut indig. Feli. in c. intimavit. num. 4. de testibus. Syluester in verbo. filij. questio. 4. in fine. Dominicus à Soto de iusti. & iure. lib. 4. quæst. 2. arti. 1. ad quartum argu. 2. col. Summa rosæ, in verbo. filij. versi. quæro quod debeatur. Segura in l. cum filia. §. cohæredi. nu. 124. ff. de vul. Bernar. de Luce in practica crimina. c. 58. in fine. Gregor. in l. 13. tit. 7. par. 6. qui in hoc reprehendit, & merito, Couarru. in 4. 2. parte. c. 8. §. 3. nu. 9. qui affirmat, quod hæres scriptus, qui promiserat testatori restituere hereditatem filio suo spurio, in foro conscientia non tenetur ad restitutionem, donec à iudice fuerit condemnatus. Quam opinionem sequutus fuit glossator ordi. in l. 22. circa finem. tit. 3. de los Perlados. lib. 1. ordi. qui in hoc ambo merentur reprehendi. & est tex. expressus aduersus eos, in l. prædonis. ff. de peti. hære. Verba huius legis sequentia sunt; Prædonis loco intelligendus est, qui tacitâ fidem interposuerit, ut non capaci restituat hereditatem. Et ratio primæ partis huius conclusionis est, quia si amicus spurio bona restitueret, ageret contra prohibitionem legis ciuilibus, de qua in l. 1. §. siue itaque. C. de natu. lib. ibi. neque per alium, vel interpositâ personam. l. si quis incesti. in prin. C. de incest. nup. & leges, ut sepe dictum est, in foro animæ obligant. Et contra opinionem egregij Doctoris de Couarru. est euidentis ratio. indubitatum est sine voluntate & consensu veri domini, quempiam in foro animæ rem suam retinere non posse. l. si quis vi. §. differentia. ff. de acqui. rerum domi. l. si quis vi. §. differentia. ff. de acqui. posse. Sed in casu proposito voluntas testatoris, ex qua dominium causatur, non interfuit, sed potius voluntas expressa contraria, videlicet quod amicus bona non retineat, sed spurio restituat, ergo quum dominium non obtineat, consequens est, ut restitutioni in foro animæ

animæ sit obnoxius, ut expressè tenuit Bar. in d. l. si. nu. 9. & Fel. in d. c. intimavit. nu. 4. & in c. de quarta. nu. 33. in fine de præscriptionibus. Sed si absolutè absque aliqua lege, & conditione bona à testatore amico suo fuerint relicta, quamuis testator habuisset certâ fiduciam, quod amicus filio spurio esset restitutus, & sit aliqua verisimilis cõiectura, quod alioquin bona amico non fuissent relicta, amicus tamen licet ac iuste in foro animæ dicta bona poterit retinere. Ita affirmat Dominicus à Soto ubi supra. Et ratio est, quia illa voluntas, vel illud testatoris propositum in mente retentum, neque verbis, nec alio quouis modo expressum, nihil prorsus operatur. l. si repetèdæ. C. de condic. ob cau. l. si mater. C. de dona. ante nup. l. dedit tibi. §. si quis quasi. ff. de condi. cau. data. cau. non se. Est & alia ratio, quia quædam tantum præsumptio de institutione facta de amico inest, quod ob id bona ei fuerunt relicta, ut daret filio suo spurio. Quæ quidem præsumptio in foro conscientia non obligat. Innocentius in c. quia plerique. in prin. de immunitate ecclesiarum. Bal. in l. cum quis. nu. 14. C. de iu. & fac. igno. & in l. ea quæ. nu. 2. C. de condi. Inde Abb. in c. is qui fidem. de spõsa. Decius in c. 1. nu. 18. prima lectu. & in 2. nu. 10. de consti. & in c. nouit. nu. 10. de iudicijs. & in d. l. si post diuisionem. nu. 6. & in rub. de acqui. hære. nu. 25. ubi optimam huius conclusionis reddit rationem. Et ratio rationis est, quia forus conscientia, est forus boni & æqui coniuncti, tribunal veritatis & non fictionis. Bal. in l. vnica. nu. 6. C. de confessis. & in c. mulieri. de iureiurando. in quo loco inquit, quod conscientia est quædam consonantia animæ ad Deum ex concordia spiritus & voluntatis. Plures alias notandas conscientia diffinitiones refert abūde Ias. in d. rub. de acqui. posse. nu. 20. ac melius in §. sed iste quidē. nu. 101. cum sequen. in lti. de actio. Cui verò horum bonorum restitutio est faciendâ tam in foro contentioso, quàm in foro conscientia pro vera intelligentia distinguendum est. Quod quando publicè ac palàm contra legis prohibitionem à testatore bona fuerunt relicta amico, ut illa restituat suo filio spurio. Hoc casu venientibus ab intestato bona sunt restituenda, sin autè clam & occultè fuerint amico

- co relicta, fisco sunt restituenda. l. non intelligitur. §. si quis palam. ff. de iure fisci. l. in tacitis. l. Lucius. §. in testamento. ff. de lega. pri. l. si in fraudem. ff. de his quibus vt indig. l. etiam. C. ad le gem falci. glo. Bar. & alij in l. hæreditas. C. de his quibus vt indig. Bar. Bal. Ange. & Sal. in l. si pater. C. de hære. insti. Melius idem Bar. in l. i. num. 8. C. de his quibus vt indig. & in d. l. Lucius. §. in testamēto. & in l. i. C. de natu. lib. Decius cōsi. 311. viso proposito. nu. 5. Frā. Mar. in deci sio. 256. in cip. quæritur. vol. 1. Gabri. Palæo. de filijs nothis. c. 43. & ratio diuersitatis inter prædictos casus est, quia plus deliquit qui clam deliquit, quàm qui publicè & palam. l. non existimo. ff. de adm. tuto. l. si. ff. de ri. nup. Abb. singu. in. c. cum quidam. nu. 3. de iure iu. Et an prædicta bona ad fiscum ecclesiæ, vel ad fiscum regiū pertineāt. Bal. distinguit, quòd si est clericus delinquens ad fiscum ecclesiæ bona pertinent; sin autem laicus ad fiscū regium, in l. si quis presbyter. in. 2. C. de epif. & cler. & in l. testamenti factio. ff. de testa. Feli. in. c. quia v. nu. 3. de iudicijs. Segu. in l. 3. §. si. num. 545. ff. de lib. & posthu. Chassane. in consue. Burgun. rub. 8. §. 5. nu. 8. Pala. Rub. in rub. de dona. inter vi. & vxor. §. 39. nu. 9. Couarru. in. 4. parte. 2. c. 8. §. 5. num. 10. Anto. Go. in l. 9. Tauri. nu. 29. Didacus Perez in l. 21. versu. quæritur. vltius tit. 13. lib. 1. ordi.
- 162 ¶ 44. ampl. quòd non solum spurius, seu amicus ad restitutionē rerum tenetur, iuxta distinctionem superius traditam: sed etiam ad fructus perceptos & percipiendos. l. eum qui tacitam. ff. de his quibus vt indi. ibi. fructus quos ante litem motam perceperit restituere. l. prædonis. ff. de peti. hære. hisce verbis: Prædonis loco habetur, qui fidem suam interposuit, vt restituat hæreditatem incapaci. Sed
- 163 prædo tenetur restituere fructus perceptos & percipiendos. l. sed & si lege. §. quod autē ait. ff. de peti. hære. l. si de possessione. C. vnde vi. c. grauis. de resti. spo. l. 39. tit. 28. par. 3. Eodem ergo modo ille qui loco prædonis habetur: quemadmodum tenetur ad restitutionem rei, eodem modo ad fructus, qui sunt partes rei. l. 4. ff. de vusufructu.
- 164 declarat Iaf. in l. si quis filium familias. num. 6. ff. de acqui. hære. Decius in l. in toto. ff. de regu. iu.

Summarium.

- 1 **R**egula cū. 30. ampliationibus & declarationibus scribitur.
- 2 Filij spurij à parentibus sunt alendi.
- 3 Pater pro alimentis filio spurio rem aliquam, & filia pro dote relinquere potest.
- 4 Liberorum educatio est de iure naturali.
- 5 Alimenta filijs à parentibus debentur, de iure naturali, causali, & formali.
- 6 A natura ipsa impellimur, vt eos quos genuimus, amemus & nutria
- 7 Bestia pro suo partu ita propugnans, vt vulnera recipiant. (mus.)
- 8 Natura communis est legitimis & spurijs.
- 9 Naturali iure tantum inspecto, nulla differentia est inter legitimos & illegitimos.
- 10 Inhumanum nimis est, & contra dictamen rationis naturalis, spurios nõ alere.
- 11 Filius à legitima exclusus, ab alimentis non censetur esse exclusus.
- 12 Ferdinandus à Menchaca tenens cōtra communē more suo, merito reprehenditur.
- 13 Verus sensus ad. c. ius naturale. pri. dis.
- 14 Iterum Ferdinandus à Menchaca sua opinione fuit deceptus.
- 15 Alimenta spurijs danda sunt, perspecta parentum, & filiorū qualitate & conditione.
- 16 In alimentis præstandis, non inspiciendus est valor patrimonij, sed quantitas reddituum.
- 17 Doctor à Couarruias maximū nostræ Hispaniæ decus, & ornamentum.
- 18 Doctor à Couarruias maxima cum ratione reprehenditur.
- 19 Filij spurij etiam ex damnato coitu concepti de vtroque iure à parentibus sunt alendi.
- 20 Spurij nefarij & incestuosi de iure ciuili non alebantur.
- 21 Misericordia digni sunt qui alieno vitio laborant.
- 22 Qui alimēta denegat, necare videtur, & tenetur lege Corne. de sicarijs.
- 23 Alimentorum priuatio est terribilis species tormentorum.

- 24 Quando vertitur anima periculum ius canonicū in utroque foro est seruandum.
- 25 Pater pro alimentis spurio annuos census relinquere potest.
- 26 Alimenta pleno iure in usufructu & proprietate filijs spurijs debentur de iure Regio, quod aliter erat de iure communi.
- 27 Spurius alimentorum legatum statim consequitur.
- 28 Nepotes spurij ab eorum auis, seu proavis sunt alendi.
- 29 Tale est officium aui circa nepotes, quale est patris erga filios.
- 30 Vxor et iam & familia spurij est alenda.
- 31 Spurius etiam excommunicatus, vel alio modo incapax, est alendus.
- 32 Filio etiam spiritali alimenta debentur.
- 33 Spurij non tantum alimenta debentur, sed etiam habitatio, vestes, & lectus, ac medicina.
- 34 Alimentorum appellatione venit etiam potus.
- 35 Ius alendi spurios, eorum pacto & conuentione tolli nequit.
- 36 Pactum huiusmodi esse contra bonos mores.
- 37 Leges ac consuetudines alimenta spurijs negantes, iniquas esse, & ob id non seruandas.
- 38 Ferdinandus à Menchaca tenens contra communem, maxima cum ratione reprehenditur.
- 39 Filius spurius non solum est alendus, sed etiam filia spuria dotanda.
- 40 Ferdinandus à Menchaca iure optimo confutatur.
- 41 Alimenta filijs spurijs debita quacumque transactione tolli non possunt.
- 42 Antalis transactio iuramento firmata sit seruanda. (terne.)
- 43 Iuramentum seruandum est, quando non vergit in interitum salutis &c.
- 44 Relaxatio iuramenti qua forma concedenda est.
- 45 Auctor huius libri Prouisor ac Vicarius generalis Episcopatus Zamorensis fuit.
- 46 Spurij etiam nefarij seu incestuosi, vel ex quocumque damnato coitu generiti, à parentibus sunt alendi.
- 47 Ferdinandus à Menchaca opinione sua fuit deceptus.
- 48 Exemplum ab animalibus irrationalibus sumendum est.
- 49 Peccatū non in educatione spuriorum, sed in eorum generatione inest.

Spurij

- 50 spurij alimenta debentur, etiam si pater expresse in testamento dare prohibuisset.
- 51 Prohibitionem huiusmodi contra equitatem naturalem, & paternam pietatem esse.
- 52 Filij iterum alendi sunt, quamuis alimenta semel iam constituta ludo, vel alio quouis modo dilapidauerint.
- 53 Naturalis obligatio, atque eius vinculum omni tempore obligat.
- 54 Impius & male meritus in egestate laboret.
- 55 Spurij in vita parentum alimenta sunt prestanda.
- 56 Filij spurij ab heredibus parentum sunt alendi, & ad eos onus alendi transit.
- 57 Onus alendi liberos est reale, contra Ferdinandum à Menchaca.
- 58 Heres & defunctus vna & eadem persona censentur.
- 59 Alimenta boni viri arbitrio sunt prestanda, respecta parentum & filiorum qualitate & conditione, & patrimonij quantitate.
- 60 Crescente etate spurij, eius alimenta crescunt.
- 61 Pro alimentis nobili debent dari pulli & gallinae: rustico verò caseus, cepa, & faba.
- 62 Alimenta spurio, vt spurio, & non vt legitimo prestanda sunt.
- 63 Alimenta sunt stimanda secundum quantitatem fructuum, & non secundum proprietatis valorem.
- 64 Quando fructus non sufficiunt, non sunt bona vendenda pro alimentis prestandis.
- 65 Spurius ex bonis etiam in tuitu Ecclesie acquisitis est alendus.
- 66 Alimenta debentur in minus solenni voluntate relicta.
- 67 Alimenta quousque cum Titio fuerit aliquis moratus relicta, post mortem Titij etiam debentur.
- 68 Alimentorum fauore compromissum in eorum prauidicium factum, est nullius momenti.
- 69 Tale compromissum iuris auctoritate esse validum.
- 70 Spurius, lite etiam pendente, super alimentis est alendus.
- 71 Alimentorum causa per appellationem non suspenditur.
- 72 Alimentorum causa omni breuitate est terminanda.

N

Alimē

- 73 *Alimenta praterita peti possunt.*
 74 *Spurio extra domum hæredis alimenta sunt præstanda.*
 75 *Quando alimenta extra domum hæredis sunt præstanda.*
 76 *Alendus tenetur laborare.*
 77 *Differentia inter legatum alimentorum voluntarium & necessarium.*
 78 *Renuncians hereditati paternæ, iuri alimentorum non videtur renunciare.*
 79 *Quando plures sunt hæredes, vnus eorū ad danda alimenta cōpellitur.*
 80 *Alimentorum causa dicitur pia.*
 81 *Fundus pro alimentis legatus tacitè est hypothecatus.*
 82 *Causa naturalis, accidentali præfertur.*
 83 *Filio ingredienti in monasterium, alimenta sunt danda.*
 84 *Alimentorum legatum filio factum, eius morte non extinguitur.*
 85 *Filio spurio pro cibo spirituali aliquid pater potest relinquere. & num.*
 87 *Omnia alimentorum priuilegia remissiue. (86.*
 88 *Alimentorum causa faborabilior est causa successioinis.*

Cap. vigesimum primum.

Regula cum. 44. ampliationibus capitulo præcedente radicatus à nobis iam explicata, ad eiusdem regulæ exceptiones, & fallentias nobis necessarius est transitus. Quia in re prima fit fallentia cum. 30. ampliationibus, & declarationibus, videlicet quòd pro alimentis, filiis spurij adulterinis, seu nefarijs, seu ex quocunque damnato coitu natis alimentorum quantitatem sufficientem in vita dare, vel in morte relinquere pater poterit. Alimentorum enim legati filij spurij sunt capaces. c. cum haberet. de eo qui dux. ma. quam pol. per adul. c. per venerabilem. in fine. qui filij sunt legi. l. 5. tit. 19. par. 4. l. 2. tit. 7. par. 2. l. 9. Tauri. l. 11. in fine. tit. 20. in foro Cantabriæ. Bar. in l. lex cōplexu. nu. 4. C. de inces. nup. dicens quòd ipse consuluit, quòd pater

3 ter pro alimentis filio spurio aliquam rem potest relinquere, & filia spuria pro dote sua. Idem Bar. in l. Mella. nu. 5. ff. de ali. & ciba. leg. & in l. si. nu. 7. ff. de ijs quibus vt indig. & in l. si quis à liberis. §. vtrum. nu. 2. ff. de lib. agno. Idem Bar. in l. Meuius. §. duobus. nu. 18. ff. de lega. 2. & in l. si fraudator. §. si à focero. in fine. ff. de his qui in frau. credi. & in Authē. quibus modis natu. effi. sui. §. si. nu. 4. col. 6. & in tracta. de alimen. nu. 17. & in tracta. diffe. iu. ciui. & cano. nu. 60. Bal. in l. eam quam. nu. 41. C. de fideicommi. & in l. id quod pau peribus. nu. 34. C. de Epif. & cle. Roma. Ioa. de Imo. in l. 1. ff. solu. ma tri. Idem Romanus confi. 43. Caccialup. in l. si qua illustris. nu. 92. C. ad Orfi. Abb. confi. 50. videtur in prin. & confi. 115. nu. 2. volum. 2. Ias. in Authen. res quæ. nu. 8. C. commu. de succe. Ange. in prin. nu. 5. in sti. de iu. natu. & ciui. Alex. confi. 74. viso processu. nu. 4. vol. 2. Decius confi. 611. magnificus. Hippo. singu. 358. pater de iure. Cerpolla. cau. 38. nunc videamus. Pala. Rub. in rub. de dona. inter vi. & vxo. §. 50. nu. 27. & in c. §. 23. nu. 4. fol. 97. Segura in l. cohæredi. §. cum filia. nu. 144. ff. de vul. & in l. vnum ex familia. nu. 75. ff. de lega. 2. Xua. in l. 1. tit. 6. lib. 3. Fori. Montal. in l. si. tit. 8. lib. 3. Fori. Couarr. in. 4. parte. 2. c. 8. §. 6. Franc. Mar. decisione. 441. quæritur circa legatum. 1. parte. Docto. Hispani in l. 10. Tauri. Petrus Dueñas in regu. 4 367. filius spurius. Ratio est, quia hoc ius alendi filios deriuatur à quodam iure naturali. l. scripto hære de. ff. vnde lib. l. eas obligatio nes. ff. de cap. diminu. l. 1. §. ius naturale. ff. de iust. & iu. in prin. in sti. de iu. natu. gen. & ciui. l. 2. tit. 7. par. 2. Bar. in l. si quis à liberis. §. parens. ff. de lib. agno. Bal. in l. si. §. ipsum autē filium. C. de bonis que liberis. vbi per tex. ibi. inquit quòd à parentibus debentur alimenta filiis iure naturali, causali, & formali. Ias. in Authē. quod locum. nu. 8. C. de colla. Alex. confi. 134. animaduersis. num. 36. vol. 6. glo. in Authen. quibus modis nat. effi. sui. §. liceat. col. 7. & Cicero in. 3. lib. de Finibus inquit: A natura ipsa impellimur, vt eos, quos genuimus, nutriamus, & amemus. Et in lib. 1. Officiorum ait: Commune omnium animantium est coniunctionis appetitus procreandi causa, & cura quædam eorum quæ procreata sunt. Et in 5. Tuscula N ij narum

- 7 naru m; Bestiæ pro suo partu ita propugnant, vt vulnera recipiant, nullos impetus, nullosque casus reformident. Et alibi inquit: Nihil dulcius hominum generi à natura datum, quàm sui cuique liberi. Et cum hæc educatio naturalis proficiatur à iure naturali, quod
- 8 commune est tam filijs legitimis, quàm illegitimis, vt inquit. l. hos accusare. §. in omnibus. ff. de accusa. ibi. natura omnibus est communis. l. tutelae. ff. de cap. dimi. Itaque iure naturali tantùm inspecto,
- 9 nulla differentia est inter legitimos & illegitimos. Authen. quibus modis natu. effi. sui. §. natura siquidem. col. 7. Bal. in. l. executorem. nu. 32. C. de execu. rei iudi. & in. l. humanitatis. nu. 44. C. de impub. & alijs sublti. & in. l. cum acutissimi. nu. 8. C. de fideicommi. & in. l. quisquis. nu. 6. ad legem Iuliam mai. & in. l. i. nu. 33. C. qui accusa. nō pos. Alex. confi. 60. vifa legitimatione. nu. 13. vol. 2. Ideo meritò filijs siue legitimis, siue spurij debentur à parentibus alimenta. Nimis enim inhumanum esset, & contra dictamen rationis naturalis,
- 10 vt filij spurij alimentis priuati fame pereant, vt inquit Abb. in. d. c. cum haberet. nu. 5. & in. c. i. nu. 4. de cohabi. cleri. & muli. Pala. Rub. in. d. c. per vestras. §. 23. nu. 13. fol. 97. Ideo filius exclusus à legitima non censetur ab alimentis exclusus neq; priuatus. Bal. in. l. cum sci- mus. quæsti. 6. C. de inoffi. testa. Tiraque. de iure primigeni. quæsti. 62. nu. 16. Segura in. d. l. Imperator. nu. 115. Sed cōtrā proximè dicta,
- 11 videlicet quòd alimenta filijs iure naturali debeantur. Tenuit Ferdinan. à Menchaca, qui more Barbacij & Antonij Gomecij leuibus & arundineis fundamentis semper nititur tenere contra comunē, dicens, quòd quando cunque liberi sunt talis ætatis, vt sibi alimenta quærere nequeunt, in hoc casu alimenta sunt de iure naturali, & non aliàs. allegat ipse, c. ius naturale. prima distincione. ibi, puero- rum educatio. Ergo si non sunt pueri, eis non debetur educatio. Ita affirmat de successioinum creatione, lib. 2. §. 20. nu. 311. Sed reuera
- 12 canon ille intelligendus est secundum legem primam. §. ius natura- le. ibi. liberorum educatio. ff. de iust. & iu. & in prin. insti. de iu. natu. gen. & ciui. & aduersus eūdem Menchacā sunt omnia iura superius in prin. huius. c. à me relata: quibus nititur ipse Menchaca vno ver- bo

- bo respondere, quo tempore Romanorū non erat in vsu, quòd ho- mines liberi seruirent. Quod similiter falsissimum esse censeo per
- 14 legem in operis. ff. locati. l. continuus. §. cum ita. ff. de verbo. obliga. præsertim quòd artificio & arte propria filij se alere potuerant, tem- pore etiam Romanorum, & ita cessat fundamētum & ratio prædi- cti Ferdinandi à Menchaca.
- 15 ¶ Quantitas verò alimētorum neque à iure ciuili neque canoni- co erat certa & determinata, sed boni viri arbitrio pro modo facul- tatum, & iuxta personæ gradum & dignitatem, sunt alimenta filijs ministranda. l. si quis à liberis. §. si vel parens. ff. de lib. agno. l. si com- petēti. & l. si. C. de alen. lib. l. cum alimēta. ff. de ali. & ciba. leg. Au- then. quibus modis natu. effi. sui. §. si. col. 7. c. cum haberet. in fine. de eo qui dux. in ma. quā pol. per adul. l. 24. tit. 9. par. 6. & in præstā-
- 16 dis huiusmodi alimentis, non inspiciendus est valor patrimonij, sed quantitas reddituum. tex. singu. vbi glo. & Bar. in. l. qui bonis. ff. de- cessio. bono. sed hodiè per legem Regiam. 10. Tauri expressè cau- tum est, patrem posse filijs suis spurij pro alimētis, stante etiam le- gitima prole, quintam bonorū partem & non vltra relinquere.
- 17 Doctor verò à Couarruias; vir profectò in omni scientiarum ge- nere cōsummatissimus, ac nostræ Hispaniæ decus & ornamētū, te- nuit in. 4. de spon. parte. 2. c. 8. §. 6. nu. 8. quòd si hæc quinta pars a- limentorum non sufficeret ad alimēta, vltra quintū, tenebitur pa- ter dare, ex eò quòd alimenta debētur de iure naturali. allegat ipse Pala. Rub. in. c. per vestras. 3. notab. §. 24. in fin. de dona. inter vi. Sed salua tati viri auctoritate, illud falsum esse existimo, quia id esset in periudiciū legitime filiorum legitimorum, qui in suis legitimis filij grauarētur, præsertim quòd d. l. 10. Tauri expressè prohibeat, q̄ pater (vltra quintū) filio spurio pro alimentis dare possit. ibi. No- pueda mandar mas de asta el quinto. Et dato quòd ius alimentorū sit de iure naturali (vt dictum est) hoc ius naturale poterit ius ciui- le restringere, interpretari; & declarare. Ideò maxima cum ratio- ne in hoc Couarruias meretur reprehendi, prout eum reprehendit Tellius Bernā. in. l. 10. Tauri. nu. 3. quam opinionem Doctoris à

à Couarru. sequutus fuit & malè glossator ordi.in. l. 22. verfi. Ver-
fatur etiam aliud dubium, in fine. tit. 3. lib. 1. ordi.

- 19 ¶ Primò ampliatur dicta cōclusio, quòd nō solùm de iure cano-
nico, sed etiam de iure ciuili in terris Imperij inter meros laicos
alimēta filijs spurijs etiā ex dānato coitu genitis debētur. Abb. in d.
c. cūm haberet. nu. 5. post. glo. Cardi. & Anto. ibi. Bar. in d. Aut. ex
cōplexu. Deci. consi. 611. magnificus. nu. 5. in consi. 576. pro resolu-
tione. in prin. Ang. in pri. instr. de iu. nat. gē. & ciui. nu. 5. Ludo. à Sar-
de nat. lib. rub. de obli. inter par. & fili. nu. 4. Hanc dixit esse cōmunē
opinionem Alcia. in rub. de ver. obli. nu. 2. vbi Ripa. nu. 58. & in l. si
vnquam. quæst. 27. nu. 68. C. de reuocan. dona. & in l. 1. ff. sol. matri.
nu. 65. Ioa. Neuz. in Sylua nup. lib. 3. nu. 25. Deci. in c. clerici. nu. 2.
de iudicijs. & in c. in præsentia. nu. 39. de prob. Fort. Garc. de vltimo
fine. illa. 7. Anto. Capi. decisione. 144. Hip. ling. 358. incip. pater. Pa-
la. Ru. in d. c. per vestras. §. 10. fol. 90. Xua. in l. 1. nu. 21. tit. 6. lib. 3. Fo-
ri. Qui omnes. concludunt ius ciuile, per ius canonicum, in hac par-
te corrigi. De iure enim ciuili spurios, nefarios, & incestuosos fi-
lios à suis parentibus non esse alendos erat statutum. Authen. licet.
in fine. C. de natu. lib. Authen. ex complexu. C. de incest. nup. Au-
then. quibus modis natu. effi. sui. §. si. col. 7. Contra quā conclusio-
nem tenuit Bar. in l. si fraudator. §. si à focero. in fine. ff. de his qui in
frau. credi. & Ioa. de Imola. in l. ex facto. §. si quis rogatus. col. 6. ff.
ad Trebe. Alex. consi. 74. circa primum. 3. volu. Feli. c. Ecclesia san-
ctæ Mariæ. nu. 45. de consi. Mencha. de suc. crea. lib. 2. §. 20. nu. 313.
dicentes Canones de hoc loquentes in terris tantum Ecclesiæ pro-
cedere, & non in terris Imperij, & quòd ius ciuile in terris Imperij
est obseruandum (sed communis opinio semper est tenenda) nam
filius spurius potius culpa aliena, id est, sui patris, quàm propria la-
borat. Ideò misericordia digni sunt, qui alieno vitio laborāt, vt in
quit. l. legē Anastasij. C. de nat. lib. c. dilectus. de purga. cano. c. na-
sci. 56. dif. & quia qui alimēta denega. tne care videtur, & tenetur de-
ficarijs. l. si victum. ff. de re iudi. l. necare videtur. ff. de lib. agn. l. 2. §.
si Publicanus. ff. de vi bono. rap. l. de pecoribus. C. ad legem Alqui. c.

pasce

- pasce famæ morientē. 86. dist. c. admonere. 33. quæsti. 2. Vnde inquit
glos. in verbo. dicunt. in l. litē apud Labeonē. §. quæstionē. ff. de in-
iu. & glo. in verbo. tormentis. in cle. 1. de hære. quas sequitur Hipp.
23 in l. 1. nu. 28. ff. de quæstio. quòd priuatio alimentorum est terribi-
lis species tormentorum. Ideoq; cūm simus in materia concernen-
te peccatum æquitas canonica in vtroque foro seruanda est. glo. in
24 c. possessor. de regu. iu. lib. 6. rex. pro ea. vbi Abb. in c. fi. de præscrip.
Bal. in l. priuilegia. nu. 3. C. de sacrosanct. eccle. & in l. 2. C. quemad-
modum testu. ape. Feli. in c. 2. nu. 3. de testi. & in c. in causis. in prin.
eo. tit. & in c. ecclesia sanctæ Mariæ. nu. 42. de consi. glo. similis. in
§. hætenus. insti. de gradi.
- 25 ¶ 2. ampliatur, quòd etiā emphyteosim vel annuos census pater pro
alimentis filio suo spurio poterit relinquere, dummodo illa quanti-
tas legitimum alimentorum modum non excedat. ita Gabri. Palæ.
de filijs nothis. c. 45. nu. 8. Matthæ. de Afflic. decisio. 99. incip. si pa-
ter dicens, quòd ita bis Capuæ fuit iudicatum, quòd pater poterit
emphyteosim pro se & filio suo spurio recipere: & mortuo patre fi-
lius habebit ipsam emphyteosim, allegat Bal. in l. 2. C. de iure emph.
26 præsertim hodiè inspecta lege. 9. & 10. Tauri. Quòd pleno iure in
proprietate & vsufructu alimenta acquiruntur filijs spurijs, quod
aliter erat de iure communi. l. Titio vsufructus. ff. de vsufructu le-
gato. Bal. in l. eam quam. nu. 41. C. de fideicommi.
- 27 ¶ 3. ampliatur, quòd si filia spuria pro alimentis vel pro maritā-
da legatum fuerit relictu, statim poterit peti præstita cautione de
adimplendo conditionem, si est iam nubilis. Bar. & Pau. in l. Titio.
§. Titio genero. in fine. ff. de condi. & demonstra. Franc. Mar. deci-
sione. 841. quæritur circa legatum. in prin. volu. 1.
- 28 ¶ 4. ampliatur, quòd nō solùm filijs spurijs alimēta debētur, sed
etiā nepotibus & pronepotibus. l. si quis à liberis. in pri. ff. de lib. ag.
Auth. si pater. C. diuor. fac. apud quē filij edu. deb. l. 4. tit. 19. par. 4.
Bar. de alimētis. nu. 9. Bal. in Aut. res quæ. nu. 12. C. comu. de leg. Ab.
in d. c. cūm haberet. in fi. Soci. cō. 161. vo. 2. C. uar. in. 4. part. 2. c. 8. §.
6. nu. 16. vbi respondet ad legē. 3. tit. 19. par. 4. quæ videtur probare

N 4 contra-

- cōtrarium Castillo in.l.10. Tauri. dicens, quòd nihil interest, an nepotes sint nati ex filijs legitimis, siue illegitimis; & etiam si pater sit viuus, dummodo sit inops, auus tenetur alere nepotes; nam tale debet esse officium aui circa nepotes, quale est patris erga filios. l. dotem dedit. ff. de colla. bono. l. cognouimus. C. de hære. l. hac edictali. vbi Bal. nu. 12. C. de secun. nup. charitatem quã debemus filijs, debemus etiam nepotibus ac pronepotibus; & hanc arbitror esse communẽ opinionem, secundum Docto. modò citatos: aduersus quam more suo tenuit Menchaca de succe. crea. lib. 2. §. 20. nu. 318. dicens, quòd auus non tenetur alere nepotem.
- 30 ¶ 5. amplia, quòd non solum pater tenetur alere spurium (vt dictum est) sed etiam eius vxorem & familiam. l. si filia nupta. §. 1. ff. fam. l. hercis. l. penul. ff. de libe. agno. glos. in verbo. cætera. in. l. si quis à liberis. §. si vel parens. ff. de lib. agno. glos. in verbo. partem. in. c. admonere. 33. quæsti. 2. Bal. in. l. vbi adhuc. vers. ista quæstio. C. de iu. do. Abb. in. c. ex literis. nu. 5. de conuer. in fide. Ange. in prin. nu. 5. insti. de iu. natu. gen. & ciui. Bar. tracta. de ali. in prin. Gabri. Palæo. de filijs nothis. c. 47. nu. 6. Nico. de Vbal. de successio. abintest. par. 1. nu. 17. Petrus Rebu. in cõmenta. ad cõstitu. regi. tit. de sententijs. arti. 1. glos. 2. nu. 7. Dueñas regu. 367. filius spurius amplia. 7.
- 31 ¶ 6. amplia, etiam si filius sit excommunicatus, vel alio modo incapax, respectu alimentorum efficitur capax, vt ei alimenta à patre debeantur. l. cognouimus. C. de hære. l. seruos. ff. de ali. & ciba. lega. Ias. in. §. fuerat. num. 114. insti. de actio. glos. in verbo. postulat. in. c. quiescamus. 42. distin. l. 8. tit. 24. par. 1. l. 34. tit. 9. par. 1. Abb. in. c. si quis. & in. c. in eos. in prin. de hære. Pala. Rub. in rub. de dona. inter vi. & vxor. §. 21. nu. 4.
- 32 ¶ 7. ampliat, quòd nõ solum filiũ carnalẽ pater tenetur alere, sed etiam spiritualem, si egeat. Bal. expressè in Auth. nisi rogati. nu. 10. C. ad Trebe. Ioa. Faber in. l. 1. C. de aleq. lib. Fran. in. c. 1. nu. 5. de cogna. spiritu. lib. 6. Fran. Cur. de testibus, quæst. 30. nu. 67. Cateli. Cotta in memorabilibus suis. verbo. cõmater. Tiraque. in. l. si vnquam. verbo. suscepit filios. nu. 26. C. de reuocan. dona. & in tract. de pœnis

- de pœnis temperandis. cau. 21. nu. 9. Ripa in. l. ita tamen. §. si quis rogatus. num. 43. ff. ad Trebe. Guozan. consi. 13. in hac causa. num. 18. Pala. Rub. in. l. 10. Tauri. num. 7. contrarium verò tenuit Benedict. in. d. c. Rainuntius. in verbo. vxorem nomine Adelasiam. nu. 767.
- 33 ¶ 8. ampliat, quòd nõ tantum alimẽta filijs spurijs sunt debita, sed etiam habitatio, victus, lectus, vestes, ac medicinæ, si forsan infirmus fuerit, & sumptus pro discenda aliqua scientia iuxta facultates, & personarum dignitates; & reliqua omnia, sine quibus quis commodè viuere non poterit. l. si quis à liberis. §. si vel parens. ibi. non tantum alimenta. ff. de lib. agno. l. legatis. l. cum alimenta. ff. de ali. & ciba. lega. l. si cum dotem. §. si autem. ff. de solu. matri. l. quos nos. §. verbum viuere. l. verbo victus. ff. de verbo. sig. glo. in. l. cum ij. §. qui transigit. vbi Bar. Ange. & Ias. ff. de trãsa. l. sicut impendia. ff. de usufruct. glo. in. c. Episcopus. 10. quæstio. 2. l. singu. regia. 5. tit. 33. par. 7. Bar. de ali. in prin. Cor. consi. 145. in hac consultatione. vol. 2. Petrus Rebu. in. d. tit. de sententijs. arti. 1. glo. 2. Gabr. Palæo. de filijs nothis. c. 47. nu. 7. Archidiaconus in. c. omnino. 31. dis. vbi inquit quòd etiam alimentorũ appellatione venit potus. allegat. l. legatus. ff. de ali. & ciba. lega.
- 35 ¶ 9. amplia, pactum & conuentionem inter patrem & filium initam, vt pater alimenta filio non præbeat, nullius esse momeñti. l. alia. §. elegãter. vbi singu. Alex. ff. solu. matri. Bar. in. d. §. si vel parens. in fine. & in. l. mella. ff. de ali. & ciba. lega. Albe. in. l. 1. §. ius naturale. ff. de iust. & iu. Bal. in. l. pactum quod dotali. nu. 17. C. de colla. dicens, quòd alimentorum iuri filius non poterit renunciare: neq; pacto aliquo partium ius alimẽtorum tolli. l. cum hi. vbi Bar. ff. de transa. Alex. in. l. si cum dotem. §. 1. nu. 9. ff. solu. matri. & in. d. l. alia. §. eleganter. nu. 22. Decius in. l. iura sanguinis. nu. 4. ff. de regu. iu. Petrus de Raue. in alphabeto aureo. verbo. filiatio. Feli. in. c. si diligenti. nu. 5. de foro competent. Guilie. Bene. in. d. c. Rainũcius. verbo. in eodem testamẽto. in. 1. nu. 222. de testa. Etiam si tale pactum iureiurãdo sit confirmatum. c. cum quidam. vbi Bal. & Feli. nu. 11. de iureiu. Georgius Natan. in. c. quamuis pactum limita. 5. de pactis. lib. 6. Ias.

- in.l.cùm hi.nu.ii.ff. de transa. & in Authē. quod locum.nu. 8.C. de colla.Feli.in.c.ex rescripto.nu.12.de iureiu.Couarru.in.4.2. parte, c.8.§.6.nu.3.Alcia.in.c.cùm contingat.nu.192.de iureiu.Casti.in.l.
- 36 10.Tauri. Et ratio est, quia tale pactum est contra bonos mores, vt filij alimentis priuati fame pereāt. c. Quintabalis de iureiu. l. alia. §. eleganter. ff. solu. matri. l. pacta quæ cōtra. C. de pac. contrariā verò opinionem, valere pactum super alimentis iuramēto firmatum tenuit Alex. in. l. qui Romæ. §. duo fratres. ff. de verbo. obliga. quam opinionem dixit esse communem Hieronymus Gigans de pensio- nibus. quæsti. 45. in fine. quas opiniones nititur concordare Couar- ru. in. d. c. quamuis pactum. 2. parte. §. 6. nu. 7.
- 37 ¶ 10. amplia, lege, statuto, consuetudine vè aliqua fieri nō posse, quod pater non teneatur filios suos educare. Ita Iacobus de Are. in d. l. si quis à liberis. Alberi. in. l. i. §. ius naturale. ff. de ius. & iu. & in. l. parte. statu. quæsti. 40. vers. item quæro. Bar. in. l. i. de consti. prin. dicens, quod princeps non potest facere quod alimenta non dentur filijs, cùm à iure naturali proueniant. Abb. in. c. fi. nu. 22. de consuet. vbi plenissimè Rochus de Cur. nu. 436. Bal. in. d. §. ius natu. in fine. Decius in. d. l. iura sanguinis. in prin. Couarru. in. 4. parte. 2. c. 8. §. 6.
- 38 nu. 4. Sed Menchaca more suo contra prædictam communem opi- nionem tenuit de succe. crea. lib. 2. §. 20. nu. 311. vbi allegat ad pro- bandam suam opinionem. l. 2. & 4. tit. 1. lib. 5. ordi. Quæ leges nihil omnino illud probant, sed tantum quod famulus cum filia, vel an- cilla, vel pupilla matrimonium non contrahat absque licentia do- mini vel tutoris, sub pœna ibi expressa. Guilier. tamen Bene. in. d. c. Rainūtius. verbo. vxorem nomine Adelasiam. nu. 709. & Ioa. Co- ra. in. l. hæres. instituta. nume. 5. C. de impub. & alijs substi. affirmant quod in Regno Gallix viget statutum, quod filijs spurij non den- tur alimenta. de cuius statuti validitate profectò dubito.
- 39 ¶ 11. ampliatur, quod nō solum spurius est à patre alēdus, sed etiā filia dotanda, quamuis ex damnato & vetito coitu sit genita, etiam in foro Cæsaris. Bar. in Authē. ex complexu. C. de inel. nup. & in. l. fi. ff. de his quibus vt indig. & in. l. fi. §. si à socero. ff. de his qui in

frau.

- frau. cred. Cepolla. cau. 38. Fortu. Garc. de vltimo fine. illatione. 9. Matthæ. notabili. 147. Abb. in. d. c. cùm haberet. nu. 5. Pala. Rub. in. d. c. per vestras. nota. 3. §. 9. & 23. vbi hanc faretur esse communem o- pinionem. & Alex. in. l. i. nu. 8. ff. solu. matri. vbi. Ripa. nu. 65. Couar- ru. in. 4. parte. 2. c. 8. §. 6. nu. 11. cōtra quā tenuit more suo ncuitatū amator Ferdi. à Mencha. de succe. crea. lib. 2. §. 20. num. 214. quippe qui proprio ore communibus Doct. acerssionibus passim aduersa- rij se iactat, vt patet in. d. §. 20. nu. 323. contra præceptum Impera- toris. in. l. i. C. de vete. iure enucle. quod per varias Docto. opinio- nes totū penè ius conturbatū est. Vnde fit quod nulla lex vel con- clusio certam cōtineat veritatem, & vt alijs subtiliorem vnusquis- que se ostendat, non minimam iurium confusionem generat.
- 41 ¶ 12. ampliatur, quod non obstante quacūque transaetione super alimentis futuris facta, alimenta peti possunt. l. cùm hi. in prin. & in. §. 1. & 2. ff. de transa. l. de alimentis. C. eo. tit. quod aliter esset, si iudi- cis auctoritate dicta transaetio fuisset facta, vt in iuribus modò cita- tis, & quando cunquæ in aliquo actu ad eius validationem requiri- tur auctoritas iudicis, semper intelligenda est, cum causæ cognitio- ne. tex. vbi Bar. in. d. l. cùm hi. §. vult igitur. glos. in. l. 24. tit. 9. part. 6. Sed si talis transaetio cum iuramēto facta fuerit, valida est. Bar. in. l. si quis pro eo. num. 17. ff. de fideiu. Alex. in. l. qui Romæ. §. duos fra- tres. quæsti. 5. ff. de verbo. obliga. Ias. in. l. cùm hi. nu. 11. ff. de transa. & in. l. de alimentis. nu. 3. C. eo. tit. Ioa. de Imola. in. c. cùm contin- gat. fi. col. vbi Anto. & Abb. nu. 3. de iureiu. Ancharrana in reg. acces- sorium. col. 7. de regu. iu. lib. 6. quam opinionem esse communem affirmat Alciatus in. d. c. cùm contingat. nu. 192. & Couarru. in. d. c. quamuis pactum. parte. 2. §. 6. nu. 7. contrariam verò opinionem si- bi cōtrarij tenuit Bar. in. l. cùm hi. nu. 7. Bal. in. l. pactum. nu. 17. C. de colla. Tira. in. d. l. si vnquā. in pri. nu. 136. ratio est, quia hæc pro- hibitio est ob priuatā vtilitatē, & sine interitu salutis eternæ seruari poterit, vt in. d. c. cùm cōtingat. c. licet mulieres. eo. ti. li. 6. c. quāuis pactū. de pactis. lib. 6. Sed primā opinionē veriorē esse censeo, quia tale iuramentum est contra ius naturale, vt alimenta indigenti- negentur,

- negetur, & hac renūciatione quis incidit in periculū famis, seu mortis. l. necare videtur qui alimēta denegat. ff. de lib. agno. Ideo si tempore renūciationis iureiurādo factæ vrget inopia, vel postea renūciās inopia, vel nimia paupertate laborat, poterit corā iudice Ecclesiastico relaxationē iuramenti ad effectū tantū agēdi postulāre, & iudex habita prius summāria cognitione de renūciatione & paupertate prædictā relaxationē concedat, ita pluries à me existēte Prouisorio Zamorensi fuit cōcessum, nā facile propter præsentem subuentionē paruo pretio futuris alimētis renūciare quis poterit: famis enim acutissimus est ensis, vt inquit Bal. in. d. l. pactū quod do tali. & prouerbiū per antiquū est, ingens telum necessitas.
- 46 ¶ 13. amplia etiam, si filij spurij sint nefarij seu incestuosi, vel ex quocunq; damnato coitu nati, à parentibus sunt alendi. tex. secundum verum intellectum in. d. c. cum haberet. vbi Abb. nu. 5. Ioa. de Imola in. l. ex facto. §. si quis rogatus. nu. 7. ff. ad Treb. Decius cōsi. 611. magnificus. Anto. Capi. decisio. 168. in causa. nu. 7. Matthæ. Matthæ. notabili. 147. incip. nota singulare dictum. Segura in. l. cohæredi. §. cū filiæ. nu. 123. ff. de vul. Fortunius Garcia de vltimo sine. nu. 114. Gabri. Palæo. de filijs nothis. c. 46. nu. 5. Pala. Rub. in. d. c. per vestras. §. 23. nu. 12. fol. 97. Couarru. in. c. quamuis pactum. parte. 2. §. 6. nu. 7. Petrus à Dueñas regu. 367. incip. filius spurius. amplia. 5. Cōtrariam verò opinionē tenuit Bal. in. d. Auth. ex complexu. in prin. dicens, quòd nō solūm de iure ciuili, sed etiā de iure canonico filij incestuosi & nefarij alendi à parentibus nō sunt. Quā opinionē sequitur Alex. in. l. 2. nu. 13. ff. de iuris vocan. & Menchaca de successio. lib. 2. §. 20. nu. 313. Sed prima opinio tanquā verior & æquior tenenda est. Impiū enim & inhumanū esset prolem generare, & statim eam fame necare. Exemplum ab animalibus ratione carentibus sumendū est, vt inquit Ouidius in. 1. lib. Amorum. reg. 10. dicēs: Sumite in exemplum pecudes ratione carentes. Turpe erit ingenium mitius esse feris. c. admonere. 33. quæst. 2. vbi tex. inquit, quòd omnibestia crudelior est qui filijs alimēta denegat: nō enim in educatione, sed in generatione inest peccatū, sed potiùs educatio est meritū

& actus

- & actus pietatis. c. pasce. c. non satis. 86. distin.
- 50 ¶ 14. ampliatur, quòd etiam si pater expressè prohibuisset in suo testamento filijs suis spurijs alimenta non esse danda, nihilominus eis alimenta sunt præstanda. Bal. in. l. id quod pauperibus. nu. 37. C. de Epif. & cler. & in Authen. licet. nu. 2. C. de natu. lib. & in. c. cum quidam. vbi Feli. nu. 11. de iureiu. & est tex. in. d. c. cum haberet. Iaf. in consi. 26. volu. 1. Hippo. singu. 358. incip. pater. in fine. & Matthæ. singu. 147. incip. nota singu. dictum. Gabri. Palæo. de filijs nothis. c. 47. nu. 6. Ratio est, quia talis prohibitio est contra æquitatem naturalem, & paternam pietatem. Ob id meritò talis prohibitio non est seruanda.
- 52 ¶ 15. amplia patrē etiam teneri ad educationem filiorum suorū, quamuis res à parentibus iam constitutas in ludo, vel in re alia in honesta filij dissipauerint. Bal. in. l. 1. §. ius naturale. versi. quæro quid si filius. ff. de iust. & iu. & in Authen. contrā rogatus. nu. 8. ad Trebe. & in Authen. si captiui. per tex. ibi. C. de Epif. & cler. Petrus de Raue. in Alphabeto aureo. verbo. alimenta. Matthæ. singu. 148. incip. nota quòd istud. Decius in. l. iura sanguinis. nu. 3. ff. de regu. iu. Guilie. Bene. in. c. Rainunti. in verbo. in eodē. testa. in. 1. nu. 222. de testa. vbi
- 53 ad id allegat. l. si libertus. ff. de ope. liber. Hippo. singu. 104. incip. pater tenetur. Ratio est, quia naturalis obligatio, seu vinculum naturale, omni tempore obligat. l. eas obligationes. ff. de cap. dimi. l. 2. tit. 7. par. 2. cōtra quòd videtur. l. bona fides. ff. de positi. dicēs hisce verbis: Impius & male meritis in egestate labore & pereat. l. fideiusfor. ff. qui satis. cogan. neque ei æquum est succurri, qui in necessitate se dolo vel lata culpa posuit. His itaque legibus non obstantibus æquitati naturali consonum est, quòd filij alantur, vt superius dictum est.
- 55 ¶ 16. amplia filios spurios in vita suorum parentum alimenta petere posse. Bal. in. l. quamuis. nu. 6. C. de fideicommi. & in Authen. si qua mulier. vbi. Bar. nu. 22. C. de sacrosan. eccle. & in. l. quāquam. C. ad. l. Falc. & in. l. 1. ff. de lib. agnos. & in. l. cum oportet. §. cum autem. C. de bonis quæ liberis. Castillo. in. l. 10. Tauri, quòd data paupertate

pertate in filijs dubitatum est.

- 56 ¶ 17. ampliatur, quòd si in vita, vel in morte filijs spurij alimentata à parentibus nō fuissent relicta, onus alendi eos transit cōtra hæredes etiam extraneos. l. si quis à liberis. §. item rescriptum. ff. de lib. agno. l. 1. ff. eo. tit. 1. §. in fine. tit. 13. par. 6. Bal. in Auth. licet. nu. 2. C. de nat. lib. Matthæ. singu. 148. Soci. in. l. alimēta. de negotijs gestis. Ripa in. l. filius familias. §. diui. in. 2. nu. 42. ff. de legatis. pri. Ludo. à Sar. de natu. lib. rub. de obliga. inter pa. & fi. nu. 4. Anto. Capi. decisione. 164. in causa. Ioa. nu. 3. Gabri. Palæ. de filijs nothis. c. 47. nu. 8. Caro. Rui. consi. 124. nu. 12. volu. 1. Casti. in. l. 10. Tauri. Et ista est cōmunis opinio secundum prædictos. Aduersus quā, more suo, & male, tenuit Mēchaca, de suc. crea. lib. 2. §. 20. nu. 315. & ratio communis opinionis est, quia hoc onus alendi liberos, est onus reale, & trāsit ad hæredes. l. 1. §. si hæres. præcepto fundo. ff. ad Treb. l. si fideicommissum. ff. de iudicijs. Iaf. in rub. ff. si cer. peta. & quemadmodū tenebatur defunctus, ita eius hæres, qui in eius locum succedit, & quoad iuris interpretationem hæres eadem persona cū defuncto cēsetur. l. postulante. ff. ad Trebe. Authen. de iureiu. à morien. præf. §. 1. l. hæredem. ff. de regu. iu. etiam si ponantur dictiones taxatiue virtualiter comprehenditur persona hæredis. Bal. in. l. si. C. de actio. empti. Alex. consi. 13. per spectis his. & in consi. 18. attentis narratis. vol. 5. Iaf. in. d. l. hæredem. nu. 7. Xua. in. l. post rem iudicatam. 1. amplia. ff. de re iudi. Quæ alimenta arbitrio boni viri sunt præstanda, inspecta qualitate patrimonij, & qualitate personarum, & ætate: Itaq; crescente ætate, maiora dentur alimenta. l. 3. l. si. C. de alen. lib. l. cūm alimenta. l. alimēta. §. basilicę. ff. de ali. ciba. lega. Authē. quibus monatu. effi. sui. §. si. colla. 7. glo. verbo. legitima. Authen. de trien. & semi. §. consideremus. colla. 3. glo. singu. in verbo. cibarijs. in. l. seruis urbanis. ff. de lega. 3. dicens, quòd nobili pro alimentis debent dari pulli & gallinæ: rustico verò caseus, cepa, & faba. l. 24. tit. 9. par. 6. glo. singu. in. c. Episcopus. ro. quæst. 2. glo. in. c. statutum. §. in super. verbo. moderatas. de rescrip. lib. 6. & in alimētorum estimatione cōsiderādum est, vt dētur alimēta spurio, vt spurio, & nō vt legitimo. singu-

- sing. l. sed & si quid. in. 1. §. sufficiēter. ff. de vsu fruct. verba huius. § sunt, sufficienter autem alere, & vestire debet secundum ordinem & dignitatem. c. non cogantur. 41. dist. Optimè Areti. consi. 17. nu. 20. quòd secundum facultates testatoris sunt alimēta danda, & bona sunt estimanda secundum quantitatem fructuum, & non secundum proprietatis valorem. l. qui bonis. ff. de cessione bonorū. Bar. in. l. cūm alimenta. ff. de ali. & ciba. lega. Bal. in. l. Imperator. Vbi optimè Angelus. ff. ad Trebe. Idem Bal. in. l. si. §. ipsum autem. in prin. ff. de bonis quæ lib. Ange. in. l. 1. nu. 5. C. de lega. vbi dictam. l. qui bonis dixit esse singu. & quòd quando fructus nō sufficiunt, nō est cōgenus qui alimenta præstat. Bar. in. d. l. alimenta. Ange. & Imola in. l. Necennius. §. si. ff. de re iudi. & glo. in. l. 2. tit. 7. par. 2.
- 63 ¶ 18. amplia, quòd etiam ex bonis in tuitu Ecclesiæ adquisitis & de redditibus beneficiorū filius spurius à suo patre clerico est alendus. c. omnino. vbi glo. in verb. vt mercede. 31. dist. Abb. in. c. 1. nu. 4. de coha. cleri. & muli. dicens, quòd licet clericus filios generando malefaciat. Sed tamē quia sunt geniti, non sunt perdendi. Idē Pala. Rub. in. d. c. per vestras. §. 23. nu. 13. fol. 97. contrarium videtur tenere Castillo in. l. 10. Tauri. fol. 60. col. 4. sed lex, partitæ, & alia iura, quæ ibi allegat, nihil omnino probant.
- 66 ¶ 19. ampliatur, alimenta etiam deberi in minus solenni voluntate relicta. l. 1. C. de fideicommi. Bar. in. l. Mella. nu. 5. ff. de ali. & ciba. lega. Alex. in. l. 1. nu. 41. ff. solu. matrimonio. & d. l. 1. C. de fideicommi. quatuor modis ampliat & limitat. Iaf. in. l. si certis annis. num. 4. C. de pac. Bernar. de Luco. regu. 31. incip. alimentorum.
- 67 ¶ 20. amplia, quòd alimēta alicui relicta, quòd usque cū Titio motus fuerit, vel cū eo habitauerit, debentur etiā huiusmodi alimenta post mortē Titij. casus singu. in. l. Caio. §. Imperat. ff. de ali. & ciba. lega. Bal. Ange. & alij in. l. 1. C. de lega.
- 68 ¶ 21. ampliatur compromissum super alimentis factum, fauore alimentorum, nullius esse momēti. Spe. tit. de arbitris. §. restat videre. Albe. in. d. l. cūm hi. vbi Iaf. in prin. ff. de transa. idem Iaf. in. l. de alimentis. nu. 2. C. eo. tit. per rationes per eum ibi relatas, nisi tale cōpromissum

promissum auctoritate iudicis sit factum.

- 70 ¶ 22. amplia, quòd interim quòd lis & causa super præstatione alimentorum pendet, filius spurius lite pendente alendus est. l. si neget. ff. de lib. agno. & ibi Bar. Idem Bar. vbi glo. in verbo. neque decernent. in. l. si quis à liberis. §. si vel parens. ff. eo. tit. glo. fi. in. l. fi. C. de alen. lib. l. i. §. idem Iulianus. ff. eodem tit. l. si instituta. §. de inofficio so. ff. de inoffi. testa. l. si. tit. 19. par. 4. Ratio est, quia causa alimentorum per appellationem non suspenditur, ne interim appellatione pendente, filius fame pereat. Bar. in tracta. de ali. nu. 47. Ias. in l. de alimentis. nu. 6. C. de transa. l. i. ff. de appel. rescin. glo. in verbo. reuoluere. in. l. nemo clericus. C. de summa trini. & fide catho. Abb. in. c. de appellationibus. nu. 4. de appella. glo. in. l. 24. tit. 9. par. 6. l. 8. tit. 15. lib. 2. Fori. Et quia alimentorum causa summam, & omnibrevitate est terminanda. d. l. si quis à liberis. §. si vel parens. glo. in verbo. summam. in. l. 3. §. si. ff. ad exhibendum. glo. fi. in. l. fi. C. de alen. lib. glo. in. l. iudices. C. de iudicijs. singu. l. 6. tit. 22. par. 3. l. si. tit. 19. par. 4. glo. in. l. 24. tit. 9. par. 6. l. 6. tit. 22. par. 3.
- 71 ¶ 23. amplia non solum à filio spurio alimenta futura, sed etiam præterita peti posse. l. libertis quos. §. manumissis. ff. de ali. & ciba. lega. l. i. C. de fideicommi. ibi. si qua in præteritum præstita nõ sunt vt exoluantur. l. cum notissimi. §. in his etiam. C. de præf. 30. vel. 40. anno. Bar. in confi. 211. incip. quidam. nu. 4. Tiraq. de iure primige. quæst. 75. nu. 4. aduersus quam conclusionem videtur tenere Abb. in. d. c. cum haberet. nu. 10. dicens, quòd si iam filius est nutritus, tacite alimētis præteritis videtur renūciare. Sed forsitan propter alimēta præterita filius debitis est grauatus. Ideo merito alimēta præterita pro soluēdis debitis ac mutuis, ab eo peti possunt, vt inquit Bar. in. d. §. manumissis. & Ias. in. l. de alimentis. nume. 6. C. de transact.
- 74 ¶ 24. amplia, quòd filius spurius, cui alimenta in testamento paterno sunt relicta, non tenetur stare in domo hæredis, & ibi ab hærede alimēta percipere; sed vbi voluerit ei sunt alimēta in pecunia præstāda. l. cum ij. §. vult igitur. ff. de trans. vbi. Ias. nu. 10. & Ange. ibi inquit, quòd pluries vidit de facto ita seruari. Bar. in. l. libertis. §. si. ff. de ali.

- ff. de alim. & ciba. lega. & in. l. diuortio. in prin. ff. solut. matri. Bal. in Authen. hoc locum. C. de secun. nup. nu. 3. & in. l. si ea. C. de condi. in cer. Carolus Rui. latissimè confi. 85. vol. 2. Sed si testator dixerit
- 75 quòd alimenta dētur alicui in domo hæredis, vel in certo loco, ibi alimenta debentur, & non alibi. Facilius enim quis poterit aliquem alere in domo sua, quàm extra domū. Præsertim quòd alendus tenetur laborare secundum eius qualitatem. Bar. in. l. Caio. §. seruo. ff. de ali. & ciba. lega. & in. d. l. diuortio. in prin. nisi forsitan honestum non esset in domo hæredis alimenta percipere: veluti si esset mulier pulchra, & hæres, vel eius filij essent iuuenes, vt inquit Bar. in. d. l. diuortio. & in. d. l. libertis. §. si. Et Ange. ad Sali. in. l. i. C. de fideicom. quod intelligo in legatu alimentorum voluntario, & non præciso & necessario; prout sunt alimenta quæ filijs spurij debentur.
- 76 ¶ 25. amplia, quòd filius qui renunciauit iure iurando hæreditati paternæ, non obstante iuramento, si egeat, poterit alimenta petere. Speculator. tit. qui filij sunt legi. nu. 12. Bal. in. l. pactum. col. fi. de cola. Dominicus in. c. quamuis pactum. nu. 6. C. de pact. Ioa. de Imola in. l. stipulatio hoc modo concepta. vbi Alex. nu. 9. ff. de verbo. obli ga. Anto. Gome. in. l. 22. Tauri. nu. 12.
- 77 ¶ 26. ampliatur, quòd si à pluribus hæredibus alimenta alicui sunt præstāda, quia difficilis est talis præstatio, vnus hæres à iudice eligendus est, à quo alimenta sunt exigenda, alijs conferentibus. l. solent. in prin. ff. de ali. & ciba. lega. Bar. de alimen. nu. 19. Ias. in. l. stipulationes non diuiduntur. nu. 30. ff. de verbo obli ga. Caro. Rui. confi. 81. nu. 4. volu. 2. alimentorum enim fauore id statutū est, cum causa alimentorum dicatur pia. glo. in. l. si quis Titio. ff. de lega. 2. glo. i. in. l. si cui annū. ff. de annu. lega. glo. in verbo. licentia. in. l. nulli licere. C. de Epif. & cle. Bar. de ali. nu. 23. dicens, quòd quādo ratione paupertatis alimēta alicui relinquūtur, dicitur causa pia. Ias. in. l. 2. nu. 7. de feri. & in. l. cum is qui. §. si mulier. ff. de condi. in deb. & in. l. de alimētis. nu. 5. C. de trāsa. & in. l. cum hi. nu. 9. & omnia piæ causæ priuilegia refert Romanus in Authen. similiter. C. ad. l. falci. Soci. regu. 382. incip. priuilegia. Hippo. singu. §. 68. incip. pia causa. Latif-

simè Tiraque. in tracta. de priuile. piæ causæ.

- 81 ¶ 27. amplia, quòd si pater in suo testamēto iussit vt filio spurio alimēta dētur ex certo fundo, ille fundus pro alimētis præstādis tacitè est hypothecatus. l. Lucius. vbi Bar. nu. 2. ff. de ali. & ciba. l. eg. l. cū hi. §. si vni pluribusue. vbi glo. ff. de transf. Feli. in. c. ad audientiā. in
- 82 2. nu. 6. de rescrip. Et quādo simpliciter & absolutè filio suo spurio egētī pater aliquid relinquit in suo testamēto, videtur in causam alimētorū reliquisse, quia hæc est causa naturalis, & potiùs hæc est præsumēda, quā alia queuis causa. l. qui habet. ff. de tut. l. profectitia. §. si. ff. de iure do. ita cōsultuit Pau. Cas. cō. 5. col. 2. vol. 1. refert Tira. in. l. si vnquā. verbo. donatione largitus. nu. 64. C. de reuo. dona.
- 83 ¶ 28. ampliatur, q̄ etiā filio ingrediētī in monasteriū dāda sunt alimēta à patre. l. si quis à liberis. §. itē rescriptū. & ibi expressè Bar. ff. de li. agn. glo. in Auth. si qua mulier. vbi latè Iaf. nu. 57. C. de sac. eccl.
- 84 ¶ 29. amplia, quòd alimenta quæ filio debētur, pleno iure ad filium pertinet, in proprietate & vsufructu. Itaque si fundus pro alimētis fuerit relictus morte filij, huiusmodi alimētorū legatū non extinguitur, sed ad eius hæredes trāsferitur. l. regia. 10. Tauri. quæ in hoc est noua decisio, & notatu digna, quæ in hac parte ius commune corrigat. vt pater. in. l. Titio vsufructus. ff. de vsufu. leg. ibi. legatum alimētorum factum alicui, eius morte finitur. l. cū hi. §. si vni pluribusue. ff. de transa. l. dominus. ff. de vsufu. Bal. in. l. eam quam. nu. 41. C. de fideicommi. & in Authen. cui relictum. in fin. C. de indic. vidui. tollen. Bar. in. l. donationes. §. species. ff. de dona.
- 85 ¶ 30. ampliatur, quòd non solum pro cibo temporali possunt parentes filiis suis spurij aliquid relinquere, sed etiam pro cibo spirituali, videlicet pro anima filij iam defuncti. Ioa. Faber. in. §. penales. insti. de actio. plenè Guillier. Bene. in. c. Rainuntius. verbo. vxorem nomine Adelasiam. decisio. 5. nu. 125. de testa. nolumus hoc in loco alimētorum priuilegia transcribere, quæ refert Bar. in. l. mella. nu. 8. cum sequen. ff. de ali. & ciba. lega. & Iaf. in. l. talis scriptura. nu. 25. ff. de lega. pri. & duodecima alimētorum priuilegio congersit. Ioa. Bertachi. in suo reportorio. verbo. alimētorum priuilegia. glo. singu. in

- gu. in. l. 24. tit. 9. par. 6. Alex. confi. 214. nu. 11. vol. 6. Castillo. in. l. 10. Tauri. in verbo. alimētos. Sed tantum quæ necessaria sunt & vtilia pro nostro instituto scripsimus. Fateor tamē quòd alimētorū causa fauorabilior est, quàm causa successiois, quia multis alimēta debentur, quibus prohibetur successio. vt in Authen. quibus modis natu. effi. sui. §. si quis igitur. col. 7. Auth. licet. C. de nat. libe. c. cū haberet. de eo qui dux. matri. quā pol. per adul. cū alijs plerisq; iuribus.

Summarium.

- 1 **A**limenta filio nō debētur, si ille habeat vnde possit seipsum alere.
- 2 Alimenta debētur filio nobili, cui dedecus & ignominia esset aliam quam artem exercere.
- 3 Id dicimus posse, quod licitè & honestè possumus.
- 4 Egregius doctor à Couarruias maxima cum ratione reprehenditur.
- 5 Spurijs ea potissima ratione alimenta dantur, ne ipsi fame pereant.
- 6 Verus sensus & intellectus ad l. 10. Tauri. (nis debentur.)
- 7 Notanda differentia inter alimenta quæ ex dispositione legis & hominis.
- 8 Pater inops & pauper ad alendum filium non est cogendus.
- 9 Charitas bene ac rectè ordinata, à seipso incipit.
- 10 Alimenta quibus ex causis filijs negari possint.
- 11 Onus alendi liberos intra triennium, ad matrem pertinet.
- 12 Pater etiam intra triennium tenetur filios alere, si mater est pauper.
- 13 Etiam matrem pauperem pater tenetur alere.
- 14 Auctor huius libri fuit Prouisor ac vicarius Generalis Pampilonēsis.
- 15 Mater diues etiam vltra triennium filios alere tenetur, data in patre pau-
- 16 An legatum alimētorum filio diuiti relictum euanescat, & apud hæredes remaneat. (pertate.)

Cap. vigesimum secundum.

- 1 Mnia sanè in superiori capitulo dicta intelligenda & limitanda sunt, quando filius spurius proprijs bonis, vel ex artificio aliquo, vel aliunde honestè seipsum alere possit: quo casu alimenta filio spurio à patre non debentur. l. si quis à liberis. §.

sed si filius. §. solent. ff. de lib. agno. l. vnica. vbi Bar. nu. 7. C. de mēd. vali. lib. 11. Idem Bar. in. d. §. sed & si filius. & in Authen. res quæ. nu. 6. C. communia. de lega. & in. l. extraneo. ff. de ven. in posse. mitten. & in tract. de alimen. nu. 12. glo. in verbo. educatio. Et ibi Ange. nu. 5. in prin. insti. de iu. natu. & ciui. Abb. in. d. c. cūm haberet. nu. 10. & in. c. fi. nu. 5. de conuer. infide. Iaf. in. §. fuerat. nu. 101. & 110. insti. de actio. & in. d. Authen. res quæ. nu. 11. & 17. Caccialup. in. l. si quail. lustris. nu. 93. C. ad orfi. Rebuffus in commentarijs ad consti. regi. tit. de sententijs arti. 1. glo. 2. nu. 23. Alex. consi. 7. visis diligenter. nu. 3. volum. 1. & consi. 47. viso statuto. nu. 2. vol. 3. Decius consi. 576. pro resolutione. nu. 3. l. 4. in fine. & clariùs. l. 6. tit. 19. par. 4. glo. 1. in. l. 1. tit. 8. lib. 3. Fori. Quod intelligendum est, nisi filius spurius esset nobilis, cui stante etiam spuritate, dedecus & ignominia esset artē aliquam exercere, qua seipsum alere possit. Nam in hoc casu filio spurio etiam debentur alimenta. Bar. in. d. §. sed si filius. in fine. & in. d. l. vnica. C. de mendicantis validis. lib. 11. & in tracta. de ali. nu. 12. Bal. in. l. si quis ad declinandam. nu. 5. C. de Epif. & cle. Abb. in. d. c. cūm haberet. nu. 10. & in. d. c. fi. nu. 5. Pala. Rub. in. d. c. per vestras. §. 23. nu. 8. fol. 97. Quia illud dicimus posse, quod commodē & honestē possumus. l. nepos proculo. ff. de verbor. signif. l. filius qui fuit in potestate. ff. de condi. insti. l. penul. ff. de fur. c. faciat homo. 22. quæsti. 2. Circa quod oportunē silētio omittendū non est quod scripsit egregius Doctor à Couar. in. 4. de sponsali. part. 2. c. 8. §. 6. nume. 10. dicens, quod etiā si filius spurius habeat patrimoniū & bona ex quibus valeat seipsum alere, & sit ditissimus, eius pater poterit quintā bonorū partē relinquere. in quo loco allegat ad suā opinionem

4 Aymon Craue. consi. 197. Sed reuera hoc dictū omni prorsus caret fundamento, & est de directo contra legem. 10. Tauri. ibi. en caso q̄ el padre, o la madre sea obligado. Sed quando filius habet vnde se alat, pater non tenetur eum alere, vt in. d. §. sed et si filius. & in iuribus superius allegatis, præsertim in. l. 6. tit. 19. par. 4. Et ea potissima ratione à iure fuit diffinitum, vt alimēta filijs spurijs dentur, ne fame pereant. Sed quando filius habet vnde se alat, cessat ratio finalis & obliga

& obligatio, super qua. l. principaliter fundatur. & iste est verus sensus. & intellectus ad. d. l. 10. Tauri secundum Telliū Fernan. ibi. nu. 6. contra Doctorem à Couarruias, qui in hoc meretur reprehendi. Præsertim quod quando alimenta alicui debentur ex dispositione legis, vel iudicis officio, vt in nostro casu, si aliunde quis potest se alere, ei non debentur alimenta; quod aliter est quando sunt debita ex conuentione, vel ratione legati, vel donationis. ita Bar. in. l. libertis quos. §. 1. ff. de ali. & ciba. lega. Pau. Castren. in. l. diuortio. in principio. ff. solu. matri. Caro. Rui. consi. 80. pro clariori intelligentia. num. 5. volu. 2. ex quibus omnibus apertē confutatur opinio Doctoris à Couarruias superius relata.

8 ¶ Quod dictum est de alimentis filio spurio præstandis, intelligendum esse cōsemus, nisi data paupertate in patre. Quo casu si pauper & inops est pater, alimenta dare minime cogendus est. d. l. si quis à liberis. §. si vel parens. & l. penul. in fine. ff. de lib. agno. l. 2. C. de alē. lib. Authen. si pater. C. diuor. fac. apud quem lib. edu. debe. l. 3. & 4. tit. 19. par. 4. glo. & Abb. in. d. c. cūm haberet; etiam si aliqua bona pater possideat, sed illa sibi tantum sunt necessaria; & ad educationem vtriusque videlicet patris & filij non sufficiunt; quo casu filio alimenta petēti, pater iure optimo poterit dicere illud Matthæ. c. 22. ne forte nobis, & vobis non sufficiat, ite potius ad vendentes. & c. potius sibi, quam filio providere tenetur. glo. in verbo. libertio. in. d. l. si quis à lib. §. fin. l. Iulianus. ff. si quis omnia causa testamenti. Bal. in. l. 1. in prin. ff. de inoffi. do. Matthæ. de Asti. decisio. 290. in fin. quia charitas ordinata à seipso incipit. l. præses. C. de ferui. & aqua. c. nisi specialis. de autho. & vsu. pa. c. si non licet. 23. quæsti. 5. sex casus, in quibus ad danda alimenta filijs spurijs pater non tenetur: refert Abb. in. d. c. cūm haberet. num. 10. vbi. Præpo. nu. 8. Syluester in verbo. filij. quæsti. 21. l. 6. tit. 19. par. 4. & ex omnibus causis, ex quibus filius ex hereditate poterit ex eisdem causis alimēta priuari. glo. in verbo. letulerat in. d. l. si quis à lib. §. si vel parens. quam affirmat esse singularem Bar. ibi. & eodem Bar. in. l. si quis à lib. agno. & in. l. diuus. in fine. ad l. Rompe de Ruri. & in l. c. p. tit. de elem. nu. 11. Bal. in. d. c. cūm haberet.

10

Authen.res quæ.C.commu.de lega. Ias.in Authē. sed si post vigin-
 ti.nu.4.C.de inoffi.testa.& in.l.1.nu.2.C.vnde vir & vxor. Decius
 in.l.nuptias.in fine.& in.l.iura sanguinis.nu.3.ff.de regu.iu.& in cō-
 si.231.vifo casu.nu.7.Petrus Geral.singu.1.Franc.Cremen.singu.19.
 incip.2u scis.Abb.in.d.c.cūm haberet.nu.10.vbi Præpo.nu.8.& in.
 c.Quintaballis.nu.5.de iureiuran.Ias.in.l.ius ciuile.nu.27.ff.de ius.
 & iu.Syluest.in verbo.filij.quæsti.21.Pala.Rub.in.d.c.per vestras.
 §.5.nu.2.fol.88.& §.13.fol.90.& in.l.10.Tauri.nu.8.Cas.in.l.10.fol.
 58.col.4.Tauri.Dueñas regu.367.incip.filius spurius.glo. est simi-
 lis.in verbo.habere.in Authe.vt cūm de appel.cōgno. §.siue igitur.
 col.8.glo.1.in.l.fi.C.de alen.lib.glo.in.l.6.tit.19.par.4.glo.in parte.
 11 En quanto pudiere.in.l.2.tit.9.lib.3.Fori. Et hoc onus alendi, supe-
 rius dictum, intra triennium, ad matrem pertinet, post trienniū ve-
 rō ad patrem.l.nec filium.C.de patri.potest.l.2.C.de infan. expo. c.
 fi.de conuer.in fide.vnde versus, quos glo.penulibi refert.mater a-
 lit puerum trimum, trimoq; minorem; maiorem verō pascere, pa-
 12 tris erit.Ratio huius rei manifesta est, nam intra triennium puer la-
 cte principaliter alimētatur, ideō mater ex vberibus suis lactat pue-
 13 rū, quæ alimētā di ratio cessat in patre; sed si mater esset adeō inops
 & pauper, quam oporteret manibus operari, vt ipsa posset se & pue-
 rum alere, ne fortē ambo fame pereāt, hoc casu pater etiā intra triē-
 nium tenetur alere puerum & matrem.Bal.in.l.alimenta.nu.2.C.de
 negotijs gef. dicens, quōd propter hoc mulieres puperes possunt
 reddere etiam intra triennium filios suos scholaribus, vt eos alant.
 Idem Bald.in.d.l.nec filium.in princi.Alexan.in.l.sed si hæreditas.
 §.fi.ff.ad exhib.vbi Bal.& Bar.de alimen.nu.13.Ioa.Neuiz.in Sylua
 nup.in parte.est nubendū.fol.meo lib.97.& ita in actū practico bis
 14 in Regno Nauarræ id obtinui, existens ibidem Prouisor ac Vica-
 rius generalis illius Regni, contra duos clericos, aduersus quos
 duæ mulieres pauperes, ratione stupri, dotem sibi, & alimenta filijs
 suis petebāt. Iam diu experiētia mihi vt iudici compertū est, quōd
 si clerici cōcubinarij, vel quia fortē honestē viuere desiderāt, cōcu-
 binas dimittant, vel quia alias iuniores cōcubinas recipiūt, primæ
 relictæ

relictæ ad accusandum eos corā iudice, maxima profectō iracūdia
 mox festinant.Eadē quoq; ratione superiūs dicta, si pater inopia la-
 15 borat, & mulier est diues, vltra triennium teneretur mater filium ale-
 re.Bar.de alimē.nu.13.vbi allegat.l.1. §.si mulier. ff.de lib.agno.Bal.
 in.d.l.nec filium.in fin.quæ omnia ratione naturali sunt cōsona, si-
 cut in auibus, quōd quando partus indiget ad tempus maris & fœ-
 minæ adminiculo, masculus & fœmina in educatione prolis con-
 currunt, vt in hirūdine, columba, turture, & ciconia, & in lupis fœ-
 mina partus custodit, masculus autem pro catulorum educatione
 cibos ad ipsam defert, & in multis alijs animalibus: in alijs uerō so-
 la fœmina alimentat prolem, quia non eget aliquo auxilio maris, vt
 in capra, equa, asina, & boue videmus, circa quod omittēdū nō est,
 16 quod inquit Ioa.de Platte.in J.vnica.in fine.C.de mendicātibz va-
 lidis.lib.10.quod refert Caccialup.in.l.si qua illustis.nu.92.C.ad
 orfi.& Pal.Rub.in.d.c.per vestras. §.23.nu.7.fol.97. Quōd si legatū
 à patre filio spurio pro alimentis fuerit relictum, & filius diues fa-
 ctus sit, quōd huiusmodi legatum euanesceat & remanet apud legi-
 timos hæredes testatoris, quod est nimis notandum.

Summarium

- 1 **P**incipis rescripto legitimatus, successiois ex testamento,
 & ab intestato efficitur capax, cum. 25, ampliationibus.
- 2 **P**incipis legitimatione primis natalibus spurius restituitur.
- 3 Nullum inter spurios, & naturales, & legitimos, inspecto iure tantum
- 4 naturali, est discrimen.
- 5 Rex in suo Regno non minorem auctoritatem obtinet, quàm Imperator
 in toto Imperio.
- 6 In legitimatione, iusta & rationabilis legitimandi causa requiritur.
- 7 Virtutes & merita filij, legitime dispensandi causa censentur.
- 8 Non est tutus in conscientia, qui sine causa fuit dispensatus.
- 9 In legitimatione Romani Pōtificis vel Imperatoris, nō requiritur causa.
- 10 Facultas dispensandi, intelligēda est, si subest legitima dispensandi causa.
- 10 Quando Comes Palatinus, vel inferior, sine causa dispensec.

- 11 In legitimatione à Principe concessa nulla legitimandi causa requiritur.
- 12 In his quæ sunt iuris positivi, sufficit sola principis voluntas pro causa.
- 13 In actu in quo interuenit Princeps, omnis inest solennitas.
- 14 Causa semper in Principe presumitur, etiã si expressè nõ exprimatur.
- 15 In Principe sufficit pro ratione voluntas.
- 16 Contra prædictã presumptionem probatio in contrarium nõ admittitur.
- 17 In legitimatione omnes natalium defectus sunt exprimendi.
- 18 Causa finalis propter quam principaliter conceditur dispensatio, expressè primèda est.
- 19 An in legitimatione incestuosi, gradus incestus sit exprimendus.
- 20 Regula ac quinq; declarationes sunt vidèdæ. (exprimendũ.)
- 21 Omne tacitũ, quò expresso nõ ita de facili legitimatio cõcederetur, est.
- 22 Dictum singulare Guilielmi de Cuneo.
- 23 Patris & filij consensus in legitimatione requiritur.
- 24 Item, quòd dispensans legitimã dispensandi facultatem obtineat.
- 25 Actus non ponitur in aliquò esse, nisi potentia præcedat actum.
- 26 Sublata potètia, per consequens remouetur causa efficiens ab actu.
- 27 Filios legitimos existere, in legitimatione exprimendũ est.
- 28 Legitimi filij sunt vocandi in legitimatione naturalium.
- 29 In præiudicium legitime prolis, Princeps legitimare potest.
- 30 Legitimati cum legitimis iure regio nullo modo succedunt.
- 31 Non legitimantur filij per rescriptum Principis, si per subsequens matrimonium possunt legitimari.
- 32 Legitimatio Principis rescripto, est subsidiaria.
- 33 Prædicta ratione omnes ferè legitimationes viciantur.
- 34 Legitimati ex testamento & ab intestato iure communi vnã cum filiis legitimis & naturalibus succedunt.
- 35 Iura loquentia in legitimis habet locum in legitimatis.
- 36 Argumentum de arrogatione ad legitimationem validum est. (dicitur.)
- 37 Legitimat in quinta tantũ bonorũ parte cum legitimis iure regio succedunt.
- 38 Lex. 12. Tauri ius commune, & particulare, & fori corrigat.
- 39 Omnia matrimonij præiudicia.

- 40 Princeps per suũ privilegium nõ censetur alicui præiudicium generare.
- 41 Etiam si privilegium motu proprio sit concessum. (ratur.)
- 42 Privilegij verba potius impropriantur quàm quod alicui præiudicium infert.
- 43 Differentia iter legitimatione factã à Principe, & à Comite Palatino.
- 44 Declaratio ad l. 12. Tauri.
- 45 Legitimato competit ius dicendi nullum & querela inoffitiosi testamenti.
- 46 Legitimatione rumpitur testamentum prius factum. (menti.)
- 47 Legitimati suitatis iura obtinent.
- 48 Ex suitate & patria potestate pendet ius successioinis.
- 49 Legitimati agnatis & cognatis succedunt.
- 50 Legitimati per oblationem curiæ agnatis non succedunt. (cedere.)
- 51 Legitimos ex damnato etiã coitu parentibus, & consanguineis succedunt.
- 52 Difficilius conceditur dispensatio genitis ex damnato coitu.
- 53 Institutione de spurio sub conditione, si legitimetur validam esse.
- 54 Quod pendet à voluntate principis censetur impossibile.
- 55 Post mortem parentum spurius legitimatur.
- 56 Facilius tollitur ius querendum quàm ius quesitum.
- 57 Ius adeundi non est in bonis nostris.
- 58 Princeps quæ sunt de iure civili tollere potest.
- 59 Iura naturalia immutabilia sunt.
- 60 Dominium aditione hereditatis acquiritur.
- 61 Dominium est de iure gentium.
- 62 Modi quibus Dominũ acquiritur, vt vsucapio & hereditatis aditio sunt de iure civili.
- 63 Hereditas postquã est adita non dicitur hereditas, sed patrimonium.
- 64 Spurius legitimatur post hereditatem etiam aditam. (adeuntis.)
- 65 An quis re sua sine causa priuari possit.
- 66 Principi nullus dicere poterit, cur ita facis.
- 67 Sacrilegium est disputare de potestate Papæ, vel Imperatoris.
- 68 Nemini licet de factis Romani Pontificis dubitare.
- 69 Summus Pontifex cõtra ius, & supra ius, & extra ius omnia potest.
- 70 Summus Pontifex est Christi Vicarius, & Petri successor.
- 71 Papa in omnibus dispensare potest, nisi in articulis fidei.

- 72 Non est prasumenda plenitudo potestatis, nisi in gratia exprimat.
- 73 In generali cōcessione nō veniūt qua de plenitudine potestatis cōcedū-
- 74 Quando censeatur Princeps plenitudine potestatis uti. tur.
- 75 Plenitudo potestatis est arbitriū plenitudo, nulli necessitati subiecta, nul-
lisq; iuris regulis limitata.
- 76 Clausula ex certa scientia operatur plenitudinem potestatis.
- 77 Proprius motus idem operatur quod plenitudo potestatis.
- 78 Secunda iussio eundem habet effectum, quem motus proprius.
- 79 Legitimationem fieri posse lite pendente super bonis.
- 80 Litis pendencia in legitimatione exprimanda est.
- 81 Legitimare an quis possit proprium filium.
- 82 Dictum Bal. redditur dubium.
- 83 Reges Hispaniæ, ac Franciæ in temporalibus superiorē nō recognoscūt.
- 84 Infantem posse legitimari.
- 85 An furiosus, vel inuitus legitimetur.
- 86 Legitimus succedit in feudo regno seu Maioricatu.
- 87 Alex. Imolen. est sibi contrarius.
- 88 Legitimus substitutum excludit.
- 89 Substitutus ad legitimationem est citandus. (cludit.
- 90 Statutum excludens fœminas, masculis existentibus, legitimatū nō ex-
- 91 Familia ac nomen testatoris per legitimatos conseruatur.
- 92 Authen. si qua mulier, habet locum in filiis legitimatis.
- 93 Inter legitimos & legitimatos quoad solennitatem testamentorum
nullum esse discrimen.
- 94 Lex. 3. Tauri, ius commune corrigi.
- 95 Scripturam priuatam patris absque testibus inter liberos esse validam.
- 96 Citationē agnatorum in legitimatione filiorum minimē esse necessariā.
- 97 Priuilegium concessum inuito aliquo à fortiori eo non citato.
- 98 Legitimo institutionis titulo, legitima est relinquenda.
- 99 Legitimationem ritē factam nascuitate filiorum non vitiat.
- 100 Lex. 12. Tauri ius commune corrigi.
- 101 Legitimum ad retractum ex lege regia admitti.
- 102 Legitimitas retro trahitur.

- 103 Legitimos ad honores & dignitates admitti.
- 104 Legitimi in ius patronatus succedunt.
- 105 Ius patronatus cum hereditate transit.
- 106 Legitimus, est verè legitimus.
- 107 Spurius legitimus, est infamis.
- 108 Legitimus a simulatur homini à morbo medicato, remanente aliquo
cicatrice.
- 109 Spurius per ingressum religionis legitimatur.
- 110 Omnis macula per ingressum religionis tollitur.
- 111 Monachus professus illegitimus, nulla eget dispensatione.
- 112 Romanus Pontifex, an quoad temporalia legitimare possit.
- 113 Quando legitimitas dicatur à radice matrimonij procedere.
- 114 Permittitur aliquando incidenter, quod non permittitur principaliter.
- 115 An Romanus Pontifex in terris Imperij possit legitimare.
- 116 Qui principibus placet, ambulat inter laudem & placentiam, & non
circa Veronam.
- 117 Imperator quoad spiritualia non dispensat.
- 118 Diuisum Imperium cum Ioue Cæsar habet.
- 119 Plures legitimandi formas vide.
- 120 Se illegitimum fatetur, qui legitimationis instrumentum producit.
- 121 Quibus ex causis legitimitas reuocetur.
- 122 Legitimitas reuocata iterum à Principe non conceditur.

Cap. vigesimum tertium

- 1 **V**ltra fallencias superius traditas, ad regulā generalē, q̄ spu-
rius est incapax hæreditatis paternæ, hoc in loco nobis se
offert alia exceptio & fallencia, videlicet quādo filius spu-
rius Principis rescripto fuerit legitimatus, vt patri suo succedat.
quo casu ex testamēto & ab intestato ad bona paterna spurcius ad-
mittitur. l. qui in Prouincia. §. i. ff. de ri. nup. Authen. præterea. vbi
Bal. & Salic. C. de natu. libero. Authen. quibus mod. natura. effi. le-
gi. §. sit igitur. versu. si verò solummodo. col. 6. Authen. quibus mo-
dis natu.

dis natu. effi. ſui. §. illud tamē. verſi. Si quis ergo filius. col. 7. c. per venerabilem, qui filij ſunt legi. l. 4. l. ſi. tit. 15. part. 4. l. 9. tit. 18. par. 3. l. 17. tit. 6. lib. 3. Fori. l. 12. Tauri. Bar. in. l. Gallus. §. & quid ſi tantum, nu. 14. vbi plenē iuniores. ff. de lib. & poſth. Bal. in. l. Si quādo, in fine. C. de inoffi. teſta. Abb. Anto. Præpo. & alij, in. d. c. per venerabilem. **Anto. de Roſe. de legitima. lib. 2. de legitim. Principum clemētia, & Martin. Laude. de legitima. per reſcriptum principis. Late Couarru. in. 4. parte. 2. cap. 8. §. 8. ratio eſt, quia principis reſcripto primis natalibus filius ſpurius reſtituitur, cum inſpecto iure naturali tantum nulla differentia inter ſpurios, & legitimos ſit. l. hos accuſare. §. omnibus. ff. de accuſa. ibi natura omnibus communis eſt.**

3 Authen. quibus modis natu. effi. ſui. §. natura ſi quidē. col. 7. Bal. in. l. humanitatis, nu. 44. C. de impub. & alijs ſubſti. & in. l. executorē. nu. 32. C. de executio. rei iudi. & quod de Imperatore, & Principe in iuribus modò allegatis dicitur, idē intelligendū eſt de quolibet Rege in ſuo regno: nā quilibet Rex in regno ſuo non minorem habet auctoritatē, quā Imperator. Bal. in. l. exēplo, nu. 4. C. de proba. & in Auth. hoc amplius. nu. 10. C. de fideicommiſſi. Alex. confi. 2. viſis codicillis, nu. 37. volu. 1. Decius confi. 27. in caſu tranſmiſſo, nu. 4. Xua. in quæſt. vtrū pater in bonis Maioricatus habeat uſumfructum, nu. 25. & in hac legitimatione cauſa iuſta ſeu rationabilis requiritur, vt à Principe ſeu Imperatore cōcedatur. tex. in. d. c. per venerabilem. ibi diuerſis cauſis inſpectis. vbi Abb. nu. 4. & Præpo. num. 2. idem. Abb. in. c. innotuit, nu. 8. de elect. in. c. quia in tantum. nu. 3. de præben. Alex. cōſ. 94. cōſideratis. nu. 5. vol. 1. Iaſ. in. l. filius familias. §. Diui. in. 2. lect. 2. nu. 6. ff. de lega. pri. Ancha. cōſ. 241. ex te nore priuilegij. nu. 4. dicēs, quod cauſa legitima diſpēſationis eſt, virtutes, & merita filij diſpēſati. Alex. optimē cōſ. 60. viſa. legitimatione. nu. 34. vol. 2. vbi rationē ſcripſit dicēs, legitimationē vim & naturā diſpēſationis habere. Sed in diſpēſatione eſt neceſſaria cauſa. c. convenientibus. §. niſi rigor. c. tale coniugio. r. quæſt. 7. c. 1. c. magna. de voto. vnde merito, inquit glo. in verb. ad implere, in. c. nō eſt. de voto, quod nō eſt tutus quoad Deū. ille cum quo Romanus Pontifex ſine aliqua cauſa diſpenſauerit. quam gloſſa. allegat Abb.

in. c.

in. c. cum veniſſent. nu. 8. deuoto. & in. c. ſignificati. nu. 9. de electi. & in. c. de multa. nu. 20. de præbendis. & in rep. c. extirpandæ. §. quia verò. nu. 29. in fine. eo. tit. & in. c. cum ad monaſterium. nu. 22. de ſta. mona. & in. c. propoſuit. nu. 12. de conceptione præbē. Fel. in. c. quæ in eccleſiarum. nu. 25. de conſti. & in. c. ſi quando. nu. 5. de reſcrip. & in. c. ad audientiam. in. 2. nu. 4. eo. tit. Idem ergo in legitimatione dicendum eſt, conceſſa à Comite Palatino, vel ab alio Imperatore, vel Romano Pontifice inferiore. In qua legitimatione legitima diſpenſandi & legitimandi cauſa requiritur. Speculator. tit. de legato. §. qualis. verſi. dicunt autē quidam. Inno. in. c. veniens. de filijs præbyterorum. Bal. in. l. ſi teſtamentum. nu. 2. C. de teſta. Alex. in. d. cōſi. 60. nu. 34. volu. 2. Iaſ. in. l. Gallus. §. & quid ſi tantum. nu. 116. ff. de lib. & poſthu. & in. d. §. diui. nu. 6. dicens, quod propter hoc quotidie poſſumus annullare omnes ferè legitimationes factas per Comites Palatinos, & alios inferiores. glo. in verbo. à quocūq; in. c. cōſtitutus. de reli. domi. Addi. Bal. in. l. reſcripta. in fi. de precibus. Impe. offeren. Decius con. 343. viſo conſi. in prin. Hippo. in. l. 1. §. præterea. nu. 76. ff. de quæſtio. & hanc fatetur eſſe communem opinionem Curſ. Iuni. conſi. 75. nu. 4. Vnde affirmat Inno. in. c. dudū. in. 2. nu. 16. de elec. q̄ facultas alicui cōceſſa, vt poſſit diſpenſare cū aliquo, intelligitur ſi ſub eſt legitima diſpēſandi cauſa, & nō aliās. Sequitur Fel. in. c. poſtulati. nu. 9. & 13. de reſc. & in. c. eccleſia ſanctæ Mariæ. circa finem. de conſti. Quæ omnia intelligenda ſunt, niſi Comes Palatinus, vel alius inferior expreſſam à Principe, ſeu Romano

10 Pontifice habuiſſet auctoritatem ſpurios legitimandi ſine cauſa. Pau. Caſtren. in. l. Gallus. §. & quid ſi tantum. col. 5. ff. de lib. & poſthu. Alex. confi. 2. viſis codicillis. nu. 46. vol. 1. Caro. Rui. confi. 161. nu. 14. & 26. volu. 2. Ludo. à Sardis de natu. lib. rub. de legi. per reſcrip. nu. 35. in legitimatione verò à Principe conceſſa nulla requiritur legitimandi cauſa. Inno. in. c. dudum. in. 2. nu. 16. de elec. Bal. in. l. reſcripta. nu. 9. C. de preci. Impera. offeren. Anto. & Abb. in. d. c. per venerabilem. nu. 4. idem Abb. in. d. c. cum olim. nu. 17. de re iudi. & in. c. innotuit. nu. 8. de elect. & in. c. diuerſis. nu. 3. de cleri. cōiu. Fel.

in d. c.

- in. d. c. audientiam. in. 2. nu. 4. Alex. in. d. confi. 60. nu. 34. volu. 2. & in cōfi. 2. visis codicillis. nu. 46. volu. 1. Et hāc dixit esse comunē Cur. Iuni. confi. 75. nu. 4. nam in dispensatione à Romano Pontifice
- 12 super prohibitis de iure tantum positio concessa, sufficit sola voluntas pro causa. c. proposuit. de concep. præben. ibi. de iure postu-
mus supra ius dispensare. c. innotuit. de elect. Inno. in. d. c. dudum. nu. 16. & in. c. cum ad monasterium. num. 3. de statu mona. Abb. in. c. fraternitati de schif. Fel. in. d. c. quæ in ecclesiariū. nu. 25. & melius in. d. ad audientiā. nu. 4. Hippo. singu. 599. incip. potestas. Ratio rationis est, quia sicut sola voluntate à Romano Pontifice, vel Imperatore. l. conditur, ita contraria voluntate cum ea dispensatur, præsertim quòd in actu in quo interuenit Princeps, omnis inest solennitas. l. omnium. C. de testa. l. i. ff. de consti. prin. Bal. in. d. l. rescripta. nu. 6. Et in Principe semper præsumitur iusta causa, etiam si ab eo non exprimat, vt inquit Bal. in. d. l. rescripta. nu. 11. Abb. in. c. cum olim. nu. 17. de re iudi. Anto. & Imola in. c. cum inter. de renuncia. Bernar. de Luco regu. 61. incip. causa iusta. vbi regulam & quatuor fallentias scripsit. in his quæ sunt iuris positui, sola ipsius Principis voluntas dicitur iusta causa, & in eo sufficit probatione voluntas.
- 13 glo. singu. in verbo. ex aliqua causa. in. l. legati. vbi Bar. ff. de pœnis. quam refert Alex. in. l. quidam consulebant. ff. de re iudi. & in confi. 155. videtur in consultatione. nu. 18. volu. 6. & in confi. 223. in re tam graui. nu. 7. volu. 6. Ias. in. l. si testamentum. num. 3. C. de testa. & in. l. quominus. nu. 6. ff. de fluminibus. Decius confi. 241. viso puncto. nu. 5. Guido Papæ de præsumptionibus. nu. 506. glo. eit similis. in verbo. à Romano Pontifice. in. c. si gratiosè. de rescriptis. lib. 6. glo. verbo. ex quauis causa. in. c. si eo tempore. de elec. lib. 6. glo. verbo. à quocunque. in. c. constitutus. de religio. dōmi. Pro quibus est l. prospexit. ff. qui & à quibus. glos. in verbo. nam furtiuarum. in. §. furtiux quò que res. in lti. de vfucap. Bal. in. l. si. nu. 5. C. senten. rescin. non po. Alex. confi. 94. consideratis. nu. 3. volu. 1. Et vsquæ adeo in Principe iusta causa à iure præsumitur, quòd in contrarium probatio minimè admittenda est. Cynus in. d. l. rescripta. & in. l. si. C. si cōtra ius

- tra ius, vel vtili. publi. optimè Hippo. in. l. de vno quoque. nu. 14. ff. de re iudi. & ad validitatem huiusmodi legitimationem, necessè est
- 17 vt in ea petenda exprimat, defectus natalium, quos spurius patitur, & omnes qualitates spuritatis, & omnes aliæ, quæ principè mouere possent, ad denegandam prædictam natalium restitutionem, vt puta qui est natus ex adulterio simplici vel geminato, vel ex incestu, vel ex adulterio & incestu simul, vel ex alio coitu. l. sed si ha c. §. patronum. ff. de in ius vocan. & ibi Pau. Castren. Bal. in. l. eam quam. nu. 36. C. de fideicommi. & in. l. si qua illustris. nu. 5. C. ad orfi. & in. l. eum qui. ff. de testa. homi. & in. l. præscriptione. nu. 11. C. si cōtra ius, vel vtili. publi. vbi allegat. l. i. C. de nat. resti. Et inquit, quòd si aliquis à principe fuerit legitimatus, & in legitimatione se natum ex soluto & soluta asseruit, cum de adulterio esset natus, quod nullus est momenti talis legitimatio. Oldral. confi. 248. incip. factum tale est Alex. confi. 37. in causa mota. nu. 7. vol. 1. glo. magna. in. l. 10. tit. 5. lib. 3. Fori. Caro. Rui. cōfi. 74. nu. 27. vol. 2. hāc dixit esse cōmunē opinionē Ant. Ros. de legitima. c. de cau. forma. lib. 2. nu. 8. vbi disputat, an causa quare fit legitimatio, sit inferēda in legitimatione.
- 18 Couar. in. 4. secūda parte. c. 8. §. 9. in prin. vbi. nu. 4. affirmat, quòd in petitione legitimationis exprimendus est gradus, in quo cōmissus fuerit incestus, ex quo incestu natus fuit filius. Itē exprimendus est in legitimatione, an filius ex duplici adulterio natus sit, vel ex vno latere tantū. Oldr. cōfi. 248. Albe. in rub. C. de natu. lib. Ias. in. l. ius vocare. §. patronū. in. 2. nu. 4. ff. de in ius. vocā. & in. d. l. præscriptione. nu. 29. Ale. cōfi. 195. assummo cōsultationē. nu. 7. vol. 2. Decius cōfi. 338. in casu proposito. nu. 7. & in cōfi. 579. in præsentī casu. nu. 4. Hippo. in. l. i. §. quæstioni. nu. 8. ff. de quæst. & in singu. 492. incip. in legitimatione. hāc dixit esse cōmunē Ferdi. Loazes. de matri. dubio. 10. Couar. in. d. c. 8. §. 9. nu. 3. cōtra Ang. qui cōtrariū cōsultuit, cōfi. 204
- 20 in qua materia regulā, & quinq; notādas declarationes scripsit Fel. in. c. postulasti. nu. 2. de rescri. & in. c. si cautio. nu. 44. de fide instru. post Abb. in. d. c. per venerabilem. nu. 27. ratio est, quia omne tacitū,
- 21 quo expresse nō ita Princeps de facili legitimationē cōcessisset, ipsū legitimat-

legitimationem vitiat. l. i. ff. de nata. resti. c. postulasti. c. super literis. de rescrip. clemen. r. de præben. Ioa. Andre. in. c. r. de filijs presby. lib. 6. Alex. confi. 37. in causa mota. in fine. vol. i. Abb. in. c. quia circa. de consangu. & affi. Latè Manuel à Costa. in. d. §. & quid si tantū. vltima parte. nu. 37. Frā. Mar. deci. 527. nu. 8. par. i. Vnde singu. affirmat Guillier. de Cuneo in. l. 3. per tex. ibi. C. de epif. audi. Quòd si aliquis à Principe remissionem de aliquo homicidio impetrauerit, & postea aliud homicidium fecerit, de quo similiter remissionem à Principe habuit, nulla facta mentione de secundo homicidio, talis remissio secunda est nullius momenti. Nam si prima remissio expressa fuisset, difficilius Princeps secundam remissionem concederet. Quod dictum sequitur Barba. in. c. dilectus. in primo. nu. 20. de rescrip. & Feli. in. c. postulasti. nu. i. in fine. de rescrip. Ias. in. l. nec dānosa. nu. 3. C. de præci. Impe. offeren. Alcuius in. c. cum non ab homine. nu. 43. de iudi. Couarru. lib. i. resolutionum. c. fi. nu. 3. pro quo dicto est. l. 2. tit. ii. lib. i. ordi. Item consensus patris, & filij in legitimatione requiritur. Authen. quibus modis natu. effi. sui. §. generaliter. col. 7. Abb. in. d. c. per venerabilem. nu. 28. Decius confi. 579. in præsentī casu. nu. 5. & in cōsi. 338. in fine. Anto. Capi. decisione. 194. in causa. nu. 4. Item requiritur, quòd dispensans habeat dispensandi facultatem. Bal. in. l. cum filio. de testamento militis. Ias. in. l. si is qui pro emptore. nu. 249. vbi ad id aliqua iura allegat. ff. de vsu cap. A. et us enim nunquam ponitur in aliquo esse, nisi potentia præcedat actum. l. i. §. si filius. ff. de lega. 3. l. qui in potestate. ff. de testa. l. furio sum. C. qui test. face. pos. & sublata potentia, per consequens remouetur causa efficiens ab actu. l. ea lege. vbi Bal. C. de condi. ob cau. l. quidam referunt. ff. de iure codi. Requiritur etiam ad validitatem legitimationis, quòd si sunt filij legitimi incolumes, id expressè in postulatione legitimationis exprimat. Speculator de succes. ab intest. §. i. Bal. in. d. l. cum filius. Ias. in. l. ex facto. nu. 19. ff. de vul. & in l. Gallus. §. & quid si tantum. nu. 102. ff. de lib. & posthu. Abb. in. d. c. per venerabilem. nu. 27. Decius confi. 392. quæritur an filia. nu. 4. & confi. 393. consului. nu. 3. Caro. Rui. confi. 28. nu. 10. vol. 5. Corne. confi. 39.

confi. 39. volu. 2. Tiraquel. in. l. si vnquam. verbo. donatione largitus. nu. 254. C. de reuocan. dona. Xua. in. l. quoniā in prioribus. ampli. 12. nu. 2. C. de inoffi. testa. Couarru. lib. i. resolutionum. cap. fi. in fine. & in tali legitimatione faciendā, filij legitimi sunt vocādi, cum eis fiat maximum præiudiciū; alioqui legitimatio erit surreptitia. l. nam ita diuus. ff. de adoptio. Bal. in Authen. præterea. in prin. C. de natu. lib. Bar. in. d. §. & quid si tantū. nu. 14. Alexa. in. l. ex facto. nu. 25. ff. de vul. & in cōsi. 60. nu. 37. vol. 2. glo. magna. in. l. 17. tit. 6. lib. 3. Fori. & glo. in. l. 5. tit. 22. lib. 4. Fori. Soci. confi. 226. præsentis consultationis. volu. 1. Decius confi. 393. consului. nu. 6. & confi. 307. viso puncto. nu. 4. Caro. Rui. confi. 88. circa legitimationem. nu. 14. volu. 3. & confi. 161. nu. 26. volu. 2. Sed si facta mentione de legitima prole adhuc Princeps, legitimis filijs non vocatis, legitimationem concedat, valet talis legitimatio, etiam quoad successione in præiudicium legitimæ prolis. Alex. confi. 287. & 288. volu. 5. Hanc dixit esse communem opinionem Ias. in. d. §. & quid si tantum. nu. 96. & Manuel à Costa ibi. 2. parte. nu. 132. Hippo. in. l. de vnoquoque. nu. 95. ff. de re iudi. glo. magna. in. l. si. tit. 6. lib. 3. Fori. Couarru. in. 4. par. 2. c. 8. §. 9. nu. 7. de iure tamen regio, nullum prorsus fit præiudicium filijs legitimis in successione & legitima sua, propter legitimationem filijs spurij à Principe concessam. l. 9. & 12. Tauri. in quibus iuribus liquidò cōstat, legitimatos cū legitimis, nullo pacto succedere, & an agnati vel cognati patris ad validitatem legitimationis sint vocandi, inferiùs latè erit videndum. Et cū hæc legitimatio rescripto Principis sit subsidiaria, nunquam à Principe conceditur, nisi in casu, in quo pater non possit matrimonium contrahere cum concubina, & ex qua prolem legitimandam habuit; nisi forsan fuerit mortua, vel aliquod aliud impedimentum subest. Quandiu enim legitimatio per subsequens matrimonium locū habere potest, cessat legitimatio per rescriptum principis. Authen. præterea. C. de natu. lib. Authen. quibus modis natu. effi. legi. §. sit igitur. col. 6. ibi. non permittimus, nisi in subsidium. & ibi Bar. nu. 6. & Angel. nu. 10. Bald. in. c. illud. nu. 3. de præsumptionibus. & in. c. per

tias.num.3. de maio.& obe.hanc dixit esse communem opinionem
Iaf.in.d.§. & quid si tantum. nume.107. vbi Manu. à Costa. 2. par-
te. nume. 96. Gerald. de Petra san. singul. 60. Casane. de consuetu.
Burgun. titul. de Successio. rubri. 7. §. 3. nume. 9. Hippolit. singul.
130. glos. in. l. 4. tit. 15. part. 4. glos. in. l. 17. titu. 6. libr. 3. Fori. qui om-
nes asserunt passim omnes legitimaciones vitari, nisi in eis expressè
dictum sit, quòd pater non potest per subsequens matrimonium
spurius filios legitimare, & ob id conceditur legitimatio per rescri-
ptum Principis.

¶ Primo ampliatur dicta regula, quòd legitimi rescripto Prin-
cipis, ex testamento & ab intestato patribus suis succedunt, etià cum
filijs verè legitimis & naturalibus. l. si te parens. vbi Bal. C. de suis &
legi. lib. idè Bal. in. l. cum in adoptiuis. nu. 5. C. de adop. & in. l. Impe-
rialis. per tex. ibi. nu. 2. C. de nup. Bar. in. l. ex facto. nu. 3. ff. de vul. Iaf.
in. d. l. si is qui pro emptore. nu. 278. & in rub. num. 9. ff. de lib. & pos-
thu. & in. d. §. & quid si tantum. nu. 96. Alex. consil. 67. consideratis
his. volu. 1. Decius. consil. 286. quæritur. nu. 2. tex. in Authen. quibus
mo. natu. effi. legi. §. sit igitur. col. 6. ibi. nihil legitimis filijs differen-
tes. l. si. tit. 15. par. 4. l. si. tit. 6. libr. 3. Fori. ibi. Como si fuesset de muger
de bendicion. & omnia iura de filijs verè legitimis loquētia, lo cum
vendicant in legitimatis. l. liberos. C. de iure deli. ibi. ad similitudi-
nem cæterorum. Bal. in. l. Imperialis. C. de nup. & in. c. in causis. in fi.
de officio dele. & argumentum de arrogatione ad legitimacionem,
in iure validum est. l. iubemus. C. de nat. lib. glo. fi. in. l. 1. ff. ad muni.
Bal. in. l. 1. in fine. C. de iure aureo. annulo. Iaf. in rub. nu. 7. ff. de libe.
& posthu. Sed filij arrogati simul cum filijs legitimis & naturalibus
succedunt. l. si parens. C. de suis & legi. lib. §. cum autem: vbi glos. &
Doct. insti. de adop. & superius latissimè suo loco exposuimus. A pa-
ritate igitur terminorū, idem in filijs legitimatis dicendū est, quòd
de iure procedit in legitimacione facta, siuè ante natiuitatē filiorū
legitimorum, siue post eorum natiuitatem. Bar. Bal. vterque Imola
in. d. l. ex facto. vbi. Iaf. nu. 16. hanc fatetur esse communem opinio-
nem idem Iaf. in. l. vnica. nu. 31. C. quando non petē. par. petē. accref.

Quod

Quod intelligendum est. de iure communi, nam de iure nouissimo
37 Regio expressè cautum est, filios rescripto Principis legitimos
cum filijs legitimis & naturalibus parentibus suis non succedere,
nisi in quinta tantum parte bonorum, quam pro anima testator re-
linquere potuerat, vt patet in. l. 12. Tauri. quæ. l. in hac parte ius cõ-
38 mune, & Partitarum, & Fori corrigit, & meritò fauore legitimorū
filiorum id statutum fuit, nam omnem fauorem & prærogatiuam
matrimonium, maxima cum ratione meretur. l. Caius Seius. ff. so-
lu. mati. l. Titia. de verbo. obliga. c. fi. de re iudi. c. videtur. qui ma-
39 tri. accu. pos. c. 1. vt licitè non contest. vbi glo. in verbo. seruetur. de-
cem matrimonij priuilegia refert, & 24. matrimonij priuilegia con-
40 gessit. Feli. in rubr. de sponsa. nu. 4. cum sequen. Est alia ratio pro. l.
Regia Taurina, quòd Princeps suo priuilegio non videtur alicui
præiudicium generare. l. 2. §. si quis à Principe. ff. ne quid in loco pu-
blico. l. cum filius. ff. de testa. mili. nec auus. C. de emancip. lib. c. ex
tuarum. de aucto. & vsup. c. licet de officio Ordinarij. c. ex multi-
plici de deci. Bar. in. l. si. C. si contra ius & vtili. publi. Alex. cõsi. 94.
cõsideratis his. nu. 6. vol. 1. Iaf. in. l. quoties. C. de precibus Imperat.
offeren. Hippo. singu. 440. incip. Princeps. Feli. in. c. quæ in Eccle-
siarum. nu. 40. cum sequen. de consti. vbi. 7. limitationes huic con-
41 clusioni scripsit etiam si Motu proprio priuilegium seu gratia fuisset
concessa, Princeps nõ censetur iuri alterius suo priuilegio præ-
iudicare. Hostien. & Abb. in. c. causam que. in. 2. nume. 3. de testibus.
Decius consil. 520. in casu Pistorien. nu. 3. vbi concludit, quòd po-
42 tius verba priuilegij debent impropriari, quàm quod præiudicium
alicui tertio inferatur. c. super eo. vbi. expressè Bald. de offi. delega.
Decius in. d. consil. 520. & ius commune disponens legitimos cum
43 legitimis succedere, intelligendū est, in legitimacione facta à Prin-
cipe, & non à Comite Palatino. Ita consuluit Socin. consil. 212. pri-
ma consultatione, volumi. 2. Antoni. Capi. decisio. 194. in causa.
nu. 3. vbi allegat. l. qui in Prouincia. ff. de ritu nuptia. & simili modo
ius commune est intelligendum, nisi legitimatio facta fuisset hac
lege & conditione, vt non succedat legitimatus cū legitimis, prout

P 2 hodiè

- hodie communiter solent fieri legitimaciones. text. vbi Ange. in.l. si ab eo. C. de legi. hære. Xua. in.l. quoniam in prioribus. 12. limita. in fine. C. de inoffi. testa. Sed in regno Castellæ, inspecta dispositione
- 44 prædictæ legis Taurinæ, minimè opus est in legitimacionibus prædicta adiectione vti.
- 45 ¶ 2. amplia, legitimatis simpliciter & absolutè Principis rescripto legitimas deberi, & ob id eis competere ius dicendi nullum. De iure ciuili, & contra tabulandi remediũ de iure Prætorio, si sunt præteriti, & querelam inofficiosi testamenti, si iniuste sint exhæredati. Bar. in Auth. quibus modis natu. effi. sui. §. si quis igitur. in fine. colla. 7. Bal. in.l. cum in adoptiuis. nu. 5. C. de adoptio. Idem & Ange. per textum. ibi. in.l. certum est. ff. de in ius. rup. Idem Bal. in addi. ad speculum. tit. de successioibus abintest. versi. an legitimo debeatur legitima. Ias. in. d.l. si is qui pro emptore. nu. 236. & in rub. ff. de libe. & posthu. nu. 9. & in.l. 1. nu. 14. C. de bono. posse. cõtra tabu. Andre. Tiraque. in. l. si vnquam. verbo. susceperit. nu. 64. C. de reuocan. dona. Ioa. Crier. lib. 1. de Primogenitura. quæsti. 13. Præposi. in. c. per venerabilem. §. quod autem. nu. 106. qui filij sunt legi. Roma. confi. 33. licet naturalis. Deci. confi. 576. pro resolutione. nu. 6. Matthæ. de Affli. decisio. 195. nu. 6. Xuares in. l. quoniam in prioribus. 12. limita. C. de inoff. test. Casti. in. l. 12. Tauri. in verbo. Para heredar. & in verbo. No pueda succeder. Couarru. in. 4. de spon. 2. parte. c. 8. §. 8. nu. 2. hanc dixit esse communem opinionem Alex. confi. 139. incip. eleganter. nu. 2. volu. 1. & Ias. in. d. rub. ff. de lib. & posthu. vbi duobus notã dis modis eam limitat.
- 46 ¶ 3. amplia, facta legitimacione rumpi testamentum prius factum instar posthumi. Bal. & Imola in. d. l. certum. in prin. Bartho. Soci. in rub. ff. de lib. & posthu. nu. 15. vbi Alex. hãc fatetur esse communem opinionem. Sali. in. l. item si quis. C. de natu. lib. Anto. in. d. c. per venerabilem. propè finem. Hubertus Zucardus in rep. l. posthumo nato. nu. 13. & nu. 30. C. de bono. posse. contra tabu. Deci. confi. 52. viso eleganter. in prin. & consil. 343. viso consilio. Abb. confi. 86. in quæstione. nu. 2. volu. 1.

¶ 4. amplia

- 47 ¶ 4. amplia, legitimatos iura suitatatis obtinere, ac in potestate paterna esse, quãuis spurij & naturales filij, vt superius sæpe dictũ est, non sint in potestate. Authen. quibus mod. natu. effi. legi. §. liceat igitur. colla. 6. ibi. & suos de cætero, & sub potestate habere. & in rubro, & nigro. in Authen. quibus modis natu. effi. sui. & in. §. quibus connumerari. insti. de hære. quæ abintest. defe. ibi. suorum iura nãciscuntur. l. certum. ff. de in ius. rup. expressè Bal. in. l. eam quam. in prin. C. de fideicommi. Ias. in. d. l. si is qui pro emptore. nu. 236. & in rub. de lib. & posthu. nu. 10. & in Authen. si qua mulier. nu. 48. C. de sacrosanct. eccle. & in. l. qui se patris. nu. 13. C. vnde lib. & in. l. hac cõsultissima. §. ex imperfecto. num. 2. C. de testa. Roma. singu. 588. tu scis. Caro. Rui. confi. 86. attenta legitimacione. num. 15. volu. 3. Palat. Rub. in. l. 12. Tauri. nu. 13. Bernar. de Luco in regu. 231. incip. emphiteusis ecclesiastica. Nam vt affirmat Bal. ex suitate, & patria potestate pendet ius succedendi. Ita inquit, in. d. l. cum in adoptiuis. in prin. & in. l. Gallus, in. §. in omnibus. ff. de lib. & posthu. & in. l. 1. ff. de in ius. rup.
- 48
- 49 ¶ 5. amplia, legitimatos Principis rescripto non solum in bonis paternis succedere, sed etiam in bonis suorum cognatorum, & agnatorum, tanquam si legitimi essent; etiam si talis legitimatio absque eorum consensu facta sit. tex. in Authen. quibus mo. natu. effi. sui. §. quapropter. colla. 7. Bar. & Bal. in. l. communium. C. de natu. lib. Idè Bar. in Authen. quibus mo. natu. effi. sui. §. generaliter. nu. 6. colu. 7. Præpo. in. d. c. per venerabilem. §. quod autè. nu. 110. Optimè Alex. confi. 2. visis codicillis. nu. 37. vol. 1. & confi. 139. eleganter. nu. 3. vol. 1. Deci. confi. 365. nu. 5. Ias. in. d. l. si is qui pro emptore. nu. 241. Xua. in l. quoniam in prioribus. limita. 12. C. de inoff. testa. Couarru. in. 4. de sponsa. parte. 2. c. 8. §. 10. nu. 2. de qua re est. l. singularis. 7. tit. 15. par. 4. & l. si. tit. 13. par. 6. & l. 12. Tauri. ibi. Pero en todas las otras cosas ansí en succeder a los otros parientes. & c. Quod limitat Ias. in. d. l. si is qui pro emptore. num. 241. id locum nõ habere in legitimatis per oblationem curiæ, qui agnatis, & cognatis non succedunt. Idè affirmat in. l. 1. §. hoc autè. 1. lectu. nu. 16. & 2. lectu. nu. 26. ff. ad Trebel. vbi
- 50

P i j ad id

- ad id allegat. Auth. quibus mo. natu. effi. sui. §. filiū verò. col. 7. & in Auth. quibus mod. natu. effi. legi. §. 1. col. 6. & alia iura, & Doctores.
- 51 ¶. 6. amplia, legitimatos parentibus & consanguineis, vt dictū est, succedere; etiam ex quocunque damnato coitu procreatos, dummodo qualitates spuritatis & defectus exprimentur. c. per venerabilem. vbi Abb. nu. 5. qui filij sint legi. Bal. in. l. eam quam. nu. 36. C. de fideicommi. & in. l. si qua illustris. nu. 5. C. ad Orfi. Oldra. consi. 248. incip. factum tale est. Alex. consi. 27. in causa mota, in fine. vol. 1. & consi. 87. nu. 9. volu. 3. vbi affirmat, quod spurij ex damnato coitu genitis, difficilius à Principe conceditur dispensatio. Speculator rub. qui filij sint legi. vers. quæro si natus ex patre vxorato. Latè Deci. consi. 338. in casu proposito. nu. 7. plenissimè Manuel à Costa, in l. Gallus. in. §. & quid si tantum. vltima parte. nu. 74. ff. de lib. & posthu. vbi affirmat ex ordinaria gratia & potestate Principis, filios ex damnato & punibili coitu genitos, non legitimari.
- 52 ¶. 7. amplias, institutionem de filio spurio sub conditione, si legitimetur, iure optimo valere. ita expressè Bal. in. l. 1. nu. 17. C. de insti. & substi. sub condi. fac. Paul. Castr. in. l. in tempus. ff. de hære. insti. Latè Deci. in. l. ea que rarò. nu. 3. & 4. ff. de regu. iu. Præposi. & Abb. in. c. super eo. de condi. appo. Neque prædictis obstat. l. apud Iulianum. §. constat. ff. de lega. primo. nā illud ceterum impossibile, quod pendet à voluntate Principis, quando Princeps non est solitus concedere. vt probant verba. d. §. constat. ibi. distrahi non soleant. vt nõ tant ibi Imola & Iaf. l. si maior quinquagenaria. C. de legi. hære. l. 1. §. permittitur. ff. de aqua quoti. & stiu.
- 54 ¶. 8. amplia, filios etiam post mortem parentū suorum posse legitimari, ad eorum bona obtinenda, dummodo talis legitimatio sit facta antequam sit adita & acquisita hæreditas ab ijs, qui ab intestato erant successuri. glo. in. c. 1. §. naturales. si de feudo fuerit contro. inter domi. & agna. vassa. Bar. & Pau. in. l. Gallus. §. & quid si tantum. nu. 14. ff. de lib. & posthu. Bal. in. l. cum filius. ff. de testa. mili. & in. l. 1. in fine. C. de iu. aure. anu. & in. l. rescripta. num. 10. C. de preci. imp. offe. & in. l. 2. in fine. C. de iu. & fac. igno. & in proæmio. C. num. 9.
- Sali. in.

- Sali. in. l. ite si quis. C. de natu. lib. optimè Iaf. in. l. qui se patris. nu. 15. C. vnde lib. Alex. consi. 2. visis codicillis. nu. 46. vol. 1. Deci. cõsi. 357. in casu magnifici. nu. 4. & in consi. 393. cõsului superioribus. nu. 5. & cõsi. 425. in casu proposito. Præposi. in. d. c. per venerabile. §. q̄ autem. nu. 26. Fel. in. c. quæ in ecclesiarū. nu. 49. de cõstitutionibus. Ratio huius cõclusionis est, quia facilius tollitur ius quæredū, quā ius iā quæsitū. l. patre furioso. ff. de ijs qui sunt sui. vel alie. iu. l. si spõsus. §. maritus. ff. de de dona. inter vi. & vxo. l. si. C. de acqui. posse. latè Fel. in. d. c. quæ in Ecclesiarū. nu. 50. Iaf. in. l. is qui hæres. §. 1. ff. de acqui. hære. Hippo. in singu. 194. incip. magna differentia est. & cum ius adeundi non sit in bonis nostris, nisi adita hæreditate. l. prætia rerū. ff. ad. l. falci. ibi. non esse locupletiolem, antequam adeam. quam. l. affirmat esse notabilem. Bal. in. l. 2. in fin. C. de iuris. & fac. igno. & in. l. Deo nobis. col. fi. C. de Epif. & cle. Bart. in. l. post emancipationem. §. 1. ff. de libe. lega. Iaf. in. l. cum filio familias. nu. 112. & 114. ff. de lega. 1. & in. l. 1. nume. 4. ff. de acqui. hære. Decius in. l. emancipata. num. 7. C. qui admitti. meritò illud ius adeundi, legitimationem minimè
- 58 impedit, præsertim quòd Princeps ea quæ sunt de iure ciuili sine causa tollere possit. glo. Bar. & alij. in. l. fi. C. si contra ius vel vti. publi. Innocentius in. c. cum ad monasterium. de statu mona. Feli. in. d. c. quæ in Ecclesiarum. nu. 25. & 32. & in. c. nonnulli. nu. 18. & in. c. ad audientiam. nu. 4. de rescriptis. Hippo. singu. 199. incip. potestates. suffragatur. l. Princeps. ff. de legi. & l. digna vox. C. eo. tit. c. proposuit. de contē. præbe. l. 11. in fine. titu. 1. part. 1. & ius adeundi est de iure ciuili. l. lege obuenire. ff. de verborum significa. glos. in. l. 1. ff. de acqui. rerum domi. glos. Bart. & alij. in. l. ex hoc iure. ff. de iustitia & iure. glo. magna. in. l. frater à fratre. ff. de condi. indebit. Bar. & alij. in rubri. ff. de acqui. hæred. optimè Alexand. in. d. consi. 2. visis codicillis. numer. 46. vult. 1. Ob id meritò per Principem illud ius adeundi legitimatione posset tolli, cum sit de iure ciuili,
- 59 vt dictū est, quāuis ea quæ sunt de iure naturali vel gentiū per Principem non mutetur. glo. magna. in. l. 1. de cõstitutionibus Principi. glo. & Bar. in. d. l. si. & in proæmio. ff. veteris. num. 6. Abb. in. d. c. quæ in

- Ecclesiarum. nu. 11. vbi optimè Deci. nu. 16. Felin. in. c. 1. num. 3. post
 60 Abb. & alios. de proba. neque prædictis obstat, quòd dominiù per
 aditionem hæreditatis acquiratur. l. cum hæredes. ff. de acqui. posse.
 l. 1. de bono. posse. secundum tabu. l. item vidèdum. §. si. ff. de pe-
 61 ti. hære. Quod sanè dominium est de iure gentium, vt probat. d. l.
 ex hoc iure. ubi Bar. idem in. l. rescripta. C. de precibus Impe. offe-
 ren. Bal. in. l. 1. in fine. C. de iure aure. anu. & in. l. si. nu. 8. C. senten.
 recin. non pos. optima glos. in verbo. Ciuitatis. in. l. 1. ff. de acqui. re.
 domi. quam magistralem esse affirmat Ias. in rub. ff. de re iudi. num.
 16. quæ sanè glo. & conclusio intelligèda est, quoad modos & for-
 mas acquirendi dominium, prout est vsucapio, arrogatio, succes-
 sio, hæreditatis aditio, qui modi dominium acquirendi sunt de iu-
 62 re ciuili. Sed ipsummet dominium est de iure gentium. Ita omnia
 supradicta intelligit & declarat Ias. in. d. l. ex hoc iure. num. 43. & in.
 d. §. & quid si tantum. nu. 125. & in. §. omnium. nu. 72. insti. de actio.
 ob id dominium iam quæsitum per Principem tolli nequit. l. ven-
 ditor. §. si constat. ff. commu. prædiorum. Deci. consili. 271. in casu
 63 transmissio. nu. 6. l. 2. tit. 1. part. 2. Præfertim quòd hæreditas postquã
 est adita, non dicitur amplius hæreditas, neque testatoris bona, sed
 efficitur proprium adeuntis patrimonium. glos. in verbo. per vnũ.
 in. l. 1. §. veteres. ff. de acqui. posse. glos. in verbo. partem. in. l. hæres
 per feruum. ff. de acqui. hære. glo. in verbo. non potest. in. l. per hæ-
 reditarium feruum. ff. de acqui. re. domi. glos. in verbo. hæreditati.
 in. l. eius qui in prouincia. ff. si certum peta. pro quibus. l. sed etsi plu-
 res. §. filio. ff. de vulgari & pupillari substi. l. si. in fin. C. de inoffi. te-
 sta. §. 1. insti. de hære. quali. differen. ibi. potius hæredis bona, quàm
 ipsius testatoris. & in. §. 1. in fine. quibus ex causis manu. non li. Bar.
 in. d. l. eius qui in Prouincia. nu. 31. & in. l. 1. in principio. ff. ad Ter-
 tu. Bal. & Sali. in. l. si matre. C. de suis & legi. lib. Ias. in. d. rubr. de ac-
 qui. hære. nu. 5. & in. l. si quis filium. §. in omni. nu. 20. ff. eo. tit. & in.
 d. l. 1. §. veteres. nu. 14. & in. §. actionum. nu. 241. insti. de actio. De-
 ci. in. l. hæreditas. ff. de regu. iu. & in consi. 433. visa copia. num. 4. &
 cõsil. 655. viso eleganti consilio. nu. 34. Quæ omnia intelligèda sunt
 de pote-

- de potestate Principis ordinaria, de plenitudine verò potestatis, ar-
 64 bitror Principem spurios posse legitimare post hæreditatem adi-
 tam à venientibus ab intestato, & quòd bona eis iam acquisita, ita
 Bal. in. l. 2. nu. 39. C. de ferui. & aqua. Pau. Castren. in. l. cum hære-
 des. ff. de acqui. posse. Deci. in. l. si qua ex fœminis. nu. 22. C. de secũ.
 nuptijs. Ange. in. l. item si verberatum. §. 1. ff. de rei vendi. & in. l. 2.
 C. de quadriena præscriptione, in quo loco affirmat, quòd mentiũ
 tur qui dicunt Imperatorẽ non posse de plenitudine potestatis au-
 ferre ius iam quæsitum. refert Ias. in. l. Barbarius. num. 35. ff. de offi.
 Præto. & in. l. si. nu. 3. C. si contra ius vel vtili. publi. Deci. cõsi. 269.
 consultus ab illustri. nu. 7. optimè suffragatur. text. in. c. cuncta per
 Mundum. & c. per principalem. 9. quæsti. 3. glo. in verbo. cõcessio-
 ne. in. c. dilectus. de offi. lega. glo. magna. in. l. si. ti. 6. lib. 3. Fori. quòd
 65 solus Princeps potest aliquem re sua priuare, absque causa, quo ca-
 su sunt intelligenda ea quæ scripsit Bald. in. c. domino guerram. in
 tit. hic finitur lex, deinde incipiunt consuetudines Regni. in prin.
 in vsibus feudo. & in. l. cum filius. de test. militis. & in. l. eos. in prin.
 66 C. de appella. Quòd quando Princeps aliquid de plenitudine po-
 testatis facit, nihil ei opponi possit, quod annulet gratiam, & Prin-
 cipi nullus dicere poterit (cur ita facis) quando ipse vtitur plenu-
 dine potestatis. Idem in. l. cũ in antiquioribus. in fine. C. de iure de-
 libe. & in. l. si. nu. 5. C. senten. recin. non pos. & Ias. in. d. l. barbarius.
 nu. 35. Deci. consi. 341. viso puncto. nu. 3. & consi. 655. viso eleganti.
 nu. 21. Hippo. in practi. crimi. §. quæritur. nu. 18. quo casu intelligè-
 da est illa vulgaris regula, quòd disputare de potestate Papæ vel
 67 Imperatoris, est sacrilegium, vt inquit. l. 2. C. de crimi. sacri. A. the.
 vt iudi. sine quo quo suffra. §. eos autem. col. 1. c. constituerentur.
 50. distin. vnde dicunt iura, quòd de factis Romani Pontificis ne-
 68 mini liceat iudicare aut dubitare. c. nemini. c. si quis suadente. in fi-
 ne. 16. quæsti. 4. Innocen. in. c. dudum. & 2. nu. 16. de electi. vnde in-
 quit Bal. in. c. cum super. de cau. posse. & proprie. allegando. l. qui in
 69 Prouincia. §. diuus. ff. de ri. nupti. quòd summus Pontifex est super
 omnia, & contra ius, & supra ius, & extra ius omnia potest, & factũ
 P 5 à Papa,

- à Papa, censetur à Deo factum; cùm sit eius Vicarius, & Petri successor. c. quanto. de transla. præla. c. vnico. §. porrò. vt ecclesiastica beneficia. optimè Deci. confi. 137. & diligenter. nu. 2. & dicunt Ioan.
- 70 Andre. & Abb. in. c. proposuit. de conce. præben. quòd Papa in omnibus dispensare poterit, præterquam in articulis fidei; & quòd dictum est in summo Pontifice, id etiam locum habet in Imperatore in rebus temporalibus. Bal. in. l. rescripta. C. de preci. Imperat. offer. refert Deci. confi. 588. viso puncto. nu. 5. sed hac plenitudine potestatis, non est præsumendum summum Pontificem aut Imperatorem vti, nisi exprimatur. glo. fi. in. c. ex multiplici. de deci. glof. magna. in. c. fi. de hæreti. lib. 6. glo. fi. in. cle. et si principalis. de rescri. Inno. in. c. innotuit. nu. 5. de electi. Bald. in. l. si testamentum. in prin. C. de testa. & in procemio feudo. & in. l. bonorum. C. qui admitti. idem & Ange. in. l. benè à Zenone. nu. 3. C. de quadri. præscrip. & in. l. 2. nu. 3. C. de commu. re. alie. Abb. in. c. ad hæc. nu. 7. de rescrip. Fel. in. c. 1. nu. 27. & in. c. quæ in Ecclesiarum. nu. 66. de consti. & in. c. in causis. num. 2. de re iudi. Thomas Ferra. cau. 1. num. 5. vbi affirmat, quòd in quavis generali concessione non veniunt ea, quæ de plenitudine potestatis fieri possunt. latè Fortunius Garc. in. l. Gallus. §. idem credendum. nu. 304. ff. de lib. & posthu. Alex. confi. 2. visis codicillis. nu. 17. vol. 1. & confi. 60. nu. 36. vol. 2. Hippo. singu. 86. incip. Princeps. vbi refert, quòd quando Princeps aliquem fecit actum, qui de potestate ordinaria non poterit sustineri, nisi de plenitudine potestatis, quòd tunc præsumitur Princeps plenitudine potestatis vti. Idem affirmat in consil. 107. post reditum consilium. nume. 23. vbi ad id allegat Pau. Castren. in. l. ex imperfecto. C. de testa. Alex. in. l. 2. C. de testa. mili. idem tenuit Petrus Raue. in Alphabeto aureo. in verbo. Princeps. post principium. de qua re videtur casus in. d. c. proposuit. de conce. præben. Plenitudo autè potestatis est, vt refert Bal. in. l. 2. nu. 40. C. de serui. & aqua. arbitrij plenitudo nulli necessitati subiecta, nullisq; iuris regulis limitata. quã diffinitionem Bal. refert. Abb. in. c. ad hæc. nu. 7. de rescrip. Deci. in. d. c. quæ in Ecclesiarum. nu. 24. Pal. Rub. in. l. 12. Tauri. nu. 5. & quòd dictum est de plenitudine potestatis, idem

dicendum

- 76 dicendum est de clausula ex certa sciētia, nã hæc clausula habet vim & naturã clausulæ plenitudinis potestatis. glo. & Abb. in. d. c. ad hæc. Bal. in. l. eos. in prin. C. de appel. optimè Deci. cõfi. 271. in casu transfisso. nu. 8. & clausula ex certa sciētia idè operatur, quòd clausula
- 77 ex motu proprio. glo. in verbo. literarum. in. c. statutum. §. 1. de rescri. lib. 6. Ias. in. l. nec damnosa. nu. 3. C. de preci. Impe. offe. Deci. in cõfi.
- 78 137. & diligenter. nu. 2. & secūda iusio Principis idè operatur, quòd motus proprius. Authen. vt nulli iudicū. §. & hoc verò iubemus. iūcta lege prima. C. de peti. bono. subla. lib. 10. Alexa. in. l. 3. in prin. ff. quòd quisque iuris. Ias. in. d. l. nec damnosa. & Deci. in. d. confi. 137.
- 79 ¶ 9. amplia, filios ad successioem rectè posse legitimari, lite etiã pendente super bonis paternis, inter ipsos & eorum agnatos, & cognatos. Albe. in. l. prohibere. §. illud. ff. quòd vi, aut clam. Anto. in. c. fi. vt lite pēdente. Præpo. in. c. per venerabilē. §. quòd autè. nu. 25. qui
- 80 filij sint legi. vbi id intelligit esse verum, si in legitimatione fiat mētio expressa de litis pendentia. glo. in verbo. si dicat. in. c. vt debitus. de appella. glof. verbo. ob causam. in. c. prudentiam. §. sexta. de offi. delega. glo. in. c. super literis. vbi. optime. Feli. nu. 12. de rescrip.
- 81 ¶ 10. amplia, Imperatorem vel Regē superiorē in temporalibus non cognoscentē proprios suos filios legitimare posse. tex. in. c. per venerabilē. §. insuper. vbi expressè Abb. & ibi Præpo. nu. 121. qui filij sint legi. Vbi Rex Franciæ, qui non recognoscit in temporalibus superiorem, proprium filium legitimabit. Ias. in. l. Gallus. §. & quid si tatum. num. 111. ff. de lib. & posthu. & in. l. qui iurisdictioni. num. 9. & in. l. est receptum. nu. 8. ff. de iurisd. omni iudi. Io2. de Annan. confi. 29. visa Imperiali legitimatione. Ancha. cõfi. 320. incip. primum dubiū. in fin. Couar. in. 4. de sponsa. 2. par. c. 8. §. 8. num. 20. vbi limitat, & singularitèr declarat hunc articulum. neq; prædictis obstat. glof. in verbo. Regi gratiã. in. d. §. insuper. tenēs opinionē cōtrariam, quòd Rex potest legitimare filiū alienū, nō tamè suū. quæ glo. multipliciter est intelligēda. Primò, quãdo in legitimatione requiritur aliqua causæ cognitio. Itè & secundo, quòd intelligatur de potestate ordinaria, & non de plenitudine potestatis. vt declarat Ancha. in. d. cõfi. 320. Tertio, ac rectiùs intelligēda est. d. glo. in Principe, vel Rege, vel Co-

- vel Comite Palatino, vel alio inferiore, qui superiorem recognoscit. Ita eam intelligit Iaf. & Deci. in .d.l. qui iurisdictioni. numer. 9.
- 82 Ex quo redditur dubium dictum Bal. in .l. si consul. quæsti. 4. ff. de adoptio. dicentis, Comitem sacri palatij propriū suum filium posse legitimare. Ex qua communi sentētia facile deducitur Regem Hispaniæ, ac Franciæ in tēporalibus superiorem non cognoscentes, neq;
- 83 Imperatoris subditos esse, suos filios spurios posse legitimare. glo. vulgata, in .c. Adrianus. in .2. in verbo. per singulas. 73. dist. d. c. per venerabilem. §. in super. vbi Abb. nu. 37. Idem Abb. in .c. nouit. nu. 6. de iudicijs. & in .c. super Specula. nu. 3. de priuile. Bar. in .l. hostes. nu. 6. ff. de capti. & postlimi. reuer. Oldra. consi. 69. consuevit. in prin. Iaf. in .l. cunctos populos. 1. lectu. nu. 10. & 2. lectu. nu. 12. C. de summa trinit. & fide catho. Feli. in .c. cum non liceat. nu. 10. de præscrip. Latè Ioa. Igneus, in sua copiosa disputatione, an Rex Franciæ recognoscat superiorem. Deci. cōsi. 85. & diligenter. nu. 9. Segura in .l. Imperator. nu. 5. ff. ad Trebe. & latè eius additionator in quæsti. 1. in proœmio ordi. glo. magna. in .l. si. tit. 6. lib. 3. Fori. Pa. Rub. in rub. de dona. inter vi. & vxor. 3. euiden. nu. 19. Motal. in proœ. ll. Fori, in verbo. don Alonfo. Huius enim rei origo satis colligitur ex chronica Regis Ferdinandi primi, & historia Regum Castellæ, quæ vulgò Valeriana nuncupatur. 4. parte. c. 38.
- 84 ¶. II. amplia, filium quoque infantem posse legitimari. I. iubemus, in fine. vbi Bar. in finalibus verbis inquit, quòd à quodā magno aduocato de Thufcia fuit interrogatus, an filius spurius infans possit legitimari, cum ipsius filij legitimandi consensu in legitimatione requiratur. vt in Authen. quibus modis natu. effi. sui. §. Illud tamen. col. 7. Ipse tamen Bar. ibi affirmat posse legitimari. & in .l. si. in fine. ff. de ijs, qui sunt sui vel alie. iu. & in .l. Imperium. num. 17. ff. de iurisdic. omni. iudi. Romanus consi. 194. in proposita consultatione. Iaf. in .l. eam quam. num. 8. C. de fideicommiss. Decius consi. 367. viso puncto. vbi hanc conclusionem multis modis intelligit, & declarat. & Antonius de Rosellis in tractatu de legit. quæstione. 62. & Martinus Lauden. de legitim. numero. 147. cum

sequenti-

- sequentibus. Præpo. in .d. §. quod autem. d. c. per venerabile. nu. 49.
- 85 vbi latissimè examinat, an filius spurius mente captus, vel furiosus, vel inuitus, possit legitimari.
- 86 ¶ 12. amplia, filiū illegitimū posse à Principe legitimari, vt succedat in feudo, Regno, seu Maoricatu, in præiudiciū agnatorū, quibus succedēdi ius poterat cōpetere. glo. singu. in verbo. naturales. in fine. vbi optimè Bal. in .c. 1. §. naturales. si de feudo fuerit cōtrouersia inter dominum & agnatos vassalli in vsibus feudorum. Ioa. Andre. in regu. sine culpa. de regu. iu. lib. 6. Bal. in .l. eam quā. nu. 43. C. de fideicommi. Abb. in .c. tanta. num. 7. qui filij sint legi. Barba. in .l. cum acutissimi. num. 272. C. de fideicommi. Alex. consi. 2. visis codicillis. nu. 55. vol. 1. Deci. consi. 279. consultus ab illustri. nu. 10. Pau. Pari. consi. 1. nu. 122. volu. 2. Couarru. in .4. de sponsa. 2. parte. c. 8. §.
- 87 10. num. 2. & in .3. lib. resolutio. c. 6. contrariam verò consulendo tenuit sententiam Alex. sibi contrarius. consi. 94. consideratis. num. 5. vol. 1. & Anton. de Rose. de legitima. rub. de legitimationis effectu. nu. 24. qua de re latissimè scripsit Andre. Tiraquel. de iure primigeni. quæsti. 34.
- 88 ¶ 13. ampliatur, quòd filius spurius legitimatus substitutum excludit à successione. Bal. in .l. cum acutissimi. nu. 7. C. de fideicommi. Sali. in .l. generalitèr. §. cum autem. C. de insti. & substi. subcondi. fac. vbi Iacob. nu. 4. allegando Ioa. de Imo. hanc affirmat esse communem opinionem. & Iaf. in .l. 2. nu. 243. C. de iu. emphi. & in .l. Gallus. §. & quid si tantum. nu. 139. ff. de lib. & posthu. Alex. consi. 2. visis codicillis. nu. 41. volu. 1. Deci. consi. 425. in casu proposito. num. 8. & in consi. 366. pro declaratione. nu. 4. & consi. 557. accuratè. in principio. ac latius consi. 284. viso puncto. num. 9. Casti. in .l. 12. Tauri. vbi Pala. Rube. nu. 23. Couarru. in .4. de sponsa. 2. parte. c. 8. §. 9. num. 8.
- 89 Quo casu substitutus in legitimatione citāndus est, cū de eius præiudicio agatur. Ita consuluit Anchar. consi. 427. & Alex. cōsi. 67. 1. vol. & est cōmunis opinio, secundū Deci. consi. 445. in casu proposito. nu. 10. & cōsi. 85. in fin. & hęc similitèr cōmunem opinionē esse affirmat Curs. Iuni. cōsi. 83. nu. 10. & Couar. vbi supra. in .d. §. 9. num. 8.

¶ 14. Amplia

- 90 ¶ 14. amplia, in statuto disponente, quòd stantibus filijs masculis, filia excludantur, habere etiam locum, si filij tantum legitimi existant. Bal. in. d. l. cum acutissimi. nu. 7. & in. l. eã quam. nu. 26. C. eo. tit. Ias. in. l. si is qui pro emptore. nu. 240. ff. de vsu capi. & in. l. 1. nu. 5. C. de bono. posse. cõtra tabu. Alex. consi. 70. visa legitimatione. nu. 9. vol. 2. & in. d. consi. 2. nu. 33. vol. 1. Deci. consi. 52. viso eleganter. & consi. 366. pro declaratione. nu. 4. Hyppo. singu. 303. incip. filiorum appellatione. in fine. Ratio ea potissima est, nam ob id. principaliter huiusmodi statutum fuit conditum, vt seruetur agnatio, nomen, & familia testatoris; quæ per filios legitimos conseruatur, vt cõcludit Alex. consi. 2. visis codicillis. nu. 37. volu. 1. Ex quo facile deducitur, notandos intellectus ad petitionem. 100. Madritij factã, anno .1534. De cuius intellectu plenius supra. c. 3. disseruimus.
- 92 ¶ 15. amplia, Authentiam. si qua mulier. C. de sacrosan. Eccle. & Authen. de sancti. Epif. §. si qua mulier. col. 9. & c. si qua mulier. 19. quæsti. vltima. habere locum in filijs legitimatis, quòd post ingressum monasterij poterit pater testari, & legitimas integras filijs legitimatis relinquere, prout. d. iura in filijs suis & legitimis disponit. Ita affirmat Ias. in. d. Authen. si qua mulier. nu. 45. & in. l. si is qui pro emptore. nu. 238. ff. de vsu capi.
- 93 ¶ 16. amplia, quòd quemadmodum pater inter suos legitimos & naturales testatur eos instituendo hæredes, cum solennitate duorum tantum testium, iuxta. l. hac consultissima. §. ex imperfecto. C. de testa. l. si. C. fami. hercis. l. 7. tit. 1. par. 6. ita eodem modo cum eadem solennitate inter filios legitimatos. Ita Bal. in. c. de causis. de offi. delega. Ias. in. d. l. si is qui pro emptore. nu. 337. & in. d. §. ex imperfecto. in prin. & in. d. Authen. si qua mulier. nu. 46. Fortu. Gar. in. l. Gallus. §. idem credendum. num. 259. ff. de lib. & posthu. Quæ
- 94 omnia de iure nostro regio minimè procedunt, iuxta tenorem. l. 3. Tauri. vbi eadem solennitas in testamento inter liberos, quæ in testamento inter extraneos est adhibenda. Per quam legem. regiã similiter non procedit dictu notabile Bal. consi. 396. incip. quod scheda. volu. 4. quod sequitur Alex. consi. 105. super his. nu. 8. volu. 7. Hippo.

- Hippo. in rub. C. de proba. nu. 274. quòd sola scriptura priuata sine testibus ipsius patris inter suos liberos testantis, est valida, absque alia iuris solennitate.
- 96 ¶ 16. amplia, in legitimatione obtenta per patrem non requiri citationem agnatorum vel aliorum, quorum interest. Simili modo si in testamento à testatore dictum fuit, quòd post eius mortem filius spurius legitimetur. Bal. & Iuniores. in. d. l. Gallus. §. & quid sitantium. nu. 14. idè per tex. ibi. in. l. 3. ff. de iu. aure. annu. Bal. in. l. si. quibus res iudicata non nocet. & in. d. l. nam ita Diuus. Ias. in. l. 2. nu. 8. C. de testa. Deci. consi. 207. pulchrum dubium. num. 7. Carol. Ruin. consi. 88. circa legitimationem. nu. 14. vol. 3. & consi. 225. nu. 3. vol. 5. hanc dixit esse communem opinionem Fran. Cursus Iun. consil. 75. vol. 1. Tiraque. in. l. si vnquam. in verbo. susceperit liberos. num. 53. C. de reuocan. dona. Couarru. in. 4. de sponsa. parte. 2. c. 8. §. 9. nume. 8. cù sequè. vbi singularitèr in hoc articulo distinguit, & Ferdi. à Mencha. de successio. crea. lib. 3. §. 26. nu. 104. Ratio est, quia cùm Princeps in concedendis priuilegijs suo iure vtatur, & in præiudicium alterius priuilegium poterit concedere, à fortiori ergo eo non citato, cuius interest. l. si quando. C. de inoffi. testam. & d. l. nam ita Diuus. c. nemini iniuriam facit; de regu. iu. lib. 6.
- 98 ¶ 17. amplia, legitimo institutionis titulo legitimam esse relinquendam. glos. communiter recepta. in verbo competere. in Authen. si qua mulier. C. de sacrosanct. Eccle. quam ibi sequitur Salicet. & Ias. nume. 18. idem Ias. in Authen. nouissima. num. 14. C. de inoffi. testa.
- 99 ¶ 18. amplia, legitimationem ritè factam non vitari, nec irritari per natiuitatem filiorum legitimorum & naturalium. Bar. & Bal. in. l. ex facto. nu. 3. ff. de vul. & pupi. substi. Cynus & Sal. in. l. si vnquam. C. de reuocan. dona. vbi Andre. Tiraque. in verbo. donatione largitus. num. 229. hanc fatetur esse magis communem opinionem. Abb. in. d. c. per venerabilem. nu. 30. Deci. consi. 307. viso puncto. num. 13. & consi. 576. pro resolutione. nu. 5. quod de iure Regio arbitrari non procedere iuxta tenorem. l. 12. Tauri.

- 101 ¶ 19. *amplia*, legitimatum Principis rescripto, ad retractum ex lege regia admitti. Tenuit Matthæ. de Afili. in tracta. iuris protomisfeas. versu. item quæro, an consanguineis. Caro. Moline. in consue. Parisi. tit. 1. §. 8. in glo. 1. licet contrarium videatur tenere Tiraquel. in lib. 1. de retra. §. 1. glof. 8. nu. 12. aduersus quem, & merito, tenuit Couarru. in. 4. parte. 2. c. 8. §. 10. nu. 3.
- 102 ¶ 20. *amplia*, legitimationem retrò trahi, tanquam si talis filius semper fuisset legitimatus. Bar. in. l. 2. nu. 10. ff. de vul. & in. l. Gallus. §. & quid sit tantū. Anto. de Rose. de legitimatione. tit. de legitimationis effectu. nu. 20. Pro qua conclusione est. l. fi. ff. de nata. relli. & c. 2. de clandest. despon. & l. qui in prouincia. in fine. ff. de ri. nuptia.
- 103 ¶ 21. *amplia*, legitimatos non solum ad hæreditatem admitti, sed etiam ad honores, dignitates, priuilegiaq; paterna: quamuis in legitimatione nihil de ijs dictum sit. Noua & singularis est decisio. l. 12. Tauri. in fine. reiecta prorsus opinione & declaratione circa hunc articulum. Ioa. ab Otallora in tract. de nobili. 2. parte. 3. partis. principi. c. 3. nu. 4.
- 104 ¶ 22. *amplia*, in ius patronatus similiter legitimatos succedere. Bal. in. l. eam quam. in fine. C. de fideicommi. & in consi. 323. præmittendum. in prin. vol. 1. Latissimè Rochus de Cur. de iure patronatus. in verbo. competēs alicui. nu. 8. vbi plures pro vtraque parte rationes & fundamenta referendo affirmat ita fuisse iudicatum, legitimatum esse capacem iuris patronatus, cum succedat in hæreditate,
- 105 per consequens in iure patronatus, quod transit cum hæreditate. c. cum Bertoldus. de re iudi. c. ex literis. de iure patro.
- 106 ¶ 23. *amplia*, spurium legitimatum post legitimationem nõ deberi vocari spurium: perinde enim est censendus ac si legitimus conceptus fuisset. d. l. qui in prouincia. §. si. ibi. perinde ac si legitimi concepti fuissent. Authen. quibus modis natu. effi. sui. §. adoptionis. & in §. tribus. vbi Bar. nu. 3. col. 7. idem in. l. 2. nu. 10. ff. de vulgari. Bal. in. l. Imperialis. nu. 3. C. de nupti. & in. l. liberos. C. de colla. Soci. in rub. ff. de lib. & posthu. nu. 14. Deci. consi. 207. pulchrum est. nu. 6. Præpo. in. d. c. per venerabilem. §. quod autem. nu. 77. Abb. consi. 86. in quæstione.

- quæstio. quæ vertitur. Anto. de Rose. de legitima. tit. de legitimationis effectu. in prin. Hippo. singu. 273. notissimum. Xuarez in. l. quoniam in prioribus. 12. limita. col. 2. C. de inoffi. testa. Tiraque. in. d. l. si vnquam. nu. 52. hanc tandem fatetur esse communem opinionem Iaf. in. l. si is qui pro emptore. nu. 227. ff. de vsu capi. & Couarru. in. 4. 2. parte. c. 8. §. 8. nu. 3. & hæc opinio tenenda est, quicquid dicat Bal.
- 107 in. l. generaliter. C. de insti. & sublti. sub condi. fac. Quod spurius etiam legitimatus est infamis. idem in. c. fin. 2. col. de transla. Epif. quam refert Hippo. in. d. singu. 273. incip. notissimum, quod spurius legitimatus assimilatur homini medicato à morbo, remanente
- 108 aliqua cicatrice.
- 109 ¶ 24. *amplia*, spurium legitimari per ingressum religionis. Bal. in. l. 1. in lectu. nu. 5. C. de sacrosan. Eccle. sequitur Roma. in Authe. similiter. 7. priuilegio. C. ad. l. Falci. Feli. in. c. testimonium. num. 31. de testibus. & in. c. ex tuæ. de simonia. Hippo. singu. 273. notissimum. & in singu. 501. tritum est, & in rub. ff. de fide. nu. 160. Anto. de Rose. de legitima. lib. 3. in fine. vbi id limitat, & male, habere locum in filio naturali tantum, & non in spurio, quod falsum esse censeo, nam per ingressum religionis omnis macula tollitur. c. non liceat. 19. quæsti. 3. Authen. de Mona. §. humana. col. 1. ex quo iuste ac iuridicè à me diebus præteritis fuit responsum coram Episcopo Zamorensi, volente monachum illegitimum ordinis sancti Dominici ad ordines promouere, quod prædictus monachus nulla dispensatione ad obtinendos ordines etiã presbyteratus egebat, quia per ingressum monasterij, vt dictum est, professione sequuta, factus est legitimus. Quod est notandum ad declarationem. textus in. c. dilectus, de filiis presby. & in. c. 1. eo. tit. lib. 6.
- 112 ¶ 25. *amplia*, Romanum Pontificem posse aliquem legitimare, etiam quoad bona & munera temporalia obtinenda inter meros laicos, & in terris Imperij opinio fuit Ioannis. glossa. in verbo habeat potestatem. in. d. c. per venerabilem. quam opinionem sequitur Hosti. in summa. qui filij sint legi. §. qualiter. quæ opinio intelligenda est, quando dispensatio procedit à radice matrimonij, veluti si dispē-
- Q fat

fat Papa inter conſanguineos & alios, inter quos eſt aliquod impedimentum canonicum, ſuper matrimonio contracto, vel contrahendo, per conſequens poterit diſpenſare cum prole ſuſcepta, vel ſuſcipienda, quoad temporalia, & in terris Imperij: vt tenent Abb. & alij communiter in. d. c. per venerabilem. Marti. Lauden. de legitima. in prin. Bene. de Barzijs de filijs non legi. na. nu. 44. Couarru. in. 4. 2. parte. c. 8. §. 8. nu. 4. ſape. n. quis de aliqua re incidenter cognoscit, cui non permittitur principaliter cognoscere. l. ſolemus. §. latrunculator. ff. de iudi. l. interdum. §. qui furem. ff. de fur. c. de prudentia. de dona. inter vi. & vxor. c. præterea. de offi. delega. c. ex literis. de iu. patro. c. cum Berthol. de re iudi. Ac ita Roman. Pontifex, principaliter quoad hæreditatem & bona temporalia, in terris Imperij legitimare non poterit. Bar. in. l. cunctos populos. nu. 41. C. de ſum. Trini. & ſi. catho. & in Authen. ex complexu. in fine. C. de inceſ. nup. & in authen. quibus mo. natu. effi. fui. §. tribus. nu. 10. col. 7. vbi ad id allegat Innocentium. Ioan. Faber. in. §. ſina. num. 4. de nup. Alexander confi. 67. conſideratis his. num. 19. volum. 1. & confi. 3. in his quæ in themate. in prin. volum. 5. Deci. confi. 52. viſo eleganter. num. 2. Guid. Pap. decifio. 482. vtrum legitimatus. Fran. Mar. decifio. 841. incipi. quæritur. circa legatum. in fine par. 1. hanc fatetur eſſe communem opinionem Philii. Corne. confi. 93. primo aſpectu. volu. 2. Tho. Ferr. cau. 1. nu. 6. vnde inquit Guilier. Bene. in. c. Rainuntius. verbo. vxorem nomine Adelafiam. nu. 198. de teſta. ita in practica fuiſſe iudicatum, & quod Doctores tenentes contrariam opinionem ſunt Doctores de placebo domino: quia à tramine veritatis decedunt, placendo Principibus. Et quod hodie qui Principibus vult placere ambulet inter laudem & Placentiam, & non circa Veronam, vt inquit Aeneas Syluius, qui poſtea Papa Pius fuit nuncupatus, in quadam epiſtola, quam ſcripſit ad Ducem Ferrarienſem. Ratio dictæ conſuſionis eſt, quia Romanus Pontifex, exercitium iuriſdictionis temporalis in terris Imperij non habet. c. nouit. de iudi. c. cauſamque. in. 2. qui filij ſint legit. c. cum ad verum. 96. diſtinct. Clemen. Paſtoralis. in fine. de ſenten. re iudi.

re iudi. l. ſin. titu. 15. part. 4. l. 3. & 4. tit. 1. lib. 3. ordi. l. 7. tit. 3. eo. 1. lib. ordi. l. ſin. titu. 6. lib. 3. Fori. quemadmodum Imperator in ſpiritualibus etiam inter ſuos ſubditos non poterit diſpenſare, videlicet quoad ordines & beneficia eccleſiaſtica obtinenda. gloſ. 1. in. c. 1. 10. diſtinct. Bald. in proœm. C. num. 9. & in. l. cunctos populos. in princ. C. de ſum. trinita. & fide catho. & in. l. 1. na. 4. C. de iu. aureo. anu. Bart. in. l. qui in prouincia. §. 1. ff. de ri. nup. & in dict. Authen. ex complexu. in fine. & in dict. §. tribus. num. 10. vbi ad id allegat glo. in. c. 1. 56. diſtinct. Alexan. in dic. confi. 67. num. 19. volu. 1. Guilier. Bene. in dict. verbo. vxorem nomine Adelafiam. eſt. l. ſingu. 4. tit. 15. part. 4. l. ſin. tit. 6. lib. 3. fori. Nam diuiſum Imperium cum Ioſue Cæſar habet. c. lator. c. cauſamque in. 2. qui filij ſint legit. c. ſolite. de maio. & obedi. c. ſi duobus. §. ſin. de appella. Clemen. prima. §. porro. de re iudi. Clemen. paſtoralis. §. cum eſt illa. de re iudi. Formas verò legitimationum & qualiter in legitimationibus petitio & inſtrumentum ſit conſiciendū refert. tex. quem ibi notat Bar. num. 3. in Authen. qui. mo. na. effi. fui. §. Si quis igitur. colu. 7. Bal. in. l. eam quam. num. 32. C. de fideicommi. Anton. de Roſe. de legi. lib. 3. num. 3. Caſti. in. l. 12. Tauri. colu. 3. in prin. eſt. l. ſingularis. 9. tit. 18. part. 3. eſt aliquis aliquod legitimationis inſtrumentum in iudicio producit, per conſequens cenſetur fateri, illegitimum fuiſſe natum. Bal. per tex. ibi. in. l. 2. in prin. de iu. aureo. anu. quem Pau. & Alexan. in. l. decem. ff. de verbo. oblig. vbi Iaſ. num. 18. ſequuntur. Sed Roma. in. l. 1. in princ. ff. de noui ope. nuntia affirmat dictum Bal. eſſe falſum. Mihi verò opinio Bal. magis, quàm Roma. placet. Id vnum pro complemento materiæ omittendum non eſt, quod ex eiſdem cauſis, quibus filius poteſt exhæredari, & ex eiſdem legitimatus in priſtinam ſpuritatem poterit reuocari. Bal. in. c. 1. §. ſi. in fine. ſi de feu. fue. cōtro. inter domi. & agna. in vſi. feu. ſequitur Romanus ſingu. 222. incip. vltimò quæritur. Franciſ. Cremen. ſingu. 19. incip. tu ſcis. Geral. de Petraſancta ſing. 1. Benedi. de Barzijs de filijs non legit. num. 57. in fine. Iaſ. in. l. ex hoc iure. num. 54. ff. de iuſtit. & iure. & in. l. naturalis. in princ. ff. de præſcrip. ver. Andre. Tiraque. in. l. ſi vnquam. in verbo. donatione largitus. num.

234. C. de reuocan. dona. Caro. Moline. de consue. Parisien. titu. 7. §. 30. nu. 3. Pala. Rub. in. c. per vestras. §. 4. nu. 7. fol. 87. de dona. inter vi. & vxor. In quo loco subdit, quod postquam legitimatio fuerit reuocata, non poterit amplius concedi, nec filius iterum legitimari. allegat ad id Bal. in. l. 2. C. de liber. & eorum. lib. idem tenet Ias. in locis modo allegatis, & prædictam conclusionem de reuocatione legitimatiōis affirmat esse communem. Couarru. in. 4. de spōsa. 2. parte. c. 8. §. 2. nu. 14. vbi eam intelligit in legitimatiōe per rescriptum Principis, quæ ob ingratiūdinem posset reuocari quoad bona paterna, & non quoad alia, & quod aliter sit in legitimatiōe per subsequens matrimonium. Idem tenuit Bene. de Barzijs in. d. tracta. de filijs non legi. na. nu. 57. vbi ad id allegat Bal. in. d. c. 1. §. fi. superius relatum.

Summarium.

- 1 *Iuris prudentia in cauendo, & non decipiendo versatur.*
- 2 *Illegitimi sæpenumero meritis ac virtutibus sunt præditi.*
- 3 *Incapax propter socium capacem, efficitur capax.*
- 4 *Hæreditas societati acquiritur.*
- 5 *Optima cautela instituendi spurios. de. l. in tempus. ff. de hære. insti.*
- 6 *Paria sunt aliquid fieri tempore permissio vel prohibito, dummodo eius effectus in tempus permissum conferatur.*
- 7 *Plures notanda instituendi spurios formæ & cautelæ.*

Cap. vigesimumquartum.

- 1 **V**amuis iuris prudentia in cauendo, & non decipiēdo versetur. l. si quis tabulas. l. si. ff. de dolo. lex enim deceptis, & non decipientibus prouidet. l. i. C. si aduersus delict. l. 2. & 3. si minor se maio. dixit. multoties tamen filij illegitimi adeo meritis ac virtutibus sunt præditi, vt hæreditatem paternam & alia munera habere mereantur. Ideo vltra prædictos modos, superius traditos, videlicet ratione alimentorum & legitimatiōis, alij plures modi, ac variæ formæ, atq; cautelæ à

- telæ à iuris professoribus in varijs locis ad instituēdos spurios referuntur, quarum vna præcipua est. de tex. in. l. si is qui duos. in fin. ff. de libe. lega. Vbi in societate socius incapax, propter socium capacem percipit commodum hæreditatis & legati. ex qua lege Bart. post antiquos ibi scripsit formam & cautelam, vt posset pater filio suo spurio bona sua relinquere, quod spurius contrahat societate cum aliquo amico vel affine, & postea socium amicum vel affinem hæredem instituat, quo casu bonorum ac hæreditatis semis, id est, dimidia pars ad filium spurium pertinebit, & alia hæreditatis dimidia ad socium, quia hæreditas societati acquiritur. Ideo vtriusque communis est. l. 3. §. cum specialiter. l. cum duobus. §. idem Pomponius. l. si societatem. ff. pro socio. & in. §. manet autem societas. insti. eo. tit. l. 9. & 10. tit. 10. par. 5. quam. l. si is qui duos ad prædictam cautelam allegat. Bar. in. l. si. nu. 6. ff. de ijs quibus vt indig. Bal. in. l. i. nu. 16. C. pro soci. Alex. in. l. 3. §. incertam. ff. de acqui. posse. idem & Ias. in. l. 2. in fine. C. de hære. insti. Anania, & Feli. in cap. 2. in prin. de Iude. idem Feli. in. c. i. num. 6. de præscrip. Roman. confi. 43. ad primum quæsitum. nu. 7. Anto. Corfe. in singu. incip. spurij. Gabri. Palleo. de filijs nothis. c. 45. Hippo. singu. 180. & singu. 500. incip. tritū. Præpo. in. c. cum haberet. nu. 3. de eo qui du. in ma. glo. in verbo. En adulterio. in. l. 10. tit. 5. lib. 3. Fori. Pala. Rub. in repe. rub. de dona. inter vi. & vxor. §. 65. nu. 11.
- 5 ¶ Alia præterea sumitur cautela instituendo filios spurios de. l. in tempus. ff. de hære. insti. vbi inquit dicta. l. in tempus capacitatis quis hæres institui potest, licet tempore institutionis incapax existat. ex qua lege communiter Doctores notant, patrem posse filium suum spurium instituere, ea lege & conditione, si legitimabitur, & quod talis institutio est valida, & facta legitimatiōe post mortem patris, legitimatus ad bona paterna est admittendus, legitimis filijs & naturalibus etiam existentibus. prædictam. l. ad hanc cautelam refert glos. magna, & glos. penultima. in. l. 1. ff. de regu. cato. Bal. in. l. 1. nu. 17. C. de insti. & substi. sub condi. fac. idem & vterque Immo. in. l. Gallus. §. instituens. vbi Ias. nume. 5. hanc affirmat

esse communem opinionem. ff. de lib. & posthu. idem Ias. in l. idem Iulianus. §. si. nume. 16. ff. de lega. pri. & in l. diuortio. nume. 8. ff. de verbo. obliga. & Galiaula. in d. l. Gallus. §. & quid si tantum. num. 4. idem Ias. consi. 117. num. 15. volu. 2. Feli. in c. in præsentia. numero 25. in fine. de proba. Cæpola cau. 38. nunc videamus. in fine. Couarru. in 4. de sponsali. par. 2. c. 8. §. 5. num. 12. quia actus censetur validus iuxta tempus, in quod confertur. l. si is qui hæres. ff. de vulga. l. si sponsus. §. si vxor. vbi Bar. nota. 2. ff. de dona. inter vir. & vxor. l. si res æstimata. ff. de iu. doti. l. si sponsæ. vbi Bal. C. de dona. ante nup. c. de vxore. vbi Abb. num. 4. de sepulturis. Ideo cum in tempus capacitatis institutio facta sit, merito valida est censenda. Paria enim sunt, quod aliquid fiat tempore permissio, vel fiat tempore prohibito, dummodo eius effectus conferatur in tempus permissum per iura modò relata, & l. si quis instituatur hæres. ff. de hære. insti. vbi. l. inquit hisce verbis, si quis instituatur hæres in diem certum vel incertum, is bonorum possessione agnoscere potest, & tanquam hæres distrahere hæreditatem. Vbi Bal. per tex. ibi affirmat, quòd spurius institutus sub conditione prædicta, pendente adhuc conditione, poterit petere bonorum possessionem secundum tabulas, & est mittendus in possessionem, & hæreditaria bona administrare, & omnia agere poterit, quæ quilibet alius hæres institutus sub conditione. Idè Bal. Alex. & Areti. in d. §. instituēs. & Pala. Rub. in rub. de dona. inter vi. & vxor. §. 29. num. 3. & 4. quòd est notandum aliam cautelam instituendi spurios. scripsit Bal. in l. 2. per tex. ibi. C. de hære. insti. & aliam. in l. 3. §. 1. ff. de lib. & posth. & tres cautelas refert idem Bal. in consi. 46. incip. titulus Principis. num. 6. & 7. volu. 1. & consi. 131. volu. 3. quatuor cautelas refert Bart. in l. si. num. 6. ff. de ijs qui vt indig. Roma. cõsi. 43. ad primum quaesitum. in fine. Alexander in l. et si pepercerit. num. 3. & 4. ff. de liberis & posthumis. & consi. 202. perspectis verbis. volumi. 6. Quinque alias cautelas refert glos. singu. in verbo. En adulterio. & in verbo. En parieta. & 12. cautelas in hoc congesit Cæpola cau. 38. incip. nunc videamus. & Tho. Ferr. cau. 41. incip. Doctores conantur. &

tur. & Galden. in arte testandi. titu. 1. cau. 14. fol. 23. Gabriel Palæot. de filijs nothis. c. 45. de quaru veritate videndus est Ioã. de Plate. in l. 1. de delato. lib. 10. Albe. in l. humanitatis. C. de natu. lib. Corfe. in singu. incip. Spuriij. Rolan. in floribus vltimarum voluntatum. rub. 19. fol. 21. Mar. Ant. in §. hæres. inst. de hære. insti. Syluester in verbo filij. quaesti. 4. Caro. Rui. consi. 139. nu. 9. vol. 5. Ioan. Neui. in sylua nuptiali. 6. in conue. fol. meo lib. 18. Segu. in l. cohæredi. §. cum filia. nu. 122. cum sequen. ff. de vulga. Pau. Pari. consi. 11. nu. 10. volu. 2. Pala. Rubeus in d. rub. §. 29. nu. 4. & §. 65. nu. 11. Couarru. in 4. de sponsa. parte. 2. c. 8. §. 5. num. 11. Xuarez in l. 1. tit. 6. numero. 22. lib. 3. Fori. Grego. Lopez in l. 19. titu. 3. parte. 6. & Glossator ordi. in l. 22. tit. 3. lib. 1. ordi.

Summarium.

- 1 **D** Ropter benemerita filij spurij aliquid ei vltra alimenta à patre relinqui possit.
- 2 Merita non presumuntur, nisi probentur.
- 3 Donatio seu venditio inter personas à iure prohibitas, est nimis suspecta.
- 4 Merita sint equalia rei donatæ.
- 5 De obligati onibus remuneratorijs remissiuè.

Cap. vigesimum quintum:

- 1 **V** Juxta prædictam materiam minimè omittendum est, quòd propter merita filij, vltra alimenta pater aliquid filio spurio in vita, aut in morte possit largiri. Ita inquit Bal. in consi. 406. col. 2. vol. 1. Caro. Rui. consi. 124. vol. 1. in prin. Gabriel Palæo. de filijs nothis. c. 45. nu. 12. sequitur Tiraquel in l. si vnquam. verbo. donatione largitus. nume. 21. C. de reuocand. donati. allegando Ioan. Andre. in Spe. de successio. abintestato. §. 1. Id sanè intelligendum est, si de benemeritis ac beneficijs filij constat. neque in hoc standum est assertioni

- 2 patris dicentis, benemerita præcise, vel aliquid à filio recepisse. nam merita debent probari, neque præsumuntur, etiam si dicantur. glos. Singu. in verbo. postulas. in. l. si donatione. C. de colla. quam
- 3 ibi. Doctores sequuntur. Donatio enim facta inter personas à iure prohibitas, est nimis suspecta, & præsumitur in fraudem facta, nisi de veritate constet. l. qui testamentum. ff. de proba. l. si forte. vbi Bartholus. ff. de castren. pecu. & prædicta glos. in. d. l. si donatione procedit, etiam si pater exprimat speciem & qualitatem meritorum cum iuramento, requiritur quod probentur merita, & sint æquivalentia & æqualia rei donatæ. text. singul. in cap. relatum. in. 2. de testa. ibi. iuxta seruitij merita. Baldus. in. l. iubemus. in. 2. numero. 4. C. de sacrosanct. Ecclesi. & in. l. illud. vbi Salicet. C. cod. titu. Matthæus de Afflict. decisio. 102. incip. legatum. Quod
- 4 optimè conducit ad obligationes remuneratorias, seu antidorales, & earum effectus, de quibus in. l. sed et si lege. §. consuluit. ff. de peti. hære. & in. l. Attilius Regulus. ff. de dona. 18. effectus scripsit. Ias. in. l. ex hoc iure. nu. 53. cū sequē. ff. de iusti. & iure. glo. & Doct. in. c. cū in officijs. de testa. optimè Palacios Rube. in rub. de dona. inter vi. & vxo. §. 50.

Summarium.

- 1 **D**e successione spuriorum quodam bona materna.
- 2 Filij spurij etiam ex damnato coitu matribus etiam illustribus olim succedebant.
- 3 Spurij respectu matris inuicem sunt cognati.
- 4 Reges, Marchiones, & Comites, dicuntur illustres.
- 5 Consiliarij Principis dicuntur etiam illustres,
- 6 Reprehenditur consuetudo, quæ in Hispania versatur.
- 7 Illustres per alios sententias proferunt.
- 8 Consiliarius Principis, pars corporis eius esse censetur.
- 9 Qui Silentarij vocentur.

Doctores

- 10 Doctores dicuntur illustres.
- 11 Quando Doctor efficiatur Dux & Comes.
- 12 Maior castitas in mulieribus illustribus, quàm in alijs requiritur.
- 13 Omne animi vitium tantò conspectius in se crimen habet, quanto qui peccat maior habetur.
- 14 Verus sensus ad. l. si qua illustris.
- 15 Iura noua secundum iura antiqua sunt intelligenda.
- 16 Iura iuribus concordanda sunt.
- 17 Legum correctio inducenda non est.
- 18 Spurij de iure Authenticorum qualiter matribus succedant.
- 19 Filij ex damnato coitu geniti, omni prorsus legis beneficio carent.
- 20 Lex noua Tauri ius commune corrigit.
- 21 Illegitimi de iure Regio, cum legitimis matribus non succedunt.
- 22 Illegitimi ex damnato coitu, de iure etiam Regio, non succedunt.
- 23 Non erit heres filius ancillæ cum filio liberæ.
- 24 Illegitimi consanguineis maternis nõ succedunt, legitima prole existēte.
- 25 Per medium inhabile impeditur acquisitio extremorum, & nu. 49.
- 26 Illegitimi an sibi inuicem succedant.
- 27 Matthæi de Afflictis opinio reprehenditur.
- 28 L. si qua illustris. per. l. 9. Tauri corrigitur.
- 29 Filius adulterinus, neque ex testamento, neque ab intestato, matri succedit.
- 30 Poena adulterij, respectu vxoris, est poena mortis.
- 31 Verus sensus ad nonnulla iura Regia.
- 32 De iure communi adultera non patiebatur poenam mortis.
- 33 Natus ex adulterio & incestu, simul de iure etiam communi, matri est insuccessibilis.
- 34 Intellectus ad. l. x. tit. 15. lib. 8. ordina.
- 35 Tellus Fernandez merito reprehenditur.
- 36 De iure Regio, filij ex damnato & pumbili coitu, quinta partis bonorū patris sunt capaces.
- 37 Filius incestuosus matri non succedit.
- 38 Filius ex proprio seruo genitus est insuccessibilis.
- 39 Relictum pro alimentis, pleno iure, ad filium pertinet.

Q 4 Filij

- 40 Filij illegitimi, dummodo ex damnato & punibili coitu non sint, ex testamento & abintestato matri succedunt.
- 41 Filij illegitimi habent aduersus testamentum querelam.
- 42 Præteritio matris pro exheredatione habetur.
- 43 Nepotibus & pronepotibus competit etiam prædictum remedium.
- 44 Liberorum appellatione nepotes comprehenduntur.
- 45 Filiabus etiam spurij eadem competunt remedia.
- 46 Spurij ad successionem cognatorum abintestato vocantur,
- 47 Exclusa radice, quicquid ex ea oritur, videtur esse exclusum.
- 48 Quando successio in capite non habet principium, ulterius progredi nõ potest.
- 49 Per medium inhabile extrema non coniunguntur.
- 50 In legibus correctorijs ex idempnitæ rationis, non fit extensio.
- 51 Interpretatio intellectiua & virtualis nunquam censetur esse exclusiua.
- 52 An spurius substitutum excludat.
- 53 Inspecta lege naturali, nullum est inter legitimos & spurios discrimen.
- 54 Testator in casu dubio videtur velle id, quod iura disponunt.
- 55 Testator præsumitur disponere, secundum id quod ius disponit.
- 56 Spurij respectu matris dicuntur de eius genere & cognatione. & nũme. 68.
- 57 Soboles illegitima testatori, ei usq; generi est ignominiosa.
- 58 Maior castitas requiritur in fœminis, quàm in masculis.
- 59 Natiuitate posthumi spurij rumpitur testamentum maternum.
- 60 Præteritio materna pro exheredatione habetur.
- 61 Omnia bona materna, deducto quinto filiorum spuriorum, sunt legitima.
- 62 Spurij bona materna in fraudem alienata reuocare possunt.
- 63 Spurij à matre sunt instituendi.
- 64 Spurij legitima materna sine grauamine ac conditione debetur.

Spurij

- 65 Spurij legitima debetur, nullo etiam ab eis facto inuentario.
- 66 Mater inter spurios cum solennitate duorum tantum testium testatur.
- 67 Spurius ad ius retractus admittitur.
- 68 Spurius matris respectu est de eius genere, cognatione, & familia.
- 69 Ius retractus sequitur per omnia ius successiois.
- 70 Spurius in successione materna ascendentes, & cognatos excludit.
- 71 Naturales tantum matribus etiam illustribus succedunt.
- 72 Verus sensus ad. d. l. si qua illustris.
- 73 Antonius Gomez ius maxima cum ratione reprehenditur.
- 74 Spurius in successione materna marito & fisco præfertur.
- 75 Spurius ex coniugato & soluta matri succedit.
- 76 Spurius vt matri non succedat, requiritur vt ea ex eo concubitu pœnã mortis mereatur.
- 77 Spurius in ius accusandi parentum mortem succedit.
- 78 Affectio circa filios etiam naturales versatur.
- 79 Spurius vterinos inuicem inter se abintestato succedere.
- 80 Fratres ex testamento non sunt legitimi heredes.
- 81 Matres ad tutelam suorum filiorum admitti.
- 82 Is admittitur ad tutelam, qui ad successionem.
- 83 An naturales in iudicio sine mandato admittantur.

Cap. vigesimum sextum.

Actenus de successione spuriorum quodam bona paterna, eorumque alimentis & legitimatione plenissimè traditum est; reliquum est vt de successione materna tam ex testamento, quàm abintestato iura digitorum, codicis, authenticorum, & regni videamus.

De iure

De iure verò digestorum filij spurij ex quocunque etiam damnato
 2 & punibili coitu nati, ex testamento & abintestato, simul cum filiis
 legitimis & naturalibus, matribus suis etiam illustribus succede-
 bant. l. hac parte. l. si spurius. l. modestinus. ff. vnde cognat. l. i. §. sed
 & vulgò quæsit. ff. ad fena. consult. Tertu. l. si suspecta. ff. de inoffi.
 testa. §. nouissimè. vbi optima glos. insti. ad Orfi. §. vulgò quæsitos.
 insti. de succe. cognato. ac ita prædicta iura intelligit glo. in verbo,
 cū legitimis. in. l. si qua illustris. C. ad Orfi. glo. in. dict. l. si suspecta.
 Et clariùs glos. in. d. §. nouissimè. Soci. consi. 148. memini iam. vol.
 3 1. Optimè Casti. in. l. 9. Tauri, in fine. rationem scripsit dicta. l. hac
 parte. ibi. quia sunt inuicem sibi cognati. De iure verò codicis, spu-
 rios matribus suis illustribus iustis liberis existentibus, neque ex
 4 testamēto, neque abintestato succedere indubitātū est. l. si qua illu-
 stris. C. ad Orfi. l. fin. tit. 14. par. 4. l. ii. tit. 13. par. 6. personæ illustres
 dicuntur Reges, Marchiones, Comites, aliæq; personæ in magna di-
 gnitate cōstitutæ: quas refert tex. in Authe. vt ab illustribus, & qui
 super eā dig. sunt. col. 5. l. quicunque. C. de procu. l. vnica. C. de præ-
 5 po. labo. lib. 12. l. si. tit. 14. par. 4. & consiliarij Principis dicuntur illu-
 stres. l. quisquis. vbi Ange. C. ad. l. iuli. maief. Ias. in. l. i. num. 10. ff.
 de offi. eius cui manda. est iu. & in. l. quidam cū filium. num. 36.
 ff. de verbo. obliga. Alexan. consi. 94. consideratis his. num. 2. volu.
 6 1. ex quo deducere possumus, non esse iuridicam consuetudinem,
 quæ in tota Hispania versatur; quod consiliarij & auditores Regij
 per seipfos, & per alios sententias proferant, cū ad id de iure, vt-
 7 pote illustres non teneantur. l. 2. C. de senten. ex breui. reci. c. fi. de
 sentent. & re iudic. lib. 6. l. 4. titu. 22. part. 3. nisi prædicta iura in
 Consiliarijs supremi Senatus tantū intelligantur, qui Regij Con-
 8 siliarij partes corporis Principis esse censentur, vt inquit. d. l.
 quisquis, & alio nomine in iure Silentarij vocantur, eò quòd
 9 Principis secreta seruare sunt obnoxij, vt in rubro & nigro. C. de
 Silentarijs, & Decurio. eorum. lib. 12. l. iuris peritos. ff. de ex-
 cusa. tuto. glos. in verbo. deponere. in. l. verū. §. ex facto. ff. de mino.

Docto-

- 10 Doctores similiter dicuntur illustres in rub. proæmij. ff. veteris.
 vbi Bart. nu. 12. idem in proæmio. C. nu. 10. Et quādo doctōr tem-
 11 pore viginti annorum publicè in scholis legisset, tūc efficitur Dux
 & Comes. l. vnica. vbi glos. & Bart. C. de profe. qui in vr. Constan.
 lib. 12. idem Bar. in. l. ex eo tempore. nu. 4. ff. de testa. mili. Ioan. Fa-
 ber & Ange. in proæ. in situ. Ias. in. l. i. nu. 11. ff. de offi. eius, cui mā.
 est iu. Abb. in rub. proæ. decreta. nu. 6. & in. c. clerici. nu. 3. de iudi.
 & in. c. proposuisti. nu. 15. de proba. & in. c. capellanus. in prin. de fe-
 rij. Andre. Sicu. in. c. fi. col. fi. de offi. delega. Paris de Puteo, de re
 militari. lib. 6. in prin. nu. 37. Feli. in rub. de magif. Alex. consi. 32. vi-
 sa concessione. nu. 5. vo. 5. Pala. Rub. in rub. de dona. inter vi. & vxō.
 §. 37. nu. 18. de qua re est de iure Regio. l. singu. 8. tit. fi. par. 2. & l. i.
 tit. 1. lib. 4. ordi. ea potissima ratione spurius matri illustri non suc-
 12 cedit, secundum Albe. & Sali. in. d. l. si qua illustris. quia in mulie-
 ribus illustribus ac nobilibus maior castitas, quàm in alijs requiri-
 tur, ob id maius delictum in eis iudicatur. l. presbyteri. C. de Epif.
 13 & cle. c. cū quidam. de iu. iuran. c. fi. 44. dif. vnde inquit Iuvena-
 lis, Satyra octaua.

*Omne animi vitium, tantò conspectius in se
 Crimen habet, quantò maior qui peccat habetur.*

- Quos versus refert glo. in. c. 2. §. Iane. de transla. Epif. in verbo. tan-
 quam maiores. Vnde inquit lex. omne delictum. §. i. ff. de re mili.
 Quantò gradus altior est, tantò lapsus grauior est. l. aut facta. §.
 persona. ff. de pœnis. c. cū non ab homine. de senten. excōmu. l. 2.
 tit. 28. in qua re regulam & 9. fallen. scripsit Feli. in. c. pastoralis. in
 prin. de offi. delega. Si verò mater non sit illustris, spurij ex testa-
 mento & abintestato cum legitimis matribus suis succedūt, quod
 14 satis colligitur ex. d. l. si qua illustris à contrario sensu. tenent Albe.
 Ange. & Pau. in. d. l. si suspecta. §. de inofficio. ff. de inoffi. testa.
 Cynus in Authen. itaque. versi. quarto casu. C. commu. de succe.
 Ias. in addi. ad Christo. in prin. insti. ad Orfi. Anto. in. d. c. tanta. col.
 2. glo. fi. in. l. 10. tit. 5. lib. 3. Fori. Sed quia adhuc non erat certum, sed
 potiùs dubium iura Codicis corrigere ius digestorum, & an filij
 nati ex

- nati ex adulterio vel incestu, vnà cum filijs legitimis matribus suis non illustribus succedant, cùm appellatione spuriorū veniant omnes ex adulterio, incestu, nefario coitu nati. l. 3. C. solu. matri. d. c. tanta. vbi optimè Anto. nota. 3. c. ad abolendam. de filijs presby. §. si aduersus. insti. de nup. Ange. in. d. §. de inoffi. Cardi. in. c. liberi. 32. quæsti. 4. & quòd. d. l. si qua illustris, esset intelligēda secundum iurā digestorum. vt in. d. l. hac parte. & d. l. si spurius. Iura enim noua ita intelligenda sunt, vt per ea ius antiquum non corrigatur. l. præcipimus. §. si. C. de appella. l. sancimus. C. de testa. l. non est nouum. & l. sed & posteriores. ff. de legi. Ias. in Authen. quas actiones. C. de sacrosan. Eccle. & in rub. ff. de re iudi. nu. 11. in. l. de quibus.
- 16 nu. 21. ff. de legi. Iura enim iuribus concordanda sunt. l. vnica. C. de inoffi. doti. c. cùm expediat. de electi. lib. 6. c. periculosè, de pœni. dif. r. c. cùm dilectus. vbi glo. de consue. c. ad nostrā vbi optima glo. de iure iu. legum enim correctio, de facili inducenda non est. l. si quando. C. de inoffi. testa. Authen. quibus mo. nat. effi. sui. §. tribus. col. 7. Authen. de hære. abintest. veni. vbi glo. in verbo. vacantibus. col. 9. glo. 1. in. l. sciendum. ff. qui satis cog. glo. magna. in. l. si. ff. fini. Regum. glo. singu. in. c. cupientes. §. quòd si per viginti. de elec. lib. 6. optimè Bar. in extraua. ad reprimendum. in verbo. non obstantibus, quomo. in cri. le. maief. proce. Abb. in. c. 1. nu. 14. de rescrip. Ias. in. l. filium quem habentem. in. fine. C. fami. hercis. Ob id meritò ad remouendam hanc dubitationem, & varias Doctorum opiniones, ius nouum. Authen. & partitarum disposuit filios spurios, ex damnato & punibili coitu, vtpote incestuosos, adulterinos, & nefarios, neque ex testamento, neque abintestato, matribus etiam non illustribus, prole legitima non existente, succedere. Authen. quibus mo. natu. effi. sui. §. si. col. 7. glo. si. in. d. l. si qua illustris. quæ lex ita intelligenda est, secundum verum sensum. glos. in. d. §. de inoffi. cioso. glo. in Authen. ex complexu. C. de incest. nup. glos. in. d. §. nouissimè. glos. in verbo. Ni en parienta. in. l. 10. tit. 5. lib. Fori. notat expræsè Bar. in. l. si. nu. 4. ff. de ijs qui notan. infa. Dynus de succ. abintesta. num. 13. Bal. in. l. eam quam. num. 25. C. de fidei commi.

- commi. Ange. in. d. §. si. in. d. Authen. quibus mo. natu. effi. sui. Abb. in. d. c. tanta. num. 13. & in. d. c. cùm haberet. in. fine. Bapt. Caccialu. in. d. l. si qua illustris. nu. 75. Ioan. Cora. in. l. hæres. instituta. nu. 5. C. de impu. & alijs subf. hanc dixit esse communem opinionem Socy. consi. 188. memini iam. volu. 1. Alex. cõsi. 174. super eo. in. fine. vol. 5. Gabri. de filijs no. c. 43. nu. 2. Couarru. in. 4. de sponfa. 2. parte. cap. 8. §. 5. nu. 15. ratio est quam scripsit Ange. in. d. §. nouissimè. in. prin.
- 19 Quia ij filij sunt à iure nimis odiosi, & omni prorsus legis beneficio carent, vt inquit tex. in Authen. licet. C. de nat. lib. ibi. omni prorsus beneficio excluduntur. & in Authen. ex complexu. C. de incest. nup. & in Authen. quibus mo. natu. effi. sui. §. si. l. 9. tit. 13. par. 6. sed
- 20 nouissima. l. 9. Tauri. quamplurima corrigit in hac materia, quæ de iure communi erant statuta. quæ. l. 9. Tauri, vt radicatus intelligatur, summatim ex ea regulam generalem deduco, & vnā fallentiam cum declaratione ad eā. Regula igitur est illegitimos cuiuscunque qualitatis sint, fratribus legitimis existentibus, matribus suis non succedere ex testamento, neque abintestato. Fallentia dictæ regulæ est, quòd prædicti filij illegitimi, si matribus non sunt filij legitimi, ex testamento, & abintestato, matribus succedunt. Declaratio & limitatio ad prædictam fallentiam erit, quòd quando filius illegitimus est ex damnato & punibili coitu, ex parte matris talitèr, quòd mater pœnam mortis mereatur, etiam si legitima proles non subsistat, matri neque ex testamento, neque abintestato succedit. ex qua. l. 9.
- 22 ¶ Primò infertur, ius cõmune & partitarū corrigi, quo cautum erat spurios matribus suis ex testamēto, & abintestato, simul cū filijs legitimis & naturalibus succedere, dūmodo ex dánato & punibili coitu nō essent geniti. vt in. d. Authen. si qua illustris. vbi glo. & Doct. & in. d. l. si suspecta. §. de inoff. & in. d. §. nouissimè. & in. l. 11. tit. 13. par. 6. quæ omnia per prædictā legē. 9. Tauri, maxima cū ratione sunt correcta. iuxta illud Gene. c. 21. non sit hæres filius ancillæ cum filio liberæ. habetur in. c. dicat aliquis. 22. quæsti. 4. c. non omnis mulier. 32. quæsti. 2. refert Bar. in. l. testamenti factio. in. fine.

fine. ff. de testa. & habetur in lib. Iudicum. c. 11. quòd filij legitimi Galaad dixerūt fratri suo spurio Iepthe, hæres in domo patris nostri esse non potes, quia de adultera matre natus es.

- 24 ¶ 2. infertur, quòd de iure communi definitum erat, spurios à successione cognatorum ex linea materna simul cum filijs legitimis & naturalibus non admitti. l. hac parte. ff. vnde cognat. l. si spurius. ff. eo. tit. l. fina. tit. 13. par. 6. notat Albe. in l. si qua illustris. C. ad Orfi. Ange. in d. §. nouissimè. quod aliter est de iure Regio. per. d. l. 9. Tauri. Quæ licet de consanguineis nihil disponat, tamen cùm à successione materna, legitima prole existente, spurius excludatur, per consequens à successione cognatorum. Deficcata enim radice, id est, successione materna non poterit fructus in ramis nasci. l. si. C. de nat. liber. l. 2. C. de liber. & eo. lib. & propter medium inhabile impeditur acquisitio extremorum. l. si. ff. de flumi. l. qui sella. §. fina. ff. de serui. rusti. prædi. Quod adeò verum esse censeo, quòd si spurij essent ex damnato & punibili coitu, neque sibi inuicem abintestato, neque consanguineis maternis succedunt. Ut optimè concludit Albe. in d. Authent. si qua illustris, & clariss. Ioan. Bapt. Caccial. ibi. nu. 66. & nu. 79. & Gabri. Palæ. de si. no. c. 43. in prin. Contrariū verò tenuit Matthæ. de Afflic. decisio. 96. incip. fuit in sacro Cõsilio, vbi inquit, quod secundum suam sententiam & opinionem fuit in Regia Curia iudicatum, & meo iudicio malè.
- 28 ¶ 3. infertur per. d. l. 9. Tauri. legè si qua illustris. Ad Orfi. corrigi. quæ discrimen in successione materna illustri, vel non illustri assignabat.
- 29 ¶ 4. infertur, filium ex muliere adultera genitum ex testamento & abintestato matri suæ non succedere, legitima etiam sobole deficiente, cùm de iure nostro nouissimo Regio pœna adulterij ex parte vxoris sit pœna mortis. l. 1. tit. 7. lib. 4. Fori. l. 2. in fine. tit. 15. lib. 8. ordi. l. 80. 1. & 2. in. II. Tauri. Neque obstat, quòd prædictæ leges liberam marito occidendi vxorem adulteram facultatem relinquunt, quia maritus non sua, sed publica auctoritate id agit. & sat est,

- 31 est, quòd ad dict. l. 9. Tauri coitus ex parte mulieris sit punibilis pœna mortis, vt cõcludit Medina in li. de resti. c. de duodecim causis. quæ. 3. cau. 4. Et post longã disputationè pro vtraq; parte cõcludit Tellius Fer. in l. 9. Tauri. nu. 14. in fine tenens, filium adulteræ hodie esse insuccessibilem; quia mater eius incurrit pœnam mortis, quamuis glo. singu. in l. 11. tit. 13. par. 6. affirmet hunc articulum esse pulchrum, & tandem cogitandum relinquat. De iure verò communi, & partitarum pœna mortis in adulteram non erat statuta, vt in Authen. Sed hodie C. de adul. in l. 15. tit. 18. par. 7. De qua re abundè scripsit Tiraque. de. II. connubialibus. l. 13. nu. 19. cum sequen.
- 32 ¶ Quinto, infertur ex d. l. 9. Tauri natum ex adulterio, & incestu simul, etiam de iure communi esse insuccessibilem; quia mater de iure communi, propter criminum commixtionem pœnam mortis incurrit, l. si adulterium cum incestu. Vbi glo. & Bar. ff. de adulterijs. glo. in l. Claudius. ff. de ijs qui. vt indig.
- 34 ¶ Sexto, infertur, filium natum ex simplici fornicatione per famulum cum filia consanguinea virgine, quã herus domi habebat, matri non succedere, iuxta tenorem l. 1. tit. 15. lib. 8. ordi. quã l. optimè declarat Pala. Rub. in repe. c. per vestras. parte. 2. §. 8. in fine. Tellius Fernan. in l. 9. Tauri. nu. 8. vbi hanc conclusionem tanet; & mea quidem sententia arbitror non esse veram, ob id quòd pœna mortis in d. l. 1. ordi. statuta non est aduersus ancillam, vel consanguineã, & sic nõ ex parte matris, sed aduersus famulum. Et in l. 9. Tauri, quòd ad hoc quòd filius matri non sit successibilis, requiritur quòd mater mereatur pœnam mortis.
- 36 ¶ Septimo infertur, ex d. l. 9. Tauri, ex illis verbis. ibi. illegitimi cuiuscunq; qualitatis sint, quòd filijs ex damnato, & punibili coitu natis, quintam bonorum partem legitimis etiam filijs existentibus in vita dare, vel in morte pater relinquere poterit, quod aliter de iure communi erat statutum, authen. ex complexu. C. de incest. nup. Authen. licet. C. de natu. lib. ibi, omni prorsus beneficio excluduntur, & in d. Authen. qui. mo. natu. effi. sui. §. si. glo. in d. l. si qua illustris. Bar. in l. si. nu. 4. ff. de ijs, qui notan. in fa. Alex. confi. 174. super

- per eo in fine. volum. 5.
- 37 ¶ 8. infertur, filiū incestuosum matri nō succedere. l. n. tit. 13. par. 6. l. 3. titu. 18. par. 7. & alia iura, quę refert Telliū Fernan. in dict. l. 9. Tauri. num. 6.
- 38 ¶ 9. infertur, filiū natū ex muliere, quę proprio seruo se iniūxit matri, neque ex testamento, neq; abintestato succedere. l. vnica. C. de mulier. quę se pro. ser. iniū. Alb. in. d. l. si qua illustris in fine. glo. in verb. ex damnato coitu. in. l. 11. titu. 13. 6. part. Telliū Fernan. in d. l. 9. Tauri. num. 4.
- 39 ¶ 10. infertur, ex. d. l. 9. Tauri ex illis verbis, y dela tal parte pue dan disponer en su vida, o al tiempo de su muerte, quod legatum alimētorum filio spurio relictum pleno iure quoad proprietatem & vsum fructum pertinet, Quod aliter videtur, de iure communi fuisse statutū. l. cum hi. §. si vni pluribusue. ff. de transa. l. dominus in fine. ff. de vsum fruct. Bald. in. l. eam quam. num. 41. C. de fideicom. mis. & in Authen. cui relictum. in fine. C. de indic. vidui. tollē. Bar. in. l. donationes. §. species. ff. de dona. quod latius à me in materia alimentorum superius traditum est.
- 40 ¶ Ex prædicta igitur lege. 9. Tauri, regula generalis deducitur, quod filij illegitimi cuiuscunque qualitatis sint, dūmodo non sint geniti ex dānato & punibili coitu, propter quem matres mereātur pœnā mortis, legitima prole non existente, ex testamēto & abintestato matribus suis legitimi sunt hæredes.
- 41 ¶ 1. dicta regula ampliatur, quod vsq; adeo id verū esse cēseo, q̄ si huiusmodi filij illegitimi à matre iniustē sint exheredati, quęrela inofficiosi testamenti impugnare testamētū maternum possint. l. si suspecta. §. de inofficioso. ff. de inoffi. testa. glos. in verbo. naturalis. §. 1. insti. de eod. titu. glos. iuncto textu. in. l. 1. C. vnde vir & vxor. Alber. & Salicet. in dict. l. si qua illustris. Idem & meritō dicendum est, si à matre fuissent præteriti; cum præteritio matris
- 42 pro exheredatione habeatur. l. non putauit. l. illud. §. ad testamēta. ff. de bono. posse. cōtra tabu. l. filiam præteritam. C. de inoffi. testa. §. fin. insti. de exhære. libe.

2. amplia-

- 43 ¶ 2. ampliatur prædicta regula, nō solum in filijs spurijs, sed etiā in nepotibus & pronepotibus locum habere, qui sanē nepotes ex testamento & abintestato legitimi matribus sunt hæredes. l. modestinus. l. hac parte. ff. vnde cogn. ibi mater. talium liberorū. appellatione enim liberorū, nepotes, ac pronepotes ceterosq; descendentes comprehendere certum est. l. liberorū appellatione. ff. de verbo. signifi. l. filium habeo. ff. ad Macedo. l. Lucius. in. 2. ff. de hæred. insti. declarat Bar. in. l. Gallus. §. instituens. ff. de libe. & posthum. Ang. in. d. §. nouissimē. Deci. consi. 372. visis & diligenter. l. 3. tit. 13. par. 6. l. 9. tit. 5. lib. 3. Fori. l. 1. & 7. tit. 6. eod. lib. 3. Fori. l. 40. Tauri.
- 44 ¶ 3. amplia dictam regulam in filiabus spurijs etiam locum habere. l. 12. tabularum. C. de legi. hære. l. maximum vitium. C. de lib. præte. vel exhære. Authen. in successione. C. de suis & legi. hære. Auth. defuncto. C. ad Tertu. Authē. de hære. abintest. veni. §. nullam. col. lat. 9. l. 3. titu. 13. part. 6.
- 45 ¶ 4. ampliatur prædicta conclusio, quod etiam spurij ad successionem cognatorum ac coniunctorum per lineam maternā abintestato vocantur. l. si spurius. l. modestinus. l. hac parte. ff. vnde cogn. l. si. tit. 13. par. 6. Albe. in. d. l. si qua illustris in prin. & Ang. in. d. §. nouissime. neq; ijs obstāt omnia superius à me scripta in illatione secunda ad. l. 9. Tauri. quia. l. 9. Tauri, & omnia à me superius relata intelligenda sunt de prole illegitima ex damnato & punibili coitu genita, quę quidem cum à successione materna excludatur iuxta dict. l. 9. Tauri, per consequens à successione cognatorum. Exclusa enim radice quicquid ex ea oritur, videtur esse exclusum. l. Si viua matre. C. de bon. mater. Bald. & Salice. in dict. l. maximum vitium. num. 3. nam quando successio in suo capite principium non assumit, vltius progredi non poterit. l. 2. C. de liber. & eo. lib. 1. quęcunque gerimus. ff. de actio. & obli. ac propter medium inhabile impeditur acquisitio extremorum. l. fina. ff. de flumi. l. qui sella. §. fina. ff. de serui. rustic. prædi. neque prædictis obstat si quispiam dixerit, quod dict. l. 9. Tauri est iuris communis correctoria, vt superius visum est, &

R ij in. l.

- 50 in ill. correctorij, ex identitate etiam rationis nō sit licita extensio. Authen. quas actiones. C. de sacrosanc. eccle. Bal. in. l. præcipimus. §. fin. C. de appella. Ias. in. l. de quibus. nu. 21. ff. de legibus. & in rub. de re iudi. nu. 11. quia hæc interpretatio non est extensiva, sed intellectiva, & virtualis, quæ nunquam à .l. etiam correctoria censetur esse exclusiva. glo. in verbo, Italia, in. c. 1. de tempo. ordi. lib. 6. glo. in verbo, mente, in. c. postquam. de elec. eo. lib. Bal. in. l. post fratres. C. de leg. hære. Deci. donli. 372. visis, & diligenter. nu. 7. Hippo. consi. 61. post redditum. nu. 6. vol. 1.
- 51 ¶ Quinto, ampliat, quod filij spurij, dummodo ex damnato, & punibili coitu non sint geniti, substitutum matri datum excludit. Videlicet si mulier fuerit grauata, si sine liberis moriatur alicui restituat hæreditatem filij illegitimi istius mulieris substitutum excludunt, ac conditionem extinguunt. tex. secundum vnum intellectum. glo. magnæ. ibi, in. l. hæredibus. §. Titius. ff. ad Treb. Bar. in. l. ex facto. §. si quis rogatus, in primo. nu. 4. ff. eo. tit. Ludo. à Sar. de natu. lib. par. 2. tit. de appella. natu. nu. 8. Gabri. Palæ. de filijs nothis, c. 27. nu. 9. vbi ad id allegat tex. in. l. penul. C. ad Orti. & quod l. generaliter. §. cum autem. C. de insti. & substi. sub condi. fac. intelligatur in masculo instituto, & non in fœmina. Pro qua opinione est d. l. si spurius, & l. hæc parte. ff. vnde cõgna. & d. l. 9. Tauri, quod ex testamento & ab intestato, legitima prole non existente, spurij matribus legitimi sunt hæredes, & quia inspecta lege naturali nō est differentia inter spurios & legitimos. l. hos accusare. §. omnibus. ff. de accusa. ibi, natura omnibus filijs communis est. l. tutelæ. ff. de cap. dimi. Bal. in. l. cum acutissimi. nu. 8. C. de fideicõmi. & in. l. quisquis. nu. 6. C. ad l. Iuli. maies. & in. l. executionem. nu. 32. C. de execu. rei iudi. & in. l. humanitatis. nu. 44. C. de impu. & alijs substi. & ita videtur quod verba illa testatoris, si sine liberis instituta moriatur, naturaliter esse intelligenda. l. fideicommissum. ff. de condi. & demon-
- 54 stra. l. ex ea parte. §. in insulam. ff. de verbo. obliga. & quia testator in casu dubio id videretur velle quod iura disponunt. l. cum quidam. §. quemadmodum. ff. de verbo. signifi. Bald. in. l. precibus. num.

44. C. de Impu. & in. l. quidam elegio. nu. 3. in fine. C. de Iu. delibe. Vnde merito inquit Bal. in. l. 2. C. de condi. infer. quod in dubio testator præsumitur disponere secundum, quod ius disponit. Pau. Castren. in Authen. defuncto. C. ad Tertul. Deci. consi. 153. in effectu quæritur. nu. 4. præsertim quod spurius & naturalis respectu matris dicitur de genere, & cognitione sua. l. sæpe. vbi glo. in verbo. gentiliu. ff. de verbo. signifi. glo. in. l. 1. ff. de proba. tradit optimè Alex. in. d. §. si quis rogatus. nu. 36. & 52. Contrariam verò sententiam, quod spurius, aut naturalis filie institutæ non excludat substitutum tenuit Bart. sibi contrarius, in. d. l. hæredibus. §. 1. in principio. & Ange. & Ioan. de Imo. in. d. §. Si quis rogatus. vbi Alex. nu. 6. inquit, quod cum hac opinione transeunt cõmuniter omnes scribentes. & Iacobi, & alij in. d. l. generaliter. §. cum autem. num. 3. & Abb. in cap. in præsentia. nu. 21. de proba. vbi. Deci. num. 41. hanc fatetur esse communem opinionem. Ratio communis est, quia nō est credendum, patrē sensisse de liberis ex reprobata fornicatione cõceptis, cum sit soboles ignominiosa famæ ipsius testatoris, & sui generis ac totius cognationis. d. l. Si qua illustis. l. singularis vnica. vbi Bald. C. de Sena. Consul. Claudi. quod mulier incontinens est dedecus totius cognationis & familie, & maior castitas, & honestas requiritur in fœmina, quàm in masculo. l. Palam. §. fin. ff. de ri. nup. quam ad hoc allegat Paul. Castren. in. l. ex facto. §. 1. in fine. ff. ad Trebe. Alex. in dict. §. Si quis rogatus. num. 6. Ias. in. l. in arenam. num. 10. C. de inoffic. testa. Deci. in. l. fœminæ. num. 63. ff. de regul. iur. Marc. Anton. in. l. hac consultissima. §. ex imperfecto. num. 47. C. de testa. Ioa. Neui. in Sylua nup. fol. 120. in lib. paruo. est. l. 2. in fine. titu. 15. lib. 8. Ordina. Sed prima opinio in muliere extranea instituta, cui datus fuit substitutus, si sine filijs decesserit poterit substinere secundum Bart. Alexand. & alios in dict. §. Si quis rogatus. num. 7.
- 59 ¶ 6. amplia, quod si spurius à matre fuerit præteritus, si fuerit posthumus eius natiuitate quærela rumpitur testamentum matrum. l. Si mater. C. de inoffic. testa. l. posthumus. ff. eod. titu. præte-

- 60 ritio enim matris pro exheredatione habetur. l. filiam præteritam. C. de inoffic. testa. l. illud. §. ad testamenta. ff. de bono. posse. contra tab. §. mater. insti. de exhered. lib.
- 61 ¶ 7. amplia, quod cum spurij legitima prole deficiente ex testamento & abintestato legitimi matribus heredes existant, omnia bona materna, abintestato & ex testamento, deducto quinto, horum filiorum esse legitimam. l. 9. titu. 5. lib. 3. Fori. l. 4. titu. 12. lib. 3. Fori. l. 28. Tauri. glos. in l. 17. titu. 1. part. 6. Segura in l. cohæredi. §. cum filiarum. num. 33. & 239. ff. de vulg. & pupi. substi. & in l. vnum ex familia. §. Si fundum. num. 88. ff. de lega. secun.
- 62 ¶ 8. ampliat, spurios bona alienata à matre in eorum fraudem vsque ad suas legitimas posse reuocare. Bart. in l. non vsque. ff. Si quis à pa. fue. manu. & in l. hæreditarium. ff. de bo. autho. Iudi. possi. Ias. in l. qui se patri. num. 26. C. unde lib. & in Authen. nouissima nu. 40. C. de inoffic. testa. & in l. ait prætor. §. Sed etsi quis. ff. de iur. iuran. & in §. Si quis in fraudem, in prin. insti. de actio. & in l. filium quem habentem. num. 9. C. fami. Hærcif. Barba. in l. cum acutissimi. num. 47. C. de fideicommi. Ioann. Nicola. in l. generaliter. num. 226. C. de secun. nup. Xuares. in l. Quoniam in prioribus. amplia. 16. num. 9. C. de inoffic. testa. Alexand. consi. 47. volum. 1. Decius. consi. 231. viso casu. num. 7. l. 4. in fine. titu. 15. par. 6. l. 7. titu. de las donaciones. lib. 3. Fori.
- 63 ¶ 9. ampliat, filios spurios honorabili institutionis titulo à matre esse instituendos instar legitimorum, legitima prole deficiente, vt sæpe dictum est. Authen. Vt cum de appella. cogno. §. illud quoque capitulum. colla. 8. Authen. nouissima. C. de inoffic. testa. l. 5. titu. 8. part. 6. Bart. in l. Papinianus. §. Si cõditioni. ff. de inoffic. testa. Vterque Imo. & Ias. in l. inter cætera. ff. de lib. & posthu. Deci. consi. 228. in casu proposito. latè Xua. in l. quoniam in prioribus in §. limitata. C. de inoffic. testa.
- 64 ¶ 10. amplia, spurij, legitimas deberi, eisq; relinquendas esse sine graamine & conditione iuxta legem, quoniam in prioribus. C. de

- C. de inoffic. testa. l. 11. tit. 4. par. 6. legitima enim per prædicta iura non patitur onus, neque in quantitate, neque in tempore, neque in loco, neque in modo, vt latè scripsit Mencha. de successi. crea. lib. 1. nu. 180. cum sequent.
- 65 ¶ Undecimo, ampliat, spurios legitimam matris non amittere, nullo etiam ab eis inuentario facto. l. fin. §. fin. autem. Vbi glo. in verbo. sacramento. Vbi Alexand. num. 8. C. de iu. de libe. glos. in verbo. intra annum. in Authentic. hoc amplius. C. de fideicommi. hanc affirmat esse communem opinionem Bald. in l. filium quem habentem. numer. 37. C. fami. Hærcif. Guid. Papæ decisio. 53. Alexand. consilio. 67. visis & ponderatis. volumi. 4. & consilio. 139. eleganter volumi. 1. Segu. in l. 3. §. fina. numer. 112. ff. de libe. & posthu.
- 66 ¶ Duodecimo amplia, matrem inter suos filios illegitimos cum solennitate tantum duorum testium posse testari. l. hac consultissima. §. ex imperfecto. Vbi expressè Bal. num. 7. C. de testa. Idem in d. l. si qua illustri. nu. 8. allegando Speculatorem. & in l. si. C. fami. Hærcif. Alexan. & Corne. in d. §. ex imperfecto. & latius ibi. Mar. Anto. nu. 78. vbi in fine nititur tenere contra communem. Tiraque. in l. si vnquam. verbo. susceperit liberos. nu. 51. C. de reuocan. dona. Hippo. in rub. C. de proba. num. 274. quod de iure nouissimo regio nõ procedere indubitatum est, per l. 3. Tauri.
- 67 ¶ Decimotertio ampliat, spurios admitti ad ius retractus, in re à matre, vel à cognatis maternis vendita. Ioan. de Imo. in d. §. si quis rogatus. in primo. glo. magna. in verbo. cambiar. in l. 13. titu. 10. lib. 3. Fori. Pala. Rub. in l. 9. Tauri. nu. 12. Vbi Casti. in verbo. herederos. Ratio est de qua supra, quod respectu matris, ac lineæ maternæ dicuntur de genere & cognatione sua, vt in d. l. Si spurius. Et quia ius retractus sequitur per omnia ius successioꝝis, vt latissime scripsit Tiraquel. de vtroq; retractu. §. 26. in prin. & cum hi ad successioꝝem maternam admittantur, per consequens ad ius retractus.

- 70 ¶ 14. amplia, spurios ex testamento & abintestato matribus suis succedere, ascendentibus etiam & agnatis maternis existentibus, l. 1. §. Sed & vulgò quæsi. & l. 2. in princ. ff. ad Sena. consul. Orfi. l. hac parte. l. modestinus. ff. vnde cognat. l. 11. titu. 13. part. 6. & d. l. 9. Tauri, ibi. aunque tenga padre, o madre.
- 71 ¶ 15. ampliatur, naturales tantum, matribus etiam illustribus ex testamento & abintestato succedere. Bart. in l. fin. num. 4. ff. de ijs qui. vt indig. Ange. in dict. §. nouissimè, quod apertè probat. l. 11. in fine. titu. 13. par. 6. Neque prædictis aduersatur. dict. l. Si qua illustris, quæ secundum Alberi. & alios ibi. In filio spurio, & non in naturali tantum est intelligenda. & quædo matri legitima proles existit, vt ibi. considerat Caccialu. num. 69. & 73. & Corra. in l. hæres instituta. num. 5. C. de impube. Gabrie. Palæo. de filijs nothis, cap. 41. num. 3. Sed Gome. in l. 9. Tauri. num. 10. tenuit, quod filius spurius, etiam filijs legitimis deficientibus, matri illustri nõ succedat.
- 72 & fundatur in ratione dict. l. Si qua illustris. ibi. nominari spurios satis iniuriosum, satisque acerbum esse iudicamus. quæ ratio militat, siue legitimi existant, siue non. Sed ex dict. l. Si qua illustris, quæ disponit conditionaliter, ibi. iustis liberis existētibus aliquid, & c. Contrarium videtur, ac ita in hoc reprehenditur Anton. Gomez, per Tellium Ferdi. ibid. in princ. & prædicta. l. 9. est expresse contra opinionem Anto. Gomez. ibid. De qualquier calidad que sean. & ibi. En caso que no tenga hijos. Ideo meritò in hoc Anto. Gome. reprehenditur.
- 74 ¶ 16. ampliatur, naturales admitti ad successioinem maternam, tam ex testamento, quam abintestato marito & fisco exclusis. l. 1. C. Vnde vir, & vxor. latè Matthæ. de Afflic. decisio. 96. quod aliter videtur in successioine paterna. Authen. licet. C. de natu. lib. l. 11. tit. 13. part. 6.
- 75 ¶ 17. amplia, spurios ex viro coniugato, & muliere soluta genitos ex testamēto & abintestato matri succedere. Albe. & Salice. in dict. l. Si qua illustris. Idem Salice. in l. 1. C. de adulte. Angel. in dict. §. nouissimè. Ioan. de Plate. in princ. instit. ad Orfi. allegando ad id. dict. l.

- dict. l. 1. C. de adul. Socin. consi. 148. memini iam post princip. volum. 1. Deci. consi. 306. in casu proposito, in princ. Palac. Rub. in l. 9. Tauri. num. 27. quam conclusionem de iure regio indubitata esse arbitror per prædictam. l. 9. Tauri, quæ expresse statuit, quod ad hoc quod spurius matri non succedat requiritur, quod ipsa mater pœnam mortis mereatur ex tali concubitu, quæ pœna in mulierem solutam non est statuta per iura notissima. Contrarium verò consulendo tenuit Alexand. consi. 60. visa legitimatione, num. 32. volum. 2.
- 77 ¶ 18. amplia, spurios in ius accusandi mortem suorum parentum, succedere. l. hos accusare. §. omnibus. Vbi. Bart. ff. de accusa. idem in l. 2. ff. eo d. titu. Bald. in l. 1. num. 33. C. qui accusa. non pos. Ioan. de Imo. in dict. §. Si quis rogatus. vbi Alexand. num. 39. idem Alexand. consi. 60. visa legitimatione. num. 12. volum. 2. Gabri. Palæotus, de filijs nothis, cap. 33. num. 3. ratio est, de qua supra; quia cognati & coniuncti respectu matris dicuntur. Et quia. l. affectioinem cõsiderat, quæ affectio etiam circa naturales versatur, vt possint parentum suorum necem vindicare; vt inquit Bar. in dict. l. 2. ff. de accusa. & de validitate concordia, & pacis à filio spurio factæ super morte patris cum occisoribus. Latè scripsit Ioannes de Imola, in consi. 71. in casu præmissis, & Alexand. in dict. §. Si quis rogatus.
- 79 ¶ 19. ampliatur, spurios vterinos inuicem inter se abintestato succedere. l. Si spurius. l. hac parte. ff. vnde cognat. §. vulgò quæsi. Vbi glos. instit. de success. cognat. l. fin. titu. 13. part. 6. Bart. in dict. l. fin. de his quibus, vt indig. Dinus de success. abintesta. num. 22. Cynus in Authent. itaque. Versi. tertio casu. C. communia de success. Angel. in dict. Authent. quibus mo. natu. effi. sui. §. fin. Platea in princip. instit. ad Orfi. Caccialu. in dict. l. Si qua illustris. nu. 66. Alexan. consi. 174. Super eo. volum. 5. Qui ferè omnes concludunt id non habere locum in spurijs, ex damnato & punibili coitu genitis. De qua re pro vtraque parte opiniones, & plures rationes refert Matthæ. de Afflic. in decisio. 96. incip. fuit in fa-

- 80 cro consilio, & in hac ampliacione dictum fuit abintestato succedere, quia ex testamento fratres non sunt legitimi hæredes, cum exheredati cum causa, vel sine ea, & extranei institui possint. l. extraneum. C. de hærec. insti. l. fratres vel forores. C. de inoffi. testa. l. 12. titu. 7. part. 6. l. 2. & 3. tit. 8. part. 6.
- 81 ¶ 20. amplia, matres admitti ad tutelam filiorum spuriorum. l. fin. C. quando mu. offi. tute. fun. pos. Albe. in dict. l. Si qua illustis. in fine. Casti. in dict. l. 9. Tauri. Nam is admittitur ad tutelam legitimam, qui admittitur ad successionem. l. 1. §. tutela legitima. ff. de legi. tuto. §. vnico. de legi. patro. tute. insti. Alexan. consi. 4. ponderatis verbis. num. 14. volum. 4. & an naturales in iudicio sine mandato audiantur. Inno. Hosti. & alij, in. c. nonnulli. de rescrip. Alex. in. d. §. Si quis rogatus. num. 42. Iaf. in. l. exigendi. C. de procu. videtur concludere quod pro parte matris admittantur.

Summarium.

- 1 **L** I V S clerici an successionis maternæ sit capax, & num. 2.
- 3 **V**erus & germanus sensus ad. l. 9. Tauri.
- 4 **V**erba aliquem operari debent effectum.
- 5 **E**xceptionem de regula esse oportet.
- 6 **F**ilius clerici in sacris ex testamento, & abintestato matri solutæ succedit.
- 7 **I**n intellectus ad. l. 11. titu. 13. pa. 6.
- 8 **I**nclusio vnius est exclusio alterius, & contrā.
- 9 **M**atrimonium spirituale inter clericum & ecclesiam contrahitur.
- 10 **N**asci de adulterio non est culpa illius qui nascitur, sed illius qui generat.
- 11 **A**n dispositum in sensu directo sit oppositum in sensu contrario.

Leges

- 12 **L**eges antiquæ per leges novas corriguntur.
- 13 **M**aior honestas in clericis, quàm in alijs requiritur.
- 14 **C**lericus in omnibus sui corporis membris à planta pedis, vsque ad verticem capitis honestatem ostendat.
- 15 **M**undamini qui feris vasa domini.
- 16 **S**i sacerdos qui est unctus peccauerit faciet delinquere populum.
- 17 **C**lericorum filij sunt serui Ecclesie.
- 18 **V**erus sensus ad cap. cum mult. e. 13. quæst. 1. ff.
- 19 **M**otus proprius aduersus clericos filios habentes.
- 20 **O**pinio Bart. in. l. in concubinato. nu. 5. ff. de concu.
- 21 **O**pinio contraria aduersus Bart. & sequaces.
- 22 **B**art. opinio merito reprobatur.
- 23 **C**lericus in minoribus etiam beneficiatus matrimonium contrahere potest.

Cap. vigesimumseptimum.

- 1 **N**obis se offert iuxta prædictam materiam examinanda quæstio, de qua non est parua inter Iuris professores controuersia, an filius clerici testatæ seu intestatæ matris successionis sit capax. Qua in re partem negatiuam affirmat Abb. Vtriusque successionis esse incapacem, in cap. per venerabilem, nu. 32. qui filij sint legi. Idem & Cardi. & Præpo. in cap. cum haberet, in fine, de eo qui du. in matri. quam pol. per adul. Idem Abb. in cap. innotuit. num. 19. de Elect. Ioann. de Plate. in prin. insti. ad Orfi. Xua. in. l. 1. num. 29. titu. 3. lib. 3. Fori. Syluest. in summa. in verbo. filij. quæsti. 7. de. qua re est. l. expressa in. l. 9. Tauri. in fine, in eo quod prædicta lex disponit, dicens. Volumus quod seruetur illud, quod dispositum est in. l. facta, à Rege Ioanne primo, circa successionem filio-

rum

rum clericorum. Mens ergo & intentio illius legis. 9. Tauri, est extendere & ampliare. l. 22. titu. 3. lib. 1. Ordin. & l. fin. titu. 3. lib. 5. ordi. quod quemadmodum in his legibus filius clerici non succedit patri, ita eodem modo matri non succedat, licet filius clerici, quoad matrem non dicatur de damnato & punibili coitu genitus, & hunc intellectum ad. d. l. 9. Tauri tenuere, ibi. Palaci. Rub. Casti. Gome. & melius Telli. Fernand. num. 34. & Xua. in. l. 1. in fine. titu. 6. lib. 3. Fori. Qui sanè intellectus optima iuuatur ratione. nam dict. l. 9. Tauri, cum velit spuriorum successio-
nem, quoad matrem declarare, & in eius serie de successione materna semper loquatur. Verisimile nō est, quod in fine. l. prædicta. 9. Tauri, redeat ad successio-
nem paternam. quibusdam tamen ille intellectus ad dict. l. 9. Tauri, non placet, sed quod tantum. l. Tauri leges ordinamēti app-
probet, nihil noui addendo. Mihi vero semper placuit pri-
mus sensus & intellectus. nam frustra verba prædicta in præfata
4 l. 9. Tauri essent adiecta, & de nihilo penitus seruirent, quod satis
absurdum esse arbitror. l. Si quando. ff. de lega. pri. l. 4. ff. de usu. l.
quod labeo. ff. de carbo. edic. cap. si Papa, de priui. lib. 6. & verba
prædicta. d. l. 9. Tauri, pro declaratione & exceptione in ea ponū-
tur, quam exceptionem de regula esse oportet, alioquin esset ine-
pta, vt inquit glos. in rub. de regu. iur. lib. 6. Bart. in. l. in his, in fine.
5 ff. de legi. Abb. in cap. 1. num. 8. de ferijs dicens, non esse congruam
exceptionem & fallentiam, si quispiam dixerit, omnes libri sunt
mei, excepta domo, aut omnis homo currit, nisi asinus. Itaque
cum regula & conclusio posita in dict. l. expresse loquatur in suc-
cessione materna, non est exceptio intelligenda de successione
paterna. Id etiam constat ex dict. l. 9. Tauri, quod meo iudicio
6 est nimis notandum, quod filius genitus ex clerico in sacris, & ex
muliere etiam soluta, neque ex testamento, neque abintesta-
to matri solutæ succedat. Quod probatur ex illis verbis præ-
dictæ. l. 9. Tauri. ibi etiā si coitus clericorū quoad matrē nō dica-
tur dānatus & punibilis, volēs expresse disponere. d. l. 9. quod etiā
si mater non sit coniugata, vel consanguinea, sed tantum soluta,
disposi-

dispositum in d. l. 9. in filijs ex damnato, & punibili coitu genitis,
censeatur etiam dispositum in filijs clericorum habitis ex mulieri-
bus etiam solutis.

7 ¶ Non me latet contrariam tenuisse sententiā glo. in verbo, adul-
terio, in l. 10. tit. 5. lib. 3. Fori. Pro qua videtur l. 11. tit. 13. parti. 6. quæ
lex solum excludit filium spurium à successione materna, quando
mater erat coniugata, vel religiosa, vel consanguinea. Quod aliter
videtur disponere, quando mater erat soluta. Et l. fi. tit. 3. lib. 5. ordi.
ibi, No hereden los bienes de los clerigos sus padres. Et l. 22. tit. 3.
lib. 1. ord. ibi, De sus padres clerigos. Vbi successio paterna est pro-
hibita: ergo materna non censetur esse interdicta, sed potius vide-
tur esse permissa. l. cum Prætor. ff. de iudi. l. ex eo quod. ff. de testi.
8 l. quæsitum. §. idem respondit. ff. de fun. instrum. lega. quod iuuat-
tur ex textu in l. 1. C. de adulte. quam allegat Albe. & Sali. in l. si qua
illustris. C. ad Orfi. quod filius natus ex coniugato, & soluta matri
solutæ ex testamento, & abintestato succedit. Sequitur Ioa. de Pla-
te. in prin. insti. ad Orfi. & Ange. in. §. nouissimè. insti. eo. tit. Deci.
cōl. 306. in casu pposito. & Pal. Ru. in d. l. 9. Tauri. nu. 27. Sed filius
9 clerici respectu eius patris merito dici potest natus ex coniugato,
cū clericus contrahat matrimonium cum ecclesia. c. per venera-
bilem. qui filij sint legi. c. inter canonicos, de ele. Ergo à successio-
ne matris solutæ non esset repellendus. Præsertim, quod hæc est ma-
teria odiosa, & pœnalis, vt filius excludatur à successione, & ob id
restringenda. l. cum quidā. ff. de lib. & posthu. l. cum ij. ff. de transa.
c. odia restringi. de regu. iu. lib. 6. Et nasci ex patre presbytero, non
est culpa illius qui naitur, sed illius qui generat, vt hisce verbis
10 inquit. c. nasci. §. 6. distin. Ideo filio non imputandum, argu. tex. in. l.
quibus diebus. ff. de cōdi. & demonf. l. Titia cum testamento. §. si
ea conditione. ff. de lega. secun. Sed hæc omnia fundamenta, & ra-
tiones tanquam fragiles, & generales reijciendæ sunt. Et dictæ le-
ges ordinamenti, & partitæ minimè obstant duplici ratione, quia à
contrario sensu inducuntur quod arguendi genus omnino cessat,
11 quando aliter expresse in sensu directo dispositum est in iure. l. 2.
C. de

C. de condi. infer. l. conuentulam. C. de Epif. & cleri. glo. in. c. vni-
 co. de ætate & qualitate. lib. 6. cū alijs relatis per Iaf. in l. r. §. huius
 rei. nu. 47. ff. de offi. eius cui mandata est iuris. vt expresse patet per
 d. l. 9. Tauri, vt superius à me dictum est. Et quia leges prædictæ
 12 sunt antiquiores, & per d. l. 9. Tauri corriguntur. l. non est nouum.
 ff. de legi. l. vnica, in prin. C. de cadu. tollen. c. r. de cõsti. lib. 6. Quod
 maxima cum ratione in odium clericorum statutum est, in quibus
 13 maior honestas, quàm in alijs requiritur: vt inquit Leo Papa in. c.
 omnium sacerdotum. 32. distinc. hisce verbis, omniũ sacerdotũ tam
 excellens est electio, vt hæc, quæ in alijs vacant à culpa, in illis ta-
 14 men habeantur illicita. Et Specu. in rub. de vita & honest. cleri. quæ
 refert Albe. Trotius de perfecto clerico. c. 70. requisito. 12. quod
 15 in omnibus sui corporis membris à vertice capitis, vsque ad plan-
 tam pedis sacerdotes debent honestatem ostendere. Vnde Esaias
 c. 52. Mundamini qui fertis vasa Domini. Habetur in c. necesse est.
 16 1. quæst. 1. & in Leuitico habetur. c. 4. Si sacerdos qui est vnctus,
 peccauerit, faciet delinquere populum. c. magnæ. de voto. Et Pau-
 17 lus ad Timotheum. r. cap. 3. Sic ministrent, vt nullũ crimen habeant.
 Et adeo clericorum filij odiosi, & exosi à iure sunt, quod statim cū
 nascuntur efficiuntur serui & mancipia ecclesiæ. c. cū multæ. 15.
 quæsti. vltima. glo. r. in. c. eos qui. 32. distinc. Roma. in singu. 520. in-
 cip. dic quod filij. allegando prædictum textum inquit, filios sacer-
 dotis esse seruos illius ecclesiæ, cuius pater est sacerdos. Et Ioan.
 Faber in. §. seruitus. nu. 6. de iu. perso. insti. affirmat quod hodie
 multi essent serui ecclesiæ, si canon ille seruaretur. Sed prædictum
 textum optimè declarat Abb. in. c. 2. nu. 5. de cohabi. cleri. & mulie.
 18 dicens, quod communiter intelligitur. d. c. cū multæ, quando fœ-
 mina scienter de facto contraxit matrimonium cum clerico in sa-
 19 cris, quo casu eius filij in seruitutem ecclesiæ rediguntur, ac hodie
 meritò in eorum odium à sanctissimo Domino Pio Quinto sum-
 mo Pontifice, Motus proprius est promulgatus, quod clerici filios
 habentes ad maiorem gradum & dignitatem non transeant, sed in
 statu, gradu, & dignitate, in qua sunt, permaneant.

¶ Hoc

- 20 ¶ Hoc in loco minimè omittenda est doctrina Bar. in. l. in con-
 cubinatu. num. 5. ff. de concubi. tenentis quòd clericus in minori-
 bus tantum ordinibus constitutus, si beneficium ecclesiasticum ha-
 buerit, eius filius neque ei, neque eius matri est successibilis: quia
 non dicitur filius naturalis, & ob id neque per subsequens matri-
 monium legitimatur; quod secus est, si beneficium ecclesiasticum
 non habuerit. Ratio potissima Bart. est, quia rebus sic stantibus,
 beneficiatus matrimonium contrahere non potest. Hanc opinio-
 nem Bart. sequitur Abb. in. c. tanta. num. 33. Vbi Ancharra. num. 9.
 qui filij sint legi. Idem Abb. in. d. c. per venerabilem. num. 3. & Præ-
 po. ibi in. §. quod autem. num. 12. Anton. de Rose. de legi. lib. r. c.
 de causa materiali legitimationis. num. 3. Ludo. de Sar. de legi. par-
 te. 2. quæsti. 3. titu. de legi. per subsequens matrimonium. num. 17.
 Pala. Rub. in. c. per vestras. nota. 3. §. 21. num. 20. de donat. inter vir.
 & vxorem. Idem in. l. 9. Tauri. num. 39. vbi Cifuentes, num. 6. & in
 l. 12. Tauri. num. 16.
- 21 ¶ Contrariam verò opinionem, & verio[re]m tenuit Ioan. An-
 dreas in regula sine culpa. num. 3. de regu. iu. lib. 6. vbi post longam
 disputationem, si cautè legitur, concludit; filium clerici in mino-
 ribus tantum constituti, per subsequens matrimonium legitimari,
 & patri, & matri esse successibilem, licet pater clericus beneficium
 ecclesiasticum obtinisset. Quod sequitur Bal. in. c. r. §. naturales,
 si de feu. fue. contro. inter domi. & agna. Vbi Matth. de Afflic. num.
 38. & Cardi. & Anto. in. d. c. tanta. Nico. de Vbal. de succe. abintesta.
 nu. 60. Matth. de Afflic. de succe. abintesta. in. 6. specie filiorũ. nu.
 39. & 60. Ioa. Brune. qui latissimè id examinat, de spon. 2. cõclusi.
 nu. 26. cū sequet. de qua re est glo. sing. in. l. 22. tit. 3. lib. 1. Fori, dicēs,
 quòd ad quod hoc filius clerici à successione matris excludatur,
 requiritur quòd clericus in sacris ordinibus sit constitutus. Xua. in
 l. 1. nu. 31. tit. 6. lib. 3. Fori. vbi affirmat in regia Cancellaria Pinciana
 ita fuisse in fauorem Mariæ Velez de Gueuara iudicatũ. Idem te-
 nuit Couarru. in. 4. de sponfa. parte. 2. c. 8. §. 2. nu. 4. & latius. §. 5. nu.
 17. Et Petrus Dueñas in regu. 350. incip. filius naturalis. eleganter
 more

more suo Tellius Fern. in l. 9. Tauri. nu. 34. Et ita d. l. 9. & supradictæ leges ordinamenti, iuxta verum earum sensum de filiis clericorum, qui in sacris ordinibus sunt constituti, intelligendæ sunt. ut à me annis præteritis in Episcopatu Zamorensi in causa nimis ardua, Prouisore, ac Vicario generali ibidem existente, contra Bar. & sequaces fuit iudicatum. Miror profectò de Bartolo, eiusq; diuino ingenio in plano solo (vt aiunt) cespitare, & in re facillima errare, cum sit notissimum iuris principium, clericum in minoribus etiam beneficiatum posse matrimonium contrahere, licet beneficium amittat. Itaque neque minores ordines, neque beneficiū impediunt, matrimonium contrahere. ca. 1. & 2. de clericis coniugatis. Extraua. Ioa. 22. incip. antiquæ concertationi, de voto. Abb. & Docto. in rub. ne clerici, vel monachi; ac ita clericus in minoribus beneficiatus potest matrimonium contrahere absq; aliqua dispensatione, & talis filius censetur naturalis, & per consequens per matrimonium subsequutum legitimatur. vt expresse habetur in l. 11. Tauri. & optimè declarat Fran. de Ripa in l. ex facto. §. si quis rogatus. nu. 4. ff. ad Trebe. post Oldra. consi. 196.

Summarium.

- 1 **D**e successione filiorum spiritualium.
- 2 Qui sunt filij spirituales.
- 3 Omnes parochiani dicuntur Rectoris filij spirituales.
- 4 Quæ ratione filij spirituales neque ex testamento, neq; ab intestato succedant.
- 5 Filius spurius substitutum non excludit.
- 6 Pater spiritualis filium spiritualem pauperem tenetur alere.
- 7 Cognatio spiritualis maior est quàm carnalis.
- 8 Mulier occisores compatris spiritualis non prohibetur accusare.
- 9 Occidenti patrē spiritualem ponitur poena legis Põpei. de parricidijs.
- 10 Filio spirituali prohibetur patrem spiritualem in ius sine ventâ vocare.

Summarium

Cap. vigesimum octauū.

VT nulla prorsus filiorū species eorumq; successio intacta à nobis relinquatur, ideo filiorum spiritualium successione hoc in loco explicare oportet. Filij spirituales dicuntur, qui mediāte aliquo actu spirituali efficiuntur: vt ex baptisate, cōfirmatione, vel cōfessione sacramentali. c. super eo. c. veniēs. c. si. de cogn. spiri. c. 1. §. si. co. tit. lib. 6. c. nō debet. c. ad limina. c. omnes. 30. quæst. 1. c. Si quis ex vna. 30. quæst. 4. l. 6. tit. 4. par. 1. & omnes diœcesani dicuntur filij Episcopi, & parochiani. filij spirituales sacerdotis parochiæ. c. omnes. c. si. 30. quæst. 1. Abb. in. d. c. tanta. nu. 11. & huiusmodi filij spirituales in nihilū ex testamēto, & ab intestato parentibus spiritualibus neq; cōtra succedunt. Bald. in. Auth. nisi rogati. num. 19. C. ad Treb. Abb. in. d. c. tanta. num. 11. Vbi Præpo. num. 27. Syluest. in summa. in verbo. filij. quæst. 2. ratio prædictorum est, quia cum ista cognatio consistat in spiritu, extendi non debet ad bona temporalia exteriora. Hinc est quod filius spiritualis substitutū nō excludit. Bald. in. d. Auth. nisi rogati. nu. 19. Dec. cōs. 399. cōclusionē. in fine. nu. 2. latē Tira. in. l. Si vnquā. in verb. susceperit liberos. nu. 24. C. de reuocā. don. Eadēq; ratione filij spūalis à testimonio in causa patris spūalis, & è contra nō repellitur. Bal. in. l. parētes. nu. 3. & ibi. Sali. C. de testi. Floria. in. l. testis idoneus. ff. eo. tit. Roma. Alex. & Iaf. in. l. generaliter. ff. de in ius vocā. Idē La. in. §. pœnales. nu. 69. in sti. de actio. Guilier. Benc. in. c. Rainūtius. in verbo. vxorē nomine Adela. nu. 767. de testamētis. Alex. cōs. 42. in causa, lite vertente. nu. 12. vol. 3. Caro. Rui. consi. 81. viso processu. nu. 19. vol. 3. Abb. in. cap. cum nūcius. & ibi. Feli. nu. 2. de testi. hāc fatetur esse communem opinionem Lanfrā. in cap. quoniam contra. verbo. testium depositiones. num. 97. de proba. & Tiraq. de pœnis temperandis. causa. 21. num. 7. reprobato Bart. sibi contrario, in. d. l. generaliter, & Saliceto sibi etiam contrario. in. l. testis idoneus. ff. de testi. & Alex. cons. 34. viso processu. nu. 5. vol. 3. & Tiraquello sibi etiam cōtrario in dict. l. Si vnquam.

S in verbo

in verbo. susceperit liberos. num. 25. ratio communis conclusionis est, quod edictum de testibus est prohibitorium. Nam omnis persona, quæ expresse non reperitur prohibita, testificari poterit. l. 1. vbi gloss. & Docto. ff. de testi. l. quoniam. in fine. C. de hereti. Iuxta nostram materiam silentio minime relinquendum est dictum notabile Baldi, in Authen. nisi rogati. num. 19. C. ad Trebe. dicentis, quod pater spiritualis tenetur alere filium spiritualem egentem, & pauperem. Idem tenuit Ioan. Faber. in l. 1. C. de alen. lib. Sequitur Ripa. in l. ex facto. §. Si quis rogatus. num. 43. ff. ad Trebel. Ludou. Goza. consil. 13. in hac causa. num. 18. Philip. Fran. in cap. 1. nu. 5. de cogna. Spirit. lib. 6. Tiraquel. in dict. l. Si vnquam. in verbo. susceperit liberos. num. 26. & in tracta. de pœnis tempe. cau. 21. num. 9. Franc. Curti. de testi. num. 67. Palat. Rub. in l. 10. Tauri. num. 7. quia cognatio spiritualis maior est, quam carnalis. gloss. in cap. qui dormierit. 27. quæsti. 2. cap. ita diligenter. 30. quæsti. 3. Vnde inquit Bal. in l. 1. nu. 36. C. qui accu. non pos. quod mulier, quæ prohibetur accusare nisi suam, vel suorum iniuriam prosequatur, poterit occisores compatri sui spiritualis accusare, Sequitur Ias. in dict. l. generaliter. in princ. & in dict. §. pœnales. num. 66. Alexand. consil. 34. viso processu. num. 5. volum. 3. ex quo affirmat Alexand. in Apostolis ad Bart. in l. Diuus. ff. an. l. Pompeiam, de parri. quem sequitur Hippo. ibi. num. 19. & Tiraq. in dict. l. Si vnquam. in verbo. susceperit liberos. nu. 22. & in tract. de pœnis temperan. cau. 21. num. 2. Quod quemadmodum occidenti patrem carnalem proponitur pœna. legis Pompei. de parricidijs, ita eodem modo occidenti patrem spiritualem, & prohibetur filius spiritualis vocare patrem spiritualem in ius sine venia: vt concludunt Bald. Pau. Ange. & Ias. in dict. l. generaliter. Idem Ange. in l. adoptiuum. ff. de ius vocand. Ioan. de Plate. in §. fin. in sti. de pœna teme. liti. Hauc affirmat esse communem opinionem Ias. in d. §. Pœnales. num. 64. & Andre. Tiraq. de pœnis tempe. cau. 21. num. 4. contra Ioan. Fab. Roma. & alios à Ias. & Tiraq. relatos.

Summarium.

Summarium.

- 1 **D**e successione ascendentium in bonis descendentium.
- 2 Quanta sit ascendentium de iure codicis. & digestorum legitima.
- 3 Et de iure authenticorum quanta sit.
- 4 De iure Fori regni Castellæ.
- 5 De iure municipalis regni Valentie ex testamento.
- 6 Et quid ab intestato.
- 7 De statuto Florentino circa legitimas parentum.
- 8 De statuto Senensi ibi traditur.
- 9 Ac de statuto, & consuetudine Neapolitana.
- 10 De iure nouissimo regio Castellæ ascendentes ex testamento & ab intestato descendentes succedunt.
- 11 Correlatiuorum equalis est dispositio.
- 12 Ordine turbato succedit Bulgare nato.
- 13 Pater hereditatem in solatium filij amissi possideat.
- 14 Afflictis non est danda afflictio.
- 15 Querela inofficiosi testamenti parentibus competit.
- 16 Statuta esse iniqua, quæ parentes à successione filiorum excludunt.
- 17 An sit validum statum Albernie.
- 18 Parentes filijs etiam emancipatis legitimis esse heredes.
- 19 Filius in potestate, patre etiam permittente, testari non poterat.
- 20 Lex. 5. Tauri ius commune corrigit.
- 21 Pater ad hereditatem emancipati olim non admittebatur.
- 22 Nullum hodie est discrimen emancipationis, & patrie potestatis.
- 23 Ascendentes succedunt pleno iure descendentes.
- 24 Morte filij vsusfructus paternus non extinguitur.
- 25 Antonius Gomez ius maxima cum ratione reprehenditur.
- 26 Priuilegium sine preiudicio alterius intelligendum est.
- 27 Nemo relinquit id quod non habet.
- 28 Antonius Gomez ius sibi contrarium.
- 29 Etiam matres ad successioem filiarum admitti. l. 39.
- 30 Matri succedes. à nate per. Orficiamam. & inuidum. portat. e. contra.

S ij Tertu-

Tertullianum.

- 32 Qualiter ascendent es paterni vnà cum maternis succedant.
 33 Opinio Bald. communiter reprobatur.
 34 Proximior in gradu remotiorem excludit.
 35 Ascendentes fratribus ac sororibus defuncti preferri.
 36 Olim ascendentes vnà cum fratribus succedebant.
 37 Non solum patrem & matrem, sed etiam alios ascendentes ad successio-
 nem filiorum admitti.
 38 Quomodo ascendentes in equali, vel dispari gradu succedant.
 39 Opinio Bald. de iure regio probatur.
 40 Monasterium parentes à suis legitimis non excludit.
 41 Monasterium in casibus tantum à iure expressis loco filij habetur.
 42 Parentibus titulo institutionis legitimam esse relinquendam.
 43 Institutionis titulus est honorabilis.
 44 Parentibus à filijs honor & reuerentia debetur.
 45 Omne grauumen conditionis vel temporis, vel alterius oneris à legiti-
 ma tollitur.
 46 Pactum per quod pater à legitima priuatur nullum robur ac firmita-
 tem obtinere.
 47 Principis facultas testandi sine præiudicio legitime intelligenda est.
 48 Priuilegium principis nemini debet esse damnosum.
 49 Ascendentes filijs etiam clericis in sacris succedunt.
 50 Patrem succedere filio statim etiam mortuo.
 51 Patres succedere non obstante renuntiatione à filijs facta.

Cap. vigesimum nonum.

Explicata filiorum successione in bonis parentum, superest
 vt de eorum successione in bonis filiorum loquamur, &
 in limine videndum est, qualis & quanta sit parentum legiti-
 ma rã de iure comuni, quã regio. Deinceps differen-
 tias, ac discrimina inter legitimas parentum & filiorum subijciã. Po-
 stremo

- stremo nonnullas quaestiones vtilis, & necessarias, ac notatu dignas
 annectam.
 2 ¶ De iure igitur codicis & digestorum ex testamento, ascenden-
 tium legitima, dummodo sint descendentes legitimi & naturales, est
 quarta pars bonorum filiorum. l. Papinianus. §. quoniam autem, &
 §. quarta. ff. de inoffic. testa. l. nam et si parentibus. ff. eo. tit. l. Si à mi-
 lite. §. patri. ff. de testamento militis. glos. in verbo. titulo. Vbi Bald.
 Pau. Alexand. & Ias. in Authen. nouissima. C. de inoffic. testa. Bart.
 in. l. pater filium. num. 6. C. eo. tit. Ioan. Andre. in cap. Si pater. Vbi
 optimè Fran. num. 23. de testa. lib. 6. Pala. Rub. in. l. 6. Tauri, in prin.
 3 ¶ De iure verò Authenticorum parentum legitima ex testamen-
 to est tertia pars bonorum filij. Authen. de trien. & semi. §. 1. col. 3.
 glos. vbi. Bald. & communiter docentes in. d. Auth. nouissima. glo.
 in. d. §. patri. glo. in. l. Pantonijs. in verb. constitutę. ff. Si quis à parē.
 fue. manumi. glos. in Authen. de non eligen. secundo. nuben. §. cum
 igitur. colla. i. hanc affirmat esse communem opinionem Alexand.
 in. l. in ratione. §. quod vulgo. num. 12. ff. ad. l. falcidiam. Ias. in di. &
 Authen. nouissima. num. 36. Fran. in. d. cap. Si pater. num. 23. Quam
 communem opinionem approbat. l. 8. tit. 13. part. 6.
 4 ¶ De iure verò Fori regni Castellæ parentes in bonis suorum fi-
 liorum, nulla etiam legitima prole existēte, ex testamento in nihi-
 lum succedebant. Sed libera filijs facultas concessa erat, de omni-
 bus suis bonis ad libitum testari, ascendentibus etiam existentibus
 l. i. tit. 6. lib. 3. Fori.
 5 ¶ De iure verò municipali huius regni Valētiæ filius ætatis quin-
 decim annorum siue in potestate, siue emancipatus vsque ad æta-
 tem. 22. annorum, poterit de omnibus bonis testari, dummodo qua-
 tuor partes patri, vel matri, vel alijs ascendētibus suis cognatis, re-
 linquantur. Reliqua verò bona, quibus voluerit liberè relinquere
 poterit. Est Forus primus Regis Alphōsi tertij, sub tit. de testa. &
 Forus quintus, in. tit. qui testa. face. possunt, in. nouis. Sed post vige-
 simum secundum annum liberè poterit filius patrem, & ascenden-
 tes, à tota hæreditate excludere, dummodo. expressè nominentur
 S iij in testa-

- in testamento. Et est Forus Regis Petri secūdi, in titu. de testa.
- 6 ¶ Abintestato verò de iure huius regni Valētiæ ascendentes paterni secundū eorū gradus, & prærogatiuas filijs pupillis vsq; ad decimum quintū annum in bonis, quæ eis ex parte patris peruenerūt, succedunt. Vel eorum coniuncti ex linea paterna. Sed si bona peruenerunt ex parte matris, coniuncti ex parte matris succedunt; salua tamen in his bonis legitima patris, quæ est tertia pars bonorum, iuxta tenorem Fori septimi in ordine, in rubri. de testa. in antiquis. in alijs verò bonis, quæ aliū de dicto pupillo obuenerūt, succedunt æqualiter pater, & mater, & alij ascendentes. Sed si maior quindecim annorum filius moriatur, parentes, & alij ascendentes, simul cum fratribus vtrinq; coniunctis succedunt: vt habetur in Foro primo de intesta. & in Foro tertio. de colla.
- 7 ¶ In ciuitate verò Florētina expresso statuto cautū est, matrem à successione suorū filiorū excludi extantibus agnatis vsq; ad tertiū gradū, vt refert Bar. in. l. 2. §. videndū. ff. ad Tert. & ibi latius in eius Apostilis Alex. de Validitate prædicti statuti latè scripsit Challaneus in consuetu. Burgundiæ, rub. 7. §. 6. in prin. Guilier. Bened. in repe. c. Rainūtius. verbo vxorem nomine Adelasiam, nu. 8. de testa.
- 8 ¶ Id etiam cautum est in statuto Senensi, in quo mater excluditur à successione filij. Quod statutum refert Ial. in. l. Si quando. §. fin. in fine. C. de inoffi. testa. Abb. in consi. 75. volum. 1. Callane. in. d. rub. 7. §. 6. num. 8.
- 9 ¶ Atq; in Neapolitano regno statutum, & consuetudo versatur, quod in bonis paternis succedūt ascendentes, vel proximiores ex parte patris. Et in bonis maternis proximiores ex parte matris: vt habetur in statuto. 2. sub tit. de succ. abintest. Quod refert Matth. Afflic. in cōsti. Neapolitanis. lib. 2. rub. 24. de succ. nobiliū. nu. 25.
- 10 ¶ Sed de iure recētiori nostro regio regni Castellę, merito dispositum est ascendentes descendentibus legitimos ex testamento, & abintestato esse hæredes, in omnibus bonis cuiuscunq; qualitatis sint, sicuti descendentes, suis ascendentibus, nisi in tertia bonorum parte, quam liberè in vita, seu in mortē descendētes, cui voluerint relin-

- relinquere poterint. l. est singularis. 6. Tauri. & l. 10. Tauri in fine. Rationē scripsit Papinianus iurisconsul. in. l. scripto hærede. ff. vn. de liberi. hisce verbis, nam quemadmodum naturæ simul & parentum commune votum liberos ad eorum hæreditatem vocat, ita & ratio miserationis parentes ad luctuosam liberorum successio-nem admittit. Idem Papinianus, in. l. Nam & si parentibus. ff. de inoffici. testa. his verbis, Nam & si parentibus non debeat filiorum hæreditas propter votum parentum, & naturalem erga filios charitatē. Turbato tamen ordine mortalitatis non minus parentibus quàm liberis piè relinqui debet. Vbi glo. ibi. in verb. turbato tamē ordine, inquit, quod Bulgaro. Doctori antiquo, cum prius eius filius decessisset sequens versus dictus fuit, Ordine turbato succedis Bulgare nato. Vt parentes hæreditatem in solatium filij amissi possideant. l. iure succursum est. ff. de iure do. vbi Pompo. Iuriscō-sultus, inquit, iure succursum est patri, vt filio amisso solatij loco succederet. l. nihil est. ff. de bo. liber. l. pater filium. ff. de inoffici. testa. & habeāt ascendentes in solatium tristitiæ suæ hæreditatem, quibus merito consulendum est, vt hisce verbis, inquit, lex vnica
- 11
- 12
- 13
- 14 in fine. C. de ijs, qui ante aper. tabu. hæredi. transmi. Afflic. is enim non est danda afflictio. dict. l. iure succursum est, cap. lex parte de clerico ægrotante.
- 15 ¶ Primò amplia dictam conclusionem, quod si parentibus legitima à filijs non fuerit relicta, id est, duæ partes totius hæreditatis aduersus filiorum testamentum competit querela inofficiosi testamenti. l. 1. l. Pater filium. & l. nam et si parentibus. ff. de inoffi. testa. l. cum filium. C. eo. titu. 6. si. in situ. de exhæreda. libe. l. 1. in fine, titu. 8. part. 6. l. 8. titu. 13. part. 6.
- 16 ¶ 2. amplia, iura & statuta per quæ ascendentes à successione suorum filiorum excluduntur, esse iniqua, & contra naturalem rationem. Valde enim inhumanum est parentes filio simul & hæreditate carere. Bald. consi. 83. incipi. præmittentes. 5. volum. Callane. de consue. Burgundiæ. rub. 7. §. 6. Matthæus de Afflic. super cōstit. Meapolitan. rub. 24. lib. 3. num. 33. Guilielm. Bene. in. d. c. Ra-
- S iij nunt^{as}

- nuntius, num. 35. cum sequen. vbi latè scripsit de hac materia, & in
- 17 num. 49. examinat an sit valida consuetudo, & statutum Albernie, quod pater & mater non succedant liberis abintestato, sed deficientibus descendentibus hæreditas ad fiscu pertineat. Quam consuetudinè refert Mâsuerus de succe. §. item de cõsuetudine Albernie.
- 18 ¶ 3. amplia, patres suis filijs esse legitimos hæredes, siue filij sint in potestate, siue emancipati. De iure enim communi patri præterito, vel à filio in potestate exhæredato querela inofficiosi testamenti non competit, sed testamentum ipso facto, & iure redditur nullum. Itaq; parentes omnia bona iure peculij occupare possunt. l. 2. vbi glos. Bart. & alij. ff. de Castren. pecu. glos. & Bart. in. l. 1. ff. de inoffi. testa. Idem Bart. in. l. pater filium. num. 5. ff. eo. tit. nam filijs in potestate, patre etiam permittente testandi facultas de iure communi non erat concessa, l. testamenti factio. l. qui in potestate. ff. de testa. l. 3. C. qui testa. fac. pos. & in prin. insti. qui non est permi. fac. testa. l. 13. titu. 1. part. 6. quæ iura hodie sunt correctâ per. l.
- 19 5. Tauri, in qua deciditur filiû familias legitimæ ætatis, id est, quatuordecim annorum, si fuerit masculus. Si verò scemina. 1. 2. posse testari, ac si extra patriam potestatem esset. De iure antiquo parentes ad hæreditatem filij emancipati non admittebãtur, nisi in emãcipatione esset contracta fiducia, videlicet quod dictum sit tempore emancipationis, quod succedendi ius reseruatur. l. fin. C. de emãcip. libe. §. fin. insti. de legi. agna. succe. Quæ solennitas est hodie sublata, vt patet in. l. 1. ff. Si quis à paren. fue. manumi. glos. magna, in Authen. ex causa. C. de lib. præte. vel exhæred. l. 15. tit. 18. par. 4.
- 20 nulla ergo hodie est differentia præsertim in successione ex testamento emancipationis & patriæ potestatis. Authen. de hære. abintesta. veni. §. nullâ verò. col. 9. Auth. in successione. C. de suis & legi. hære. Auth. defuncto. C. ad Tertu. §. Sed hæc quid è. insti. de exhære. lib. §. emãcipati, insti. de hæred. quæ abint. de se. glo. in verbo. emãcipatus, in. l. Gallus. §. Et quid si tantu. ff. de lib. & posth. glos. in verbo. venientem, in. l. Si emãcipati. C. de colla. glo. in verbo. irritum, in. d. Authen. ex causa. glo. in verbo. assignationis, in. l. fi. C.

- fi. C. de cõdici. Bart. in. l. 2. num. 7. ff. de vulga. & pupi. Ias. in. l. Qui se patris. nu. 26. C. Vnde lib. & in. l. emancipata. nu. 6. C. qui admitti. Vbi hanc affirmat esse communem opinionem, & Couarru. in cap. Rainuntius. num. 5. de testa.
- 23 ¶ 4. amplia, parentes succedere in bonis suorum filiorum, non solum in proprietate, sed etiã in vsufructu. Dicimus in vsufructu, illius tertix partis, de qua filius poterit testari, iuxta dict. l. 6. Tauri. Taliter, quod ille cui di. 3. pars à filio fuit relicta pleno iure eam non consequitur, nisi tantum in proprietate, & non in vsufructu.
- 24 Qui sanè vsufructus ad patrem post mortem etiam filij pertinet, quemadmodum filio viuente ad eum pertinebat. Ita Bald. in. l. Si queramus in fine. ff. de testa. dicens, quod stante statuto, filium familias posse testari, illud statutum intelligendum est sine præiudicio patris, respectu iuris, quod in bonis filij pater obtinet. Idem tenet Ioan. de Imola, in cap. quia ingredientibus. num. 28. de testa. Francus in rub. eo. tit. num. 45. lib. 6. Guilier. Bene. in dict. cap. Rainuntius, in verbo, matrem in super cleram. num. 24. Idem tenuit idem Bald. in. l. Si quãdo. nu. 2. C. de inoffi. testa. Ang. Areti. in tracta. de testa. num. 12. in. 2. parte, dicēs, quod vsufructus, quem habet pater in bonis aduentitijs ipsius filij, non finitur morte filij. glos. in. l. Si patri. C. de vsufruct. glos. in verbo. defuncto. Vbi Bart. & Salice. in. l. 2. C. de bonis mater. l. 3. & 4. C. de bono. quæ libe. l. fi. C. ad Tertu. Contrariam verò opinionem tenuit Anto. Gomezius in. l. 6. Tauri, num. 14. dicens, quod pleno iure in proprietate, & in vsufructu de prædicto tertio filius poterit testari, etiam in præiudiciu patris respectu vsufructus. Et post longam disputationè hãc affirmat esse verissimam conclusionem, dicens, quod cõclusio expressè probatur ex. d. l. 5. Tauri, ibi, pueda hazer testamẽto, como si estuiera fuera de su padre. Et ex. d. l. 6. Tauri, ibi, pueda disponer de la terciã parte de sus bienes, de qualquier calidad q̄ sean. Aduersus Anto. Gome. tenuit Tellius Fernandez, in dict. l. 5. Tauri. nu. 3. Inter hos iurist. professores nostros Hispanos ausus sum meum in
- 25 terponere iudicium, & reuera semper mihi displicuit in hac parte
- S v opinio

opinio Anto. Gome. aduersus quem est. l. Si quando. C. de inoffi. testa. Vbi quando. l. permittit alicui testari id intelligendum est, vt secundum ius commune testetur, & tantum dispensat lex circa facultatem testandi, in cæteris verò iuris solennitates seruentur, ac ita, meo iudicio, dictæ leges Taurinæ sunt intelligendæ. In casu simili suffragatur textus in Authen. de monachis. §. illud. in. 2. colū. 1. quod filius ingrediens religionem potest testari de proprietate, non tamen de vsufructu patris, & hanc dixit esse communem Decius, in cap. in præsentia, num. 62. vbi latius Augustin. Beronius num. 526. de proba. Couatru. in cap. Quia nos in prin. de testa. Atq; 26 priuilegium alicui concessum semper intelligendum est sine præiudicio alterius. l. 2. §. Si quis à Principe. ff. ne quid in loco publico. l. nec Auus. C. de emancipa. libe. cap. ex multiplici. de decimis. 27 Ratio etiam est, quia de illo tantum iure quod sibi competit testari poterit, & non de alieno. l. vxor patru. C. de lega. l. qui tabernas. ff. de contrahen. emptio. l. meuius. §. penultimo. ff. de lega. 2. nemo enim relinquit, quod non habet, vt inquit. l. Si vniuersæ. C. de legal. successores. C. ad. l. falcid. Authenti. ingressi, in sua ratione. C. de sacrosanct. Eccles. Sed cum filius familias non habeat vsufructum, nisi pater, meritò ergo de eo non poterit filius testari. Ac ita Anton. Gome. sua opinione fuit deceptus, & in hoc meretur reprehendi, & est etiam sibi contrarius prædictus Gome. in l. 48. Tauri, num. 7. præsertim quòd morte proprietarij non extinguitur vsufructus, sed morte vsufructuarij. §. finitur autem vsufructus. insti. de vsufruct. l. 2. vbi Doctores. C. de bonis maternis. Ideo mortè filij non fuit extinctus vsufructus bonorū aduentitiorum, qui erat penes patrè: vt optime scripsit. Matthesy. de succe. abintest. 2. arti. principa. nu. 3. & Guilerm. Bene, in d. c. Rainuntius, verbo matrem in super cleram. nu. 15. cum sequen. 29 ¶ Amplia, parentes filijs succedere, nò solum masculos, sed etià fœminas, videlicet, matres, & inter eos æqualiter hæreditas est diuidenda. Authen. defuncto. C. ad Tertu. Authen. post fratres. in. 2. C. de legil. hære. Auth. de hære. abintest. veni. §. consequens. col. 9. l. 4. tit.

l. 4. tit. 13. par. 6. l. 1. in fine. tit. 6. lib. 3. Fori. & prædicta. l. 6. Tauri. Per quæ iura leges antiquæ excludentes matres à successione filiorum 30 corriguntur. l. 2. C. ad Tertu. & in prin. & in. §. præferuntur, ibi. pater verò, atq; auus, & proauus matri antepositur. insti. de Sena. C. oful. Tertu. Id etiam statutum erat de. l. 12. tabu. Sed postea superuenit Senatus Consultum Tertulianum, per quod matres ad hæreditatem filiorum admittuntur, propter solatium liberorum amissorum, vt dicitur in. d. prin. insti. de Sena. Consul. Tertu. Vnde versus, matri 31 succedes, o nate per Orfitianum, inuidia portat, è cõtra Tertulianum. Quos refert. glo. in rub. C. ad Sena. Conf. Orfi. & glo. in prin. eo. tit. insti. Ideo hodiè sublata est differentia sexus, & patriæ potestatis, & bonorū; quæ siue ex linea materna, siue paterna, siue aliunde deueniant ascendentes æqualiter succedunt. Quod satis colligitur ex. d. l. 6. Tauri, ibi. En todos sus bienes de qualquier calidad q seã. Quod 32 aliter de iure cõmuni erat decisum, quod in bonis à patre proueniētibus, pater vel ascendentes paterni in totum succedebat. In bonis verò prouenientibus à matre aui materni tantum, & in bonis aliunde quæsitis æqualiter succedebat ascendentes tam paterni, quam materni. l. quod scitis. Vbi Bart. & alij. C. de bonis quæ liberis. Idem Bar. in Auth. itaq; C. cõmu. de succ. Bal. in. d. Auth. defuncto. Matthesy. de succe. abintest. 2. arti. principa. nu. 7. Chassa. in cõsue. Burgū. rub. 7. §. 6. nu. 7. cõtra Bal. qui contrariã tenuit sententiã. in. d. l. quod scitis, quod vndeunq; bona proueniãt diuidenda sunt inter 33 ascendentes, præterquã in lucris nuptialibus. Sed Bal. in hoc cõmunitate, reprehenditur, vt cõstat ex traditis per Matthesy. in loco modo citato. Verũtamè quãdo ascendentes sunt in dispari gradu æqualiter 34 ad successione descendentiũ nò admittuntur, sed proximior in gradu remotiorẽ excludit, vt puta mater, aui paternum, vel è cõtra etiam quoad bona quæ sita ex linea paterna. Auth. defuncto. C. ad Sena. Consul. Tert. ibi. salua sui gradus prærogatiua. Et ibi. glof. & docentes. glof. in Authen. de hæredi. abintest. veni. §. consequens. colū. 9. Alexand. consi. 115. circa dubitationem de qua queritur in princ. volum. 2. & in consi. 80. colū. 1. vol. 1. Matthesy. in. d. art. 2. principa. num. 4. Rolau. Bononiensis, de succe. abintesta. num. 8. & 9.

8. & 9. & Chassanc. in. d. §. 6. nu. 8. contra Iacobum Butri, qui contrariam tenuit, vt refert Bald. in. d. Authen. defuncto.
- 35 ¶ 6. amplia, ascendentes in successione fratribus & sororibus defuncti præferri, eosq; excludere. l. nam etsi parentibus. l. pater filium. ff. de inoffi. testa. & in prin. insti. quibus non est permillum facere testamentum. l. 6. & 7. Tauri. l. r. titu. 6. lib. 3. Fori. Quod aliter erat statutum de iure Codicis, & Authenticorum, quo simul pater & mater succedebat vnâ cum fratribus, & sororibus defuncti. l. Si quis. & Authen. defuncto. C. ad Sena. Consul. Tertu. Authē. cessante. C. de legi hære. Authen. de hæredi. abintesta. Vem. §. consequens. col. 9. §. Sed cum antea. insti. de Sena. Consul. Tertul. & in princ. insti. quibus non est permillum facere testamentum. l. 4. titu. 13. part. 6. optime Matthæsy. de successio. abintest. 2. arti. principa. num. 9. & Chassanc. in consue. Burgundiæ. rub. 7. §. 6. in glos. ne succedens, num. 6. & 7. & ita ius nouissimum regium concordat cum iure digestorum, correcto in hoc iure Codicis, & Authenticorum.
- 37 ¶ 7. amplia, non solum patrem & matrem esse in successione filiorum legitimos hæredes, sed etiam auum & auiam, proauum, & proauiam, aliosque ascendentes ad hæreditatem nepotum, pronepotum, aliorumque descendantium legitima prole non existente, admitti. l. 1. §. enumerantur. ff. Si quis à paren. fue. manumif. & l. pater filium. ff. de inoffi. testa. §. præferuntur. insti. de Sena. Consul. Tertu. & in princ. insti. quibus non est permi. face. testa. l. 1. titu. 6. lib. 3. Fori. l. 4. titu. 13. par. 6. & dict. l. 6. Tauri. Ita. tamē. quod in bonis prouenientibus à patre succedunt aui, vel ascendentes paterni: in prouenientibus verò à matre, aui & proau materni; & in bonis aliunde quæsitis æqualiter tam aui materni, quam paterni in æquali gradu succedunt. l. quod scitis. §. Sinautem. C. de bonis quæ libe. vbi Bar. ad id fatetur esse casum singularem, & non scire aliū. Idem Bart. in Authen. itaque. Vbi glos. magna. C. commu. de sucec. & in. l. post dotem in fine. Vbi latē. Iaf. nu. 106. ff. Solu. matri. glos. in Authen. post fratres. C. de legi. hæred. Sequitur Roma. in consi. 40. Matthæsy. de succc. abintest. 2. arti. principa. num. 7. Chassanc.
- 40 in con-

- in consue. Burgundiæ, rub. 7. §. 6. num. 7. Boërius decisio. 185. Palaci. Rub. in rub. de dona. inter vi. & vxor. §. 39. num. 10. l. 10. titu. 6. lib. 3. Fori. Contrariam verò opinionem tenuit expressè Bald. in Authen. defuncto. nu. 3. C. ad Tertu. dicens, quod æqualiter nulla facta differentia bonorum aui, & proau, ascendentes in bonis suorum descendantium succedunt, pro hac Bald. opinione contra communem, est. l. 4. titu. 13. part. 6. & l. 6. Tauri. Vbi Pala. Rub. nu. 19. vt superius à me dictum fuit, & hæc opinio in actu versatur præctico reiecta communi opinione.
- 40 ¶ 8. amplia, legitimam parentum in bonis filij monasterium ingredientis deberi. Monasterium enim parentes à suis legitimis non excludit. Bart. in Authen. Si qua mulier, nu. 18. vbi Salice. & Iaf. nu. 36. C. de sacrosanct. Eccle. Bald. in Authen. nisi rogati. C. ad Treb. Innocen. Ioan. Andre. in. c. in præsentia, de proba. Vbi Abb. nu. 53. hanc affirmat esse communem per textum in Authē. presbyteros. C. de Episco. & cle. Contra glos. in verbo. liberos, in dict. Authen. Si qua mulier. & glos. in. c. Si qua mulier. 19. quæsti. vltima. quia in hoc casu monasterium loco filij non habetur, nisi in casibus tantum à iure expressis secundum Doctores modò citatos.
- 42 ¶ 9. amplia, legitimam parentibus titulo institutionis esse relinquendam, alioquin remediū iuris dicendi nullum, & alia iuris remedia eis competunt. Bald. qui ita consuluit in. l. omnimodo. nu. 2. C. de inoffi. testa. & in. l. 1. in fine. C. de bono. posse. contra tabu. glo. magna. in fine in Authen. ex causa. C. de lib. præte. vel exhære. glos. in verbo. Padre. in. l. 1. titu. 6. lib. 3. Fori. Pau. Alexand. & alij. in Authen. nouissima. C. de inoffi. testa. Vbi Iaf. num. 36. hanc esse communē opinionem affirmat. Xua. in. l. quoniam in prioribus. 16. ampli. in prin. C. de inoffi. testa. Pala. Rub. in. l. 6. Tauri. nu. 3. Qui oēs tenent contra Bart. in. d. Authen. nouissima. Et Barba. in. l. cum acutissimi. num. 31. C. de fideicommi. Pro communi sententia est text. in Authen. cum de appella. cogno. §. Siue igitur. col. 8. vbi disposita in legitima filiorum locum habent in parentum legitima. Et. in. §. cæterum. in. d. Authen. ibi. sola enim nostræ serenitatis intentio est à paren-

*Et si filius
voluerit
Antoni.
gomez in
p. sum. 11.
ab. in res.*

- 43 à parentibus, & liberis iniuriam præteritionis & exhæredationis auferre. Et subdit ibi. *tex. parêtes optēt à filio honorari, & titulus institutionis est titulus honorabilis. l. filium. §. Sed et si portio. Vbi glos. ff. de lega. Præstan. l. cum quidam. C. de lega. & parentibus à filijs honor & reuerentia debetur. l. fin. C. de in ius vocand. l. veluti. ff. de iusti. & iur. Ideo meritò institutionis titulo legitima parentibus est relinquenda.*
- 44 ¶ 10. *amplia, in parentum legitima omne grauamē conditionis, vel tēporis, alterius uē cuiusq; oneris tolli. glos. singu. in Authē. de hære. & Falci. §. Si verò expressim. col. i. text. vbi. glo. in verbo. cōstitutæ. in. l. Pātonius. ff. Siquis à parē. fue. manu. mis. & in. l. omnino. §. i. iuncta glos. ibi. C. de inoffi. testa. De qua re satis diffusè scripsit Xua. in. d. l. Quoniā in prioribus. in. 16. amplia. & Mencha. de succe. crea. lib. i. in expositione. d. l. quoniam. in prioribus. à nu. 180. vsq; ad nu. 270. Vbi plures ampliationes & limitationes refert.*
- 45 ¶ 11. *amplia, quòd quemadmodum pactum inter patrem & filiū, per quod filius à legitima excluditur, nullius est momenti, vt superius à me cap. 7. dictum est, eodē modo, eademque ratione pactum & conuentio per quam pater à legitima priuatur nullum robur, & firmitatem obtinet. glo. in verb. iudiciū. in. d. l. Si quando. & alia glo. in. d. §. & generaliter. C. de inoff. testa. Xua. in. d. l. Quoniam in prioribus. 16. amplia. num. 3. Vbi affirmat, ita se in ciuitate Burgenfi consuluisse. Quod sanè est nimis notandum, & illud sequitur Tellius Fernan. in. l. 6. num. 64. Tauri.*
- 46 ¶ 12. *amplia, facultatem à Principe alicui testanti concessam, intelligendam esse, referuata parentibus legitima. l. Si quando. C. de inoffi. testa. l. ex facto. ff. de vulga. & pupi. substi. nam principis priuilegium ita intelligendum est, vt nemini fiat damnum, nec præiudicium. l. 2. §. Siquis à principe. & §. meritò. ff. ne quid in loco publico. l. Si filius familias. ff. de testa. l. nec Auus. C. de emācipa. libe. c. ex multiplici. de decimis.*
- 47 ¶ 13. *amplia, ascendentes succedere filijs etiam clericis ac in sacris ordinibus constitutis, dumodo sint bona patrimonialia, & nō intuitu*

- intuitu ecclesiæ acquisita. Auchen. presbyteros. Vbi Bar. Bal. & Salice. C. de Epif. & cleri. declarat optimè Cifuentes in. l. 9. Tauri, in fine, & Couarru. in cap. quia nos. de testa. Vbi Abb. videtur tenere contrarium, & in. c. constitutus, de integrum restitutione, & Pala. Rub. in rub. de dona. inter vi. & vxor. §. 42. num. 7. & Casti. in. l. 6. Tauri, in verbo. Succedāt, & ibi. Pala. Rub. num. 22. dicētes. *Quod filius clericus potest ascendentes sine causa præterire, vel exhæredare. Quam opinionem nimis dubiam esse arbitror propter tex. in dict. Auchen. presbyteros. in fine.*
- 50 ¶ 14. *amplia, patrem succedere filio, etiam si statim post natiuitatem moriatur. l. quod certatum est. C. de posthum. hære. in. l. 1. 16. tit. 6. part. 6. & l. 3. tit. 6. lib. 3. Fori. Quod hodie iure recentiori clariùs expositum est, vt patet in. l. 16. Tauri.*
- 51 ¶ 15. *amplia, parentes succedere in bonis filiorum, non obstante renunciatione à filijs facta in præiudicium suorum parentum: vt optimè declarat Pau. Castren. in. l. fin. num. 5. C. de bonis quæ libe. Tellius Fernan. in. l. 6. Tauri. num. 54. cum sequen.*

Summarium.

- I**ginti tres casus in quibus ascendentes non succedunt descendentibus.
- 1 De Foro municipalis de Sepulueda, & de Molina.
 - 2 De Foro, & consuetudine succedendi in Cantabria.
 - 3 Quæ bona sint de trunco, vel de radice.
 - 4 An bona de nouo acquisita sint de trunco.
 - 5 Forus municipalis de Sepulueda iuri communi est contrarius.
 - 6 Extensio in legibus correctorijs minimè facienda est.
 - 7 Statum pœnale tanquam odiosum est restringendum.
 - 8 Priuatio præsupponit habitum.
 - 9 Clausula in fine posita ad omnia præcedentia refertur.
 - 10 Verbum reddendi, dandi etiam significationem continet.
 - 11 An Forus de Sepulueda ad bona alibi sita extendatur.

- 13 De testamento Stephani centurionis Ianuensis.
- 14 Forus de Sepulueda, in successione tantum ab intestato locum habet.
- 15 Quæ bona dicantur mobilia.
- 16 Nomina debitorum an sint mobilia, vel immobilia.
- 17 Qui actionem habet ad rem, ipsam rem habere videtur.
- 18 Iura & actiones sunt tertia bonorum species.
- 19 Duæ opiniones contrariæ concordantur.
- 20 Verbum videtur, fictionem significat.
- 21 In confiscatione omnium bonorum, nomina debitorum non confiscantur.
- 22 In substitutione de omnibus bonis facta, iura & actiones non continentur.
- 23 Verba in testamentis propriè & non fictè sunt intelligenda.
- 24 Censuræ & annui redditus inter immobilia computantur.
- 25 Qualiter debita hereditaria sunt persolueda.
- 26 Pater in bonis filij spurij non succedit.
- 27 Ius succedendi est reciprocum.
- 28 Dicta regula procedit tam affirmatiuè, quàm negatiuè.
- 29 Correlatiuorum diffinitio.
- 30 De privilegio testandi filio fami. concessio.
- 31 Ascendentes ad secunda vota migrantes an decentibus succedant.
- 32 Parentes luxuriosè viuentes an priuentur successione descendentiũ.
- 33 Quid si mater post annum luctus luxuriosè viuat.
- 34 Et quid in patre inhonestè viuente.
- 35 Pinelus Lusitanus communiter reprehenditur.
- 36 Mater non succedit pupillo morienti, cui tutorem non petijt.
- 37 Pater filio abortiuo non succedit.
- 38 An pater succedat filio ex matrimonio inualido nato.
- 39 Est quid monstruosum, vt quis pro parte legitimus, & pro parte illegitimus sit.
- 40 Vna eademque res diuerso iure censi non debet.
- 41 In bonis feudilibus ascendentes descendenti bus non succedunt.

Cap. trigessimum.

- 1 **C**onclusio, cum quindecim ampliationibus superius scripta. 23. fallentias & limitationes patitur. Quarum septem refert tex. in Authen: vt cum de appella. cogno. §. & hoc quidem. col. 8. Authe. in testamento. C. ad Tertu. glo. in Authen. non licet. C. de libe. præter. vel. ex hæro. glo. fi. in §. si in liti. de inoffi. testa. l. ii. tit. 17. par. 6. & quindecim fallentias refert Casti. in l. 6. Tauri. in verbo. succedant. & ibi. Palatiu.
- 2 Rub. nu. 22. inter quas vna præcipua est, ex. d. l. 6. Tauri. in locis, in quibus seruatür consuetudo; quod ascendentes tantum succedant in bonis immobilibus filij defuncti, & bona mobilia ad radicem deuoluantur. videlicet ad consanguineos paternos, si bona fuerint paterna; si verò materna ad maternos: vt est forus municipalis de Sepulueda; & Molina, qui in maiori regni Castellæ parte est in vsu, & consuetudine, cuius fori tenor talis est. Si filius moriatur relicto tantum patre, & ascendenti bus, vel consanguineis maternis, pater succedit in bonis mobilibus filij. Auunculi, verò vel consanguinei materni in immobilibus bonis, quæ sunt de trunco & de radice. Qui forus est approbatus per dict. l. 6. Tauri, in fine. Quæ sanè consuetudo succedendi viget in Cantabria, vt patet in l. 18. titu. 20. in Foro Cantabriæ. Et hanc succedendi consuetudinem refert Chasfane. in consue. Burgun. rub. 7. §. 6. circa finem. Et quia passim in forensibus iudicijs plures lites ac dubitationes circa interpretationem prædicti Fori versantur. Ob id hoc in loco necessarium exponere arbitramur, quæ bona dicantur de trunco vel de radice, & ad quas personas prædicta bona de trunco deuoluantur, & qualiter inter eas huiusmodi bona sint diuidenda; bona immobilia auita vel paterna dici de trunco & de radice certum est: vt illa bona deuoluantur ad proprium fontem vnde exierunt. Sed magis dubium est, an bona quæ sita à parentibus, de radice, vel de trunco dicantur.
- 3 Huius rei exemplum subijcio, vt rectius intelligatur prædictus Forus. Quidam à maioribus suis quædam bona immobilia hæreditaria
- T ria pos-

ria possidebat, deinde alia bona immobilia acquisiuit suo labore & industria. Postea vxoratus alia bona immobilia constante matrimonio fuit lucratus. Ex quo matrimonio filius fuit procreatus. Patre itaque mortuo, ac deinceps filio, mater superstes iuxta prædictam. l. municipalem, vult in omnibus bonis mobilibus succedere, & similiter in alijs bonis immobilibus, in iuuentute ac durante matrimonio acquisitis. dicens, talia bona non esse de trunco vel de radice, quia à maioribus non deueniunt; sed de nouo fuerunt acquisita. Ex aduerso verò ascendentes paterni & agnati nituntur prædicta bona esse de trunco & de radice, tanquam ex linea paterna descendētia. Pro parte matris videtur, quod cum prædictus forus municipalis sit iuri communi contrarius & odiosus, ob id restringendus & non extendendus ad omnia prædicta bona.

6 l. 1. §. Si quis hoc interdicto. Vbi Bar. ff. de itene. actuque priua. & in Authen. qui rem. C. de sacrosanct. eccles. Bald. in l. Si quas ruinas, num. 2. C. eo. titu. Innocen. in cap. fin. de offi. Archidia. & in cap. dilectus, de capel. mona. cap. auditis, vbi Abb. de præscrip. & in cap. quod translationem. num. 4. de offi. lega. & in legibus correctorijs iuris communis, extensio minimè facienda est. Bald. in l. præcipimus. §. fin. C. de appella. & in Authen. quas actiones. C. de sacrosan. eccle. Iaf. in rub. num. 11. de re iudi. ff. & in l. de quibus. num. 21. ff. de legi. & in l. Si is qui hæres. post Pau. de Castro. ibi. ff. de vulga. & pupi. Sublti. dicens, statutum quod priuat ascendentes à successione descendentium esse pœnale, & odiosum & ob id restringendum. Matthæ. de Afflict. in consuetu. Neapoli. lib. 3. rub. 24. num. 28. Chassane. in consue. Burgun. rub. 7. §. 6. in princ. latè Guillerm. Bene. in cap. Rainuntius, verbo. vxorem nomine Adelasiam. num. 8. de testa.

¶ Præterea cum dict. l. municipalis, & d. l. 6. Tauri affirmant, quod bona immobilia ad truncum & radicem redeant, dicta iura supponunt bona, quæ ex radice & trunco exierūt, ea vero quæ nõ venerunt, & de nouo fuerunt acquisita non dicuntur redire. l. cum pater. §. rogo. ff. de lega. secun. l. r. §. eleganter. ff. de positi. argumentum le-

tum legis, decem. ff. de verbo. oblige. §. Seruus. insti. de capi. dimi. Abb. in c. cura pastoralis. in fine. de iure patro. Iaf. in l. qui in aliena. §. interdum. ff. de acqui. posse. optima glos. in cap. contra Christianos de hære. lib. 6.

10 ¶ Contrariam verò opinionem videtur tenere Casti. in d. l. 6. Tauri, in fine. & ad id cõsiderari potest. d. l. 6. Tauri, referendo verba in fine. d. l. posita ad verba illa in principio. ibi. De qualquier calidad q̄ seã. iuxta regulã, clausulam in fine positam ad omnia præcedentia referri. l. quoties. C. famil. hercis. cap. 2. requiris. cap. inquisitioni de appella. Bar. in l. Si stipulatus. §. Chrylogonus. ff. de verbo. oblige. plenè Felin. in cap. causamque. num. 4. cum sequa. de rescrip.

11 ¶ Item verba redeant ad truncum & radicem nõ tantum significant bona, quæ exierunt de trunco, sed etiam quæ de nouo fuerunt acquisita. Verbum Reddendi, dandi etiam significationem continet. l. cum quidam in prima. ff. de lega. secun. l. Lucius. §. 1. ff. de lega. 3. verbum Reddendi. ff. de verbo. signifi. præsertim quod prædicta bona à patre de nouo acquisita, ansequam ad filium perueniunt, de cuius successione est quæstio, fuerunt in potestate paterna & respectu filij erant in trunco, & ad patrem tanquam radicem & truncum, & per consequens ad consanguineos paternos debent reddi. & hunc arbitror esse verum sensum & intellectum ad prædictum forum municipalem. Quod aliter forsità esset, si bona illa à filio essent acquisita, de cuius hæreditate agitur. Pro qua declaratione est. l. quod scitis, Vbi Bart. C. de bonis quæ libe. & ea, quæ scripsit Matthæ. de Afflict. in dict. rub. 24. num. 25. Rursus circa prædictum forum, & legem municipalem apud peritos aduocatos dubitari solet, an prædictus forus extendatur ad bona in alio territorio seu regno existentia, in quo non viget prædicta consuetudo & forus, nisi tãtum in loco & territorio, in quo tempore mortis testator habebat domicilium. In qua re pro parte negatiua concludendum est. Quod statutum, seu lex municipalis non extenditur extra suum territorium.

l. fin. ff. de iurisdic. omni. iudic. l. cum vnus. §. penul. ff. de bonis au-
tho. iudi. possi. cap. fin. de consti. lib. 6. cap. fin. de Foro competen-
ti. ac ita concludit Bart. in l. cunctos populos. num. 42. Vbi iunio-
res. C. de summa trini. & fide catho. Alexan. consi. 44. incipi. vide-
tur. volum. 3. ac ita in iudicio in testamento cuiusdam Stephani
Centurionis Ianuensis, consubuit Parisius, consi. 12. volum. 3. Guo-
zandi. consi. 49. Telli. Fernan. in. d. l. 6. Tauri. num. 70. optima glos.
in verbo. hæredem. in. l. i. titu. 6. lib. 3. Fori.

14 ¶ Præterea silentio omittendum non est prædictum forum de
Sepulveda, & de Molina locum tantum habere ab intestato, ex te-
stamento ius commune seruandum est, ita diebus præteritis Pin-
ciæ fuit iudicatum. tenet expressè Casti. in dict. l. 6. Tauri, in ver-
bo. el. fuero. Suffragatur dictum Bald. in. l. i. num. 5. C. de legi. hære.
& in. l. fin. C. de pacti. dicentis. statutum. Quod agnati, & aliqui
succedant, intelligendum est ab intestato, & non ex testamento,
nè alicui libera testandi facultas tollatur. l. i. C. de sacrosan. eccle. l.
illa institutio. ff. de hære. insti.

15 ¶ Bona verò dicuntur mobilia, quæ secundum suam naturam apta
sunt moueri, vt pecunia, libri, vestes, & res huiusmodi, & bona mo-
uentia sunt quæ seipsa mouent. vt equus, canis. inter quæ bona hoc
interest, quod bona mouentia habent actiuam significationem, & mo-
bilia passiuam; & bona immobilia dicuntur, quæ à loco moueri nõ
possunt. Omnia prædicta probat. l. mouentium, vbi glo. Bar. & alij.
ff. de verb. signi. l. à Diuo Pio. §. in venditione. ff. de re iudi. l. Si cho-
rus. §. i. ff. de lega. 3. l. longe. ff. de diuer. & tempo. præscrip. c. nulli
liceat. Vbi Abb. nu. 9. de rebus eccle. nõ alie. Oldra. consi. 219. factum
tale est. num. 2. l. 10. titu. 33. par. 7. l. 4. titu. 29. part. 3.

16 ¶ Nomina verò debitorum iura & actiones aliquando inter mo-
bilia, & interdum inter immobilia computantur, si pro re mobili
alicui actio competit, actio censetur mobilis, si pro re immobili
immobilis iudicatur. Nã qui actionem habet ad rem prosequendam,
17 ipsam rem habere videtur. l. rem in bonis. ff. de acqui. rerum. domi.
l. Siquis vi. ff. de acqui. posse. l. qui actionem habet. ff. de regu.
iur. in hunc

iu. in hunc modum distinguit. glo. singu. in verbo. numeranda. in
Authenti. de non alie. vel permutan. rebus eccle. §. i. colum. 2. glos.
in verbo. vteris. in. l. i. C. Si aduersus transactionem. glo. in. l. iube-
mus. in. 2. C. de Sacrosanct. Eccle. glo. in verbo. iura. in cap. fin. de
rebus eccle. non alie. lib. 6. Bart. in. l. potest in prin. ff. de Autho. tu-
ro. & in. l. 2. num. 9. C. Vbi in rem actio. & in. l. sciendum. num. 10.
ff. qui satis. cog. & in consi. 50. filius patri. num. 2. Alexand. consi.
49. Viso processu. nu. 2. volum. 1. Deci. in. d. l. qui actionem. nu. 2.
Andre. Alci. in dict. l. mouentium. In quo loco. Bart. post glos. ibi.
aliam opinionem tenuit, quod nomina debitorum, iura & actiones
non sint bona mobilia, neque immobilia, sed tertia bonorum spe-
cies, allegat legem à Diuo Pio. §. in venditione. ff. de re iudi. & l.
18 quam Tuberonis. §. in peculio. ff. de pecu. quia cum incorporalia
sint, locum non occupant. l. i. §. Si hæres. ff. ad Treb. l. fin. C. de præ-
scriptio. lon. temp. & in prin. insti. de rebus corporalibus, & incor-
poralibus. ob id ad neutrum extremorum accedunt, sed est tertium
bonorum genus. Oldra. consi. 219. factum tale est. Fede. de Se. consi.
10. Bald. & Ange. in. l. Si constante. §. si. ff. solu. matri. Iafin dict. §.
in venditione. num. 7. & in. d. l. cunctos populos. num. 92. Alexand.
consi. 45. habita super ijs. num. 12. volum. 1. & consi. 52. Viso thema-
te. num. 2. & consi. 49. Viso processu. volu. 1. Deci. consi. 387. quæ-
ritur. num. 4. Abb. in cap. nulli liceat. nu. 9. de rebus eccle. non alie-
nan. Feli. in cap. omnes leges in fine. prima dist. optima glos. in ver-
bo. de mueble. in. l. i. titu. 20. lib. 3. Fori. pro dictarum opinionum
concordia dicendum esse arbitror, quod prima procedat ex inter-
pretatione ac iuris fictione. Quod qui actionem habet. ad rem pro-
sequendam, ipsam rem habere videtur. Videlicet fictè, & nõ verè.
Vt affirmant glo. Deci. & alij. in. d. l. qui actionem. Et id significat
illud verbum, videtur. l. naturaliter. vbi glo. & Bart. ff. de acqui. pos-
se. l. bonorum. §. si. ff. de verbo. signi. glos. si. in. l. si duo. ff. de acqui.
hære. glos. in. l. i. §. de iecisse. ff. de vi & vi armata. & in. l. Si is qui
pro emptore, propè finem. ff. de vsu capi. Iaf. in. l. Siquis filium fa-
mi. §. in omni. num. 11. ff. de acqui. hære. & in. l. cum quis. num. 5. de
T ij iuris, &

iuris, & fac. igno. & 2. opinio. quod ex vi & propria nominis signi-
 ficatione, ac verè bonorū mobilium, & immobilium appellatione nō
 comprehendantur iura & actiones, sed quod sit tertia bonorū spe-
 cies per se: vt inquit Oldra. in. d. consi. 219. & Abb. in. d. c. nulli. nu.
 9. & alij superius relati. Vnde meritō affirmant Bald. & Ange. in. d.
 l. si constante. §. si. Quod sequitur Alexan. consi. 55. habita super his.
 num. 13. vol. 1. quod in confiscatione omnium bonorum mobilium
 21 & immobilium nomina debitorum non censentur confiscata, & in
 substitutione de omnibus bonis mobilibus, & immobilibus iura
 22 & actiones ad substitutū nō pertinent, vt optimè scripsit Bar. in. l.
 Centurio. nu. 28. ff. de vulga. & pupi. Ias. in. d. §. in venditione. nu. 7.
 quia verba in testamentis verè & propriè & non fictè sunt intelli-
 23 genda. l. qui hæredi. l. meuius. ff. de condi. & demonst. sed census &
 annus redditus inter immobilia cōputari certum est. Auth. de non
 24 alia. vel permu. rebus eccle. §. vult enim. col. 2. l. iubemus. in. 2. vbi
 Bald. nota. pri. C. de sacrosan. eccle. Cle. exiui. §. cumq; annui redi-
 tus, de verbo. signi. Bart. in. d. l. sciendum. nu. 10. Fede. de Senis, cō-
 fi. 42. Roma. consi. 187. glo. in verbo. de mueble. in. l. i. titu. 20. lib. 3.
 Fori. glos. in. l. 4. titu. 29. part. 3. & qualiter debita hæreditaria à pa-
 25 tente succedente in mobilibus, & ab alijs cōsanguineis filij mor-
 tui in immobilibus succedentibus sunt persoluenda. Quidam ar-
 bitrantur, quod quādo debita respiciunt immobilia, soluēda sunt
 de immobilibus. Si verò mobilia, de bonis mobilibus per. l. hinc
 quæritur. §. potest. ff. de peculio. l. si certarunt. §. 1. ff. de testa. mili.
 Sed Pau. de Cast. in. d. §. potest allegādo Guilier. Docto. antiquū.
 in Auth. hoc ius porrectū. C. de sacros. eccle. tenet, quod æquali-
 ter debita hæreditaria debēt persolui, & nō proportionibus hære-
 ditijs. Quia quantū ad ius hæreditariū æqua lance sunt hæredes.
 & id quod plus vnus obtinet, quā alius iure prælegati videtur
 habere. l. ex facto. ff. de hære. insti. Vbi æqualiter hæredes ad debi-
 ta persoluēda tenētur. Sed Albe. in. d. §. potest, & in tract. statuto. 2.
 parte. quæst. 105. Alex. consi. 111. viso. themate. nu. 12. vol. 4. & consi.
 31. viso. titulo. nu. 16. vol. 1. Tiraq. de ius. primige. quæst. 35. num. 28.
 in qui-

in quibus locis affirmāt, quod si ratione statuti bona mobilia alijs
 deferūtur & immobilia ad alios pertinēt, omnia prædicta bona esti-
 mari debēt. Et secundū bonorū æstimationē debita persolui. tali-
 ter, quod qui plura bona possidet plura debita persoluat. l. C. elus.
 ff. de religio. & sump. sanc. l. si vir vxori. ff. ad. l. Falci. Quæ opinio
 tanquam iuri, & rationi consona tenenda est.

26 ¶ 16. fallit, in bonis filij spurij, in quibus pater nō est legitimus hæ-
 res, quemadmodū filius spurius patri suo non succedit; ita eodem
 modo pater filio spurio. Azo in summa. C. de legi. hære. Bart. in. l.
 fin. nu. 5. ff. de his. quibus vt indig. & in. l. 1. nu. 2. de bono. posse. con-
 tra tabu. Bald. in Authen. licet. in fine per textum ibi. C. de natu. lib.
 & in. l. Gallus. §. 1. ff. de libe. & posthum. Authen. qui. mo. effi. sui. §.
 filium. col. 7. l. 8. in fine. titu. 13. par. 6. Alexand. consi. 139. eleganter.
 nu. 3. vol. 1. consi. 150. nu. 6. vol. 2. Caccia. in. l. Si qua illustis. nu. 63.
 C. ad Orff. Ias. in. §. pœnales. num. 61. insti. de actio. Hippo. in. l. Si
 quis viduam, num. 16. ff. de quæst. & in. l. circuncidere. §. Seruo. nu.
 7. ff. de sicca. Fran. Mar. decisio. 12. in fine. parte. 1. Casti. in. l. 12. Tau-
 27 ri. in fine. & Pala. Rub. in. l. 9. Tauri. Telli. Fernan. in. l. 6. Tauri. nu.
 6. Ratio capotissima est, quia ius succedendi est reciprocum. Et
 quemadmodum tu potes succedere mihi, & ego tibi. l. lege. 12. ta-
 bularum. C. de legi. hære. l. cōmunium. C. de natu. lib. §. sunt autem.
 insti. de bono. posse. & Ias. in rub. de acqui. posse. ff. num. 21. Vbi affir-
 28 mat hæc regulā tā affirmatiuè quā negatiuè esse verā, nisi in casi-
 bus diuere xpensis. & quia in successione seruetur æqualitas. l. si. C.
 cōmū. vtriusq; iudi. l. inter filios. C. fami. hercis. Auth. de nuptijs. §.
 si. col. 4. & correlatiuorū idem est iudiciū, Correlatiua dicūtur illa,
 29 quæ necessario simul requiruntur, & vnum sine alio esse non po-
 test. vt sunt pater & filius. Dominus & seruus, maritus & vxor. em-
 ptor & venditor. l. 1. C. de cupressis. lib. 11. l. fina. C. de indic. vidui.
 tollent. Abb. in cap. cum contingat. num. 6. de iureiuran. statutum
 in vno ex correlatiuis, per consequens in reliquo censetur esse sta-
 tutū, vt in. d. l. si. & in. l. 1. ff. de accepti. Ias. Hippo. in. d. §. seruo. nu.
 4. cum sequen.

- 30 ¶ 17. fallit, in casu quem scripsit Bald. in l. Si quando in prin. C. de officio testa. l. Si non special. & l. fin. C. de testa. Casti. in l. 5. in prin. Tauri. Videlicet quando filiofamilias concessum fuit privilegium liberè testandi, nulla relicta parentibus legitima.
- 31 ¶ 18. fallit, in ascendentibus ad secundas nuptias migrantibus, qui in bonis suorum descendendum primi matrimonij nõ succedunt. l. scemina. §. illud. & l. generaliter. & Auth. ex testamento. C. de secun. nup. Authen. de nup. §. hinc nobis. col. 4. l. fi. titu. 12. par. 4. l. 15. Tauri. Bart. & Pau. in l. de emancipatis. C. de legi. hæred. Idem Pau. in l. pater. C. ad Tertu. Ioannes Nichola. in dict. l. generaliter. num. 17. Deci. consi. 230. proponitur. Boërius decisio. 185. Fran. Mar. decisio. 881. parte. 1. Pala. Rub. in rub. de dona. inter vi. & vxo. §. 50. num. 35. Telli. Fernan. in l. 6. Tauri. num. 16. vbi optimè distinguit inter successione ex testamento, & abintestato, cum in successione ex testamento filiorum, etiam si ascendentes ad secundas nuptias transferint, nihilominus tamen suorum descendentiũ sunt legitimi hæredes, secus in successione abintestato, in qua priuatur successione filij, reseruato vsufructu tantum alijs filijs ex primo matrimonio remanentibus.
- 32 ¶ 19. fallit, in matre luxuriosè viuente, quæ successione sui filij priuatur. Authen. ijsdem pœnis. C. de secun. nupt. Abb. in cap. ex parte de appella. Ioan. de Garo. in rub. de secun. nup. nu. 69. Matthæ. de Afflict. de succe. abintest. 2. arti. principa. in prin. Challane. in consue. Burgun. §. 6. num. 7. Telli. Fernan. in d. l. 6. Tauri. nu. 21. Vbi affirmat hanc esse conclusionem indubitata. Ratio est secundum prædictos. nam si ascendentes per transitum ad secundas nuptias successione descendendum vt dictum est priuantur, à fortiori debent priuari luxuriosè viuentes, ne luxuria habeat plus, quam castitas. l. palam. ff. de ritu nupti. Authen. de non eligē. Secun. nuben. §. Vnum siquidem. & §. cum igitur. col. 1. vbi gloss. in dict. §. vnum siquidem. Videtur tenere quod non priuetur mater successione filij, si post annum luctus luxuriosè viuat, & non infra annum, quam glossam ibi Iacobo de Bellouisu. & Ange. ibi sequuntur,
- 33 & Cor-

- & Corneus in l. fideicommissum. nu. 2. C. de fideicommi. & Ioan. Arletanus in d. Authen. ijsdem pœnis. nu. 17. & Telli. Fernan. in d. l. 6. num. 21. in fine. Idemque dicendum est in patre inhonestè viuente, qui successione filij priuetur. Bart. Ange. & Salice. in l. his solis. C. de reuocan. dona. Matthesy. in dict. articulo. 2. principa. Ioann. Arleta. in d. l. generaliter. nu. 15. & 28. Ripa. in d. l. scemina. in prin. Vbi hanc fatetur esse communem opinionem, quod æqualis sit pœna viri, & vxoris luxuriosè viuentium. Cifuentes, in l. 15. Tauri, in fine, & Boë. decisio. 180. ex supra dicta conclusione. num. 2. Telli. Fernan. in d. l. 6. Tauri. num. 22. contra hanc communem opinionem tenet Pinelus, in l. 4. num. 19. C. de bonis mater. nonnullis rationibus & fundamentis motus, quibus sufficienter respondet Telli. Fernan. in d. l. 6. Tauri. num. 22.
- 36 ¶ 20. fallit, in matre quæ filio pupillo morienti non petijt intra annum tutorem ei nõ succedit. l. sciant qui. C. de legi. hære. l. omnē. C. ad Tertu. & in d. Authen. ijsdem pœnis. §. Sed quemadmodum, in l. i. ad Tertu. Challane. in consue. Burgun. rub. 7. §. 6. nu. 7. Matthæ. de Afflict. in d. arti. 2. principa. Rolandi. Bononien. de success. abintesta. num. 12. Vbi quatuor requisita refert, quæ sunt necessaria, vt mater repellatur à successione filij propter tutorem nõ petitum. Sylua nuptialis, in verbo. Viduæ nõ est nubendum. vbi. 11. ampliationes atque. 14. fallentias ad hoc scripsit, & Telli. Fernan. in dict. l. 6. Tauri. num. 28.
- 37 ¶ 21. fallit. Quando filius nascitur mortuus; vel abortiuus, vel viuus, sed statim moritur. l. qui mortui. ff. de verb. signi. l. vxoris abortu. l. quod certum est. C. de posthu. hære. in l. 16. tit. 6. par. 6. l. 3. titu. 6. lib. 3. Fori, quod hodiè clarius & apertius decisum est in l. 13. Tauri.
- 38 ¶ 22. fallit, in filio qui natus est ex matrimonio, in quo canonicum erat impedimentum, & pater prædicti impedimenti notitiam habuisset ac malam fidem obtinuisset, propter quam & propter contemptum matrimonij pater repellitur à successione filij. Ita Bart. in l. auunculo. ff. de condi. sine cau. qui ad id allegat. l. qui in pro-
- T v uintia.

- uicia. §. ff. de ritu nupti. nam respectu patris, qui mala fide contraxit matrimonium, filius ei erit illegitimus, quanquā respectu filij & alterius cōiugis ignorātis impedimentū filius est legitimus. c. cum inter. c. ex tenore. qui filij sint legi. l. 2. tit. 15. par. 4. l. 1. titu. 13. par. 4. & l. 4. tit. 6. lib. 3. Fori. Quam opinionē Bart. sequitur Telli. Fernan. dicens, eam esse veram rationi & æquitati consonā. in. l. 6. Tauri. nu. 7. cum sequen. mea quidem sententia dictam opinionē satis dubiā esse arbitror, quod respectu patris filius cēsetur illegitimus, & respectu ipsius & matris legitimus. nam esset quid mō
 39 struosum, vt pro parte legitimus, & pro parte quis illegitimus sit. l. eum qui. ff. de vlu capi. glo. & docentes. in cap. per venerabilē. qui filij sint legi. & vna eademq; res diuerso iure censi non debet. c. cum in tua. de decimis. c. cognouimus. 12. quæst. 2.
- 40 ¶ 23. fallit, in bonis fœudalibus, in quibus ascendentes descendentes non succedunt. cap. 1. in princi. de natu. success. fœud. in vñ. fœudo. Vbi Præpositus, & Iacobs Matthæ. de Afflict. in consue. Neapolitan. lib. 3. rub. 24. de successione nobilium in fœudis. num. 28. vbi. num. 30. dubitat an in fœudis antiquis pater succedat filio. & Chassane. in consue. Burgun. rub. 7. §. 6. in glo. Et les enfants. num. 3. cum sequen. vbi ad id notandas declarationes, & fallentias scripsit.

Summarium.

- 1 **I**gintisex discrimina ac differentias in successione ascendentium & descendendum vide.
- 2 Statutum disponens in successione vnus, intelligitur æqualiter in successione alterius.
- 3 Quod procedit in statuto tam affirmatiuo, quàm negatiuo.
- 4 In quantitate legitimæ etiam est discrimen inter ascendentes & descendentes.
- 5 De iure regio omnia parentum bona, præter quintum, ex testamēto sunt filiorum legitimæ.

De iure

- 6 De iure nouissimo regio omnia filiorum bona præter tertium sunt parentum legitimæ.
- 7 Parentibus legitimam de iure naturali non esse debitam.
- 8 Parentibus legitimam institutionis titulo non esse relinquendam.
- 9 Bart. in sua opinione communiter reprehenditur.
- 10 Parentum legitimas lege consuetudine, statuto in totum tolli.
- 11 Pater, viuente filio, non dicitur dominus bonorum filij.
- 12 Testamentum in quo pater est hæres institutus iuris communis solennitatem requirit.
- 13 Lex. 3. Tauri ius commune corrigit.
- 14 Parentes simul cum fratribus filio mortuo succedunt.
- 15 Leges sexta & septima Tauri iuris communis sunt correctoriæ.
- 16 Filius duas quartas detrahit, quod secus est in patre.
- 17 Diuersæ sunt exheredatiois causæ inter patrem, & filium.
- 18 Casus l. fi. c. de repu. hære. in ascendentes locum non habet.
- 19 Legem, cum accutissimi & iura similia ad ascendentes non extendi.
- 20 Inter ascendentes an sit locus collationi.
- 21 Angelus communiter reprehenditur.
- 22 An fructus in Falcidiam sint computandi.
- 23 Ius alendi liberos à iure naturali deriuatur.
- 24 Educatio parentum non est de iure naturali.
- 25 Pauper potius à patre, quàm à filio alendus est.
- 26 Ciconiarum filij, parentes senes alunt.
- 27 Filium hereditati paternæ renunciare non posse.
- 28 Quod aliter est in renunciatione à parentibus facta.
- 29 Parentes exheredatos querelam non transmittere.
- 30 Descendentes in locum parentum suorum vocantur.
- 31 Proximior in gradu remotiorem excludit.
- 32 An bona in fraudem legitimæ alienata reuocentur.
- 33 Aliud discrimen est in substitutione exemplari.
- 34 An testamentum in quo pater non est institutus sit ipso iure nullum.
- 35 Filius ad dotandam matrem etiam pauperem non tenetur.
- 36 An filij spurij ad alendos patres spurios sint compellendi.

Filius

- 37 *Filius illegitimus beneficium ecclesiasticum paternū habere non potest.*
 38 *Id censetur esse permissum, quod non inuenitur expresse prohibitum.*
 39 *In bonis feudilibus ascendentes descendentes non succedunt.*
 40 *Parentes secundum forum municipalem de Sepulveda, & Molina, filijs non succedunt.*
 41 *Effectus suitatis remissive.*

Cap. trigessimum primū.

- 1 **V**isa parentum ex testamento & ab intestato cum. 15. ampliationibus, & 23. limitationibus successione, Reliquum est. 26. discrimina, & differentias tanquam Sybillæ folia à me collectas, inter successioem filiorū, & successioem parentum referre. In primis omittendum nō est, æqualem esse successioem ascendentium, & descendentium, & regulariter successio ascendentium, & descendentium per omnia ferè æquiparatur, & ad paria iudicatur. l. nam et si parentibus. ff. de inoffi. testa. Authen. de hære. & falci. §. 1. colu. 1. Auth. cum de appella. cogno. §. illud quoque capitulum. colu. 8. l. 6. Tauri. Ideo statutum disponens in successioe ascendentiū intelligitur in successioe descendentium, vt æqualis fiat successio. Quod procedit
 2 in statuto negatiuo, seu affirmatiuo. Azo in summa de legi. hære. Bart. in. l. fin. nu. 5. C. de his quibus, vt indig. Deci. confi. 311. in prin. Gabri. Palæo. de lib. no. quæst. 39. Hippo. in. l. circūcidere. §. Seruo. num. 4. ff. de sicca. Telli. Fernan. in. l. 6. Tauri. num. 13.
 3 ¶ Quæ regula primò fallit in quantitate. legitima enim filiorum in bonis suorum parentum de iure digestorum, & codicis, est quarta bonorum pars. l. Papinianus. §. quoniam, & §. quarta autem. ff. de inoffi. testa. l. cum quæritur. l. & parentibus. C. eo. titu. & iure Authen. Secundum numerum filiorum legitima augetur, vel diminitur. Authen. nouissima. C. eo. titu. Authen. de trien. & semi. §. 1. colu. 3. l. 17. tit. 1. par. 6. & de iure recentiori regio omnia bona parentum præter quintum in successioe ex testamento sunt filiorū legitima. l. 9. tit. 5. lib. 3. Fori. l. 7. tit. 12. lib. 3. Fori. Quæ leges hodie sunt

- sunt approbatæ per legem. 28. Tauri. Quod aliter est in legitima parentum, quæ de iure authenticorum est tertia pars bonorum filij. Authen. de trien. & semi. §. 1. glof. vbi Bald. & alij. in. d. Authen. nouissima. glo. in. l. Pátonius. ff. Siquis à paren. fue. manu. l. 8. tit. 13. par. 6. ac de iure nouissimo regio omnia filiorum bona, sunt parentum legitima, præter tertium. l. 6. Tauri. de qua latiùs à me supra, cap. 3. scriptum est. ex quibus omnibus aperte constat diuersitatem de vtroque iure communi, & regio inter has successiones esse.
 6 ¶ 2. differentia est, filijs legitimam esse debitam de iure naturali. l. cum ratio. ff. de bo. damna. l. fin. C. quorum bono. l. scripto hærede in fine. ff. vnde libe. l. fin. §. ipsum autem. C. de bono. quæ libe. cap. Rainuntius, de testa. l. 2. tit. 1. part. 1. l. 2. titu. 19. part. 4. l. 17. tit. 1. part. 6. cum alijs. plenius à me supra cap. 7. relatis. Sed legitima parentum in bonis filiorum non de iure naturali, sed de iure ciuili debetur: vt inquit Bal. in. l. de emancipatis. C. de legi. hæred. & in. l. quamuis, in fine. C. de fideicommi. Bar. in. l. Siquis à liberis. §. parens. ff. de lib. agno. glo. in verb. Padre. in. l. 1. tit. 6. lib. 3. Fori.
 7 ¶ 3. differentia est, filijs legitimam institutionis titulo & nō alio quouis titulo esse relinquendā. Authen. vt cum de appella. cogno. §. illud quoque capitulum. col. 8. glo. & Docto. in dict. authen. nouissima. l. 5. tit. 8. par. 6. & esse communis opinio, vt constat per ea, quæ diffusè à me supra cap. 8. scripta sunt. Quod secus est in parentum legitima, vt affirmat Bart. in. d. Authen. nouissima, nu. 4. & in. l. Siue libertus. §. excluditur. ff. de iure patro. glo. in. l. 1. §. 1. ff. Siquis à paren. fue. manu. Sed in hoc Bart. communiter reprehenditur, vt
 8 affirmant Bald. & Alexand. in. l. 1. C. de bono. posse. contra tabu. & Iaf. in dict. Authen. nouissima. num. 37. Barba. in. l. cum acutissimi. num. 51. C. de fideicommi. Xua. in. l. quoniam in prioribus. 16. amplia. C. de inoffi. testa. Pala. Rub. in. l. 6. Tauri. num. 3. & supra à me latiùs dictum est. cap. 29. amplia. 9.
 9 ¶ 4. differentia est, filiorum legitimam statuto, lege, consuetudineue tolli non posse. Dinus in regu. indultum. de regu. iur. lib. 6. Bar. in. l. titio centum. §. titio genero, nu. 6. ff. de condi. & demōstra.

stra Abb. in cap. fin. num. 23. de consue. communiorem opinionem esse affirmat Ias. in d. Auth. nouissima. nu. 56. Pala. Rub. in c. per vestras. §. 4. num. 3. fol. 87. de dona. inter vi. & vxor. quod secus est legitima parentum. Quæ legitima lege, consuetudine, vel statuto in totum tollitur. Bal. in l. i. §. ius naturale. ff. de iusti. & iure. Ang. consi. 103. hanc affirmat esse communem opinionem. Corne. consi. 107. hac consultatione. in princi. volum. 2. pro qua assertionem communi est. d. l. 6. Tauri, quæ forū municipale de Sepulueda excludentē ascendentes à successione descendentium expressè approbat.

11 ¶ 5. differentia est, quod filius in vita patris dicitur dominus rerum patris. l. in suis. ff. de libe. & posthu. §. Sui. insti. de hære. quali. & disse. l. 21. titu. 3. par. 6. Bart. in rub. num. 5. ff. de peculio. Vnde in quid glo. & ibi. Archi. in c. si. 24. quæst. 1. Bald. & Ias. in d. l. in suis. nu. 9. quod filius regis, viuentē, patre vocatur Rex, & filius Comitis eo viuentē dicitur Comes. Sed pater nō dicitur dominus bonorum filiorum, vt inquit expressè Bald. in l. fin. num. 5. C. de pact. est. l. nam et si parentibus. ff. de inoffi. testa.

12 ¶ 6. differentia est, testamentum, in quo filij hæredes sunt instituti cum solennitate duorum tantum testium esse validū. l. hac cōsultissima. §. ex imperfecto. C. de testa. l. fin. C. fami. hercif. l. 7. titu. 1. par. 6. Quod secus est in testamentis à filiis factis, in quibus eorum patres hæredes sunt scripti. Quod solennitas septem testium in eis est necessaria, vt in dict. l. hac cōsultissima. §. Si quis autem. Vbi Bald. in princ. idem & Salice. in dict. l. fin. Idem Bald. in l. Si qua illustris. num. 7. C. ad Orfi. Ias. in dict. §. ex imperfecto. num. 4. & in d. Authen. nouissima. nu. 40. Idem Ias. in l. Si qua mulier. nu. 34. C. de sacrosan. eccle. & in l. Si emancipati. num. 27. C. de col. & in l. filium quem habentē. nu. 9. C. fami. hercif. Xua. in dict. l. Quoniam in prioribus. amplia. 16. num. 6. Sed hodie quoad prædictam

13 solennitatem nullum est in testamento inter liberos, & extraneos, discrimen. per. l. 3. Tauri.

14 ¶ 7. differentia est, quo ad successione[m] descendentium soli liberi, & nō collaterales, nullaq; interposita persona admittitur. Auth. de hære.

de hære. abintesta. veni. §. 1. col. 9. Authē. In successione. C. de suis, & legi. lib. l. inter cætera. ff. de libe. & posthum. l. 3. titu. 13. part. 6. l. 53. titu. 6. par. 1. Quod longe aliter est quando agitur de successione descendentium, quod de iure communi parentes simul cum fratribus & sororibus filij mortui succedunt. Authen. defuncto. C. ad Tertu. & in d. Auth. de hære. abintesta. veni. §. consequens. l. 4. titu. 13. par. 6. l. 6. titu. 6. lib. 3. Fori. Quæ omnia de iure recentiori regio sunt correctæ per. l. 6. & 7. Tauri.

16 ¶ 8. differentia est, quod filius fideicommissio grauatus ultra suā legitimam quartam Trebellianicam detrahere potest, cap. Rainuntius. in fine. Vbi glof. in verbo. legitimam. de testa. glof. in verbo. Trebellianicæ, in cap. Si pater eodem titu. lib. 6. Bald. & Ange. in l. Papinianus. §. meminisse. ff. de inoffi. testa. Idem Bald. in dict. l. filium quem habentem. num. 27. & in l. quanquam in princ. C. ad l. falci. dicēs, quod filius legitimā detrahit, vt tuus. Et Trebellianicam, vt quilibet alius extraneus hæres. Ias. in Authen. res quæ. nu. 3. C. commun. de lega. Vbi tripliciter id limitat. Idem Ias. in dict. l. filium quem habentem. num. 9. in fine. Vbi hanc testatur esse communem opinionem. Sed pater alijque ascendentes vnā tantum partem detrahunt. Bald. in l. Si à milite. §. fin. ff. de testa. sequitur Ias. in dict. l. filium quem habentem. nu. 9. & in d. l. Si qua mulier. num. 35. & in dict. Authen. nouissima. num. 39. & in l. qui se patris. num. 62. C. vnde lib. Alexand. in l. in ratione. §. quod vulgo. ff. ad l. Falci. Xua. in d. l. Quoniam in prioribus. 16. amplia. nu. 6. contra Cuma. & Ange. in d. l. si à milite. §. fin.

17 ¶ 9. differentia est, filios propter. 14. causas à iure expressas, à parētibus iustè exhæredari posse. Auth. vt cum de Appella. cogno. §. causas autem iustas, col. 8. Auth. non licet. C. de lib. præte. vel exhære. glof. si. in. §. si. insti. de inoff. testa. glo. magna, in c. Quintauallis. de iureiu. l. 4. 5. & 6. tit. 7. par. 6. Sed parētes propter. 7. tantū causar à filiis exhæredantur. Authē. vt cum de appella. cogno. §. & hoc quidem. col. 8. Authē. in testato. C. ad Tertu. glo. in d. Authen. nō licet, alia in d. §. fin. insti. de inoffi. testa. l. 11. titu. 7. par. 6.

¶ 10. diffe.

- 18 ¶ 10. differentia est in casu. l. si. C. de repudi. hæred. Secundū Bal. ibi. nu. 5. dicentem, decisionem illius legis locū non habere in ascendentibus repudiantibus, quod secus est in filiis: quibus delata est hæreditas, quod intra annum est locus pœnitentiæ secundum distinctionem prædictæ legis finalis. Idem tenet ipsemet Bald. in. l. non iustam. in fine. C. ad Trebe. Sequitur Xua. in dict. l. Quoniā in prioribus. 16. ampli. num. 6.
- 19 ¶ 11. differentia est, quod quando filij sunt à parentibus grauati, vt post mortem alicui hæreditatem restituāt, intelligūtur grauati, etiam si id non exprimatur, si sine filijs decesserint. Quia non est verisimile testatorem voluisse alienas successiones proprijs antepone. l. cum auus. ff. de condi. & demonst. l. cum acutissimi. C. de fideicommi. l. generaliter. §. cum autem. C. de insti. & substi. sub cōdi. fac. l. 10. titu. 4. par. 6. quod aliter est in parentibus à filijs institutis, vt post mortem, parentes alicui restituant hæreditatem, glo. in. l. ex facto. §. Siquis rogatus, in primo. ff. ad Trebe. Bart. in. d. l. cum auus. nu. 2. vbi Ioan. de Imola & Socin. num. 7. Fulgo. in dict. §. cum autem. Alexā. in. d. §. Siquis rogatus. glo. in. l. 10. titu. 4. par. 6. hanc fatetur esse communem opinionem Barba. in dict. l. cum acutissimi. nu. 45. Quamuis ipse nitatur. tenere contra communem, quam communem sequitur Xua. in dict. l. Quoniam in prioribus. 16. ampli. num. 4.
- 20 ¶ 12. differentia est, collationem locum habere in successione filiorum. Videlicet quando inter se filij succedunt. Authen. ex testamento. C. de col. l. filix dotem. C. eo. titu. l. 4. & 5. titu. 15. par. 6. l. 29. Tauri. Sed quando parentes filijs succedūt, inter eos collationi locus non est. Bald. in. l. Si emancipati. num. 3. C. de colla. & in rub. in fine. C. eo. titu. & in. l. quoniam nouella. num. 4. C. de inoffi. testa. Pau. Roma. Alexan. & communiter alij in. d. l. Si emancipati. Iaf. in dict. Authen. nouissima. num. 41. & in Authen. Si qua mulier. num. 39. C. de sacro san. eccle. & in. l. filium quem habentem. num. 10. C. fami. hercis. Xua. in. d. l. Quoniā in prioribus. nu. 7. & ista est cōmunis opinio cōtra Ang. in. l. vt liberis. in fine. C. de colla. Qui cōmuni
- 21 ter re-

- ter reprehenditur secundum Alexan. & alios superius relatos.
- 22 ¶ 13. differentia est, quod filij in Falcidiam seu Trebellianicam fructus non computant. l. Iubemus. C. ad Treb. l. Scimus. in fine. C. de inoffi. testa. l. quod de bonis. §. quod auus. ff. ad. l. Fal. glo. r. in. l. in fidecōmissariā. ff. ad Treb. Quod secus est in parentibus. Bart. in. l. filius familias in fine. Quem ibi Ang. & vterque Imola secuntur. ff. ad. l. Falci. Alex. in. d. l. in fideicommissariā. Iaf. in. l. qui si patris. in fine. C. vnde lib. Barba. in. d. cum acutissimi. num. 44. Xua. in. d. l. quoniam in prioribus. 16. ampli. num. 5.
- 23 ¶ 14. differentia est, quoad alimenta, ius enim alendi filios à iure naturali deriuatur. l. 1. §. ius naturale. ff. de iusti. & iur. in prin. insti. co. tit. l. Scripto hærede. ff. vnde lib. l. eas obligationes. ff. de cap. dimi. l. 2. titu. 7. par. 2. Educatio verò parentum non est de iure naturali. Bar. in. l. Siquis à liberis. §. parens. ff. de lib. agno. Bald. in. l. de emancipatis. C. de legi. hære. Roma. confi. 32. incip. visa municipali. Deci. in. l. Iura sanguinis. in fine. Gabri. Palæo. de lib. nothis. cap. 46. Vnde si aliquis pauper patrem & filium habet diuites, potius à patre, quàm à filio est alendus. Barto. in. l. nam quemadmodum. de lib. agno. Petrus de Rauen. in alfabeto aureo. in verbo, alimenta, colum. 4. & olim lege Solonis. sancitum erat, filium nō debere patri alimenta, neque alia vitæ necessaria, si à patre nullam viuendi artem filius accepisset. refert. Iaf. in. l. quidam cum filium. num. 33. ff. de verbo. obligatio. Fortun. Garcia. in. l. 1. §. ius naturale. num. 105. ff. de iusti. & iur. Ratio huius differētix est, quia educatio circa parentes alijs animalibus non conuenit, quemadmodum educatio erga filios. Plinius verò in lib. 10. de naturali historia, cap. 23. refert, quod Ciconiarum filij parentes senes alunt, & eos inter omnia animalia cognoscunt, & volandi impotentes humeris suis gestant.
- 27 ¶ 15. differentia est, filium hæreditati paternæ renunciare non posse. l. Si quando. §. illud. C. de inoffi. testa. l. pactū dotali. C. de colla. cap. quamuis pactum. de pact. lib. 6. Paternæ verò hæreditati filij optime renunciare poterit. l. 1. §. Si vel parças. ff. Siquis à paren-

fue. manu. glo. magna. in. d. l. pactum. dotali. glo. in verbo. lex civilis. in. d. c. quamuis pactum. Bald. in. l. quamuis. in fine. C. de fideicom-
 28 hanc arbitror esse veram opinionem, contra quam consuluit Xuar. vt ipse affirmat in. dict. l. quoniam in prioribus, in. 16. amplia. num. 3. & 10.

19 ¶ 16. differentia est, filios iniuste exhæredatos querelam nõ præparatam transmittere. l. si pater. in. l. scimus, in fine. l. si quis filium. C. de inoffi. testa. glo. & Docto. in. l. cum mota. C. de transa. Sed parentes exhæredati querelam ad suos non transmittunt. Et affirmat Ange. in. l. nam ex his. ff. de inoffi. testa. Ias. in. d. l. si quis filium. Xua. in. d. amplia. 16. num. 8. Casti. in. l. 24. Tauri. Bernardiez de Luco, in regu. 635. incip. querela etiam non præparata. limi. 2.

30 ¶ 17. differentia est, quod filij, seu nepotes, & alij descendentes ad hæreditatem suorum ascendentium in locum suorum parentum per repræsentationem vocantur. l. sed et si conditioni. §. nepotes. ff. de hæred. institu. l. 1. §. sciendum. ff. de suis & legi. hæred. l. 2. C. de legi. hære. §. cum filius. §. fina. de hæred. quæ ab intest. defe. l. 2. & 3. tit. 13. par. 6. tit. 9. tit. 5. lib. 3. fori. l. 1. & 7. tit. 6. eodem lib. 3. fori. Sed patres & alij ascendentes in successione descendentium secundum gradus proximitatem succedunt, nulla habita repræsentatione. Ideo pater excludit auum maternum, & auus proauum.

31 Itaque proximior in gradu remotiorem excludit. Authe. defuncto. vbi glo. in verbo. gradus. Authen. de hæredi. ab intest. veni. §. consequens. colla. 9. l. 4. tit. 13. part. 6. Alexan. in consi. 80. vol. 1. & in cõsi. 113. circa dubitationem. in prin. vol. 3. Matthesy. de successi. ab intest. 2. arti. principa. num. 4. Cassane. in consue. Burgun. rub. 7. §. 6. num. 8. Rolandi Bonohiensis de succes. ab intesta. num. 8. & 9. Tellius Fernan. in l. 6. Tauri. num. 16. Et ibi Gome. num. 5. & Xua. in dict. amplia. 16. nu. 6. in fine.

32 ¶ 18. differentia est, quod filius bona à patre in fraudem alienata usque ad suam legitimam reuocat. Bar. in. l. non vsque, & in. l. hæreditarium. ff. si quis à parent. fue. manu. Abb. inc. Rainautius. num.

num. 23. de testa. Ias. in. l. qui se patris. num. 62. C. vnde lib. & in. l. ait Prætor. §. sed et si quis iureiurando. in princ. ff. de iureciu. & in. l. filium quem habentem. num. 9. C. famil. hercif. & in Authen. nouissima. nume. 40. C. de inoffi. testa. Cepola cau. 22. incip. pater volens. Alexan. consi. 47. circa primum. vol. 1. Deci. consi. 231. viso. casu. num. 7. Soci. regu. & tres follentias in hoc scripsit, in regu. 350. incip. pater. Ioan. Nicola. in. l. generaliter. nu. 226. C. de secun. nup. Pau. de Monte pico in Authen. præterea. nu. 36. C. vnde vir & vxor. sed pater bona à filio alienata etiam in fraudem minimè vsq; ad suã legitimam reuocat. Bar. in. d. l. non vsque. per tex. ibi Ias. in. d. l. filiu quem habentem. num. 9. & in. d. Authen. nouissima. num. 40. & in. l. qui se patris. num. 62. C. vnde lib. Barba. in. l. cum acutissimi. nu. 47. C. de fideicommi. Xua. in. d. amplia. 16. num. 9. vbi latius de hac re scripsit.

33 ¶ 19. differentia est, in substitutione exemplari, quæ fit à patre filio mente capto, & non contra. l. ex facto. ff. de vulga. & pupi. substi. l. humanitatis. C. de impub. & alijs substitu. §. qua ratione. instit. de pupil. substitu. l. 11. titu. 5. part. 6. hanc in specie differentiam scripsit Bald. in. dict. l. humanitatis. nu. 42. & Bar. in. d. l. ex facto. num. 8. vbi Alexand. num. 30. hanc esse communem opinionem affirmat.

34 ¶ 20. differentia est, testamentum in quo filius est præteritus, & non institutus, vel nominatim exhæredatus, nullum ipso iure esse. l. vnica. §. si. ff. si tabulæ testa. nullæ exta. l. fina. ff. de lib. & posthu. & in prin. insti. de exhære. libe. Quod aliter in præteritione patris est dicendum: quamuis querela, & cõtra tabulandi remedium patri competat. l. filio que. §. 1. ff. de inoffi. testa. l. illud. §. ad testamentum. ff. de bono. posse. contra tabu. Soci. in. l. cum auus. nu. 7. ff. de condi. & demonstra. Ratio est, quia non ita hæreditas ascendentibus sicut descendentibus est debita.

35 ¶ 21. differentia est, quod filius ad dotandam matrem etiam pauperem ad secundum matrimonium transeuntem compellendus non est. Baldus. in. l. in fine. C. de inofficio. doti. & in. l. qui liberos. ff.

de ri. nup. & in. l. i. §. præterea. ff. de tute. Ias. in. §. fuerat. num. 121. in. l. de actio. Guillerm. Bene. in cap. Rainútius, verbo. dotē quam ei dederat. num. 70. de testa. hanc esse communem opinionem affirmat & eius rationem refert Tiraquell. in. ll. connubialibus. lege. 2. num. 6. quod longè aliter est in parentibus, qui ad dotandas filias compelluntur. l. qui liberos. ff. de ritu nup. l. dotem dedit. de colla. bono. l. fin. C. de dotis promi. l. 8. & 9. titu. ii. par. 4. & superius à me cap. 5. latiùs dictum est.

36 ¶ 22. differentia est, in casu quem scripsit Ludo. à Sardis, de natu. lib. rub. de obligatione inter patrem & filiū. nu. 4. dicens, quòd ad alendos patres spurios filij spurij non sunt compellendi. Idem tenuit Anto. Capi. decisio. 164. in causa Ioánis. in fine, dicens non esse eandem rationem in alendis parentibus, quæ est in alendis liberis spurijs. & quia id in iure non reperitur expressum, & quod in educatione filiorum spuriorum statutum fuit, vt latiùs supra cap. 21. à me dictum est, extendendum ad educationem parentum minimè est. Quod sanè nimis durum esse arbitror, nisi prædicta conclusio in nefarijs, & incestuosis filijs intelligatur.

37 ¶ 23. differentia est, quod filius illegitimus beneficium sui patris absq; legitima dispensatione habere non poterit. c. præsentium. c. ex transmissa. c. Michaël. de filijs presby. per rationes à me plenius supra cap. 20. num. 109. relatas, sed pater beneficium sui filij citra dispensationem habere poterit, vt concludit Petrus Reb. in praxi beneficii. titu. de dispensatione super defect. nata. nu. 29. dicens,

38 quòd ob id permittitur, quia non inuenitur expresse prohibitum, & cū sit id odiosum, iuxta notissimā iuris regulā restringendū est.

39 ¶ 24. differentia est, in bonis fœudalibus, in quibus ascendentes descendentes non succedunt. c. i. in prin. de natu. succe. fœud. in vfi. fœu. Chassane. in consue. Burgun. rub. 7. §. 6. Matthæ. de Afflict. in consue. Neapoli. lib. 3. rub. 24. num. 28.

40 ¶ 25. differentia est, in bonis, quæ secundū vsu & consuetudinē municipalem fori de Sepulueda & de Molina ad truncū & radicē redeunt, vt plenissimè à me supra cap. 30. expositum est.

¶ 26. diffe-

41 ¶ 26. differentia est, quod ad omnes effectus suitatis, de quibus in. l. si emancipati. C. de colla. & in. l. apud hostes. C. de suis & legi. lib. & in. l. vnica. C. de ijs qui ante aper. tab. pro vt latissimè supra cap. 4. à me scriptum est.

Summarium:

- 1 **D**E successione collateralium.
- 2 Ascendentibus, & descendentes non existentibus extranei & penitus ignoti heredes possunt institui, & nu. 3.
- 4 Qui extraneos heredes instituit, omisis consanguineis indigentibus, peccat mortaliter.
- 5 Potius consanguineis, quàm extraneis subueniendum est.
- 6 Fratrem pauperem frater tenetur alere.
- 7 Clericus de redditibus ecclesiæ dotare sororem tenetur.
- 8 Consanguinei in gradu proximiores ad hereditatem consanguineorum vocantur.
- 9 Nullum agnationis & cognationis est discrimen.
- 10 Proximior in gradu remotiorem excludit.
- 11 Consanguineis simpliciter institutis, censentur instituti ij, qui gradu proximiores sunt.
- 12 De causa & opulenta hereditate Cordubensi.
- 13 Testator videtur id velle quod lex disponit.
- 14 Proximiores in gradu dicuntur respectu testatoris.
- 15 Verba dubia potius ad testatorem quàm ad heredem sunt referenda.
- 16 Testator maiorem dilectionem erga proximiores censetur habere.
- 17 Quomodo filij duorum fratrum inter se abintestato succedant.
- 18 Opinio contraria refertur.
- 19 Tot sunt partes in successione, quot sunt persone succedentes.
- 20 Lex. 9. Tauri ius commune non corrigit.
- 21 Antonius Gomez ius sua opinione fuit deceptus, ideo merito reprehenditur.
- 22 Quando proximitas gradus non attenditur.

- 23 *Consanguinei usque decimum gradum inclusive admittuntur.*
 24 *Verus sensus ad l. 6. titu. 13. par. 6.*
 25 *Consanguinei usque ad centesimum ac millesimum gradum ad successionem regni vel Maioratus admittuntur.*
 26 *De computatione graduum.*

Cap. trigesimum secundum.

Ro nostri instituti complemento successio collateralium, seu consanguineorum explicanda est, ex testamento ascendentibus, ac descendentibus non existentibus extranei, & penitus ignoti institui possunt, & consanguinei seu collaterales præteriti & cum causa, vel sine ea exheredari, si exheredationis nomē hoc habere meretur. l. extraneum. C. de hære. insti. l. fratres. C. de inoffi. testa. l. 12. titu. 7. par. 6. l. 2. & 3. tit. 8. par. 6. de quadam tamē æquitate nimis graue esse videtur, bona venientibus ab intestato auferri: ut inquit. l. fi. C. de testa. mili. Quam ad hoc allegat Bald. in l. humanitatis. nu. 7. C. de impub. & alijs sub. sti. & in l. fi. per tex. ibi. C. quo. bono. Vbi inquit, quod non stantibus ascendentibus, neq; descendentibus successio consanguineis est quasi debita de iure naturali. glos. in verbo. debita. in l. fi. C. de codi. latē. Fortu. Garc. in l. Gallus. §. idē credendū. ff. de libe. & posthu. & legitur in lib. numerorū. cap. 27. Dabitur hæreditas ijs, qui proximi sunt. Vnde meritō inquit Ioā. Faber. in §. 1. la. fine insti. de hære. quæ ab intest. defe. allegādo textū in c. si quis reliquerit. 30. dis. Quod qui instituit extraneos hæredes, omisis cōsanguineis indigentibus, facit cōtra officiū pietatis, & mortaliter peccat. & Petrus Ancha. in regu. possessor. quæst. 1. de reg. iu. lib. 6. Quod qui moriēs relinquit fratres, vel consanguineos indigentes & extraneū diuitē heredē instituit, institutus bona consciētia hereditatē nō possidet. glos. in l. 13. titu. 6. lib. 3. Fori. Pala. Rub. in l. 7. Tauri, in fine. Potius enim cōsanguineis, quàm extraneis subueniendū est. c. 1. Vbi Abb. nu. 4. de cohabi. cleri. & muli. & in c. Vt super. in fine. de rebus eccl. nō alie. c. nō satis. 86. dis. c. quiescamus. vbi glo. 42. d. f. S. Thom.

2. 2. q.

2. 2. q. 32. art. 9. hinc est, quod frater cōpellendus est alere fratrem, seu sororē inopē etiā vterinā. tex. sing. vbi glo. fi. & Bal. ibi. in l. qui filium. ff. vbi pupi. edu. debe. glo. in verbo. iultē. in l. si quis à liberis. §. idem scripsit. ff. de lib. agno. glo. in l. 1. C. eo. tit. glo. fi. in l. nō omni. C. de adminif. tuto. glo. in verbo, alio patre. in l. cū plures. §. cū tutor. ff. eo. tit. l. 1. §. 1. ff. de tute. & ratio. distra. ibi, matri aut sorori, quæ aliter se tueri non possunt. l. quamuis. ff. solu. matri. ibi, aut fratribus, aut parentibus consulere. l. 8. tit. 16. par. 6. Bal. in l. fi. nu. 7. C. dotis promi. & in Auth. res quæ. nu. 18. C. commu. de lega. Bart. in l. quæsitū. ff. vbi pupi. edu. debe. & in rub. pro cœmij. ff. vete. nu. 14. & in tracta. de ali. nu. 15. Ias. in d. Auth. res quæ. nu. 10. & in l. 1. nu. 29. ff. solu. matri. & in §. fuerat. nu. 105. inst. de actio. Ancha. consi. 434. ex narratis. nu. 3. Soci. cōsi. 57. nu. 4. Xua. in d. l. quoniā in prioribus limitatio. 2. Pala. Rub. in c. per vestras. §. 20. nu. 6. in fine. fol. 92. de dona. inter vi. & vxo. vbi allegat Antoni. de Bu. & Abb. quod frater clericus de redivibus etiā ecclesiæ sororē dotare tenetur, si illa non habet vnde se dotet, quia clericus magis tenetur exercere actū charitatis circa consanguineos & proximos, quàm alius. c. relatū. ne clerici, vel monachi. Optimē Steph. Aufre. in aditio. ad cape. Tolo. decisio. 289. in fine.

Hactenus dictū est in successione ex testamēto: ab intestato vero ascendentibus, & descendētibus deficientibus, collaterales ut puta agnati, vel cognati in gradu proximiores ad hæreditatem suorum consanguineorum vocantur. l. 1. l. consanguinitatis. Auth. cessante. Auth. post fratres. C. de legi. hære. l. 2. ff. eo. tit. & in prin. insti. de legi. agna. succe. l. 5. & 6. tit. 13. par. 6. l. 10. tit. 6. lib. 3. fori. nullo habito discrimine agnationis, & cognationis. in d. Authen. cessante. in fine. Auth. de hære. ab intestā. veni. §. nullam. colla. 9. l. fi. C. vnde legi. & in prin. inst. de succ. cog. quod etiā in successione ex testamēto proccedit, proximiorē in gradu potiorē esse in successione, & alios remotiores excludere. veluti si auus instituat filiū & nepotē hæredes, primo loco censetur vocatus pater, postea verò nepos. l. peto. §. fratre. ff. de lega. secun. l. fin. C. de verbor. signific. d. Authen. post fra-

V iij tres.

- tres. Ias. hanc fatetur esse communem in. l. Gallus. §. quidam recte. ff. de lib. & posthu. Alex. consi. 14. super quaestione proposita. nu. 4. vol. 4. Ideo si testator simpliciter instituit vel substituit consanguineos, intelligitur instituti consanguinei qui proximiores sunt, & qui ab intestato erant successuri. Bal. in. l. 1. num. 7. per text. ibi. C. de secū. nup. Ias. in. d. §. quidam recte. nu. 18. ob id merito in Senatu Granatesi super pingui & opulenta hereditate fuit iudicatum: quod mercator quidam Cordubensis interrogatus tempore mortis in testamento, quos heredes habere voluisset, dixit, quod fratres suos, & testatoris erant fratres utrinque coniuncti, & alij fratres uterini tantum. Fratres utrinque coniunctos heredes esse, & non uterinos. Ut affirmat Telli. Fernan. in. l. 8. in fine Tauri, quia testator videtur id velle, quod. l. disponit. l. cum quidam. §. quemadmodum. de verbo. signi. Bald. in. l. precibus. nu. 44. C. de impub. & alijs substitu. & in. l. quidam elogio. nu. 3. in fine. C. de iure delib. Alex. consi. 55. nu. 17. vol. 4. Deci. con. 133. in effectu queritur. nu. 4. vbi ad id allegat Pau. Castren. in Authē. defuncto. C. ad Tertu. & quia in dubio testator praesumitur disponere secundum quod ius disponit, ut inquit Bal. in. l. 2. C. de condi. infer. & optime Deci. in dict. consi. 153. nu. 4. & haec proximitas consideratur respectu testatoris & non respectu heredis. Veluti, si quispiam in suo testamento dixerit, deficiente prole legitima, vel in alio casu, bona vel Maioricatus ad heredes, vel consanguineos perueniant, id intelligendum est de proximioribus testatoris, & non heredis. glo. est singu. quam pluries in praxi vidi, in. l. ex facto, in verbo, sua, ibi, id est rogantis. ff. ad Trebe. Bart. in. l. cum in testamento. per text. ibi. ff. de auro, & argento legato. Ioan. de Imola. in. d. l. ex facto. Ripa. in. l. filijsfamilias. §. Diu. num. 31. ff. de lega. pri. Ias. in. l. si pecuniam. in fine. ff. Si cer. peta. Alexad. consi. 56. consideratis in prin. vol. 1. & consi. 23. col. 1. vol. 2. Hipp. Sing. 21. Couarru. in quaest. practi. cap. fin. num. 4. Telli. Fernan. in. l. 27. Tauri. num. 7. Idem dicendum est, quando verba dubia referri possunt ad testatorem & ad heredem, potius referenda sunt ad testatorem, quam ad heredem. Bart. in. d. l. ex facto. & Ias. in dict. l. Si pecu-

- pecuniam. Ratio omnium praedictorum esse poterit, quia maior est dilectionem & affectionem praesumitur defunctus circa proximiores, quam erga remotiores habere. l. heredes mei. §. si. ff. ad Trebe. l. 3. §. si duo. ff. de legi. tuto. §. Si plures. insti. de legi. agna. tute. quae regula locum non habet, quando datur in successione representatio & vnus in locum alterius succedit, ut puta in fratribus legitimis & naturalibus utrinque coniunctis, quando filij fratris praemortui ad hereditatem patris simul cum patruo superstitite in stirpes, & non in capita vocantur, & eam portionem habebunt, quam eorum pater si viveret habiturus fuisset. Auth. cessante. Vbi glo. Bar. & alij. C. de legi. haere. Auth. de haere. abintest. veni. §. reliquum. colla. 9. & in. d. Auth. post fratres. l. 5. tit. 13. par. 6. l. 8. Tauri. Ratio est, propter representationem, & quia in locum & personam sui patris succedunt, ideo eodem iure utuntur. l. 1. §. Siquis percepto fundo. ff. ad Trebel. l. qui in ius. ff. de regu. iu. Idemque de iure communi dicendum est, quando filij duorum, vel trium fratrum inter se ab intestato succedunt, quae in stirpes & non in capita succedant. glo. Bar. & Ang. & communiter alij, in. d. Authen. cessante. Idem Bar. in. l. 1. §. interdum. in fine. ff. si pars haere. petat. & in. l. post consanguineos. §. hereditas. ff. de suis & legi. haere. Auth. de haere. abintest. veniē. §. reliquum. Vbi Ang. Colla. 9. Dinus de succe. abintesta. nu. 5. Matthesy. de succe. abintest. art. 3. principa. nu. 12. Rolā. Bononien. de succe. abintesta. nu. 17. Guido. Papae, decisio. 134. incip. Sed qualiter, vbi inquit ita fuisse iudicatum, hanc affirmat esse communem opinionem. Alex. consi. 29. perspectis, num. 2. volum. 5. & consi. 55. vol. 4. num. 5. Chassane. consi. 47. num. 29. Boeri. in quodam consilio posito post lectionem Dini, de regu. iu. lib. 6. est glo. in verbo. ut puta & alia. in verbo. hereditatis. & alia in verbo. vendicationem, in. l. 1. §. in. ff. si pars haere. petat. glo. in verbo. si autem, in dict. Authen. de haeredi. abintesta. veni. §. Si igitur.
- 18 ¶ Contrariam vero sententiam, quod filij fratrum inter se succedant in capita, & non in stirpes, tenuit glo. in verbo. superstitites. in. §. haec etiam. insti. de legi. agna. succe. Bald. in. d. Authen. cessante. nu. 2. Vbi Sali. & Ange. in. §. cum filius. insti. de haere. quae abintest. de-

fe. & hanc opinionem approbat. l. 15. tit. 13. par. 6. & l. 13. tit. 6. lib. 3. Fori. Ratio est, quia omnes in pari sunt gradu, eodemque gradu à defuncto distant, merito inter eos æqualis seruetur successio. l. 2. §. hæreditas. ff. de suis & legi. hære. l. consanguinitatis. C. eo. tit. Authen. de hære. abintest. vini. §. Si verò neq; fratres. colla. 9. §. Si plures, insti. de legi. agna. succe. Ideo tot erunt partes in successione, quot sunt personæ succedentes, & vnusquisq; succedit ex persona sua, & nulla datur inter eos representatio. Anto. verò Gome. cū fit suapte natura nouitatis amator, tenuit in. l. 8. nu. 10. Tauri, prædī & tam legem. 8. corrigere hanc opinionem, & dictā. l. 15. tit. 13. por. 6. Quam opinionem nimis erroneam & falsam esse cenfeo, quia prædicta. l. 8. Tauri tantū loquitur in successione patruorū, quod cō sobrini succedāt cum patruo superstite in stirpes, & nō in capita, cū sint in dispari gradu. Quo casu datur representatio vltioribus cum proximioribus. Sed quādo successio est inter eosdē eiusdem gradus, vt in nostro casu, nihil prorsus de hoc disponit. d. l. 8. Tauri. Ideo ius cōmune seruandū est. & Anto. Gome. reprehendi meretur, vt eum merito reprehēdit Telli. Fernā. in. l. 8. Tauri. nu. 3.

22 ¶ Sed quando nepotes, pronepotes, alijvè descendentes ad hæreditatē aui, vel aliorū ascendentiū cum patruis concurrūt propter representatiōē proximitas gradus nō attenditur. l. vt in testato. C. de suis & legi. hære. l. 2. & 3. C. de suis & legi. lib. & in. d. §. cum filius. l. 3. tit. 13. par. 6. l. 7. tit. 6. lib. 3. Fori. & quādo agitur de successione patruis, non consideratur proximitas graduum, sed repræsentatio. Ideo consobrini in locū suorū parentū succedūt. d. Authen. post fratres. Vbi Bart. Bald. & Salice. Ang. in. d. §. reliquū. Ias. in. l. is potest. nu. 53. ff. de acqui. hære. Alex. consi. 44. videtur prima facie. nu. 15. vol. 5. Deci. cōsi. 1. & consi. 217. in casu proposito. nu. 2. & cōsi. 484. æquitate. num. 7. & consi. 527. in ciuitate Rauenæ. num. 9. & consi. 553. in ciuitate Lucana. in principi. Vbi plures rationes & iura ad id allegat; denique quando agitur de successione ascendentiū, & de successione patruis, in his duobus tātum casibus datur representatio, & non in alijs, vt concludit Deci. in locis superius allegatis, & nulla

& nulla data representatiōe, qui proximior est in gradu ex agnatis, seu cognatis potentior est in successione, & alios remotiores excludit. d. l. consanguinitatis. d. Authen. post fratres in. 2. l. 6. tit. 13. par. 6. & nu. cap. 27. habetur, dabitur hæreditas ijs, qui proximiores sunt, & agnati & cognati, nullo inter eos discrimine quoad sexus, 23 habito, vsq; ad decimum gradum inclusiue abintestato succedūt. §. fin. insti. de succe. cognat. §. sunt autem. insti. de bono. posse. Bart. in. l. fin. C. vnde. legi. glos. Abb. & alij, in cap. postremo. de appella. latē Matthæsy. de succe. abintest. 3. arti. principa. num. 30. l. 6. tit. 13. part. 6. in qua impressorum vitio positū est, hasta el dozeno grado. Et legendum est secundum verum sensum, hasta el dezeno grado. & ita cum iure communi concordat. d. l. partitā.

24 ¶ In successione verò Regni, Ducatus, Baronię, seu Maioricatus etiam si in centesimo vel millesimo gradu consanguinei distent, non ob id ab his successio[n]ibus sunt repellendi, sed admittēdi. Ita egregiē inquit Bald. in cap. 1. §. Capitanei. versi. Item opponitur de fœudo marchię in vsu. fœu. quem ibi in fine sequitur Iaco. Alua. & Ias. in. l. fi. num. 3. C. vnde legi. Deci. consi. 85. diligenter. nu. 3. & 4. Guilier. à Monserrat de succe. regum. num. 39. vbi plenē de hoc Hippo. Singu. 422. incip. agnati. Couarru. lib. 3. resolu. cap. 5. num. 4.

26 versi. 5. & gradum computatio qualiter fiat, habetur in. l. Iuris Cōsultus. Vbi glos. magna. ff. de gradi. glos. & scri. in. l. fin. C. de successorio edicto. Rolan. Bononien. de succe. abintest. nu. 22. Matthæsy. de succe. abintest. 3. arti. principa. num. 32.

Summarium.

- 1 **M**ritus & vxor sibi inuicem abintestato succedunt excludendo se.
- 2 Quotidiana memoria potius sunt committenda.
- 3 Omnia priuilegia dotis.
- 4 Vxor soluto matrimonio viginti duo commoda ex bonis mariti consequi potest.

- 5 *Vxori sua dos integra restituenda est.*
- 6 *Dotis causa est summaria, & omni breuitate est terminanda.*
- 7 *Dotis causa dicitur pia.*
- 8 *An & quando causa dotis censeatur esse pia.*
- 9 *Quilibet heres in solidum pro dote ab vxore conueniendus est.*
- 10 *Doctores contrariam assertionem tenentes.*
- 11 *Declaratio ad.l. cum ab vno. ff. de lega. secun.*
- 12 *Vxor an propria sua auctoritate dotem capere possit.*
- 13 *Vxori sumptus & expensæ ad consequendam dotem sunt ministrandæ.*
- 14 *Idem dicendum est in priuato litigante super re communi.*
- 15 *Et in paupere litigante aduersus diuitem.*
- 16 *Medietas lucrorum, quæ constante matrimonio fuerunt acquisita ad vxorem pertinet.*
- 17 *Maritus & vxor sunt socij diuinæ & humanæ societatis.*
- 18 *Leonina est societas si lucra inuicem non communicantur.*
- 19 *Differentia inter ius commune & regium.*
- 20 *Alphonsus à Montaluo merito reprehenditur.*
- 21 *Bona potius præsumuntur esse mariti, quàm vxoris.*
- 22 *Lex. 203. styli, est in vsu & obseruantia.*
- 23 *Declaratio ad quedam iura regia.*
- 24 *Donare nihil aliud esse, quàm perdere.*
- 25 *Antonius Gome. maxima cum ratione reprehenditur.*
- 26 *Quædam concordia ad conciliandas opiniones contrarias.*
- 27 *Vxor an inter esse rerum dotialium propter moram petere possit.*
- 28 *Vxor propter dotem non solutam vsuras non lucratur.*
- 29 *Quod aliter est in marito.*
- 30 *Mulier indotata à suo contemnitur viro.*
- 31 *Maritus vxorem expellere potest, si dos sibi promissa non soluat.*
- 32 *Vxor fructus rerum dotialium à die soluti matrimonij perceptos consequitur.*
- 33 *Vxor iuxta forum Valentinū dotis augmentū lucratur, vulgo el creix.*
- 34 *Vxor etiam consequitur arras dadas seu promissas.*
- 35 *Arræ in premium pudicitie & virginitatis conceduntur.*

Discri-

- 36 *Discrimina inter arras, & donationes propter nuptias.*
- 37 *Arrarum promissio est hodie limitata.*
- 38 *Vxor anulos lucratur.*
- 39 *An anuli quotidiani tantum ad vxorem pertineant.*
- 40 *Donationes propter nuptias ad vxorem pertinent.*
- 41 *Iocalia ad vxorem pertinent.*
- 42 *Peticio. 101. Mantuæ Carpentanæ anno 1534.*
- 43 *Vxor bona paraphernalia lucratur.*
- 44 *Quæ dicantur bona paraphernalia.*
- 45 *An ad vxorem bona aduentitia pertineant.*
- 46 *Sponsalitia largitas an sit vxoris.*
- 47 *Vxor etiam consequitur vestes quotidianas.*
- 48 *Lectum etiam quotidianum vxor consequitur.*
- 49 *Vxor vestes lugubres petere potest.*
- 50 *Alenda est vxor ab heredibus viri intra annum luctus.*
- 51 *Si dos statim restituitur minimè vxor est alenda.*
- 52 *Vxor lucratur etiam omnes donationes à marito in vita factas.*
- 53 *Vxor consequitur etiam omnia legata à marito relicta.*
- 54 *Vxor marito succedit iuxta Athen. præterea. C. vnde vir & vxor.*
- 55 *Prædia empta ex pecunia dotali vxoris efficiuntur.*
- 56 *Ventri alimenta sunt præstanda.*

Cap. trigessimum tertium.

- 1 **D**efficientibus agnatis & cognatis vsque ad decimum gradum, maritus & vxor ab intestato inuicem sibi in solidum, fisco excluso, succedunt. l. vnica. ff. vnde vir & vxor. l. i. C. eo. titu. §. aliam. insti. de bono. poss. l. 6. in fine. titu. 13. par. 6. de qua successione quamplurima scripsit Matthæsy. de success. ab intesta. 4. arti. principa. & Nico. de Vbaldis de success. ab intesta. in. 4. parte. Deci. consi. 24. per totum. Segura in. l. cohæredi. §. cum filiar. nu. 210. ff. de vulg. Casti. in. l. 30. Tauri. Inf. latissimè

latissimè omnium, in. l. r. col. 1. & 2. C. vnde vir & vxor. Vbi regulam & septem fallentias in hoc refert. Hæc sanè successio, quod post agnatos & cognatos admittatur vxor, rarò in iudicijs agitatur. Ob id oportune nimis vtile ac necessarium hoc in loco mihi visum fuit omnia referre, quæ soluto matrimonio, mulier ex bonis mariti consequi possit, quæ alibi scripta non reperiuntur. & frequenter ac passim in forensibus cõtrouersijs versantur, merito tanquã quotidiana silentio relinquenda non sunt, sed memoriæ tradenda, vt inquit Paulus iuriconsultus in. l. legau. in princip. ff. de libe. lega. hisce verbis. Plenius rogo quæ ad hæc spectant attingas, quotidiana enim sunt. & c. Meum tamen institutum non est, priuilegia dotis enumerare, quæ scripsit Specu. in tit. de dote post diuortium restituen. glo. Bar. Bal. Pau. & vterque Imola in. l. 1. ff. solu. matri. Bal. & Sali. in rub. C. de priui. dotis. Pala. Rub. in rub. de dona inter vi. & vxor. §. 13. cum sequen. Nicola. Euerar. in locis argumen. de dote ad argumenta. fol. 307. Et Iaco. Butri. de dote. Baptif. de sancto Blasio, in singu. suo tractatu de priuilegijs dotalibus. Et Ioan. Campe. de dote, ac latissimè omnium. Bal. Noue. in tracta. de dote. vbi. 355. priuilegia dotis congesit. Volumus hoc in loco tantum referre, omnia quæ vxor soluto matrimonio ex bonis mariti petere possit, quæ sunt. 22. sequentia.

¶ Primo vxor dotem suam petere potest sibi integram restitui. l. 1. & 2. C. solu. matri. l. iure succursum est. ff. de iure dotium. c. 1. de donat. inter vir. & vxorem. l. 23. & 26. & 30. & 31. tit. 11. part. 4. l. 17. Tauri. Et quãdo dos in rebus immobilibus cõsistit statim vxori est restituenda. Si verò in rebus mobilibus intra annũ. l. vnica. §. ex contrario. C. de rei vxor. actio. l. 31. tit. 11. par. 4. l. 3. tit. 2. lib. 3. fori. & causa dotis est summaria, & omni breuitate terminanda. & in ea dilationes & termini debent abbreviari per iudicem. Bar. in. l. 1. ff. solu. matri. & in. l. 2. ff. de rei iudi. Pala. Rub. in. c. per vestras. 1. parte. §. 15. num. 6. de dona inter vir. & vxor. De qua relate scripsi in meis singularibus, singu. 14. num. 11. cũ causa dotis dicatur causa pia. l. cum is. §. si mulier. ibi. pietatis causa, ex qua solutum repeti non poterit. ff. de

ff. de condi. in debi. glo. in. §. is quo que. in verbo. cepisset. in. l. i. quibus mo. recontra. obliga. & alia glo. in verbo. per errorem. in. l. i. de obliga. quæ ex quasi cõtra. na. l. 35. tit. 14. par. 5. Bar. in. l. si cõstãte. nu. 42. & 45. ff. solu. matri. & in. l. si ego. in prin. & in. §. 1. ff. de iure do. & in. l. 2. §. Titio. ff. de dona. Quod intelligendũ est, quãdo dos relinquitur mulieri pauperi pro ea maritanda, quia tunc respectu diuini nominis cõsetur relicta. quod aliter est in alia dote, vel in ea quæ causa amicitie, vel affinitatis relinquitur. tex. in. l. Meta. ibi. pietatis intuitu. ff. de alimen. & ciba. lega. Bal. in. l. post mortem. in fine. C. de fideicom. Bar. vbi plenè Ias. in. d. §. si mulier. in fine. Ludo. Roma. in repe. Auth. similiter. col. 3. C. ad. l. falcidia. Guilier. Bene. in. d. c. Rainutius, in verbo. & soboles, quam gestabat in vtero. nu. 5. Pala. Rub. in repe. rub. de dona. inter vi. & vxor. §. 49. & super c. per pestras. §. 12. fol. 90. col. 3. & aduersus quemlibet hæredem in solidum pro sua dote potest mulier agere. Bar. in. l. cum ab vno. in princip. ff. de lega. 2. per text. ibi, allegando Dinum & Cynum idem tenentes. & Alberi. ibi super glo. 3. & Ioan. de Imola. ibi. nota 2. allegando ad id. l. seruo legato. §. si testator. ff. de lega. 1. & Pau. de Casin. d. l. cum ab vno. in fine, affirmat hanc opinionem tenere omnes Doctores. & in. l. debitorum post principium. C. de pac. Petrus de Rauena in Alphabeto aureo, fo. 77. col. 2. & Euerar. in Topiciis iuris, loco. 25.

¶ Contrariam verò opinionem tenuit Bal. in. d. l. cum ab vno. in pri. oppo. & in. l. pro hæreditarijs. nu. 6. C. de hære. actio. vbi reprehendit tenentes contrariam opinionem. pro qua est glof. magna in d. l. pro hæreditarijs. & glo. in verbo. suo iure. alia glo. in verbo. actiones. in. l. vnica. §. videamus. C. de rei. vxor. actio. Et hanc arbitror esse veram & iuridicam opinionem. cui non obstat. d. l. cum ab vno, super qua Bar. principaliter fundatur, quia ibi de voluntate testatoris contra vnum hæredem in solidum actum fuit, quod iure fieri potest, per. l. seruo legato. §. si testator. Et ne dentur tot specialitates. contra. l. 1. C. de dotis promi. Bar. in. l. repeti. ff. de quæsti. Abb. in. c. 1. nu. 7. C. de consc. optimè Alex. cons. 117. nu. 3. vol. 5.

- 12 ¶ Atque vxor propria auctoritate, absque iudicis mandato, res dotales capere potest, dummodo vacua sit possessio. Bald. in l. cum tibi. C. qui potiores in pig. habe. & in l. penultima. in prin. C. de nō nume. pecu. & in l. 1. num. 4. C. de seruo pig. dato manu. & in l. penultima. num. 2. C. de pigno. actio. Vbi inquit, quōd mortuo marito potest vxor sua propria auctoritate absque aliqua iudicis licentia remanere in detentione domus, quam cum marito viuente habitabat iure familiaritatis, tanquam vxor & eam propria auctoritate potest pro dote sua retinere & possidere. Bald. Noue. sequitur in tracta. de dote. 6. priui. 13. limita. Ias. in. §. Item Seruiana, num. 72. insti. de actio. Soci. consilio. 131. num. 7. volu. 1. Deci. consi. 232. nu. 2. Ias. consi. 85. in fine. vol. 3. opitimè Pala. Ru. in. rub. de dona. inter vi. & vxor. §. 59. Xua. in. l. 8. tit. de las herencias. lib. 3. Fori.
- 13 ¶ Secundo, potest vxor petere à marito, vel eius hæredibus sumptus & expensas necessarias ad consequendā dotem, cum vxor nulla alia bona nisi dotalia obtineat. Ita singulariter Alb. affirmat in. l. Vbi adhuc. fina. col. versi. sed cuius expensis. C. de iure do. allegādo ad id. l. fin. in fine. C. de ordi. cogni. Pro qua conclusione est tex. in l. si instituta. §. de inofficio. ff. de inoffi. testa. & cap. ex parte. cap. olim. de accusa. De qua re Spe. in titu. de inquisitione. §. fin. Hostien. in summa de accusa. §. 1. Fran. Aret. in. c. Si qui testium penul. col. de testi. Præpo. in cap. ex parte. num. 11. de sponsa. Casti. in. l. 81. Tauri. in fine. Optimè Pala. Rub. in repe. c. per vestras. 1. par. §. 39. fol. 75. 3. & 4. col. de dona. inter vi. & vxor. Vbi concludit, quod idē est quando priuatus litigat super bonis, quæ præten dit esse communia, vel ad se pertinere si aliqua præsumptio est pro ipso, debēt sibi ministrari expensæ litis de illis bonis, vt puta si lata fuit sententia in eius fauorem, à qua fuit appellatum. Et quod idem dicendū est, quando diues litigat cum paupere, quod cogēdus est diues dare expensas necessarias litis pauperi propter eius paupertatem & inopiam, vt ibi latiùs concludit Pala. Rub.
- 16 ¶ Tertio, vxor lucratur medietatem omnium fructuum, qui durante matrimonio fuerunt acquisiti. c. 2. de dona. inter vi. & vxor. l. 1. titu.

1. l. tit. 3. de las ganancias. lib. 3. fori. l. 11. tit. 4. de las lauores y particiones. lib. 3. fori. l. 3. & 4. tit. 4. de las ganancias del marido, e de la muger. lib. 5. ordi. l. 203. & 205. Styli. l. 14. & l. 16. & l. 53. in legibus Tauri. Ratio est, quia vxor & maritus sunt socij diuinæ & humanæ societatis. l. aduersus. C. de cri. expila. hæredi. l. 1. ff. rerum amo. c. 2. de sponsa. ibi, instar eorum qui matrimonium contraxerunt, & de natura societatis est, vt ad inuicem lucra communicentur. aliàs esset leonina societas. l. 1. l. communicari. l. si non fuerit. ff. pro socio. Quæ sanè conclusio de iure regio procedit, & non de iure communi. nam bona constante matrimonio acquisita inter virum & vxorem non erant diuidenda, vt scripsit Pala. Rub. in repe. rub. de dona. inter vi. & vxor. §. 62. nu. 5. quod arbitrator esse verum contra opinionem Alphonsi de Montaluo, in. l. 1. in verbo. de consuno. tit. 3. de las ganancias. lib. 3. fori. Vbi affirmat prædicta iura regia non esse contraria iuri communi, allegando tex. in. d. c. 2. de dona. inter vi. & vxor. Qui sanè tex. secundum verum sensum glossæ, & Doctorum, ibi intelligendus est de consuetudine, & non de iure. Et omnia bona, quæ in domo mariti, & vxoris simul habitantium reperiuntur, præsumuntur potius mariti, quàm vxoris, nisi contrarium probetur. tex. & ibi glo. in. l. ob maritorum. C. ne vxor pro marito. l. si ego. §. dotis. ff. de iure do. l. etiam. C. de dona. inter vi. & vxor. l. Quintus Mutius. ff. eo tit. quod quidquid, durante matrimonio acquiritur de bonis mariti, præsumitur esse quæsitum. De iure verò regio prædicta bona non præsumuntur esse mariti, sed communia vxoris & viri, nisi probet vnusquisque coniugum sua esse. l. est singulari. styli. 203. in ordin. que ita in vsu & practica in iudicijs versatur, vt affirmat glos. in. d. l. 1. in verbo. de consuno. tit. 3. lib. 3. fori. & Pala. Rub. in. d. rub. de dona. inter vi. & vxor. §. 70. nu. 21. Et quamuis maritus constāte matrimonio bona acquisita in eodem matrimonio alienare possit, citra dolum & fraudem. l. 4. tit. 4. de las ganancias. lib. 3. ordi. & l. 205. styli, non tamen donare poterit quoad medietatem mulieris, quia donare nihil aliud est, quàm perdere. l. filius familias. in prin. ff. de dona. l. contra iuris ciuilibus regulas. §. si filius. ff. de pactis. Et donare non est admittre.

- 24 nistrare patrimonium, sed illud dilapidare. l. creditor. §. Lucius. ff. mandati. l. imperator. ff. ad Trebe. ita Bal. confi. 235. lib. 2. Xua. in. l. r. titul. 3. de las ganancias. nu. 52. lib. 3. fori. Couarru. in lib. 3. resolutio num cap. 19. nu. 2. Tellius Fernan. in. l. 19. Tauri. nu. 3. cum sequen.
- 25 ¶ Contrariam verò opinionem tenuit Anto. Gome. in. l. 51. Tauri. num. 73. vbi affirmat maritum posse donare bona acquisita constante matrimonio, & quod ista est veritas quæ sequenda est in consulendo & iudicando. Cassane. huic opinioni adhæret in cõstiti. Burgun. rub. 4. §. 3. dicens, quòd stante lege, quod bona acquisita constante matrimonio sint cõmunia & alia in super lege existente, quæ permissum est marito prædicta bona alienare, quod maritus prædicta bona acquisita possit donare. Idem videtur tenere Nicola. Bocri. in consuetu. Bituricen. tit. des costumes concernens les mariages. §. 2. Quam opinionem erroneam & falsam esse ceseo, per iura & rationes superius relatas. nam prædicta iura regia, in quibus Gome. principaliter fundatur, nō probant suam conclusionem, sed potius contrariam, in his verbis, salvo si se prouare que lo hizo cautelosamente. quia si donare poterat nulla prorsus in donatione adest cautela, cum maritus donando suo iure ex legis permissione vtatur ac ita hanc opinionem contra Gome. & sequaces. vltra doctores superius relatos tenuere Pala. Rub. in rub. de dona. inter vi. & vxor. §. 66. nu. 29. & Didacus de Segura in tracta. de bo. lucra. cõstan. matri. nu. 44. cum sequen. Quæ opinio tenenda est quicquid Gome. & ceteri contrariam opinionem tenentes dixerint, qui in hoc iure optimo merentur reprehendi, nisi eorum conclusio intelligatur, quando in donatione aliqua subest causa; vt puta quia facta fuit benemerito, vel ob aliquam causam per. l. vnus. ff. si quid in frau. patro. l. si pater. ff. quæ in frau. credi.
- 27 ¶ Quartò, vxor interesse rerum dotalium ab hæredibus viri petere poterit, quando hæredes sunt in mora restituendi dotem. l. in insulam. §. vsuras. & ibi Barr. ff. solu. matri. l. 2. §. si. ff. de eo quod certo loco. Paulus de Castro in. l. diuortio. ff. solut. matri. Ias. in. §. fuerat. num. 16. in. l. si. de actio. Matthæ. de Afflict. decisio. 93. & 284. optime Tho.

- Tho. Gra. decisio. 103. nu. 92. Pala. Rub. in repe. c. per vestras. in. 6. notabili. nu. 8. vbi hanc affirmat esse cõmunem opinionem, & quamplurima de hac rescripsit, quamuis regulariter vxor pro dote non soluta, interesse aut vsuras consequi non possit: vt tenent Innocen. Cardi. in. c. salubriter, de vsuris, & ibi Anto. de Butri. & Ancha. nu. 4. Ange. in. l. Titia. nu. 3. ff. de solu. vbi concludit non valere statutum Patavinum disponens mortuo viro prestari vsuras vxori, donec dos restituatur. Quod aliter est in marito, qui vsuras potest consequi pro dote sibi non soluta. c. salubriter. vbi Innocen. in prin. & Abb. nu. 3. & Anto. de Butrio. nu. 4. & 8. de vsuris. Bar. in. l. in insulam. §. vsuras. nu. 3. & ibi Pau. nu. 4. & Alex. & alij. ff. solu. matri. Bal. noue. de dote. 7. par. & in. 3. priuilegio dotis Roma. confi. 417. nu. 4. & 5. cum sequen. Hippo. sing. 360. incip. scribitur. Latissimè omnium Caro. Moli. de vsuris. q. 74. nu. 495. & 523. Ratio est de. l. pro oneribus. C. de iure do. & de. l. Si cum dotem. §. si. in autem. ff. solu. matri. & quia mulier indotata à suo contemnitur viro. l. si. C. ad velleia. l. seruo legato. §. si testator in fine. ff. de lega. pri. & ne maritus vxorem expellat propter dotem non solutam, quod iustè facere potest. c. per tuas. de dona. inter virum & vxor. ibi ne occasione dotis detente vxor à viro dimissa. Bal. noue. de dote parte. 6. 43. priui. col. 2. Xua. in. l. r. nu. 39. tit. 3. lib. 3. fori. Pala. Rub. in. d. c. per vestras. vltimo nota. §. 1. fol. 84. col. 2. & late Couar. in. 4. 2. par. c. 7. nu. 2.
- 32 ¶ Quintò, simili modo cõsequi potest vxor fructus rerum dotaliu à die soluti matrimonij perceptos, quando dos fuit inæstimata. l. de diuisione. l. fructus. l. diuortio. l. impedia. §. si. ff. solu. matri. l. 26. ti. 11. p. 4. quæ lex scripsit formã diuidendi fructus inter vxorẽ & hæredes viri.
- 33 ¶ Sextò, potest consequi vxor iuxta foros Valentinus vltra dotem dotis augmentum, quod vulgò creix nuncupatur, quod est dimidium totius dotis. Est forus secundus & quartus regis Iacobi primi, sub tit. de arris, & sponsa. qui forus locum habebat siue mulier esset vidua; siue virgo. postea verò per forum legis Alphonfi primi, sub titulo solut. matrimo. dispositum est prædictum augmentum dotis in virgine tantum habere locum, & non in vidua. X 2 quo.

quo augmento vxores vtuntur ac fruuntur earum vita durate. Post mortem vero proprietatem hæredibus viri restituere tenentur. qui forus Valentinus de iure procedit, & illum approbat. l. 23. tit. 11. par. 4. de quo Xuarez in. l. 1. tit. 3. de las ganancias. nu. 43. lib. 3. fori.

34 ¶ Septimò, consequitur etiam vxor Arras datas seu promissas. l. arris. l. fi. C. de sponsa. l. 1. tit. 2. de las arras. lib. 3. fori. l. 1. tit. 11. par. 4. l. 50. & 51. in legibus Tauri. Et arre vxori datur in premiũ suę pudicitie & virginitatis. l. res vxoris. ibi, pudicitie premio. C. de dona. inter vi. & vxo. l. cũ multa. C. de dona. ante nup. Sed de iure regio huiusmodi arræ dari, vel promitti possunt mulieri corrupte, vel vidue. l. 1. tit. 2. lib. 3. fori. De quo iure arre dicuntur donationes propter nuptias, vt in. d. l. 1. tit. 11. 4. par. Couarru. in. 4. 2. parte. c. 3. §. 7. nu. 12. vbi discriminẽ inter arras & donationes propter nuptias scripsit. Et Xua. in. d. l. 1. nu. 30. tit. 2. de las arras. lib. 3. fori. Et Pal. Rub. in repe. rub. de dona. inter vi. & vxo. §. 24. & 25. vbi tres notandas differentias inter arras & donationes propter nuptias refert. Et vltra decimam suorum bonorũ partem quis pro arras promittere non potest per dictam. l. 1. fori legũ. & l. 50. Tauri. de quibus legibus optimẽ Xua. in. d. l. 1. fori. nu. 4. 10. & 23. & Pala. Rube. in. d. §. 24. ne coniuges mutuo amore se inuicem spolient, vt inquit. l. 1. ff. de dona. inter vi. & vxo.

38 ¶ Octauò, mulier consequitur & lucratur anulos, quos dedit maritus. l. si donata res. §. 1. ff. de dona. inter vi. & vxo. l. cũ veterum. l. si à sponso. C. de dona. ante nup. Roma. confi. 146. in prin. Pala. Rub. in. d. repetitione, de dona. inter vi. & vxo. §. 4. nu. 3. & §. 11. num. 9. vbi id limitat in anulis quotidianis tantum locum habere, & nõ in alijs, allegando Sali. in. l. sicut, in fine. C. de dona. inter vi. & vxo.

40 ¶ Nonò, consequitur etiam vxor donationes propter nuptias ab hæredibus viri, si interuenisset inter vxorem & eius virum carnalis copula. l. si à sponso. C. de dona. ante nup. l. 5. tit. 2. de las arras. lib. 3. fori. & l. 3. tit. 6. 4. par. & l. 5. tit. 1. lib. 3. in foro iuzgo. quod nouissime limitatum est per. l. 52. Tauri. de qua vltra glossatores ibi Pala. Rub. in. d. rep. rub. §. 4. & 17. cum sequen.

41 ¶ Decimò, vxor consequitur omnia iocalia, & ornamenta, quæ à suo

suo sponso fuerunt donata. l. penul. §. seruis. ff. solu. matri. l. cum te. & l. cum veterum. C. de dona. ante nup. l. 52. Tauri. quod hodie est limitatum per. l. regiam factam Mantuæ Carpentanæ, vulgò Madrid. c. 101. in ordine, anno Virginei partus. 1534. quæ disponit, neminem posse vltra octauam partem dotis, quam à sua vxore recepit ornamenta, seu iocalia dare.

43 ¶ Vndecimò, vxor simili modo lucratur bona paraphernalia. l. hac lege. l. vltima. C. de pac. conuen. l. si ego. §. dotis. ff. de iure dotiũ. l. 17. tit. 11. par. 4. l. 3. tit. de las ganancias. lib. 5. ordi. & dicuntur bona paraphernalia, à para, quod est iuxta, & pherna, dos, quasi iuxta dotem; scilicet quæ bona vxor præter dotem secum ducit. vt in. d. l. hac lege. l. si. in prin. C. de dona. ante nup. & in. d. l. 17. Cæpe. de dote. 7. quæsti. in prin. latè. Firaquel. in. 11. Connubialibus, in glo. 7. super lege vltima Connubiali. vbi concludit plurima referendo, fructus prædictarum rerum paraphernalium ad maritum pertinere. Hanc fatetur esse cõmunẽ opinionẽ Couarru. in. 4. in. 2. parte. cap. 7. §. 1. nu. 2. pro qua communi opinione est. l. 2. tit. 4. de las ganancias. lib. 5. ordi.

45 ¶ Duodecimò, consequitur etiam vxor bona aduentitia, quæ titulo hæreditario vel legati ad eam peruenerunt. l. hac lege. & l. si. C. de pac. conuen. l. 2. tit. 3. de las ganancias. lib. 3. fori. l. 2. tit. 4. lib. 5. ordi.

46 ¶ Decimotertio, vxor consequitur sponsalitiã largitatem iuxta distinctionem legis, si à sponso. C. de dona. ante nup. l. 5. tit. 2. lib. 3. fori. l. 3. tit. 11. p. 4. quod intelligendũ est secundũ legẽ. 52. Tauri, de qua p. Pala. Ru. in repe. rub. de dona. inter vi. & vxo. §. 11. vbi optimẽ.

47 ¶ Decimoquarto, vxor consequi potest vestes quotidianas. glo. Bar. Bal. Ange. & Pau. in. l. penul. §. seruis. ff. solu. matri. vbi Bar. nu. 3. affirmat se pluries cõsuluisse, quod vestes quotidianæ datæ vxori, sunt vxoris: præciosæ verò & festiuæ sunt hæredis viri. idem tenuit Bal. in. l. cum te. in fine. C. de dona. ante nup. Roma. confi. 251. Alex. confi. 21. in fine. 4. volu. optimẽ in decisione capellæ Tholosanæ. 336. vbi additionator hanc affirmat. esse communem opinionem. Pala. Rub. in repe. rub. de dona. inter vi. & vxo. §. 11. nu. 3. pro qua cõmuni est. l. 23. in fine, quæ incipit, paños; o vestiduras. tit. 11. par. 4. & sing.

glo. magna, in l. 6. tit. 6. lib. 3. fori.

- 48 ¶ 15. potest petere vxor lectū quotidianū, siue pretiosum, siue nō pretiosum. l. 6. tit. 6. lib. 3. fori. quē etiam lucratur maritus mortua vxore. Casti. in l. 15. Tauri, in prin. & in l. 30. in verbo, è gastos. Glosator ordi. in l. 7. in verbo, vestir por luto. tit. 1. lib. 1. ordi. Pal. Rub. in repe. rub. de dona. inter vi. & vxor. §. 11. nu. 9. In quo loco illud intelligit procedere in lecto, qui viduæ conuenit, & nō in eo, qui habet culcitram sericeā. Illa enim cū viduę nō cōueniat, ad eā nō pertinebit. allegat Bal. & Ange. in l. plenum. §. equitij. ff. de. vsu. & habita.
- 49 ¶ 16. consequitur vxor vestes viduales lugubres de bonis mariti. l. si ex re domini. §. illud quæsitum, iuncta glossa, ibi, in verbo, funesta. ff. de ope. liber. Bal. in l. 1. C. de secun. nup. & Bar. & Ange. in l. decreto. C. de ijs, qui nota. infra. Alex. in l. si is qui quadringenta. §. si. nu. 5. ff. ad l. falci. glo. magna. in l. 6. tit. 6. lib. 3. fori. l. 3. tit. 2. par. 4. Capi. decisio. 26. Casti. in d. l. 30. Tauri, in verbo, gastos. Pala. Rube. in d. §. 11. nu. 8. & glo. ordi. in d. l. 7. in verbo, vestir por luto.
- 50 ¶ 17. potest vxor ab hæredibus viri intra annum luctus alimenta consequi. glo. in l. vnica. §. exactio. C. de rei vxor. actio. l. diuortio. ff. solu. matri. Ias. in l. de alimentis. C. de transact. nu. 6. & in §. fuerat. nu. 13. & nu. 23. in fi. de actio. Capi. decisio. 24. in causa Lucentis. & decisio. 63. Quod intelligendum & limitandum est, nisi hæredes viri statim & in continenti restituant dotem in rebus mobilibus consistentem vxori non expectato anno. Quo casu vxor non est alenda etiam intra annum. Ita inquit Bal. in Authen. Et qui iurat. nu. 39. C. de bo. autho. iudi. pos. Sequitur Alex. in l. diuortio. post principiu. ff. solu. matri. Ias. in l. qui Romæ. nu. 6. ff. de verbo. obliga. Fran. Arc. ti. consi. 98. in prin.
- 52 ¶ 18. vxor lucratur etiā oēs donationes à marito sibi factas, traditas, ac morte cōfirmatas. l. Papinianus. ff. de don. inter vi. & vx. c. si. eo. tit. l. 1. & 3. C. eo. tit. l. 4. tit. 11. par. 4. Latè Pa. Ru. in d. rub. §. 69. l. & 2. col.
- 53 ¶ 19. cōsequitur vxor omnia legata à marito suo relicta vltra dotē. l. vnica. §. primū itaq; C. de rei vxor. actio. l. creditorē. ff. de lega. secun. Alex. in l. si cum dotē. §. si pater. nu. 6. ff. solu. matri. Plenè Ias. in Auth.

- in Auth. præterea. nu. 26. C. vnde vir. & vxor. Vbi Corn. nu. 12. Abb. in c. officij. vbi latius Couarru. nu. 7. de testa. Xua. in l. 1. tit. de las. gancias. lib. 3. fori nouissimè est. l. singu. 6. Tauri. vbi latissimè interpretes.
- 54 ¶ Vigesimo, vxor consequi potest quartā partem bonorū mariti iuxta authē. præterea. C. vnde vir. & vxor. authē. de exhiben. & introdu. reis. §. quoniā verò. collas. h. 7. tit. 13. par. 6. de qua latè Segu. in l. cohæredi. §. cū filia. nu. 210. cōsequen. ff. de vul. & pupi. substi. Decius, consi. 24. Casti. in l. 30. Tauri. Pala. Rub. in repe. rub. de dona. inter vi. & vxor. §. 55. num. 5.
- 55 ¶ Vigesimo primo, cōsequitur vxor prædia emptā ex pecunia dotali, quæ efficiuntur dotalia, licet à principio nihil fuerit conuentū l. si ex pecunia. l. si inter virum. C. de iure do. l. vxor viro. ff. de dona. inter vi. & vxor. Bal. Noue. in tracta. de dote. par. 7. priui. 15. Pala. Rub. in repe. d. ca. de dona. inter vi. & vxor. part. 1. §. 22. & melius. §. 36. vbi optimè distinguit. & in rub. eiusdem repe. §. 62. nu. 4.
- 56 ¶ Vigesimo secundo, vxor si remanet prægnans poterit alimenta ventri petere. l. curator ventris. ff. de vetre in posse. mitem. l. si si vtris nomine mulier in posse. missa. quia partus iuxta regulam iuris quoad suū commodum pro nato habetur. l. qui in vtero. ff. de sta. homi. quod intelligendum est iuxta distinctionem gl. in l. in extraneo. ff. de ven. in posse. mitem. & gl. in d. §. exactio.

Summarium.

- 1 **F**iscus post agnatos & cognatos ac uxorem succedit.
- 2 **D**efuncti plurimum interest hæredem habere.
- 3 **I**n fiscum transeunt omnes actiones actiue & passiuæ.
- 4 **F**iscus non faciens inuentarium vltra vires hereditarias non tenetur.
- 5 **T**res notande differentiæ inter fiscum & hæredem.
- 6 **B**ona vacantia sunt iura regalia.
- 7 **I**mperator dicitur mundi dominus.
- 8 **R**editus regni, quos rex in suo regno obtinet, instituti sunt, vt institui faciat & pacem constituat.

- 9 Regum officium proprium est facere iustitiam, & liberare de manu calumniantium vi oppressos.
- 10 Iustitia regnantis utilior est subiectis, quam fertilitas temporis.
- 11 Illustrissimi Cardinalis D. Didaci à Spinosa laus.
- 12 Inuictissimus Rex noster Philippus noctes ducit insomnes, ut sui subditi in omni pace & tranquillitate uiuant.
- 13 Nihil est in principe quod luce clariore præfulgeat, quam catholica fides.
- 14 Rex in quibus bonis fundat à intentione de iure communi habeat.
- 15 Optima occupandi bona vacantia practica.
- 16 Heres absens an contra fiscum sit audiendus.
- 17 Regula c. 12. fallentis, quod fiscus decedentibus abintestato succedat.
- 18 Collegium excludit fiscum.
- 19 Tutor fisco præfertur.
- 20 Vniuersitas scholaribus abintestato succedit, & non fiscus.
- 21 Nauticularij & fabricenses sibi mutuo succedunt fisco excluso.
- 22 Fiscus peregrinis non succedit.
- 23 Nobiles uassallis suis succedunt, & non fiscus.
- 24 In feudilibus fiscus non succedit.
- 25 In bonis præfectorum simili modo non succedit, & nu. 29.
- 26 Neque in nauibus naufragio fractis.
- 27 Actione furti tenetur qui occupat res in littore maris inuentas.
- 28 In unoquoque portu maris Hispania, depositarij à Rege sunt constituti pro seruandis bonis naufragio deductis.
- 29 An aduersus fiscum præscriptio procedat.
- 30 Bona regalia non præscribuntur.
- 31 Quæ sunt reseruata in forma dominij vniuersalis non præscribuntur.
- 32 An scientia officialium Regis in præscriptione sufficiat.
- 33 Successor in Regno alienationem iurium regalium reuocare poterit.
- 34 Regalia alienare, est Regium maiestatem minuere.
- 35 Salinaria sunt iura regalia, ob id merito à Rege annis præteritis fuerunt.
- 36 Regularibus succedit monasterium, & non fiscus. (reuoata.)
- 37 Clericis non succedit fiscus regius, sed Episcopus.
- 38 Clerico beneficiato sua ecclesia, & non Episcopus succedit.

An sit

- 39 An sit valida consuetudo Hispanie, quod clerici de bonis ecclesiasticis testari possint, & abintestato eis consanguinei succedere.
- 40 Doctores qui præfatam consuetudinem approbant.
- 41 Iura pro hac consuetudine.
- 42 Iura etiam regia hanc consuetudinem approbant.
- 43 Omnes successiones sunt de iure positiuo.

Cap. trigessimum quartum.

- 1 **D**icitur ost ascendentes ac descendentes in infinitum & agnatos & cognatos usque ad decimum gradum, ac post uxorem fiscus decedentibus abintestato succedit. l. 1. C. unde vir. & vxor. l. 1. & l. vacantia. C. de bo. vac. lib. 10. c. vnico. in verbo, bona vacantia, quæ sunt regalia in vrbibus feudorum. l. 6. in fine. tit. 13. par. 6. ibi, herede todos los bienes la camara del Rey. Ratio est quia fiscus in subsidiū succedit prædictis personis deficientibus, quia defuncti plurimum interest hæredem habere. l. & quia hoc defunctorum interest. ff. de inte. actio. l. 1. in prin. ff. de succed. edic. & in. §. 1. in fine insti. qui ex cau. manu. non li. & in fiscum transeunt omnes actiones actiue & passiuæ. l. 2. §. cum ex causa. ff. de iu. fil. l. quoties. in fine. & l. nouatio. ff. de noua. Alexan. in l. 3. §. illud. ff. quod quisque iuris. & in l. si marito. 1. & 2. col. ff. solu. matri. vbi id limitat. Ioa. de Pla. in l. 1. in prin. C. de bo. vac. lib. 10. Matthæ. de Afflict. in d. c. vnico. §. vacantia. Aegidius Bofsius de fisco & eius priuilegijs. nu. 78. vbi. nu. 74. concludit quod fiscus qui non confecit inuentarium, non tenetur ultra vires hæreditarias. allegat Bar. in l. 1. §. an bona. ff. de iu. fil. & Matthæ. de Afflict. in d. c. vnico. §. bona vacantia. nu. 20. & Plate. in d. l. 1. C. de bo. vacan. vbi tres notandas differentias scripsit inter fiscum hæredem & priuatum.
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6 ¶ Alia etiam ratio est, quia prædicta bona vacantia sunt iura regalia, ob id merito ad fiscum regium pertinent, vt in d. c. vnico. §. bona vacantia. tit. quæ sunt regalia. l. bene à Zenone. C. de quadri. præscrip. ibi, cum omnia principis esse intelligantur. l. deprecatio. ff. ad l. Rhodiam. de iactu. ibi, ego quidem mundi dominus. in extrauag. te ad

- 7 te ad reprimendum. in prin. Quomodo in lēse maiesta. crimi. proce. nam vt refert Lucas de Penna in. l. nemiñe. C. de suscepto. & Archa. lib. II. quē allegat Matthæ. de Afflic. in rub. de pace tenenda, & eius viola. nu. 10. prædicta bona ac reditus regni sunt regis stipendia, vt
- 8 iustitiā faciat, & pacem constituat, vt legitur secundo lib. Regum. c. 10. princeps positus est vt faciat iustitiā & iustum iudiciū. c. regū.
- 9 23. q. 5. vbi Hieronymus hisce verbis inquit, Regum propriū officii est facere iudicium atque iustitiā & liberare de manu calumniantium vi oppressos. l. 5. tit. 1. lib. 2. ordi. & Aristoteles ad Alexandrum,
- 10 scripsit, iustitia regnātis, vt ilior est subiectis, quā fertilitas temporis. quam profectō nostra tempestate proprijs oculis, ab inuictissimo Rege nostro Philippo. II. seruari perspicimus, cōsilio; industria,
- 11 ac prudentia Illustrissimi Cardinalis. D. Didaci à Spinosa, de quo merito dici possunt Maronis versus lib. 8. A Encidos, Aureus hāc vitā in terris Saturnus agebat. Aurea q; (vt perhibēt) illo sub rege fuere Secula sic placida populos in pace regebat. Cui rectē etiā cōueniunt verba Imperatoris Iustiniani, in authen. vt iudices sine quoquo suffragio, in prin. colla. 2. dicētis, noctes ducimus insomnes, vt nostri subditi in pace & trāquillitate viuāt, atque summi Pontificis Ioannis. 2. ad eundem Iustinianum imperatorem in epistola, Inter clāras. C. de summa Trini. & fide catho. ibi, nihil est quod lumine clariore præfulgeat, quā recta fides in principe.

- 13 ¶ Quod superius dictū est omnia bona, regis ac principis censeris, vt in. d. l. de precatio. & in. d. l. bene à Zenone, id intelligendum est in ijs bonis vacātibus, vel fiscalibus, seu patrimonialibus regis, in quibus Rex habet intentionē fundatā de iure cōmuni, & non in bonis priuatis seu particularibus. Illa enim bona ciuitatū vel ciuium sunt, penes quos est possessio dictorū bonorum. l. in tantum. in prin. ff. de rerū diui. l. 1. §. per hanc. ff. de rei vendi. §. singulorū. in sti. de re. diui. & regula iuris notissima, princeps vel Imperator est dominus mūdi, vt in. d. l. de precatio; intelligenda est in vniuerso, nō tamē in particulari. & quoad protectionē & iurisdictionē, & non quoad bona particularia. gl. singu. in ordine. vbi Albe. & Bar. nu. 3. in protemio. ff. veteris.

- ff. veteris. & in. l. 1. §. per hanc. ff. de rei vendi. & in extrauagāte ad reprimendū in verbo, totius orbis, quomodo in Crimine læse maiestatis procedatur. glo. in verbo, omnia principis, in. d. l. bene à Zenone. Bal. & alij in. l. 1. C. de summa Trini. & fide catho. Abb. in. c. nimis. in prin. de iureiu. & in. c. si diligētī. nu. 2. de præscrip. Matthæ. de Afflic. decisio. 267. incip. vidi in consilio. nu. 5. Deci. consi. 528. pro resolutione. n. 9. Stephanus Bertrādus cōsi. 37. in prin. vol. 1. Nicolaus Bellonus consi. 10. in causa Castrē. n. 9. cū sequētibus. Petrus Belluga in speculo principū. rub. 46. §. donū appellatur. & latissimē omniū frater Domini. à Soto de Iusti. & iu. lib. 4. q. 4. ar. 2. per totum.
- 15 ¶ Optima verò ac iuridica occupandi bona vacantia practica est, quòd ante apprehensionem per fiscum, proponatur edictū seu proclama cum termino competente, vt si quis sit hæres compareat, facta prius bonorum descriptione, ac nemine comparente fiscus apprehendat bona scripta. l. si eo tempore. C. de remi. pigno. l. diffamari. C. de inge. & manumi. Hanc procedendi formam scripsit Bart. in l. sancimus. §. cum autem. n. 2. C. ad Trebel. A Egidius Bossius in practica criminali. tit. de bonis vacantibus. num. 4. & 12. & Matthæ. de Afflictis. in dict. §. bona vacantia. num. 12. Iacobi. in. l. si vacantia, in prin. C. de bo. vacanti. lib. 10. vbi inquit, quòd tempore etiam transfacto, si adhuc bona per fiscum non fuerint occupata, est audiendus hæres. allegat. l. mancipiorum. ff. de alimen. lega. quod expresse probat. d. l. si eo tempore. vbi qui non apparet in termino statuto, si res adhuc est integra auditur post terminum. de qua re optimē. Iaf. in l. decem. num. 41. ff. de verbo. obliga. & in. l. nec quicquam. num. 33. de offi. pro con. & lega. & Guilier. Benedict. in cap. Raynuntius, in
- 17 verbo. & vxorem nomine Adelasiam. nu. 942. de testa. Prædicta vero regula, quòd fiscus decedentibus abintestato succedat. 12. fallentias & exceptiones patitur.
- 18 ¶ Primò fallit, quòd collegiū in hac successione excludit fiscū & ei præfertur. l. 1. vbi Bar. & Bal. C. de heredita. decurio. dicētes, qd collegiū doctorū succedit doctori collegiato, si moriatur abintestato sine legitimo hærede. Bar. in. l. si quis à filio. §. eius qui. ff. de in iusto rupto.

- rupto irri. testa. vbi ipse & Ang. tenet, qd si vnus de vna arte sine agnatis & cognatis vsque ad decimū gradū abintestato decedat, collegiū illius artis præfertur fisco. Bal. in. l. Receptitia. nu. 11. in fine. C. de cōsti. pecu. qd si decedat mercator sine hærede, collegiū illius mercatię ei succedit excluso fisco. quod sequitur Iaf. quamuis corruptè alleget Bal. in. l. 1. nu. 10. C. vnde vir & vxor. Alex. in additionibus ad Bar. in. l. 1. nu. 2. C. de bo. vacā. lib. 10. Nicola. de Vbal. de succe. abintesta. vltima parte. nu. 3. A Egidius Bossi. in practica criminali. tit. de bonis vacan. nu. 5. Matthæ. de Afflic. in. d. c. vnico. §. bona vacantia. nu. 6. & 10. vbi. nu. 15. affirmat per tex. ibi, qd si collegiū aliquod dissoluatur bona illius collegij pertinet ad fiscū, si fuerit seculare; sin autem ecclesiasticum; ad summum Pontificem. in quo loco nonnulla iura ad id allegat.
- 19 ¶ Secundo fallit, in pupillo decedente cū tutore, qui sanè tutor ei succedit excluso fisco. glo. est singu. 1. in ordine in illis verbis, ibi, si nullus sit agnatus datiuus vel testamētarius admittitur ad hæreditatē in. l. quo tutela. ff. de regu. iu. Quæ gl. nō reperitur alibi secūdū Dinum, ibi, & Albe. in. l. 1. C. vnde vir. & vxor. eam sequitur Bal. in. l. si. nu. 14. C. vnde legi. & in. l. si quis filio. §. eius qui. ff. de iniur. rupto. & in. l. si qua illustris. nu. 6. C. ad orfi. Matthæ. de Afflic. in. d. §. bona vacantia. nu. 7. Iaf. in. l. 1. nu. 10. C. vnde vir. & vxor. vbi nonnullos iuris interpretes contrariam opinionem tenentes refert.
- 20 ¶ 3. fallit, in scholaribus abintestato decedētibus, quibus vniuersitas & non fiscus succedit. l. 1. vbi expressè Guilic. de Cu. C. de hæredi. decurio. glo. & ibi Ange. in. l. si quando. C. de bonis vacantibus. Marti. Lauden. de fisco. q. 239. optimè Bal. in. d. l. si qua illustris. nu. 7. vbi inquit quod expositis apud hospitale misericordię succedit hospitale fisco excluso. optimè Guil. Bene. in. d. verbo, vxorem nomine Adelasiam. num. 818.
- 21 ¶ 4. fallit, in nauicularijs, choartalibus, & fābricēsisibus, qui sibi inuicē succedūt fisco excluso. l. 1. & 2. C. de hæredi. de curio. Ange. in. l. nutritoribus, & in auth. oēs peregrini. C. cōmu. d. succe. Marti. Lau. de fisco. in. d. q. 239. Frā. Lucas de fisco & eius priuilegijs. 2. par. n. 18.
- ¶ 5. fallit

- 22 ¶ 5. Fallit in casu Authenticæ, omnes peregrini. C. commu. de success. vbi dicitur quod si peregrinus abintestato in peregrinatione decesserit, hæredibus abintestato non existentibus, bona eius per Episcopum in pias causas distribuuntur. cum prædicta Authentica concordat. l. 31. tit. 1. par. 6. & l. 4. tit. 25. par. 1. & l. 3. tit. 24. lib. 4. fori. & l. 2. & 3. tit. 2. lib. 5. ordi. de qua re Nicola. de Vbal. de succe. abintesta. vltima parte. nu. 3. & Matthæ. de succe. abintesta. 4. ar. principa. nu. 31. cum sequent. Guilier. Bene. in. d. c. Rainuntius. in verbo. & vxorem nomine Adelasiam. nu. 819.
- 23 ¶ 6. Fallit, quod nobiles succedunt hominibus suis decedentibus sine successore & fiscum excludunt. Bal. in. l. 1. C. de hæredi. decurio. Alex. in additionibus ad Bar. in. l. 1. nu. 13. C. de bo. vacan. lib. 10. Guido Papæ decisio. 361. dicens, ita esse de consuetudine & vsu in Delphinato, quod dominus succedat pagesio suo abintestato decedenti. Sequitur Guil. Bene. in. d. c. Rainuntius. §. vxorem nomine Adelasiam. nu. 953. & Matthæ. de Afflic. in. d. §. bona vacantia. nu. 9.
- 24 ¶ 7. Fallit, in scædalibus & emphyteoticarijs bonis, in quibus domini vtiles fisco in successione præferuntur, & dominium dictorū bonorum vtile suo directo consolidatur. Bal. in. d. l. 1. Alex. in. d. l. 1. nu. 2. in additio. ad Bar. C. de bo. vacan. lib. 10. optimè Guil. Bene. in. d. verbo, vxorem nomine Adelasiam. nu. 948.
- 25 ¶ 8. Fallit, quando filius, vel proximus defuncti abintestato morientis, tempore eius mortis erat absens, & bona fuerunt à fisco occupata, quod adhuc filius, vel proximus audiendus est secundum distinctionem. l. 1. & l. omnes. C. de quadri. præscrip. Masue. de empti. & vendi. §. item si bona mobilia. Guil. Bene. in. d. verbo, vxorem nomine Adelasiam. nu. 942. vbi examinat, an si hæres qui erat abintestato successurus aduersus fiscum esset restituendus. Quod inferius in materia præscriptionis bonorum vacantium aduersus fiscum latius erit differendum.
- 26 ¶ 9. Fallit, in nauibus naufragio fractis, & in alijs bonis ad litus maris delatis, quæ ad fiscum non pertinent, sed ad eum qui naufragium passus est. l. 2. in fine. C. ad l. Rhodi. de iact. Authen. nauigia. C. de fur-

- C. de furtis. l. i. C. de naufra. lib. ii. §. si. insti. de rerū diui. l. 7. & ii. tit. 9. par. 5. l. 2. & 3. & 9. tit. 12. lib. 6. ordi. l. 1. & 2. tit. 25. lib. 4. fori. & tene-
 27 tur actione furti, qui occupat res inuentas in littore iacētes. l. 2. & 3. ff. de incen. rui. & naufra. l. in eū qui. C. de fur. l. 7. tit. 9. par. 5. nisi eas capiat eo animo vt ei, cuius sunt restituat. Ideo libellum publicè, vt appareat verus dominus, proponere tenetur. l. falsus. §. si alienum. ff. de fur. & in. d. §. si. insti. de rerum diui. Ideo Ioa. de Plate. inquit, in d. l. i. C. de naufra. lib. ii. quòd male faciunt reges Hispaniæ qui naues fractas occupant. ad id allegat glo. in. c. dispensationes. r. q. 7. Idē tenuit Gui. Bene. in. d. verbo, vxorē nomine Adelasiam. nu. 936. Sed
 28 glossa in. d. c. dispensationes, & eius sequaces in hoc fuerūt decepti. nam in vno quoque portu maris Hispaniæ, depositarij à regia maiestate constituti sunt, vt naues fractas & merces naufragio ad litrus maris delatas sub fideli custodia recipiant atque veris dominis restituant.
- 29 ¶ 10. fallit quando hæreditas fisco delata, ab aliquo tēpore quadriennij à die denunciationis esset præscripta, quo casu quadriennio lapsō possessorem minimè molestare poterit. l. r. vbi Bal. C. de quadri. præscrip. l. intra quatuor in prin. & in. §. r. ff. de diuer. & tempora præscrip. l. r. §. diuus. & §. si. vbi glo. & Bar. ff. de iu. fis. glo. vbi Bar. & Plate. in. l. i. C. de bonis. vacan. lib. 10. Quod intelligendum est nisi præscribens habeat titulum, quo casu absque aliqua denunciatione decem annis inter præsentēs, & viginti inter absentes præscribit iuxta singularem theoricam Bar. in. l. in omnibus. ff. de diuer. & tempora. præscrip. glo. vbi Docto. in. §. res fisci. iusti. de vsu capi. Abb. in. c. cum nobis. nu. 11. de præscrip. Fran. Balb. de præscrip. 2. par. 5. par. princi. nu. 4. AEgidi. Boci. de fisco & eius privilegijs. nu. 51. & 61. Iaco. Rebu. in. d. l. r. nu. 3. C. de bo. vacan. lib. 10. Guil. Bene. in. d. verbo, & vxorē nomine Adelasiā. nu. 942. Matthæ. de Afflic. in. d. §. bona vacantia. nu. 14. Nec prædictis obstat, si quispiā dixerit prædicta bona præscribi non posse, cum sint regalia, vt in. d. c. r. quæ sunt Regalia in vsibus feudorū, vbi bona regalia, ac principi reseruata non præscribuntur; Bar. in. l. licitatio aliās locatios. §. earum rerum, ff. de.

- ff. de publi. & vectiga. num. 3. l. comperit. vbi Bar. & Bal. C. de præscrip. 30. anno. Ias. in. l. imperium. num. 20. ff. de iurisdic. omni. iudi. Abb. in. d. c. cum nobis. num. 11. & in c. cum nō liceat. num. 6. de præscrip. Ex quibus omnibus facile colligitur solutio ad prædictam
 31 obiectionem, quòd prædicta bona vacantia non sunt principi reseruata in signum subiectionis & dominij vniuersalis. & hæc etiā præscribuntur tempore cuius initij memoria non existat. c. super quibusdam. §. præterea. de verbo. signi. data scientia & tolerantia principis, vel saltem eius officialium. Bar. in. l. publicanus. §. inuectigalibus. num. 2. ff. de publi. & vectiga. & in. l. r. num. 50. C. de summa Trinit. & fide catho. Alex. consi. 16. num. 23. vol. 5. & consi. 13. vol. 6. & consi. 60. vol. 1. Abb. in. cap. ad audientiam. in prin. de præscrip. latissime Feli. in. c. cum non liceat. ep. tit. Decius. consi. 272. incip. Superiori anno. num. 15. & huiusmodi regalia alicui priuato à principe concessa facile ab eodem principe reuocantur. Inno. in. c. intellecto. de iureiu. Andre. de Isernia in rub. quæ sunt rega. vbi optime Matthæus de Afflic. num. 71. & 74. cum sequen. AEgidi. Boci. in practica criminali. tit. de regalijs. num. 27. & successor in Regno alienationem iurium regalium reuocare poterit. Albe. in. l. digna vox. C. de legi. & in. d. l. bene à Zenone. Matthæ. de Afflic. in. d. rub. quæ sunt regalia. num. 66. & AEgidi. Boci. de principe, & eius privilegijs in fine. num. 384. quia regalia alienare, est regiam maiestatem minuere: vt concludunt Afflic. & AEgidi. Boci. in locis modò citatis. pro vt in emptione ac recuperatione salinarum in regno Castellæ annis præteritis ab officialibus regis, iusto pro eis pretio soluto; iuridice factum fuit, cum salinaria sint iura regalia, vt in. d. c. vnico, in verbo, & salinarum. vbi Matthæ. de Afflic. in prin. scripsit, & priuatus nō potest alicui vendere salem sine expressa licentia regia. & quod ita est de antiqua consuetudine in regno Neapolitano à tempore Federici Imperatoris.
- 36 ¶ 11. Fallit, in monachis & regularibus, quibus succedit monasterium & non fisco. Authent. ingressi. & Authent. si qua mulier. C. de sacrosancta ecclesia, capit. quia ingredientibus de testa.

- de testa. c. in præsentia. de proba. l. 2. tit. 7. par. 1. latè Nicola. de Vbal. de succe. abintest. in. 5. parte. & Anto. de Rose. de succe. abintest. nu. 198. cum sequen. Deci. consi. 330. incip. conclusio. nu. 4.
- 37 ¶ 12. Fallit, in clerico sine agnatis & cognatis abintestato decedente, cui in bonis eius patrimonialibus nõ succedit fiscus, sed Episcopus. glo. est singu. in verbo. præter eius. in. c. quia diuersitatē. de cõcessio. præbē. Inno. in. c. in sinuante, qui clerici, vel vouētes. Bar. in. l. 1. nu. 2. C. de bo. vacā. lib. 10. Federic. de Se. cõsi. 20. Matthe. de Afflic. in. d. c. vnico. §. bona vacātia. tit. quæ sint regalia. nu. 11. in vñibus fœudo. Co uarru. in lib. 2. resolutio. c. 9. nu. 11. Quod intelligendū est, si clericus nõ haberet ecclesiā propriā in titu. aliās ipsa ecclesia succederet, & nõ Episcopus. ca. de succe. abintesta. c. vlti. 12. q. fi. Authē. de eccle. tit. §. si quis Episcopo. colla. 9. Abb. in. d. c. q. a diuersitate. Bal. in. l. 1. C. de here. decurio. & in. l. si quis presbyter. C. de Episc. & cle. Matthe. de Afflic. in. d. §. bona vacantia. nu. 11. & Nico. de Vbal. in. d. tract. de succe. abintestato. in. 5. par. in prin. & hoc in bonis patrimonialibus intelligendum est, & nõ in acquisitis intuitu ecclesiæ, quæ diuidenda sunt iuxta distinctionem texti in. c. 2. de succe. abintesta. neque de his bonis clericus testari poterit. c. 1. c. cum in officijs. c. ad hæc. c. relatum. in. 2. de testa. l. 53. tit. 6. par. 1. In qua re à plerisq; non immeritò solet dubitari de validitate consuetudinis, quæ in tota fere Hispania versatur, clericos de redditibus ecclesiarum testari posse, & abintestato consanguineos proximiores, & non Episcopum, vel ecclesiam succedere. Hanc consuetudinem reprobat glo. singu. cum distinctione ibi posita in. c. præsentis, in verbo, referuari, de officio Ordinarij. lib. 6. Archi. in summa. 12. q. 5. Frācisus in Rub. de testa. in. 6. nu. 55. Abb. in. c. cum esses, in repe. nu. 21. de testa. & in. c. cæterū, per tex. ibi. nu. 3. de dona. & in. c. cum in officijs, de testa. nu. 5. & in. c. cum tibi. nu. 2. de verbo. signi. & in. c. si. de pecu. cleri. & in. c. si. nu. 5. de pigno. Rochus de Curti. in. c. fin. de consue. nu. 540. cum sequen. Barba. de præstantia Cardi. 1. par. q. 4. Syluester in verbo, clericus. 4. q. 2. & Ange. in verbo, clericus. 2. §. 13. Menhæca de succe. crea. §. 22. nu. 57. Quorum opinio magis communis est, vt ex præmissis Doctoribus

- etoribus apertè constat, cui communi suffragatur tex. in. c. relatu. in. 2. de testa. vbi approbatur illa consuetudo tantum, quæ permittit clericis in pijs vsus testari. Nonnulli tamen iuris interpretes præfatam consuetudinem approbant, videlicet Ioan. Andre. in regu. nemo plus. de regu. iu. lib. 16. Fran. in. d. c. præsentis. de offi. ordi. lib. 6. Guido Papæ decisio. 115. Hostien. in. c. si. de pecu. cleri. & Nicola. de Vbal. in tracta. de success. clericorum, part. vlti. nume. 22. in fin. Vnde Guido Papæ, decisio. 110. incip. an clerici possint testari, inquit, quòd in regno Franciæ de fructibus suorum beneficiorū clerici testari poterunt. & quòd opinio Hostien. seruetur de consuetudine. Idem affirmat Guil. Bene. in. d. c. Raynuncius, in verbo, & vxorem nomine Adelaiam. nu. 265. cum sequen. Quæ opinio egregio Doctori à Couarr. non displicet, & eam defendit in. c. cum in officijs. nu. 9. de testa. Pro qua opinione est tex. in. c. quia sape. de præben. lib. 6. & cap. si propter. de rescriptis. eo. lib. & c. 1. de cõsue. eo. lib. & c. ex parte Aitenis. in fine. de concessio. præben. & extrauagans. Ica. 22. incip. suscepti. de electio. disponēs, consuetudinem valere, qua inductum sit fructus beneficij vacantis, per aliquod tēpus ad defunctum pertinere: & hanc consuetudinem iura Regia approbant, vt patet in petitione. 47. facta Pinciæ, anno. 1523. & 19. facta Mantuæ Carpentanæ; vulgò, Madrid, anno. 1534. & in. l. 2. tit. 1. lib. 1. in ordi. nouo. Præsertim quòd omnes successiones sunt de iure positio, & ob id legibus, consuetudinibusue mutari possunt. l. 2. & 3. ff. de peti. hære. l. 1. C. de natu. lib. notat Bal. in. l. meminimus. C. de legi. hære. Bar. in. l. ex hoc iure. nu. 5. ff. de ius & iu. optimè Nico. de Vbal. de succe. abintesta. parte. 1. nu. 39. cum sequen. & Guil. in. d. verbo. & vxorem nomine Adelaiam. nu. 949. Quæ opinio tãquam verior semper mihi placuit contra distinctionem. glo. in. d. c. præsentis; & eius sequaces.

Laus Deo.

INDEX OMNIUM RE- rum quæ in hac Epitome continentur.

A.

Agens heres contra fiscum
an sit audiendus. cap.
34. nu. 16. pa. 331.
Actionem habes ad rem
ipsam rem habere videtur, & an
iura & actiones sint tercia bonorum
species. ca. 30. nu. 17. & 18. pa. 293.
Actus non ponitur in aliquo esse nisi po-
tentia precedat actum. cap. 23. nu.
25. pa. 24.
Actus agentium non operatur ultra eo-
rum intentionem. c. 7. nu. 28. pa. 67.
Adoptivi filij simul cum legitimis suc-
cedunt. cap. 13. nu. 8. pa. 119.
Adoptivus originem patris naturalis
non amittit et domicilium; nome,
& arma adoptantis consequitur.
c. 17. nu. 14. & 15. pa. 142.
Adoptivi non excludunt substitutum.
cap. 17. nu. 30. pa. 146.
Adoptivi in omnibus bonis abintesta-
to succedant. c. 18. nu. 2. pa. 146.
Adoptivi de iure recedunt cum legitimis
non succedunt. cap. 18. nu. 2. eadē pa.
111. 13

Aduentitia bona viuentis patre alie-
nare filius prohibetur. cap. 7. num.
60. pa. 74.
Adulterij uxoris facit eius bona pub-
licari. c. 7. nu. 24. pa. 66.
Adulterij pœna est mors. cap. 15. num.
26. pa. 132. & cap. 26. num. 30. &
32. pa. 1236.
Adulterorum filij abominatio sunt do-
mino. c. 20. nu. 6. pa. 159.
Adulterinus filius heres esse non po-
test. c. 11. nu. 6. pa. 107.
Affectio etiam circa filios naturales
versatur. c. 26. nu. 78. pa. 263.
Afflictis non est danda afflictio. c. 29.
nu. 14. pa. 279.
Agens nobilius est suo patiente. ca. 15.
nu. 4. pa. 128.
Agnationis & cognationis nullum est
discrimen. c. 32. nu. 9. pa. 311.
Alexander, Imo est sibi contrarius. c.
23. nu. 87. pa. 237.
Alfonfus de Moralua merito repre-
henditur. c. 33. nu. 20. pa. 321.
Alere tenetur filios, & filias dotare,
& possidens bona publicata. cap. 7.
Y 2 num. 32.

- num. 23. pa. 65.
 Alere spurios nō est peccatum, sed potius meritum. ca. 21. n. 49. pa. 204.
 Alere filios pater etiam intra triennium tenetur si mater est pauper. c. 22. nu. 12. pa. 214.
 Alere matrem inopem pater ne, an filius teneatur. c. 22. nu. 13. pa. 214.
 Alere filios etiam ultra triennium mater diues tenetur. c. 22. nu. 15. pa. 215.
 Alendi liberos ius à naturali iure derivatur. c. 21. nu. 38. pa. 113. C. ca. 21. nu. 4. C. 5. C. 6. pa. 198.
 Alimenta omnibus filiis etiam nefarijs & incestuosis debentur. ca. 11. nu. 40. pa. 114. C. nu. 46.
 Alimenta filiis spurijs à parentibus sunt præstanda est regula cum. 30. ampliationibus. c. 21. nu. 1. C. 2. cū sequentibus. pa. 194.
 Alimentorum prætextu, pater filio re aliquam & filia dotē dare & relinquere poterit. c. 21. nu. 3. pa. 195. etiam si filij sint spurij ibidem. num. 39. pa. 202.
 Alimenta filiorum sunt de iure naturali, causali, & formali. c. 21. nu. 4. 5. C. 6. pa. 195.
 Alere spurios adeo est naturale, quod eos nō alere esset nimis inhumanum & contra naturalem rationem. ca. 21. num. 10. pa. 196.
 Alimenta non prohibetur filius petere exclusus à legitima. ca. 21. num. 11. pa. 196.
 Alimenta spurijs danda sunt secundum eorum qualitatem & conditionem. ca. 21. nu. 15. pa. 197.
 Alimenta ut præstentur non quantitas patrimonij, sed reddituum est inspicienda. c. 21. nu. 19. C. num. 63. pa. 198. C. 207.
 Alendi sunt spurij à parentibus etiam ex damnato coitu geniti tam de iure Ciuili, quam canonico. c. 21. nu. 19. C. 20. pa. 198.
 Alimenta denegans necare videtur & tenetur lege Cornelia de sicarijs. c. 21. nu. 22. pa. 198.
 Alimentorum priuatio est terribilis species tormentorij. c. 21. n. 23. p. 199.
 Alimenta ut præstentur filio spurio celsus annui à patre possunt ei relinqui. c. 21. nu. 25. pa. 199.
 Alimenta in proprietate & usufructu filijs spurijs debentur de iure regio, quod aliter est de iure communi. c. 21. nu. 26. pa. 199.
 Alimentorum legatum spurius statim consequitur & nepotes spurij ab auis & proauis sunt alendi. ca. 21. nu. 27. C. 28. pa. 199.
 Alenda est uxor & familia filij spurij. c. 21. nu. 30. pa. 200.
 Alendus est spurius etiam excommunicatus, vel alio modo incapax. ca. 21. nu. 31. pa. 200.

- Alimenta debentur filio etiam spirituali. c. 21. nu. 32. pa. 200. reliqua de filio spirituali vide infra in verbo spiritualis filius.
 Alimentorum appellatione veniunt habitatio, vestes, lectus, medicina & potus. c. 21. n. 33. C. 34. pa. 21.
 Alimenta leges ac cōsuetudines filijs spurijs denegantes iniquas esse, & ob id non seruandas. c. 21. n. 37. p. 202.
 Alendi spurios ius eorum pacto nō tollitur. c. 21. nu. 35. C. 36. pa. 201.
 Alimenta filiis spurijs debita transactione non tolluntur, et quid si in ea interueniat iuramentum. c. 21. n. 41. C. 42. pa. 203.
 Alimenta filiis spurijs sunt præstanda etiam si eorum pater expresse dari prohibuisset. c. 21. nu. 51. pa. 205.
 Alendi sunt filij iterum quamuis semel constituta alimenta ludo vel alijs dilapidauerint. cap. 21. num. 52. pa. 205.
 Alimenta impijs & male meritis aliquando non præstantur. ca. 21. n. 54. pa. 205.
 Alimenta spurijs in vita parentū sunt præstanda. c. 21. nu. 55. pa. 205.
 Alendi sunt spurij ab hæredibus parentum. c. 22. nu. 56. pa. 206.
 Alendi liberos onus reale est contra Menchacam. ca. 22. nu. 57. pa. 206.
 Alimenta boni viri arbitrio sunt præstanda per respecta quantitate patrimonij & parentis, & filij qualitate. c. 21. nu. 59. pa. 206.
 Alimenta crescunt crescente etate filij spurij. c. 21. nu. 60. pa. 206.
 Alimenta que dantur nobili sunt puli et galline, rustico uero caseus & e. pa. C. faba. cap. 21. nu. 61. pa. 206.
 Alimenta spurio, ut spurio, & non ut legitimo sunt præstanda. c. 21. num. 62. pa. 206.
 Alimentis præstandis bona non sunt uendenda si fructus non sufficiunt. c. 21. nu. 64. pa. 207.
 Alendus est filius spurius ex bonis intuitu etiam Ecclesie acquisitis. ca. 21. nu. 65. pa. 207.
 Alimenta debentur in minus solenni voluntate relicta. cap. 21. num. 66. pa. 107.
 Alimenta relicta alicui quousque cū Titio fuerit moratus post mortem etiam Titij debentur. cap. 21. nu. 67. pa. 207.
 Alimentorum fauore, compromissum in eorum præiudicium nō ualet, nisi iudicis auctoritas interueniat. c. 21. nu. 68. C. 69. pa. 207.
 Alimenta sunt filiis spurijs præstanda lite etiam pendente super eis. ca. 21. num. 70. pa. 208.
 Alimentorum causa per appellationē

I N D E X.

- non suspēditur omniq; breuitate est termināda. c. 21. n. 71. et. 72. pa. 208.*
- Alimenta pręterita possunt peti. cap. 21. nu. 73. pa. 208.*
- Alimenta extra domum hęredis sunt prestanda. c. 21. n. 74. C. 75. p. 208.*
- Alendus laborare tenetur. cap. 21. nu. 76. pa. 209.*
- Alimentorum legatum voluntarium differt à necessario. cap. 21. num. 77. pa. 209.*
- Alimentis non videtur quis renunciare renuncians hęreditati paternę. cap. 21. nu. 78. pa. 209.*
- Alimenta compellitur dare vnus ex hęredibus quando sunt plures C. alimentorum causa dicitur pia. ca. 21. nu. 79. C. 80. pa. 209.*
- Alimenta sunt danda filio monasterium ingredienti. cap. 21. 83. et. 84. pa. 210.*
- Alimentorum omnia privilegia, C. eorum causa fauorabilior est quàm causa successione. c. 22. num. 87. et 88. pa. 210. C. 211.*
- Alimenta filio non debentur si ipse habeat vnde se alat. ca. 22. numero. 1. pa. 211.*
- Alimenta filio nobili debentur, cui dedecus esset aliquam artem exerce- re. c. 22. num. 2. pa. 212.*
- Alimenta dantur filijs spurijs ne fame pareant. c. 22. nu. 5. pa. 212.*
- Alimenta que ex dispositione legis debētur differunt ab ijs que ex dispositione hominis. cap. 22. num. 7. pa. 213.*
- Alimenta non tenetur pater inopi prestare filio, C. ex quibus causis ei iusta alimenta denegantur. c. 22. num. 8. C. 10. pa. 213.*
- Alendi liberos onus intra triennium ad matrem pertinet. ca. 22. num. 11. pa. 214.*
- Alimentorum legatum filio diuiti relictum an sit nullum C. apud hęredes remaneat. cap. 22. num. 16. pa. 215.*
- Alienationis verbum vsucapionem continet C. ea prohibita per consuetudinem vsucapio. cap. 20. num. 125. C. 126. pa. 183.*
- Alienatio facta per fratrem authoritatis huius libri valida fuit vsque ad legitimam. ca. 7. nu. 37. pa. 68.*
- Annui redditus inter immobilia computantur. c. 30. num. 24. pa. 294.*
- Antonius Gomezius merito reprehenditur. c. 3. nu. 8. pa. 25.*
- Antonius idem Gomezius maxime cum ratione reprobatur. cap. 26. nu. 37. pa. 264.*
- Antonius Gomezius iterum iure optimo in alia opinione reprehenditur C. sibi ipsi fuit contrarius. ca. 29. nu. 25. C. 28. pa. 281. C. 282.*

Ab

I N D E X.

- Antonius idem Gomezius opinione sua fuit deceptus. cap. 32. num. 21. pa. 314.*
- Antonius Gomezius rursus verè reprehenditur. cap. 33. nu. 25. C. 26. pa. 322.*
- Arre in premium virginitatis conceduntur C. earum promissio est de iure regio limitata. cap. 33. num. 35. C. 37. pa. 224.*
- Arre C. donationes propter nuptias in quibus differant. cap. 33. num. 36. pa. 224.*
- Archidiaconi dictum notabile. cap. 4. num. 22. pa. 41.*
- Argumentum à contrario sensu validum est. c. 27. nu. 11. pa. 269.*
- Argumentum de legitima patronorum ad legitimam parentum validum est. ca. 13. nu. 1. pa. 120.*
- Argumentum de specie ad genus affirmatiue C. non negatiue validum est. c. 19. nu. 9. C. 10. pa. 150.*
- Argumentum de genere ad speciem affirmatiue non procedit. ca. 19. nu. 11. pa. 150.*
- Argumentum de feudo ad maioricatum validum est. cap. 20. num. 89. pa. 176.*
- Argumentum de arrogatione ad legitimationem optimum est. cap. 23. num. 26. pa. 226.*
- Arrogati filij qui dicantur C. eorum definitio. c. 16. nu. 1. pa. 134.*
- Arrogatio quæ ratione à iure fuit inuenta. c. 16. nu. 2. pa. 134.*
- Arrogatio vnde originem habuit. ca. 16. num. 3. pa. 134.*
- Arrogare nihil aliud est quàm valde rogare. ca. 16. nu. 4. pa. 134.*
- Arrogare aliquem non potest mulier. ca. 16. num. 5. pa. 134.*
- Arrogatio iustam causam requirit. c. 16. nu. 7. pa. 136.*
- Arrogatio principis auctoritate indiget. ca. 16. nu. 13. pa. 136.*
- Arrogatorem sui iuris esse oportet. c. 16. num. 14. pa. 136.*
- Arrogationis solennis fiat scriptura. cap. 16. num. 15. pa. 136.*
- Arrogationi an sufficiat tacitus consensus. ca. 16. num. 16. pa. 136.*
- Arrogatio eo differt ab adoptione quo genus ab specie. cap. 16. num. 17. pa. 136.*
- Arrogationis C. adoptionis. 13. sunt notandę differentię. cap. 16. num. 18. pa. 136.*
- Arrogatorum successio. cap. 17. num. 1. pa. 139.*
- Arrogati bona olim arrogatori acquirebantur. c. 17. nu. 2. pa. 140.*
- Arrogator hodie vsufructum solum an obtineat. cap. 17. num. 3. C. 4. pa. 140.*
- Arrogatori quarta debetur pro-*

Y 4 pter

I N D E X.

- pter ususfructus commoditatē & qua actione acquiratur. c. 17. num. 6. & 8. pa. 140. & 141.*
- Arrogatus an reuocet alienata in fraudem. cap. 17. nu. 10. & 19. pa. 141. & 143.*
- Arrogatorum bona ultra quartam in qua grauari non possunt eis sunt restituenda. cap. 17. num. 11. & 12. pa. 141. & 142.*
- Arrogato quarta debetur stantibus etiā legitimis ex legis dispositione & non testatoris. c. 17. n. 16. & 17. pa. 142. & sequen.*
- Arrogatus an succedat consanguineis arrogantis. cap. 17. nume. 20. pagina. 144.*
- Arrogatione prius factum testamentum rumpitur. cap. 17. num. 21. pa. 144.*
- Arrogato an de iure regio quarta debeatur, et an sit hodie aucta vsq; ad trientem. cap. 17. num. 22. & 23. pa. 144.*
- Arrogatus extraneo non succedit. ca. 17. nu. 24. pa. 144.*
- Arrogatio Regis Alphonsi Aragonum facta à Regina Ioanna Neapolitana. c. 17. nu. 25. pa. 144.*
- Arrogatus propter ingratitudinem nō succedit arrogati, & an iuste Rex Alphonsus fuerit exheredatus à dicta Regina. cap. 17. num. 26. pa. 145.*
- Arrogati plus iuris non habent quàm legitimi. c. 17. nu. 27. pa. 145.*
- Arrogatis quarta quoquo titulo relinquitur, & de omnibus bonis non debetur. cap. 17. nume. 28. & 29. pa. 145.*
- Arrogatorum successio ab intestato. c. 18. nu. 1. pa. 146.*
- Ascendentes & descendentes in successione equiparantur. cap. 13. num. 13. pa. 120.*
- Ascendentes qualiter in bonis suorum descendentium ex testamento & ab intestato succedant de iure communi & regio Castellæ, Valentie, & statuti Florentino, Senensi Neapolitano & Aiberniæ. ca. 29. num. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 17. 23. 32. 35. 36. 37. 38. & 49. pa. 277. 278. 230. 281. 283. 284. & 286.*
- Ascendentes descendentes non succedunt in viginti tribus casibus. cap. 30. num. 1. 2. 26. 32. 36. 37. 38. 39. & 41. pa. 289. 295. & 298.*
- Ascendentium successiones à filiorum successione differunt in. 26. casibus. c. 31. nu. 1. 2. 3. cum sequen. pa. 301. 302. 303. cum sequen.*
- Auctor huius libri fuit Prouisor ac vicarius generalis Episcopatus Zamorensis. cap. 21. num. 45. pa. 204. & Pampilonensis. ca. 22. num. 14.*

p. 24

I N D E X.

- p. 214. & nunc Inquisitor hereticæ prauitatis Valentie, ut in initio huius libri apparet.*
- Augustini consilium misericordie ple num. c. 9. nu. 21. pa. 88.*
- B.**
- Baldi opinio reprobat. cap. 5. nu. 14. pa. 46.*
- Baldus sibi contrarius. cap. 8. num. 23. pa. 80.*
- Baldi dictum redditur dubium. ca. 23. num. 82. pa. 236.*
- Barbatus merito reprehenditur. cap. 2. num. 32. pa. 21.*
- Bestie pro sui partus defensione ita propugnant ut vulnera recipiant. c. 21. num. 7. pa. 196.*
- Bona testatoris tēpore mortis eius considerantur. c. 3. nu. 4. pa. 24.*
- Bona intelliguntur deducto ere alieno. c. 9. num. 4. pa. 84.*
- Bona que dicantur de trunco vel de radice. cap. 30. num. 4. & 5. & 15. pa. 289. & 292.*
- Bona vacantia, vide infra verbo vacantia.*
- C.**
- Cardinalis Illustrissimi. D. Didaci à Spinosa Episcopi Seguntini, supremi Regij Senatus Summi presidis laudes in Epistola. & cap. 34. nu. 11. pa. 330.*
- Carnis vitio carentes pauci inveniuntur. c. 10. nu. 22. pa. 97.*
- Carolus Ruinus merito reprehenditur. c. 20. nu. 33. pa. 184.*
- Castitas maior requiritur in mulieribus Illustribus, quàm in alijs. cap. 26. num. 12. & 58. pa. 255. & 261.*
- Castitas maior requiritur in fœminis, quàm in masculis. cap. 14. num. 15. pa. 125.*
- Causa ardua Cordubensis quomodo fuerit decisa. c. 6. nu. 12. pa. 57.*
- Cautela instituendi spurios de. l. in tempus ubi plures alie. cap. 24. num. 5. pa. 245.*
- Cessio sæpe simulata præsumitur. ca. 9. num. 16. pa. 87.*
- Cautela ad tollendam vel minuendam filiorum legitimam. c. 9. n. 7. pa. 85. & nu. 19. pa. 87.*
- Charitas rectè ordinata à seipso incipit. c. 22. nu. 9. pa. 213.*
- Christophori à Rojas Cordubensis Episcopi, & Ioannis à Ribera Episcopi Pacensis, & electi Valètimi laus. c. 15. nu. 19. pa. 130.*
- Ciconiarum filij parentes senes alunt. c. 31. nu. 26. pa. 315.*
- Clausula codicillaris quid operetur. ca. 8. num. 14. pa. 78.*
- Clausula ex certa scientia operatur ple*

Y 5 nitu-

I N D E X.

- nitundinem potestatis. cap. 23. num. 76. pa. 235.*
Clausula in fine posita ad omnia procedentia refertur. cap. 30. num. 10. pa. 291.
Clerici delinquentis bona an ad fiscum ecclesiasticum, an regium pertineant. c. 20. nu. 161. pa. 190.
Clerico beneficiato Ecclesia sua & non Episcopus succedit. ca. 34. num. 38. pa. 336.
Clericorum filij serui sunt Ecclesie. ca. 27. num. 17. pa. 270.
Clericus in minoribus beneficiatus matrimonium contrahere poterit contra Bar. cap. 27. num. 20. 21. 22. & 23. pa. 271. & 272.
Clericus de redditibus Ecclesie dotare sororem tenetur. cap. 32. num. 7. pa. 311.
Clericus an uxorem filij sui possit instituire. c. 20. nu. 37. pa. 167.
Clericus in omnibus sui corporis membris à planta pedis, vsque ad verticem capitis honestatem præstet. ca. 27. numero. 14. & 15. & 16. pagina. 270.
Collateralium successionem vide cap. 32. num. 1. 2. & sequen. pa. 310. 311. cum sequen.
Collaterales & consanguinei in gradu proximiores ad hæreditatem consanguineorum vocantur vsque ad
decimum gradum. cap. 32. num. 8. & 23. pa. 311. & 315. vide plura in verbo consanguinei.
Collationum titulus qua ratione fuerit inuentus. cap. 3. numero. 11. pagina. 25.
Collectiuo nomine plures vocati una persona censentur. cap. 6. num. 13. pa. 57.
Collectiua nomina sunt singularia in voce & pluralia intellectu. cap. 6. num. 14. pa. 57.
Communio mater est discordie. cap. 5. num. 27. pa. 50.
Commune vitium est, negligi quod communiter possidetur. cap. 5. num. 29. pa. 50.
Concilij Tridentini verus sensus. cap. 2. num. 16. pa. 13.
Concubina vnica plus amatur, quam plures. c. 10. nu. 11. pa. 95.
Concubina vnica non requiritur de iure nouissimo regio vt filius sit naturalis. cap. 10. num. 12. pa. 95.
Cocubina ex mutua cohabitatione plura amatur. c. 10. num. 18. pa. 96.
Concubinatus de iure Ciuili erat permissus. cap. 10. num. 21. pa. 97.
Confessio iuramento firmata filio non nocet. c. 9. num. 17. pa. 87.
Consanguinei vsque ad centesimum, & millesimum gradum in successionem Regni vel Maioratus admittuntur.

I N D E X.

D.

- mittuntur. cap. 32. numero. 25. pagina. 315.*
Consanguineis simpliciter institutis censesentur ij vocati, qui gradu proximiores sunt. cap. 32. num. 11. pa. 312. reliqua in verbo collaterales.
Conscientia est quedam consonantia anime ad Deum, ex concordia spiritus & voluntatis. cap. 20. num. 158. pa. 189.
Conscientie foro an liceat cautelis vti. ca. 9. nu. 10. pa. 88.
Consuetudo in Hispania in proferendis sententijs reprehenditur. ca. 26. nu. 6. pa. 252.
Consuetudo Hispanie an valeat, quod clerici de bonis ecclesiasticis testentur, & ab intestato eis succedant consanguinei. cap. 34. nu. 39. 40. 41. & 42. pa. 336. & 337.
Correctio legum omnino euitanda & non inducitur per subauditos intellectus. cap. 8. numero. 10. & 11. pa. 78.
Correllatiuorum definitio & eadem est in correllatiuis ratio & equalis dispositio. cap. 9. num. 37. pa. 90. & c. 13. nu. 12. pa. 120. & cap. 20. num. 138. pa. 184. & cap. 29. num. 11. pa. 279. & cap. 30. num. 29. pa. 295.
Debita hæreditaria qualiter soluantur. c. 30. nu. 25. pa. 294.
Decius reprehenditur. cap. 10. num. 31. pa. 98.
Decurionatus an possit vendi, vel ad heredes transmitti. c. 7. nu. 52. p. 71.
Definitio est substantie rei demonstratio & eius naturam explicans. ca. 10. nu. 3. & 4. pa. 93.
Definitio quælibet bona conuertitur cum definito & quomodo euacuet eius naturam & differentias. cap. 10. num. 2. pa. 93.
Defuncti plurimum interest hæredem habere. ca. 34. nu. 2. pa. 329.
Delictum publicum maius est, quam occultum. c. 20. nu. 160. pa. 190.
Dictio, ex, denotat causam proximam & non remotam. cap. 20. num. 25. pa. 163.
Dictio, æquè, cuius sit effectus. cap. 6. num. 16. pa. 57.
Dictiones, aut, vel, sunt disiectiuæ. ca. 10. nu. 39. & 40. pa. 100.
Dictiones, solummodo, tantum, dumtaxat, casus similes non excludunt etiam in materia pœnali. ca. 4. nu. 19. 20. & 21. pa. 41.
Didacus à Couarruias Doctor egregius merito reprehenditur. cap. 7. num. 50. pa. 71.
Didacus à Couarruias opinione sua fuit

I N D E X.

- fuit iterum deceptus. cap. 20. num. 133. pa. 188. & alibi cap. 21. num. 7. pa. 197. & cap. 22. num. 4. pa. 212.
- Directio quod quis non consequitur, neque per obliquum. cap. 20. num. 45. pa. 170.
- Discrimen inter ius Canonicū & Civile inducere nimis graue est. cap. 8. num. 8. pa. 78.
- Dispensatio restringenda est. cap. 15. num. 27. pa. 133.
- Dispensatio difficilius conceditur gentis ex damnato coitu. cap. 23. num. 52. pa. 230.
- Dispensare quando possit Comes Palatinus, vel alius inferior sine causa. cap. 23. num. 10. pa. 221.
- Dispensationes omnes sunt odiosae. ca. 20. num. 111. pa. 180.
- Dispensandi facultas intelligitur si subest legitima dispensandi causa. cap. 23. num. 9. pa. 221.
- Dispensatus sine causa non est tutus in conscientia. capit. 23. num. 7. pa. 220.
- Dispositum in sensu directo oppositum arguit in sensu contrario. cap. 13. num. 5. pa. 119. & supra in verbo argumentum.
- Distributiva nomina quae sint. cap. 6. num. 15. pa. 57.
- Doctor à Castillo reprehenditur. ca. 9. num. 31. pa. 89. & ca. 12. nu. 9. & 13. pa. 116. & 117.
- Doctoratus gradus est dignitas. ca. 20. num. 83. pa. 175.
- Dolus in. 12. casibus praesumitur. ca. 9. num. 12. pa. 86.
- Dolus praesumitur in contractu, in quo est enormis lesio. cap. 9. num. 13. pa. 86.
- Dominicus à Soto, salua eius summa autoritate, opinione sua fuit deceptus. c. 20. nu. 144. pa. 185.
- Dominium est de iure gentium & additione hereditatis acquiritur. cap. 3. num. 60. & 61. pa. 232.
- Donatio quibus causis reuocatur. ca. 4. num. 18. pa. 40.
- Donatio vt in legitimam computatur valida est. cap. 7. num. 32. pagina. 67.
- Donatio inter patrem & filium est prohibita. c. 7. nu. 32. pa. 67.
- Donatio vsque ad legitimam non indiget insinuatione. cap. 7. num. 34. pa. 68.
- Donatio quaelibet simplex non conferitur. c. 7. nu. 47. pa. 71.
- Donatio simplex differt à donatione ob causam. ca. 7. nu. 48. pa. 71.
- Donatio omnium bonorum non est permissa. ca. 12. nu. 12. pa. 117.
- Donatio seu venditio inter personas à iure prohibitas est nimis suspecta.

I N D E X.

- specta. c. 25. nu. 3. pa. 248.
- Donare nihil aliud est quam perdere. c. 33. nu. 24. pa. 322.
- Dos an praescribi possit & alienari. c. 20. nu. 127. & 128. pa. 183.
- Dotis privilegia & an dotis causa sit summaria, seu pia. ca. 33. nu. 3. 6. 7. & 8. pa. 318. & 319.
- Dynus communi opinioni aduersatur. ca. 7. num. 5. pa. 61.
- E.**
- Effectus par producitur à pari potentia causa. c. 13. nu. 9. pa. 119.
- Emancipationis & patriae potestatis, vt in plurimum non est differentia. ca. 4. nu. 1. pa. 35.
- Emancipatus de iure antiquo pro extraneo reputabatur. c. 1. nu. 3. pa. 36.
- Emancipati filij & in potestate existētis ex testamento, magna est differentia. c. 4. nu. 4. pa. 36.
- Emancipato nequit fieri pupillaris substitutio. c. 4. nu. 5. pa. 37.
- Emancipatus hereditatem non transmittit. c. 4. nu. 6. pa. 37.
- Emancipatio per quos actus inducatur. c. 4. nu. 10. pa. 38.
- Errans circa principia nō potest principia cognoscere. c. 2. nu. 2. pa. 8.
- Exceptionem de regula esse oportet. c. 27. nu. 5. pa. 268.
- Exclusio vnius est exclusio alterius. ca. 13. nu. 14. pa. 120. & 227. nu. 8. pa. 269.
- Exemplum ab animalibus irrationalibus sumendum est. cap. 21. nu. 48. pa. 204.
- Exheredatus pro mortuo censetur. ca. 11. nu. 19. pa. 110.
- Exheredationis causae iustae. ca. 4. nu. 13. & 15. pa. 39.
- Extensio non fit in legibus correctorij ex identitate rationis. c. 26. nu. 50. pa. 260.
- Extraneos heredes instituens, ommissis consanguineis indigentibus, peccat mortaliter. c. 32. nu. 2. & 4. pa. 310.
- Extraneum & penitus ignotum instituere heredem possumus. c. 9. nu. 30. pa. 89. & c. 32. nu. 2. & 3. pa. 310.
- Extraneus Clementis septimi contra filios & nepotes clericorum. c. 20. num. 114. pa. 180.
- F.**
- Facta nō praesumuntur nisi probentur. c. 18. nu. 7. pa. 147.
- Ferdinandus à Menchaca tenens contra communem meritum pluribus in locis reprobatur. c. 21. num. 12. & 14. pa. 196. & 197. & num. 38. 40. & 47. pa. 202. 203. & 204.
- Ferdinandus à Menchaca iterum reprehenditur.

I N D E X.

- henditur. cap. 8. num. 13. pa. 78.
 Fœmina filios non habet in potestate. c. 16. nu. 6. pa. 135.
 Fœminas non admitti per statutum, o-
 diosum est, & ob id restringendum. c. 3. nu. 18. pa. 26.
 Fœmina de iure communi in regno nō
 succedit. c. 3. nu. 35. pa. 32.
 Fœmina in Regnis Castellæ, Legionis,
 Navarræ, & Aragoniæ, de con-
 suetudine diutina succedit. c. 3. nu.
 36. pa. 32.
 Feudum ad filios adoptiuos transit. c.
 17. nu. 13. pa. 142.
 Filiationis probandæ optima practica.
 c. 2. nu. 33. pa. 21.
 Filiatio quomodo probetur. c. 10. n. 46.
 47. 50. & 51. pa. 102.
 Filiationis probatio respectu patris est
 præsumptiua, aliquot tamen casu-
 bus datur vera. ca. 10. nu. 53. & 57.
 pa. 103. & 104.
 Filiatio naturalium quomodo probe-
 tur. c. 10. nu. 52. pa. 103.
 Filiationis probatio an sit iuris, & de
 iure. & an probetur per diutinam
 absentiam. cap. 10. num. 50. & 55.
 pa. 104.
 Filiatione non probata an vitietur le-
 gatium filio factum. ca. 10. num. 56.
 pa. 104.
 Filij in successione primum locum ob-
 tinent. c. 1. nu. 6. pa. 3.
- Filiorum species & conditiones mul-
 tæ & varia nomina. cap. 1. num. 7.
 pa. 7.
 Filij legitimi & naturales qui, & qui
 naturales tantum, & qui legitimi
 tantum, & qui spurij, & quomodo
 propriè nominentur. c. 1. nu. 8. & 9.
 & 10. & 11. pa. 3.
 Filij vulgò quæsti qualiter cognoscun-
 tur, & incestuosi qui, & nefarij
 qui. c. 1. nu. 12. 13. & 14. pa. 4.
 Filij in uxeres qui dicantur, & qui
 vulgò bastardi, & qui adulterini,
 & qui nochi. cap. 1. num. 15. 16. 17.
 & 18. pa. 4.
 Filij sacrilegi, qui sunt & filij varij
 alij sunt. c. 1. nu. 18. & 20. pa. 4. & 5.
 Filij clericorum qui propriè dicantur
 ibidem. nu. 21.
 Filij spirituales qui sunt. cap. 1. num. 22.
 & 23. pa. 6.
 Filius legitimus & naturalis dicitur
 natus ex matrimonio vero, vel pu-
 tatiuo. c. 2. nu. 4. pa. 8.
 Filius à φίλ & Græcè id est amor, ap-
 pellatur. c. 2. nu. 5. pa. 8.
 Filiorum vitæ parentibus est chara. ca.
 2. nu. 6. pa. 8.
 Filius natus ex muliere etiam adulte-
 ræ legitimus censetur. ca. 2. num. 15.
 pa. 27.
 Filius post mariti mortem natus mari-
 ti & nō adulteri j præsumitur. c. 2.
 nu. 30.

I N D E X.

- nu. 30. pa. 20.
 Filius marito diutius absente natus po-
 tius adulteri, quàm mariti præsu-
 mitur. c. 2. nu. 31. pa. 21.
 Filij non compelluntur pro anima pa-
 tris intestati quintum distribuere.
 c. 3. nu. 5. pa. 24.
 Filij conseruant familiam & nomen
 testatoris. c. 3. nu. 19. pa. 27.
 Filia nupta non est de genere, neque de
 familia parentum. cap. 3. num. 22.
 pa. 28.
 Filia, existente nepote ex filio, an possit
 meliorari. c. 3. nu. 26. pa. 29.
 Filia in Regno Franciæ, non succedit.
 c. 3. nu. 5. pa. 31. & vide supra in
 verbo fœmina.
 Filiam in morte meliorari prohibitum
 non est. c. 3. nu. 40. pa. 33.
 Filius ex alia quavis iusta causa simili
 vel maiori expressis in iure, exhe-
 redatur. c. 4. nu. 16. pa. 39.
 Filia à patre est dotanda. cap. 5. nu. 4.
 pa. 44.
 Filio prodigo in vita data fuit legiti-
 ma. c. 7. nu. 14. pa. 62.
 Filius in vita patris dominus paterno-
 rum bonorum dicitur. cap. 7. nu. 17.
 pa. 63.
 Filius regis princeps, & rex nomina-
 tur. c. 7. nu. 18. pa. 63.
 Filius reuocat bona à patre in ludo a-
 missa. c. 7. nu. 20. pa. 64.
- Filij in vita patris constituitur legiti-
 masi is bona sua dissipet. c. 7. num.
 21. pa. 64.
 Filius delinquens non obligat patrem,
 neque facit vt in bonis eius aduen-
 titijs fiat executio. ca. 7. num. 56. et.
 57. pa. 72. & 73.
 Filius in legitima institutus propria au-
 thoritate eam apprehendit. c. 8. nu.
 20. pa. 80.
 Filius agit ad supplementum legitimæ.
 c. 8. num. 17. pa. 79.
 Filij an bona à patre alienata reuoca-
 re possint. c. 9. nu. 9. pa. 85.
 Filio non nocet patris assertio. cap. 9.
 nu. 15. pa. 86.
 Filij omnibus natura est communis. c.
 10. num. 7. pa. 94.
 Filios charitatiuo sermone etiam ex-
 traneos vocamus. cap. 10. num. 48.
 pa. 102.
 Filiorum educatio coniunctior est cha-
 ritati naturali, quàm sola nomina-
 tio. c. 10. nu. 49. pa. 102.
 Filius ancillæ non erit hæres cum filio
 liberæ. c. 11. nu. 4. pa. 107. & ca. 26.
 nu. 23. pa. 255.
 Filius ex matre nobili & patre plebe-
 io non est nobilis. capit. 15. num. 6.
 pa. 128.
 Filius meretricis de genere et ignobilis
 nascitur. c. 15. nu. 9. pa. 129.
 Filius imitator incontinentiæ pa-
 ternæ

terna præsimitur. c. 15. n. 12. p. 129.
Filius ex damnato coitu omni privilegio caret. c. 15. nu. 24. pa. 132.
Filius ex damnato & punibili coitu quis sit. c. 15. nu. 18. pa. 133.
Filiorum procreatio humano generi dat immortalitatem. c. 16. nu. 8. pa. 135.
Filios duodecim habenti conceditur à iure immunitas à muneribus, & an ea sit realis, an personalis. c. 16. nu. 9. & 10. pa. 135.
Filios habens præfertur in honoribus publicis nõ habenti. c. 16. n. 11. pa. 135.
Filiorum appellatione in odiosis nepotes non comprehendi. ca. 20. nu. 27. pa. 164. & c. 26. nu. 44. pa. 259.
Filius in potestate quicquid acquirit, suo patri acquirit. ca. 20. num. 29. pa. 164.
Filius clerici in sacris nõ dicitur incestuosus. c. 20. nu. 35. pa. 166.
Filio spurio pro cibo spiritali aliquid pater potest relinquere. c. 21. nu. 85. & 86. pa. 210.
Filius incestuosus vel genitus ex proprio seruo matri non succedit. c. 26. nu. 37. & 38. pa. 258.
Filius adulterinus neque ex testamento neq; abintestato matri succedit. c. 26. nu. 33. pa. 257.
Filii ex damnato & punibili coitu de iure regio quinta partis bonorum patris sunt capaces. c. 26. n. 36. pa. 257.

Filiorum spuriorum legitime sunt omnia bona materna deducto quinto. c. 26. nu. 61. pa. 262.
Filius clerici an successionis matris sit capax. c. 27. num. 1. 2. & 6. pa. 267. & 268.
Filiorum spiritalium successionē vide. c. 28. nu. 1. 2. 3. 4. & 5. pa. 273.
Filij spurij an ad alendos patres spurios compellantur. c. 31. nu. 36. pa. 308.
Filij in locum parentum suorum vocantur. c. 31. nu. 30. pa. 306.
Filius ad dorandam matrem etiã pauperem nõ tenetur. c. 31. n. 35. pa. 307.
Filius illegitimus beneficium ecclesiasticum habere non potest. c. 31. num. 37. pa. 308.
Filius pauper potius à patre, quàm à filio suo est alendus. c. 31. n. 25. p. 305.
Fiscus post agnatos, cognatos, & uxorem succedit decedentibus abintestato. regula cum. 12. fallerij. c. 14. nu. 1. 3. & 17. pa. 329. & 331.
Fiscus non faciens inventarium ultra vires hereditarias non tenetur, & inter eum & alios heredes tres sunt differentiæ. c. 34. n. 4. & 5. pa. 329.
Fiscus peregrinus, nobilium vassallorum, in feudatibus, in bonis præscriptis, & in nauibus naufragio fractis nõ succedit. c. 34. nu. 22. ad. 26. pa. 333.
Fiscus regularibus non succedit, sed monasterij, neque clericis, nisi Episcopi.

scopus. cap. 34. num. 36. & 37. pa. 335. & 336.
Fiscus non succedit scholaribus abintestato, sed vniuersitas, et alijs personis, de quibus in. cap. 34. num. 20. & 21. pa. 332.
Fisco in successionē præfertur tutor et collegium. c. 34. n. 18. & 19. p. 332.
Forma nobilior est materia & potentior. c. 15. num. 5. pa. 128.
Fornicatio simplex est peccatum mortale, & contrarium asserere est hæreticum. c. 10. nu. 23. & 24. pa. 97.
Forus conscientie est forus boni & equi coniunctim, tribunal veritatis & non fictionis. c. 20. nu. 15. pa. 189. & vide supra in verbo conscientia.
Forus de Sepulveda & Molina et Catabria qualiter intelligatur. ca. 30. nu. 2. 3. 4. 12. & 14. pa. 289. et. 292.
Forus de Sepulveda iuri communi est contrarius, & ob id restringendus. c. 30. nu. 6. 7. & 8. pa. 290.
Fratres vtrique coniuncti & veterini tantum instituti, quomodo succedant. c. 6. nu. 11. pa. 56.
Fratres an simul cum ascendentibus succedant. c. 13. nu. 16. pa. 121.
Fratres ex testamento non sunt legitimi heredes. c. 26. nu. 80. pa. 266.
Fratrum inuidia quibus ex causis oriatur. c. 3. nu. 10. pa. 25.
Fratrem pauperem frater tenetur ale-

re. c. 32. nu. 6. pa. 311.
Fratrum duorum, pluriumve filij qualiter abintestato succedant. c. 32. nu. 17. pa. 313.
Fraus quando legi fiat. cap. 20. nu. 66. pa. 163.
Fraus certis casibus præsumitur. cap. 9. nu. 10. pa. 86.
Fraus propter odium paternum præsumitur. cap. 9. num. 11. pa. 86.
Fraude locus est delationi in fiscum. c. 20. num. 56. pa. 171.
Fraus & dolus regulariter non præsumitur, sed potius error vel ignorantia. c. 20. nu. 63. & 64. pa. 172.
Fraude suspecta est confessio mutui vel venditionis. c. 20. n. 65. pa. 172.
Fundus pro alimentis legatis tacite est hypothecatus. c. 21. nu. 81. pa. 210.
Funeraria extraneo heredi instituto non de quinto, sed de corpore hereditario soluantur. c. 9. nu. 26. pa. 89.
Funeraria de quinto solvuntur filiis institutis. c. 9. nu. 28. pa. 89.
Fructus restituendi sunt, & partes rei esse dicuntur. c. 2. n. 62. et. 64. p. 190.

G.

Genere remoto per consequens omnes eius species remouentur. c. 18. num. 12. pa. 151.

Glossa in authen. ex causa cõmuniter
 Z repre-

INDEX.

reprehenditur. c. 3. nu. 15. pa. 79.
 Glossa in l. 2. C. de epis. & cleri. defen-
 ditur. c. 20. nu. 39. pa. 167.
 Glossa in l. qui testamentum. ff. de pro-
 ba. communiter reprehenditur, in
 aliquibus tamen casibus sustinetur.
 c. 20. nu. 61. & 62. pa. 172.
 Glo. c. nisi cum pridem, de reuun. defen-
 ditur. c. 19. nu. 14. pa. 152.
 Glo. in c. fraternitas. 12. q. 2. à pluribus
 commendatur. cap. 20. num. 149.
 pa. 187.
 Glo. quaedam ordinamenti reprobatur.
 c. 20. nu. 38. pa. 167.
 Glo. in l. 13. tit. 10. lib. 3. Fori defendi-
 tur. c. 20. nu. 107. pa. 179.
 Graduum computatio. ca. 32. num. 26.
 pa. 315.
 Guili. de Cuneo dictum singulare. c. 23.
 num. 22. pa. 224.

H.

HAereditas postquam est adita
 non dicitur hereditas, sed pa-
 trimonium aduentis. cap. 23. num.
 63. pa. 232.
 Hereditas societati acquiritur. c. 24.
 num. 4. pag. 245.
 Heres & defunctus eadem persona
 censentur. c. 4. num. 23. pa. 41. & c.
 21. nu. 8. pag. 206.
 Hispania regna saepe inter filios fue-

runt diuisa. c. 5. num. 30. pag. 50.
 Homines ad discordiam sunt promi. c.
 5. num. 28. pag. 50.
 Honestas maior in clericis, quàm in alijs
 requiritur. 27. num. 13. pag. 270. &
 vide supra in verbo clericus.
 Honestum, possibile potius presumi-
 tur, quàm inhonestum. ca. 2. nu. 27.
 pag. 18.
 Hospitium publicum obtinens inuitus
 hospitari tenetur. c. 10. nu. 29. p. 98.

I.

Ignorantia eum excusat qui dat ope-
 ram rei licite. c. 2. nu. 12. pa. 12.
 Ignorantia facti regulariter à iure pra-
 sumitur. c. 2. nu. 13. pa. 13.
 Ignorantia iuris nec mulieribus pro-
 deest. c. 2. nu. 17. pa. 13.
 Ignorantia iuris quando excuset. ca. 2.
 nu. 18. pa. 14.
 Ignorantia dati operam rei illicitae non
 prodest. c. 10. nu. 45. pa. 102.
 Illegitimi infames infamia facti cen-
 sentur. c. 15. nu. 8. pa. 128.
 Illegitimi testes sunt iniquitatis & in-
 continentiae paterna. c. 15. nu. 15. p. 129.
 Illegitimi non sunt honorabiles, nec
 Deo amabiles, nec in bello fortes
 nec in fide stabiles. ca. 15. nu. 16. pag.
 129. & ca. 20. nu. 10. pa. 159.
 Illegitimi plurimi insignes fuerunt
 & le-

INDEX.

& legitimis anteferri mereatur. c.
 15. num. 18. pa. 130.
 Illegitimi de generali consuetudine no-
 men, nobilitatem, & arma paren-
 tum suorum retinent. c. 15. num. 22.
 pag. 131.
 Illegitimi non dicuntur de domo, nec
 de cognatione parentum. ca. 20. nu.
 116. pa. 181.
 Illegitimos plures in regnis successisse.
 c. 20. nu. 117. pa. 181.
 Illegitimi saepe meritis, & virtutibus
 praestant. c. 24. nu. 2. pa. 244.
 Illegitimi de iure regio matribus cum
 legitimis non succedunt. c. 26. nu. 21.
 pag. 255.
 Illegitimi ex damnato coitu de iure e-
 tiam regio non succedunt, nec pa-
 ternis consanguineis. ca. 26. nu. 22.
 & 24. pag. 255. & 256.
 Illegitimi sibi inuicem succedunt. cap.
 26. num. 26. pa. 256.
 Illegitimi filij aduersus testamentum
 matris habent querelam. cap. 26. nu.
 41. pag. 258.
 Illegitima soboles testatori, eiusque ge-
 neri est ignominiosa. c. 26. num. 57.
 pag. 262.
 Illustres dicuntur Reges, Marchiones
 & Comites. ca. 26. nu. 4. pa. 252.
 Illustres etiam dicuntur principis Con-
 siliarij. ca. 26. num. 5. pa. 252.
 Illustres per alios sententias proferunt,

& partes corporis Principis dicuntur.
 ca. 26. nu. 7. & 8. pa. 252.
 Illustres dicuntur etiam Doctores, &
 quando Doctor efficiatur Dux, &
 Comes. c. 26. nu. 10. & 11. pa. 253.
 Impedimentum non praestat quod de iu-
 re non operatur effectum. ca. 11. nu.
 22. pag. 111.
 Imperator quoad spiritualia non dispen-
 sat. ca. 23. nu. 117. pa. 243.
 Imperator mundi dominus dicitur, &
 in quibus rebus fundatam habet in-
 tentionem de iure communi. ca. 34.
 num. 7. & 14. pa. 330.
 Incapax propter socium capacem ca-
 pax efficitur. c. 24. n. 3. p. 245.
 Incestas nuptias contrahentium bona
 ipso facto publicantur. ca. 7. num. 25.
 pag. 66.
 Individua non conferuntur. ca. 5. num.
 32. pag. 51.
 Indivisibilia ex facultate regia diui-
 duntur. cap. 5. num. 33. pa. 51.
 Infames honores non merentur. ca. 15.
 num. 10. pag. 129.
 Infamia facti testem à testimonio re-
 pellit. ca. 20. num. 101. pag. 177.
 Institutus in re certa legatari loco ha-
 betur. ca. 8. num. 24. pa. 21.
 Instituti quo ordine succedant, si adest
 affectio. ca. 6. nu. 6. pa. 56.
 Instituti in diuersis gradibus iuxta eo-
 rum ordinem succedunt. capite. 6.
 Z ij num. 7

I N D E X.

- num. 7. pa. 56.
Institutionis titulus honorabilior est alijs & *præstantior.* c. 8. n. 18. pa. 79.
Innocentij dictum singulare. cap. 7. nu. 44. pa. 70. & *alterum.* c. 10. nu. 16. pa. 96. & *aliud in. ca. dilectus.* 3. de *præben.* ca. 20. nu. 110. pa. 180.
Intellectus verus. §. *natura siquidem quibus mo. natu. effi. sui. colla.* 7. ca. 2. nu. 9. pa. 10.
Intellectus ad authen. sacramenta puerorum & *similia iura.* cap. 9. num. 14. pa. 88.
Intellectus ad. l. cum ab vno. ff. de lega. 2. c. 33. nu. 11. pa. 319.
Intellectus verus & *germanus ad. l. si quis incesti.* C. de *incest. nup.* cap. 20. nu. 32. pa. 165.
Intellectus verus ad. l. si qua illustris. C. ad *Orffi.* c. 14. num. 4. pa. 122. & c. 22. num. 6. pa. 213. & *alius.* c. 26. num. 14. & 28. pa. 253. & 256. & num. 72. pa. 264.
Intellectus verus ad. l. si quis in suo. C. de *inoffi. testa.* c. 8. nu. 25. pa. 81.
Intellectus verus ad. l. 2. quando & *qui. quar. pars debe.* lib. 10. cap. 8. num. 27. pa. 81.
Intellectus ad. c. cum inhibitio de clandes. despon. c. 2. nu. 23. pa. 17.
Intellectus ad. c. ius naturale. i. distin. c. 21. nu. 13. pa. 196.
Intellectus ad. c. cum mult. & 15. q. fi. ca. 27. nu. 18. pa. 270.
Intellectus ad. l. 10. Tauri. cap. 11. num. 11. pa. 108.
Intellectus ad. l. 9. Tauri. cap. 27. num. 3. pa. 267.
Intellectus ad. l. 11. tit. 13. par. 6. cap. 27. num. 7. pa. 269.
Intellectus ad. l. 6. tit. 13. par. 6. cap. 32. num. 24. pa. 315.
Intellectus ad. l. 1. tit. 15. lib. 8. Ord. ca. 26. num. 34. pa. 257.
Interpretatio virtualis & *intellectiva semper est permissiva.* ca. 3. nu. 30. pa. 30. & c. 26. num. 51. pa. 260.
Inuentarium non conficiens tenetur ultra vires hereditarias. c. 7. nu. 54. pa. 72. & *an quartam trebellianicam retinere possit.* cap. 7. num. 55. pagina. 72.
Inutilia non sunt in aliqua iuris consideratione. ca. 11. nu. 23. pa. 111.
Ioan. Faber merito reprehenditur. ca. 5. nu. 18. pa. 48.
Iuramentum ultra intentionem Iurantis non extenditur. c. 7. n. 27. pa. 66.
Iuramentum seruandum est quando nõ vergit ad interitum salutis æternæ. c. 21. nu. 43. pa. 203.
Iuramenti relaxatio qua forma sit cõcedenda. c. 21. nu. 44. pa. 204.
Iura naturalia omni tempore sunt immutabilia. c. 7. nu. 3. pa. 61.
Iura iuribus concordare oportet. ca. 8. nu. 9.

I N D E X.

- num. 9. pag. 78.
Iuris plus nemo transfert in aliũ quàm ipse habet. ca. 5. nu. 39. pa. 53.
Iurisprudencia in cauendo, & *non decipiendo versari debet.* ca. 24. num. 1. pag. 244.
Ius accrescendi non est inter succedentes diuerso iure. c. 8. nu. 19. pa. 80.
Ius adeundi non est in bonis nostris. ca. 23. nu. 57. pa. 231.
Ius canonicum quãdo vertitur anime periculum in vtroque foro seruandum est. ca. 21. num. 24. pa. 199.
Ius naturale prim. cuum, & *secundarium non parum differunt.* cap. 7. num. 8. pa. 61.
Ius naturale omnibus filijs commune est. ca. 11. num. 39. pa. 114.
Ius naturale si refertur ad homines de iure gentium intelligitur. cap. 7. nu. 9. pa. 62.
Ius patronatus cum hereditate transit. ca. 23. num. 115. pa. 240.
Ius patronatus rebus spiritualibus est annexum, & *est honorificum.* cap. 20. num. 9. & 46. pa. 178.
Ius quesitum difficilius tollitur, quàm quærendum. ca. 23. num. 56. pa. 231.
Ius retractus qua ratione fuerit institutum, & *sequitur ius successionis.* c. 20. num. 104. & 106. pa. 179.
Ius retractus sequitur per omnia iura successionis. c. 26. nu. 68. pa. 263.
Ius sepeliendi hæredibus & *cognationi competit.* ca. 20. nu. 121. pa. 182.
Ius succedendi est reciprocum. cap. 30. nu. 28. & 29. pa. 295.
Iussio secunda eundem effectum habet, quem motus proprius. ca. 23. num. 78. pag. 235.

L.

Legatarius à creditoribus non cõuenitur. ca. 9. nu. 3. pag. 84.
Legitima filiorum de iure. ff. erat quadrans. ca. 3. nu. 1. pa. 24.
Legitima de iure Authent. est triens, eo. c. & pa. num. 2.
Legitima filiorum de iure regio est omnia parentum bonas, præter tertium & *quintum.* ca. 3. num. 3. pa. 24. & ca. 31. num. 5. pag. 300.
Legitima respectu filiorum an sit tertium bonorum. ca. 4. nu. 2. pa. 36.
Legitima filiorum in regno Nauarræ quanta sit, & *quanta in regno Valentie.* ca. 3. num. 13. & 14. pa. 26.
Legitima filiorum est de iure naturali, & *dicitur portio iuris naturæ.* ca. 7. num. 1. & 2. pa. 60.
Legitima statuto, lege, & *consuetudine in totum non tollitur.* ca. 7. num. 4. pa. 61.
Legitimæ quota an sit de iure positiuo. ca. 7. num. 7. pa. 61.

INDEX.

Legitima, viuente patre, est quasi debita. ca. 7. nu. 11. & 16. pa. 62.

Legitima filiorum es alienum censetur. ca. 7. nu. 19. pa. 63.

Legitima si prohibeatur alienari, nulla est prohibitio. ca. 7. nu. 35. pa. 68.

Legitima non patitur onus in quantitate, loco, tempore, nec modo. ca. 7. nu. 36. pa. 68. & ca. 7. n. 38. pa. 69. & ca. 29. nu. 45. pa. 286.

Legitima filius non priuatur, publicatis bonis paternis. cap. 7. numero. 22. pag. 65.

Legitima non includitur in renunciatione quauis generali. cap. 7. numero. 29. pa. 67.

Legitimam non minuunt expensae factae in studio, & casus in quibus expensae ibi factae in legitimam computantur. ca. 7. nu. 39. & 40. p. 69.

Legitimam non minuunt sumptus in legendo, scribendo, Grammaticaque addiscenda facti. ca. 7. nu. 41. p. 70.

Expensae quae domi erant faciendae quando deducantur. num. 42. & ca. eo. & pa.

Legitimam non minuit donatio filio facta in titulum patrimonij pro recipiendis ordinibus. cap. 7. nume. 46. pag. 71.

Legitima non minuit officium decurionatus, vulgo regimietico. c. 7. n. 51. p. 71.

Legitima an diminuatur soluta pecunia

pro delecto filij. c. 7. nu. 58. p. 73.

Legitima non amittit filius non conficiens inuentarium. c. 7. nu. 53. pa. 72.

Legitima quo titulo filio est relinquenda. ca. 8. nu. 1. pa. 75.

Legitima de iure tit. institutionis erit relinquenda. ca. 8. nu. 2. pa. 76.

Legitima si in fideicommissum fuit relicta, filius dicitur praeteritus. c. 8. num. 3. pa. 76.

Legitima iure. C. relinqui quoquo titulo poterat, sed de iure Authen. nouissimo quoque tit. relinqui debet. c. 8. num. 5. & 6. pa. 76.

Legitima de iure canonico titulo institutionis relinqui debet. c. 8. n. 7. p. 77.

Legitimae partem aliquam an sufficiat relinqui titulo institutionis. cap. 8. num. 16. pa. 79.

Legitimam quoquo titulo relinqui posse. 20. fallentiae, & 12. ampliationes. ca. 8. num. 28. pa. 82.

Legitima iure regio titulo institutionis necessario relinquitur, etiam si augetur & minuatur. ca. 8. num. 29. & 30. pa. 82.

Legitima an sit quota bonorum, vel hereditatis. ca. 9. nu. 1. pa. 84.

Legitima deducto aere alieno debetur. ca. 9. nu. 5. pa. 84.

Legitima an titulo oneroso, an lucratiuo possit alienari. cap. 9. numero. 8. pag. 85.

Legitima

INDEX.

Legitima an sit fauorabilior pia causa. ca. 9. num. 22. pa. 88.

Legitima an capi possit ad funeris impensas soluendas. cap. 9. numer. 23. pa. 88.

Legitima ascendentium & descendantium a pari procedit. cap. 9. nume. 32. pa. 90.

Legitima parentum in bonis filiorum de iure ff. erat quarta pars. ca. 12. n. 6. pa. 115.

Legitimari filij non possunt per rescriptum principis, si per subsequens matrimonium possunt legitimari. ca. 23. nu. 31. pa. 225.

Legitimati iure communi ex testamento, & ab intestato vna cum legitimis et naturalibus succedunt, et iura loquentia de legitimis in eis locum habent. ca. 23. n. 34. 35. p. 226. et. c. 11. n. 17. p. 110.

Legitimati in quinta tantum parte cum legitimis iure regio succedunt. cap. 23. num. 37. pa. 227.

Legitimatus competit ius dicendi nullum, & querela inofficiosa. ca. 23. num. 45. pa. 228.

Legitimati agnatis & cognatis succedunt, non tamen legitimati per oblationem curiae. cap. 23. nume. 49. & 50. pa. 229.

Legitimati ex damnato coitu parentibus, & consanguineis succedunt. ca. 23. num. 51. pa. 230.

Legitimati succedunt in feudo, Regno & Maioricatu. cap. 23. nume. 86. pag. 237.

Legitimati excludunt substitutum, qui tamen citatus est ad legitimationem. ca. 23. nu. 88. & 89. pag. 237.

Legitimati conseruant nomen & familiam testatoris. ca. 23. numer. 91. pa. 239.

Legitimati comprehenduntur in Auth. si qua mulier. c. 23. nu. 92. pa. 238.

Legitimati & legitimi quoad testamentorum solennitatem non differunt. ca. 23. num. 93. pa. 238.

Legitimatis titulo institutionis legitima est relinquenda. cap. 23. num. 98. pa. 239.

Legitimati ex l. regia ad retractum admittuntur. ca. 23. nu. 101. pa. 240.

Legitimati ad honores & dignitates, & ad ius patronatus admittuntur, et sunt vere legitimi. c. 23. n. 103. 104. & 106. p. 240. & c. 11. n. 15. p. 109.

Legitimati sunt infames, & assimilantur homini a morbo medicato, permanente cicatrice. ca. 23. nu. 107. & 108. pa. 241.

Legitimandi plures formae. cap. 23. nu. 119. pa. 241.

Legitimatur quis per ingressum religionis. ca. 23. num. 109. pa. 241.

Legitimatur filius extra domum ex concubina natus per subsequens matrimonium de

Z iij iure

I N D E X.

- iure nouissimo regio. ca. 10. nu. 19.
 C. 20. pa. 96. C. 97.
- Legitimus primogenitus legitimo
 praefertur in Maioratu. ca. 11. nu.
 16. pag. 109.**
- Legitimi ex principis rescripto cum
 legitimis succedunt. ca. 11. num. 32.
 C. 33. pa. 113.**
- Legitimi ex principis rescripto capa
 ces sunt successionis ex testamento
 C. ab intestato. cum. 25. ampliatio-
 nibus. ca. 23. nu. 1. pa. 219.**
- Legitimi à Principe spurij primis na
 talibus restituuntur. cap. 23. num. 2.
 pag. 220.**
- Legitimus à Principe cum legitimo
 iure regio nullo modo succedit. cap.
 23. num. 30. pa. 225**
- Legitimatione naturalium filij legiti-
 mi sunt vocandi, in quorum praeiu-
 dicium postulat legitimitio. cap.
 23. num. 28. C. 29. pa. 225.**
- Legitimitio principis rescripto est sub
 fiduciaria, C. propterea omnes ferè le-
 gitimationes vitiantur, si per subse-
 quens matrimonium fieri possunt.
 ca. 23. num. 33. pa. 226.**
- Legitimitio à Principe facta differt à
 legitimatione Comitum Palatini. ca.
 23. num. 43. pa. 227.**
- Legitimatione rumpitur testamentum
 prius factum, C. sicut iura legiti-
 mati obtinent. cap. 23. num. 46.**
- pag. 229.
- Legitimitio spurij etiam post aditam
 hereditatem fieri potest. ca. 23. nu.
 64. pa. 223.**
- Legitimitio vitatur si in ea non expri-
 matur litis pendentia, fieri tamen
 potest lite pendente super bonis. ca.
 23. nu. 79. C. 80. pa. 235.**
- Legitimare an quis possit filium pro-
 prium, vel infantem, vel furiosum,
 vel inuitum. ca. 23. num. 81. C. 84.
 C. 85. pa. 236.**
- Legitimitio filiorum non requirit a-
 gnatorum citationem. cap. 23. num.
 96. pa. 239.**
- Legitimationem ritè factam filiorum
 natiuitate non vitari. ca. 23. num.
 99. pa. 239.**
- Legitimitio retro trahitur. cap. 23. nu.
 102. pa. 240.**
- Legitimationis instrumentum produ-
 cens se fatetur illegitimum. ca. 23.
 num. 120. pa. 243.**
- Legitimitio quibus ex causis reuocet-
 tur, C. an reuocata iterum à prin-
 cipe concedatur. ca. 23. num. 121. C.
 122. pa. 243. C. 244.**
- Legitimitio debet fieri ex iusta C. ra-
 tionabili causa, veluti propter vir-
 tutes C. merita filij. ca. 23. num. 5.
 C. 6. pa. 220.**
- Legitimitio à Romano Pontifice, vel
 Imperatore facta non requirit in-
 stam**

I N D E X.

- stam causam. ca. 23. num. 8. C. 11.
 pa. 220.**
- Legitimatione Principis omnes in ea
 natalium defectus sunt exprimen-
 di. ca. 23. nu. 17. pa. 223.**
- Legitimatione id exprimitur, quo ta-
 cito non ita de facili concederetur.
 ca. 23. num. 21. pa. 223.**
- Legitimitio requirit cōsensum patris
 C. filij, quod etiam dispensans legi-
 timam, dispensandi facultatem ob-
 tineat, C. causam finalem propter
 quam principaliter conceditur. cap.
 23. numero. 18. C. 23. C. 24. pag.
 223. C. 224.**
- Legitimatione incestuosi gradus sunt
 exprimendi regula, C. quinque de-
 clarationes. cap. 23. num. 19. C. 20.
 pag. 223.**
- Legitimi nō differūt à legitimis, C.
 naturalibus. c. 23. nu. 3. pa. 220.**
- Legitimos filios existere in legitima-
 tione exprimendum est. ca. 23. num.
 27. pa. 224.**
- Legitimi C. naturales filij non diffe-
 runt à naturalibus inspecta lege na-
 turali. ca. 2. nu. 8. pa. 9.**
- Legitimus efficitur filius propter igno-
 rantiam alterius cōiugum. ca. 9. num.
 32. pag. 90.**
- Lex nunquā videtur casus similes vel
 grauioresexcludere. c. 4. n. 19. p. 40.**
- Lex si defunctus. C. de su. C. legi. libe-
 corrigitur. ca. 5. num. 16. pa. 47.**
- Lex generaliter loquens in omni casu
 est intelligenda. c. 9. nu. 27. pa. 89.**
- Lex omnis humana iusta C. rationabi-
 lis obligat in foro animæ. c. 20. num.
 140. pa. 185.**
- Leges sunt factæ vt earum metu huma-
 na coerceatur audacia. ca. 2. nu. 10.
 pa. 11.**
- Leges correctoriae etiam ex identitate
 rationis non extenduntur. cap. 3. nu.
 29. pa. 30.**
- Leges prohibentes filios spurios institui
 sunt iustæ, C. ab id in foro consciē-
 tiæ seruandæ. cap. 20. numero. 143.
 pa. 185.**
- Leges etiam poenales in conscientia o-
 bligant absq; iudicis declaratione.
 ca. 20. nu. 148. C. 150. pa. 187.**
- Leges impeditivæ translationis domi-
 ni statim obligant in conscientia. c.
 20. num. 151. pag. 188.**
- Legum correctio inducenda nō est, C.
 iura iuribus concordanda sunt. ca.
 26. nu. 16. C. 17. pa. 254.**
- Leges antiquæ per nouas corriguntur.
 ca. 27. num. 12. pa. 270.**
- Leges regiae secundum ius commune
 sunt intelligendæ. ca. 3. nu. 38. pa. 33.
 C. ca. 9. num. 29. pa. 89.**
- Lex regia. 101. in curijs Madriti decla-
 ratur duobus modis. cap. 3. num. 75.
 C. 28. pa. 29. C. 30.**
- Z 7 Lex præ

INDEX.

Lex predicta an habeat locum in nepote ex filia, & an obliget in conscientia. c.3. nu.30. & 42. p.30. & 34.

Lex quarta & quinta titu.8. lib.5. ordi. declaratur. c.4. nu.24. pa.41.

Lex regia 101. *Mātur Carpētanæ anni 1534. declaratur.* ca.33. nu.42. p.325.

Leges fori quando sunt in vsu ab omnibus sunt seruandæ, & allegas esse in vsu debet probare. ca.18. n.4. & 5. pa.147.

Leges regie ex diametro distantes conciliantur. ca.15. nu.21. pa.131.

Leges styli sunt legum fori declarationes. ca.18. nu.8. pa.147.

Lex 203. styli est in vsu & obseruantia. ca.33. nu.22. & 23. pa.321.

Lex regia Tauri. 40. *utilis & necessaria est.* ca.5. nu.38. pa.53.

Lex trigesima Tauri, & 26. *declaratur.* ca.9. nu.24. & 25. pa.82.

Lex decima Tauri ius commune corrigi. ca.12. nu.4. pa.115.

Lex vndecima Tauri declaratur. cap.10. nu.41. pa.101.

Lex quinta & 6. & 7. Tauri iuris communis sunt correctoriæ. c.29. n.20. pa.280. & ca.31. nu.15. pa.303.

Lex 6. Tauri declaratur & an per. l.10 Tauri corrigatur. c.12. nu.7.8. p.115.

Legi 6. Tauri plures notandi intellectus dantur. ca.12. nu.10. pa.116.

Lex 79. Tauri ius commune corrigi. ca.12. nu.14. pa.117.

Lex 9. Tauri optime declaratur. ca.14. nu.16. pa.125. & ca.26. nu.20. & 28. pa.255. & 256.

Lex predicta 9. Tauri ius commune corrigi. ca.32. nu.20. pa.314.

Lex 9. & 10. Tauri declarantur. ca.20. nu.146. pa.186.

Lex 3. Tauri ius commune corrigi. c.23. n.9.4. pa.238. & c.31. n.13. p.302.

Lex 12. Tauri declaratur, quæ ius commune & partitarum corrigi. cap.23. nu.38. & 44. pa.227. & 228. & num.100. pa.239.

Lex prima titu.15. par.4. declaratur. c.10. num.8. pa.94. *reliqua vide supra in verbo intellectus.*

Liberis quod remedium competat. c.4. nu.14. pa.39. *reliqua vide supra in verbo filij & illegitimi, in verbo spurij.*

Lupanar in Republica dissimulat Ecclesia. ca.10. nu.27. pa.98.

Luxuria non meretur idem commodum quod castitas. ca.11. nu.8. pa.107.

M.

Maioratus, & meliorationes sunt licite in foro conscientia. ca.3. nu.43. pa.34.

Malum minus permittitur, vt maior euitetur. ca.10. nu.28. pa.98.

Manxeres non ingrediatur Ecclesiam vsq; ad 10. generationem. ca.15. nu.14. pa.129. & ca.20. n.7. p.159.

Maritus & vxor socij sunt diuina & humanæ societatis. c.33. nu.17. p.326.

INDEX.

Mariti presumuntur esse bona potius quam vxoris. ca.33. nu.21. p.321.

Mascularum & foeminarum differentiam inducens natura accusator ceteretur. ca.3. nu.17. pa.26.

Matheus de Afflictis opinione sua fuit deceptus. c.26. nu.27. pa.216.

Mater semper est certa, pater vero incertus. ca.24. nu.2. pa.122.

Mater in tutela & cura naturalium alijs præfertur. c.14. n.11. p.124. & c.26. n.81. & 82. p.265. & 266.

Matres ad successionem filiorum admittuntur. ca.29. nu.29. & 30. & 31. pa.282. & 283.

Matris assertio nihil prorsus filio nocet. ca.2. nu.28. pa.19.

Matris præteritio pro exheredatione habetur. c.14. n.8. p.123. & ca.26. nu.42. & 60. pa.258. & 262.

Matrimonij omnia priuilegia. cap.23. nu.39. pag.227.

Matrimonium spirituale inter clericum & Ecclesiam contrahitur. cap.27. nu.9. pa.269.

Matrimonium quando dicatur publice contractum. ca.2. nu.15. pa.13.

Matrimonium posse contrahi a senes & decrepito, etiam in articulo mortis. ca.2. nu.21. pa.15.

Matrimonium quædam habet de substantiis, & quædam de honestate. ca.2. nu.24. & 22. p.16. & 17.

Matrimonium de iure civili præsumitur ex mutua cohabitatione, sed non de iure canonico. c.10. n.13.14. p.95.

Matrimonium inter pupillam & turorem est prohibitum de iure civili, & non de iure canonico. c.10. nu.35. & 36. pa.99. & 100.

Medicus suadens infirmo coitum pro salute mortaliter peccat. ca.10. nu.32. pa.99.

Medium inhabile impedit acquisitionem extremorum. c.3. n.33. p.31. & ca.26. nu.25. & 49. pa.256. & 259.

Merita non presumuntur nisi probantur. ca.21. nu.2. pa.248.

Merita sint æqualia rei donatæ. c.35. num.4. pa.248.

Metaphysicus casus non est admittendus. ca.10. nu.58. pa.104.

Misericordia digni sunt qui alieno negotio laborant. ca.21. nu.21. pa.198.

Monachi de generali Gallie consuetudine non succedunt. c.11. n.28. pa.112.

Monasterium parentes à suis legitimis non excludit, & in casibus tantum à iure expressis loco filij habetur. c.29. nu.40. & 41. pa.283.

Monialis si renūciauerit ante ingressum monasterij patris bonis cum iuramento eo mortuo, & ea professæ potest monasterij bona petere. c.7. n.30. p.67.

Monialis renūciatio vel obligatio qualiter fiat ex Concilio Tridentino. ca.7. nu.

I N D E X.

7.nu.31.pa.67.
Monstruosa res est vt quis pro parte legitimus et pro parte sit illegitimus ne cadere res diuerso iure censeatur. c.58.nu.39. §.40.pa.298.
Moriens omnis non est sicut diuus Ioānes Baptista. c.9.nu.28.pa.87.
Motus proprius aduersus clericos filios habentes. c.27.nu.19.pa.270.
Mulier luxuriosa maximum sine famulatu de decus. c.14.nu.14.pa.125.
Mulier sterilis maledicta & infamis in lege veteri censebatur. cap.16. nu.12.pa.123.
Mulieris nobilitas abumbratur si plebeio nupsit. ca.15.nu.7.pa.128.
Natura communis est legitimis & sparijs, & inter eos naturali iure inspecto nullum est discrimen. ca.21.num.8. §.9 pag.196. §.cap.23.num.3. pag.220.ca.26.nu.33.pa.266.
Naturalium successio non erat de iure ff. expresse tradita. cap.11. nume.1. pag.106.
Naturalium successio de iure codicis est vnica vncia. ca.11.nu.2.pa.106.
Naturalibus an ultra vnciam aliquid possit relinqui adimplenda conditio nis causa. ca.11.nu.3.pa.106.

Naturales cum legitimis succedere statuto fieri non posse. ca.11.n.5.p.107.
Naturales simul cum legitimis succedere est contra bonos mores, aliquando tamen cum eis succedunt. ca.11.nu.7. §.24.pa.107. §.111.
Naturali filio nullum competit remedium contra patris testamentum. c.11.num.12. §.13.pa.108.
Naturalis legitimatus cum legitimis filijs succedit. ca.11.nu.14.pa.109.
Naturales legitimis iuste exheredatis succedunt. ca.11.nu.18. pag.110.
Naturales cari traditi an cum legitimis succedant. ca.11.nu.25.pa.111.
Naturales ratione substitutionis pupillaris succedit. ca.11.nu.26.pa.111.
Naturales succedunt si legitimi filij sunt monachi. ca.11.nu.27.pa.112.
Naturales heredes heredum esse non prohibentur. ca.11.nu.30.pa.112.
Naturales multis casibus succedunt. ca.11.nu.34.pa.113.
Naturales de iure regio in quinta bonorum parte suis parentibus succedunt. ca.11.nu.35.pa.113.
Naturalium successio de iure regio in libera parentum voluntate existit. ca.11.nu.36.pa.113.
Naturales ab intestato & legitima prole non existente succedunt. c.12.n.2.p.114.
Naturales tres vncias olim habere poterant. ca.12.nu.2.par.114.

Natura-

I N D E X.

Naturalibus de iure authen. pater omnia bona relinquere poterat. cap.12. nu.3.pa.115.
Naturalibus donare omnia bona in vita an liceat parentibus. ca.12. nu.11.pa.117.
Naturales filij quomodo ab intestato succedunt. cap.13.nu.1. §.2. §.4. pa.118.
Naturalibus an ultra duas vncias sint danda alimenta. c.23.n.3. pa.118.
Naturales an excludat defuncti vxor & filius adoptiuus. cap.13.nu.6. §.7.pa.119.
Naturales qualiter cum ascendentibus succedant. c.13. nu.11. pa.119.
Naturales ex testamento & ab intestato vna cum legitimis filijs matribus succedunt. c.24.nu.1.pa.122.
Naturalis filius matri etiam Illustri succedit. c.14.nu.3.pa.122.
Naturales iure nouissimo regio nec ex testamento, nec ab intestato matribus succedunt. c.14.nu.5. pa.123.
Naturales legitima prole non existente matribus legitimi sunt heredes. ca.14.nu.6.pa.123.
Naturales filij, cognatos & agnatos maternos excludunt. ca.14. nu.7. pa.123.
Naturalibus remedium legis finalis. C. de edic. d. Adri. competit. cap.14. nu.9.pa.123.

Naturales filij natiuitate matris testamentum & donatio reuocantur. c.14.nu.10. §.12.pa.123. §.124.
Naturales filij an excludant substitutionem. c.14.nu.13. pa.125.
Naturales filij an paterna nobilitate gaudeant. c.15.nu.1.pa.127.
Naturales non veniunt appellatione liberorum. c.15.nu.2.pa.128.
Naturales patris & non matris nobilitate sequuntur. c.15.nu.3.pa.128.
Naturales tantum matribus etiam Illustribus succedunt, & in iudicio sine mandato admittuntur. c.26.nu.71. §.83.pa.264. §.266.
Naturalis filius per subsequens matrimonium efficitur vere & proprie legitimus. ca.2.nu.19. §.20. pa.15.
Naturales filij qui dicantur & vulgo dicuntur bastardi. ca.10.nu.1. §.5. pagina.92.
Naturales quando dicantur incestuosi & adulterini. c.10.nu.6. pa.94.
Naturales dicuntur quando inter parentes poterat esse matrimonium. ca.10.nu.9.pa.94.
Naturales dicuntur ex concubina extra domum geniti. c.10.n.17.pa.96.
Naturalis vt sit filius de iure ciuili sex requiruntur, de iure tamē regio duo tantum. c.10.nu.33. §.34. pa.99.
Naturalis non dicitur genitus ex sanguineo, sed incestuosus etiam paren-

I N D E X.

parentibus ignorantibus. cap. 10. nu. 43. pa. 101. reliqua vide in verbo filius spurius. illegitimus.

Naturalis obligatio atque eius vinculum semper obligat. c. 21. n. 53. p. 205

Naturalis causa accidentali praefertur. ca. 21. num. 82. pa. 210.

Naturalia iura sunt immutabilia. ca. 23. num. 59. pa. 231.

Nepotes aui suis ex testamento & ab intestato legitimi sunt heredes. c. 5. num. 1. pag. 43.

Nepotes & filij in successione ascendentium non differunt. c. 5. n. 2. p. 43.

Nepotibus competunt eadem remedia quae filijs. ca. 5. num. 3. pa. 44.

Nepoti competit querela inofficiosi testamenti. ca. 5. num. 13. pa. 46.

Nepotes qualiter ab intestato succedat c. 5. num. 15. pag. 46.

Nepotes cum patruis in stirpem & non in capita succedunt. c. 5. n. 17. p. 47.

Nepotes in locum parentum suorum succedunt. c. 5. num. 19. pa. 48.

Nepotes qualiter ad aui hereditatem vocentur. c. 6. num. 1. pa. 54.

Nepotes soli an in stirpem, an in capita succedant. c. 6. num. 2. pa. 55.

Nepotes ex persona propria, an ex patris iure succedant. capi. 6. nume. 3. pag. 55.

Nepotes non a parentibus, sed a legis dispositione habent hereditatem.

cap. 6. num. 4. p. 55.

Nepos & filius instituti ordine suo succedunt. c. 6. num. 5. pa. 55.

Nepos ex filio incestuoso institui non potest. ca. 20. nu. 31. & 32. pa. 16.

Nepos ex filio clerici ab aui non potest institui. ca. 20. num. 36. pa. 167.

Nicolaus Boerius merito reprehenditur. ca. 20. num. 77. pa. 174.

Nomina debitorum an sint mobilia, an immobilia. ca. 30. num. 16. pa. 292.

Nomina debitorum non veniunt in confiscatione omnium bonorum, neque in substitutione de omnibus bonis facta. ca. 30. num. 21. & 22. pa. 294.

Notarius instrumenta inuitus tenetur confiscare. ca. 10. num. 30. pa. 98.

O.

Odia restringenda sunt, & non ampliana. ca. 20. num. 26. p. 164.

Opiniones duae communes inuicem contrariae. ca. 5. num. 37. pa. 53.

Opinionum duarum ex diametro distans concordia. cap. 8. nume. 26. pag. 81.

P.

Pactum per quod pater legitima priuatur est nullum. cap. 29. nu. 46. pag. 289.

Papa

I N D E X.

Papa contra ius, supra ius, & extra ius omnia potest. cap. 23. nume. 69. pag. 233.

Papa Christi vicarius, & Petri successor est. capi. 23. numero. 70. pag. 234.

Papa in omnibus dispensare poterit, nisi in fidei articulis. cap. 23. nume. 71. pag. 234.

Papa an quoad temporalia legitimare possit. cap. 23. nume. 112. & 115. pa. 241. & 242.

Paraphernalia bona quae dicantur. ca. 33. nu. 43. pa. 325.

Parentes filijs etiam emancipatis legitimi sunt heredes. cap. 29. nume. 18. p. 280.

Parentibus titulo institutionis legitima est relinquenda. ca. 29. n. 42. & 43. & 44. pa. 285. & 286.

Parentes filijs suis non succedunt in 23. casibus. ca. 30. num. 1. 2. 26. 32. 36. 37. 38. 39. & 41. pa. 289. & 295. & 298.

Parentum successiones a filiorum successione in 26. casibus differunt cap. 31. nume. 1. cum sequentibus. pa. 300. cum sequentibus.

Parentum legitima sunt de iure regio omnia filiorum bona praeter tertium. ca. 31. num. 6. pa. 301.

Parentibus de iure naturali legitima non debetur. c. 31. nu. 7. pa. 301.

Parentibus legitima institutionis titulo minime est relinquenda. ca. 31. n. 8. pa. 301.

Parentum legitimas lege, consuetudine, statuto non posse in totum tolli. cap. 31. nu. 10. pa. 301.

Parentum educatio non est de iure naturali. ca. 31. nu. 24. pa. 305.

Parentes non dicuntur domini bonorum filiorum, filijs uiuentibus. ca. 31. nu. 11. pa. 302.

Parentes exheredati querelam non transmittunt. cap. 31. numero. 29. pag. 306.

Parentes bonis feudilibus filijs non succedunt. capite. 31. numer. 39. pag. 308.

Parentes secundum forum de Sepulveda, & de Molina filijs non succedunt. ca. 31. num. 40. pa. 308. & vide supra in verbo forus.

Parentum amor in filios. ca. 2. num. 7. pa. 9.

Parentibus licet unum ex filijs in tertio & quinto praecipuum & meliorem efficere. cap. 3. nume. 12. pa. 26.

Patria potestas ad acquirendum operatur effectum, & ad succedendum. ca. 17. nu. 7. pa. 241.

Pater non habet usum fructum in bonis filij primae tonsurae. ca. 17. nu. 5. pag. 140.

Patriis

I N D E X.

Patris incapacitas filio non nocet. ca. 20. nu. 24. ap. 163.

Pater spiritualis filium spiritualē pauperem tenetur alere. ca. 28. num. 6. pagina. 274.

Pater hereditatem filij in sui solatium possideat. c. 29. nu. 13. pa. 279.

Patri competit querela inofficiosi testamenti. c. 29. nu. 15. pa. 279.

Patre etiam permittente filius in potestate de iure communi testari non poterat. c. 29. nu. 19. & 20. pa. 280.

Pater ad hereditatem emancipati olim non vocabatur. cap. 29. num. 21. & 22. pa. 280.

Patris ususfructus morte filij non extinguitur contra Antonium Gomezium. c. 29. nu. 24. & 25. pa. 281.

Pater succedit filio statim mortuo. ca. 29. nu. 50. pa. 287.

Pater succedit non obstante quacunque renunciatione. cap. 29. num. 51. pa. 287.

Pater inter filios equaliter sua bona diuidere potest. ca. 3. nu. 9. pa. 25.

Pater iudicis officio compellitur filiā marito collocare. ca. 5. nu. 6. pa. 44.

Pater etiam filiam nuptam dotare debet. c. 5. nu. 7. pa. 44.

Patris officium erga filias tale est, quale aui erga neptes. cap. 5. num. 12. pa. 45.

Pater & filius quo ordine in emphiteosi succedunt. cap. 6. nu. 10. pa. 56.

Patri succedens non dicitur bona noua acquirere, sed acquisita capere. c. 7. nu. 11. pa. 62.

Pater non potest compelli ad dandum titulum ad ordines recipiendos. ca. 7. nu. 46. pa. 71.

Pater cum filijs decedens absque testamento, non dicitur in testatus decedere. c. 7. nu. 10. pa. 62.

Pater filias dotare compellitur. ca. 14. nu. 17. pa. 125.

Paternū officium est filias dotare & in matrimonium collocare. c. 5. nu. 5. pa. 44.

Paternum testamentum quando sit nullum. c. 4. nu. 11. pa. 38.

Paterna flagitia hereditaria successione descendunt. c. 15. num. 12. & 13. pa. 129.

Paternum vitium in filijs puniendum est. c. 20. nu. 4. pa. 158.

Partem non faciens non admittitur ad partem. c. 11. nu. 20. pa. 111.

Partus tempus an conceptionis inspicatur. c. 10. nu. 38. pa. 100.

Partus pro nato habetur in eius commodum. c. 10. nu. 42. pa. 101.

Pinelus Lusitanus communiter reprehenditur. ca. 30. nu. 35. pa. 297.

Plenitudo potestatis & proprius mortuus à pari procedunt. cap. 23. num. 77. pagina. 235.

Pleni

I N D E X.

plenitudo potestatis nō presumitur nisi exprimat, neque in generali concessione comprehenditur. c. 23. num. 72. & 73. pa. 234.

Plenitudine potestatis quādo princeps uti cōseatur. c. 23. nu. 74. p. 234.

Plenitudo potestatis est arbitrij plenitudo nulli necessitati subiecta, nullisq; iuris regulis limitata. c. 23. nu. 75. pa. 234.

Potētia sublata cōsequenter remouetur causa efficiēs ab actu. ca. 23. n. 26. pa. 224.

Præscriptio absq; iusto titulo nō procedit. c. 20. n. 124. et. 130. p. 182 et. 183

Pragmatica Pinciana anni 1542. ca. 15. nu. 25. pa. 132.

Præteritus quis propriè dicatur. c. 4. nu. 7. pa. 37. & c. 8. nu. 4. pa. 76.

Præterito filio in potestate competit ius dicendi nullum, & bonorum possessio contra tabulas. c. 4. nu. 4. & 8. pa. 76. & 77.

Præsumptio non obligat in foro consciētiae. c. 20. nu. 156. pa. 189.

Primogenitū succedere in aliquo maioricatu, et secundogenitū in altero per pactū tēpore matrimonij innitū seruandū est. c. 3. nu. 16. pa. 26.

Primogenituras & Maioricatus esse, Reipublicæ plurimum interest. c. 30. nu. 20. pa. 27.

Primogeniturae ius omnibus successio num iuris communis regulis aduersatur. c. 3. nu. 23. pa. 28.

Primogeniti nepos an excludat secundogenitum. ca. 5. num. 36. & 40. pa. 52. & 54.

Princeps per suum priuilegium etiam motu proprio concessū alicui præiudicium generare non censetur. c. 23. nu. 40. & 41. pa. 227.

Princeps quæ sunt de iure ciuili tollere potest. c. 23. nu. 58. pa. 231.

Principi nemo dicere potest, cur ita facis? c. 23. nu. 66. pa. 233.

Principes multi sunt in Republica propter populi peccata. c. 5. n. 24. p. 50.

Principes plures esse monstruosum est. c. 5. nu. 25. pa. 50.

Principis voluntas pro causa habetur in his quæ sunt iuris positivi. c. 23. nu. 12. pa. 222.

Principis interuentui omnis inest solemnitas. c. 23. nu. 13. pa. 222.

Principis voluntas pro ratione habetur, & in eo semper legitima causa præsumitur. c. 23. n. 14. p. 222.

Principis voluntas rem difficilem, seu impossibilem reddit. ca. 23. nu. 54. pa. 230.

Principibus placēs ambulet inter laudem & Placentiam, & nō circa Veronam. c. 23. nu. 116. pa. 242.

Priuatio præsupponit habitum. c. 30. num. 9. pa. 290.

Aa Priuile-

I N D E X.

Privilegium concessum alicui, invito tertio, à fortiori eo nō citato, validum est. c. 23. nu. 97. pa. 239.

Privilegij verba potius impropiatur, quàm præiudicium alicui fiat. c. 23. num. 42. pa. 227.

Privilegium pro se & filijs suis concessum ad filias nuptas nō extenditur. c. 3. nu. 21. pa. 28.

Privilegiū sine præiudicio alterius intelligēdi est. ca. 29. nu. 26. & 47. pa. 282. & 286.

Privilegiū principis nemini debet esse damnosum. c. 29. nu. 48. pa. 286.

Prædo tenetur fructus perceptos, & percipiēdos restituere. c. 10. num. 163. pa. 190.

Prohibitio alienationis facta familiae ultra quartum gradum nō extenditur. c. 20. nu. 28. pa. 164.

Prohibita quæ sunt de genere suo, clā an palam fiant nihil interest. c. 2. n. 14. pa. 13.

Prohibētur multa in vita, quæ in morte cōceduntur. c. 3. nu. 41. pa. 34.

Prohibitio facta filio, an extēdatur ad nepotem. c. 20. nu. 23. pa. 163.

Probatio in contrarium nō admittitur cōtra præsumptionem iuris, & de iure. c. 2. nu. 29. pa. 19.

Probatio an cōtra præsumptionē iuris admittatur. c. 23. nu. 16. pa. 222.

Propositū in mente rectum nihil pro-

sus operatur. c. 20. nu. 155. pa. 189.

Proximior in gradu remotiorem excludit. c. 29. num. 34. pa. 281. & c. 31. & 32. n. 31. & 10. p. 306. et. 311.

Proximitas graduum quādo nō consideretur. c. 32. nu. 22. pa. 314.

Proximiores in gradu dicuntur respectu testatoris. c. 32. n. 14. pa. 312.

Publicatis bonis nō veniunt bona furtiva, vel cōditionalia. c. 7. n. 57. p. 73.

Q.

Verela in officiosi testamenti est remedium subsidiarium. c. 17. num. 9. pa. 141.

Quota hereditatis omnia iura activa & passiva includit. c. 9. n. 2. p. 84.

Quotidiana memoria potius sunt commendanda. c. 33. nu. 2. pa. 318.

R.

Refugiū stultorū est dicere aliud secundum leges, aliud secundū canones. c. 8. nu. 12. pa. 78.

Regalia bona nō præscribuntur, præsertim illa, quæ sunt reseruatā in signum dominij vniuersalis. c. 34. n. 30. & 31. pa. 335.

Regalia alienare est regiā maiestati minuere, & successor in regno eorum alienationem reuocare potest. c. 34. nu. 33. & 34. pa. 335.

Regibus an liceat regna diuidere. c. 31. nu. 31.

I N D E X.

nu. 31. pa. 51. & regnum, Ducatus, seu Maioricatus nō est diuisibilis, etiam inter filios. c. 3. et. 5. nu. 15. & 22. pa. 26. & 49.

Rex primogenitura iura, & maioricatus potest diuidere. c. 5. n. 34. p. 51.

Rex in suo regno reditus obtinet vt iustitiā faciat, & pacē cōstituat, & eius propriū officij est liberare de manu calumniantiū vi oppressos. c. 34. nu. 8. & 9. pa. 330.

Regni successor, seu maioricatus alios fratres tenetur alere. c. 5. n. 35. p. 51.

Regis cor in manu Dei est, & quōd voluerit inclinabit illud. c. 20. nu. 141. pa. 185.

Regis Hispaniæ, ac Franciæ in temporalibus superiorem non recognoscunt. c. 23. nu. 83. pa. 236.

Reges in suo regno æqualem auctoritatē obtinent, quā Imperator in toto Imperio. c. 23. nu. 4. pa. 230.

Regis Philippi secūdi inuictissimi laudes in epistola, & c. 34. nu. 12. & 13. pa. 330.

Regnantis iustitia vtilior est subiectis, quàm temporis fertilitas. c. 34. nu. 10. pa. 330.

Religionis ingressu omnis macula tollitur. c. 23. nu. 210. pa. 241.

Renuntiatoriæ obligationes remissiue c. 25. nu. 5. p. 248. & an renuntiatio intelligatur de bonis postea acquisitis. c. 7. nu. 26. pa. 66.

Re sua quis sine causa an priuari possit. c. 23. nu. 65. pa. 233.

Res notatu digna seipsam commēdat, nec alia indiget commendatione. c. 1. nu. 3. pa. 2.

Restitutio bonorū prohibitorū cui faciēda est. c. 20. nu. 159. pa. 189.

S.

Sacrilegium est disputare de potestate Papæ, vel Imperatoris. c. 23. nu. 67. & 68. pa. 233.

Salinaria sunt iura regalia, & ob id merito eorū alienationes à rege nostro Philippo fuerunt reuocatae. ca. 34. nu. 35. pa. 335.

Sanctuarium Dei iure hereditario nō possideatur. c. 20. nu. 113. pa. 180.

Scripta aliorum referre nihil addendo turpe est. c. 14. nu. 18. pa. 125.

Scripturā priuatā absq; testibus inter liberos esse validā. c. 23. n. 95. p. 238.

Sexu mutato nō mutatur ratio exclusiua sexus. c. 3. nu. 32. pa. 31.

Silētiarij qui vocētur. c. 26. n. 9. p. 252.

Societas leonina est si lucra inuicē nō cōnumerētur. c. 33. n. 18. pa. 321.

Solennitates quando in iure præsumantur. c. 10. nu. 15. pa. 96.

Specierū cognitionem præcedere debet generis cognitio. c. 2. nu. 3. pa. 8.

Spiritualium filiorū successionem vide. c. 28. n. 1. & sequen. pa. 273.

Spiritualis cognatio maior est, quàm carnalis

Aa ij

I N D E X.

- carnalis. c. 28. nu. 7. pa. 274.*
Spirituales patres an quis prohibea-
tur accusare. c. 28. nu. 8. pa. 274.
Spiritualem patrem sine venia quis-
piã in ius vocare nõ potest, & eũ
occidens lege Pompeia de parrici-
dijis punitur. c. 28. n. 9. et. 10. p. 274
Spurium extraneus nõ prohibetur in-
stituere. c. 11. num. 31. pa. 113.
Spurij signo quodam in scutis vtũtur
ad cognoscendum natalium deffe-
ctum. c. 15. nu. 23. pa. 131.
Spurius quis sit, & vnde nomen,
fit deductum. c. 19. num. 1. & 2.
pag. 148. (149.)
Spurius quasi sine patre. c. 19. nu. 3. pa.
Spurius dicitur quasi de spumariua-
lium. c. 19. nu. 4. pa. 149.
Spurius est nomen generale, & in ge-
nerere, & in specie sumitur. cap. 19.
num. 5. pa. 149.
Spurius pro vulgò conceptos, & quã-
doque pro naturali accipitur. c. 19
n. 6. & 8. pa. 149. & 150.
Spurius quando dicatur incestuosus,
sacrilegus, vel nefarius. c. 19. n. 7.
p. 149.
Spuriorum filiorum noua definitio. c.
19. nu. 1. & 13. pa. 151.
Spurius omnino est incapax paternæ
hereditatis, & est hæc regula cũ
44. ampliati. c. 20. n. 1. & 2. p. 158.
Spurius de foro Cantabriæ & Va-
lentiæ etiã matri nõ succedit. c.
20. num. 3. pag. 158.
Spurij geniti sunt in Dei offensã &
matrimonij contemptum. c. 20. nu.
5. pag. 159.
Spurius nõ solum humano, sed etiam
diuino iure à paterna successione
repellitur. ca. 20. nu. 8. pa. 159.
Spurius de iure canonico est incapax.
c. 20. num. 11. pa. 159.
Spurius lege municipali nõ potest ef-
fici capax successions, quia esset
cõtra bonos mores. c. 20. n. 12. &
23. pag. 160.
Spurius etiã per statutũ apponẽs pæ-
nam nõ fit capax. c. 20. n. 14. p. 160
Spurij institutio ipso facto & iure est
nulla. c. 20. nu. 15. pa. 161.
Spurio relictum proximioribus testa-
toris deffertur. c. 20. n. 19. p. 161.
Spurius etiam alia prole nõ existẽte
nõ succedit. c. 20. n. 20. pa. 162.
Spurius nepos ex filio spurio, seu legi-
timo an auo succedat. ca. 20. num.
21. & 22. pa. 162.
Spurius non est de familia, neque de
cognitione parentum. ca. 20. num.
40. & 85. pa. 168.
Spurius non cõtinetur in dispositione
parentelæ, vel consanguinitatis. c.
20. num. 41. pa. 168.
Spurij quoad ius sanguinis coniuncti
dicuntur & consanguinei. ca. 20.
nu. 42. pa. 168.
Spurius incapax est etiã successioni

I N D E X.

- patris consanguineorum. ca. 20. nume.*
43. pa. 168.
Spurius succedit cognatis matris, &
consanguineis. c. 20. nu. 44. pa. 168.
Spurij inter se mutuò succedunt. c. 20.
nu. 45. pa. 168.
Spurij possunt habere bona ab agnatis
& consanguineis. c. 20. n. 46. p. 269.
Spurius respectu agnatorum censetur
extraneus. ca. 20. nu. 47. pa. 169.
Spurius ex vulgari substitutione pa-
tris bona capere non potest, bene ta-
men ex pupillari. c. 20. num. 48. &
50. pa. 169.
Spurius substitutionis fidei cõmissariæ
est incapax. c. 20. n. 52. pa. 170.
Spurio pater nec per se, nec per interpo-
sitam personam aliquid potest relin-
quere. c. 20. nu. 53. & 55. pa. 170.
Spurius nec causa cõditionis implende
instituitur, vel ei aliquid relinqui-
tur. ca. 20. nu. 57. pa. 171.
Spurius nec causa adoptionis, nec titulo
donationis, vel venditionis patris
bona capere potest. ca. 20. nume. 58.
& 59. pa. 171.
Spurio non prodest confessio paterna
etiam iuramento confirmata. c. 20.
num. 60. pa. 172.
Spurius bona q̄ eius nomine pater emit
habere non potest. c. 20. n. 67. pa. 173.
Spurius cessante omni fraude titulo o-
nerosus, & non lucratiuo, à patre et
ab alijs extraneis capere potest. ca.
20. nu. 68. pa. 173.
Spurio pupillaris substitutio, vel exem-
plarix à patre fieri nequit, nam est
necessaria patria potestas. c. 20. nu.
69. & 71. pa. 173.
Spurius vel naturalis non est in pote-
state patris, ideo non datur ei tutor
testamentarius, secus in naturali
dummodo iudicis decretũ interue-
niat. c. 20. n. 70. et. 72. & 73. p. 173.
Spuriorum consanguinei, vel affines
ad eorum tutelam non admittuntur.
ca. 20. nu. 71. pa. 174.
Spurius factus in testamento executor
nihil commodi consequitur ex offi-
cio. c. 20. nu. 76. pa. 174.
Spurio pater executor testamentarius
ad bona diuidenda nominatus, ea do-
mare nõ potest. c. 20. nu. 77. p. 174.
Spurius immunitatibus & priuilegijs
paternis nõ gaudet. c. 20. n. 79. p. 185
Spurius à ferẽdo testimonio repellitur.
c. 20. num. 80. pa. 175.
Spurium vnum testem habenti iuramẽ-
tũ in probationis defectum nõ def-
fertur. c. 20. num. 8. pa. 175.
Spurius est incapax gradus Doctora-
tus. c. 20. nu. 82. pa. 175.
Spurius tanquam persona cõiuncta in
iudicio non est sine mandato admit-
tendus. c. 20. nu. 84. pa. 175.
Spurius arma & insigna generis non

I N D E X.

potest ferre. c. 20. nu. 88. pa. 176.
 Spurius non succedit in feudo, regno,
 Ducatus seu Maioratu. c. 20. n. 87
 C. 88. C. nu. 115. pa. 176.
 Spurius ad successionē emphyteosis Ec-
 clesiasticæ nō admittitur, nec ad ius
 patronatus. c. 20. n. 90. et. 92. p. 177
 Spurius non consequuntur emphyteusim
 alicui datam pro se C. filijs suis. c.
 20. nu. 91. pa. 177.
 Spurius, appellatione filiorum in disposi-
 tione legali non admittuntur. c. 20.
 num. 93. pa. 177.
 Spurius ad honores C. dignitates non ad-
 mittuntur. c. 2. nu. 97. pa. 178.
 Spurius non est legitimus testis, C. est
 infamis infamia facti C. degener
 c. 20. nu. 99. C. 100. pa. 178.
 Spurium qui vocat aliquem tenetur in
 iuriarum actione. ca. 15. nu. 17. p. 129
 C. c. 20. num. 102. pa. 179.
 Spurius non meretur filij nuncupari. ca.
 20. nu. 105. pa. 179.
 Spurius non succedit in ius accusandi
 mortem patris, nec in eius dignita-
 tes, C. ecclesiastica beneficia. cap.
 20. nu. 108. C. 109. pa. 180.
 Spurius filij nepotes ad dignitates C. be-
 neficia ecclesiastica aut non admit-
 tuntur. c. 20. nu. 112. pa. 180.
 Spurius non admittitur ad retractum.
 c. 20. nu. 103. pa. 179.
 Spurius tutores dari non possunt, nec ad

legitimam consanguineorum tute-
 lam admitti. ca. 20. nu. 118. C. 119.
 pa. 181.
 Spurius ad ius sepeliendi in parentum
 sepultura non admittitur. c. 20. nu.
 120. pa. 181.
 Spurius substitutum non excludit, nec
 paterna bona prescribit. Angelus
 tamen aliter opinatur. c. 20. n. 122.
 123. C. 129. pa. 182. C. 183.
 Spurius etiā de facto institutus legis fi-
 C. de ead. di. Adri. remediū non com-
 petit. c. 20. nu. 131. pa. 183.
 Spurius in ius compromittendi nō suc-
 cedit nisi inter coniunctos materni
 c. 20. nu. 132. C. 134. pa. 184.
 Spurio pater nō succedit, nec inter eos
 est ius agnationis, nec cognationis.
 c. 20. nu. 135. C. 136. pa. 184.
 Spurius in foro conscientie nō potest
 bona paterna possidere. c. 20. nu. 139.
 pa. 185.
 Spurius etiam prole legitima non ex-
 stente, incapax est paternæ succes-
 sionis, contra doctissimum fratrem
 Dominicum à Soto. ca. 20. num. 141
 pag. 186.
 Spurius ante sententiam bona paterni
 restituere tenetur. ca. 20. num. 141
 pag. 186.
 Spurio an restituenda sint bona quæ
 restatori tacita, vel expressa ab herede
 restituendi datur fides. c. 20. nu.
 152. C.

I N D E X.

152. C. 154. pa. 188. C. 189.
 Spurius filij qualiter matribus succedat
 ca. 26. nu. 12. C. 18. C. 33. C. 76.
 pa. 252. C. 254. C. 257. C. 265.
 Spurius respectu matris inuicem sunt co-
 gnati. c. 26. nu. 3. pa. 252.
 Spurius dummodo ex damnato C. puni-
 bii coitu nō sint geniti ex testamē-
 to C. abintestato matri succedunt
 c. 26. num. 40. pa. 258.
 Spurius ad successionem cognatorum ab
 intestato vocantur. c. 26. nu. 46. pa.
 259.
 Spurius an substitutum excludat. ca.
 26. num. 52. pa. 260.
 Spurius respectu matris dicuntur de eius
 genere C. cognatione. c. 26. nu. 56.
 C. 68. pa. 261. C. 263.
 Spurius bona materna in fraudem alie-
 nata reuocare possunt. c. 26. nume.
 62. pa. 262.
 Spurius instituendi sunt à matre. ca. 26.
 num. 63. pa. 262.
 Spurius legitima materna sine grauami-
 ne, C. conditione debetur. c. 26. nu.
 64. pa. 262.
 Spurius legitime debetur nullo etiam
 ab eis facto inuentario. ca. 26. n. 65.
 pa. 263.
 Spurius ad ius retractus materni ad-
 mittitur. c. 26. nu. 67. pa. 263.
 Spurius in successionem materna ascen-
 dentes C. cognatos excludit, C.

marito C. fisco prefertur. c. 26. n.
 70. C. 74. pa. 264.
 Spurius ex coniugato C. soluta matri
 succedit. c. 26. nu. 75. pa. 264.
 Spurius in ius accusandi parentū mor-
 tem succedit. c. 26. num. 77. pa. 265.
 Spurius uterini inuicem inter se abinte-
 stato succedunt. c. 26. nu. 79. pa. 265.
 Spurius institutio sub conditione, si legi-
 timetur, valet. ca. 23. nu. 54. pa. 230.
 Spurius legitimatur etiam post mortē
 parentum. c. 23. nu. 55. pa. 230.
 Spurius propter benemerita ultra ali-
 menta aliquid à patre relinqui po-
 test. c. 15. nu. 1. pa. 247.
 Spurius instituendi, plures notāde for-
 mæ C. cautela. c. 24. nu. 7. pa. 246.
 Statutum pro parte odiosum, C. pro
 parte fauorabile, potius censetur fa-
 uorabile. c. 3. nu. 24. pa. 29.
 Statutum excludens fœminas extan-
 tibus masculis intelligitur, si mas-
 culi sunt capaces. c. 11. nu. 29. p. 112.
 Statuta municipalia iusta seruanda
 sunt etiam in foro Animæ. cap. 20.
 num. 142. pa. 185.
 Statutum excludens fœminas stanti-
 bus masculis, legitimatum non ex-
 cludit. c. 23. nu. 90. pa. 238.
 Statutum disponens in successione
 ascendētium intelligitur etiam æ-
 qualiter disponere in successione
 descendētium. c. 31. n. 2. C. 3. p. 300.
 Aa iij substi-

INDEX.

- Substitutione vulgari succeditur testatori & pupillari pupillo tantum. c. 20. nu. 49. & 51. pa. 169. & 170.
- Succesiones omnes sunt de iure positivo c. 34. nu. 43. pa. 337.
- Succesioni gradus tres precipue sunt. c. 1. nu. 4. pa. 2.
- Succesio ex testamento quoadiu locum habet cessat ab intestato. c. 1. n. 5. p. 2.
- Succesione descendantium non attenditur graduum proximitas, sed representatio. c. 5. nu. 20. pa. 48.
- Succesiones omnes an sint de iure civili. c. 7. nu. 6. pa. 61.
- Succesio viuentis nulla est, nec hereditas. c. 7. nu. 13. pa. 62.
- Succesio ascendentiu & descendentiu equiparatur. c. 20. n. 137. p. 284.
- Succesio quando in capite non habet principium ulterius progredi non potest. c. 26. nu. 48. pa. 259.
- Succesiones tot sunt partes, quot sunt persone succedentes. ca. 32. num. 29. pa. 314.
- Suitatis potentia quarta transmittitur. c. 17. nu. 17. pa. 143.
- Suitas & patria potestas operatur ius successionis. ca. 23. nu. 48. pa. 229.
- Suitatis effectus. c. 31. nu. 41. pa. 309.
- T.
- T**ellius Fernãdez merito reprehenditur. c. 26. num. 33. pa. 257.
- Tẽpore permisso aliquid fieri, vel prohibito, diu modo effectus in permisso conferatur paria sunt. c. 24. n. 6. pa. 246.
- Testator in dubio videtur disponere id quod vult lex. ca. 6. num. 8. pa. 56. & c. 32. num. 13. pa. 312.
- Testator presumitur cogitare quod lex diffinit. c. 6. num. 9. pa. 56.
- Testator quando videtur dare facultatem legatã rem apprehendendi propria auctoritate. c. 8. nu. 21. pa. 80.
- Testator in dubio presumitur disponere secundum quod ius disponit. cap. 26. nu. 54. & 55. pa. 260. & 261.
- Testator maiorem dilectionem ad proximios, quam extraneos censetur habere. c. 32. nu. 16. p. 313.
- Testes deponetes de usu & consuetudine fori rationem reddere tenentur. c. 18. nu. 6. pa. 147.
- Toto excluso, & quilibet eius pars. c. 3. nu. 37. pa. 32.
- Transuersales ab intestato succedetes quintum pro anima distribuere tenentur. c. 3. num. 6. pa. 25.
- Transuersalis admittitur ad hereditatem, qui proximior est in gradu. c. 5. nu. 21. pa. 48. & de transuersalibus plenẽ supra in verbo cõsanguineus.
- Tutella sequitur naturam successionis. c. 26. nu. 82. pa. 266.

Vacãtia

INDEX.

- V.
- V**acãtia bona sunt iura regalia. c. 34. num. 6. pa. 329.
- Vacãtia bona occupãdi optima practica. c. 39. nu. 15. pa. 331.
- Ventri alimenta sunt prestanda. c. 33. nu. 56. pa. 327.
- Verba dubia potiùs ad testatorẽ, quã ad heredem sunt referenda. ca. 32. nu. 15. pa. 312.
- Verba ambigua benigniùs sunt intelligenda. c. 2. num. 26. pa. 28.
- Verba aliquem operari debent effectũ c. 27. nu. 4. pa. 268.
- Verba ciuilitè & non naturaliter sunt intelligenda. c. 11. n. 21. p. 111.
- Verba in testamentis propriè, & nõ fide sunt intelligenda. ca. 30. num. 23. pa. 294.
- Verba narratiua nõ probãt. c. 3. num. 39. pa. 33.
- Verba presentis temporis significant ipso iure. c. 20. nu. 16. pa. 161.
- Verbum, licet, absolutum voluntatem denotat. c. 11. n. 10. p. 280.
- Verbum, irritum, quid operetur. c. 20. nu. 17. pa. 161.
- Verbum, potest, affirmatiuè nõ inducit necessitatem. c. 11. n. 37. p. 113.
- Verbum, reddendi, dãdi etiã significationẽ cõtinet. c. 30. n. 11. p. 291.
- Verbum, videtur, fictionem significat. c. 30. nu. 20. pa. 293.
- Verbum, volo, nõ precisam necessitatem, sed liberam voluntatem significat. c. 11. nu. 9. pa. 108.
- Victus victori ad expensas condẽndus. c. 7. nu. 45. pa. 70.
- Viuens ne det sua bona. c. 7. n. 15. p. 63
- Vniuersalia facile nos ducunt ad particularium cognitionem. ca. 2. nu. 1. pa. 8.
- Vnus in Republica erit Rex, & vnus princeps. c. 5. nu. 23. pa. 50.
- Voluntas defuncti etiam presumpta sequẽda est. c. 3. nu. 7. pa. 25.
- Vxor indotata a suo marito solet cõtemni. c. 5. nu. 8. pa. 45.
- Vxor indotata nõ tanquam vxor, sed tanquam soror alenda est. ca. 5. nu. 9. pa. 45.
- Vxor & maritus sibi inuicem ab intestato succedunt, excluso fisco. c. 33. nu. 7. pa. 317.
- Vxor soluto matrimonio viginti duo commoda ex mariti bonis cõsequi potest. c. 33. nu. 4. & sequ. pa. 318. cum sequentibus.
- Vxor quemlibet heredem in solidum pro dote conuenire potest. c. 33. nu. 9. & 10. pa. 319.
- Vxor propria sua auctoritate dotem capit. c. 33. nu. 12. pa. 320.
- Vxor cõsequitur medietatẽ lucrorũ, quæ cõstante matrimonio fuerunt acquisita. c. 33. n. 16. pa. 308.

Vxor

I N D E X.

Vxor an interesse rerum dotaliū propter morā in soluēdo dotē possit petere, & an vsuras. & quid in mari 10. c. 33. n. 27. 28. & 29. pa. 323.

Vxor fructus rerum dotalium à die soluti matrimonij perceptos consequitur, & secundum forū Valentinū dotis augmentum, vulgò creix. c. 33. nu. 32. & 33. pa. 323.

Vxor consequitur arras datas seu promissas. c. 33. nu. 34. pa. 324.

Vxor an ulos lucratur, & iocalia, & donationes propter nuptias. c. 33. n. 38. 39. 40. & 41. pa. 324.

Vxor bona paraphernalia lucratur. c. 33. nu. 43. pa. 325.

Vxor bona aduentitia, & sponsalitiā largitatem an acquirat. c. 33. n. 44. & 45. pa. 325.

Vxor lucratur vestes quotidianas & lugubres, & lectū quotidianū. c. 33. n. 46. 47. 48. et. 49. p. 325. & 326.

Vxor est alenda ab heredibus viri intra annum luctus. c. 33. n. 50. & 51. pa. 326.

Vxor lucratur omnes donationes à marito factas, & legata ab eo relicta. c. 33. nu. 52. & 53. pa. 326.

Vxor marito succedit iuxta Authen. praterē. C. vnde vir & vxor. c. 33. nu. 54. pa. 327.

Vxorem indotatam maritus domo expellere potest, & eam sine dote accipere maximum est dedecus. c. 5. nu. 10. & 11. pa. 45.

Vxores plures habere alicui nunquam licuit, nec vni vxori plures viros. c. 10. nu. 25. & 26. pa. 97. & 98.

Vxori sua dos integra est restituenda. c. 33. nu. 5. pa. 318.

Vxori expensæ ad consequendam dotem, & cui libet priuato superre communi litiganti, & pauperi aduersus diuitem sunt administrandæ. c. 33. nu. 13. 14. & 15. pa. 320.

Vxoris efficiuntur prædia ex dotali pecunia empta. c. 23. nu. 55. p. 327.

FINIS.

Deo laus, honor, & gloria.

Errata sic corriges.

<p>Pagi. 3. nu. 10. ibi, arrogatur, lege, arrogator.</p> <p>4. nu. 16. ibi, legitimi, illegitimi.</p> <p>7. nu. 31. ibi, adulteræ, adulteri.</p> <p>11. nu. 10. lin. 13. ibi, colu, lege colla.</p> <p>12. nu. 12. lin. 8. ibi, talem, tale.</p> <p>17. nu. 22. lin. 24. ibi, fuisse, fuisset.</p>	<p>Pagina. 19. nu. 27. li. 11. ibi, accersio, assertio.</p> <p>20. nu. 30. lin. 1. ibi, quem, quam.</p> <p>24. nu. 2. lin. 3. ibi, parte, partem.</p> <p>27. nu. 20. lin. 3. ibi, dictata, ditata.</p> <p>29. nu. 25. l. 6. ibi, rationalē, rationē.</p> <p>37. n. 8. l. 6. ib. accersione, assertione.</p> <p>46. nu. 5. li. 2. ib. æqualiter, qualiter.</p>
--	---

Pagina. 45. nu. 18. l. 6. ibi, adulteriores, & vltiores.

54. nu. 40. li. 5. ibi, quo, lege quod.

70. nu. 4. l. linea. 9. ibi, ego, ergo.

80. nu. 19. li. 6. ibi, altero, alter.

81. nu. 2. 4. li. 10. ibi, qui, lege quæ.

95. nu. 12. li. 9. ibi, vxor. 39. adde. 5. 39.

97. nu. 23. li. 3. ibi, 80. pri. dif. lege, 81. dif.

100. nu. 39. li. 3. ibi, obli, signi.

107. nu. 3. li. 6. ibi, ecce, eice.

113. nu. 37. lin. 10. ibi, diu, dux.

115. nu. 2. li. 2. ibi, viros, viuos. & nu. 6. linea. 3. ibi, quæ, quod.

116. nu. 10. lin. 1. ibi, quæ, qua.

131. nu. 27. lin. 3. ibi, haberet, habere.

149. nu. 6. in fi. ibi, nato, nota.

151. nu. 11. linea. 4. ibi, esse, lege est.

204. n. 45. li. 3. ib. prouisor, prouisore.

Pagina. 209. nu. 77. ibi, ad, &.

215. nu. 15. ibi, ratione, rationi.

222. nu. 5. ibi, probatione, pro ratione.

223. nu. 17. lin. 8. ibi, resta, ita.

255. nu. 12. l. 4. ib. authen. lege. l. & nu. 2. 6. ibi, authe. lege. l. & nu. 28. ibi, ff. lege. C. & nu. 30. lin. 2. ibi, l. 80. 1. & 2. lege, 81. & 82.

257. nu. 34. ibi, cum filia cōsanguinea, lege, vel cōsanguinea.

Pagina. 261. nu. 56. li. 6. ibi, cognitione, cognatione.

273. nu. 5. li. 4. ibi, filij, lege filius.

291. nu. 11. li. 10. ibi, reddi, redire.

301. nu. 8. lin. 4. ibi, esse, lege est.

318. nu. 3. li. 6. ibi, argumēta, alimēta.

319. nu. 11. lin. 5. ibi, de confe. confes.

336. nu. 39. lin. 6. ibi, Franciscus, lege, Francus.

